

סֵפֶר
אֲשֶׁר בַּנַּחַל
חֵלֶק כ'

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנַּחַל הַנוֹכַע
מִקּוּר חֲכָמָה יִסְדָּתָם, עֲנִינִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, עֲצוֹת יְקָרוֹת,
הַתְּחִזְקוֹת וְהַתְּעוּרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכָל דְּרָגָה
וּדְרָגָה מִכָּל מְקוֹם שֶׁהוּא, יִהְיֶה מִי שִׁיְהִיָּה.

* * *

בְּנוֵי וּמִיֶּסֶד עַל-פִּי דְבָרֵי
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוּן
בּוֹצֵינָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה, אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנָנוּ וְרַבְּנוּ
רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וְעַל-פִּי דְבָרֵי תַלְמִידוֹ, מוֹרְנָנוּ
הַגְּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רִז לֹא אָנִים לִיָּה
רַבִּי נֵתָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ

וּמִשְׁלָב בְּפִסּוּקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, פְּתוּבִים, וּמֵאֲמֵרֵי חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים מִגְּמָרָא וּמִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ

הוֹבָא לְדַפּוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
בְּנֵאֵל
עִיר בְּרֶסְלָב, בְּגָלִיל
שְׁנַת תשע"ו

ספר
אֲשֶׁר בַּנְחָל

ניתן להשיג
את הספר הקדוש הזה
ועוד שאר ספרים
"קרן הדפסה והפצה
חסידות ברסלב"
יבנאל
טל. 04-6708356
נייד. 054-2287882

הדפסה:
כתר הוצאה לאור בע"מ
טל. 02-6557822
ירושלים

גרפיקה ועימוד:
 יצחק ישראל יוקר
054-6554554
כריכה
הרב אברהם אוחיון

פְּתַח דְּבַר

הִנֵּה חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", נִדְפְּסוּ כְּכַר כְּמָה פְּעָמִים בְּכִמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפָּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחֻזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הִיא רַק עַל יָדָם, וַיְמָה גַם שְׂאֵפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לֹקְחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרַב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהִנֵּה סְפָרִים אֵלֶּה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כַּרְף מְעַרְבִים מְכַתְּבִים מִכְּמָה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מְכַתְּבִים מִכְּמָה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", מִהַמְּכַתְּבֵי הָרֵאשׁוֹן שְׁנֵדְפָס עַד עֵתָה, דְּבַר הַמְּסַתְּכָם בְּיֹתֵר מֵעֲשָׂרִים אֶלֶף מְכַתְּבִים, וְסֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מְכַתְּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲר־כֵּן מִכְּתַב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵין הַדְּפוּס, וְכִמוֹ-כֵן סֵדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתְּבִים בְּהַדְּפָסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נְקוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִלְפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים ז"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנֻנִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׁמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בְּמִכְתָּב.

וְלֵאחֵר עֲמַל וַיִּגְיַעַה רַבָּה, אָנוּ מְדַפְּיִסִים עֵתָה אֶת כָּרְךָ
כ', וּמְקוּיִם לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַפְּרָכִים
כְּפִי סֹדֵר הַשָּׁנִים, כָּרְךָ אַחֵר כָּרְךָ, וּבְלִבְנוּ תִקְוָה, שְׁכַל מִי
שִׁיקְרָא בְּזָה, יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ
הֵם אוֹצֵר כָּלִי חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרָךְ חֲדָשָׁה בְּפִרוּשִׁים
נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חז"ל הַקְּדוּשִׁים בְּגִמְרָא
וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר הַקְּדוּשׁ וְכוּ', וּגְלוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת
אַלְקוּת, מְלַבְּשִׁים בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלַבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר
אֶפְלוּ הִירוּד וְהַנְּמֹךְ בְּיוֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ
הַשְׁגוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאִפְּן נִפְלֵא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן
לְשַׁכַּל תַּחְתּוֹן, מַעֲלָא לְעָלוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׁרָגִיל בָּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ, אֵיךְ לְהַחְזִיק מֵעֲמֵד עַל כָּל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פְרֻטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְּמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבְרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזָה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיתְמִיד בָּהֶם, וְאֵז וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֲלֵקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אִמְתִּי וְנִנְצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִיבָלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֲלֵקִים זִוְלָתַיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שְׁלִמָּה, אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבואר בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג – הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר כהוא זה – דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שפדור. וכל זמן שנשאר אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה לצאת משגעונו ומשטיותו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סו).

כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק כפשוטם ולהלבישם בכלים מפלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרכסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מכל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה ג), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם במטחוי קשת, ולבערם מביתנו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרך התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים כחול הים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשוט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, כלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, כלם אהובים, כלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובודאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה בשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת

ג, א, כי מי יכריח אותם ללמוד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמוד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בינדם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאד, ולמה לא נלמד קל וחמר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הבל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחמר בן בנו של קל וחמר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מפל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-כן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-כן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם פי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים דיקא וכו'.

והנה תמצית הספר הזה היא מכתבים, אשר נכתבו למקורבים חדשים, אשר תהלה לאל, באים ומתקרבים אל האור הגנוז והנעלם, אורו של רבנו ז"ל, ומריצים מכתביהם להורותם הדרך, לראות אור ולצאת מהחשך והרע שנלכדו בו וכו' וכו', והמכתבים האלו נכתבו תשובות על מכתביהם.

ובאמת לא נתחדש בו שום דבר, באשר יראה הרוואה, רק נלקט מכל ספרי רבנו ז"ל בכלים מפלים שונים, וכדרך הרופא אשר מערב כמה סמים יחד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נו), כי כל הרפואות הן הרפבות, דהינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כף וכף, וכן עשב אחר, שמשקלו כף וכף, וכן שוקלים מכמה מינים, וכל עשב ועשב יש לו כח אחר, ומערבין אלו המינים ביחד, ועושין מהם ההרפבה, וזאת ההרפבה יש לה כח לרפא החולאת, כי עקר הרפואה הוא על-ידי הרפבה דיקא, שנעשה לה כח אחר חדש, על-ידי הכח שקבלה מפל אלו העשבים שנתערבו, ובזה הכח החדש של ההרפבה דוקא מרפאין כל מיני חולאות וכו', עין שם; ודבר זה יכול כל אחד מאנשי שלומנו ומחייב לעשותו — לגלות ולפרסם את הצדיק האמת בעולם, ולהציל נפשות מרדת שחת, ובפרט אם בא אחד ושואל

אותו, מטל עליו חיוב לענות לו, כי הרבה דורות תלויים בנפש זו, ואם תרחקהו בענוה של שקר, אתה הורג אותו וכל התלויים בו וכו', וזהו החסד הגדול ביותר בעולם, ואין עוד חסד גדול מזה – כשזוכין להכניס את הדעת האמת בחבריו, ובפרט בעתים הללו אשר החשך והאפלה נתפשטו בעולם, ונתקיים בעוונותינו הרבים (איכה ד, א): "תשתפכנה אבני קדש בראש כל חוצות", דהינו ישראל קדושים מתגלגלים, רחמנא לצלן, בראש כל חוצות, ובפרטיות נערי ישראל, אשר עוברים עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתיבתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, פי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, פי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, פי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאד מאד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקנת כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, פי כל אחד מאנשיו הוא איבר

הקדמה

י

לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתני ונצחתי, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר
עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה **שלמה**,
אמן בן יהי רצון!

ספר אשר בנחל

פרק כ

ב' תתפז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך. מה אמר לך, ידידי היקר, בזה העולם
צריך התחזקות חדשה בכל יום ויום, כפי הצרות והטרדות
והבלבולים שעוברים על כל אחד ואחד ההכרח שיתחזק. כי אין
זו עצה לפל בדעתו כלל. ולכן ראה לקחת את עצמך בידך, ואז
תראה נפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

ובאמת כל הענין של רבנו ז"ל הוא פלא על גבי פלא (קהלת ז,
כד) "עמק עמק מי ימצאנו, כי הלמוד של רבנו ז"ל מלמד את האדם
שידבק את עצמו רק באין סוף ברוך הוא, ולא ירצה שום רצון אחר
מבלעדי רצונו יתברך, ולא ידמה שום דמיונות, כי כל ענין רבנו
ז"ל הוא ברור וזכוף המדמה בתכלית, כמובא בדבריו ז"ל
(לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), וזה מה שאנו מקבלים מהצדיק
האמת, שנזכה שיזכר את המדמה שלנו; כי באמת אמר רבנו ז"ל
(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כה), אשר המדמה של האדם הורס אותו
לגמרי, ובפרוש אמר אז, שעכשו היצר הרע נקרא כח המדמה,

שְׁבִי-אָדָם חיים בְּדַמְיוֹנוֹת, ומהו הדמיון הכי גדול? שְׁחוֹשְׁבִים שִׁישׁ מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּבְאֵמֶת הוּא יִתְבַּרֵךְ נִמְצָא וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וּמֵאֵין בָּאִים כָּל הַדַּמְיוֹנוֹת הָאֵלוּ? מִפְּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה; כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא בְּפִגְמֵי הַמַּגְנֵה הַזֶּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וּמִדַּמְיֵן דַּמְיוֹנוֹת, עַד שֶׁנוֹפֵל בְּחַזְיוֹנוֹת שֶׁל שָׁוָא, וְרֵץ אַחַר בְּנֵי-אָדָם שֶׁאֵין בִּינָדָם כְּלוּם, וּכְמוֹ שֶׁהַתְּבִטָּא פֶּעַם רַבְּנוֹ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן ו'): הַיֵּצֵר הָרַע דּוֹמֵה כְּמִי שֶׁהוֹלֵךְ עִם יָד סְגוּרָה, וְכֻלָּם רָצִים אַחֲרָיו, וּלְבִסּוֹף פּוֹתֵחַ יָדוֹ, וְרוֹאִים שֶׁאֵין לוֹ כְּלוּם, כִּי עֲלִידָה לְהַבִּין, יְדִידֵי הַיֵּקָר, שֶׁיִּכְוָלִים לְרוּץ אַחַר מִישֵׁהוּ, וְחוֹשְׁבִים שֶׁהֵנָּה יֵשׁ לִי מִשֵׁהוּ אֲצִלוֹ, וְהֵנָּה אֲצִלִּית עַל יָדוֹ, וְאֲנִי רֵץ וּמִתְרוֹצֵץ אַחֲרָיו יוֹמָם וְלַיְלָה, לֹא אוֹכֵל וְלֹא יֵשֵׁן, טוֹרַח וּמְתַיַּגֵּעַ, וּלְבִסּוֹף מְאוּמָה אֵין בִּידֵי.

לְזֹאת, רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּה בְּיָדֶיךָ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְאֵף שֶׁבְּהִתְחַלָּה יִדְמֶה לָּךְ, שֶׁאֵף אֶחָד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אוֹתְךָ, אֵף אֶחָד אֵינוֹ מְסַתְּכָל עֲלֶיךָ, אִתָּה אֵל תְּסַתְּכַל עַל זֶה כָּלֵל, רַק תְּדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה זוֹכִים לְבִרְרוֹת וְזִכְרוֹת הַמְדַמָּה.

נָא וְנָא תִתְחַזֵּק בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַמְאָמִין הָאֵמֶתִי, שֶׁמְאָמִין בָּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ שׁוּם רְאִיוֹת, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מִוֵּהַר"ן, חֵלֶק א', סימן סד), בְּשִׁבְלֵי זֶה עִם יִשְׂרָאֵל נִקְרָאִים עֲבָרִים, שֶׁעַל-יְדֵי אִמוּנָה עוֹבְרִים מְעַבְרֵי אֶל עֵבֶר, וְלֹא חוֹקְרִים שׁוּם חִקְרוֹת כָּלֵל. וּבְכָלֵל — צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמֹּר לֹא לְהִיּוֹת פְּתִי יֵאֱמִין לְכָל דְּבָר, לֹא כָּל מַה שֶׁכָּל אֶחָד אוֹמֵר — זֶה כִּי. וְאֶפְלוּ אִם שׁוֹמְעִים אֵיזָה דְּבָר מִמִּישֵׁהוּ, גַּם-כֵּן צָרִיכִים לְזַכֵּר (דְּבָרִים יט, טו): "לֹא יָקוּם עַד אֶחָד בְּאִישׁ". וְצָרִיכִים לְשִׁמֹּר מְאֹד מְאֹד לֹא לְבַטֵּחַ בְּשׁוּם בֶּן-אָדָם, כִּי כָּבֵד אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (מְשָׁלִי כח, כו): "בוֹטֵחַ בְּלִבּוֹ הוּא כְּסִיל"; וְלִכֵּן מַה לָּךְ לְבַלְבֵּל עֲצֻמָּה מִבְּנֵי-אָדָם, אִתָּה הַדְּבָק עֲצֻמָּה בָּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי אִם תְּרוּץ אַחַר בְּנֵי-אָדָם, הֵם יִטְעוּ אוֹתְךָ לְגַמְרִי. כְּדַכְתִּיב (אִיּוֹב ג, ט): "יָקוּ לְאוֹר וְאֵין"; אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁיִּרְאֶה אוֹרוֹת, וּלְבִסּוֹף אֵין לוֹ כְּלוּם. לִכֵּן רְאֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק

בחי החיים בו יתברך, על-ידי שפתגיל עצמך לדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא. וזו המתנה הכי יפה שקבלנו מרבנו ז"ל.

עליך לדעת, שדרך בני-אדם לרוץ אחר בני-אדם תמהוניים, כי אם פלוני הולך בדרך ובצורה נורמלית, אזי אדם עורך לעצמו חשבון, גם אני שפוי וכו', ואם-פן מה אני צריך את פלוני כמורה-דרך, אלא אני צריך מישהו משנה וכו', ומזה בא, שבני-אדם רצים ומתרוצצים אחר משגע, ועושים אותו למנהיג, אשר כל זה בא מהדמיונות. ורבנו ז"ל בא לעקר את זה. ובפרוש אמר לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שצריכים לשמר מאד מאד לא לסמוך על בני-אדם כאלו, כי יש להם תאוה למנהיגות, ולא די שאינם יכולים להנהיג עצמם, כיצד יכולים להנהיג אחרים? ! וכו', עין שם. וזה היסוד בחסידות ברסלב, לדעת שהצדיק הוא מזכך את המדמה, שנוזף לאמונה ברוחה ומזככת, ולא נרצה שום דבר, רק את הקדוש-ברוך-הוא, וברגע שאדם אינו רוצה כלום רק אותו יתברך, אזי מצליח; כי בכל רגע ורגע שאדם רק חושב ממנו יתברך, מקיים מצות עשה. ולכן אצל רבנו ז"ל היה העקר אמונה, וכמו שאמר (שיחות-הר"ן, סימן לג): אצל בני-אדם האמונה הוא דבר קטן, אבל אצלי העקר אמונה. לכן ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

נא ונא התמד בספרי רבנו ז"ל, אשר פניו, שכלו וחקמתו הם בתוף ספרו הקדוש, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: קצב, וקעג); ולכן תעשה לעצמך קביעות ללמד בכל יום "לקוטי-מוהר"ן", כי שם מנחת ונגוזה דעתו הקדושה של רבנו ז"ל, ומוהר"ן ת"ו ז"ל זכה לעבר את ארבעת חלקי שלחן ערוך על-פי ההקדמות הנוראות של רבנו ז"ל, ולכן מה טוב ומה נעים אם תלמד בכל יום "לקוטי-הלכות", כי רק מוהר"ן ת"ו ז"ל זכה להבין דרך רבנו ז"ל, ואל תסתכל על שום ברירה שבעולם, ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתפז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לתזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות
בשמחה, ואף שאני יודע, שמרים לך מאד החיים וכו' וכו', שאין
לך שלום-בית וכו' וכו', עם כל זאת ראה להשלים עם אשתך בכל
מחיר, עליך להיות ותרן; פי עקר ההצלחה בזה העולם — פשאדם
ותרן. ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פד),
שבכל יום יום מתגלה האור הגנוז, ויכולים לראות את השכינה,
אלא שיש נחשים ועקרבים, שהם מחשבות זרות, המבלבלות את
מחשבת האדם, כדי שלא יזכה לראות רוחניות חיות אלקות. והעצה
לבטל את אלו הנחשים והעקרבים, המחשבות זרות, המעלימות
ומסתירות ממנו את אמתת מציאותו יתברך — על-ידי שהוא ותרן,
והולך במדת החסד, מדת אברהם אבינו, שעליו נאמר (ישעיה מא,
ח): "אברהם אהבי", אברהם הלך תמיד במדת האהבה. ולכן, ידידי
היקר! אם אתה רוצה לעבור את זה העולם בשלום, תשתדל לילך
בדרך אהבה ורחמנות וותרנות, ותדון את כל אדם לכף זכות, ואל
תסתכל על הרע שבו, אלא על הטוב שבו, ואז הפל יעבר.

תאמין לי, שאני מאמין בכל אשר כתבת לי וכו' וכו', עם כל
זאת יש פתגם: "היה חכם, ואל היה צודק"; הינו אדם צריך להיות
בזה העולם חכם גדול, לידע שכל החיים עוברים מהר מאד. הנה
אנחנו כאן ועוד מעט אנו יוצאים מפה. כל החיים אומר רבנו ז"ל
(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא), הם רק שבועים שנה, כמו שכתוב:
"ימי שנותינו בהם שבועים שנה", והשבועים שנה האלו הם כרבע
שעה, ועכשו אשאל אותך, ידידי היקר, האם פדאי בשביל

אֲשֶׁר ב' תתפח בנחל טו

חמש-עשרה דקות למרר את חזיו, למרר את חיי אחרים?! הלא הכל הבל ורעות רוח. אשרי מי שבורח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ומדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולומד את תורתו ותברך, שאז טוב לו בזה ובכא לנצח נצחים.

הרגל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו ותברך זו הצלחה נצחית, ההצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, ובאמת מה לה לדבר עם בני-אדם ולפטפט אתם דברים בטלים לשון-הרע, רכילות וליצנות, מה לה להכנס בוכותים, אשר לא יצא לה מזה שום דבר, יותר טוב לה רק לדבר אליו ותברך, ואז תהיה הכי מאשר בחיים.

נא ונא הרגל עצמך ללמד בכל יום חמש ורש"י עם התרגום, כי על-ידי שלומדים חמש ורש"י עם התרגום בכל יום זוכים לזוף ולטהר את הנשמה, ולהדביק עצמו באין סוף ברוך הוא.

חזק ואמץ ואז תראה נוראות ונפלאות שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא בזה ובכא לנצח-נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתפח.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו לאברך הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי מכתבך.

מה אמר לה, ידידי הנקר! ראה להחיות עצמך עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בה, כי אין זו עצה לפל בדעתך, אף שעבר עליך מה שעבר וכו' וכו', ואפלו שיש לה הפסד גדול מאד, ונדמה לה כאלו אבד מנוס ותקנה ממך וכו' וכו', איני יודע ואיני מבין למה אתה צריך להתנאש מחיך, הלא רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב), שמה שעובר

על בני־אדם שלא כסדר, הוא מחמת הישות והגאות שיש בו; כי באמת אם אדם מבטל עצמו לגמרי לאין סוף ברוך הוא וברוך שמו, ורוצה רק את רצון הקדוש־ברוך־הוא, אזי איננו נשבר משום דבר; כי אפלו אם עוברים על בני־אדם, חס ושלום, יסורים ומכאובים רבים, רחמנא לצלן, כִּאֲשֶׁר מצוי עכָּשׁוּ, עם כל זאת אם הוא יודע בברור, שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ יתברך, בְּנִגְלָל יָכוֹל לְקַבֵּל אֶת זֹאת, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי־מוה"ר"ן, חלק א', סימן רנ), מְכַל שְׁפָן דְּבָרִים שְׁמַחוּץ לַגּוֹף, שֶׁהֵם דְּמִיוֹנוֹת בְּעֵלְמָא. אֵתָה רְצִיחַ שִׁיחֵיהּ חֲדָר כְּזֶה, וְנַעֲשֶׂה חֲדָר אַחֵר וְכוּ', מֵה פְּדָאֵי כָּל הַבְּלוּלִים שְׁלֵךְ?! הַאִינְךָ רוֹאֵה שֶׁהַכֵּל רוּחַ שְׁטוֹת שְׁנִדְבָקָה בָּךְ?! עֲלִיךָ לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יתברך, וְלֹא תִרְצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר רַק רְצוֹנוֹ יתברך, וְאִז תִּהְיֶה הַכֵּי מְאֹשֶׁר. וְלִכֵּן אֵינְנִי מִבִּין לְמָה לָךְ לְהִיּוֹת שְׁבוּר מְכַל דְּבַר פְּעוּט, אֲשֶׁר כָּל זֶה בָּא מִחַמַּת שְׁאִין לָךְ הַתְּבוּדוֹת וְיִשׁוּב הַדַּעַת, כִּי אִם הֵייתָ מְתְבוּדָד כָּל יוֹם אֵלָיו יתברך, וּמִיִּשְׁב דַּעְתָּךְ, לֹא הֵייתָ בָּא לְיִסּוּרִים וְעִגְמַת נֶפֶשׁ כְּאֵלוֹ בְּחַנָּם. וּבְפָרֵט עַל שְׁטוֹת כְּזוֹ, שִׁיִּצֵּא חֲדָר לֹא כְּפִי שְׁרָצִית וְכוּ', הֲלֹא סוֹף כָּל סוֹף עוֹד מַעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם, עֲלִיךָ לְרֹאוֹת לְהַחְזִיק בְּמִדּוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת: ח'סֵד, דְּבִקּוּת, ר'חֲמִים, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא חֲדָר אֲמִתִּי, כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ תְּמִיד בְּדַרְכֵי חֵסֵד — הֵן עִם עֲצָמוֹ וְהֵן עִם אִשְׁתּוֹ וְיִלְדָיו, עַל־יְדִי־זֶה זוֹכֵה לְהִיּוֹת דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יתברך, וְזוֹכֵה לְרַחֲמִים אֲמִתִּים, לְרַחֵם עַל כָּלֵם.

אָקוּהָ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁתּוֹצִיא רְמִזִּים לְעֲצָמָךְ, וְעַל־יְדִי־זֶה תִּרְגִּישׁ טַעַם אַחֵר בְּחַיִּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יתברך, אִזֵּר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירָה הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאָה לְהִכְנִיס עֲצָמְךָ בְּאִמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, לִידַע, לְהוֹדִיעַ וּלְהוֹדוֹעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדָּיו יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאָדָם צָרִיךְ לְהִכְנִיס עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בִידִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי כָּל חַיּוֹ יֵלְכוּ בְּצוּרָה אַחֲרָת, וְיִשְׁתַּנּוּ מְאֹד, וְהֵלֶךְ מִחֻשְׁבָּתוֹ יִחֲשֹׁב בְּאִפְּן אַחֵר לְגַמְרֵי. לְכֵן רָאָה רַק לְשַׁמַּח בּוֹ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין עוֹד שְׂמִחָה כְּשִׂמְחַת הַדְּבָקוֹת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, תָּמִיד תִּחְשֹׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָכֵל שְׂאָדָם מְכַנִּיס בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ, אֲזִי הוּא הֵכִי מְאֹשֶׁר בַּחַיִּים. וְלִכֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְנִים שְׁבַעוֹלָם, וְאֲזִי תִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הִרְגַּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי הַדְּבוּר שְׂמִדְבָּרִים עִמוֹ יִתְבַּרְךָ, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַמְּשַׁכֵּת רוּחַנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת לְזֶה הָעוֹלָם. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׂמִדְבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאֲזִי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַעֲקֵר אֶל תִּפְחָד כָּלֵל, וְתִזְכֹּר אֲשֶׁר כָּל מֵה שְׂאִתָּה מְכַרַח לַעֲשׂוֹת וְכוּ', תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה בְּזִרְיוֹת נִפְלְאָה, וְאֶל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ. וְכִי גָלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁגָם הוּא כָּל דְּבַר שֶׁהִיא צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת — עֲשֶׂה תִכְף-וּמִיד בְּלִי שׁוּם בְּטוֹל וּבְלַבּוּל כָּלֵל. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל אֲשֶׁר מְטֹל עֲלֶיךָ, וְיֵשׁ דְּבָרִים שְׂמִכְרָחִים לַעֲשׂוֹת, וְאֵי אִפְשָׁר לְהִתְחַמֵּק מֵהֶם, אֲבָל אֵין צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת עֶסֶק מְזֵה, אֶלָּא עוֹשִׂים אוֹתָם, הוֹלְכִים וְכוּ', וְחוֹזְרִים וְשׁוֹבִים וְהַכֵּל מִסְתַּדֵּר וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֶל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְאֲזִי תִרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ שְׂתִתְחַזֵּק, וְשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, אֲשַׁרִּי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאֲזִי טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָּא לְנַצַּח נְצַחִים.

יח אֲשֶׁר ב' תתצ בנחל

הרגל את עצמך בלמוד משניות, כי למוד משניות מוזכר ומצחצח את הנשמה. 'משנה' אותיות 'נשמה', מי שלומד משנה, מצחצח ומזכך את הנשמה.

ראה להתחזק, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד.

ב' תתצ.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויודעו אף הפחור הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לעשות התחדשות חדשה, כי העקר בזה העולם להתחדש בכל פעם.

ידועה שיחת רבנו ז"ל, שאמר, שצריכים מאד מאד לשמר על השנה, הינו כי אדם צריך ללכת לישן מקדם, כדי שיוכל לקום מקדם, ובפרוש אמר, שעקר עבודת בר ישראל לילך לישן מקדם ולקום בחצות דיקא, ומי שמרגיל עצמו בזה, יש לו הארת העולם הבא בעולם הזה. וכמוכא בזהר פעמים אין מספר, ממעלת הזוכה לקום בפלגות דלילא (בתצי הלילה), ועוסק בתורה, שאז שָׁכְרוּ רב מאד. ולכן ראה לצית את רבנו ז"ל ללכת לישן מקדם, כדי שתוכל לקום בחצות, או על-כל-פנים כמה שעות קדם אור היום, כי מה שלומדים קדם אור היום, זה שוה יותר מלמוד של כל היום, כי אז המחזין הם בניחא, ויכולים לקלט את אשר לומדים, ובפרט שכל העולם נח אז, והסטרא אחרא אין לה שום שליטה. ולכן הזמן הוא עת רצון גדול בשמים. ולכן לך לישן מקדם, ואז תצליח דרכך. וזו

הִיְתָה דֶרֶךְ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מֵעוֹלָם — לִילֵךְ לִישׁוֹן מִקֶּדֶם, כְּדֵי לָקוּם בְּחֻצוֹת דִּיקָא, וּמִי שְׁמַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּדֶרֶךְ זוֹ, הוּא טוֹעֵם טַעַם גִּן-עֵדֶן בְּעוֹלָם הַזֶּה.

הָעֵקֶר אֵל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם, תַּעֲשֶׂה כָּל מִיּוֹ מֵאֲמָצִים שְׁבַע־עוֹלָם לֹא לְהִתְפַּעֵל מִבְּנֵי-אָדָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָּךְ אָדָם בְּלִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?! וְזוֹ מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, שְׂאָדָם מַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֵז בָּא אֶל יְשׁוּב הַדַּעַת, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לִי אָדָם, ה' לִי לֹא אֵירָא וְכוּ' וְכוּ'.

הַרְגֵּל אֵת עֲצָמְךָ לְשִׁקֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ, כִּי בְּפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצב), אֲשֶׁר פָּנִיו, שְׁכָלוֹ וְחֻכְמָתוֹ, הֵם בְּתוֹךְ הַסֵּפֶר. וְלִכֵּן אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַכִּיר אֵת רַבְּנוּ ז"ל, הָעֵקֶר עַל-יְדֵי הַתְּמַדַּת סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סִפּוּרֵי-מַעֲשֵׂי־יִת", "סִפְרֵי-הַמְּדוּת" וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת שֶׁב־שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּב־חֵי-מוֹהַר"ן". הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֶזֶר לִי, שֶׁהִדְפַּסְתִּי אֵת זֶה כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים, וְהִפְצַתִּים בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹזְכָה לְהַדְפִּיסָם וְלְהַפִּיצָם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, כִּי זוֹ הִיְתָה צְוֹאת מוֹהַר"ן ז"ל קֶדֶם הַסְּתַלְקוֹתָיו, וְאָמַר: הָעֵבֶדְהָ שְׁלָכֶם תְּהִיָּה: יְפוּצוּ מֵעִינֹתֶיךָ חוּצָה. וְהוּא בְּעֲצָמוֹ מְסַר נַפְשׁוֹ בְּעֶבֶר הַדְּפָסַת וְהִפְצַת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל כָּל יְמֵי חַיָּיו, וְלִכֵּן גַּם אֲנוּ צְרִיכִים לְעֶסֶק בְּזֶה.

הַחֲזִק מְעַמֵּד, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, וְאִף שְׁנֹכְשֵׁלֶת עֲכָשׁוּ בְּמָה שְׁנֹכְשֵׁלֶת וְכוּ' וְכוּ', וְיֵשׁ לָּךְ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה מְאֹד וְכוּ' וְכוּ', בְּרַח לָּךְ אֱלֹהֵי יִתְבָּרֵךְ, וְתִסְפָּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ כָּל אֲשֶׁר מַעֲיֵק לָּךְ, וְכָל אֲשֶׁר מַצִּיק לָּךְ, וּבְזֶה בְּעֲצָמוֹ יִמְחַל לָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתצא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, צריכים בכל יום להתחדש ולעשות
התחלה חדשה, ורבנו ז"ל התפאר (עין חיי-מוהר"ן, סימן שפד), שאצלו
אפלו דוף נשימה הוא כבר חדש, כי אינו דומה דוף של עכשו כדוף
של קדם; הינו כל נשימה ונשימה הוא מתחדש, וזה היה החדוש
של רבנו ז"ל, שאמר (עין חיי-מוהר"ן, סימן רמז): חדוש פמוני עדין
בעולם לא היה, ופרשו אנשי שלומנו בענין ההתחדשות, כי אצל
רבנו ז"ל העקר היה התחדשות, להתחדש בכל פעם, ודבר זה
צריכים להרגיל עצמו להתחיל בכל פעם לעשות התחלה חדשה,
וזה יכולים כשבאים אל הקדוש-ברוך-הוא, ומתחילים לדבר אליו
יתברך, צריכים לומר: "רבנו של עולם, אני עכשו מתחיל להיות
איש כשר, ואני רוצה לשוב בתשובה". וכן בכל פעם כשבאים אל
הקדוש-ברוך-הוא, לעשות התחלה חדשה, כי באמת בזה תלויה
הצלחת האדם; כי כל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים על
בני-אדם, זה רק מחמת שחושב מה שעבר, וזה הסבל שבני-אדם
סובלים, ומבהלים ומבלבלים מכל העובר עליהם — בין בגשמיות
ובין ברוחניות, וסובלים סבל על גפי סבל, וחבל מאד. ולכן אשרי
ואשרי מי שזוכה להיות מקרב אל רבנו ז"ל, שאז שום דבר בעולם
לא יכול לשבר אותו.

כי באמת הנסיונות קשים ומרים מאד, ועקר הנסיון — בענין
האמונה, כי היסוד בחיים זה רק אמונה, להאמין בו יתברך, שהוא
נמצא ואין בלעדיו נמצא. ורואים בני-אדם שמהכל ידברו, אבל לא
מהקדוש-ברוך-הוא. ידברו אפלו מחדושי תורה וכו', וכו', אבל

אֲשֶׁר ב' תתצא בַּנְחַל כא

פְּתוּחַ לְדַבֵּר מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה עֵדִין מְאֹד קָשָׁה לְהַכְנִים בְּבִנְיָ-אָדָם; כִּי בְנֵי-אָדָם קָשָׁה לָהֶם לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹת. וְלִכֵּן רָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמָּה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וּתְדַבֵּר עִם כָּל בְּנֵי-אָדָם רַק אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְאֵל תִּתְפַּעֵל מְשׁוּם בְּרִיָּה, אֲפִלוּ שְׁיַגִּידוּ מֵהַ שְׁיַגִּידוּ, מֵהַ יֵשׁ לָךְ עִם אַחֵרִים?! עָלֶיךָ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

בְּעֵינַי שְׁכַתְּבֶתָּ, שְׁנֹסֶת־פִּקּוּת בְּגִלְמֵ שְׁנִבְרָא עַל-יְדֵי סִפּוּר יַצִּירָה, אִם הוּא מִצְטַרֵּף לְמִנְיָן וְכוּ', כְּכַר הַקְדִּימָה, עֵינַי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת חֲכָם צָבִי, סִימָן צ.ג, וּבְשֵׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת יַעֲבִ"ץ, חֲלֵק ב', סִימָן פ.ב, עֵינַי שָׁם. וְאִךָ שְׁכַתְּבֶתָּ דְבָרִים נִפְלְאִים, עִם כָּל זֹאת תַּעֲיִן מֵהַ שְׁכַתּוֹב שָׁם.

עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר אֱלוֹ הַצְּדִיקִים הַדְּבֻקִים בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, מִחַ מַחְשַׁבְתָּם דְּבֻק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ בְּיַחְדוּדִים, הֵם יֵשׁ לָהֶם כַּחוֹת לְזֶה, וְלִכֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מְגַמְתָּנוּ לְהַגִּיעַ לְקִדְשׁ וְטָהֳרַת הַמַּח, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בַּמַּח-מַחְשָׁבָה, כִּפִּי שְׁאָדָם מְסִיחַ דַּעַת מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ רַק בְּרוּחַנִיּוֹת, שְׁכָל חֲכָמַת הַקְּבֵלָה תְּלוּיָהּ בְּזֶה. וְלִכֵּן תְּחַזֵּק עֲצֻמָּה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַע־עוֹלָם, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם. וְאִנִּי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתָךְ וְכוּ'. רָאָה לְהַמְשִׁיךְ לְלַמֵּד וּלְתַדְּשׁ חֲדוּשֵׁי דְאֹרִיָּתָא, כִּי עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְנּוּ ו"ל, יְכוּלִים לְפָרֵשׁ אֶת כָּל חֲכָמַת הַקְּבֵלָה, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ מְשִׁיכָה לְזֶה — עָלָיו לְלַמֵּד בְּזֶה, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע־עוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

כב אָשֶׁר ב' תתצב בנחל

ב' תתצב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים התשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות שאלתך בענין חתן תורה וחתן בראשית וכו', אני קבלתי
מאנשי שלומנו, שרבנו ו"ל הנה עולה לחתן תורה, ומהרנ"ת ו"ל
הנה עולה לחתן בראשית. ואמר על זה מהרנ"ת ו"ל: "רבנו ו"ל
זכה למה שזכה, ועל-פן הנה יכול לעלות לחתן תורה, כי הוא סיים
את התורה, אבל אני עדין לא התחלתי, בשביל זה אני לוקח חתן
בראשית". והשיחה הזו ברוכה.

שמעתי בשם הרב הקדוש רבי פינחס מקוריץ זי"ע, שהוא הנה
קונה "חתן תורה" אבל "חתן בראשית" נמכר להמוני-העם, אבל
הקפיד מאד לכל יכבד לאיש קמץ וכילי, כי אמר, הלא פתיב (משלי
כב, ט): "טוב עין הוא יברך", והתורה מתחילה עם ב' — לשון
ברכה, ועל-פן דיקא מי שהוא פזרן, נוהג להרבות בצדקה, והוא
טוב עין, הוא יכול לעלות לחתן בראשית.

העקר ראה לא לבלבל את עצמך משום דבר שבעולם. ראה
להחזיק מעמד, ואף שאני יודע שעובר עליך בחיים מה שעובר, עם
כל זאת אין זו עצה לפל בדעתו, עליך לזכור, שעקר ההתקרבות אל
רבנו ו"ל זה רק על-ידי למוד ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן", וככל
שאדם לומד את ספרו הקדוש, כן נדבק ברבנו ו"ל, כי כך מובא
בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר פניו, שכלו
וחכמתו הם בתוף הספר, ולכן כל מי שרוצה להפיר את רבנו ו"ל,
עליו ללמד הרבה את ספרו הקדוש "לקוטי-מוהר"ן". ובאמת כל
אלו מאנשי שלומנו שלמדו הרבה "לקוטי-מוהר"ן", האיר בהם
אור רבנו ו"ל בהארה נוראה ונפלאה מאד. ועל כלם — צריכים

אֲשֶׁר ב' תתצג בנחל כג

לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִבִּין אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲלֵא עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, כִּי הוּא הִיָּה הַתְּלָמִיד שֶׁהִבִּין בְּשִׁלְמוֹת אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל, וְלִכֵּן כִּהְיוּם אֵי אֶפְשָׁר לְהִפִּיר אֶת רַבֵּנוּ ו"ל, רַק עַל-יְדֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל. וְלִכֵּן לֹא בַחֲנָם שֶׁהִסְמַ"ךְ-מ"ם עֹזֵב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְלִקַּח עֲצָמוֹ עַל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, כִּי יָדַע, שְׁאִם מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל יִפִּיץ אֶת אֹר רַבֵּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, אֵין לוֹ כֶּבֶד מֵה לַעֲשׂוֹת. וּבְאַמַּת מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל מְסַר נַפְשׁוֹ כָּל יְמֵי חַיָּו, וְהִדְפִּיס וְהִפִּיץ אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְכָתַב וְהִדְפִּיס אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּמַהְדֻרוֹת שׁוֹנוֹת, חֵבֵר חֲבוּרִים נוֹרְאִים וְנִפְלְאִים, וְחִדָּשׁ חֲדוּשִׁים יְקָרִים, עַל-פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל. וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה לוֹ הַתְּחִזְקוֹת.

אֵל תִּכְנַס בְּזוֹכְחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכָּךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתצג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מִשְׁפָּטִים הִתְשַׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה שׁוֹפֵךְ אֶת לִבְךָ מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר. עָלֶיךָ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּחִזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַע-עוֹלָם, וְתִלְמַד הַרְבֵּה אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר אֵין עֲרוֹךְ אֲלֵיהֶם. מִי שֶׁמִּתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, נִכְנָס בּוֹ אֹר חֲדָשׁ, שְׁמַאִיר לוֹ לְבוֹ וְדַעְתּוֹ בְּרוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֲלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל חִיּוֹת אֲלֻקוֹת, הַמְּחִיָּה וּמְהַנְּהָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַנְ"ת, חֶלֶק א', סִימָן א'), אֲשֶׁר אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ לְהִסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל

דָּבָר, הֵינּוּ עַל הַחַיּוֹת אֲלֵקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר, כִּי הַשֶּׁכֶל הָאֱלֹקִי מְחַיֶּה כָּל דָּבָר, וּמִי שֶׁרַק מִתְבּוֹנֵן בְּזֶה, עַל-יְדֵי-זֶה נִצָּל מִכָּל מִינֵי רָעוֹת.

עֲלִיף לְזִכֵּר, שְׁאַנְחֵנוּ אוֹמְרִים בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ פְּעָמִים (תְּהִלִּים קמ"ה, טו): "עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ, וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ", וְהַפְּרוֹשׁ הוּא כֹּה: "עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ" — לְשׁוֹן שְׁבִירָה, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹבֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵינוֹ מִסְתַּכֵּל בְּמִקְוֵמוֹת הַמְטַנְפִּים, אִזּוֹ זֹכֶה "וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ"; כִּי עֵקֶר חֶסְרוֹן פְּרִנְסָה שֵׁישׁ לְאָדָם, מִפְּנֵי שֶׁמִּפְקִיר עֵינָיו לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הַמְסֻתָּבֶת בְּרַחוּב, וּכְבָר אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם (מְשָׁלִי ו, לב): "נֹאֵף אִשָּׁה חֹסֵר לֵב" וְגו'; וְלִכֵּן כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּעֵינָיו, וּמִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, עַל-יְדֵי-זֶה בָּא לְיַדֵּי הַחֲטָא הַמְגַנֵּה שֶׁל פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, שְׁזֶה גּוֹרֵם לוֹ לְעֲנִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזֵהָר (עִין ח"ג דף רמ"ד): מֵאֵן דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּנִהְמָא, עֲנִיּוֹת רְדִיף אֲבַתְרִיה, כָּל שֶׁכֵּן מֵאֵן דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּמַחָא; וְלִכֵּן כָּל חֶסְרוֹן הַפְּרִנְסָה יֵשׁ לְאָדָם רַק מִחֲמַת פְּגָם הָעֵינַיִם, אֲבָל אִם מִשְׁבֵּר אֶת עֵינָיו הַמְלַכְלָכוֹת, אִזּוֹ זֹכֶה לְפְרִנְסָה. וְזֶה "עֵינַי כָּל אֵלֶיךָ יִשְׁבְּרוּ" — לְשׁוֹן שְׁבִירָה, שֶׁשׁוֹבֵר אֶת עֵינָיו הַרְעוֹת, וּמִסְתַּכֵּל רַק עַל רוֹחֲנִיּוֹת אֲלֵקוֹת, וְאִזּוֹ "וְאַתָּה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ"; וּבִאֲמַת הַפְּסוּק (יִשְׁעִיָה לג, טו): "עֵצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע", סוֹפֵי תְבוּת: מְעוֹת, עַל-יְדֵי שְׁעוֹצִים עֵינָיו מִרְאוֹת בְּרַע, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ שֶׁפַע בְּפְרִנְסָה, וְאֵינוֹ צָרִיף שׁוּם טוֹבוֹת מִבְּנֵי-אָדָם. וְלִכֵּן רָאָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר אֶת עֵינָיו, וְאֵף שֶׁהִרְגֵּלְתָּ מִנְעוּרֶיךָ לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה הַעוֹבֶרֶת בְּרַחוּב, וְהֵן פְּגָם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, וְהֵן צָרוֹת וְיִסוּרִים, שְׁאֵתָה סוֹבֵל מִבְּנֵי-אָדָם, וְהֵן עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, עַל-יְדֵי שֶׁתְּקַדֵּשׁ וּתְטַהֵר אֶת עֵינָיו, תִּזְכֶּה לְפְרִנְסָה בְּשִׁפְעַ.

נָא וְנָא רָאָה לְהִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ כָּל צְרֻכֶיךָ; כִּי הָעֵקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם רַק תְּפִלָּה, לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ יוֹם אַחֵר יוֹם, וְאִזּוֹ תִרְאֶה נְסִים נְגִלִים שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

אשר ב' תתעד - ב' תתצה בנחל כה

ב' תתעד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל האברך היקר לי מאד, שותה
ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם הכסף לפדיון, יעזר הקדוש-ברוך-
הוא שימתקו ממך כל הדינים על-ידי פלא עליון.

ראה לחזק עצמך להיות בשמחה, כי השמחה שורפת את כל
הקלפות, ואם בגי-אדם היו יודעים מה זו שמחה, אז תמיד היו
שמחים ועליונים. ומוהרנ"ת ו"ל הזהיר את אחד מאנשי שלומנו,
ואמר לו: אם תהיה בכל יום בשמחה, לא תראה פני גיהנום. ובאמת
הגיהנום הוא בזה העולם, כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן,
חלק ב', סימן קיט), ולכן אם אדם תמיד שמח, הוא מהפך את הגיהנום
לגן-עדן; על-כן תעשה כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה,
אף שאני יודע, שעובר עליך מה שעובר - צרות ויסורים, מרירות
ומכאובים, עם כל זאת מה לך נמשך אחר העצבות והעצלות?!
יותר טוב שתברח אל הקדוש-ברוך-הוא, ותדבר אליו יתברך,
ותהיה הכי מאשר בחיך, ואין לתאר ואין לשער את גדל המעלה
של בר ישראל השופך את לבו אליו יתברך. כי בו ברגע שאדם
מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, נדבק מח מחשבתו באין סוף ברוך
הוא; אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתצה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי
מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו
יאיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים, בְּצַדִּיק וּבִמְשַׁפֵּט, הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה, אֲלֵא אִם בֶּן מַכְרִיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֵלִין ז:), דְּבַר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיוֹן, וְלִכֵּן לָמָּה אַתָּה שָׁבוּר? ! וְלָמָּה יֵשׁ לְךָ דְּאֵגוֹת? ! וְלָמָּה אַתָּה מַצְטַעַר עַל דְּבַר שְׂאִינוֹ שִׁיךְ אֵלֶיךָ? ! הֲלֵא כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ הוּא רַק שֶׁל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהוּא מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְבָשֶׁר וְדָם הַשְּׂגָה בְּזָה, כִּי הַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל. וְלִכֵּן בְּמָקוֹם לְדַאֵג דְּאֵגַת חֲנָם, תַּעֲמֹד עַל יַד הַקִּיר, וְתִשְׁפֹּף אֶת נַפְשְׁךָ אֵלָיו יְתִבְרַךְ, תִּצְעַק וְתִתְחַנֵּן לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, יוֹם אַחַר יוֹם, שְׁעָה אַחַר שְׁעָה, רַגַע אַחַר רַגַע, וְתִבְקֹשׁ וְתִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, כָּל מָה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְתִהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל זֶה בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, לֹא לְהַתְעַקֵּשׁ שְׂמִכְרָחִים לַעֲשׂוֹת לְךָ דְּבַר זֶה, כִּי עַל זֶה הִזְהִירָנוּ רַבְּנֵינוּ ז"ל מְאֹד (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֵלֵק א', סִימָן קצו), שְׂחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת ב, יג): "אֵל תַּעֲשׂ תִּפְלֹתֶיךָ קִבְּע, אֲלֵא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים", כִּי אֲסוּר לְגַזֵּל כְּבִיכּוֹל מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, וְלוֹמַר שְׂמִכְרָח לַעֲשׂוֹת לְךָ דְּבַר זֶה, כִּי זֶה עֲנִין שֶׁל דְּחִיקַת שְׁעָה, אֲשֶׁר בְּשִׁבִיל זֶה סוּבְלִים אַחֲר־כֶּךָ מָה שְׂסוּבְלִים, כְּמוֹ שְׂאֵמַר מוֹהֲרָנ"ת ז"ל (הַלְכוֹת גּוֹזְלָה, הַלְכָה ה'), שְׁכָּל הָעֵבְרוֹת שְׂבָאוֹת לְאָדָם זֶה רַק מִחֲמַת דְּחִיקַת הַשְּׁעָה, אָדָם צְרִיךְ לְבַטֵּל עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְרַק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא.

וְלִכֵּן רְאֵה, יְדִידֵי הַיָּקָר! לְבַטֵּל עַצְמְךָ לְגַמְרֵי לֹאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִהְיֶה בְּטֵל וּמְבַטֵּל לֹאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִרְאֶה לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יְתִבְרַךְ, וְתִזְכֹּר הַיֵּטֵב, שְׂאִין לְךָ בְּחִיּוֹת רַק הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, לְךָ בְּרַח לְךָ בְּאִיזָה מְקוֹם פְּנוּי שְׂאִין שָׁם בְּנִי־אָדָם בְּאִיזָה יַעַר בְּאִיזָה שְׂדֵה, בְּאִיזָה בֵּית נְטוּשׁ, בְּאִיזָה חֶדֶר, שְׂאִין שָׁם בְּנִי־אָדָם, בְּאִיזָה גֵּג, בְּאִיזָה מְרַתֵּף, וְתִדְבֹּר אֵל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וְאִז תִּרְגִּישׁ אָדָם אַחֲרֵי לְגַמְרֵי, וְאִז יֵאִיר עָלֶיךָ אוֹר הַשְּׁגָחַתוֹ הַפְּרִטִית, לָמָּה לְךָ לְהִיּוֹת שָׁבוּר וְלְהִתְיַאֵשׁ מִחִיּוֹת? ! הֵן אֲמַת שְׂמַר לְךָ מְאֹד,

אֲשֶׁר ב' תתצו בַּנְחָל כז

שאתה גורם לך קלקול אחר קלקול וכיו', עם העצבות והמרירות והעצבון שלך, כי אתה כופר בעקר, רחמנא לצלן, כי לא יתכן אדם שהוא בעצבות ובמרה שחורה, אם אינו מלא כפירות, כי להפך — לא יתכן שהוא שמח בתכלית השמחה, אלא שמאמין שהקדוש-ברוך-הוא נמצא פה אתו, עמו ואצלו, והקדוש-ברוך-הוא שומר עליו, וכל היסורים והמקרים רעים שעוברים עליו, הכל ממנו יתברך, ולכן ראה לקחת עצמך בידיך, ותתחיל מרגע זה לברח רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ואף שבהתחלה יהיו לך נסיונות קשים ומרים, אל תסתפל על זה, אלא ברח לך רק אליו יתברך, ותדע שהוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודיקא על-ידי ידיעות אלו ימתקו ממך כל הדינים; כי באמת עליך לדעת, אהובי, ידידי היקר, מה זה דין ומשפט? שאדם איננו מכיר את הקדוש-ברוך-הוא, והכל נעלם ונסתר ממנו, אבל בו ברגע שאדם מבטל עצמו לאין סוף ברוך הוא, הוא מרגיש כבר אחרת, ולכן קח את עצמך בידיך, ותמשך עצמך אליו יתברך, ואז תראה את הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד....

ב' תתצו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך הקצר.

רבנו ז"ל הקפיד מאד לשמר על זמן השנה, כי צריכים ללכת לישן מקדם, ועל-ידי-זה יהיה לך נוחא למחין כל היום, ובפרוש גלה לנו רבנו ז"ל, אשר ביותר מועיל השנה לאמונה. מי שיש לו בלבולי אמונה, עצתו — שילך לישן, ויניח את מחו, ואז יזכה להגיע לאמונה, כי בעת השנה הנשמה נכנסת אל תוך האמונה.

כח אָשֶׁר ב' תתצו בַּנְחָל

וְלִכֵּן אֲשֶׁר מִי שְׁשׂוּמֵר עַל הַשָּׁנָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִהְיֶה מֵיֵשֵׁב כָּל הַיּוֹם, לֹא-יִכֵּן מִי שְׁמִסְגָּף עֲצָמוֹ עִם שָׁנָה, אֲזִי אֵין לוֹ מַח וְכַח אֶל שׁוֹם דְּבָר. וְלִכֵּן תִּשְׁמֹר מְאֹד מְאֹד עַל הַשָּׁנָה, לִילָף לִישׁוֹן מְקַדָּם, וְכָף תּוֹכַל לְקוֹם מְקַדָּם. וְזוֹ הִיְתָה דְרָכָם שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים מֵאֹז וּמִתְמִיד, שֶׁהִלְכוּ לִישׁוֹן תְּכַף-וּמְיָד אַחַר עֲרֵבִית וְקָמוּ בַחֲצוֹת. וּמִסְפָּר, אֲשֶׁר אֶצֶל הָרַב הַקְּדוֹשׁ הַרְבִּי רַבִּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיץ-עֲנִסְק זי"ע, הָיָה הַכֹּל סְגוּר בַּתְּחִילַת הַלַּיְלָה עַד זְמַן חֲצוֹת, וְלִכֵּן רָאָה לְשׁוֹמֵר מְאֹד עַל הַשָּׁנָה, וְתִלָּף לִישׁוֹן בְּשָׁעָה מְקַדָּמָת, וְכָף תּוֹכַל לְקוֹם תְּכַף עִם עֲלוֹת הַשָּׁחַר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתצו.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹקֵד עַל דְּלִתוֹת הַתּוֹרָה בְּהַתְמַדָּה רַבָּה עַל-פִּי סֹדֵר-דְּרָף-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְךָ שְׁאַתָּה יוֹשֵׁב בְּצוֹתָא וְהֵם מְאָרִיכִים בְּסַעֲדָה, וְאַתָּה רוֹצֵה לְהַפְרֵד וּלְבַרֵךְ בִּיחִידוּת, מִפְּנֵי שְׁאַתָּה רוֹצֵה לְלַמֵּד תּוֹרָה. זֶה שְׁאַלָה בְּהִלְכָה, אֲבָל מִחֲמַת צָרָךְ מֵצָוָה, מִתֵּר לְהַפְרֵד וּלְבַרֵךְ בְּיַחֲדָי, מִכָּל שֵׁפֶן כְּשִׁאֲתָה רוֹצֵה לְלַמֵּד, וְאַתָּה רוֹאֶה שֶׁהֵם יוֹשְׁבִים וּמְבַטְלִים אֶת הַזְּמַן. וְכִדָּאֵי שְׁתַּעֲיִן בְּשִׂאֲלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "לְבוֹשֵׁי מְרֻדְכֵי" (חֶלֶק אֶרֶץ חַיִּים סִימָן ל'), שְׁמַדְבֵּר מְכַעֲיִן זֶה, וַיְכוּלִין לְהִבִּיא אֶת זֶה אֶל עֲנִינְךָ, עֵינֵי שָׁם; וְתַבִּין.

הַעֲקָר רָאָה לְשׁוֹמֵר אֶת דְּבוּרֶיךָ, כְּשִׁבְּאִים אֶל בְּנֵי-אָדָם צְרִיכִים לְהַשְׁמֵר מְאֹד לֹא לְהַכְּנִס עִמָּהֶם בְּכּוֹחֵחִים, כִּי זֶה מְבִיא לְעַצְבִּים בְּעֵלְמָא, וַיִּרְחַק אוֹתְךָ מֵהֵם, וְהֵם יִתְרַחֲקוּ מִמֶּךָ וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּרַגְעַ

אֲשֶׁר ב' תתצח בנחל כט

שְׁנֹכְנָסִים בּוֹכּוּחִים, זֶה מְכַעֵס בְּנֵי-אָדָם, וּמִתְרַחֵקִים זֶה מִזֶּה, שְׁזָה הַפֶּךְ רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ; כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ אוֹהֵב אֶת הַשְּׁלוֹם, כִּי לֹא מֵצָא הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּלִי מִחֲזִיק בְּרִכָּה לְיִשְׂרָאֵל אֲלֵא הַשְּׁלוֹם (שְׁבַת י.). לָכֵן אֵי עֲצוּף וַיְהִי אֱלֹקִים עִמָּךְ, לְבַל תִּכְנַס בּוֹכּוּחִים עִם אֶף אֶחָד, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבִירֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, אֵינְךָ צָרִיךְ לְהַפְגִיעַ שְׁחִרְפוֹ וּבְזוֹ אוֹתָךְ בְּרַבִּים, כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'), אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר הַתְּשׁוּבָה — לְשִׁמְעַ בְּזִיוְנוֹ וַיִּדָּם וַיִּשְׁתַּק, לְצַעֲרָנוּ הָרַב, אֲנַחְנוּ מְקַיְמִים אֶת זֹאת בְּמֵלֵא מוֹכֵן הַמֶּלֶךְ, יִשְׁנָם עֲזִי פָּנִים שְׁבִדוֹר, שֶׁהֵם בְּחִינַת כְּלָבִים, כְּדֹאִיתָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נ.), וְצָרִיכִים לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֵא לְהִתְעַסֵּק אִתָּם.

אוֹדוֹת וְכוּ', שְׁאָמַר שֶׁהוּא בְּשְׁלוֹם אִתִּי, אֲבָל אֵינּוּ יָכוֹל לְדַבֵּר וְכוּ', מָה אָמַר לָךְ, כַּנֶּרְאָה שֶׁהוּא חָיָה בְּצוּרַת אָדָם, כִּי כָּךְ מוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נו'), שֶׁיֵּשׁ שְׁלוֹם עִם פֶּה, וַיֵּשׁ שְׁלוֹם בְּלֹא פֶה, הֵינּוּ יֵשׁ שְׁלוֹם שֶׁהוּא בְּחִינַת אָדָם, שֶׁהוּא מְדַבֵּר, שְׁזָה עֵקֶר הַשְּׁלָמוֹת שֶׁל הַשְּׁלוֹם שֶׁמְדַבְּרִים אֶחָד עִם הַשְּׁנִי, וַיֵּשׁ שְׁלוֹם בְּלִי פֶה, שְׁאֵינּוּ מְדַבֵּר, שְׁזָה שְׁלוֹם שֶׁל חָיָה, כִּי גַם הַחַיּוֹת חַיּוֹת כַּדְּגָמַת בְּנֵי-אָדָם. וְלָכֵן אִם אוֹמֵר שֶׁהוּא בְּשְׁלוֹם עִמִּי, רַק אֵינּוּ יָכוֹל

לְדַבֵּר עִמִּי, בְּסִימָן שֶׁהוּא חֲזָה בְּדַמּוֹת אָדָם, כִּף מְבֹאֵר מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! חָבַל עַל הַיָּמִים וְעַל הַלֵּילוֹת, שְׁעוֹבְרִים עִם כָּלֹם. אָדָם יָכוֹל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהִשְׁתַּוְּקֶק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהוֹצִיא מִפִּיו אֶת הַכְּסוּפִים שֵׁשׁ לוֹ, וְאִזּוּ יִהְיֶה הַכִּי מְאֹשֶׁר בְּחַיִּים, וְלָמָּה לְהִכְנִס בְּמַרְיבוֹת וּבְמַחְלָקֶת, הַיֵּשׁ זָמַן לְשִׁטּוֹת כְּאֵלוֹ? הִנֵּה אָנוּ פֹּה וְעוֹד מְעַט כֶּבֶד נִהְיֶה לְמַעְלָה, וְנִסְתַּפֵּל לְמַטָּה, וְנִתְחַרֵּט — הֲלֹא הֵיינוּ בְּעוֹלָם הַגִּשְׁמִי וְהַחֲמָרִי הַזֶּה, וְהֵיינוּ יְכוּלִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַכְשָׁיו כֶּבֶד מְאֹחָר! וְלָכֵן תִּבְרַח לָךְ מִכָּל אֵלוֹ הַלְּצִים, כִּי מִי שֵׁשׁ לוֹ אֵיזָה עֵסֶק אוֹ דִין וּדְבָרִים עַל הַזּוּלָת עַל לֹא דְבָר, הוּא לֵץ בְּעֵלְמָא. כִּי מָה זֶה מוֹשֵׁב לְצִים? 'שָׁנִים שִׁיּוֹשְׁבִין וְאִין בִּינֵיהֶן דְּבָרֵי תוֹרָה, הֲרִי זֶה מוֹשֵׁב לְצִים' (אֲבוֹת ג, ב), וְלָכֵן צָרִיךְ לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכָל מִי שֶׁפּוֹגֵשִׁים, צָרִיכִים לְדַבֵּר עִמּוֹ רַק מְעַצּוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹת חֹזֵק בְּזֶה, וְאִזּוּ תִרְאֶה אֶת הַנְּסִים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּזֶה שְׂמֵדְבָרִים מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּזֶה מוֹרִידִים אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם.

וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁאִינוּ מְבַלְבֵּל עֲצֻמוֹ מִשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, וְחִי אֶת הַחַיִּים שְׁלוֹ בְּדַבְּקוֹת עֲלִיוֹנָה אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, לוֹמֵד אֶת הַשְּׁעוֹרִים הַקְּבוּעִים שְׁלוֹ בְּכָל יוֹם, חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, פְּרָקִים מְשֻׁנָּיוֹת, דְּפִים גְּמָרָא (בְּבַלִּי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא), רַמְב"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּךְ, זֶהר וְתַקּוּנִים וּמְדַרְשִׁים, וּמִתְפַּלֵּל בְּמִנְיָן, מִתְבּוֹדֵד לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מְקַיֵּם אֶת הַמְּצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, מְקַבֵּל אֶת הַשְּׂבֵת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכָל הַשְּׂבֵת הוּא רוֹקֵד מְרַב שִׂמְחָה, שֶׁהוּא שׁוֹמֵר שְׂבֵת, וְהוּא בְּשִׁלּוּם עִם כָּל אֶחָד, עִם אֲשֶׁתּוֹ וְיִלְדָיו, וְהוּא סֹבֵלֵן גְּדוֹל עַל כָּל הַבָּא עֲלָיו, וּמוֹרִיד אֶת הָרֵאשׁ, וְאִינוּ יוֹצֵא לְחַרְף וְלַגְדָּף אֶת אָף אֶחָד, זֶה נִקְרָא חַיִּים, זֶה חַיִּים שֶׁל עוֹלָם הַבָּא, חַיִּים שֶׁיְכוּלִים לְחִיוֹת שְׂבָעִים שָׁנָה כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחִי חַיִּים כְּאֵלָה.

אֲשֶׁר ב' תתצט בַּנְחַל לא

מה אמר לך, ידידי היקר! כל אחד יכול לזכות להגיע לחיים כאלו, אם רק יהיה מקרב אל רבנו ז"ל, אשר עקר ההתקרבות אליו ז"ל זהו רק על-ידי למוד ספריו הקדושים, שצריכים להיות בקיאים בזה ישר והפוך, הפוך וישר. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתצט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לכבד את אביך ואת אמך, ותשתדל בכל מיני אפנים שבעולם לשמע בקולם, כי זה רצונו יתברך. וכן בענין רבנו ז"ל, עליך להתנהג בדרך ארץ גדול, ואז תראה שלא יארך זמן רב, שהוריך יתהפכו לגמרי. כי למה יש התנגדות וכו', כי יודעים אשר מי שמקרב אל רבנו ז"ל, קבל הקדמות לא נכונות מאילו פרחחים, ומתחיל לזלזל בהורים, חס ושלום. אבל אם מקבלים דעת רבנו ז"ל כפי שצריכים, אז חיים חיים טובים עם ההורים, ומכבדים אותם יותר. וכן הנה אצל מוהרנ"ת ז"ל, שאביו מרר את חייו, על שמקרב לרבנו ז"ל, ולבסוף כשמוהרנ"ת ז"ל כבדו ביותר כפי שצריך, אזי נתהפך לגמרי, ובסוף ימיו אמר, שיש לו נחת רק מבנו מוהרנ"ת ז"ל, והנה קם מלפניו, והנה קורא לו בלשון רבי. כל-כך החשיב את בנו. לכן אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתקבל את ההקדמות האלה, והכל יבוא על נכון.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

לב אֲשֶׁר ב' תתק בַּנְחַל
ב' תתק.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר מְשֻׁפְּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמִּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ...
נֵרוֹ זָאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לְךָ, צְרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלֻקְנוּ, עַל אֲשֶׁר
בַּנְחַל שָׁם חֲלֻקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וּבִכְפָּרֵט שְׁאֵתָה גַם כִּהֵן וְגַר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
וַיֵּשׁ לְךָ מְצוּהָ לְבָרֵךְ אֶת עַם יִשְׂרָאֵל, עֲלֶיךָ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ מְאֹד מְאֹד
בְּזֶה. וּבְעֵינַי שְׁשָׂאֵלְתָּ הָאֵם זֹו מְצוּת עֲשֵׂה אוֹ מְצוּהָ מְדַרְבְּנָן? זֹו
מִחֻלְקַת אֶצֶל הָאֲחֵרוֹנִים, כִּי יֵשׁ אֲחֵרוֹנִים הַסּוֹבְרִים, שְׁבִזְמַן הַזֶּה שְׁאֵין
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ קַיָּם, אֵין נוֹהֶגֶת מְצוּהָ זֹו מִן תּוֹרָה וְהִיא מְצוּהָ מְדַרְבְּנָן.
וְכָךְ כָּתַב הַיַּעֲבֹ"ץ בְּסִפְרוֹ "מִדְּוִקְצִיעָא" (בְּסִימָן קכח): בְּזִמְנָנוּ שֶׁהַכֹּהֲנִים
סִפְקֵי כִּהְנָה, אֵינָם מְחִיבִים בְּנִשְׂיַאת כְּפִים מְדְאוּרִיתָא אֶלָּא מְדַרְבְּנָן,
כִּי רַק בְּזִמְן שְׁבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם הָיָה דְאוּרִיתָא. וְכֵן כָּתַב בְּשְׂאֵלוֹת
וּתְשׁוּבוֹת שְׁאֵילַת הַיַּעֲבֹ"ץ (סִימָן עה), אִיךָ הוּא פְּלֵא גְדוֹל, כִּי יֵשׁ לוֹ
עוֹד תְּשׁוּבָה (בְּסִימָן נד), וְשֵׁם כּוֹתֵב, שְׁנִשְׂיַאת כְּפִים גַּם בְּזִמְן הַזֶּה הוּא
דְאוּרִיתָא, וְזוֹ פְּלִיאָה, אִיךָ דְבָרֵיו סוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה.

בְּעֵינַי שְׁאֵתָה שׁוֹאֵל אֵילוֹ שִׁיחוֹת בְּעֵבוֹר כִּהֵן.

שְׂמֵעֵתִי מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שְׁמוֹהֲרַנ"ת ז"ל תְּמִיד הַשְּׁתוֹקֵק בְּהִיּוֹתוֹ
יְלָד קָטָן לְהִיּוֹת כִּהֵן, וְהָיָה מְקַנָּא בְּכֹהֲנִים, וְהָיָה מִתְמַרְמֵר לְמָה לֹא
זָכָה לְהִיּוֹת כִּהֵן. אֲבָל אַחַר הַסְּתַלְקוֹת רַבְּנוּ ז"ל, הָיָה רְגִיל לְתַת תּוֹדָה
לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁאֵינְנוּ כִּהֵן. כִּי אָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן: הֲרִי אָנִי
מִכְרַח לְהִיּוֹת בְּכָל פַּעַם אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאִם הֵייתִי כִּהֵן, לֹא
הֵייתִי יָכוֹל לְהִתְאַפֵּק, וְהֵייתִי כֵּן הוֹלֵךְ לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוֹ הִיָּתָה
עֲלֵי מִחֻלְקַת יוֹתֵר גְּדוֹלָה — הִיָּתְכֵן שְׁכִהֵן הוֹלֵךְ אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ
ז"ל! ?! וְלָכֵן נִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שְׁאֵינְנוּ כִּהֵן.

אֲשֶׁר ב' תתק בַּנְחֹל לג

הִזָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ גָדוֹל בְּתוֹרָה וַיִּרְאֶה, הֶרֶב ... הוּא הָיָה כֹהֵן, וַנִּתְקַרַּב אֶל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וּבָא בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשָׁאל אֶת כָּל אֶחָד — הֲאֵם מִתָּר לוֹ לְלַכֵּת אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל אִם לֹא, וְאִם אֶחָד לֹא רָצָה לְאָמְרוֹ — הֵן לְחַיִּיב וְהֵן לְשְׁלִילָהּ. לְשָׁנָה הַבְּאֵה, כְּשֶׁבֵּא אֶל הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ, כִּכְּר לֹא שָׁאל אִם אֶחָד וּמִרְבַּ תְּבַעֲרַת לְכַבוֹ, בָּא לְצִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל. וּבְאֲמַת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (עֵין תּוֹסֵפוֹת כְּתוּבוֹת קג:) : קִבְּרֵי צַדִּיקִים אֵינָם מְטַמְּאִים, וּבְכַרְט שְׁבִמְקוֹם גְּנִיזָתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל, שֵׁם מְקוֹם גְּנִיזָתָם שֶׁל קָדוֹשִׁים שֶׁנֶּהְרָגוּ עַל קְדוּשַׁת הַשֵּׁם, וְלִכְּן אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בֵּן הוֹלְכִים.

וּבְאֲמַת אֲגִיד לָךְ, שְׁזָה דְבַר שֶׁקָּשָׁה לוֹמַר לְכֹהֵן, שְׁיִלֵךְ אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, כִּי זֶה תְּלוּי כְּפִי תְּבַעֲרַת לְבוֹ, כִּי מִי שֶׁחֹוֹשֵׁשׁ — עָלְיוֹ לְשָׁאל שְׁאֵלָה. וּמִי יִתֵּן שֶׁיַּעֲשׂוּ אִיזָה כְּכֹשׁ בְּעֵבוֹר הַכְּהֻנִּים^א, כִּי מְדוּעַ שֶׁהַכְּהֻנִּים לֹא יִזְכוּ לְתַקוּן הַנִּצְחִי הַזֶּה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל.

הַעֲקָר רְאֵה לְקַיִם אֶת הַמְצָנָה שֶׁל נְשִׂיאת כְּפַיִם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שֶׁתְּהִיָּה שְׁלִיחַ טוֹב, שֶׁעַל יָדְךָ תִּתְבַּרְכְּנָה נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שֶׁתְּהִיָּה טוֹב עֵינַי, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי כב, ט) : "טוֹב עֵינַי הוּא יִתְבַּרְךָ". וּמוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי-מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נד), שֶׁהַעֲקָר צְרִיכִים לַעֲבֹד עַל נִקְדָּה זוֹ — לְהִיּוֹת טוֹב עֵינַי, שְׁזָה בְּחִינַת מְשִׁיחַ — לְאַהֲב אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְזֶה זְכוּרָן בְּעֵלְמָא דְאַתִּי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

א) וְנִתְקַיִם כִּיּוֹם, בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם, שֶׁעֲשׂוּ כְּכֹשׁ עִם מְקוֹם מִיחָד בְּעֵבוֹר הַכְּהֻנִּים.

לד אשר ב' תתקא בנחל

ב' תתקא.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וינדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להדביק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותדע שהקדוש-
ברוך הוא מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ודבר
גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון.
ולכן למה לך לדאג?! עליך לפנות רק אל הקדוש-ברוך הוא, וכל
מה שאתה צריך בין בגשמי בין ברוחני, תבקש רק ממנו יתברך.
ובודאי אם הראה לך דבר כזה וכו', אין זאת אלא הקדוש-ברוך-
הוא רוצה שתפושש במעשיך, ותבא אליו יתברך בלב נשבר ונדכא,
ותשיח ותספר בדמעות שלישי לפניו יתברך את כל מה שעבר עליך.
ודיקא על-ידי-זה ימתקו ממך כל הדינים.

כבר כתבתי לך פעמים מספר, שלא כדאי לך להתעסק עם שום
בריה שבעולם. מה אתה צריך להסתפל על זולתך, שהוא לא יכול
לעזורך ממילא, כי "שוא תשועת אדם" (תהלים ס, ג), "ואל תבטחו
בגדיבים בבן אדם שאין לו תשועה" (שם קמו), בשר ודם אינו יכול
לעזור לעצמו, ואיך יכול לעזור לך?! לכן ראה להשליך את כל ההבל
והשטיות ממך, הדבק עצמך לגמרי אל האין סוף ברוך הוא,
ותתחיל ליחד יחודים קדושים מעילא לתתא ומתתא לעילא, הינו
שתציר שם: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, לפני עיניך. ועסק היחודים עולה
על הכל, כי בזה שאדם מדביק את מחשבתו באין סוף ברוך הוא,
ומציר לפני עיניו את השמות הקדושים במלואן, על-ידי-זה ממשיך
על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא יתברך שמו, שאין עוד
טוב בעולם יותר מזה. ולכן ראה להתחזק בכל מיני אפנים
שבעולם, ולא להשבר בשום פנים ואפן, כי זה הדבר האחרון

אֲשֶׁר ב' תתקא בַּנְחַל לה

שְׁעֵלֶיךָ לַעֲשׂוֹת — לְהַשְׁבֵּר, עֲלֶיךָ רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִז תִּהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בַּחַיִּים.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ, תַּעֲזֹב אֶת הַבְּרִיּוֹת, וְהַדְּבֵק עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֵין לְךָ אִף אֶחָד בְּזֵה הָעוֹלָם רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו הַמְּחִיָּה וּמְהִיָּה וּמְקַיֶּמֶת אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְתוֹרִיד אֶת הַלְּבוּשִׁים מִהַבְּרִיאָה, אִז תִּרְאֶה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֲצֻמוֹ כְּבִכּוּל, כִּי אִפְלוּ הַיּוֹמִים, צוּמָת, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה לְבוּשׁ לְגַבִּי הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הַכֵּל זֶה וְנֶעַם מִכְחוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִכֵּן מֵה לְךָ לְרוּץ אַחַר גְּשָׁמִיּוֹת הָעוֹלָם הַזֶּה?! וּמֵה לְךָ לְהַשְׁבֵּר מִכָּל הָאָדָם?! אֲסוּר לְקַנֵּא בְּשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, צְרִיכִים רַק לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִז נַעֲשִׂים הַכִּי מֵאֲשֶׁרִים.

עֲלִינוּ לְשִׁבְחַת לְאֲדוֹן הַכֵּל, וְלִתַּת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שְׁזָכֵנוּ לִידַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֵה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֵה. וְעֲלֶיךָ לְבָרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים הַמְּסֻתוֹכְבִּים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ גַם-כֵּן, מֵה יֵשׁ לְךָ אִתָּם?! אִתָּה תִתְמַיֵּד בְּסַפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי עֲלֶיךָ לְדַעַת אֲשֶׁר עָקַר הַהִתְקַרְבוֹת לְרַבֵּנוּ ז"ל תְּלוּיָה כְּפִי הַשְּׂקִידָה שְׁשׂוֹקְדִים בְּדַבְּרֵיוֹ ז"ל. וְעַל-כֵּן כָּל אֱלוֹ שְׁזוֹכִים לְהִתְמַיֵּד וְלִשְׁקַד בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל — מִצְּלִיחִים בְּיוֹתֵר בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל. וְתִבְרַח מִכָּל מִינֵי בְּעֲלֵי מַחְלָקַת הַמְּסֻתוֹכְבִּים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, חֲצוּפִים כְּכִלְבִּים וְכוּ' וְכוּ', מֵה לַעֲשׂוֹת?! לְהַרְגִיל עֲצֻמֵנוּ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלוֹמַר עֲלֶיךָ תִפְלָה מִ"לְקוּטֵי-תִפְלוֹת", וְלְהַתְּבוֹדֵד עַל הַתּוֹרָה שֶׁלְמַדְנוּ, וּלְפָרֵשׁ שִׁיחֵנוּ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וּלְבַקֵּשׁ בְּלִשׁוֹן אִידישׁ אוֹ בְּשִׁפְהַ שְׂרָגִיל בְּהַ, שְׁנוֹכָה לְקַיֵּם אֶת הַמְּאָמַר וְהַתּוֹרָה הַזֹּאת שֶׁלְמַדְנוּ, כִּי כָּל תּוֹרָה וּמְאָמַר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, זֶה מְרָשָׁם לְמַחְלוֹת אַחֲרוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁאִינוּ מְטַעֵה אֶת עֲצֻמוֹ בְּזֵה הָעוֹלָם, אֲלֵא לֹמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה אַחַת מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאוֹמַר עֲלֶיךָ תִפְלָה מִ"לְקוּטֵי-תִפְלוֹת", וְעַל הַכֵּל — מִתְּבוֹדֵד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַזֹּאת, עַד שֶׁיַּעֲבֹר עַל כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאִז יִהְיֶה בְּאֱמַת מְקַרְבֵּי אֶל רַבֵּנוּ ז"ל.

לו אֲשֶׁר ב' תתקב בַּנְחַל

נָא וְנָא הַרְגַל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְתוֹצִיא מִפִּיךָ הַרְצוֹנוֹת
וְהַכְסוּפִים שְׂיִשׁ לָךְ, וְאֵל תְּסַתְּפֵל עַל אַחֲרַיִם כָּלֵל! זֶה מַה שֶּׁהוֹרֵס
אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

נָא וְנָא הַרְגַל עֲצֻמָּךְ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם
וּפְרָק מִשְׁנֵיּוֹת עִם הַבְּרִטְנוּרָא, וְדָף גְּמָרָא רִשְׁ"י וְתוֹסְפוֹת וּמְפָרְשִׁים,
אֲשֶׁר אֵין עֲרֹךְ אֵלֶיהָ, וְעַל כָּלֵם — טוֹר בֵּית יוֹסֵף וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ,
שְׁמִמְנוּ תִשָּׂאב מְלֵא חֲפְנִים יִרְאֵת שְׁמִים. אֲשֶׁרִי מִי שְׁשֵׁם דְּבָרִים אֵלֶּה
בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ
יָאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת הָאֲבָדָה שְׁכַתְּבָת, אֲנִי מְכַרְח לֹאמֵר לָךְ, שְׁכַפְרוּשׁ מוּבָא
בְּפוֹסְקִים, שְׁמִי שְׂרָאָה אֲבָדַת יִשְׂרָאֵל שְׂיִשׁ בּוֹ סִימָן, וּמַעֲלִים עֵינָיו
מִמְנוּ, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה, וְכֵן בְּטַל מַצּוֹת עֲשֶׂה. וְאִם הַגְּבִיָּה אֶת
הָאֲבָדָה עַל מְנַת לְקַחְתָּהּ, עוֹבֵר גַּם עַל לָאוּ שֶׁל לֹא תִגְזַל. לְמַדִּים
מְכָאן, שְׂאִם אָדָם רוֹאֶה אֲבָדָה שְׂיִשׁ בָּהּ סִימָן, וְעוֹשֶׂה עֲצֻמוֹ כְּלֹא
רוֹאֶה, וּמְכַל שְׁכָן כְּשִׁנוּטֵל לְעֲצֻמוֹ, עוֹבֵר עַל שְׁנֵי לְאוֹים, וּמְבַטֵּל
מַצּוֹת עֲשֶׂה. וְלִכֵּן אֵינְנִי מְבִין אֶת אֲשֶׁר כְּתַבְתָּ. תִּכְרֵף-וּמְיָד תַּחֲזִירָנָה!
וְתִקְּים מַצּוֹת עֲשֶׂה שֶׁל "הִשָּׁב תְּשִׁיבֵם", וְכֵן "וְהִשִּׁיב אֶת הַגְּזֻלָּה".

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קפח), שְׁכַל הָאֲבָדוֹת
נִמְצְאוֹת אֶצֶל הַצְּדִיק, וְעַל-כֵּן צְרִיךְ לְבֹא אֵלָיו, וְלִמְצֹא אֶצְלוֹ אֶת
הָאֲבָדָה. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֲמֵת, הַמוֹצֵא

אָשֶׁר ב' תתקג בַּנְחַל לז

את קדשֶׁתוֹ, שְׁזוּ הָאֲבֹדָה שְׁלוֹ; כִּי כָל בַּר יִשְׂרָאֵל, הוּא חֶלֶק אֱלֹהִים
מִמֶּעַל, חֶלֶק מִהַפְּכוּד הָעֲלִיּוֹן, וְצָרִיכִים לְבוֹא אֶל הַצַּדִּיק לְקַבֵּל אֶת
אֲבֹדָתוֹ; אֲשֶׁר מִי שֶׁחִזַּק בְּזֵה, וְאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

בְּיוֹתֵר שֶׁיֵּךְ לְקַבֵּל אֶת הָאֲבֹדָה מִהַצַּדִּיק — פְּשׁוּכָה לֵהִיֹּת
בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל. וְלִכֵּן אִם אַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ הַשְּׁתַּדְּלוּת לְבוֹא
אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה. וְאֵךְ שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה עֲכָשׁוּ
קָשָׁה מִפְּנֵי הַגְּבוּלוֹת, עִם כָּל זֹאת תַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי מְאַמְצִים לְבוֹא אֶל
צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, כִּי הַרְּבֵה נִסּוּ וְהַצְּלִיחוּ לְהַגִּיעַ. אִם יִהְיֶה לָּךְ רְצוֹן
וְכַסּוּפִים חִזְקִים — גַּם אַתָּה תַּגִּיעַ. וְהַעֲקֹר — לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם
אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁרוּצָה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתְנוּ,
שְׁנֹזְכָה לֵהִיֹּת מְקַרְבִּים אֶל רַבְּנוּ ז"ל עִם אַמֶּת, וְנִזְכָּה לְקַבֵּל אֶת
אֲבֹדָתְנוּ שְׂאֲבֹדְנוּ עַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ. כִּי עַל-יְדֵי הַחֲטָאִים, הָאָדָם מְאַבֵּד
הַרְּבֵה, כַּמּוֹבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פח).

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֹרֶךְ הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֵה מִיָּמִי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

מָה אֵמַר לָּךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! מִדַּת הַכֶּרֶת הַטוֹב הִיא הַמַּדָּה הַיָּפָה
בְּיוֹתֵר, וְלִהְפֹךְ — לֵהִיֹּת כְּפוּי טוֹבָה, זֶה מִהַמַּדּוֹת הַמְּגִנּוֹת בְּיוֹתֵר.
לִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ מְאֹד מְאֹד, רְאֵה לְעַקֵּר אֶת הַמַּדּוֹת הַרְּעוּת שֵׁישׁ
בָּךְ, וּבְפִרְט מִדַּת כְּפוּי טוֹבָה, כִּי זֶה מְעוֹרֵר שְׂאֵט נִפְשׁ, וְדוֹחָה מְאֹד
כְּשֶׁאָדָם מְשַׁלֵּם רְעָה תַּחַת טוֹבָה. וַיֵּשׁ פְּתָגָם: "אִם בְּרַצוֹנְךָ לְרַדּוֹת

לה אשר ב' תתקד בנחל

דבש, אל תבעט בפורת", וכן אומרים: "אל תכרות את הענף עליו אתה יושב". לכן אינני מבין אותך כלל! מלבד שזו מדה מגנה במאד מאד, שאדם עוזר לך כל-כף הרבה, ואתה צריך לכתב לי מכתב מלא לשון-הרע, רכילות וליצנות עליו, זה פלא על גבי פלא, היכן למדת למוד כזה? עליך לזכור, שאדם צריך להתחלק עם הזולת. ובאמת אנו מוצאים בכריאת אדם הראשון, מה היה חסר לו? כלום! התהלך בגן-עדן, והמלאכים הביאו לו אכל, והתענג מזיו השכינה, עם כל זאת אומרת התורה הקדושה (בראשית ב, יח): "לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו"; הוא צריך אשה. כי בזה העולם צריכים להתחלק זה עם זה, וברגע שאין מתחלקים, אזי יש בעיות. ומכל שכן כשאחד משלם רעה תחת טובה, הוא חיה בדםמות אדם. לכן אינני מבין התנהגותך שאתה מתנהג, ובודאי עליך לעבד על מדותיך, ולא — מי יודע אל היכן תגיע. כי מי שהוא כפוי טובה, לבסוף יפל בפח כזה, שלא תאר ולא שער כלל. לכן עצמי — שתחזר בתשובה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לזכור, אשר כל ענין רבנו ז"ל הוא תמימות עמקה, "עמק עמק מי ימצאנו" (קהלת ז, כד), ובפרט הענין לדבר ולשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך, זה אי אפשר, רק כשאדם הוא תמים, וזורק את מח מחשבתו לגמרי, ועושה את עצמו כתם, שאינו יודע כלום. לא עבר ולא עתיד ואפלו לא הנה, אלא יושב ומתחנן

אֲשֶׁר ב' תתקד בנחל לט

ומבקש אותו יתברך, כמו תינוק שצועק: "אבא, אבא, אבא"; וזו עקר שלמות התפלה — שמסלקים את החכמה והדעת לגמרי, ומבקשים ומתחננים ממנו יתברך. ולכן כל הענין של רבנו ז"ל הוא תמימות עמקה מאד. וידוע הספור, שמוהרנ"ת ז"ל לפני הסתלקותו אמר בזו הלשון: "שאמר שלא למדתי מספיק — אני לא יכול לומר, שלא התפללתי מספיק — אני לא יכול לומר, שלא חדשתי מספיק חדושי תורה — אני לא יכול לומר, אבל", החל להתאנח, ואמר: "מי יודע אם יצאתי ידי חובת התמימות של רבנו ז"ל"; כי התמימות שלו הוא "עמק עמק מי ימצאנו". ומעטים הם הזוכים לתמימות שלו; לכן צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך, שיהיה תמים עמו יתברך, ולא יחקר אחר עתידות.

עליך לזכר, שאי אפשר לזכות לתפלה באמת, אלא כשהוא תמים, ואינו חוקר — לא על העבר ולא על העתיד ולא על ההנה, אלא בא ומתחנן אליו יתברך תפלת שחרית, תפלת מנחה, תפלת ערבית ותפלת חצות, בלי שום חכמות כלל, וידוע מה שמובא בשם הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, אף שכונן למה שכונן וזכה למה שזכה וכו' וכו', עין לא ראתה וכו' וכו', עם כל זאת אמר, שאחר כל ההשגות הגבוהות שזכה בזה העולם, כשכא להתפלל אליו יתברך התפלות הקבועות, הוא מתפלל כתינוק מתוך הסדור בלי שום חכמות. ולכן עליך לזכר, אהובי, ידידי הנקר לי מאד, אם אתה רוצה לזכות לשלמות התפלה, תכניס עצמך באותיות התפלה, כדי שיאיר לך אורו יתברך, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים: ט, קיב), שאדם צריך להכניס בתוך תבת התפלה, ולהתפלל באמת פשוטה, אז יתחיל להאיר לו אור הקדוש-ברוך-הוא, ויזכה לראות את הפתחים, לצאת מהשואל תחתית ומתחתיו שנפל לשם. ופרש רבנו ז"ל את מאמרם ז"ל (שבת קד.): בא לטמא פותחין לו; כשאחד נופל לטמאה, כבר פותחין לו פתחים אף לשוב בתשובה שלמה. אבל האדם מרב החשך שנתעטף על-ידי חטאיו המרבים, אינו רואה את הפתחים, אבל אם יתפלל באמת ובתמימות, ויכניס

מ אֲשֶׁר ב' תתקד בַּנְחָל

עצמו בתבות התפלה, על-ידי-זה יאיר עליו האור האלקי, שהוא אור האמת, ויאיר לו הדרך איך לצאת מהפח יקוש שנפל לשם.

ולכן ראה, ידידי היקר לי מאד, לקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, וכל עצה ועצה המובאת בספריו הקדושים תקיים בלי שום חכמות. ובפרט העצה היקרה של חצות, אשר בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט): חצות הוא מסגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים; הינו פשגוברים על האדם דינים קשים ומרים, העצה — לקום בחצות ולומר סדר תקון חצות בתמימות ובפשיטות גמורה, ולשפף שיח ותפלה לפניו יתברך; כי עקר הזמן של ההתבודדות הוא בעת חצות, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), כי בעת חצות אז הוא נכח פני השם, כמו שכתוב (איכה ב, יט): "שפכי כמים לביך נכח פני ה'", בעת חצות אדם יושב ממש מול הקדוש-ברוך-הוא, וכל מה שמבקש ומתחנן אז — נשמע ונתקבל! וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קא), שעל-ידי אמירת תקון חצות, יכולים לפרש שיחתו ואת כל אשר עם לבבו, כמו על-ידי התבודדות; כי מסתמא אין אומרים חצות על העבר, עקר אמירת חצות הוא על מה שנעשה עכשו עם האדם. ובאמת אם אדם מתחיל לחשב מה עבר עליו בחיים חיותו, איך שחטא ופגם וקלקל בכריתו, ופגם בדבורו, אשר זה תלוי בזה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יט), אשר ברית המעור וברית הלשון תלויים זה בזה; כפי שאדם מקדש את לשונו וזוכה ללשון-הקדש, על-ידי-זה מקדש ומטהר את בריתו. ועל-כן בעת חצות, אז הוא הזמן לבכות על גדל הפגמים שפגם בפגם הברית, ויבקש ויתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליו לצאת מהפח היקוש שנפל אליו.

נא ונא ראה מהיום והלאה לא להתעסק עם שום בריה שבעולם, אלא שב לך בפנותך, ולבל יהיה לך שום בלבול משום בריה שבעולם, אלא כל מה שאטה צריך, תבקש ממנו יתברך, ותתנהג בתמימות ובפשיטות גמורה עד מאד, ותברך ברבת-המזון בקול ובחיות, תאמר קריאת שמע שעל המטה בקול ובחיות

אֲשֶׁר ב' תתקד בנחל מא

ובדבקות עצומה, כי בזה שאדם קורא קריאת שמע על מטתו, הוא הורג את כל המשחיתים שברא כל היום. וכן כל ברכה וברכה שאתה מברך את הקדוש-ברוך-הוא במשך היום, ובפרט ברכת "אשר יצר" תאמר בכונה גדולה פרוש המלות, כי אדם הוא פלא גדול, איך שהוא חי ומתקיים. כי זה פלאי פלאות! העקר תשתדל להיות יהודי תמים, יהודי פשוט, אשר זו עקר המעלה והשלמות. ורבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת התמימות והפשיטות, שאדם הוא פרוסטאק, איש פשוט; אשרי מי שאינו מבלבל את עצמו בזה העולם, אלא בורח תמיד אליו יתברך.

מוכא מהבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע: כשאדם פוגם במחשבתו על-ידי הרהורים רעים ומחשבות חיצוניות, הוא סובל יסורי תפת מילדיו, כשאדם פוגם בדבורו, ומדבר נבול פה, לשון-הרע, רכילות וליצנות, מחלקת ומריבות, על-ידי-זה סובל מאשתו, כשאדם פוגם במעשיו, שחוטא חטאים מגנים, אזי סובל מבני-אדם. ולכן מאחר שאתה כותב שעובר עליך כל אשר עובר — צרות ויסורים: הן מעצמך והן מאחרים, והן מילדיך והן מאשתך, עשה זאת, אהובי, ידידי יקירי! ותחזר בתשובה שלמה אליו יתברך, ועד שלא יכבדו אותך לדיך, תדע, שעדין לא נמחל לך מה שפגמת במחשבתך, ועד שלא תשלים עמך אשתך, תדע שלא נסלח לך על שפגמת בדבורי לשון-הרע, רכילות וליצנות, נבול פה, קללות ומריבות, רחמנא לישזבן, ועד שלא ישלימו עמך בני-אדם, תדע שאתה פגום במעשיך. וזה יהיה הסימן — אם כבר נתכפר לך מה שחטאת במחשבה, דבור ומעשה — אם הילדים יתחילו לכבד אותך, ואשתך תתחיל ליקר אותך, ובני-אדם יחדלו לזלזל בך. זה סימן שתקנת מחשבתך, דבורך ומעשיך, וכל זמן שאתה סובל מילדיך, מאשתך ובני-אדם, עליך לדעת שאתה מנח בחשך, ועליך לחזר בתשובה שלמה בתמימות ובפשיטות אליו יתברך, ולדבר ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך, שיחוס וירחם עליך, שתזכה לצאת מהפח יקוש אליו נפלת ונשרכת.

מב אשר ב' תתקה בנחל

ראה להתחזק בזה שאתה מקרב אל רבנו ז"ל, כי מה הייתה עושה בלי רבנו ז"ל?! ולכן ראה ללמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, ועל-כל-פנים תלמד בכל יום תורה אחת מ"לקוטי-מוהר"ן", ותאמר עליה תפלה מ"לקוטי-תפלות", ותרבה בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו על כל תורה שלמדת, כי זה עולה ומעלה שעשועים גדולים, שלא עלו שעשועים כאלו מימות עולם; אשרי מי שיאחז בזה, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל הבחור היקר לי מאד, הרוצה להאיר נפשו באור האורות צח הצחצחות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המעות להדפסה. ותשואות חן לך על זה.

מה אמר לך, אין עוד צדקה יותר גדולה מזו, שנותנים על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, שמזפים את הרבים, אשר אין עוד זכות יותר גדולה מזו. ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם, אלא מנדב בכל יום ויום על הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ומפיץ את ספרי רבנו ז"ל, ומקרב בני-אדם אליו יתברך על-פי הדרך של רבנו ז"ל, וזה עולה על כל הצדקות. וכמו שפרש מוהר"ן ז"ל על הפסוק (תהלים קיט): "צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת", איזו צדקה נשארת לאדם לעולם? כשמנדב לתורת האמת של הצדיק האמת. ולכן ראה להתחזק מאד על הצדקה שנתת בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל, ואם תוכל בכל יום לילך בעבור צדקה להדפסת ספרי רבנו ז"ל — זה עקר תקון הברית, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד), אשר צדקה הוא תקון הברית. ובאמת

אֲשֶׁר ב' תתקו בַּנְּחָל מַג

עקר הצדקה הוא זכות הרבים, ואיזו זכות יש עוד כמי שמדפוס ומפיץ ספרי רבנו ז"ל?!

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידידי הקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך קבלתי, ופה תקבל ספרי רבנו ז"ל שבקשתי. העקר, חמדת לבבי! התמד מאד מאד בדברי רבנו ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, ואורו הגנוז יאיר עליך לשוב אליו יתברך באמת ובתמים. ובפרטיות תעין בקונטרס "סדר דרך הלמוד" על-פי דעת רבנו ז"ל המצריך פאן, ותשתדל לקימו בתמימות ובפשיטות גמור, ועל-ידי זה תזכה לטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה. ועל כלם — להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את לבך וכל מה שעובר עליך, אשר דבר זה הוא העקר בחסידות ברסלב. והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו לנצח.

הדורש שלומך...

מבאר בספורי-מעשיות (מעשה יב מבעל תפלה), אשר כל אלו שהתנהגו והיו מהמדינה של העשירות, לסוף בא עליהם הגבור וכלה אותם לגמרי, והתקון שלהם היה על-ידי הבעל תפלה, שהאריך את הזמן תמיד, עין שם; ואמרו על זה אנשי שלומנו, שכן הוא מי שמתנהג בהרחבה ובגאות, בחינת (אסתר א, ד): "בהראותו את עשר כבוד מלכותו" וכו', לסוף באה עליו מדת הגבורה ומכלה אותו לגמרי, רחמנא לצלן. וזה מה שעובר על כל אלו האנשים המתגאים בעשרם. והסוף — שהעשירות מכלה אותם לגמרי. ועקר

התקון הוא רק על-ידי תפלה — להכניע את עצמם אליו יתברך, ואף שזכהו השם יתברך בעֲשֶׂר רב ובנכסים רבים, שישפיל את עצמו תמיד אליו יתברך, וירבה בתפלה ובקשה אליו יתברך. וכן מובא בזהר הקדוש (עין ח"ב קכב, רלב:), שכן התנהג דוד המלך, עליו השלום, אף שהיה עשיר גדול בדרך מלך, אף-על-פי-כן השפיל את עצמו לגמרי אליו יתברך, וקרא את עצמו עני, כמו שכתוב (תהלים קב, א): "תפלה לעני כי יעטף" וכו' "עני אני וגוע" וכו' (תהלים פח, טז), כי הקטין את עצמו בכל פעם, ועל-ידי-זה זכה בכל פעם למה שזכה וכו'. ולהפך כל מה שהאדם מתגאה ומתגדל יותר, באה עליו מדת הגבורה, כלל המרירות והיסורים, ומכלה אותם, רחמנא לצלן.

ומספר בין אנשי שלומנו, בעת שפרצה המלחמה העולמית הראשונה, אמר ר' אברהם בר' נחמן על עיר טשֶה־רין: איך האב אקוק גיטהון האב איך גיזען אז טשֶה־רין פירט זיך ווי די מדינה פון עשירות, איז אן גיקומען דער גבור²; וכן היה, שנחרבה כל העיר, כי הקומוניסטים, ימח שמים, לקחו את הכל. וכן הוא פה במדינתנו, אשר היא היא המדינה של עשירות, והתנהגו בהרבה ובגאנות גדולה, עכשו בא עליהם הגבור, כי בכלליות נכנסו במלחמה, ואי אפשר להם לנצח כלל, וזה משבר את גאותם שהיתה להם בעולם. וכן בפרטיות מה שנתהוה בתוך המדינה, כי מתפשטים השחורים, שהם העם הבזוי ביותר, וקרוכים מאד אל החיות, בפרט אל הקופים — בדמותם ובצלמם ובהתנהגותם, והם מתחילים למשל, ועוקרים ושוכרים מה שבא תחת ידם, והשם יתברך ירחם שלא יארע שום תקלה לישראל על ידם, אמן בן יהי רצון.

ב) התבוננתי בטשֶה־רין וראיתי, שמתנהגים כמו המדינה של העשירות, אז אם כך הגיע הגבור (עין ספורי מעשיות, מעשה יב).

אֲשֶׁר ב' תתקז בנחל מה

ב' תתקז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וינדפו אל גר הרוצה להאיר
עצמו באור האורות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ...
גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל,
ופה תקבל רצוף פמה ספרים, והשם יתברך יאיר עינינו במאור
תורתו, ונזכה לצית אותו באמת.

חמדת לבבי! הרגל עצמך לילך בדרך התם והפשוט שחתר
וסלל לנו רבנו ז"ל, שהוא הדרך הישנה שהלכו בה אבותינו
ורבותינו מדור דור, והוא — להיות רגיל לדבר עמו יתברך בלשון
שרגיל בה, ותספר את כל לבך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות
אליו יתברך, כאשר ידבר איש עם רעהו והבן אל אביו. ואין לך
עוד נעם וערכות וזיו מהעבודה הקדושה הזו — להיות רגיל לדבר
עמו יתברך בלשון שמדברים בה. ובאמת המכניס בדעתו אמתת
מציאותו יתברך, ואיך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ובכל
תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, אדם פנה לעולם כבר יעסק
בזה.

וכן תראה להתמיד הרבה בתורה הקדושה על-פי סדר-דרך-
הלמוד שקבלנו מרבנו ז"ל, להיות רגיל באמירת הרבה גמרא,
משניות, שלחן ערוך, זהר הקדוש ותקונים וכו', כאשר תמצא רצוף
כאן סדר-דרך-הלמוד, והשם יתברך יעזרנו על דבר כבוד שמו,
ונזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

תפלה — היא המעלה העליונה יותר מהכל, פי על-ידי תפלה
מקשר ומיחד את כל העולמות, ומדבק ומיחד נשמתו אל שרשה
העליון, ועל ידי תפלה יכולים לשנות את הכל, ולשדד את
המערכות, ולפעל לנסים. ובפרטיות לרפאות כל מיני מחלות
וכאבים, ובפרט שתהיה עקשן גדול על דבר זה, לבקש תפלה אחר

מו אשר ב' תתקח בנחל

תפלה בלי שום יאוש בעולם כלל, רק כל תפלה תהיה "פריש און נייע", אז במשך הימים והשנים תפעל הכל. וכבר אמרו חכמינו הקדושים (דברים כ"ב, י): "יש תפלה אשר נענית למ' יום, ויש תפלה שנענית לכ' יום, ויש תפלה שנענית לג' ימים, ויש תפלה שנענית ליום אחד וכו' וכו'. אתה עשה את שלך. ואם היית יודע אילו שעשועים וצורפים אתה גורם בתפלתך ובהתבודדותך, היית עוסק בזה כל היום בשמחה עצומה. ותדע, כי בכל דבור ותפלה אתה ממשיך ערכות נעימות זיו אור השכינה הקדושה, ואתה מאיר את כל העולם באורו ותברך, "אשרי הזוכה לעסק בזה".

הדורש שלומך...

ב' תתקח.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו לאהובי, ידידי היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד שמחתי, שזכית לחזור ולהדפיס את ספר "ארץ אפים" בארץ ישראל — אשריך ואשרי חלקך, שזכית שיש לך חלק בזכות הרבים גדולה כזו. מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לך להחיות את עצמך בזה מאד מאד.

העקר הרגל עצמך לדבר עמו ותברך בתמימות ובפשטות גמורה, ואל תסתפל על שום בריה שבעולם, יהיה מי שיהיה. ובפרט אתה, שיש לך חלק גדול בבנין "היכל הקדוש", שאתה מקרב רחוקים בהפצת מעינות החכמה חוצה, בודאי אתה צריך להיות תמיד רק בשמחה עצומה על נעם חלקך וגורלך, אשר בנחל שם ירושתך. ומה טוב ומה נעים אם תרגיל עצמך להתמיד בתורה הקדושה, ובפרטיות לשקד במשניות, אשר היא סגלה נוראה ונפלאה לתקון הנפש, וכן להרבות באמירת "לקוטי-תפלות". וכן

אֲשֶׁר ב' תתקט בַּנְחַל מו

תהיה חזק ואמין מאד מאד להפיץ דעת רבנו ז"ל בעולם, ואז טוב
לך בזה ובבא לנצח.

הדורש שלומך...

צריכה להיות כל מגמת איש ישראלי — לגלות ולפרסם את
השם יתברך, ולהכניס אמונתו בלב כל ישראל, באופן שתתמלא כל
הארץ דעה לדעת את הנו"ה (עין ישעיה יא, ט), וכן לגלות ולפרסם
את הצדיק האמתי, בחינת משה-משיח. וראוי לחבר בעבור זה רבוי
ספרים, ואל יחוש לחשש גאות, מאחר שכל פונתו היא רק לשמים
באמת ובתמים, באשר השם יתברך בעצמו יודע זאת. על-כן יעשה
כל מה שבכחו, וראוי לבלות בעבור זה שעות וימים ושבועות
וחדשים ושנים ממש — לחבר ספרים קדושים, אשר יעוררו את
בני-אדם מהשנה, ויכניסו קיום התורה בעולם. ובפרטיות לחזק כל
השבורים והנדכאים, שספרים כאלו הם מצוה רבה; כי, בעוונותינו
הרבים, כמה וכמה אבדו עצמם לדעת, רחמנא לצלן, וכמה וכמה
נפלו מהאמונה לגמרי, על-ידי רבוי צרותיהם ותאוותיהם מה
שעובר עליהם, וכשרואים בספר התחזקות ויראת שמים, אז הם
חוזרים אליו יתברך.

ב' תתקט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי
היקר והנעלה, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל.
רצופים פה כמה ספרים, ובקרוב תקבל עוד.

חֲמַדַּת לְבָבִי ! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְלִבִּי לִפְלֵ בְדַעְתָּךְ מִכָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ. הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא מְלֵא גִסְיוֹנוֹת. וְהַעֲקָר — לְחֻזַק עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים, בְּפִרְט בְּמַדַּת הַשְּׂמִיחָה, לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשְׂמִיחָה עֲצוּמָה תָּמִיד. וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ בְּמֵה לְשִׂמְחָה — בְּשִׂמְחַת יְהוּדֵינוּ, שְׁנִבְרָאנוּ מִזְרַע יִשְׂרָאֵל, וְלֹא עֲשָׂנוּ גוֹי. וְתִהְיֶה לְאֵל, אָנוּ זֹכִים לִידַע מִרְבִּי אֲמַת בְּזֶה, נִחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, הַמְלַמְּדֵנוּ עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, עַל אֵף קִטְנוּתֵנוּ וְיִרְדָּתֵנוּ. וְהַעֲקָר — עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהִתְבוּדָּרוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל מְאֹד מְאֹד לְפָרֵשׁ כָּל שִׂיחָתוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת. וְעִנֵּן וְדָבַר זֶה עוֹלָה עַל הַפֶּל, כִּי הִתְבוּדָּרוֹת הוּא מַעֲלָה עָלֵינוּהָ וְגִדּוּלָה מִן הַפֶּל (עֵינִן לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כה); וְאֲשֶׁרֵי הַמְּרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאֵז נִקְרָא 'בְּרִיָּה דְמַהִימְנוּתָא' (בֶּן הָאֱמוּנָה), כִּי תָּמִיד חֵי חַיֵּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה — אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ !

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

עֲקָר הַשְּׁלָמוֹת הוּא רַק אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן כָּל מֵה שְׂמַדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִכְלָל גַּם-כֵּן בְּהַשְּׁלָמוֹת, וְלֹא חֶסֶר לוֹ כְּבָר שׁוֹם דְּבָר — לֹא מְמוֹן וְלֹא כְּבוֹד וְכוּ', מֵאַחַר שְׁנִכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְלִהְפֹּךְ — כָּל מֵה שֶׁרְחוּק וְנִפְרָד מִהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹתֵר, הוּא אוֹחֵז בְּהַחֲסָרוֹנוֹת וְרוֹצֵה יוֹתֵר מְמוֹן וְכְבוֹד, וְעַל-כֵּן עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר בְּקִנְיָה וּבְשִׁנְיָה, בְּכַעַס וּבְקִפּוּדוֹת, וְהוּא מְלֵא עֲצָבוֹת, כִּי אַחֲזִיתוֹ הִיא תַּחַת הַזְּמַן וְתַחַת הַמְּקוֹם. מֵה שְׂאִין כֵּן כְּשֶׁמְבַטֵּל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי, וְאִינוֹ רוֹצֵה שׁוֹם דְּבָר שְׂבַעֲוֹלָם, רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵז נֶאֱחָז בְּלִמְעָלָה מִהַמְּקוֹם וְלִמְעָלָה מִהַזְּמַן, וְהוּא תָּמִיד בְּשְׂמִיחָה וּבְכָל רַחֵב, בְּטֵל וּמְבַטֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ כְּעַפְרָה וְאֶפֶר, וְנִכְלָל בְּאִין לְגַמְרֵי — אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְזֶה !

אֲשֶׁר ב' תתקי בַּנְחַל מט
ב' תתקי.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִיד הַשֵּׁם,
גַּר הַרוּצָה לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גַּרְוּ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וּפֶה תִקְבַּל כַּמָּה מִסְפָּרֵי רַבְנוּ ז"ל,
וּבְקִרְוֹב תִּקְבַּל עוֹד סְפָרִים כְּרִצּוֹנְךָ, הַעֲקֹר הַחֲזוּק בִּירְאֵת הַשֵּׁם כָּל
הַיָּמִים, וְתִהְיֶה רְגִיל לְבוֹא בְּכֹל יוֹם וַיּוֹם אֶל שַׁעַר הַשְּׂמַיִם, וְהוּא
הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְתִרְכָּה שָׁם בַּתְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנּוֹ, שֶׁתְּדַבֵּר
עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל בָּהּ, וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֵת כָּל
לְבָבְךָ בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכֵן
מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ תְּשׁוּחַ וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ נִקְרָאת
"הַתְּבוּדָּוֹת". וּמַעֲלַת תְּפִלָּה זוֹ שֶׁהָאָדָם מְרַגֵּיל אֵת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ
יִתְבָּרַךְ, וְלַעֲשׂוֹת בַּעֲצָמוֹ תְּפִלוֹת וּבִקְשׁוֹת — זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל (עֵין
לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כה); וּמַעֲלָה שֶׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
אֲשֶׁר עוֹד לֹא עָלוּ שֶׁעֲשׂוּעִים כְּאֵלוֹ מִימּוֹת עוֹלָם.

וְעַל-כֵּן מֵאַחַר שְׂזִכִּיתָ לְהַתְּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה וּמִסְפָּרִים
קְדוּשִׁים כְּאֵלוֹ, בָּרַח לָךְ מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ אֶל הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וְשָׁם
תִּשְׁפָּךְ נַפְשְׁךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְתִרְכָּה בְּאֲמִירַת
תְּהִלִּים. וְאִם אֶפְשָׁר לְסַיֵּם בְּכֹל שְׁבוּעַת כָּל הַתְּהִלִּים — אֵין לְמַעֲלָה
מְזֶה, כִּי תְהִלִּים מְסֻגָּל לְתִשׁוּבָה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עג);
וּמֵה טוֹב לִוְמַר בְּכֹל יוֹם — יוֹם שָׁלֵם שֶׁל הַתְּהִלִּים, בְּאִפְּן שֶׁבְּכֹל
שְׁבוּעַת יְסִיִּים אֵת סֵפֶר הַתְּהִלִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

נ אָשֶׁר ב' תתקיא – ב' תתקיב בנחל

ב' תתקיא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל הצעיר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך לנכון קבלתי, ופה תקבל כמה מספרי רבנו ז"ל, והשם
יתברך יעזור לך שתזכה להתקרב אליו באמת, ולהרבות בתורה
ובתפלה, ולהיות איש פשוט כרצונו יתברך וכרצון יראיו, ונזכה
להתגלות משיח צדקנו.

הדורש שלומך...

ב' תתקיב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיד השם הנקר
והנעלה, גר הרוצה להאיר נפשו באור האורות, נחל נובע מקור
חכמה, זכותו יגן עלינו, הרב ר' ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיב בקשתך ריקם – מי יוכל,
ובפרט שרבנו ז"ל רצה מאד שמעינותיו יפוצו חוצה, ולכן פה
תקבל רצוף ספר "שפת הנחל" שבקשתם, וכן את ספר "לקויטי-
הלכות", חלק א', והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו, ונזכה
להתמיד בספריו הקדושים בכל יום, עד שתכנס בלבנו תשוקה
עצומה להתמיד בכל חלקי תורתנו הקדושה, אשר מאד מאד הזהיר
אותנו רבנו ז"ל על זה (עין שיחות הר"ן, סימן כח וסימן עו); וכן תקבלו
פה רצוף סדר-הדרגה-הלמוד על-פי דעת רבנו ז"ל, יראו עינינו וישמח
לבנו בישועתו.

הדורש שלומך...

ב' תתקיג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר
וְהַנְּעִלָה, נֵר הַרוֹצֵה לְהָאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד עַל שִׂמְחָתְךָ, שְׂאֵתָה שִׂמַּח
עַל סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כֵּן רָאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, עַל נַעַם
חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּנוּעַ מֵרַבִּי אָמֵת כְּזֶה וּמִסִּפְרִים קְדוּשִׁים
כְּאֵלוֹ. וְעַל שִׂמְבֻקֶּשׁ עוֹד סִפְרִים, תִּקְבְּלוּ פֶה רְצוּף סִפֵּר "שְׂפַת
הַנַּחֵל", וְסִפֵּר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק", וְסִפֵּר "שְׂמִירַת הַזְּמַן", וְהַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ
יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמְאוֹר תּוֹרָתוֹ.

וְנָא וְנָא, אֶהוּבִי, אַחִי! חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְּמִיד מֵדֵי יוֹם
בְּיוֹמוֹ בְּסִפְרִים אֵלוֹ, וְלִקְיָמָם בְּפִשְׁיטוֹת גְּמוּוּהָה. וּבִפְרָט לְהַרְבּוֹת
בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּדֶרֶךְ-סֵדֶר-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן
לְהַרְבּוֹת בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנוּ, לְהַתְּבוּדָד עִמּוֹ יִתְּבַרֵךְ, בְּפָרֵט אֲצִל
שְׂעָרֵי הַרְחֻמִּים, שְׂעָרֵי שָׁמַיִם, אֲצִל הַפֶּתַל הַמַּעֲרָבִי, וְהַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ
יִשְׁמַע תְּפִלָּתָנוּ בְּתוֹךְ כָּל תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תתקיז.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַשֵּׁם, נֵר
לְהַצַּדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי. וּפֶה תִקְבְּלֵ רְצוּף סִפֵּר "שְׂפַת הַנַּחֵל",
חֲלָק א', "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", חֲלָק א'. וּבְקָרוֹב תִּקְבְּלֵ עוֹד סִפְרִים,
וְהַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְהַתְּקָרֵב בְּאֵמֶת אֶל
הַצַּדִּיק הָאֵמֶת וְלַצִּיַּת אוֹתוֹ, וְכֹל אֲשֶׁר יֵאמֵר כִּהוּא זֶה נִבְטַל דַּעֲתָנוּ
וְנִצִּיַּת אוֹתוֹ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָאת שְׁלָמוֹת הַהַתְּקָרְבוֹת אֵלָיו (עֵין לְקוּטֵי-

נב אָשֶׁר ב' תתקטו בנחל

מוהר"ן, חלק א', סימן קכג); וְהַעֲקֵר רַק לְהַתְמִיד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בְּלַמּוּד
תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה כְּסִדְרָן, כְּאֲשֶׁר הוֹרָה לָנוּ רַבְּנֵנוּ ו"ל (עין שיחות-הַר"ן,
סימן עו); וְכֵן נִדְפַס כְּבָר קוֹנְטָרַס בְּפָנַי עֲצָמוֹ, כְּאֲשֶׁר יִקְבְּלֵנוּ רְצוּף
כָּאֵן. וְכֵן לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְהַתְּבוּדָה עִמוֹ יִתְּבַרְךָ מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ
בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהִיּוֹת אֲנָשִׁים
כְּשָׂרִים.

הדורש שלומך...

ב' תתקטו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הַרְבֵּ הַחֲסִיד הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי זֶה זְמַן רַב, וְלֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.
פֹּה תִקְבַּל סֵפֶר "שְׁפַת הַנַּחַל", "פְּעֻלַת הַצְדִּיק", "שְׁמִירַת הַזְּמַן",
וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ יִזְכְּנוּ לְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ עֲכָשׁוּ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ
כְּרְצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנֵנוּ ו"ל, שְׁגִלָּה לָנוּ אֶת הַהַתְּגַלּוֹת שֶׁל יְעֻכְשׂוּ... (עין
לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עַד), אֲשֶׁר פָּרְשׁוּ אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהַיּוֹם עָקַר
תְּקוּנָתָנוּ הִיא עַל-יְדֵי יְעֻכְשׂוּ... שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם הַתְּחִלָּה
חֲדָשָׁה, וְלוֹמַר: "מַעֲכָשׁוּ אֶהְיֶה אִישׁ כְּשֵׁר". וּבְפֶרֶט אַתָּה, אֱהוֹבֵי,
יְדִידֵי הַיָּקָר! אַחֲרַי שְׁעֵבֵר עָלֶיךָ כְּבָר בְּזֵה הָעוֹלָם מֵהַ שְׁעֵבֵר, "כָּל
מִשְׁבְּרֶיךָ וְגִלְיָךְ עָלֶיךָ עֲבֵרוּ" (תְּהִלִּים מֵב, ח) כְּפִשׁוּטוֹ, עָלֶיךָ לְהַשְׁלִיךְ
אֶת כָּל הַהֶבֶל אַחַר גְּנֹךְ, וְלְהַתְּחִיל מִחֲדָשׁ, לְהַרְגִיל עֲצָמְךָ לִילֵךְ
בְּמִקּוֹם מִיָּחָד, שְׁאִין שָׁם בְּגִי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ שִׁיתְּחֵךְ וּתְפַלְתֵּךְ אֵלָיו
יִתְּבַרְךָ, כִּי אֵין לְךָ עוֹד נַעַם מִהַעֲבוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֶּה. וְהַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ
יִזְכְּנוּ לַצִּיַּת אֶת רַבְּנֵנוּ ו"ל תְּמִיד, וְנִזְכָּה לְהַפְּלֵל בּוֹ יִתְּבַרְךָ לְנַצַּח.

הדורש שלומך...

אָשֶׁר ב' תתקטז בַּנְחַל נג

ב' תתקטז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנֶּעֱלָה, נִרְוֵה הַרוּצָה לְהַאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגְן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי זֶה כְּמָה שְׁבוּעוֹת, אַף מְרַב טְרִדוֹתִי בְּעֶסֶק הַרְבִּים, בְּהַפְצַת מַעֲיָנוֹת הַחַכְמָה חוּצָה וְלִהְשִׁיב לְשׁוֹאֲלִים, הֵם אֲשֶׁר עִכְבוּנִי. וְהִנֵּה, לְדַאֲבוּנִי, גַּם עִכְשׁוֹ לֹא אוֹכַל לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ וְלִהְרַחֵב לְךָ הַדְּבוּר — מַעֲצָם טְרִדוֹתִי, רַק אַרְשָׁם לְךָ כְּמָה נִקְדוֹת.

אוֹדוֹת הַמַּחְלָקֶת שֶׁהִיְתָה מִצְדִּיקִים עַל רַבְּנוּ ז"ל וְתִלְמִידוֹ הַקְּדוֹשׁ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, אָנוּ אֵין לָנוּ אֵלָא מַה שְׁכָתוּב בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרַנ"ן, חֵלֶק א', סִימָן ה', וְזוֹ לְשׁוֹנוֹ: "וְתֹאמִין פִּי כָל מִצְוֹתַי וּמְרִיבָה שֵׁישׁ בֵּין הַצְּדִיקִים הַשְּׁלֵמִים, אֵין זֶה אֵלָא פְּדֵי שִׁיגְרָשׁוּ סֹטְרִין אֲחֵרְנִין, וְזֶה פְּרוּשׁ (מִשְׁלֵי טו, לא): "אֲזַן שְׁמַעַת תּוֹכַחַת חַיִּים בְּקִרְבַּי חַכְמִים תְּלִין", לְשׁוֹן תְּלוּנָה וּמְרִיבָה, כְּשֶׁאֲתָה שׁוֹמֵעַ מְרִיבוֹת שְׁבִין הַצְּדִיקִים, תִּדַע שֶׁזֶה מְשִׁמֵּיעִין אוֹתְךָ תּוֹכַחָה, עַל שְׁפָגְמַת בְּטָפִי מִחֶךְ, שֶׁעַל זֶה נֶאֱמַר (שָׁם ב, יט): "כָּל בְּאֵיהָ לֹא יִשׁוּבוּן וְלֹא יִשְׁיִגּוּ אַרְחוֹת חַיִּים" וְכוּ', עֵין שָׁם; וּמִבְּאֵר בְּיוֹתֵר אַרְיכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת (תְּפִלִּין, הַלְכָה ד', אוֹת ד'), אֲשֶׁר בְּאֵמַת מִי שֶׁחָטָא בְּפָגַם הַבְּרִית, וְהוֹצִיא טָפִי מִחוּ, אָמְרוּ בְּזִהַר הַקְּדוֹשׁ, שֶׁאֵין לוֹ תְּשׁוּבָה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר שֵׁישׁ תְּשׁוּבָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַרַ"ן, סִימָן עא), שֶׁמִּבִּיא אֶת הַזִּהַר (בְּרֵאשִׁית קפח.), שֶׁאוֹמֵר שֶׁאֵין מוֹעִילָה עַל חָטָא זֶה תְּשׁוּבָה. וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר, שֶׁמוֹעִילָה עַל זֶה תְּשׁוּבָה. וּבְפִשְׁטוֹת, אֵיךְ יוֹכַל רַבְּנוּ ז"ל לֹא לֹא אַחֲרַת מִהַזִּהַר הַקְּדוֹשׁ? אֵלָא יֵשׁ לֹא, שֶׁאֲדָם בְּעֶצְמוֹ אֵין לוֹ תְּשׁוּבָה, אֲבָל כְּשֶׁזּוֹכֶה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק הָאֵמַת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, גַּם לוֹ יֵשׁ תְּשׁוּבָה. אַף כְּפִי חֲמַר הַחָטָא הַזֶּה, שֶׁהוֹרֵג נַפְשׁוֹת בְּנֵי בִידִים, רַחֲמָנָא לְצַלּוֹ, הִיָּה רְאוּי שְׁלֹא יִקְבְּלוּ אוֹתוֹ בְּתְשׁוּבָה, כְּמוֹבָא בְּזִהַר הַנ"ל, אַף הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אָב הַרְחֲמֵן וְחַפֵּץ חַסֵּד, וְעֵשָׂה שִׁיחֲלִקוּ עַל הַצְּדִיק הָאֵמַת מִיחִידֵי הַדּוֹרוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּהְיֶה בְּחִירָה — אִם

לשוב אליו יתברך על ידו, או חס ושלום, להשאר בחשך; ועל־כן כל ענין המחלקת שבין הצדיקים השלמים, לא עלינו להתערב בה, רק להתחיל לשוב על גרעון מעשינו ולכלוף חטאת נעורינו, ונתחיל לבכות אליו יתברך: "רבנו של עולם, ראה מה שחטאתי עויתי ופשעתי לפניך מנעורי ועד היום הנה בכל מיני פגם הברית, עד שפבר אני שומע ומתבלבל ממחלקת שבין הצדיקים הגדולים, עד שנקנס במחשבותי הפגומה והמקלקלת והסרוחה גם־כן לומר איזה דעות ומבינות, אוי לי, וי לי, רבנו של עולם, איך לא אתביש עם חטאת נעורי ולכלוף מעשי המגנים, עד שיעלה בלבי וכדעתי הסרוחה מחשבות של קשיות וספקות על הצדיקים הגדולים במעלה נוראה ונפלאה מאד מאד. רבנו של עולם, חוס וחמל עלי ועל מעט הימים והשנים שיש לי בזה העולם, שאזפה לשוב אליך באמת, ואזפה להאמין בכל הצדיקים השלמים, ואהיה מפיר את מקומי, ולעולם לא אמר מבינות או סברות של הכל. פי בעוונותינו הרבים, אני צריך לישועה גדולה, לצאת מהרגלי הרע שנתרגלתי בו מנעורי. אוהה על נפשי, אוי לנפשי פי גמלתי לי רעה, עד שרוצים לעקרני ממקור מים חיים. חוס וחמל עלי, ואמור לצרותי די, באפן שאזפה להתקרב אליך באמת מעתה ועד עולם".

חמדת לבבי! איך נעזו לחקר ולהכנס במחלקת של צדיקים גדולים, מלאכי מעלה וכו', פי הלא מי שיודע מקוראי הדורות, אשר על כל צדיק אמת, היתה עליו מחלקת מצדיק אחר. ואם נכניס מחנו הפגום בזה, לא ישאר מאתנו שום דבר. על־כן, חמדת לבבי! מאחר שלבך נמשך כל־כך אחר ספרי רבנו ז"ל, אחז בהם, ותקנים כל הנאמר שם, ורוץ הצל עצמך מרדת שחת, ואם תברך מונע אותך מזה, תדע שהוא שליח הסמ"ך־מ"ם, כי (תהלים נ, כה): "שלח ידו בשלומיו חלל בריתו", פי אין מי שיידבר בדור הנה על ספרי חסידות ברסלב, כי אם מי שהוא פגום מאד מאד בפגם הברית. ומה שאמר לה, שאני ספרי... דמשכי, מדוע לא יוצא ברחובות העיר ויצעק וזעקה מרה על שבר בת עמי, שבני ישראל מהדרים לקנות בכל יום עתונים המלאים שחץ ונאוף וכפירות ואפיקורסות?! ודבר זה טובב אפלו

אֲשֶׁר ב' תתקיו בנחל נה

על העתוננים מהכי חרדים, כי לא ימלט שיהיה בהם כפירות של "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה" (דברים ח, יז), שקלפה זו נתפשטה בדורות אלו מאד מאד, רחמנא לצלן, עד שחושבים, שידינו רמה ולא ה' פעל, רחמנא לצלן. ובכל עתון יש שם כל מיני חכמות של הבל ופוליטיקה של שקר. ואם חברך הוא מקנא קנאת ה', מדוע לא יאמר על עתונים שאני ספרי... דמשכי, אלא הוי, אחי! חברך הוא פגום מאד מאד, ועליך לברח ממנו כי הוא יוריד אותך בבאר שחת. ואם הרב הצדיק מלעלוב, גרו יאיר, עוסק הרבה בספר "פעלת הצדיק", ושבו פרטים פמה פעמים, ותמיד דרכו לדבר מרבנו ו"ל באהבה ובחבה יתרה, כמפרסם דבר זה בין חסידיו, איך תוכל לשמע מחברך וכו' אחרת?! ממה נפשך, אם יש לך אמונת חכמים בהרב הצדיק מלעלוב, גרו יאיר, ראוי לך לצית אותו, ולא את חברך.

על-כל-פנים איך שהוא, חמדת לבבי! יש ויש הרבה לדבר, אך אין לי הפנאי. וכבר נדפס ממני שמונה חלקים שו"ת "אשר בנחל", שיש שם יותר מאלף ומאתים מכתבים, אשר נכתבו שם באריכות הרבה ענינים נפלאים מחסידות ברסלב, קחם משם, ותמצא מרגוע לנפשך.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד מאד...

בקרוז אשלח כמה חלקים מספרי שו"ת "אשר בנחל".

ב' תתקיו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי השם, גר הרוצה להאיר נפשו מאור האורות, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, וכבר השבתיך היום, ואין לי מה להוסיף, על זה רק באתי לקיים הבטחתי, ושלחתי לך ארבעה חלקים מספר שו"ת "אשר בנחל", ואני מקווה שהספרים יהיו לך לטובה גדולה ברוחניות ובגשמיות.

חמדת לבבי! אסור להתבלבל משום מחלקת שבעולם, אפלו מחלקת שיש בין חסידי ברסלב, כי הכל מעשי בעל-דבר. ודבר אחד צריך שתדע, שאנשים כשרים אמתיים הדבקים בו יתברך בבטול כל הרגשותיהם, וקמים בכל לילה בחצות, ומתבודדים תמיד עמו יתברך, הם רחוקים לגמרי מכל מיני מחלקת שבעולם, והם הם ה'ברסלבר חסידים' האמתיים — אשריהם ואשרי חלקם! יהי חלקי עמם, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

ב' תתקיה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תפל בדעתך כלל מפל מה שעובר עליך, יהיה איך שיהיה. ולמען השם, החזק בלמוד וגמרא, אשר זה ישרף את כל הרע הבוער בך. וכן תרבה באספת צדקה, שהיא תקון הברית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד). ועל כלם — להיות רגיל לדבר הרבה עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, אשר דבר זה הוא העקרי בדעת רבנו ז"ל. ובלי תפלה והתבודדות, האדם הוא אבוד ואובד עצות. ועל-כן, חמדת לבבי! כבר ראית כמה מיני נסים ונפלאות ושדוד הטבע שעשה עמך השם יתברך, החזק בתפלה וצדקה וגמרא, והוא תקון נורא ונפלא מאד מאד; אשרי מי שיאחז בזה. ופה תקבל רצוף

אֲשֶׁר ב' תתקיט בנחל נו

הפאספארט (הדרכון) שְׁלֵךְ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִצְלִיחַ דְּרָכֶיךָ, וּבְכֹל אֲשֶׁר תַּפְּנֶה תִּצְלִיחַ, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְהַגִּיעַ אֶל צִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּעִיר אֹמֶן.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תתקיט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, הַרוֹצֵה לְשָׂתוֹת מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מִבְקֵשׁ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. רְצוּף פֶּה תִקְבַּל "לְקוּיֵי־מוֹהַר" עִם פְּרוּשׁ "שֵׁפֶת הַנַּחַל", חֵלֶק א', וְ"לְקוּיֵי־הַלְכוֹת", חֵלֶק א', וּבְקָרוֹב תִּקְבַּל עוֹד סִפְרִים. הַעֲקָר, חֲמִדַּת לְבָבִי, גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל — הִיא אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת גְּמוּרָה, וְלִידַע בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמַחְלֻטָּה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכֹל: דוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ מִמֶּשׁ, וּבְכֹל תְּנוּעָה וּתְנוּעָה שֵׁם אֱלֹהֵינוּ שֶׁל עוֹלָם, וּכְשֶׁתִּדַּע יְדִיעָה זוֹ, אֲזִי תִפְתַּח פִּיךָ, וּתְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רְגִיל, אֲשֶׁר זוֹ נִקְרָאת "הַתְּבוּדָה", וּתְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְאֲשֶׁר דָּבַר זֶה הוּא הַעֲקָרִי בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, כַּמּוּבָא הַרְבֵּה מְזִה בְּשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל — קַחֵם מִשָּׁם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְשׁוֹב בְּאַמֶּת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּלְהֵאִיר נִפְשָׁנוּ מְעַרְבוֹת נְעִימוֹת זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמֵּאִיר בְּכֹל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקכ.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים התשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך הנקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

דיינע בריעף האב איף דער האלטן שוין עטליכע מאהל, נאהר
מחמת רב טרדודת קען איף נישט שרייבען, דא שיק איף דיר סוף
100 דולר אויפן חוב, זיי וויסען דאס גאט ברוך הוא איז מיט דיר,
יעדען ווארט וואס דו רעדסט צו איהם ווערט נתקבל אויבן אין
אלע היכלות, נאהר מען מוז ווארטן, אונדאי איז זייער שווער צו
ווארטן בפרט דו וואס דו האסט שוין אזוי פיעל געליטיגן וכו',
נאהר פון דעסטוועגן האט אונז דער הייליגער רבי גילערנט אז מען
דארף א סאך ווארטן, בפרט דו וואס השם יתברך וועט דיר באלד
העלפן מיט א זונג הגון און א שפע דקדשה און איין הויז אין ארץ
ישראל, בודאי דארפסטו זייער פרייליך זיין, למען השם יתברך פאר
דיין טובה וועגן, לאך זיך אויס פין די גאנצע וועלט און זיי משמש
דעם הייליגען רבין, וואס נאהר דאס וועט אונז בלייבען, איף האב
דיר ארויס געשיקט טויזנט ספרים עס וועט קומען צו דיר פאר פסח,
זעה דאס צו פאר פלייצען אין אלע שוהלן און בתי מדרשים ישיבות
און מקומות הקדושים, השם יתברך וועט דיר נישט לאזן פאלין, און
כאטש יעצט איז דיר זייער זייער ענג און פינצטער פון דעסטוועגן
באלד וועסטו גיהאלפן ווערין מיט אלעם גוטס, דער ווייל שטארק
זיך אין תפלה והתבודדות, ביי אלע מקומות הקדושים און שריי און
בעט און סוף כל סוף וועסטו דורך ברעכן אלע טויערן ביים, רביין
איז גיווען אין יעדען דור איינער וואס האט ארויס גיחאפט דעם
"מיציל", איף האפ בויען אין ארץ ישראל א שיינע שטאט קרית
"היכל-הקדש" וכו', שטארק זיך ברודער השם יתברך וועט דיר נישט
פארלאזן, שריי און בעט ווער נישט מיד, אזוי ווי משה רבנו, וועסטו
ארויס כאפן דעם "מיציל", און דו וועסט מיר ארויס העלפן אין

אֲשֶׁר ב' תתקכ בַּנְחַל נט

הַדְּפֶסֶה און הַפְּצָה וְכוּ', וואַרים עס איז דא זייער אַ סאַך אַרבעט אויף דער וועלט מען דארף אַרײַן ברענגן דעם הייליגען רביײַן אין דער וועלט, און אלע אידען זאלן האבן התבודדות און רעדן צו גאט ברוך הוא, און אלע אידען זאלן לערנען שעורים קבועים פסדרן, ווי דעם הייליגען רבינ'ס "סדר דרך הלמוד", שטארק זיך, וועט דיר זיין זייער גוט תמיד, אַשְׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ.¹

הדורש שלומך...

בעט פאר מיר ברוחניות ובגשמיות איך דארף אַ גרויסע יְשׁוּעָה².

ג) מכתבך קבלתי כְּכֹר פְּמָה פְּעָמִים, רק מחמת רב טרדוּתִי איני יכול לכתב. פה אָני שולח לך סך מאה דולר על החוב, תדע שהקדוש-ברוך-הוא עמך, כל מלה שאמה מדבר אליו נתקבלת למעלה בכל ההיכלות, רק צריכים להמתין. בנדאי זה מאד קשה לחכות, ובפרט אתה, שכל-כך הרבה סבלת, בכל זאת למדנו רבנו הקדוש, שצריך לחכות הרבה, ובפרט אתה, שְׂכָבֵר יַעֲרֹךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם זְוִיג הַגּוֹן וְשִׁפְע דַּקְדָּשָׁה וּבֵית בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּנֵדָאִי אַתָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה. למען השם יתברך, למען טובתך, שחוק מפל העולמות, ותשמע את רבנו הקדוש, שרק זה ישאר מאתנו. שלחתי לך אֶלֶף סְפָרִים, זֶה יִגִּיעַ אֵלֶיךָ לִפְנֵי פְּסַח, רָאֵה לְהַפִּיעַ אוֹתָם וּלְהַצִּיף בָּהֶם אֶת כָּל בְּתֵי הַכְּנֶסֶת, בְּתֵי מִדְרָשׁוֹת, יְשִׁיבוֹת וּמְקוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים. השם יתברך לא יתן לך לפל, וְאִף שַׁעֲתָה מֵאֵד צַר לְךָ וְחֹשֶׁךְ לְךָ, אִף-עַל-פִּי-כֵן תִּכָּף תִּנְשַׁע עִם כָּל טוֹב, בִּינְתוּמִים תִּהְיֶה חֲזַק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְדוּשִׁים, וְסוּף כָּל סוּף תִּשָּׁבֵר כָּל הַשְּׁעָרִים אֲצִל רַבְּנוּ ז"ל. הִנֵּה בְּכָל דּוֹר אֶתֵּר שְׁחִטָּף אֶת הַכּוֹבֵעַ הַיְּפֵה (הֵינּוּ שְׁנַתְּבָרֵךְ בִּיכֻלֹת), אָנִי מְקַוֶּה לְבָנוֹת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל עִיר יְפֵה — קְרִיַת "הַיִּכָּל הַקְדוּשׁ" וְכוּ', חֲזַק מֵאֵד, אַחֵי, הַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ לֹא יַעֲזֹבֶךָ, צַעַק וּבְקָשׁ כְּמוֹ מִשָּׁה רַבְּנוּ, אֵל תִּהְיֶה עִיף ... אַז תִּחַטֵּף אֶת ה'כּוֹבֵעַ', וְתַעֲזוֹר לִי בְּהַדְּפֶסֶה וְהַפְּצָה וְכוּ', הִיּוֹת שְׂיֵשׁ עֲבוּדָה גְדוּלָה בְּעוֹלָם, צָרִיכִים לְהַכְנִיס אֶת הַרְבֵּי הַקְדוּשׁ בְּעוֹלָם, וְשָׁכַל הַיְהוּדִים תִּהְיֶה לָהֶם הַתְּבוּדוֹת, וְיִדְבְּרוּ לְהַשֵּׁם יִתְּבָרֵךְ, וְכָל הַיְהוּדִים יִלְמְדוּ שְׁעוּרִים פְּסִדְרָן, פְּסִדְרָן-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. חֲזַק עֲצִמָּךְ, יְהִי לְךָ טוֹב תְּמִיד, אַשְׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְךָ.

ד) בקש בעדי ברוחניות, ובגשמיות אני צריך יְשׁוּעָה גְדוּלָה.

ב' תתקכא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל השוטה ממי הנחל
נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו, ר' ... גרו יאיר ויזרח לנצח
נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל.
ופה תקבל רצוף כמה ספרים, ובקרוב נשלח לך עוד.

לעת עתה "החזק במוסר ואל תרף" (משלי ד, יג), העקר הוא רק
אמונה פשוטה, להכניס בדעתו תמיד אמתת מציאותו יתברך, ואיך
שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל נעשה ממנו
יתברך. ועל-כן לא כדאי לעשות שום פעלות שבעולם להתפרסם,
אדרבה, על האדם רק לברח אליו יתברך, ולדבק עצמו עמו יתברך,
ואם יהיה ברצונו יתברך שיתפרסם — אזי לא יועיל שום דבר
ויתפרסם. ובאמת כבר אמר פעם רבנו ז"ל (שיחות-ה"ן, סימן מז),
שכל ענין הפרסום הוא שטות והכל גדול, למי שזוכה לישוב הדעת
אמתי, ואשרי מי שזוכה לישוב בקרן זוית ומתמיד בתורה הקדושה,
ואינו יודע משום ברירה, וכן שום ברירה אינה יודעת ממנו — אשרי
לו בעולם הזה ואשרי לו בעולם הבא.

הדורש שלומך...

ב' תתקכב.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך
היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו
יאיר ויזרח לנצח.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִּי. וּפֹה תִקְבַּל רְצוּף כַּמָּה סִפְרִים מִסִּפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ מִמְּאֹר תּוֹרָתוֹ, וּבְקָרוֹב נִשְׁלַח לְךָ עוֹד.

הַעֲקֹר, חֲמֻדָּת לְבָבִי! הַחֲזֹק בִּירְאֵת הַשֵּׁם כָּל הַיָּמִים, וְתִרְגְּלִי עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְתִמְסַר אֶת עֲצֻמָּךְ תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר עָשָׂה דָּוִד הַמֶּלֶךְ, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים קמ"ד) אָמַר שְׁלֹמֹה (מְשָׁלִי ג, ו): "בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעֲהוּ" — מֵהוּ בְּכָל דְּרָכֶיךָ דַּעֲהוּ? הֲוֵי נִתְּנוּ בְּלִבְךָ לְפָנֶיךָ בְּכָל דְּרֹךְ שְׂאֵתָהּ הוֹלֵךְ, כְּשֵׁם שֶׁהִיָּה דָּוִד עוֹשֶׂה; הִיָּה מֶלֶךְ וְאָמַר: אֵינִי מֶלֶךְ, הוּא יִתְבָּרַךְ מֶלֶךְ, וְהוּא הַמְּלִיכָנוּ וְכוּ'. הִיָּה גַבּוֹר וְאָמַר: אֵינִי גַבּוֹר, הוּא יִתְבָּרַךְ גַּבּוֹר, וְהוּא נִתֵּן לִי גְבוּרָה וְכוּ'. הִיָּה עֲשִׂיר וְאָמַר: אֵינִי עֲשִׂיר, הוּא יִתְבָּרַךְ עֲשִׂיר, וְהוּא נִתֵּן לִי עֲשִׁירוֹת וְכוּ'; כִּי בְּכָל פַּעַם מְסַר אֶת עֲצֻמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכֵן לָמַד אוֹתָנוּ רַבְּנֵי ז"ל — לְבַטֵּל אֶת עֲצֻמָּנוּ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ (עֵין לְקוּטִי"מ הַר"ן, חֲלֹק א', סִימָן נב), עַד שֶׁנִּזְכָּה לִידַע בְּאַמְת, כִּי אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כֶּלֶל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִהֵנָּה, וּמִחַיָּה וּמִקִּיָּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה, וְכָל הַצְּטֻרְכוֹתָנוּ הֵיא רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה זוֹכִים עַל-יָדֵי רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם וְיוֹם בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנֵי ז"ל תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

צָרִיךְ כָּל אֶחָד לְרַחֵם בְּכָל יוֹם עַל גִּשְׁמָתוֹ וְלִתֵּן לָהּ לֶאֱכֹל, כְּמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת — כָּל אָדָם חוּטֵף בְּכָל יוֹם כַּמָּה סַעֲדוֹת לְהַחִיּוֹת גּוֹפוֹ בְּמֵאֲכָל וּבְמִשְׁתֵּה, וְאֵף שֶׁלְּפַעֲמִים אֵין לוֹ לֶאֱכֹל בְּהִרְחָבָה בְּשׂוֹר וְכִדּוּמָה, עַל-כֵּל-פָּנִים חוּטֵף אֵיזוֹ חֲתִיכַת לְחֵם לְהִרְחִיק רַעֲבוֹנוֹ, כְּמוֹ-כֵן צָרִיךְ לְרַחֵם עַל גִּשְׁמָתוֹ וְלִתֵּן לָהּ לֶאֱכֹל בְּכָל יוֹם — תּוֹרָה וְתְּפִלָּה וְשִׁעוּרִים קְבוּעִים, וְאֵף שֶׁלְּפַעֲמִים יֵשׁ לוֹ בְּלִבּוֹלִים גְּדוֹלִים, עַל-כֵּל-פָּנִים יִרְאֶה לְחַטֵּף אֵיזָה מְעַט תּוֹרָה וּמְעַט תְּפִלָּה, כִּי זֶהוּ עֲקָר מְזוֹנוֹ שֶׁם בְּעֵלְמָא דְּאֵתִי. וְסִפְּר רַבְּנֵי ז"ל (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כג), שֶׁבְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן מְנַחִים בְּנֵי-אָדָם, וּבוֹכִים שֶׁהֵם רַעֲבִים וְצָמְאִים, וְרוֹצִים לִתֵּן לָהֶם מֵאֲכָלִים וּמִשְׁקָאוֹת, וְהֵם אוֹמְרִים: לֹא אֵל זֶה אֲנַחְנוּ רַעֲבִים וְצָמְאִים, רַק אֵל תּוֹרָה וְתְּפִלָּה. וְסִיִּם רַבְּנֵי ז"ל: אֲשֶׁרֵי מִי

שְׁזוּכָה לְאָכַל בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מְשָׁנִיּוֹת, וְלִשְׁתּוֹת כַּמָּה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים וְלְהִתְלַבֵּשׁ בַּמְצוּוֹת. וְזֶה כָּל עֲנִיָּן רַבְּנוּ ז"ל, לְהַזְכִּירָנוּ הֵיטֵב הֵיטֵב עַל תְּכַלִּיתָנוּ הַנְּצַחִית, בְּאִפְּן מְזָאל זִיךְ אֵיין קוֹיִפֶן מֵיט דִּי רַעֲכֻטִּיגֶע סְחֻרָה, וְוַאס דָּאָרְטֶן וְוַעט מְעַן זַייער זַייער מְצַלִּיחַ זַיִין מֵיט דִּי סְחֻרָה^ה; אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינֹו מְטַעָה אֶת עֲצֻמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם. וְזֶה הָיָו כָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הָאֲמֵתִיִּים, שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הָאֲבָן זִיךְ נִישֵׁט גִּילְאָזְט נֶאָרְן, וּבְתַקְוָה דְחֻקוֹתָם וְצֻמְצוּמָם, הָאֲבָן זַיִי אַרְוִיס גִּיחֻאֲפֻטִּי תוֹרָה וְתַפְלָה — אֲשֶׁרִי לָהֶם.

וּמִסְפָּר בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁבְּעִיר טְעַפְלִיק הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ וְשֵׁמוֹ ר' חַיִּים לֵיִב, וְהָיָה לְמִדָּן גְּדוֹל וְעוֹבֵד הַשֵּׁם מְאֹד, וּבַפְּרָטִיּוֹת מִתְמִיד נִפְלָא עַל־פִּי הַדְּרָךְ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְתְמִיד הָיָה אֲצֻלוֹ שְׁלַחַן עֲרוּף וּגְמָרָא לְחֹזֵר עַל לְמוּדוֹ, וְכֵן הָיָה בְּעַל מִתְבוּדָד גְּדוֹל, אֲבָל הָיָה עָנִי מְדַכָּא. וּפְרַנְסָתוֹ הָיְתָה, שֶׁהָיָה נוֹסֵעַ לְיוֹמָא דְשׁוּקָא לְרִיד, וְהָיָה עוֹמֵד שָׁם עִם דְּגִים מְלוּחִים (הָעֵרִינְג), וּמִזֶּה הָיְתָה לוֹ פְּרַנְסָה. פֶּעַם אַחַת בֵּימֹות הַחֲרָף, כְּשֶׁחֲזַר בְּלִילָה וְהָיָה קוֹר גְּדוֹל עַד מְאֹד, וְהוּא הָיָה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל חָלוּשׁ מְאֹד, וְנִצְטָנָן כָּל גּוֹפּוֹ וְנִתְעַלֶּף, עַד שֶׁבִקְשֵׁי עוֹרְרוּ אוֹתוֹ, אֲבָל הָיָה בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה, כִּי הָיְתָה בּוֹ רַק קֶצֶת חַיּוֹת בְּצֻמְצוּם, וְהָיָה סִפְק מִמֶּשׁ אִם יִזְכֶּה לְרְאוֹת אוֹר הַבְּקָר. מוּל בֵּיתוֹ הָיָה גָר גַּם־כֵּן אֶחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, ר' אֶהֱרָן יוֹסֵל, וְהוּא הָיָה סוֹחֵר גְּדוֹל, וְהִצְטַעַר מְאֹד מְאֹד עַל מַה שֶּׁנִּעְשָׂה עִם שְׁכֵנוֹ וְחִבְרוֹ מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, כְּשֶׁהִגִּיעָה שְׁעָה שְׁתַּיִם־עֶשְׂרֵה בַּחֲצוֹת, וְהוּא קָם, אָזִי חָשַׁב בְּלִבּוֹ אֲרֹד וְאֶעֱמַד אֲצֵל הַחֲלוֹן שֶׁל ר' חַיִּים לֵיִב לְרְאוֹת מַה נִּשְׁמַע שָׁם וְיִרַד, וְרָאָה שְׁאוֹר בְּבֵיתוֹ, וְחָשַׁב — מִי יוֹדֵעַ מַה נִּעְשָׂה שָׁם, וּמַה מְאֹד נִשְׁתוּמָם כְּשֶׁהִבִּיט בְּתוֹךְ הַחֲלוֹן, וְרָאָה שֶׁר' חַיִּים לֵיִב כָּבֵר לוֹמֵד וְחוֹזֵר שְׁלַחַן עֲרוּף יוֹרָה דְּעָה, אַחֵר שֶׁכָּבֵר גָּמַר תְּקוּן חֲצוֹת; אֲשֶׁרִי לְאֲנָשִׁים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר זָכְרוּ הֵיטֵב הֵיטֵב אֶת הַתְּכַלִּית בְּכָל יוֹם, וְלֹא הִטְעוּ אֶת עֲצָמָם, יְהֵא חֲלָקְנוּ עִמָּהֶם לְנִצַּח.

(ה) כְּדִי שְׁנַקְנָה לְעֲצָמָנוּ אֶת הַסְּחֻרָה הַנְּכֻנָה שְׁעִמָּה נְצַלִּיחַ מְאֹד מְאֹד 'שָׁם'.
(ו) חֲטָפוּ לְעֲצָמָם.

ב' תתקכג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום ששי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי
היקר והנעלה, גר הרוצה להאיר נפשו באור האורות, הנחל נובע
מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ופה תקבל רצוף כמה ספרים מספרי
רבנו ז"ל שבקשת, ונא ונא תראה להתמיד בהם מאד מאד מדי יום
ביומו, פי אין לך טוב מספרי רבנו ז"ל, ואשרי הזוכה ללמד בהם
בכל יום, וכן להאיר אורו גם לאחרים, וזכות הרבים תהיה תלויה
בו.

חמדת לבבי! ראוי לנו לשמח מאד מאד על נעם חלקנו, אשר
בנחל שם גודלנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, טוב להודות להשם
יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו.

הדורש שלומך...

כל עבודה מעבודת השם צריך לקיים ולעשות בתמימות גמורה
ובפשיטות כאיש פשוט, בלי שום חכמות, וזהו עקר ההתפארות
שמתפארים עם האדם למעלה, שמסלק שכלו, ומקיים הכל
בפשיטות גמורה. ובפרט עבודת חצות, שמאד הזהירנו על זה רבנו
ז"ל, העקר לאמרם בפשיטות גמורה בלי שום חכמות של הכל,
ובלי שום הכנות והקדמות, ויאמרם כמו שיאמרם, ואז מעלה
שעשועים גדולים למעלה, כמובא הרבה בזהר הקדוש. ור' מיכילי,
נכד מוהרנ"ת ז"ל, אמר פעם: אזוי ווי א שוסטער קען נישט זיין
אן זיין גאל אזוי קען מען נישט זיין קיין ערליכער איד אן חצות;

ז) כמו שסנדלר אינו יכול להיות ללא המחט שלו, כך אי אפשר להיות יהודי בשר בלי
חצות.

אֲשֶׁרִי הַזֹּכֶה לומר בְּכָל לַיְלָה תִּקְוֶן חַצוֹת, פֶּאֶשֶׁר מִתְנַהֲגִים רַב אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים. וּמִוֵּהֲרַנְיָתָ וְ"ל אָמַר (הַשְּׂמַת הַבְּקָר, חֶלֶק א'): כְּמוֹ שְׂגָאֵלָה רֵאשׁוֹנָה הַיְתָה בְּחַצוֹת, כְּמוֹ-כֵן גָּאֵלָה אַחֲרוֹנָה תִּהְיֶה בְּזִכּוֹת אוֹתָן הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בְּלֵילוֹת וְאוֹמְרִים חַצוֹת.

ב' תתקכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי לְסֵדֶר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר וְהַנְּעִלָה, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ, הָרַב ... נֵרוֹ וְאִיר.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי זֶה זְמַן רַב, וּמִחַמַּת רַב טְרוֹדוֹתִי בְּעֶסֶק הַרְבֵּים מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, הֵם אֲשֶׁר עֲכָבוּנִי עַד הַיּוֹם לְהֵשִׁיב לוֹ, מִפְּנֵי הַכְּבוֹד, פֶּה תִּקְבַּל רְצוּף "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", וְתִהְיֶה רְגִיל בּוֹ מְאֹד, וְכֵן תִּלְמַד עִם אֲשֶׁתְךָ בְּכָל יוֹם קֶצֶת כְּסִדְרָן, וְתִרְאֶה לַעֲשׂוֹת לָהּ ה"א מִכְּסָף (הַיְנוּ תִכְשִׁיט שֶׁל כְּסָף אוֹת ה"א) וְלִתְלוֹת עַל צִנְאָרָה, וְכֵן (סְפֵר-הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּנִים, סִימָן פֶּא): מִגִּנֹּט — סְגָלָה לְבָנִים (וַיֵּשׁ תַּחַת יְדֵי מִגִּנֹּט, שֶׁשָּׁלַח לִי הָרַב הַחֲסִיד ר' שְׁמוּאֵל הוֹרוּבִיץ וְ"ל, בְּשַׁעַה שֶׁהַזְּכַרְתִּי אֶת עֲצָמֵי אֲצִלוֹ, שֶׁאֲזָכָה לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וְשָׁלַח לִי אֶת הַמִּגִּנֹּט), וְכֵן חֲתִיכַת עֵץ מֵעַל קֶבֶר הַצְדִּיק רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי (שֵׁם, הַרְיוֹן, סִימָן ב'); וְרֵאוּי לָךְ אֶהוּבִי, אַחִי, לְקַיֵּם כָּל הַנֶּאֱמָר בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל אוֹדוֹת סְגָלָה לְהוֹלְדָה, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה וּבְאִמוּנַת חֲכָמִים, וְאִז תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ בְּלִי שׁוּם סְפֵק.

וְעַל כָּלֵם — לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה לְמֵי שְׁהַבְּנִים בְּיָדוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע תְּפִלָּתְךָ בְּתוֹךְ שְׂאֵר תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְתִזְכָּה לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא בְּזִכּוֹת רַבְּנוּ וְ"ל. וּפֶה תִּקְבַּל גַּם סְפֵר "שְׁפַת הַנַּחַל" וְעוֹד כְּמָה סְפָרִים שֶׁבִּקְשָׁתָּ, וּבְקָרוֹב אֲשָׁלַח לָךְ עוֹד סְפָרִים. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְהַפִּיץ דַּעְתוֹ בְּכָל קְצוּי תֵּבֵל, "וַיִּדַע כָּל פְּעוּל, כִּי אַתָּה פְּעַלְתָּו וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתָּו" וְכו'.

אֲשֶׁר ב' תתקכה בַּנְחַל סה

רק חזק ואמץ להיות בשמחה עצומה על נעם חלקנו, שבנחל
שם גורלנו וחלקנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

ב' תתקכה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי לסדר משפטים ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו ויךדפו אל אהובי, אחי ורעי היקר
והנעלה, הרוצה להאיר נפשו באור האורות היוצא משלש ראשונות
דעתיק וכו', נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר
ויזרח.

מכתבו לנכון קבלתי, ורצוף פה תקבלו כמה מספרי רבנו ז"ל
שבקשתם, ובקרוב נשלח לכם עוד.

העקר חזק ואמץ באמונה פשוטה, ולהיות רגיל לדבר עמו
יתברך בלשון שרגיל בה, כאשר ידבר איש עם רעהו והבן עם אביו,
ולשפט את עצמו תמיד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו), ועל-ידי-זה
זוכה לשכח את העבר, ולעשות בכל פעם התחלה חדשה. וזה
"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (שמות כא, א) — ופרש
רש"י: כל מקום שנאמר "אלה" — פסל הראשונים, "ואלה" —
מוסיף. ויש לומר, כי כשאדם אוהו במדת המשפט ושופט את עצמו
תמיד, על-ידי-זה זוכה לשכח את העבר (עין שיחות-הר"ן, סימן כו),
ויעשה בכל פעם התחלה חדשה, אשר זוהי דעתו של משיח (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סא); ונא ונא אל תפל בדעתך כלל, התמיד
בספרי רבנו ז"ל ושם תמצא מרגוע לנפשך.

ראיתי פעם לפרש דברי הבעל הגדה: "וירד מצרימה" אנוס
על-פי הדבור, שהכונה שעל-ידי הדבור דברים בטלים — יורדים
לגלות מצרים. ועין היטב (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן לח): הדבור ים,
שכל הנחלים נמשכים לשם. וידוע גם מדבריו, כי הרוחניות ים

וּדְבוּרֵי תוֹרָה הֵם הָאֲנִיָּה לְשׁוֹט בָּיָם הַחֲכָמָה, וְלִהְפֹּךְ כְּשִׁפּוּגִים דְּבוּרוֹ, הוּא שְׂכִירַת הָאֲנִיָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִטְבַּעַת הַסְּפִינָה, נַעֲשֶׂה שְׁזֶה גְלוּת מִצַּר-רִי"ם. עַל-כֵּן צָרִיךְ לְהִזְהָר מְאֹד מְאֹד עַל הַדְּבוּר וְלִכְבִּי לְהִפְקִירוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יֵרֵד לְגָלוּת. וּמוֹבָא שָׁם, שְׁהַתְקוּן הוּא — כְּשִׁלּוּמֵד תוֹרָה אֶף שֶׁדְּחֹק לוֹ. רָמַז לְזֶה — עֵינַי בְּעָרְכִין (טו): אָדָם שֶׁכָּבַר נִכְשֵׁל בְּלִשׁוֹן-הָרַע וּרְכִילוּת, מֵהַ יַעֲשֶׂה לְתַקְנֵנוּ? יַעֲסֵק בַּתוֹרָה. וְכָבַר מְבֹאָר בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים, אִם מְדַבֵּר לִשׁוֹן-הָרַע עַל אַחֵר, אֲזִי הוּא לוֹקֵחַ מִצְוֹתָיו וְכוּ', עַל-כֵּן טוֹב לְבַקֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׂיִמְחַל לוֹ, וְכֵן יִבְקֵשׁ עַל מִי שֶׁדַּבֵּר לִשׁוֹן-הָרַע, שְׁגָם הוּא יִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה אֲמִתִּית, וְאֲזִי מִמִּילָא יִהְיוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד, וְלֹא יִצְטָרֵךְ הַלָּה לְקַחַת מִמֶּנּוּ כָּל הַמִּצְוֹת. וּמִכָּל זֶה יֵשׁ לְהִתְעוֹרֵר, אִיךָ צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת הַדְּבוּר עַל-כָּל-פְּנִים מְרַגַע זֶה, כִּי יוֹרֵד לְגָלוּת גְּדוּלָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְהַתְקוּן — לְסִדֵּר לְעֲצֻמוֹ שְׁעוּרִים קְבוּעִים, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה לְתַקֵּן הַכֹּל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תתקכו.

בְּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי לְסִדֵּר מִשְׁפָּטִים ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂיִגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, נֵר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבוֹ אֲשֶׁר בּוֹ הוּא מְבַקֵּשׁ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

חֲמִדַת לְבָבִי! אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקָה, שְׁזִכִּיתִי לְהִתּוֹדֵעַ מִרְבִּי אֲמַת כְּזֶה, וְרֵאוּי לָךְ לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, וְשָׁם תִּמְצָא מְרַגּוּעַ לְנַפְשְׁךָ, וְתִקְיָם (מְשִׁלִּי ג, ז): "אֵל תְּהִי חֲכָם בְּעֵינֶיךָ יֵרֵא אֶת ה' וְסוּר מִרַע". וְלִמְעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, הִרְגַּל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ בַּתְּמִימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ, אֲשֶׁר דָּבַר זֶה נִקְרָא "הַתְּבוּדוֹת", וְהִיא הָעֵקֶרִית וְהִיסוּדִית בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב.

וכן להתמיד בלמוד התורה הקדושה בדברי שהורנו רבנו ז"ל, פֶּאֶשֶׁר תִּמְצָא פֶּה קוֹנְטְרָס "סֵדֶר-דִּבְרֵי-הַלְמוּד". וְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאֹר תוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָהּ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

אָמַר הַחֶכֶם: "בְּחֻכְמָה הַחֻכְמִים מְשָׁלִימִים גְּמוּל הַבוֹרָא וּמַגִּיעַ לְעִבּוּדַת הָאֵל בְּחַיָּיו וּלְשֵׁם טוֹב אַחֲרֵי מוֹתוֹ".

מְבֹאֵר בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן פב, אֲשֶׁר חֻכְמָה הִיא פ"ח-מ"ה, שְׁצַרִּיף לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שְׁפָחוּ מ"ה הוּא נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזִי יֵלֶךְ לוֹ תְּמִיד פְּסֵדֵר, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יִמְנַע אוֹתוֹ מִמְּנוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי יִפְלֹל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוּכַל לְעַבֵּד אוֹתוֹ מְכַל דְּבָר וּמְכַל מְקוֹם, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֵינוֹ נִמְצָא פָּאן פְּלֵל, כִּי פַח"ו מ"ה, וְזֶהוּ עֵקֶר הַגְּמוּל הַטוֹב שְׁצַרִּיף הָאָדָם לְזִכּוֹת בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֶה לְעוֹלָם לֹא יִפֹּל מֵעִבּוּדַת הָאֵל בְּחַיָּיו, מֵאַחַר שִׁיּוּדַע שֶׁהַכֹּל רַק מִמְּנוֹ, עַל-כֵּן יִתְחַיֵּל כָּל פֶּעַם מִחֲדָשׁ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה שֶׁשְׂכָרוֹ יִהְיֶה נִשְׂאָר לְנִצְחַת, מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבָּרַךְ שֶׁהוּא נִצְחַת. וְעַל-כֵּן גַּם שְׁמוֹ הַטוֹב יִהְיֶה נִשְׂאָר לְנִצְחַת אַחֲרֵי מוֹתוֹ.

ב' תתקכז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תְּרוּמָה ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדֵי הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֻכְמָה, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי. אַחֵי הַיָּקָר! חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל רִגַע וְרִגַע מִמֶּשׁ, כְּפִי עֲצָם הַבְּלִבּוּלִים וְהַהִרְפָּתָקָאוֹת וְהַמְרוּרִים הָעוֹבְרִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, כִּי הַהִכָּרַח שִׁיעֵבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֵיזָה צַעַר וְכוּ' (עֵין

לקוטי-מוהר"ן. חלק ב', סימן עז); ומי שדעתו יותר גדולה, צערו יותר גדול, עין שם; ובפרט מי שרוצה לנתק את מחשבתו שהיא נשמתו, מהרע והחשך וכו', עליו מתגברים ביותר המרירות וכו', פי (ספר-המדות, אות תפלה, סימן פד): 'אין המחשבה הולכת אלא אחר העובד' (הינו מי שעובד השם, אחריו הולכים ונמשכים המחשבות לבלבל יותר משאר בני-אדם, וזהו 'אין המחשבה הולכת אלא אחר העובד'), עין שם; ומכל שכן וכל שכן מי שיש בו כחות לקרב ולעורר ולחזק אחרים, עליו מתפשטים ומתגברים מאד מאד המחשבות לבלבל וכו'. ועל-פז, חמדת לבבי! מאחר שזכה אותך השם יתברך בכחות עצומים לקרב ולחזק בני הנעורים (פאשר כתבו לי כבר כמה וכמה בחורים, אשר לולא מה שאתה מחזק אותם, היו, חס ושלום, נאבדים ברוחניות וגשמיות); ועל-פז לא בחנם לוקח הבעל-דבר את עצמו עליך להפילך תמיד בעצבות ובמרירות וכו', כי הוא יודע, אשר בנשמתך תלויים עוד המון נשמות ישראל וכו'; על-פז, ידידי היקר! חזק ואמץ מאד מאד, ותעשה כל הפעולות שבעולם להיות רק בשמחה תמיד, ותשמח ותבדח את עצמך בכל מיני שמחות ובדיחות, לבדח דעתך במלי דשטותא, באפן שתזכה להרחבת הדעת, ולעסק בעסק הקדוש והנורא הזה — לבנות "היכל-הקדש" על-ידי קרוב רחוקים אליו יתברך.

ולמען השם, אל תכנס בוכוחים עם שום בריה שבעולם, אתה ברח לך מלצים, כמו שבורחים מאש ליהט ושורף, והדבק עצמך רק עם בני נעורים תמימים, ותכניס בהם את הדעת האמת, שהוא — אמונה פשוטה, לידע ולהודיע ולהרגיש, פי אין בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל: דומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך ממש, ועל-פז אין שום עצה להנצל מפגעי הזמן, רק להרגיל עצמו לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, פאשר ידבר איש עם רעהו.

ונא ונא, אהובי, אחי! לבל יהיו לך ספקות, חס ושלום, בדבר זה, פי יש לך כחות עצומים בדבר זה — לדבר עם בני הנעורים, אתה תדבר רק בדרך ודאית: אמונה, שמחה התבודדות, התחזקות

בְּלִמּוּד כְּסִדְרָן, וּבִכְרִטִיּוֹת בַּחֲוָרִים שְׁנִפְגְּמוּ בַּפָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, עֲלִיָּהּ הַרְחַמְנוּת אֵימָה וְנוֹרָאָה, כִּי הֵם שְׁבוּרִים וּמְדַכְּאִים בְּעֶצְמָם עַד מְאֹד, וְאִין לָהֶם מוֹשִׁיעַ, וְהֵם מְבַלְבְּלִים מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן כָּבֵר גְּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂכַח הַתּוֹרָה מוֹעִיל גַּם לָהֶם (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יט): וְאֲדַרְבֵּהּ, אִם יִקְבְּעוּ לְעֶצְמָם קְבִיעוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָה תּוֹצִיאֵם מִכַּל מִינֵי חֲשָׁכוֹת וִירִידוֹת וְכוּ'. וְעַל-כֵּן אֵל תִּהְיֶה חֶכֶם בְּעֵינֶיךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק גְּלָה לָהֶם אֵת סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, לוֹמַר הַרְבֵּה מְשֻׁנְיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחָן עָרוּף וְכוּ' וְכוּ', אֶפְלוּ בְּלֵי פְרוּשִׁים, וְאֶף שְׁנִדְמָה, חֵס וְשְׁלוֹם, לְחוּכָא וּטְלוּלָא, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִים לִידַע בְּאַמְתָּ, כִּי אֵלוּ הַנִּפְשׁוֹת שְׁנֹלְכָדוּ כָּבֵר בְּמִצְוֵה רַ'עִיָּה, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, מַחֵם וְדַעְתָּם מְבַלְבְּלִים מְאֹד מְאֹד, וְנוֹפְלִים בְּכָל פַּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', וְאִין לָהֶם מִמִּילָא שׁוּם מַח וְכַח לְצַמְצֵם הַדַּעַת וְהַמַּח לְהִבִּין בְּשִׁלְמוֹת וְכוּ', וּמִמִּילָא מֵאַחַר שְׂאִין מְבִינִים, עַל-כֵּן הֵם מְתַרְשָׁלִים, וְאֲזִי הַבִּטְלָה מְבִיאָה לִידֵי זְמָה וְלִידֵי שְׁעָמוּם (פְּתוּבוֹת נט). יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאִין הֵיזֵר הָרַע שׁוֹרָה, אֵלָא בְּלֵב פְּנוּי מֵהַחֲכָמָה (רַמְבַּ"ם, הַלְכוֹת אִישׁוֹת); וְעַל-כֵּן נוֹפְלִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ', עַל-כֵּן הָעֵקֶר לְחִזּוֹק הַרְבֵּה אֵת בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל רַבּוּי תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וְעַל רַבּוּי אֲמִירַת מְשֻׁנְיּוֹת, גְּמָרָא, שִׁלְחָן עָרוּף, לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּבְהַמְשֵׁךְ הַזְּמַן יִזְדַּכֵּךְ מַחֵם וְדַעְתָּם יוֹתֵר וְיוֹתֵר וְכוּ'. וּמֵי שְׂאִין מְעוֹרֵר וּמְחַזֵּק בְּנֵי הַנְּעוּרִים עַל דְּבַר זֶה, צְרִיף שְׂיַדַע כִּי הוּא הוֹרֵג נַפְשׁוֹת בְּיָדַיִם, כִּי כְּמוֹ שְׂאֵחָד נִכְנָס בְּבֵית-הַחֹלִים, וְרוֹאֶה חוֹלָה מְסַכֵּן אֲשֶׁר שׁוֹכֵב כְּמַת וְגוֹסֵס, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, וְכָל חַיּוֹתוֹ הִיא רַק מֵה שְׁנוֹתָנִים לוֹ מִים דְּרָךְ הָעוֹרְקִים וְהַגִּידִים, וְאִם בָּא אֶחָד אֵלָיו, וַיֹּאמֶר לוֹ: "שׁוּטָה שְׁכַמוֹתְךָ, לָמָּה לָךְ זֹאת?! אֲכַל יוֹתֵר טוֹב בְּשֵׁר וְדָגִים וְכָל מִינֵי מְטַעְמִים". הֲלֹא יִהְרַגְנוּ מִמֶּשׁ, כְּמוֹ-כֵן אֵלוּ הַנִּפְשׁוֹת שְׁנֹלְכָדוּ בְּמִצְוֵה רַעִיָּה וּמִגְנָה כָּל-כָּף, מֵה שְׂאִין שׁוּם בְּרִיָּה יוֹדַעַת מִזֶּה, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְהֵם וְכוּ', וְהוֹלְכִים מְלֵאֵי מְרִירוֹת וְקִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת וּבְלִבּוּלִים וְכוּ', אִם יֹאמֶר לָהֶם אָדָם: "תְּכַנִּיסוּ מַחֲכֶם לְהִבִּין לְעַמֵּק וְכוּ', וְאִם לֹא — אִין זֶה לְמוּד כְּלָל" וְכוּ', הֲלֹא בְּזֶה הוֹרְגִים אוֹתָם, כִּי אִין לָהֶם מַח וְסִבְלָנוֹת וְכוּ', אֶף כְּשֶׁתְּעוֹרֵר וְתַחֲזֵק אוֹתָם

על רבוי האמירת משניות וכו', ברבות הזמן יזדקף מחם ונדעתם, עד שסוף כל סוף יזכו לכל טוב אמתי ונצחי המיעד לכל אחד.

ועל-כן, בני, אחי, יקירי! ראה מה לפניך, ואיך אתה יכול לקרב אלפים ורבבות נשמות ישראל אל תורה ועבודה, רק העקר לבל תחלש דעתך, חס ושלום, כרגע, אל תתועד עם בני-אדם המחלישים דעתך, לך לשדה כזה, שאין שם מונעים ומתנגדים וכו', וקצר שם אלמות, ותעשה מהן מטעמים. חזק ואמץ מאד מאד להמשיך בדבר זה עד מאד, כי זהו חלקך לנצח. ובזכות שתקרב רחוקים, תזכה אחר-כך גם אתה להתקרב אליו יתברך, ולהשתעשע בשעשוע דמלכא, לחזות בערבות נעם זיו שכונת עזו יתברך, ויאר עליך אורו הגנוז בהארה נוראה ונפלאה פשמש בצהרים.

אשרינו ואשרי חלקנו, שזכינו לידע מרבי אמת כזה, המאיר עינינו בתוך חשכותנו, ומגלה לנו את האמת בתמימות ובפשטות גמורה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, אשר בנחל שם חלקנו וגורלנו.

הכפל הדבר, לבל תחלש דעתך כרגע. ברח לך מלצים, ואל תכנס אצלם, בנה לך "היכל-הקדש" על-ידי קרוב נפשות. האש של התאוות בוער עכשו מאד מאד אצל בני הנעורים, ועליך לקרבם, ולדבר על לבם התחזקות, ולעוררם הרבה על למוד התורה הקדושה בתמימות ובפשטות גמורה. ופה ראיתי בחור, שהיה, בעוונותינו הרבים, פגום עד מאד מאד, רחמנא לצלן, בכל מיני עברות שבועולם, רחמנא לצלן, והתחיל לומר הרבה משניות. והיתה דרכו לסים בכל שבוע ששה סדרי משנה, פי כל היום היה אומר רק משניות, ועכשו, תהלה לאל, נשתנה כל-כך, עד שאי אפשר להפירו כלל, ומרבה כבר בלמוד גמרא ו"לקוטי-מוהר"ן" וזהו הקדוש — אשרי לו! כמו-כן תראה אתה גם-כן לעורר ולחזק בני הנעורים, ואף שקשה לך להבין וכו', על-כל-פנים צריכים להבין מרחוק מה שעובר עליהם, הינו על בני הנעורים, ורק באפן זה יצליחו בלמוד, כי האמירה לבד מכנסת התעוררות וחשק חדש אחר-כך ללמד כל

אָשֶׁר ב' תתקכח בַּנְחַל עא

מיני למודים, ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה. ובזכות זה שתעורר אחרים, יאיר לך השם יתברך אורות עצומים, עד שתרגיש אלקותו יתברך על פניך, ותזכה ליחד תמיד יחודים קדושים, פי תציר לפני עיניך תמיד השמות של הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה; ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, ותטיל בהם כמטיל בגן, אשרי הזוכה לזה.

הדורש שלומך...

ב' תתקכח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תרומה ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו, ר' ... נרו יאיר.

מכתבך לגנון קבלתי. ופה תקבל רצוף ספרי רבנו ז"ל, העקר לקיים את כל הנאמר בהם. ובפרטיות להתמיד מאד מאד בשיחה בינו לבין קונו, אשר אין עוד טוב בעולם, משירגיל עצמו לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ושומע כל דבור ודבור שאתה מדבר עמו יתברך, כי הוא שוקד על שפתותיך. וכן להתמיד הרבה בלמוד התורה הקדושה בתמימות ובפשיטות גמורה, ובפרטיות להיות רגיל באמירת משניות, שהיא זכוף הנפש מאד מאד, וזוכים לנשמה דאצילות על ידה; אשרי מי שיאחז בזה.

הדורש שלומך...

עב אָשֶׁר ב' תתקכט בנחל

ב' תתקכט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תרומה ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ושיגור וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, הבחור היקר לי מאוד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי כמה פעמים, ומרב טרדוטי לא היה הפנאי להשיבך.

אחי היקר! העקר חזק ואמץ מאוד מאוד על-כל-פנים מרגע זה, וברח לך מלצים בורים וקלים וריקים, הרגל עצמך לברח רק אליו יתברך, ומדי פעם לפעם לבקר במקומות הקדושים, ובפרט אצל שריד בית מקדשנו הכתל המערבי, ושם תפרש את כל שיחתך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, כי האדם צריך להיות רגיל בזה כל-כך, עד שלא יוכל לעשות שום דבר בלי התבודדות, כאשר אמר וספר מוהרנ"ת ז"ל, שהרגיל עצמו כל-כך בעבודה הקדושה הזו, עד שפבר לא היה יכול לעשות שום דבר בלעדי להקדים תפלה.

וביותר תזרו את עצמך להיות מתמיד גדול בתורה הקדושה, ולהרבות במשניות ובגמרא ובשליחן ערוך, בלקוטי-מוהר"ן, ובלקוטי-תפלות, בעין יעקב ובמדרשים וכו' וכו', להיות רגיל לומר הרבה הרבה, ובאפן כזה תזכה להתחיל ולגמור ולהתחיל ולגמור כמה וכמה פעמים כל התורה כלה. וכן הרגל עצמך בלמוד זה הקדוש ותקונים, גם-כן בדרך ובאפן זה — לומר הרבה דפים בכל יום. העקר לא להיות בטלן, כי יש ויש כמה לבלות היום — קצת בתורה, קצת בתפלה, קצת בהתבודדות, קצת בחדושין דאורייתא וקצת באכילה ושנה וקצת בקיום מצוות מעשיות וכו', וככה עובר היום וכן עוד יום וכו'; אשרינו שאנו יודעים מרבנו ז"ל! ראה להיות תמיד רק בשמחה עצומה על נעם חלקך שזכית.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ב' תתקל בנחל עג
ב' תתקל.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תרומה ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך הנקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

צריך שתדע, אהובי, אחי! אשר על-פי דעת האמת שקבלנו
מרבנו ז"ל, אין לה מה להתפחד כלל. אתה עשה כפי שבוערת
ומאירה כך נקדתי הטובה, ואין לה לירא ולפחד כלל משום בריה,
כי מה יעשה לה אדם?! האם אינך יודע שהכל בהשגחה פרטי
פרטית, והוא יתברך מנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בחשבון
צדק וכו', ושום בריה לא יכולה לקחת דבר השיף לה, ועל-כן הרגל
עצמך לא לדבר מאחרים כלל, יהיה איך שיהיה, אתה עשה אונקי
כאפרפסת, ושתק שתק! אהובי, אחי, על כל הבזיונות והשפיכות
דמים, ותקיים (תהלים לו, ז): "דום לה' והתחולל לו והוא יפיל לה
חללים חללים". ומה שאתה צריך — בין ברוחני ובין בגשמי, בקש
רק ממנו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, כאשר ידבר איש אל
רעהו. וכן ראה להתחבר עם אנשי שלומנו, חסידי ברסלב התמימים
דיקא, העוסקים בעבודת השם יתברך, ונא ונא אל תירא ואל תחת,
ואל תפל בדעתך פרגע, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך.

הדורש שלומך.

תראה לחדש בכל יום בתורת רבנו ז"ל, והוא תקון נצתי.

עַד אֲשֶׁר ב' תתקלא בַּנְּחָל
ב' תתקלא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבִירָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּמָה
גַּם, פִּי סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל בְּיָדְךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָע
לְנִפְשֶׁךָ. אוֹדוֹת הַיְרִידוֹת שְׁמִסְבָּבוֹת אוֹתְךָ, חָבַל שְׁלֵא הָיִיתָ בְּלִילָה
בַּעַת שְׁלִמְדָנוּ בְּצוֹתָא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", פִּי דְבַרְנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי
הַתּוֹרָה "וְאִיָּה הַשָּׂה לְעוֹלָה" (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יב), שְׁבִתְךָ
הַיְרִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת, גַּם מִשֵּׁם יְכוּלִים לְצֵאתָ, וְגַם שֵׁם יְכוּלִים לְחַפֵּשׁ
וְלִמְצָא אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְהַעֲקָר לֹא לְהַתִּיאֵשׁ מְלַבֵּקֵשׁ וּמְלַחֵפֵשׁ אַחֲרָיו
יִתְבָּרַךְ. וְתַהֲלָה לְאֵל, הָאֲרַכְנוּ הַרְבֵּה בְּדַבּוּרִים נִפְלְאִים. וְכֵן בְּשִׁבְת־
קֹדֶשׁ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית לְמִדְנֹה אֶת הַתּוֹרָה "חַיִּים נִצְחִיִּים" (בְּלִקוּטֵי-
מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב), וּבְשִׁבְתָּ בְּבִקְרָה לְמִדְנֹה בְּסַפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת,
בְּמַעֲשֵׂה מִהַחֲגָר. וְהָיוּ, תַּהֲלָה לְאֵל, דְּבַרְרִים נִפְלְאִים. וּמָה טוֹב וּמָה
נְעִים אִם תִּתְּוַעַד פַּעַם אֲצִלְנוּ, אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים לְהִיּוֹת בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ
חִסְדֵי בְּרִסְלָב בְּשִׁכּוֹנְתְךָ, וְתִצְטָרֵךְ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים,
וְתִשְׁמַע עֲרָבוֹת נִפְלְאָה, פִּי כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, יֵשׁ לוֹ דְּבַרְרִים
נִפְלְאִים, כְּפִי נִקְדָּתוֹ שְׁקַבֵּל מִרַבְּנוּ ז"ל, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים לְקַבֵּל
אֶת כָּל הַנִּקְדוֹת. אַךְ לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְטוֹבָתְךָ הַנִּצְחִית, בְּרַח לְךָ
מִלְּצִים, אֲשֶׁר הֵם יִקְרְרוּ אוֹתְךָ לְגַמְרֵי מַעֲבֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְאוֹדוֹת הַחֹבוֹת, אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתְךָ כָּלֵל — לְמָה קִפְצָתָּ בְּחֹב
כְּזֶה — שְׁלִשִׁים אֶלְף דּוּלָר? פִּי הֲלֹא הָעֵסֶק הוּא מַעֲסָקִי רַבְנוּ ז"ל.
זֶה אֶתְמוֹל סִפַּר לִי אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁבִקְרָה חוֹלָה אֶחָד שֵׁשׁ
לוֹ, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מִחֲלַת הַסֶּרְטָן, לֹא עֲלִינוּ, בְּפִיו, וְעָשׂוּ לוֹ כְּבָר
שְׁלֹשָׁה נְתוּחִים, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, שְׁעָלוּ סֵף שְׁלִשִׁים אֶלְף דּוּלָר, עֲכָשׁוּ
אֲשָׁאֵל אוֹתְךָ, הֵאֵם אֵינוּ כְּדָאֵי לְהִיּוֹת בְּעַל חוֹב עַל הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל וְהַפְצָתָם בְּעוֹלָם, מִלְּהִיּוֹת בְּעַל חוֹב עַל שְׁלֹשָׁה נְתוּחִים

אֲשֶׁר ב' תתקלא בַּנְחַל עה

מרים של מחלת הסרטן, לא עלינו?! על-כן, אהובי, בני, אחי, חביבי! אל תהיה בטלן — להמשיך את עצמך אל הצער, כבר קפצת ועשית זאת, למה לך לפל כל-כך בדעתך? ! העבר אין, העקר מפאן ולהבא — הרגל עצמך לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבה, וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, ובקש רחמים ותחנונים על כל דבר שבְּעוֹלָם, כי אין שום מנוס ומבטח, כי אם תפלה. ואם אחד יאמר לך, שיש איזו עצה בלעדי תפלה — הוא טפש גדול, ורוצה גם לטפש אותך. החזק במדת הבטחון, והשם יתברך לא יעזב אותך, ובקרוב תראה נסים ונפלאות. והשם יתברך יעזר לך לשלם הכל. העקר זיי נישט גיפאלין ביי זיך", לא לפל בדעתך, יהיה איך שיהיה, כי גדול אדוננו.

ואודות ... גרו יאיר, שיש לך חלישות הדעת ממנו, שגורם לך עגמת נפש כזו ... צריך שתדע, אהובי, אחי! אין שום עצה אחרת בעולם, רק להיות רגיל למסר את עצמו לגמרי אליו יתברך, ולידע בידעה ברורה ומזככת, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ואיהו יתברך ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוף כל עלמין. אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלזן ז); ואפלו ריש גרגותא מן שמיא מוקמינן ליה (ברכות נח); ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (יומא לח); ואפלו צפרא קלילא מבלעדי שמיא לא מתצדא, וכל שכן בר אינש (ירושלמי שביעית ט, א); ואפלו קש אינו נופל מהעגלה בלי השגחתו יתברך הפרטי פרטית. ועל-כן מה ולמה לך להצטער על עולם שאינו שלך?! בודאי לא יעזב אותך השם יתברך, ו... גרו יאיר, עוד ירוץ לקראתך, וישלם לך הכל וכו', וישלח הכל וכו', על הצד היותר טוב, אתה ברח לך רק אליו יתברך. וזו מעלת מצות של "ואהבת לרעך כמוך", אשר הוא כלל גדול בתורה, ואף-על-פי שמגיע לו על ידם הפסדים, בזה מגלה טהר לבבו, שהם אינם הסבה להפסדיו, רק הכל ממנו יתברך. ועל

ח) אל תהיה נפול בעיניך.

בן מצוה זו היא כלל כל התורה שכוללה באמונה, כמו שכתוב (תהלים קיט, פו): "כל מצותיך אמונה"; כי תכף ומיד כשיש לאחד טענות על חברו, צריך שידע שיש אצלו פגם אמונה, כאלו האדם עושה זאת מרצון עצמו, חס ושלום, ולא השם פעל, שזוהי עבודה זרה ממש. אבל תכף ומיד כשאדם חוזר אליו יתברך, ויודע שהכל ממנו, אזי כבר אינו שיה איזו קנאה ושאָה, קנטור ונצחון. והשם יתברך יאיר עינינו, שנוזפה להגיע לכל זה, כי הוא יסוד כל היהדות. ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על מדת האמונה הקדושה, ואמר (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'), שצריכים לחפש לבקש בעצמו איך אוחז באמונה. ועל-פן כל החכמות הם הבל הבלים וכו', והכל דמיונות וכו'. עקר החכמה היא האמונה הקדושה הפשוטה בו יתברך, ולדבק עצמו בו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז לעולם כבר לא תהיינה לך טענות על שום בשר ודם. וראוי לך לחזור על ענני האמונה הקדושה כל היום כלו, כי היא כלליות הכל. ובשביל זה חוזרים מדי יום ביומו ערב ובקר על האמונה הקדושה, שלא תחישן אצלנו, חס ושלום, רק בכל יום יהיה בעינינו פחדשים ממש, וזהו עקר השלמות. וצריך שתדע, שעל-ידי האמונה הקדושה יכולים לחיות חיים רוחניים, חיים נצחיים, חיים מתקים; אשרי האוחז עצמו באמונה הקדושה!

הדורש שלומך...

ב' תתקלב.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תרומה ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל אהובי, ידידי הנקר, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ושמתתי כעל כל הון, על אשר עדין אתה מחזיק בתמך, ורגיל להתבודד עמו יתברך בכל יום ויום.

אֲשֶׁר ב' תתקלב בנחל עז

חַמַּדַּת לְבָבִי! זֶהוּ הַעֵקֶר, וְאֵין לָךְ עוֹד טוֹב וְנֹעַם מִזֶּה בְּעוֹלָם.
וּתְאַמֵּן לִי, מִי שְׁמַרְגִּיל עֲצָמוֹ בְּעִבּוּדָה קְדוּשָׁה זוֹ, הֲרִי הוּא כְּיוֹשֵׁב
בְּתוֹךְ תִּבְתַּח נַח, וְנִצַּל מִמְּבוּל הַכְּפִירוֹת וְהָאֶפִיקוֹרְסוֹת הַשׁוֹטֵף בַּחוּץ.
וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהִסְבִּיר אֶת הַנֶּעַם וְהַזִּיו וְהַחִיּוֹת שְׂזוּכִים עַל־יְדֵי תְּפִלָּה
וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי נִפְתָּחִים שְׁעָרֵי הַשָּׁמַיִם, וְנוֹכְעִים לוֹ בְּכָל רִגַע מַחִין
חֲדָשִׁים בְּהֶאֱרָה וּבְנֹעַם וּבְזִיו מֵתַק, אֲשֶׁר־י לֹ.

וְאוֹדוֹת... כִּכָּר אֶמְרָתִי לָךְ כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, שְׂאָסוּר לְקַנָּא
שׁוּם בְּרִיָּה, רַק לְהַתְחַזֵּק עִם נִקְדַּת עֲצָמוֹ. כִּי אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים
(אֲבוֹת ר'): "אֵל תִּתְאַוֶּה לְשַׁלְּחָנֶם שֶׁל שָׂרִים, כִּי שַׁלְּחָנָךְ גָּדוֹל
מִשַּׁלְּחָנֶם, וְנֶאֱמַן בְּעַל מְלֹאכְתְּךָ שִׁישְׁלֵם לָךְ שֹׁכֵר פֶּעֲלֶתְךָ"; מַה לָּךְ
עִם אַחַר לְגַמְרִי?! הָאֵדָם צָרִיךְ לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְהִדְבִּיק נִפְשׁוֹ בּוֹ
יִתְבַרֵּךְ, וְכָל מַגְמָתוֹ וְכִסּוּפֵי צָרִיךְ שִׁיְהִי רַק אַחֲרָיו יִתְבַרֵּךְ, וְאִם
יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבַרֵּךְ, שִׁיבֹאוּ אֵלָיו בְּנֵי־אָדָם, מִמִּילָא יְבוֹאוּ, וְאִם לֹא
— אֲזִי לֹא יוֹעִיל שׁוּם דְּבָר שְׂבַעוּלָם וְשׁוּם פְּעֻלָּה... וְעַל־כֵּן מַה
וְלָמָּה לָּךְ לְהִתְבַּלְבֵּל בְּבִלְבוּלֵי חֲנָם?! "הַחֲזוּק בְּמוֹסֵר אֵל תִּרְךָ", וְסוּף
הַכְּבוֹד לְבוֹא, לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּהֶאֱרַת נֹעַם עֲרֻבוֹת זִיו חִיּוֹת וּדְבֻקוֹת בּוֹ
יִתְבַרֵּךְ. וְצָרִיךְ שִׁתְּדַע, כִּי יֵשׁ אֵילָן וְעֵנָפִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, וְכֵן עֵנָפִים
מִעֵנָפִים, וְכֵן לְהֵלֵן עַד אֵין סוּף, וְזֶה סוּבֵב עַל סֵדֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
וְעַל־כֵּן כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ וְעֵנָף אַחֵר, וְיוֹצְאִים מִמֶּנּוּ עֲלִים אַחֲרִים,
וְצוּמְחִים עֲלֵיהֶם פְּרוֹת שׁוֹנִים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לְהִתְבַּלְבֵּל
מִעֵנָף זֶה לְעֵנָף זֶה וְכוּ', מִפְּרוֹת הַצּוּמְחִים בְּעֵנָף וּבְעֲלִים אֵלוֹ לְפְרוֹת
הַצּוּמְחִים בְּעֵנָף וּבְעֲלִים אַחֲרִים וְכוּ'?! לְכָל אֶחָד יֵשׁ שָׂרֵשׁ אַחֵר
וְכוּ', וְהִבֵּן אֶת אֲשֶׁר אָנִי מְרַמֵּז לָךְ. אַתָּה, אַחִי! בְּרַח לָךְ רַק אֵלָיו
יִתְבַרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וּמַה שְּׂאֵתָה צָרִיךְ — יְבוֹא אֵל
בֵּיתְךָ.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

עח אָשׁר ב' תתקלג בנחל
ב' תתקלג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תרומה ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר, שותה ממיי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו
... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון זריעות.
ובפרט שספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם! ומה טוב ומה נעים,
שתרגיל עצמך לעיין בכל יום באילו מכתבים מספר "עלים לתרופה"
מכתבי מוהרנ"ת ז"ל, ושם תמצא מרגוע לנפשך, כי הדברים נאמרו
לך ולכלנו. וכן תרגיל עצמך לעיין בשיחות של רבנו ז"ל, בספר
"שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", אשר מוהרנ"ת ז"ל אמר, שהעקר
שהתודע מגדלת רבנו ז"ל הנה על-ידי השיחות חלין שלו. ותעשה
לעצמך קביעות בזה בכל יום ויום. ומכל שכן וכל שכן להיות קבוע
ב"לקוטי מוהר"ן", וב"ספורי מעשיות", וב"ספר המדות", וכן
בספרי מוהרנ"ת ז"ל: "לקוטי הלכות" ו"לקוטי תפלות", בזה תהיה
לך קביעות עצומה מדי יום ביומו, ואז כבר לא תצטרך לאחרים.
אדרבה, תהיה לך התחזקות וכח להאיר גם לאחרים.

ולמען השם, אל תהיה בטלן! למה לך להשבר ברוחניות
ובגשמיות ממה שמדברים עליך... התחזק בו יתברך, ואז אין לך מה
לירא עוד משום בריה. וכמו שכתוב (שמואל א' ל, ו): "ויתחזק דוד
בה' אלקיו וגו'; בודאי עברה עליו אז צרה גדולה ומרה, שבקשו
העם לסקלו, כי מרה נפש כל העם, אף-על-פי-כן לא נפל ברוחו
כלל, רק התבודד הרבה עמו יתברך פדרכו תמיד, "ויתחזק בה'
אלקיו", והיתה לו ישועה. כמו-כן אתה, ידידי היקר! ההכרח לך
לשכח מכל ההבלים האלו... תכף-ומיד כשאדם מכניס בדעתו
אמתת מציאותו יתברך, נתבטלת גשמיות גופו, ונשארת רק נשמתו,
שהיא רוחניותו, ועל-כן כבר אינו חושש מה שהנחשים, השרפים
והעופות הטמאים נושכים ומצפצפים עליו, מאחר שנקלל בו
יתברך, והפשיט את גשמיות גופו.

עט בַּנְחַל ב' תתקלד אֲשֶׁר

ויזכר כָּל־לַזֶּה, כִּי תִצְטַרְךָ לְזֶה תָּמִיד: עִם בְּנֵי-אָדָם צְרִיכִים לְדַבֵּר
רַק דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהִתְחַזְקוֹת וּמִרְבֵּנוּ וְ"ל. וְזוֹהִי מַצּוֹת צְדָקָה
בְּרוּחָנִיּוֹת, בְּסוּד (תְּהִלִּים מֵא, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל", לְהַכְנִיס
שָׂכָל בְּדֵל (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן קו); וְיֹוֹתֵר מִזֶּה אֲסוּר לְהַכְנִיס
בְּשׁוּם וּפְחִיחִים וְסִכְסוּכִים. וְכֵן צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁבִשׁוּם אֲפֵן שְׁבַעוּלָם
לֹא תוּכַל לְצַאת יְדֵי חוֹבֵת שׁוּם בְּשֶׁר וְדָם, עַל-פֶּן מֵה וְלָמָּה לָךְ לִילָף
לְהַחֲנִיף אֶת זֶה... אוֹ אֶת זֶה... אֲשֶׁר בּוֹדְאֵי לֹא יוֹעִיל, אֶתָּה עֲמַד חֲזָק
בְּנִקְדָּתְךָ, וְתִשְׁחַק מִכָּל הָעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תתקלד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תְּרוּמַה ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, וְכוּתוֹ יִגֵּן
עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצַּח נְצִיחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבֶךָ עֲכָשׁוּ קֹדֶם הַשַּׁבָּת —
אֵינִי הַפְּנֹאֵי, אֲךָ אֲמַרְתִּי עַל-כָּל-פָּנִים לְהַשִּׁיב לָךְ שׁוּרוֹתַיִם אֱלוֹ, וְאִם
יִרְצֶה הַשָּׁם, אַחֵר הַשַּׁבָּת אֶכְתָּב לָךְ בְּאֵרִיכוֹת.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! מֵה וְלָמָּה לָךְ לְהִתְבַּלְבֵּל?! בָּאָה שַׁבָּת — בָּאָה
מְנוּחָה. תִּחַקֵּק בְּדַעְתְּךָ, שְׂאִין לָךְ רַק שַׁבָּת זוֹ, וְעַל-פֶּן רְאֵה לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה כָּל יוֹם הַשַּׁבָּת, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, אֶתָּה שׁוֹמֵר שַׁבָּת,
וְתִתְעַנֵּג בְּעֶרְבוּת נֶעֱם זִיו קִדְשַׁת הַשַּׁבַּת-קֹדֶשׁ; הַמְקִיחַ לְכַבוֹד שַׁבָּת,
אֲמִירַת "שִׁיר הַשִּׁירִים" מְלֵה בְּמֵלֶה בְּדַבְּקוֹת וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁהוּא
תְּקוּן וְשִׁבְחַת נִפְלָא, אֲמִירַת "הוֹדוּ" בְּהִתְעוֹרְרוֹת וּבִבְכִיָּה מִתּוֹךְ
שִׁמְחָה, וּמְנַחֵה בַחִיּוֹת. וְאַחֲרֵי-כֵן קַבְלַת שַׁבָּת וְהַרְקוּד שְׂאֵחַר הַתְּפִלָּה
בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, וְאַחֲרֵי-כֵן רְאֵה אִם תוּכַל לְהַכְנִיס אֵיזָה אֹרַח,
לְהַאֲכִילוֹ וּלְהַשְׁקוֹתוֹ, וְתִבּוֹא אֶל בֵּיתְךָ בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה וּבְפָנִים
שׁוֹחֲקוֹת, וְתֹאמֶר "שַׁבָּת שְׁלוֹם" לְבְנֵי בֵיתְךָ, וְאֲמִירַת "שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם"

וְהַ"רבוֹן כָּל עוֹלָמִים" בְּהַתְעוֹרְרוֹת וּבְחַיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת, וְלִשִׁיר "אֲשֶׁת חֵיל" בְּנִגּוּן רַבְּנוּ ז"ל, וְאַחֲר־כֵּן תַּעֲשֶׂה קְדוּשַׁת בְּחַיּוֹת וּבְהַתְעוֹרְרוֹת וּבְדַבְּקוֹת, שְׁתַּהַלֵּה לְאֵל, אֶתְּהַ מַעֲיֵד אָז, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּרָא אֶת הָעוֹלָם בְּשֵׁשֶׁה יָמִים וּבִשְׂבִיעֵי שַׁבַּת, וַתַּחֲיֶה אֶת עֲצָמָךְ בְּזֶה עַד מָאֵד מָאֵד, עַל עֲצָם הַזְכוּת שִׁזְכּוּ אוֹתְךָ, שְׁתַּהַיֵּה עֲדוּת לְבוֹרָא יִתְבַּרְךָ, וְאַחֲר־כֵּן תִּטַּל יְדִידָךְ וְתֵאכַל סְעֵדַת שַׁבַּת־קֹדֶשׁ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי אֲכִילַת שַׁבַּת כָּלוּ קֹדֶשׁ, כָּלוּ אֱלֻקוֹת. וַתִּזְמַר הַזְמִירוֹת בְּנֵעַם וּבְשִׂמְחָה. וַרְאֵה לְשֹׁמֵר מָאֵד מָאֵד אֶת הַדְּבוּר, לְדַבֵּר בַּקַּדְמוֹתֵי אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, וַיִּתְבַּרְךָ "בְּרַכַּת־הַמְּזוּן", וְאַחֲר־כֵּן אִם תּוּכַל לְלַמֵּד וּלְסַיֵּם אֶת כָּל הַזֵּהר הַקְּדוּשׁ מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ — מַה טוֹב וּמַה נְעִים! וַתִּקְרָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, וְלֶךְ לִישׁוֹן. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִזְכֶּה אוֹתְךָ לְקוּם בְּחֻצוֹת, וְלְלַמֵּד עַד זְמַן הַתְּפִלָּה, וּמִקְּוָה, וַתְּפַלֵּת שְׁחַרֲרִית, וַקְרִיאַת הַתּוֹרָה, וַתְּפַלֵּת מוֹסָף, וְהַקְּדוּשׁ, וְלַמּוֹד "סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת", וְהַקְּוִדִים, וְאַחֲרֵי כֵן אֲכִילַת סְעֵדָה שְׁנֵי שָׁל שַׁבַּת־קֹדֶשׁ, וְהַזְמִירוֹת וּבְרַכַּת־הַמְּזוּן בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלֶךְ לִישׁוֹן קֶצֶת, כִּי שְׁנֵה בְּשַׁבַּת תַּעֲנוּג, וְאַחֲר־כֵּן 'תִּקּוּן הַכָּלֵל', וַתַּהַלִּים יוֹם שָׁל שַׁבַּת, וְהַתְּבוּדוֹת, וְלַהֲמַשִּׁיךְ בְּלַמּוּד עַד תְּפִלַּת מְנַחָה, וְאַחֲר־כֵּן סְעֵדָה שְׁלִישִׁית שָׁל שַׁבַּת בְּזִמְרִירוֹת וּבְדַבְּקוֹת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּבְלַמּוּד "לְקוּטֵי־מוֹהַר" בְּחַיּוֹת וּבְהַתְעוֹרְרוֹת, וּבְרַכַּת־הַמְּזוּן וַתְּפַלֵּת מְעִרִיב וְהַבְּדֵלָה, וְאַחֲר־כֵּן סְעֵדַת מְלוּה־מְלָכָה. חֲמֵדַת לְבָבִי! הֵיִשׁ עוֹד נֵעַם וְחַיּוֹת וְזִיו וְעִנְג כָּכֵל זֶה, שְׁזָכִינוּ שְׁמַסֵּר לָנוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יוֹם קְדוּשׁ וְנוֹרָא כְּזֶה?! וְעַל־כֵּן מַה וְלָמָּה לֶךְ לַחֲשֹׁב חֲשָׁבוֹנוֹת, מַה שְׁיִהְיֶה אַחֲרֵי הַשַּׁבַּת?! בְּנוֹדָי אִם תִּתְנַהֵג כֵּן, יִמְשִׁיךְ לֶךְ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׁפַע דְּקֹדֶשׁהּ, וַתִּשְׁלַם אֶת כָּל חוֹבוֹתֶיךָ, וַתִּצָּא נְקִי מִחוֹבוֹתֶיךָ — בֵּין בְּרוּחָנִי וּבֵין בְּגִשְׁמִי, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִזְכְּנוּ לְהַטְעִימָנוּ טַעַם שַׁבַּת־קֹדֶשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

פא בנחל ב' תתקלה אָשֶׁר
ב' תתקלה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תצוה ה'תשל"ט.

שלום רב לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, גר להצדיק נחל
נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך האריך לנכון קבלתי, ולהשייך — יקצרו המון יריעות.
חמדת לבבי! ראוי לנו לתן תודה והודאה להשם יתברך על כל
החסד חנם שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המחיה
ומחזק ומאמץ אותנו כל-כף. ובאמת בזה שנתן תודה והודאה
להשם יתברך על החסד הזה, שזכינו להיות בחלקו של רבנו ז"ל,
על-ידי-זה נזכה לקבל ממנו יותר ויותר, ונלמד ונעזין בתורתו יותר
ויותר, אשר שם גנוזים פניו, שכלו וחקמתו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סימן קצב).

ולמען השם, לטובתך הנצחית ברוחניות ובגשמיות, התמד
מאד בספרי רבנו ז"ל, וראוי לך לעשות שעורים קבועים בספרי
הקדושים מדי יום ביומו: ב"לקוטי-מוהר"ן", וב"ספורי-מעשיות",
וב"ספר-המדות", ולחדש בהם איזה חדוש, אשר הוא תקון נפלא
ונורא מאד מאד לפגם הברית, הרהורים רעים, רחמנא לצלן (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה); ולמען השם, אל תפל בדעתך משום
דבר שבעולם, תכף-ומיד כשיש בידך ספרי ותורות רבנו ז"ל, ואתה
זוכה לחדש בהם, ראוי לך להכניס כל עיונה שם, ולא להתפעל
משום ברירה שבעולם. פי רבנו ז"ל הוא מקור האמונה הקדושה,
והוא מגלה ומפרסם אמתת מציאותו יתברך בגלוי נפלא כזה,
שעדין לא נתגלה; פי הלא על ידו נפתח הפה לדבר עמו יתברך
בלשון שרגיל בו, כי הוא מעורר את מחנו ודעתנו מהשנה (עין
לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), ועל-פי דעת האמת והאמונה, אין
לשום ברירה מה להתפחד ולפל בדעתו באיזה צד קנאה ושנאה, חס
ושלום, כי הלא הפל ממנו יתברך בהשגחה פרטי פרטית, עד שאין
אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלון
ז:); ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו ואין מלכות נוגעת במלכות

פב אָשֶׁר ב' תתקלו בנחל

חֲבֵרְתָּהּ אֶפְלוּ כַּמְּלֵא נִימָא (יומא לח.); וְאֶפְלוּ רִישׁ גְּרָגִיתָא מִן שְׁמַיָּא
מִנּוּ לִיה (בְּרֻכּוֹת נח.); וְעַל־כֵּן מַה שְׂיָךְ לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ מֵאִיזָה דְּכָבֵר ? ! כִּי
תִּכְתֹּב־וּמִיד כְּשֶׁנִּתְבָּרַר לְאָדָם בִּידִיעָה בְּרוּרָה, אֲשֶׁר הִכַּל מִמְּנֵי יִתְבָּרַךְ,
הוּא חַי חַיִּים טוֹבִים וְנִעִימִים, אֲשֶׁר־י לֹו !

ההכרח לקצור מהטרדה שנתהוהה לי עכשו.

הדורש שלומך...

ב' תתקלו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר תצוה ז' אדר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֲי,
הָאֲבֵרָךְ הַזֶּקֶר לִי מֵאֵד, גַּר לְהַצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבַע מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. כְּתִיב
(מִלְּאֲכִי ג'): "אֲזוּ נִדְּבָרוּ יִרְאֵי ה' אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ" וְגו', וַיֵּשׁ לְדַקְדֵּק —
מֵהוּ הַלְשׁוֹן 'נִדְּבָרוּ', הֲיָה לוֹ לומר 'נִדְּבָרוּ'? אֵלָּא כְּשֶׁמִּתְאַסְּפִים יִרְאֵי
הַשֵּׁם לְדַבֵּר מֵעַנְנֵי יִרְאֵת הַשֵּׁם, אֲזִי אֵין צְרִיכִים לְהַכִּין אֶת עַצְמוֹ,
אֵלָּא כְּבָר בְּאִים הַדְּבוּרִים מֵעַצְמָם.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (קְדוּשִׁין מ.): זְכוּת — יֵשׁ לָהּ
קָרָן וַיֵּשׁ לָהּ פְּרוּת; וּמִצִּינוּ בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תּוֹסֵפֶתָא פֶּאָה),
שְׁיֵשׁ מִצּוּת שֶׁהַקָּרָן קִיַּמַּת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְהַפְּרוּת אוֹכְלִים בְּעוֹלָם
הַזֶּה; בְּכָל עֶסֶק שְׂאָדָם עוֹסֵק בְּזֶה הָעוֹלָם יֵשׁ קָרָן וַיֵּשׁ פְּרוּת, שֶׁהוּא
הַרְוּחַ, שְׂבָהֵם חַי. כְּשֶׁשְׂאָדָם לומֵד תּוֹרָה, מִכָּל דְּבוּר נִבְרָא מִלְּאָךְ (שֵׁם),
כְּשֶׁשְׂאָדָם זוֹכֶה לְלַמֵּד וּלְסַיֵּם מִסְכָּתָא, אָמְרוּ (בְּתַקוּנַיִיזְהַר בְּהַקְדָּמָה, דְּף יד):
יְהִיבְנִין לִיה עֲלֵמָא חֲדָא, זוֹכֶה לְעוֹלָם רוּחָנִי. וְתַצִּיר בְּדַעְתָּךְ מֵהוּ
עוֹלָם בְּגִשְׁמִיּוֹת? יֵשׁ בוֹ אֲלָפִים וְרַב רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' בְּגִי־אָדָם,
יֵשׁ אֲלָפִים וְרַב רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' מִיַּי בְּעֲלֵי חַיִּים גְּדוּלִים וְקִטְנִים,
וַיֵּשׁ בוֹ רַב רַבִּי רַבּוֹת רַבּוֹת וְכוּ' אֵילָנוֹת וְעֵשְׂבִים לְאֵין מִסְפָּר

וְעָרָךְ, וַיֵּשׁ בּוֹ עִירוֹת וּמְדִינֹת, נְהָרוֹת וַיְמִים וּנְחָלִים, מְדַבְּרוֹת, שָׁדוֹת וַיַּעֲרִים לְאֵין מִסְפָּר. וְאַחֲרֵיכֶן צָבָא הַשָּׁמַיִם: רַב רַבִּי רַבְבּוֹת רַבְבּוֹת כּוֹכְבִים וּמְזֻלוֹת וְכוּ', וְכָל זֶה בְּעוֹלָם אֶחָד בְּגַשְׁמִיּוֹת. וַיִּכְשְׁאָדָם זוֹכָה לְלַמֵּד וּלְסַיֵּם מִסְכְּתַת חֲדָא, זוֹכָה שֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן אֶל עוֹלָם אֶחָד בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁר בְּעוֹלָם הַהוּא כָּל מָה שֵׁיִשׁ בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּגַשְׁמִיּוֹת — יֵשׁ שֵׁם בְּרוּחָנִיּוֹת וְכוּ'. וְכָל זֶה כְּשִׁזְזָה לְסַיֵּם מִסְכְּתַת חֲדָא, מִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן שְׁתֵּי מִסְכְּתוֹת, וּמִכָּל שָׁפָן כְּשִׁזְזָה לְסַיֵּם כַּמָּה וְכַמָּה מִסְכְּתוֹת, וַיִּכְשְׁזוּכָה לְסַיֵּם כָּל הַשָּׁ"ס, אֲזִי זוֹכָה לְהַפְּלֵל בְּתוֹךְ הַשְּׂכִינָה. וְהִנֵּה כְּשִׁזְזָה לְלַמֵּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲזִי עוֹשֶׂה וְנוֹטֵעַ לְעַצְמוֹ שֵׁם בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים קֶרֶן יָפָה, כְּשִׁיִּגִיעַ הַזְּמַן וַיָּבֵא אֶל הָעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, יִתְעַנֵּג בְּהַקְרֵן שְׁלוֹ. אֲבָל בְּזֶה הָעוֹלָם הָאָדָם אוֹכֵל אֶת הַפְּרוֹת, וּמֵהֶם הַפְּרוֹת? שֶׁהַתּוֹרָה מְגַנֶּה וּמְצִילָה (סוֹטָה כ"א), שֶׁהָאָדָם נִצּוֹל מִכָּל מִינֵי פּוֹרְעַנְיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וּבַמְדַרְשׁ מוּבָא (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן כ"ב): עוֹשֶׂה אָדָם מְצַנֶּה אַחַת, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לוֹ מְלֶאכֶּה אֶחָד, עוֹשֶׂה שְׁתֵּי מְצוֹת, נוֹתֵן לוֹ שְׁנֵי מְלֶאכִים, עוֹשֶׂה הֶרְבֵּה מְצוֹת, נוֹתֵן לוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצִי מִחֲנֻהוּ וְכוּ', וַיֵּשׁ לוֹ כְּתוֹת כְּתוֹת שְׁלָמִים שֶׁל מְלֶאכִים, וְשׁוֹמְרִים אוֹתוֹ מִכָּל רַע; שְׁאֵלוֹ הַפְּרוֹת שֶׁל הַקְרֵן. וְכָל זֶה הוּא בְּאָדָם פְּרָטִי, אֲשֶׁר עוֹשֶׂה עֲנִין פְּרָטִי: לַמּוֹד הַתּוֹרָה וְקִיּוּם הַמְצוֹת בְּשִׁמְחָה, זוֹכָה שֵׁיִשׁ לוֹ קֶרֶן, וַיֵּשׁ לוֹ פְּרוֹת, מָה שְׁאֵין בֵּן, כְּשִׁאָדָם מְכַנֵּס אֶת עַצְמוֹ בְּזִכּוֹת הֶרְבִים, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יּוֹמָא פ"ו): כָּל הַמְזוּכָה אֶת הֶרְבִים — אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ; כִּי הוּא כָּבֵר לְמַעְלָה מֵהַכֵּל, הוּא בְּעַצְמוֹ נוֹטֵעַ בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁתְּהִינָה לְהֵן זְכוּת, שֵׁיִשׁ בְּהֵן קֶרֶן וּפְרוֹת. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ה'): "מִשֶּׁה זָכָה וְזָכָה אֶת הֶרְבִים זְכוּת הֶרְבִים תְּלוּי בּוֹ"; כִּי זוֹ הִיְתָה עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מִשֶּׁה — לְזִכּוֹת תְּמִיד אֶת יִשְׂרָאֵל. וְעַל-כֵּן מִשֶּׁה חַי וְקַיִם וְעוֹמֵד וּמְשַׁמֵּשׁ בְּמָרוֹם, כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי רַבִים בְּאַמוּנָה, וּמְזוּכָה אֶת הֶרְבִים, הוּא נִשְׁאָר חַי, כִּי הַדְּבָר שֶׁבִקְדָשָׁה שֶׁהַעֲמִיד בְּעוֹלָם, נִשְׁאָר חַי לְדוֹרֵי דוֹרוֹת. וְעַל-כֵּן צְדִיקִים נִקְרָאִים חַיִים, מִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשִׁאָדָם זוֹכָה לְעַסֵּק בְּזִכּוֹת הֶרְבִים כְּזֶה, עַד שְׁבוּנָה עִיר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל — אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפָּר זְכוּתוֹ וּמַעֲלָתוֹ, וּמִכָּל שָׁפָן וְכָל שָׁפָן שֶׁבְּעִיר הַזֹּאת תִּצָּא

פד אשר ב' תתקלו בנחל

תורה ומצוות, שאז מזכה את ישראל בזכויות כאלו, שיהיה להם קרן ופרות, בנדאי אין לשער ולספר מעלתו. והנה מצינו בגמרא (סנהדרין קב:): מפני מה זכה עמרי למלכות? מפני שהוסיף כרף אחד בארץ ישראל, ואף שלא היה בהגן כמובא בכתובים (מלכים א טז), אף-על-פי-כן מפני שהוסיף כרף אחד בארץ ישראל זכה למלכות; על אחת כמה וכמה כשאחד זוכה ומזכה את ישראל, ובונה עיר ואם בישראל, מיסדת על יסודות התורה, על אחת כמה וכמה שיוזכה למלכות.

חמדת לבבי! הרב החסיד ר' ... גרו יאיר, הוא עכשו פה, ויש ברצונו לבנות את ההריסות שבעיר העתיקה צפת, מה שידוע עצם הקדשה והטהרה והתורה וגלוי האלקות שיצאו משם לכל תפוצות ישראל, בערך לפני ארבע מאות שנה, בשנת ש', שחי היה אז בתקופה ההיא הארז"ל והבית-יוסף והאלשי"ף והחרדים וכו' וכו', צדיקים קדושים, מלאכי מעלה. ועתה בעוונותינו הרבים, המקום חרב ונחרב, מה גם שרחמנא לצלן, נעשה מקום מושב לצים, כלל מינים וכופרים ונואפים וכו' וכו', והוא, גרו יאיר, רוצה לטהר את המקום לבנות שכונת חרדי, על שם רבנו ז"ל, הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו. ועל-כן ראוי לתמכו בכל מה שיכולים. ונא לילך לקבץ כספים בעבור העסק הקדוש והנורא הזה, והשם יתברך יזכהו להגשים את רצונו הטהור, ונזכה לראות בבנין עיר הקדש צפת, ומחמת שבקרוב נתועד, כאשר כתבת לי, על-כן אקצר.

הדורש שלומך...

ב' תתקלו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תצוה ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיענו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

אֲשֶׁר ב' תתקלוז בנחל פה

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה במה שעובר עליך. והנה ההכרח לי לקצר מרב טרדותי עכשו, אבל אמרתי ארוצה בשורותים אלו.

חמדת לבבי! אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ה.): כל העוסק בתורה — יסורים בדלין הימנו וכו'; ואמרו (שם): כל שאפשר לו לעסק בתורה ואינו עוסק, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו יסורים מכערים ועוכרין אותו וכו', עין שם; נמצא, שעקר מקום ההצלה להציל עצמו מכל מיני יסורים, הוא רק אצל התורה הקדושה. ולהפוך — עקר היסורים באים לאדם, רק על-ידי התרשלות מלמוד התורה הקדושה; כי באמת מה שהאדם הולך בטל, זה מביאו, רחמנא לצלן, לכל הצרות והיסורים, עד שאמרו חכמינו הקדושים (כתבות נט.): הבטלה מביאה לידי זמה ולידי שעמום (פרוש: שגעון, רחמנא לצלן), ואמרו (אבות דרבי נתן פרק יא): אין אדם מת, אלא מתוך הבטלה, עין שם; ועל-כן עליך להרגיל עצמך בקביעות עתים לתורה כסדרן במקרא, במשנה, בגמרא, במדרש ובזהר הקדוש וכו' וכו'. ועל כלם — בספרי רבנו ז"ל בכל יום מעט ועוד מעט. ותרגיל עצמך לחדש בתורה הקדושה, יהיה מה שיהיה, אפלו רק ללקט אילו חדושי תורה מהספרים הקדושים, מאמרי חכמינו הקדושים מגמרא, מדרשים וזהר הקדוש, וכן מספרי רבנו ז"ל, יהיה יקר בעיניך עד מאד מאד, כי השם יתברך שמח בכל חדוש וחדוש שישראל מחדשים. וצריך שתהיה לה אמונה בחדושים שלך, כי לפעמים עובר על האדם מה שעובר, מפני שמתרשל בחדושו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא); ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קה), שהוא תקון גדול להרהורים רעים וכו', עין שם; בנדאי אם היית חזק בזה, לא היית נופל כל-כך בדעתך, עד שתבוא על-ידי-זה למה שבאת וכו'. תאמין לי, ידידי הנקר, כל שיחה וכל דבור מרבנו ז"ל הוא תורה שלמה, ויכולים להיות על ידה איש כשר, ואפלו צדיק גדול, באשר בעצמו אמר זאת (עין תי-מוהר"ן, מעלת תורתו וספריו, סימן יט): אם יקיים שיחתו הקדושה בפשיטות גמורה, עין שם. ובפרט בענין חדושי תורה, שמוכא בכמה תורות

ב"לקוטי-מוהר"ן" מעלת המחדש התורה. וכשעוברים על האדם יסורים, עקר העצה — לחדש בתורה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סה); והוא עקר גדול בעבודת השם יתברך, ואפלו אם אין בדעתך להדפיסם — מה בכך?! הכתיבה בעצמה שכותב את החדושי תורה שמחדש, תמשיך אליך רוח-הקדש, בסוד (במדבר יא, כו): "ותנח עליהם הרוח והמה בכתבים" (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא); אקנה להשם יתברך, שתוציא התחזקות ורמזים ממכתב זה, ותרגיל עצמך לקימו בשלמות, כי אחרת מי יודע מה יהיה אחר, כי הבטלה תהרג אותך, רחמנא לצלן, לגמרי, ואתה יכול, חס ושלום, להשתגע, רחמנא לישזבן.

חמדת לבבי! העקר הוא שמחה — לשמח את נפשך עם כל נקדה טובה שתמצא בעצמך, ותחזור הרבה את התורה "אזמרה לאלקי בעודי" (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), אשר רבנו ז"ל אמר, שהיא יסוד ועקר גדול ביהדות, ומוהר"ן ז"ל האריך הרבה ב"לקוטי-הלכות", לבאר את נפלאות נשגבות של העצה הנוראה הזו; אשרי מי שזוכה לקימה באמת, אשרי לו!

הדורש שלומך...

מה טוב ומה נעים אם תרגיל עצמך לרשם לעצמך בספר את כל השיחות והספורים שמספרים אנשי שלומנו האמתיים והנהגותיהם, כי רבנו ז"ל אמר פעם: סע וועט זיין וואס צו דערציילען פון מיר און פון מיינע לייט^ט; ובפרטיות, כי הספורים מטתרים את המח-מחשבה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רלד), ומעוררים מאד מאד את לב האדם, להמשיכו אליו יתברך (עין שם, סימן רמח).

(ט) יהיה מה לספר ממני ומאנשי שלומי.

אֲשֶׁר ב' תתקלח בַּנְּחָל פּוּ
ב' תתקלח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תשא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי, גֵר לְהַצְדִיק נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵרוּ יֵאִיר.

תַּדַע, כִּי כַמָּה פְּעָמִים רְמִיתָנִי, וְעַתָּה אֲמַרְתִּי עַד כָּאֵן! עַל-כֵּן
כָּלֹךְ מִלְּבַלְבֵּל אוֹתִי, כִּי לֹא אָתָּן לָךְ עוֹד שׁוֹם דְּבָר, תִּרְאֶה לְשַׁלַּח אֶת
כָּל הַחֲבִילוֹת שֶׁהִכְנַתָּ, כִּי יֵצֵא, חֵס וְשְׁלוֹם, חֲלוּל הַשֵּׁם גְּדוֹל, אִם לֹא
תַעֲשֶׂה זֹאת, וְעַל חֲלוּל הַשֵּׁם, לֹא יֵאכָּה הַשֵּׁם סֹלַח לָךְ. עַל-כֵּן רְאֵה
וְגַם רְאֵה מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה לְהַפְסִיק לְפָרְסָם מוֹדְעוֹת עַל שֵׁם הַיְשִׁיבָה
"הַיְכַל-הַקֹּדֶשׁ", מִבְּלִי לְשֹׂאֵל אֶת פִּי קֹדֶם, וְאֵינִי מוֹחֵל לָךְ כָּלֹל
מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה, כִּי זֹו לִי עֲגַמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה, שְׂאֵתָה מִפָּרְסָם שֶׁתִּשְׁלַח
סְפָרִים, וְלִבְסוּף אֵינְךָ עוֹמֵד בְּדַבְרוֹךְךָ. וְכִכֵּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(בְּבֹא מְצִיעָא מַד): מִי שֶׁפָּרַע מֵאֲנָשֵׁי דוֹר הַמְּבוּל, הוּא יִפְרָע מִמִּי
שְׂאֵינּוּ עוֹמֵד בְּדַבְרוֹר; נַעֲשִׂיתִי בְּעַל חוּב גְּדוֹל עַל יָדְךָ, וְעַדִּין אַתָּה
עוֹמֵד בְּמַרְדָּךְ לֹא לְשַׁלַּח אֶת הַסְּפָרִים, עַל-כָּל-פָּנִים לְמִי שֶׁכִּכֵּר הִכְנַתָּ
וְלְמִי שֶׁצָּרִיכִים לְשַׁלַּח. יֵשׁ לִי עֲגַמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה מְכֹל זֶה. צָרִיךְ
שֶׁתַּדַע, שְׂאִם לֹא תַחֲזֹר בָּךְ, וְלְהַפְסִיק מִלְּפָרְסָם בְּעַתּוֹנוֹת עַל-כָּל-פָּנִים
עַד אַחַר הַפְּסָח, וְגַם אִז תִּשְׁאֵל אוֹתִי קֹדֶם — תַעֲנֶנּוּ בְּעֵנֶשׁ גְּדוֹל
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי יוֹצֵא לִי שֵׁם רַע עַל-יְדֵי-זֶה. אֵיךְ שֶׁהוּא יֵשׁ וַיֵּשׁ
בִּיכְלִתֶּךָ לְשַׁלַּח אֶת כָּל הַחֲבִילוֹת, וְכֵן לְכֹל אֱלוֹ שֶׁכִּכֵּר הִזְמִינוּ, וְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ יִרְחַם עָלַי, וְיוֹצִיאֵנִי מֵהַחֲבוּבוֹת שֶׁנִּכְנַסְתִּי בָהֶם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יִרְחַם עָלֶיךָ וְיִרְחִיב דַּעְתְּךָ, שֶׁלֹּא תַצְעֵר אוֹתִי עוֹד כָּל-כָּף, וְלֹא לַצְעֵר
אֶת אֲנָשִׁים הַצְּמֵאִים אֶל סְפָרֵי רַבְּנֵי ו"ל, וְאַתָּה מוֹנֵעַ אוֹתָם מִזֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ, וּמִבְקֵשׁ מִמֶּךָ שֶׁתִּשׁוּב מִדְּרָכְךָ...

צָרִיךְ שֶׁתַּדַע, שְׂאֵינִי צָרִיךְ אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם, תִּהְיֶה לְאֵל,
יֵשׁ לִי מְקוֹם טוֹב לְהַחֲבֹא — אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא
תוּכַל לְהִרְעֵ לִי אוֹ לְהִיטִיב לִי, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְעוֹט מִיר אוֹיֵם פִּירֵן
אוֹיֵב נִישֵׁט דוֹרְךָ דִּיר וְעוֹט זֵיין דוֹרְךָ אֵיין אַנְדֶּעֶרן און אוֹיֵב דו

וועסט גישט אוועק שיקן די ספרים וועסטו ממילא גענש ווערן
בעזן חלול השם, ואינד עומד בדבורך.

ב' תתקלט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
הבחור היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן
עלינו ... נרו ואיר.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמתתי כעל כל הון, אשר תהלה לאל,
אתה מתחזק, ואתה מסתובב בין אנשי שלומנו היקרים, פן ראוי ונכון
לך, כי רבנו ו"ל הזהירנו מאד מאד, שנאחו עצמנו ביחד, ואיש את
רעהו יאמר חזק. ושמתתי מאנשי שלומנו, אשר עקר הצלחתם היתה
רק על-ידי ענין זה — שהתועדו בכל יום ויום, ודברו בתמימות
ובפשיטות מרבנו ו"ל. ובפרט אתה, שסבב השם יתברך סבות
לטובה, שתזכה להיות בארץ ישראל, אשר האויר מחכים (בבא בתרא
קנח:): אוריא דארץ ישראל מחכים; כי שם הוא מקום האמונה
והתפלה (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'); ועקר החכמה הוא רק אמונה
ותפלה, כי אין חכמה כחכמת האמונה, אשר כל החכמות לא ישווה,
ואשרי מי שמכניס את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך, אשר כל זה
הוא עקר עבודתנו בפורים — להכניע את קלפת עמלק, שהם
הספקות והבלבולים, שמקררים ומשליכים את האדם וכו'. ובפרטיות
אלו שכבר נכשלו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, כי עמלק
לקח את עצמו דיקא על אלו הנפשות שהענין פולטן, כמו שכתוב
(דברים כה, יח): "ויזנב בך כל הנחשלים אחריד" וגו', ופרש רש"י:
חסרי פח מחמת חטאות, שהיה הענין פולטן, עין שם.

(י) השם יתברך יוציא ענני מן הכח אל הפעל, אם לא על ידך, יהיה על-ידי מישהו
אחר, ואם לא תשלח את הספרים, ממילא תעגש בעזן חלול השם.

אֲשֶׁר ב' תתקלט בַּנְחַל פט

והשם יתברך חמל עלינו להתודע מרבי אמת כזה, שהוא בחינת משה-משיח, אשר לוחם עם עמלק, ומרים ידיו כלפי מעלה, ומרמז לנו שנסתפל אליו יתברך, ונשעבד לבנו בתפלה אליו יתברך, כמו שכתוב (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדָיו אֲמוֹנָה" וגו', ותרגומו 'פְּרִישָׁן בְּצִלוֹ', שעורר את ישראל בתפלה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה כט.) על הפסוק (שמות יז, יא): "וַהֲיָה בְּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה אֶת יָדָיו וְגַבַר יִשְׂרָאֵל" וגו', וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוכרות מלחמה? אלא לומר לך, שכל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה, ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים — היו מתגברים, עין שם; ותאמין לי, ידידי היקר! פי ראוי לנו לשמח בשמחה אין סופית על נצח חלקנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, המחיה ומחזק ומאמץ אותנו, והעקר — שמאיר בנו אמתת מציאותו יתברך, אמונה פשוטה, אשר בזה בעצמו מכניעים את קלפת המן-עמלק, שהוא העצבות והמרירות והספקות. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות נח.): "לך הוי"ה הממלכה" (דברים הימים-א כט, יא) — זו מלחמת עמלק; בזה שאנו זוכים לפרסם אשר "לך הוי"ה הממלכה", בזה בעצמו אנו לוחמים עם עמלק. והעקר — תראה לברח מלצים, אפלו מאלו המסתובבים בין אנשי שלומנו, כי עקר קלפת עמלק היא ליצנות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (מדרש שמואל): "לץ תכה" (משלי יט, כה) — זה עמלק.

וחזק ואמץ מאד מאד להשלים את דעתך בכל יום, על-ידי שתדבר הרבה עם חבריך בישיבה אודות רבנו ו"ל, פי תהלה לאל, יש לך כחות עצומים לקרב בני הנעורים, ועל-פן התמד בדבר זה מאד מאד, והכל בחכמה עצומה.

ולמען השם לטובתך הנצחית, אל תפל בדעתך כלל אודות שדוכים, כי בא יבוא יום ישועתך, ותמצא בת זוג הגונה לך, ויהיה אצלך תורה וגדלה במקום אחד, וכפי שמרבים בתפלה, כמו-כן זוכים לזווג יותר טוב, כי התפלה מהפכת את רצונה לרצונה.

לעת עתה איני רואה למה לך לחזור לכאן?! יותר טוב לך להשאיר שם בארץ ישראל, ולהיות בין אנשי שלומנו היקרים, ולהתמיד מאד בכל המקומות הקדושים, ובפרט בשער השמים אצל הכתל המערבי.

ועל כולם — חזק ואמץ מאד מאד להיות תמיד רק בשמחה עצומה, ותהפך את כל היגון ואנחה אל תקף הששון והשמחה, ובפרט עכשיו בימי אדר הקדושים. והשמחה היא העקרית במציאת הזיוג, כי הבעל-דבר שובר אותך מאד מאד, עד שעל-ידי-זה אתה מתרשל מלהתפלל, אבל על-ידי תקף השמחה — יתרחב לך לבך לבקש ולהתחנן לפניו יתברך, ובזכות התפלה בודאי תושע תשוועת עולמים.

העקר אל תפל בדעתך, ואל תפחד משום בריה, כי בא יבוא יום ישועתך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד, ומאחל לך שמחת פורים...

תראה לכתב לי, וממש חיים תפח בי מרב אהבתי אליך.

ב' תתקמ.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברהם היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, והנה במה שאתה שופך את לבך הנשבר ממה שעובר עליך, צריך שתדע, שרבנו ז"ל גלה לנו, שכל מה שעובר על האדם — הן ברוחניות והן בגשמיות הוא רק מחמת חסרון האמונה, כי המאמין באמונה פשוטה, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והן מה שעובר עליו בגופו, והן חוץ מגופו

אֲשֶׁר ב' תתקמ בנחל צא

— הכל לכל הוא ממנו יתברך, אזי בידיעה זו יתפרדו ממנו כל פועלי און, וימתק ממנו הכל (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ); ועל-כן צריך כל אחד לחפש ולבקש בעצמו איך אוהו באמונה, האם אמונתו חזקה?! כי יש סובלי חלאים בגשמיות, והכל מחמת חסרון אמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'); וצריך שתדע, שרוב החלאים באים מהעצבים (פון די גערוויזן) רחמנא לצלן, עד שיש בני-אדם שהעצבים שלהם (זייער גערוויזן) מענים אותם (פייניגט זיי) רחמנא לצלן, ובכל פעם נדמה להם כאלו יהיה כף... וכאלו זה רוצה להרע להם... וכאלו שונאים אותם... וכאלו יש להם מחלה זו... וכדומה פתויים ובלבולים, וכל זה הוא, רחמנא לצלן, חולאת הפאה מהעצבים (פון די גערוויזן) רחמנא לצלן, אשר בא מחמת חסרון אמונה; כי המכניס עצמו באמונה פשוטה, איך שהכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, המחיה ומקים ומנהיג את כל הבריאה כלה, אדם כזה כבר לא יתבלבל ולא יתבהל משום בריה שבעולם, יהיה איך שיהיה, כי יודע ועד, אשר אפלו בעל בחירה שעומד עליו — הכל מידו יתברך, ובזרח תכף-ומיד עד מפהו, ודבר זה הוא ברור מאד מאד. וכן מי שצריך לבוא אצלו, הכל כבר משגח בהשגחה פרטי פרטית, ועם מי שצריך לעסק באיזה עסק ועם מי שצריך להפגש ביום זה ובשעה זו וברגע זה — הכל כבר משגח ממנו יתברך בהשגחה נפלאה, ועל-כן המאמין זאת, יתרחב לבו ודעתו ויהיה תמיד בישוב הדעת, ואף פעם לא יתקוטט עם שום בריה שבעולם, יהיה איך שיהיה.

על-כן, חמדת לבבי! זרק והשלך ממך עכשו את כל ההבל והדמיונות, ותראה להתקרב מחדש אל רבנו ז"ל, ולשקד מאד מאד בספריו הקדושים, וכן להרבות בלמוד התורה הקדושה, לטיל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה (עין שיחות-הר"ן, סימן כח). ועל כלם — להיות רגיל להתבודד עמו יתברך הרבה מאד מדי יום ביומו, וכן תראה לדבר בכל יום עם אחרים מרבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה. ותכף-ומיד פשתנועד עם אחד, תדבר עמו מרבנו ז"ל, ותספר לו ספורים ושיחות והתחזקות מרבנו ז"ל,

צב אֲשֶׁר ב' תתקמ בַּנְחַל

ותעוררו ותחזקו ותאמצו העקר על התבודדות ועל שעורים קבועים בתורה הקדושה, אֲשֶׁר מֵאֵד מֵאֵד הִזְהִירָנוּ עַל זֶה רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר (שיחות-הר"ן, סימן ט): נִכְסְפֵתִי מֵאֵד לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל הַעֲשִׂיָה, שְׂיִהְיֶה חַיִּיב אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד כָּךְ וְכָךְ בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, עַיִן שָׁם. וְאָמַר (שם סימן עו), שֶׁהַעֲקָר הוּא הָאֲמִירָה — לְהִיּוֹת רְגִיל בְּאֲמִירָה הַרְבֵּה מְאֹד, וְלִסַּיִם אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּסִדְרָן דִּיקָא, עַיִן שָׁם (וּכְבָּר גְּדַפְס קוֹנְטְרַס "סִדְרֵי-הַדְרָף-הַלְמוּד" עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, הַמְבָאָר בְּאֲרִיכוּת, תְּהִלָּה לְאֵל, שִׁיטַת רַבְּנוּ ז"ל בְּדִרְפָה הַלְמוּד — קַחְהוּ מִשָּׁם). וּבְאֲמַת, הַמְרָגִיל עֲצָמוֹ בְּזֶה, מְרָגִישׁ כָּל מִינֵי נַעַם וְעֲרֻבוֹת בְּלְמוּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה; אֲשֶׁרִי שְׂיֵאֲחִזוּ בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ לְנִצְחַח!

חֲמַדַּת לְבָבִי! כָּבֵר גְּדַפְסוֹ יוֹתֵר מֵאֲלָף וּמֵאֲתֵים מִכְּתָבִים בְּשִׁמוֹנַת חֲלָקֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשָׁם יֵשׁ דְּבוּרִים וְהַתְחַזְקוֹת נִפְלְאִים, פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, וּמֵה יֵשׁ עוֹד לְהוֹסִיף עַל זֶה?! הַתְּמִד שָׁם, וְתִמְצָא מְרָגוּעַ לְנַפְשָׁךְ. בְּפֶרֶט לְחֻקֵּךְ בְּדַעְתָּךְ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךְ יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלֶּא אִם-בֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֲלִין ז:); וְאֵין אָדָם נוֹגֵעַ בְּמֵה שְׂמוֹכָן לְחִבְרוֹ (יוֹמָא ל.ח.); וְאֶפְלוּ צְפָרָא קְלִילָא מִבְּלַעֲדֵי שְׂמִיָּא לֹא מִתְצַדָּא, וְכָל שְׂכָן בֵּר אֵינִישׁ (ירוּשְׁלָמִי שְׁבִיעִית ט, א); וְאֶפְלוּ קִשׁ אֵינוֹ מִתְהַפֵּךְ עַל הָרְחוֹב מִבְּלַעֲדֵי הַשְּׂגָחַתוֹ יִתְבַּרֵךְ (הַבַּעַל-שָׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע); וּיְדִיעוֹת אֵלוֹ הֵן עַקֵּר קִיּוֹם הָאָדָם בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, כִּי הֵן מִשְׂקִיטוֹת אֶת הָעֲצָבִים (דִּי גַעְרוּוִין), אֲשֶׁר מִשָּׁם בָּאִים כָּל מִינֵי מַחְלָקַת וְחֲלָאִים רְעִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל קִטְבַּ זֶה סוֹבֵב כָּל עֲנִיָּן הַהַתְּבוּדוֹת; כִּי בְּלֹא אֲמוּנָה לֹא שִׁיף בְּכָלֵל לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵךְ, כִּי (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֲלֵק א', סִימָן סב) בְּאֲמַת, אִם הִיָּה יוֹדֵעַ הָאָדָם יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, שְׂמֵלֹא כָּל הָאֲרֵץ כְּבוֹדוֹ (יִשְׁעִיָה ו, ג), וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹמֵד בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה וְשׁוֹמֵעַ הַתְּפִלָּה, וְדַאי הִיָּה מִתְפַּלֵּל בְּהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָה, וְהִיָּה מְדַקְדָּק מְאֹד לְכוֹן אֶת דְּבָרָיו, וּבִשְׂבִיל שְׂהָאָדָם אֵינוֹ יוֹדֵעַ זֹאת יְדִיעָה בְּלֵב שְׁלָם, בְּשְׂבִיל זֶה אֵינוֹ מִתְלַהֵב כָּל-כָּף, וְאֵינוֹ מְדַקְדָּק כָּל-כָּף וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְזֶהוּ עַקֵּר הַגְּלוּת, שְׂיֵשׁ חֲסֵרוֹן אֲמוּנָה,

אֲשֶׁר ב' תתקמ בַּנְחֹל צג

שִׁמְמוֹנָה בַּא חֶסְרוֹן הַתְּפִלָּה (עַמּוֹן לְקוּטֵי-מִוֶּהֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן ז'); וְעַל-כֵּן יֵשׁ הַרְבֵּה שְׂצוּחֵיכִים וּמִתְלוֹצְצִים מִכָּל עַנְיָן הַהִתְבּוֹדוּת.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! הַשְּׁלֵךְ עַל ה' יְהִבֶךָ, וּתְכַנִּיֵּס עֲצָמֶךָ בְּאִמּוֹנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם בְּרִיָּה שְׂיִכּוּלָה לְהִרְעֶךָ אוֹ לְהִיטִיב לָךְ, וּמִי שְׂצָרֶיךָ לָךְ — יְרוּץ אַחֲרֶיךָ, וּמִי שְׂאִינוֹ צָרֶיךָ לָךְ, מִמִּילָא לֹא יֵלֶךְ אַחֲרֶיךָ, כִּי אַתָּה אֵינוֹ צָרֶיךָ אוֹתוֹ, וְכֵן הוּא אֵינוֹ צָרֶיךָ אוֹתָךְ; כִּי בְּאֵמֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן אַחֲדוּת אַחַת, וְכָל אֶחָד צָרֶיךָ לְחִזּוֹק אֶת הַשְּׁנַי, אֲבָל כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הֵן כְּמוֹ אֵילָן אֶחָד, אֲשֶׁר יֵשׁ בוֹ עֲנָפִים רַבִּים, וּמִכָּל עֲנָף יוֹצְאִים עוֹד עֲנָפִים וְכֵן לְהֵלֵן. וְעַל-כֵּן כָּל עֵלָה הַשִּׁיָּךְ לְעֲנָף שְׁלוֹ, וְכֵן כָּל עֲנָף הַשִּׁיָּךְ לְעֲנָף הַגְּדוֹל מִמֶּנּוּ, הֵם מִתְאַחֲדִים וּמִתְחַבְּרִים. וְדָבָר זֶה תְּלוּי בְּשָׂרְשֵׁי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְהוּא דְבָר גַּעְלָם וְנִסְתָּר מֵעֵינַי כָּל חַי. וְעַל-כֵּן אֵין לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֶחָד לְחֵבְרוֹ כָּלָל, כִּי כָּל אֶחָד בָּא מִשָּׂרֵשׁ וְעֲנָף וְעֵלִים אַחֲרִים. וְכֵן רוֹאִים, שֶׁפַּעַם מִקְבֵּל עֵלָה אֶחָד יִנִּיקָה מֵעֲנָף זֶה, וְעֲנָף זֶה מֵעֲנָף הַגְּבִיחַ מִמֶּנּוּ, וְאַחַר כִּמְהָ שְׁנַיִם נִתְחַלֵּף הָעֲנָף, וּמִקְבֵּל חַיּוּתוֹ מֵעֲנָף גְּבוּיָה וְחִזּוֹק יוֹתֵר וְכוּ'. וּכְמוֹ-כֵן נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּמְהָ עֵתִים וּזְמַנִּים מִקְבֵּלִים חַיּוּת מֵאִישׁ זֶה וְכוּ', וְאַחַר כִּמְהָ זְמַנִּים נִשְׁתַּנֶּה וּמִקְבֵּל חַיּוּת מֵאַחַר וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵין לְהִקְפִּיד כָּלָל, רַק צָרֶיךָ שִׂידַע, כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת בְּאֵילָן הָעוֹשֶׂה פְּרוֹת כְּנִ"ל, כְּמוֹ-כֵן הוּא בְּאֵילָנָא דְחַיִּי, אֵילָן הַנִּשְׁמוֹת, וְיֵשׁ בְּזֶה חִלּוּקִים רַבִּים. וּכְשֶׁאֲדָם יוֹדַע זֹאת, אֲזִי נִתְבַּטְּלִים כָּל מִינֵי מַחְלָקַת וְסִכְסוּכִים שִׂישׁ בֵּין אֶחָד לְחֵבְרוֹ, וְיִוְדָעִים שְׂצָרֶיךָ לְהִיּוֹת כֶּךָ כְּמוֹ שֶׁהוּא לְפָנַי מֵרְאָה עֵינַיִנו, עֵלֵינוּ רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם אֲמַתַּת הָאִמּוֹנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֵיךְ שְׂאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבַּרֵךְ כָּלָל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּרָה הוּא, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים רַק לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֶל הַשְּׁלוֹם, שֶׁהוּא שְׂמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא (שְׁבַת י').

וְאַתְמוֹל בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דִּבְרַנּוּ הַרְבֵּה בְּבֵית מִדְרָשְׁנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב" עַל-פִּי הַתּוֹרָה ל"ג, אֲשֶׁר מְבָאָר שָׁם עַנְיָן הָאִמּוֹנָה בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. וְסוּד פּוּרִים, שְׂצָרֶיךָ לְהַגִּיעַ אֶל דַּעַת כְּזוֹ, עַד שֶׁלֹּא יֵדַע חִלּוּק וְהַפְּרָשׁ בֵּין אַרְוֵר הַמֶּן וּבְרוּךְ מְרַדְכִי, מֵאַחַר שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאֵין בְּלַעֲדֵינוּ יִתְבַּרֵךְ כָּלָל וְכוּ'. וְתַהֲלָה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים

צד אשר ב' תתקמא בנחל

נפלאים, שהחיו את כל השומעין. וכן בפקר דברנו הרבה מהחכם שעשה עגול עם אמונה, שעל-ידי-זה לא היתה יכולה שום בריה להכנס אליו ולהזיקו (עין בספורי-מעשיות, מעשה ג' מהחגר); אשרינו ואשרי חלקנו, ששם נפשנו בחלק החיים, שהוא רבנו ו"ל. טוב להודות להשם יתברך, על כל החסד הנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

ב' תתקמא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר פי תשא ה'תשל"ט.

שלום וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי נפשי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך כבר קבלתי זה כמה פעמים, ולא היה לי הפנאי להשיבך.

חמדת לבכי! צריך אתה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, יהיה איך שיהיה, אני מבין את צערך היטב — אבדת את אשתך, אבדת את משפחתך, אבדת את חבריך, אבדת את סביבותיך, אף-על-פי-כן צריך שתזכר מאמרם ו"ל (מגלה יג): אין הקדוש-ברוך-הוא מכה את ישראל, אלא אם-כן בורא להם רפואה תחלה, עין שם; בודאי כבר מוכנה לך רפואה שלמה, זווג טוב ופרנסה ושפע גדול, בלי שום ספק. לעת עתה, עליך להתחזק בכל מיני אפנים: הן בשמחה, והן בתפלה, והן בהפצת ספרי רבנו ו"ל, והן לדבר עם אחרים מרבנו ו"ל, לגלות ולפרסם דעתו הקדושה.

למען השם יתברך, לטובתך הנצחית, אל תפל בדעתך בשום אפן שבעולם, יהיה איך שיהיה, בקרוב תראה נפלאות רבות. רק חזק ואמץ מאד מאד, כי קרובה ישועתך לבוא.

הדורש שלומך באהבה רבה, ומברכך בפורים שמח...

אֲשֶׁר ב' תתקמב בנחל צה

דָּעַר הַיִּלְיָגֶעַר רַבִּי הָאֵט אַ מְאָהֶל גִּיזְאָגֵט צו ר' נָתָן ז"ל (עִין שיחות־הַר"ן, סִימָן מֵב): גָּאָט אִיז גְּרוֹיס, מְעַן ווִיִּסֵט גְּאַרְנִישֵׁט עֵס טוהן זײַךְ אַזױנע זאַכֵן מְעַן ווִיִּסֵט גְּאַרְנִישֵׁט, דָּעַר עָקַר זײַךְ דָּעַר הַאַלְטֵן, מְעַן שְׂרַיִט מְעַן בַּעַט, און אַפְלוּ מְעַן פֶּאַלֵט אִין אַ בְּלֵאַטִי שְׂרַיִט מְעַן און מְעַן שְׂרַיִט בִּיז מְעַן ווערֵט גִּיהֶאַלְפֵן, זַעֵה צו בַּעַטִין פֶּאַר מִיר צו הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בַּפְּרֵט בִּיִּם כֶּתֵל הַמְעַרְבִי און בִּי זְכָרְיָה הַנְּבִיא, און בִּי דוֹד הַמְּלֶךְ, וְשִׁמוּאֵל הַנְּבִיא.²

ב' תתקמב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי. וְהִנֵּה אֹדוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, אַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת, כִּי פֵה בְּאַרְצוֹת־הַבְּרִית יַעֲבֹר עָלֶיךָ עוֹד יוֹתֵר, כֹּאֲשֶׁר אַתָּה בַּעֲצָמְךָ יוֹדֵעַ, עַל־כֵּן לְדַעַתִּי אִין לָךְ מֵה לַחֲזוֹר לְכָאן וְלִהְיוֹת שְׂבוּר בְּחֵרֶס הַנִּשְׁפָּר, כְּדַאי לָךְ יוֹתֵר טוֹב לְהַשְׂאֵר בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שָׁם הָאִוִּיר לְבַד מְחַכֵּים (בְּבֵא בַתְּרָא קִנְח): אִוִּירָא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל מְחַכֵּים, עֵין שָׁם; וְשָׁם הוּא שַׁעַר הַשָּׁמַיִם, עַל יַד הַכֶּתֵל הַמְעַרְבִי. וְעַל־כֵּן עָלֶיךָ לִהְיוֹת רְגִיל שָׁם מְאֹד, וְלִשְׁפֹּף שֵׁיחַ וּתְפִלָּה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְתַרְגִּיל עֲצָמְךָ לְסִיִּם שָׁם בְּכֹל יוֹם אֶת כָּל הַתְּהִלִּים, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת, יִשְׁמַע גַּם תְּפִלָּתְךָ, וְסוּף כָּל סוּף תִּשְׁעַע בִּישׁוּעָה. וְכֵן

(כ) הַרְבֵּי הַקְּדוּשׁ אָמַר פֶּעַם לְר' נָתָן ז"ל: אֱלֹקִים גְּדוֹל, לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, נַעֲשִׂים כְּאֵלוּ דְבָרִים... לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם... הַעֲקַר לְהַתְחַזֵּק, צוֹעֲקִים וּמְבַקְשִׁים! וְאַפְלוּ כְּשִׁנּוּפְלִים לְבוּץ, צוֹעֲקִים וְצוֹעֲקִים עַד שְׁנוּשְׁעִים. רֵאדָה לְבַקֵּשׁ בְּעַדִּי אֲצֵל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בַּפְּרֵט בְּכֶתֵל הַמְעַרְבִי וְאַצֵּל זְכָרְיָה הַנְּבִיא וְאַצֵּל דוֹד הַמְּלֶךְ וְשִׁמוּאֵל הַנְּבִיא.

צו אשר ב' תתקמב בנחל

בין כך תוכל לפשט יד, והשם יתברך יתן לך חן בעיני בני-אדם, וימלא לך חסרונך והצטרכותך שאתה נצרך מדי יום ביומו.

ולמען השם, אל תפל בדעתך כלל, יהיה איך שיהיה, כי צרות ויסורים ומרירות והרפתקאות עוברים על כל בריה שבעולם, ואם כי נדמה לך, שצרותיך הן הכי קשות בעולם, אל תאמר זאת! כי בעוונותינו הרבים, יש סובלי חלאים קשים ומרים מאד מאד, השם יתברך יצילנו; ועל-כן תראה לקים דברי רבנו ז"ל: "בצר הרחבת לי" (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה), למצא הרחבות בתוך הצרות, ותהפך את כל היגון ואנחה אל תוך השמחה האמתית (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים: כג, כד); ובפרט עכשו בחדש השמחה, אשר מצוה רבה להיות בו בשמחה עצומה, כי (מעניית כו): משנכנס אדר — מרבים בשמחה; על-ידי שמחה מרבים את הקדושה. ועליך למסור נפשך להיות אף ורק בשמחה, ולעשות כל מיני פעולות שבעולם להיות בשמחה עצומה, אשר אפה דורך על אדמת קדש בארץ ישראל, ואפה זוכה לידע מרבי אמת כזה, אשר הוא הרחמן האמתי. וראה לשמש את רבנו ז"ל בכל יום בהפצת דעתו הקדושה בעולם, אשר זה בעצמו כל ענין של מחית עמלק, שכל עקר טמאתו הוא רק להכניס באדם ספקות וקרירות באמונה הקדושה, ועל-ידי התגלות דעת רבנו ז"ל בעולם, מכניעים ומבטלים אותו לגמרי. ועל-כן ראה, ידידי הקר, רק להפיץ דעתו הקדושה בעולם.

ותראה לבקש את הבחור ... גרו יאיר, שיתן לך ספרי "ארץ אפים" למכר, כי הוא זכה להדפיסו עכשו מחדש בארץ ישראל בתכלית ההדור והיפי, ותשלם לו את אשר מבקש. והשם יתברך יהיה בעזרנו תמיד, להפיץ דעתו הקדושה בעולם, ועל-ידי-זה נזכה לגאולה שתהיה מתוך שמחה.

הדורש שלומך, ומאחל לך שמחה אמתית...

אֲשֶׁר ב' תתקמג בַּנְחַל צו
ב' תתקמג.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחִי וְרַעִי,
הָאֲבִירָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוּ וַאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

אודות בְּנֵךְ, הָעֶקֶר בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה, לְסִבֵּל הַרְבֵּה, כִּי סוּף כָּל
סוּף זֶה עֵינֶיךָ (דֵּיין אוֹיֵגֶן פּוֹן קְאָפּ), וְהוּא הַקְּדִישׁ שְׁלֶךְ, וְכֹל אַחַד
רוֹצֵה לְזָכוֹת לְנַחַת מִבְּנוֹ, וְעַל-פֶּן הַהֲכָרַח לָךְ לְהַתְנַהֵג עִמּוֹ בְּסִבְלָנוֹת
גְּדוּלָה, וְהָעֶקֶר — לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים רַבִּים עַל הַצְּלָחָתוֹ. וְשִׁמְעָתִי מֵאֶחָד
מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהָיָה שׁוֹפֵף דְּמַעוֹת כַּמִּים מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, שִׁיזְכֶּה
לְבָנִים וּלְבָנוֹת יִרְאֵי הַשֵּׁם אֱמֵתִיִּים, וְשִׁיזְכֶּה לְהַשִּׂיאָם בְּיָמֵי נְעוּרוֹתָם
מִמֶּשׁ, וַיְהִיו שְׁמוֹרִים מִכָּל מִינֵי פְגָמִים, וְכָכָה הַרְבֵּה לְהַתְפַּלֵּל מְדֵי
יוֹם בְּיוֹמוֹ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ עֲזָרוֹ, שֶׁתְּהִלָּה לָאֵל, חַתָּן אֶת כָּל בְּנָיו
וּבְנוֹתָיו סְמוּךְ לְפָרְקָם, וַיֵּשׁ לוֹ כָּל הַחֲתָנִים 'בְּרִסְלָכָר חֲסִידִים', עוֹבְדֵי
הַשֵּׁם, הַקָּמִים בְּכָל לַיְלָה בְּחֻצוֹת וְכו'.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רַק זֶהוּ עֶקֶר הָעֲצָה לְתַן לָךְ — לְשַׁפֵּף שֵׁית
וּתְפַלֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁיַחֲוֶס וַיִּרְחַם עָלֶיךָ, וּבֵינָן כֶּף רֵאָה לְהִיּוֹת
סִבְלָן גְּדוֹל עִם בְּנֵךְ, כִּי הַסִּבְלָנוֹת הֵיא עֶקֶר בְּחִיִּים (וּכְבֹּר הָאֲרֻכָּתִי
הַרְבֵּה בַּסֵּפֶר "אֲרֻךְ אַפִּים" — קַחְהוּ מִשֵּׁם, כִּי נִכְתַּב בִּישׁוּעַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, וּתְהִלָּה לָאֵל, כְּכֹר נִדְפַס בְּשֵׁשׁ מַהְדוּרוֹת בְּסֵף שְׁלֹשִׁים וּשְׁנַיִם
אַלְף סְפָרִים, וְנִתְפַשֵּׁט מְאֹד מְאֹד בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל).

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ כָּל-כֶּף מִכָּל דְּבַר, יִהְיֶה אִיךָ
שִׁיְהִיָּה, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ (גָּאֵט וְוַעֲט דִּיר נִישְׁט פֶּאָר
לְאִזֶּן). בּוֹדָאִי תִרְאֶה בְּקָרוֹב נְסִים וְנִפְלְאוֹת, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, רַק חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד! וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין וּמְרַגֵּשׁ
מִכְאוּבֵי נִפְשְׁךָ מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — בְּרוּחָנִיּוֹת וּבִגְשָׁמִיּוֹת: הֵן
מִבְּנֵךְ, וְהֵן מִהַחֻבּוֹת שְׁמַעִיקִים לָךְ, אִף-עַל-פִּי-כֵן אֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ

צח אָשֶׁר ב' תתקמד בנחל

(מ'טאר נישט צו פאלין ווערן). השם יתברך יעזר לך, ועוד מעט תראה נסים ונפלאות, אשר לא יאמן כי יספר. זכר כמה מיני מצבים מרים כבר עברו עליך, ונצלת מהם. הצרות והמרירות והעגמת נפש עמדו סביבך כחומות ברזל, וממש לא ראית פתח הצלה וכו', והשם יתברך עשה עמך נסים ונפלאות למעלה מדרך הטבע, כמו-כן תראה בקרוב נסים ונפלאות למעלה מדרך הטבע, שישפע עליך שפע גדול, ותשלם את כל חובותיך, וימחקו ממך כל הדינים, ותראה עוד רב נחת מבנה בזכות רבנו ז"ל, שאנו חוסים בצלו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקמד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל היקר והנעלה, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

לנכון קבלתי מכתבו, אשר בו מבקש את ספרי רבנו ז"ל, והיא אצלנו שמחה רבה ועצומה לשמש אתכם, ולהביא ברכה אל תוף ביתכם, ולכן יקבל פה כמה ספרים מספרי רבנו ז"ל ובקרוב נשלח לכם עוד ספרים.

לעת עתה חזקו ואמצו מאד מאד, ותהגו בספרים האלו, אשר יעזרו וימשיכו את לבבכם אליו יתברך באמת ובתמים. והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו ונזכה לשוב אליו יתברך באמת כרצונו יתברך וכרצון רבנו ז"ל.

הדורש שלומך באהבה רבה...

אֲשֶׁר ב' תתקמה – ב' תתקמו בנחל צט

ב' תתקמה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל מַעְרַכְתָּא ...

לְנִכּוֹן קִבְלָנוּ אֶת בְּקִשְׁתְּכֶם שְׁבִקְשֵׁתֶם אֶת סִפְרֵי אֲדָמוֹ"ר הַגָּאוֹן הַקְּדוֹשׁ, אֹר הָאוֹרוֹת, מוֹהַר"ן מְבַרְסֶלֶב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ. וּפִה תִקְבְּלוּ רְצוּף פְּמָה סְפָרִים תְּדַשִּׁים שְׂיִצְאוּ לְאוֹר עַל יְדֵינוּ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְרַכְּנוּ וְדַרְכְּכֶם בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ חוּצָה, עַד שְׁנִזְכֶּה אֶל הַיַּעַד שֶׁל 'יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה', וְכֹל יִשְׂרָאֵל יִדְוֶרוּ בְּאַחֲדוּת וּבְאַהֲבָה וּבְשָׁלוֹם, וּבִיחַד נִקְבַּל עָלֵינוּ עַל מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁפַע עָלֵינוּ שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְכֶם...

ב' תתקמו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיֵּקָר וְהַנְּעִלָה, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְבַקֵּשׁ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וּפִה תִקְבְּלֶם, וּבְקָרוֹב תִּקְבְּלַ עוֹד סְפָרִים.

הַעֲקָר הוּא הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, לִידַע כִּי אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה (חֵלִין ז:); וְעַל-כֵּן אֵין לָךְ לְהַתְּפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם. הַרְגַל עֲצָמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר זוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָּדוּת, וְהַתְּמִד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרַגֵּעַ לְנַפְשֶׁךָ, וְהֵם יוֹלִיכּוּ אוֹתְךָ אֶל הַדֶּרֶךְ הַמּוֹלִיכָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתקמוז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, גר
להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח
לנצח.

מכתבך אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל — לנכון קבלתי.
ופה תקבל רצויה כמה ספרים, ובקרוב נשלח לך עוד. והשם יתברך
יזכנו להפיץ מעינות החכמה חוצה, אשר בפרוש אמר מוהרנ"ת
ז"ל, שדרך אחד מספרי רבנו ז"ל, יהיה תקון על הכל, ונצוין אחד
מיוסף יבער את כל הקש של עשו (עין רש"י בראשית לו, א); הינו דבור
אחד מאמונה של הצדיק האמת, יבער ויבטל את כל הבליים
והספרים החיצונים שנתפשטים בכל יום, אשר על-פי חכמינו
הקדושים (מדרש תנחומא, פרשת בהעלותך), אסור להסתכל בהם.
ובעוונותינו הרבים, החשף והנגע הצרעת של העתונים, שמלאים
כפירות ואפיקורסות ודעות נפסדות, מתפשט בעולם מאד מאד,
ועל-פן עלינו להזרים את דעת האמת והאמונה של רבנו ז"ל
בעולם.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תתקמח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, גר
להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל — לנכון קבלתי,
ופה תקבל כמה ספרים, ובקרוב נשלח לך עוד ספרים. העקר הוא
להתחזק בכל מיני אפנים: הן בשמחה — לשמח על נעם חלקנו,
אשר בנחל שם גורלנו, והן באמונה — להכניס את עצמנו לגמרי

אָשֶׁר ב' תתקמט – ב' תתקנ בנחל קא

אַל תוֹךְ הָאָמוּנָה הַקְדוּשָׁה, לִידַע וְלַהוֹדִיעַ וְלַהוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְהֵן בְּתוֹרָה — לְהַתְמִיד מְאֹד מְאֹד בְּשַׁעוּרִים כְּסוּדָרָן בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּאַמֶּת וּבִתְמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתקמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסוּדָר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, גֵּר הַצְּדִיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה מְבַקֵּשׁ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְפֹה תִמְצָא כַּמָּה סְפָרִים, וּבְקִרְוֹב תִּקְבַּל עוֹד סְפָרִים.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! חֲזוּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהַתְמִיד בְּסְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְשֵׁם תִּמְצָא מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאֹר תּוֹרָתוֹ וְנִזְכֶּה לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל בְּאַמֶּת וּבִתְמִים, עַד שְׁנִזְכֶּה לְהַכֵּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תתקנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסוּדָר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, גֵּר הַצְּדִיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אֶתָּה מְבַקֵּשׁ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת. וְרַצּוֹף פֹּה תִקְבַּל כַּמָּה סְפָרִים מִסְפָּרֵי

קב אשר ב' תתקנא – ב' תתקנב בנחל

רבנו ז"ל, ובקרוב תקבל עוד ספרים, והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו, ונזכה לקיים את כל האמור בספריו הקדושים, אשר בפרוש אמר רבנו ז"ל (תני-מוהר"ן, סימן שכ): מי שיצית אותי, יזכה להיות צדיק גדול באמת.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תתקנא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא, מענית אסתר ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, הרוצה להאיר נפשו מאור האורות היוצא משלש ראשונות דעתיק, הלא הוא נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מכתבך, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל – לנכון קבלתי, ורצוף פה תקבל כמה ספרים, ובקרוב תקבל עוד. העקר – חזק ואמץ מאד מאד להיות אף ורק בשמחה עצומה, ולהיות רגיל לשית ולספר את כל לבך אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבין אל אביו, אשר דבר זה נקרא "התבודדות". ורבנו ז"ל הזהיר על זה ביותר, כמובא הרבה מזה בספריו הקדושים.

הדורש שלומך...

ב' תתקנב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

אֲשֶׁר ב' תתקנג בנחל קג

מכתבך, אֲשֶׁר בו אָתָּה מְבַקֵּשׁ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְרְצוּף פֶּה תִּמְצָא כַּמָּה סְפָרִים, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יִזְכְּנוּ לְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל — הֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְשִׁקְד מְאֹד מְאֹד כְּסִדְרָן, כַּמְבֹאֵר בְּאֲרִיכוֹת בְּקוּנְטָרַס "סִדְרֵי-דֶרֶךְ-הַלְמוּד", אֲשֶׁר יִמְצָא פֶּה, וְהֵן בְּשִׁקְיָה נִפְלְאָה בְּשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר יִמְצָא רְצוּף בְּקוּנְטָרַס "שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ", וְנִזְכָּה לְשׁוּב בְּתַשׁוּבָה אֲמִתִּית, כַּאֲשֶׁר מְבֹאֵר בְּקוּנְטָרַס "שׁוּבוּ בָּנִים" הַרְצוּף פֶּה.

הדורש שלומך...

ב' תתקנג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל גּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מכתבך לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, אֲשֶׁר בו מְבַקֵּשׁ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְרְצוּף פֶּה תִּמְצָא כַּמָּה סְפָרִים, וּבְקָרוֹב יִקְבַּל עוֹד. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכָּה לִילָךְ בְּדֶרֶךְ הַכְּבוּשָׁה שְׂדֵרְךָ וְסַלֵּל לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹרָה, וּבְתַפְלָה, וּבְשִׁמְחָה, כַּמְבֹאֵר בְּאֲרִיכוֹת בְּסְפָרִים אֵלּוּ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל יִפֹּל בְּדַעְתּוֹ כְּרָגַע, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתּוֹ, עֲמוֹ וְאֶצְלוֹ, כִּי "מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", וּבִזְכוּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה נִזְכָּה לְהִגָּאֵל מִכָּל מִיַּי מְצָרִים.

הדורש שלומך...

קד אָשֶׁר ב' תתקנדר בנחל
ב' תתקנדר.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר פי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי
מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו
יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין נטילת ידים שפתכת וכו', עליך להבין, שזה חמור במאד
מאד, ואסור לזלזל בזה, וכבר אמרו דורשי רשומות, אשר על
נטילת ידים, ראשי תבות: עני, פי מי שאינו נוהר בנטילת ידים,
רחמנא לישזבן, יכול לבוא לידי עניות, ולכן אסור להקל בענין זה
בשום פנים ואפן. ואיני יודע מהיכן אתה לוקח את הדבר הזה
שפתכת וכו'.

מנהג ישראל תורה, שמי שנוגע בבעלי חיים טמאים, צריך
נטילת ידים. ואף שלהלכה הביא "בעל התניא" בשלחן ערוך שלו
(ארח חיים, סימן צו, סעיף ג'), דהנוגע בשאר בעלי חיים טמאים, אין
צריך בנטילת ידים, עם כל זאת כבר קבלו על עצמם זכי הנפש
לטל ידים, אם נגע בו איזה פלב או תול וכו'ומה. ומצאתי בספר
"יפה ללב" (חלק א', סימן ד', סעיף קטן כד), שבפרוש מביא: מי שנוגע
בגוי או בישראל מומר שהם בחייהם פמתים, שצריך נטילת ידים.
והוא הדין במי שנוגע בבעלי חיים טמאים, שצריך נטילת ידים, וזה
ברור, ולא כדאי להכנס בדין ודברים.

ועכשו מצאתי בשאלות ותשובות "לב חיים" (חלק ב', סימן ו'),
דהנוגע בגופו או בידיו של גוי, דצריך לנטל את ידיו וכו', עין שם;
ובאמת נוהרים לא לתן יד לגוי, רק כשאי אפשר בשום פנים ואפן,
התירו משום איבה, אבל צריכים לטל ידים. וכך ראיתי נוהגים
צדיקים כששא אליהם איזה ערל גוי טמא, ונתן להם שלום. ולא
היתה להם ברירה, אמרו אחר-כך לגבאי שיביא רבוי מים לטל את
ידיהם.

אֲשֶׁר ב' תתקנה בנחל קה

מה אמר לך, העקר להיות טהור, ותקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה לטהר את עצמנו בגשמיות וברוחניות גם יחד.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקנה.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלוש וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות 'גאון' וכו', מובא בשם הגדולים, אות גאון, שהוא גימטריה ששים, לרמז שהוא בקי בששים מסכתות, עין שם. והנראה שרק מי שבקי בששים מסכתות יכולים לקראו גאון, והיום אם לא קוראים את כל מאן דהו 'גאון' — כבר נפגע, ובפרוש כתב רבנו החיד"א פנ"ל.

אודות שבט שמעון שכתבת וכו', מובא ברבנו בחיי, שהערכב רב נתערבו בשבט שמעון, והם לקחו את נשותיהם והתחתנו אתם. ולכן היה להם חלק גדול בעגל, ומה גם בעבודה זרה של פעור, ולכן הגיע להם ענש מיתה, רחמנא לישזבן, שנהרגו כ"ד אלף, והם מאנשי ערב-רב, רחמנא לצלן, עין שם ובפרשת פינחס.

אודות ששאלת לענין פלה וחסמותה, זה חמור, והעולם מקפידים על זה, וכן מובא בשאלות ותשובות "דברי חיים" (אבן העזר, סימן ח), וכן בשאלות ותשובות "צמח צדק" (אבן העזר, סימן קמג), שמביא שם בשם זקנו הגאון הקדוש, ה"בעל התניא" זי"ע, שהיו מקפידים יותר על פלה וחסמותה, שלא יהיו שמותיהם שוים, עין שם. עם כל זאת, מובא ב"דרכי תשובה" (סימן קטז, סעיף קטן נו), בשם שאלות ותשובות "אבן הראש"ה, וכן מובא בשאלות

קו אָשֶׁר ב' תתקנו בַּנְחָל

ותשובות "טוב טעם ונדעת" מהדורה תליתאה (סימן רסג), שְׁבִשְׁנֵי שְׁמוֹת הָעוֹלָם מְקֻלָּים. וְכִּי אָנוּ נוֹהֲגִים, אִם יֵשׁ לְפָלֶה שְׁנֵי שְׁמוֹת וְלַחֲמוֹתָהּ שֵׁם אֶחָד, אוֹ לְשִׁתְּיָהּ שְׁנֵי שְׁמוֹת, אֲזִי לֹא מְקַפִּידִים כָּל-כָּךְ.

הַעֲקָר צְרִיכִים לְדַבֵּק עֲצֻמוֹ לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט, וְלֹא יִטְעֶה אֶת עֲצֻמוֹ. כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהִטְעוֹת אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד. וּבִפְרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׁצִרִיכִים לְהִתְחַתֵּן בְּגִיל צָעִיר וְלִהְנַצֵּל מֵעֲבֻרוֹת.

רְאוּ לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל שְׁנֵי הַמַּחֲתָנִים. וְשִׁמְעֵתִי שְׁצִרִיכִים לְשָׂאֵל שְׁנֵי רַבָּנִים, וְאִם הֵם מְתִירִים אֵין מֶה לְחַשֵּׁשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד ...

ב' תתקנו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

הַעֲקָר רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמָּךְ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, לְהִתְמַיֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, כִּי בְּאַמַּת רַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד, שְׁנִתְמַיֵּד בְּסִפְרוֹ עַד שֶׁנִּדְעוּ בְּעַל-פִּיהוּ, וּבִפְרוּשׁ אָמַר (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמֶט): עַל-יְדֵי סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", נִזְכָּה לְהַעֲשׂוֹת בְּעַל מְדֻרְגָה וּבְעַל הַשְּׂגָה וּבְעַל תְּשׁוּבָה גְּדוּל. כִּי הַסֵּפֶר יִפְתַּח אֶת קַשְׁיֹת הַגִּידִים שֶׁנִּסְתָּמוּ לָנוּ, וְנִתְעוֹרַר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְלִכֵּן תִּלְמַד בְּכֹל יוֹם יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר שְׁעוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֲצֻמָּךְ שְׁעוֹר בְּ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת", שֶׁהַסֵּפֶר הַזֶּה מְעוֹרֵר מֵהַשְּׂגָה, וְכֵן תִּתְמַיֵּד בְּ"סְפוּרֵי-הַמַּדּוֹת", כִּי הַמַּדּוֹת הֵן עֲקָר הָאָדָם.

אֲשֶׁר ב' תתקנו בַּנְחָל קז

מה אמר לך, ידידי היקר! היו מאנשי שלומנו, שהיה שגור על לשונם ספרי רבנו ז"ל, ולא די שהחיו את עצמם, אלא החיו הרבה אנשים. ולכן ראה להתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל, ויהיו לך הרבה דבורים לדבר עם אחרים, ועל-ידי-זה גם אתה תתעורר, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפד), שיש אור ישר ואור חוזר, הינו כשאדם מתזק ומעודד ומשמח את אחרים, על-ידי-זה קופצים אליו הדבורים חזרה וגם הוא נתעורר, וכן מוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קו): עצה לבוא לגדלות המחין להשפיל את אחרים. לכן אם תלמד הרבה ספרי רבנו ז"ל, יהיו לך דבורים לדבר עם אחרים.

בעיר טעפליק היה חסיד מאנשי שלומנו, והוא נקרא ר' אברהם צפורס, והיה בן של ר' מרדכי דין, והיה תמיד סגור ומסגר בתורה ובתפלה, ודבוק בו יתברך בדבקות אמת, וכשבא ר' נחמן מטולטשין ז"ל לעיר טעפליק היה מדבר עמו שעות על גבי שעות, ושאלו בניו: למה עם ר' נחמן ז"ל הוא מדבר ואתם לא? ענה ואמר להם: אתם יודעים מי זה ר' נחמן טולטשין? כשתהיה מלוכה לעם ישראל בשלמות, הוא יהיה שר האוצר. פי ר' נחמן טולטשין ער בגדל תמימותו היה חכם גדול מאד. ולכן אשרי מי שהולך בתמימות, ולומד הרבה ספרי רבנו ז"ל. וזו היתה מעלתו של ר' נחמן טולטשין ער ז"ל, שהיה בקי בספרי רבנו ז"ל בעל-פה, והיו לו דבורים המשיבים את הנפש. והרב הקדוש מטשערין, על אף גדל גאונותו הלה תמיד אצל ציון רבנו ז"ל, ומשם בא לבית-הכנסת לשמע איך שר' נחמן טולטשין ער לומד ספרי רבנו ז"ל ברבים, כי היה לומד בחן בזה שאין לתאר ואין לשער כלל, ובשעה שראה ר' נחמן טולטשין ער ז"ל שהרב הקדוש מטשערין נכנס — הפסיק לדבר. ועל-כן היתה דרכו של הרב הקדוש מטשערין ז"ל להתכופף ולהתחבא תחת הבימה, וכך שמע את ר' נחמן טולטשין ער ז"ל ללמד ספרי רבנו ז"ל. על אף גדלתו, עם כל זאת רצה לשמע מר' נחמן ז"ל דיקא, כי אמר, שאצלו גנוז וטמון אור רבנו ז"ל. למדים מכאן, למה יכולים להגיע בזה העולם, על-ידי תמימות והתמדה

קח אשר ב' תתקנו בנחל

בספרי רבנו ז"ל. ולכן אשרי מי שמתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז טוב לו כל הימים.

העקר אל תפל בדעתך כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובודאי לא יעזב אותך הקדוש-ברוך-הוא, ובזה שאפה כותב שאפה מלא חובות, וצרים ומרים לך החיים, תדע שגדול אדוננו, ובודאי לא יפל דבר מההבטחה שהבטחתי לך, שעוד יבואו וידפקו על דלתך, ויתנו לך הרבה כסף. העקר ראה לבטח בו יתברך, אשר אצלו נאמר (חגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב", ובודאי לא יעזב אותך הבורא יתברך שמו, שיבוא לך שפע גדול. העקר תהיה חזק באמונה פשוטה בו יתברך, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך.

אודות שני הגיסים וכו' שכתבת וכו', ראה לעשות שלום ביניהם, כי גדול השלום ושנואה המחלוקת. אשרי מי ששם שלום בין נשמות ישראל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקנו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות הפעם שבוער בך וכו', כדאי שתלמד את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"ח, ששם מדבר רבנו ז"ל מגנות הפעם, ומי יתן שתלמד גם את התפלה מ"לקוטי-תפלות" על תורה זו. וכך תעשה ארבעים יום, עד שתעקר את הפעם והרציחה ממך.

אֲשֶׁר ב' תתקנו בַּנְחָל קט

אדם צריך לבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, וכמו שהוא יתברך רוצה — כך יהיה. וכמאמרם ז"ל (אבות ב, ד): בטל רצונך מפני רצונו, כדי שיבטל רצון אחרים מפני רצונך. ובאמת כשאדם כועס על בני-אדם שאינם עושים רצונו, זה סימן לישות וגאות, שאדם חושב שהוא מציאות בפני עצמה, כאלו יש כאן טבע, מקרה ומזל, ובאמת הכל דמיון גדול.

מספר בין חסידים, אשר ה"תולדות" הקדוש זי"ע, היה קפדן, והלך בגבורות קשות. ופעם כבדו אותו בסנדקאות, ונתאחר לבא, ובין כך מלו את התינוק בלעדיו, והקפיד מאד מאד וכו', אף נשארו בסעדה. ובתוך כך נכנס עני אחד, ושאלוהו מהיכן אתם באים? ענה והשיב בלשון אידיש: לאז זיין אזוי (יהי כן). ושאלוהו: האם אתם רוצים לאכל? ענה ואמר גם על זה: לאז זיין אזוי (יהי כן). ועל כל מה ששאלוהו ענה ואמר: לאז זיין אזוי (יהי כן). וכלם צחקו ממנו. אף בעל ה"תולדות" הקדוש זי"ע, החל להתבונן בדברי העני, ולפתע נעלם העני, והבין שזה היה אליהו הנביא, אשר רצה ללמד עמו למוד עמק, שאסור לאדם להקפיד בשום פנים ואופן, אלא כל אשר עובר עליו יאמר: לאז זיין אזוי (יהי כן). ואסור להיות קפדן על שום דבר — יהיה מה שיהיה ויהיה איך שיהיה; אשרי מי שזוכה להגיע למדרגה כזו, ואז טוב לו כל הימים.

ראה להתפלל הרבה אליו יתברך, שיחוס וירחם עליך, שלא תהיה בכעס אף פעם, כי מה שתפלה פועלת — שום דבר בעולם אינו פועל.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

קי אֲשֶׁר ב' תתקנח בנחל
ב' תתקנח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו ויחדפו אל הבחור הרוצה
להאיר נפשו באור האורות, צח הצחצחות, הנחל נובע מקור חכמה,
זכותו נגן עלינו ... נרו נאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות מה שהציעו לך לעשות גורל על-פי השמות — הן שלך
והן של הבחורה וכו', לראות אם זה זוג מן השמים, עלי לומר
לך, שהכל הכל הכלים ואין בו ממש, וכל העוסק בזה, הוא מבלה
את ימיו בדמיונות, ורחמנות גדולה עליו; כי באמת מובא בשלחן
ערוך (יורה דעה, סימן קעט, סעיף א'), אין שואלים בחוזין בכוכבים ולא
בגורלות, והוסיף הרמ"א, משום שנאמר: "תמים תהיה עם הנו"ה
אלהיך", ומובא בשאלות ותשובות "בית-שלמה" (ארח חיים, סימן סב)
איך נוהגים להפיל גורל בקדיש וכדומה, הרי כתב הש"ך בשם
התוספות, שאין שואלים בגורלות וכו'? ומפרש — שלדעתו, פונת
התוספות לאסור על מה ששואלים בגורלות על להבא: מה יהיה,
פגון: אם יחיה החולה, או אם תמצא האבדה וכהאי גוונא, על
ענינים דלהבא אין לשאל, דכתיב: "תמים תהיה עם הנו"ה אלהיך",
אבל להתודע בשני ענינים, זה בן יכולים, פגון: בענין קדיש —
מי יאמר קדיש ומי לאו וכו', עין שם.

בענין גורל הגר"א ששאלת וכו', יש בזה כמה נסחאות, אבל
זעירין אינון שיודעים איך לעשות את זאת, ואפלו אלו העושים את
זאת, לא עולה בידם כלל. ולכן לא כדאי להכנס בזה, אלא להיות
"תמים תהיה עם אלקיך", ופרש רש"י, שלא תחקר אחר עתידות.
אך שמעתי אומרים לפתח ספר התנ"ך, ותכף-ומיד בעת שיחה
לשים את האצבע על איזה פסוק בלי להסתכל, ואז להתבונן היטב
בפסוק הזה, יכולים לראות נפלאות. וזה כעין שאמרו חכמינו

אֲשֶׁר ב' תתקנט בנחל קיא

הַקְדוּשִׁים (חגיגה טו. גטין נו. סח. חלין צה:): "פסק לי פסוקך", וְזֶה מֵתָר.

לְפִי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, צְרִיכִים לְמָסַר נַפְשׁוֹ רַק אֱלֹיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר, רַק לְבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲשֶׁר צְרִיךְ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְחַיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, וְאָז יִצְלִיחַ דְּרַכּוֹ תָּמִיד.

יֵשׁ כַּמָּה סִפְרֵי גּוֹרְלוֹת וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הֵייתִי מְיַעֵץ אוֹתָךְ, תִּבְקֵשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, וּבְיָדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָה הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רָאֵה לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה אֶת סֹדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קמט): חֲצוֹת מְסֻגֵּל כְּמוֹ פְּדִיּוֹן; וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לוֹמַר בְּכָל לַיְלָה סֹדֵר תְּקוּן חֲצוֹת, וַיֹּאמֶר כְּמוֹ שְׂיֵאמַר, הָעֵקֶר שֶׁלֹּא יִחְסַר לַיְלָה אֶחָד מִבְּלֵי לוֹמַר אֶת הַתְּקוּן. וְלִבְכוֹת עַל חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, כִּי פֶּן וְאוּלַי אֲנַחְנוּ גּוֹרְמִים עֲכָשׁוּ שֶׁלֹּא יִבְנֶה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן סז): הָעֵבֶר אֵין, הָעֵקֶר מֵעֲכָשׁוּ פֶּן וְאוּלַי עֲכָשׁוּ אָנוּ הַמוֹנְעִים לְבִנְיַן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עין ירושלמי יומא א, א): כָּל דּוֹר וָדוֹר שֶׁלֹּא נִבְנְהָ בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ בְּיָמָיו, כְּאֵלוֹ חָרַב בְּיָמָיו. לִכֵּן צְרִיכִים עֲכָשׁוּ לְבַקֵּשׁ עַל צְרוֹת יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבֵר עַל כָּל עִם יִשְׂרָאֵל צְרוֹת מְשֻׁנוֹת, יֵשׁ כָּל מִינֵי מַחְלוֹת וְחִלָּאִים רְעִים, וּמִי

קִיב אֲשֶׁר ב' תתקס בַּנְחַל

שמתבונן בספרי הסטוריה מה שעבר על עם ישראל אלפים שנה בגלות, מהנוצרים, ימח שמם וזכרם, ואלף שנים מהמוסלמים, ימח שמם וזכרם, איד ש'הרגו ורצחו וטבחו ושרפו במיתות משנות, מיתות אכזריות את נשמות ישראל, על זה הנה לבנו, ועל זה אנו צריכים לבקש רחמים ממנו יתברך, שיחוס וירחם על עם ישראל על ש'ה פזרה בין הגויים, ויקבץ נדחינו מארבע פנות הארץ לארצנו הקדושה בביאת גואל צדק, במהרה בימינו, אמן.

ר' אברהם בר' נחמן ז"ל (בעל מחבר ספר "באור הלקוטים"), היה רגיל לומר: "כל חצות שאני חוטף בזה העולם, זה החיות שלי, זה העתיד שלי, זה הגן-עדן שלי". ולכן אשרי מי שאומר בכל לילה סדר תקון חצות. ור' מיכל ז"ל, נכדו של מוהרנ"ת ז"ל, היה רגיל לומר: כמו שרצען אינו יכול לעבד בלי המרצע שלו, כן אי אפשר להיות איש כשר בלי אמירת תקון חצות. ואמר את זה בתמימות ובפשיטות גמורה. וכל אנשי שלומנו אשר אינם מטעים את עצמם בלי יוצא מן הכלל, נוהגים לומר בכל לילה סדר תקון חצות. ועל-כן ראה גם אתה להצטרף, כי סוף כל סוף לא ישאר מאתנו רק הדמעות ששפכנו בעת חצות, שאז הוא הפדיון הפולל, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רטו); אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ואז טוב לו כל הימים.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקס.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב יגיעו וירדפו אל האברך הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אֲשֶׁר ב' תתקסא בַּנְחַל קיג

מה אמר לך, ידידי היקר! בזה העולם צריכים התחזקות חדשה בכל יום, כפי רבוי המרירות והצרות שעוברים על כל אחד ואחד, אי אפשר להתקיים בזה העולם בלי התחזקות. ולכן צריכים להתחזק בכל יום ויום מחדש, וזה כל הענין של רבנו ז"ל — רק להתחזק.

בזה שאתה כותב, שאתה נמשך אל הלב נשבר, יש דבור ממוהרנ"ת ז"ל שאמר: "אם הצדיקים שהפירתי שהיו באמת צדיקים, אם היה להם הלב נשבר שיש לי, לדעתי, הש"י עולמות לא מספיק להם". וידוע, אשר רבנו ז"ל אמר (עין תימורה"ן רלו), שהוא מזרע של דוד המלך, ולכן היה תמיד בלב נשבר. ולכן כל מי ששך לזרע דוד המלך, הוא בלב נשבר. למדים מכאן, שזו מעלה גדולה מאד, ועל-כן למה לך להשפיל עצמך כל-כך?!

העקר ראה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, כי כל דבור ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא זו הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לשער ואין לתאר כלל. ואפלו אם אין אתה יכול לדבר, אלא דבור אחד, תחזר על הדבור הזה פעמים אין מספר: "רבנו של עולם, זכני להיות בשמחה, רבנו של עולם, זכני לרקוד מרב שמחה, רבנו של עולם, זכני להרגיש אותך" וכו', וכו', ותחזר על זה פעמים אין מספר, וזה יעזר לך להתגבר על כל העובר עליך.

נא ונא ראה להחזיק מעמד, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקסא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אודות הצרות שעוברות עליך וכו', לדעתי, הכל מפני שהפקרת את דבורך, כי כבר אמר החכם מכל האדם (משלי כא, כג): "שמר פיו ולשונו, שמר מצרות נפשו"; כל הצרות שיש לאדם הן רק על-ידי הדבור, כי אם היה אדם שומר על דבורו, היה חי חיים טובים ונעימים, ולא היה מסתבך עם אף אחד בשום סבוך. אלא היה המאשר ביותר בחיים. ולכן, לדעתי, ראה לשמר על דבורך ולשתק. ומה אמר התנא הקדוש (אבות ג, יג): סגן לחכמה שתיקה. אם רוצים להצליח בחכמה אלקית — צריכים לשתק. ושמעתי בשם צדיק אחד שאמר: מי שהוא ממעט בדבור, איש זה כבר נושע בחצי ישועה. פי כל הצרות באות רק על-ידי שמפקיר דבורו, לדבר כל העולה על רוחו. והרב הקדוש הרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע כתב בצעטיל קטן: ירגיל את עצמו שלא יתחיל לדבר אל שום אדם זולת לצורך גדול ההכרח לו. ואף ההכרח ידבר בדברים קצרים מאד, וינפה ביי"ג נפות, שלא יהיה בדבורו שום שקר, חס ושלום, ולא שום הלבנת פנים וכו' לבני-אדם. וירגיל את עצמו בכלל, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ד.): לעולם ירגיל עצמו לומר אינני יודע. וכשמדברים אליו בני-אדם, אשר אין נזהרים מלדבר דברים בטלים, ישמיט עצמו מהם בכל מיני פחות ותחבולות, וכשאי אפשר לו להשמיט מהם בשום אופן, על-כל-פנים יקצר מאד בזה, רק מה שמכרח להשיב להם, עיין שם. ושמעתי אומרים בשם הרב הקדוש ר' מיכלי מזלוטשוב זי"ע, על מאמרם ז"ל (שבועות כ:): זכור ושמור בדבור אחד נאמרו; יהודי צריך לזכור ולשמור את עצמו, שכל דבור דקדשה אשר מוציא מפיו, יהיה בחינת אחד, רצה לומר במסירות נפש עד כלות הנפש, כך אדם צריך לשמר את הדבור, ותמיד יחשב מקדשת הדבור. ובאמת עלי לומר לך, אשר אי אפשר לזכות לקדשת הדבור, ולהתודע מחשיבות הדבור, אלא על-ידי שלומדים את ספרי הכהן הגדול ה"חפץ חיים" ז"ל; אשרי מי שעושה לעצמו שעור קבוע בכל יום בספריו, שאז בודאי יהיה זהיר בשמירת הדבור.

אָשֶׁר ב' תתקסב בַּנְחָל קטו

הַעֲקֵר לְדַבֵּר הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲזִי אֵינוֹ צָרִיךְ לְדַבֵּר אֶל אִף אֶחָד, כִּי בְּדַרְךְ כָּלֵל מְשַׁעֲמֵם לְאָדָם, עַל-כֵּן מִחֲפַשׁ לְדַבֵּר עִם מֵאֵן דָּהוּ, וְלֹא יִמְלֹט, כְּשִׁמְתַּחֲלִים לְדַבֵּר עִם מִישָׁהוּ, שְׁלֹא יָבוֹאוּ לְיָדֵי לְשׁוֹן-הַרְעָה, רְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת. וּבִפְרָט דְּבָרִים בְּטָלִים וְדַבּוּרִים שֶׁל מַה בְּכַף. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשׁוֹמֵר דְּבוּרוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים. הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבֵרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנְּחָל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד. וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת זֶה שְׂמִיחָה, לְשִׂמְחָה עִם הַנְּקֻדּוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בָּךְ. וְכִמוֹ שֶׁגִּלְהָ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי"מֹוהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב), אֲשֶׁר אָדָם צָרִיךְ לְדוֹן עֲצָמוֹ לְכַף זְכוּת, לְחֲפַשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא בְּעֲצָמוֹ נְקֻדּוֹת טוֹבוֹת, שֶׁשֵּׁם אֵינוֹ רָשָׁע. וְעַל-יְדֵי-זֶה יַעֲלֶה מִהִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת שֶׁנִּפְלָ שָׁם. וְעַל-כֵּן לֹא נִרְאִית לִי דְרָכְךָ, שְׂאִתָּה תְּמִיד מְאַשִּׁים אֶת עֲצָמְךָ, כְּאֵלוֹ אִתָּה אֲשֶׁם וְכוּ' וְכוּ', עֲלִיךָ לְהַדְּבִיק עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלֹא תִרְצֶה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ. וְחֲדַע, שֶׁאֶפְלוּ הִירִידוֹת וְהַנְּפִילוֹת הֵן גַּם-כֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה לְרְאוֹת אִיךָ אִתָּה מִתְחַזֵּק בְּשַׁעַת הִירִידוֹת שְׁלָךְ. וְלָכֵן אֲסוּר לְהַפִּיל אֶת עֲצָמוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְאֲסוּר לְהַחֲלִישׁ דַּעַתוֹ וְכוּ' וְכוּ'. וְכִמוֹ שֶׁאֲסוּר לְחַרֵּף וּלְבַזוֹת אֶת זוּלָתוֹ, כֵּן אֲסוּר לְחַרֵּף אֶת עֲצָמוֹ, וְכִמוֹ שֶׁאֲסוּר לְשַׂנְאֵת אֶת חֲבֵרוֹ, כֵּן אֲסוּר לְשַׂנְאֵת אֶת עֲצָמוֹ. וְלָכֵן רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבָעוּלָם, וְאֶפְלוּ שְׂאִתָּה רוֹאֵה שְׁעוֹבָרִים

קטז אֲשֶׁר ב' תתקסב בַּנְחָל

עֲלִיף יָמִים וְשָׁנִים, שְׁאַתָּה עוֹקֵר עֲצָמָךְ מִהֲרַע אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ וְכוּ', וְכוּ',
וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אַתָּה חוֹזֵר וְנוֹפֵל אֶל הַלְּכָלוּךְ שְׁלֹךְ, עִם כָּל זֹאת אַל
תַּעֲזֹב אֶת מִקְצַת עֲבוֹדָתְךָ, אֲלֵא תַעֲקֹר עֲצָמָךְ מִהֲיִרִדוֹת וְהִנְפִילוֹת
שְׁלֹךְ וְכוּ' וְכוּ', מִהֲלְכָלוּכִים שְׁלֹךְ וְכוּ' וְכוּ', לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי אֲלִיו
יִתְבַּרֵךְ, וְשֵׁלֵא תִרְצָה שׁוּם רְצוֹן אַחֵר בְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ. וְאַפְלוּ
שְׁבִין כֶּף אַתָּה מְקַבֵּל מִכּוֹת מִהַסֵּמ"ך-מ"ם שְׁמַכְשִׁילֶךָ בְּעִבְרוֹת
חֲמוּרוֹת, עִם כָּל זֹאת רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּרְצוֹן חֲזָק מְאֹד אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ,
וְאִז אִם תִּהְיֶה עֲקָשָׁן גָּדוֹל עַל זֶה, סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה אוֹר בְּחַיֶּיךָ.

וּכְדָאֵי לָךְ, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר! לְלַמֵּד וּלְעֵיֵן הַיֵּטֵב בְּלִקּוּטֵי-
הַלְּכוֹת (הַלְּכוֹת עֵרֵב, הַלְּכֵה ג'), שְׁשֵׁם מְרֻבָּה לְדַבֵּר מִמַּעַלֵּת הַרְצוֹן
וְהַכְּסוּפִים שֵׁישׁ לְאָדָם, אֲפִלוּ שְׁנוּפֵל לְמָקוֹם שְׁנוּפֵל וְכוּ' וְכוּ', עִם
כָּל זֹאת אֲסוּר לוֹ לַעֲזֹב אֶת רְצוֹנוֹ, אֲלֵא שִׁירְצָה לְהַכְּלִל יוֹתֵר וְיוֹתֵר
אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ. וְצָרִיךְ שִׁתְּדַע, אֲשֶׁר כָּל זֶה עָבַר עַל כָּל הַצְּדִיקִים
שְׁבַעֲוֹלָם, שְׁנִסּוּ אוֹתָם בְּכָל מִיָּנִי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְנָפְלוּ לְמָקוֹם
שְׁנָפְלוּ וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת הִתְחַזְּקוּ מִמַּעַמְד וְלֹא נִשְׁבְּרוּ מִשׁוּם דְּבָר.
וְלִכֵּן רְאֵה, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, לְהִתְחַזֵּק מִמַּעַמְד, וְאַל תִּסְתַּכֵּל עַל
שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי מֵה יַעֲשֶׂה לָךְ אָדָם?!

הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֲלִיו יִתְבַּרֵךְ כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהַבֵּן
אֶל אָבִיו, וְאֶף שְׁאֲנֵי יוֹדֵעַ, שְׁמְרִים לָךְ כָּל הַחַיִּים, וְאַתָּה רוֹצֵה לְחַזֵּר,
חֵס וְשָׁלוֹם, אֶל הַלְּכָלוּךְ שְׁלֹךְ וְכוּ' וְכוּ', אַל תִּשְׁכַּח שֵׁלֵא בַחֲנָם זְכִיתָ
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵא כְּדֵי שִׁתְּשַׁמַּע אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלֶּה; כִּי
בְּאֵמַת מִי שְׁמַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּמִסְתַּכֵּל בָּהֶם בְּעֵיֵן
אַמְתוֹ, וְאִינוּ רוֹצֵה שׁוּם כְּבוֹד וּפְרָסוּם וְכוּ' וְכוּ', כַּאֲשֶׁר נוֹהֵג בְּיָמִים
אֵלֶּה וְכוּ' וְכוּ', שְׁכַפֵּר כְּשִׁמְתְּקַרְבִּים רוֹצִים לְהִיּוֹת רֹאשׁ וּמְנַהִיג וְכוּ'
וְכוּ', אֲלֵא אִם לוֹמְדִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׁאֲנֵי רוֹצֵה
לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִינְנֵי רוֹצֵה מְאוּמָה, רַק אֶת הַבּוֹרָא
יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ! וְאֲנִי מִתְחַזֵּק וּמְאַמֵּץ וּמְשַׁמֵּחַ אֶת עֲצָמִי בְּעִצּוֹתָיו
הַקְּדוֹשׁוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהַצְּלִיחַ מְאֹד.

אֲשֶׁר ב' תתקסג בַּנְחַל קיז

וְלָכֵן רָאה, יְדִידֵי הַיְקָר! לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, כִּי אֵין עוֹד
טוֹב מִסִּפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּתְמִיד בָּהֶם בְּכָל יוֹם, וְאִז לְרַב
טוֹב הַצָּפוֹן וְהַגָּנוּז יִזְכֶּה.

הֵן אַמֶּת, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מֵה שְׁעוֹבֵר: קִטְנוֹת וּמְכֹאֲבִים
וּחְלִישׁוֹת הַדַּעַת, עֲנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְנִדְמָה לְךָ כְּאִלּוּ אֶבֶד מְנוּס וְתִקְוָה
מִמֶּךָ, עִם כָּל זֹאת תִּדַּע לְךָ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אוֹתְךָ, לְרֹאוֹת
אֵל מִי תִפְנֶה בַּעַת צָרָה. וְלָכֵן אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ מְאֹד, אֵל תִּתְיַאֲשׁ
בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּסוֹן, מֵאַחַר שִׁזְכִּיתָ לְהִתְקַרֵּב אֵל רַבְנוּ ז"ל, הַחֲזוֹק בּוֹ
בְּשֵׁתֵי יְדִידֶךָ, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל עַל שׁוּם מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, אֲפִלּוּ שֶׁהַמַּעֲכָב יִהְיֶה
מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, אֵל תִּסְתַּכֵּל עָלָיו כָּלֵל, כִּי רַבְנוּ ז"ל הוּא מִתְנַהֵל לְכָל
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאֵינוֹ נִמְצָא אֲצֵל אָדָם פְּרֻטִי. וְכִשְׂיִתְגַּלֶּה רַבְנוּ ז"ל
לְכָל הָעוֹלָם כָּלוּ, אִז תִּהְיֶה הַגְּאֻלָּה הַשְּׁלֵמָה, שְׁאַנּוּ מְחַכִּים וּמְצַפִּים
אֵלָיָה. וְלָכֵן רָאה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם: הֵן לְהִתְקַרֵּב
אֵל רַבְנוּ ז"ל, וְהֵן לְפָרְסֵם אֶת רַבְנוּ ז"ל, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, שׁוֹשֵׁן פּוֹרִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֵל הָאֲבֵרָךְ הַיְקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבֵעַ
מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵל תִּפְחַד מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי דְבַר גְּדוֹל וְדְבַר קָטָן לֹא
נִעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֹא בְהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית. וְלָכֵן כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ
בְּגִשְׁמִיּוֹת מִהַבְּעַל מְלֹאכָה וְכוּ', הַכֹּל מִמְּנוּ יִתְבָּרַךְ וְכוּ', רַק תִּבְרַח
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו כָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִבְקֵשׁ רַק מִמְּנוּ
יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה יְשׁוּעָה. כִּי בְּאַמֶּת "אֵל תִּבְטְחוּ בְּנִדְיָכִים, בְּכֵן אָדָם
שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה" (תְּהִלִּים קמו); מֵה לְךָ לְבַטַח בְּכֵן-אָדָם, שֶׁהוּא

קִיחַ אֲשֶׁר ב' תתקסד בַּנְחָל

בְּעֶצְמוֹ אֵינוֹ יְכוּל לְעֹזֵר לְעֶצְמוֹ, וְאִיךָ יְכוּל לְעֹזֵר לָךְ?! וְלִכֵּן רָאָה
רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וּתְסַפֵּר לוֹ יִתְבָּרֵךְ כֹּל אֲשֶׁר עֹבֵר עָלֶיךָ,
וּתְבַקֵּשׁ וּתְתַחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, שְׂיַחֲסוּ וִירַחֵם עָלֶיךָ, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים
נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְאִם בְּנֵי-אָדָם הֵיוּ הוֹלְכִים
בְּדַרְךָ זוֹ, לֹא לְרוּץ אַחַר בְּנֵי-אָדָם, אַחַר גְּשָׁמִיּוֹת, אֲלֵא הֵיוּ רָצִים רַק
אַחַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מִיָּד הֵיוּ נוֹשְׁעִים מִכָּל צָרוֹתֵיהֶם; אֲשֶׁרִי מִי
שְׂמִכְנִים דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כֹּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקסד.

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא, שׁוֹשֵׁן פּוֹרִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָה הַיָּקָר לִי
מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ
יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְצַרְפִּים כָּל הַמִּכְתָּבִים שֶׁל כָּל
הָאֲבָרְכִים.

מָה אָמַר לָךְ, מֵאַחַר שֶׁעָבַר עָלֵי בְּחַיִּים מֶה שֶׁעָבַר — צָרוֹת
וַיְסוּרִים, מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת, וְסִבְלָתִי מֵאִינְשֵׁי דָלָא מְעַלִּי, אֲמַרְתִּי
לְנַפְשִׁי, שְׂאִינִי רוּצָה יוֹתֵר לְהִתְעַרֵב בְּדְבָרִים כְּאֵלֶּה, כִּי מִמִּילָא אֵלּוּ
הַמְּלַעֲיָגִים עַל דְּרָשׁוֹת שֶׁל חֲכָמִים, אוֹ עַל סִפְרֵי אֲמָת, כְּכָר אָמַר רַבְּנוּ
י"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא), זֶה בָּא לְהֵם מֵהַמּוֹתְרוֹת וְהַעֲשָׂנִים
סְרוּחִים שְׂבַמְחָם. וְלִכֵּן אֵינִי רוּצָה לְהִתְעַרֵב יוֹתֵר בְּזֶה. וּבְאֲמַת רָאוּי
לָךְ לְהַסְתַּפֵּל בְּסִפְר "חֲפִץ חַיִּים" (הַלְכוֹת לְשׁוֹן הַרְע, כָּלֵל ב', סִימָן יב),
שֶׁשָּׁם מְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֲנִין אֲנָשִׁים שְׂמַלְעִיגִים עַל בְּעַל דְּרָשָׁן הַדּוֹרֵשׁ
בְּבֵית-הַמְּדָרֵשׁ, וְעוֹשִׂים מִמֶּנּוּ כֹּל מִינֵי צְחוּק. וְאִפְלוּ אִם זֶה אֲמַת מֶה
שְׂאוּמְרִים, אֲסוּר לְבִזּוֹת אָדָם כְּזֶה בְּרַבִּים. וּבַהֲגָהָה שָׁם מְבִיא בְּפִרוּשׁ,
שֶׁעַל-פִּי-רַב הַנֶּהֱגָה זֶה הוּא מְצוּי בְּאוֹתָם אֲנָשִׁים, שְׂאִין לְהֵם יִרְאֵת
שְׂמִים עַל פְּנֵיהֶם, וְלִכֵּן כְּשֶׁשׁוּמְעִים דְּבָרֵי מוֹסֵר וְתוֹכְחָה עַל

אֲשֶׁר ב' תתקסד בַּנְחַל קיט

ההתרשלות משמירת התורה, שהוא נגד רצונם, כמו שכתוב (משלי טו, יב): "לא יאהב לץ והוכח לו", רואים למצא פגם במוכיח. ובאמת כבר אמרו חכמינו הקדושים (קדושין ע:): כל הפוסל במומו פוסל, עין שם; שמאריך אף אסור להלעיג מבעל דרשן האומר דרשה ברבים. ובפרט אתה וחבריך צריכים לידע, אשר מי שמדבר דברי רבנו ז"ל, הרי הוא מחזק ומעורר ומעודד ומשמח נשמות ישראל לקרבם אליו ותברך, ומה שיך ללעג לו?! ומכל שפן, כשאדם מחבר איזה ספר מלא יראת שמים ודבורים טובים, אף יש העוזה לאדם לחלק על זה?! אין זאת, כי אם רע מעלליו הביאיהו לזה. לכן אינני רוצה לדבר מזה יותר, ואין לי עסק עם אנשים כאלו, כי הם בעלי לשון הרע, בעלי רכילות ומחלקת.

הייתי מיעץ לך ולחבריך, שתקבעו לעצמכם שעור קבוע בספרי הכהן הגדול ה"חפץ חיים ז"ל, אשר הם מקדשים את העין ומישרים את הלב ומקרבים אליו ותברך; אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל. וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן נא): העולם הזה מטעה מאד, העקר ראו שלא יטעה אתכם העולם.

צריכים להכניס בעצמו השגחה פרטית, שכל מה שונאָרע עד עכשו זה ממנו ותברך. ועל-פן אסור להשבר, אלא צריכים עצות אף לצאת מהסבך שנסתבך בו. ובאמת הכל בא מחרבן בית המחין, המח חרב ונחרב, ואין לו ישוב הדעת, ועל-פן עושה מעשה פזיזות, ומזה סובל אחר-כך. ולכן אדם צריך הרבה להתישב בזה העולם מה עשה, ולפני שעושה משהו, עליו להתבודד הרבה עמו ותברך, ולבוא לידי ישוב הדעת. פי אצל רבנו ז"ל היה ישוב הדעת אחד מהדברים העיקריים. וכמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חלק ב', סימן י"א), מה שהעולם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא, מפני שאין להם ישוב הדעת וכו', ולמה אין להם ישוב הדעת וכו'? מפני שלא דנים את עצמם לכף זכות, ואינם באים לידי שמחה; כי טבע של האדם, שנמשך אחר עצבות ועצלות וכו', עין שם. על-כל-פנים אף שהוא כל הצרות שאדם סובל, זה רק מחמת שאין לו ישוב הדעת; כי אם היה לו ישוב הדעת, כל חזיו היו הולכים בצורה אחרת לגמרי. ולכן

קב אשר ב' תתקסה בנחל

מאחר שעבר עליך מה שעבר, ונפלת במקום שנפלת, ונתעקם מחך ודעתך, ראה על-כל-פנים מעכשו לישוב דעתך מה עושים, איך לצאת מהסבך הזה. והעקר — לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, כי תדע שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן, ואפלו על פתחו של גיהנום, אם אדם רק צועק חזק להקדוש-ברוך-הוא, ומבקש ומתחנן ממנו: "רבונו של עולם, חוס וחמל עלי, והוציאני מהשאול תחתית הזה ואני מתחרט", אז הקדוש-ברוך-הוא מוחל לו ומוציאו משם. אלא חכמינו הקדושים אומרים (ערובין יט.): רשעים אפלו על פתחו של גיהנום אינם שבים בתשובה.

אקוה שתבין את כל אשר כתבתי לך, ותתבונן היטב בדבורי, אם אינני מגזים וכו' וכו', והמשכיל בעת ההיא דם, ודי לחכימא. הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקסה.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר כי תשא, שושן פורים ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל האברך היקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מכל הצרות והיסורים שעוברים עליך כפי שאתה מתארם במכתבך הארוך, אין עצה ואין תבונה ואין חכמה נגד הו"ה ברוך הוא וברוך שמו, הינו שצריכים לבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, ואז תראה איך שהחיים אינם כל-כך מרורים כפי שאתה חושב. כי באמת כבר אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן מב), אשר לב נשבר ועצבות אינם ענין אחד כלל, כי לב נשבר הוא בלב, אבל עצבות באה מהטחול, והיא סטרא אחרא, והקדוש-ברוך-הוא שונא אותה, ולב נשבר חביב לפני השם יתברך. עצבות היא כמי שהוא בכעס

אֲשֶׁר ב' תתקסה בנחל קכא

וברגזו עליו יתברך, שמתרעם ומתלונן כלפי שמיא, על שהוא יתברך
 כבִּיכּוּל, אינו עושה לו רצונו, אֲבָל לֵב נִשְׁבֵּר הוּא כִּבְּן הַמִּתְחַטֵּא
 לִפְנֵי אָבִיו, כְּתִינוּק הַקּוֹבֵל וּבוֹכָה לִפְנֵי אִמּוֹ, וּמֵה הַהִפְרָשׁ בֵּין שְׁנֵי
 דְּבָרִים אֵלּוּ? אֵלֹא עֲצָבוֹת הוּא בַּעַל גְּאֹנָה, שֵׁישׁ לוֹ טְעָנוֹת עַל
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁמִּכְרַח לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וּכְאִלּוּ כָּל הָעוֹלָם חִיב
 לוֹ, וְאִם לֹא הוֹלֵךְ לוֹ כְּפִי שְׂרוּצָה — הוּא נִשְׁבֵּר, וְזֶה בָּא מִגְּאוּת,
 אֲךָ לֵב נִשְׁבֵּר בָּא מִעֲנָוָה, שֶׁאֵדָם מִחֲזִיק עֲצָמוֹ לֵלֹא כְּלוּם, שֶׁאֵינְנוּ
 שׁוֹה מְאוּמָה. וּכְמוֹ שֶׁאָמַר דּוֹד הַמֶּלֶךְ (תהלים טו, ב): "טוֹבֵתִי בַּל
 עָלִידָה, הַטּוֹבָה שְׁלִי וּמְלוֹי צְרָכֵי הַגְּשָׁמִיִּים — לֹא עָלִידָה, כָּל מֵה
 שֶׁאֵתָּה נוֹתֵן לִי זֶה חֶסֶד חַנּוּם, אֵינְךָ מְחִיב שׁוּם דְּבָר, רַק אֲנִי מִבְקָשׁ
 אוֹתְךָ, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, תַּעֲזֹר לִי וְכוּ' וְכוּ'. אֲנִי מִבְקָשׁ אוֹתְךָ, רְבוּנוֹ
 שֶׁל עוֹלָם, תִּרְחִיב לִי וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל אֵין לִי טְעָנוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא". וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁמִּמְרָמֵר, וְעוֹבְרִים עָלָיו צְרוֹת וְיִסּוּרִים, וְאֵינוּ
 יְכוּל לְקַבֵּל צְרוּתָיו, וְיֵשׁ לוֹ עֲצָבוֹת וְדַפְאוֹן פְּנִימִי, הוּא בַּעַל גְּאֹנָה
 גְּדוֹל, כִּי יֵשׁ לוֹ טְעָנוֹת עָלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּאִלּוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיב
 לַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ, וְאִם לֹא — חוֹשֵׁב לְאֲבֹד עֲצָמוֹ לְדַעַת וְכוּ', חוֹשֵׁב
 מִחֲשָׁבוֹת לִפְרֹק עַל מִמּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, אוֹ חוֹשֵׁב לְזַרֵּק אֶת
 הַתְּפִלִּין וְהַשְּׂבָת וְהַכְּשָׁרוֹת וְכוּ' וְכוּ', שׁוֹה נוֹבֵעַ מִגְּאוּת, מִחֲמַת שְׁלֹא
 עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ, וּכְאִלּוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכְרַח לַעֲשׂוֹת כְּפִי חֶפְצוֹ,
 וְאִם לֹא — מִשְׁלִיף הַכֹּל. לֹא-כֵן בַּעַל לֵב נִשְׁבֵּר יוֹדֵעַ, שֶׁ"דִּיּוֹ שֶׁאֲנִי
 חֵי, וְכֹל יוֹם וָיוֹם שְׁנֵתְנוּ לִי — זֶה חֶסֶד מֵהַשָּׁמַיִם. מִי אוֹמֵר שֶׁאֲנִי
 צָרִיךְ לַחֲיוֹת? ! מֵה אֲנִי פּוֹעֵל בְּזֶה הָעוֹלָם? ! הַכֹּל מִמּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ".
 וּכְשֶׁאֵדָם מִכְּנִיס בְּדַעַתוֹ דְּבָרִים כְּאִלּוּ, אֵין לוֹ שׁוּם טְעָנוֹת עַל שׁוּם
 בְּרִיָּה שְׁבַעֵוֹלָם, וְאִדְרָבָה, בָּא וּמִתְחַטֵּא לִפְנֵי קוֹנוֹ, וְשׁוֹבֵר אֶת לְבוֹ,
 וְשׁוֹאֵל וּמִבְקָשׁ צְרָכָיו כְּעֵנִי בִּפְתַח: "אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁאֵינְנִי רְאוּי וּכְדָאֵי
 לְדַבֵּר זֶה, אֲבָל עֲשֵׂה עִמִּי חֶסֶד". וְאִזּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עָלָיו
 שִׁפְעַ, דַּעַת וְזִיו, חֵן וְחֶסֶד וּדְבָקוֹת אֲמִתִּית.

הרי שלך לפניך. ולכן הייתי מיעץ לך, אהובי, בני, ידידי
 וחברי, שתזרק את כל החכמות שלך, שבאו מפגם הברית —
 הוצאת זרע לבטלה, שחטאת בהם, אשר זה הכניסך בדפאון עצום,

קכב אָשֶׁר ב' תתקסו בַּנְחַל

ועקם את לבבך בקשיות פאלו עליו יתברך, אָשֶׁר אין פְּדַאי להַכְנִסם להַתְנוּכָח עִמָּךְ. וַתִּתְחִיל לְבַקֵּשׁ וּלְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו יתְבַרֵךְ, כִּי תִפְלֶה הִיא הַיְסוּד אֲצֶל רַבְנוּ, וְהִיא הַקֶּשֶׁר הַפְּנִימִי שֶׁאָדָם מְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בְּלִי תִפְלֶה — אֵין לְאָדָם כְּלוּם! וְלִכֵּן אֲשַׁרִי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּעִבּוּדַת הַתִּפְלָה, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְאֲנוּ מוֹצְאִים, שֶׁאָדָם הֵרָאשׁוֹן, הַדְּבָר הֵרָאשׁוֹן שֶׁהַתִּפְלָל עָלָיו — שֶׁיִּרְדַּ גֶשֶׁם בְּעוֹלָם, כִּי בְּזֶה רְצָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהֵרָאוֹת לוֹ, שֶׁאִם צָרִיךְ גִּשְׁמִיּוֹת — עָלָיו לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יתְבַרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, וְלֹא שֶׁיְדַ שְׁאַתָּה מְחִיב לִי, וְאֲנִי מְכַרַח לְתַת לְךָ, אֵין פְּדַבֵּר הֵזֶה, אִף אֶחָד אֵינּוּ חִיב לְךָ, אֲשֶׁר מְזֶה בָּאוֹת כָּל הָעֲצָבוֹת וְהַדְּפָאוֹן וְהַמְרִירוֹת, וְזוֹ עֵקֶר הַגְּאוֹת. וְלִכֵּן רְאֵה לְבַטֵּל עֲצָמָךְ לְגַמְרֵי לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֲזַ תִּרְאֶה שֶׁהַכֹּל יִשְׁתַּנֶּה לְךָ.

תִּמְחַל לִי, שֶׁאֲנִי כוֹתֵב לְךָ בְּלִשׁוֹן חֲרִיפָה, אָבֵל כְּתַבְתָּ דְּבָרִים הַגּוֹבְלִים בַּכִּפּוּרִים וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וְאֲנִי דֵּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, אָבֵל עָלֶיךָ לְהַבִּין, שֶׁאִף אֶחָד לֹא חִיב לְךָ מְאוּמָה, עָלֶיךָ לְהַפְלִיל בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבּוֹא לְפָנָיו כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, וְדַיְקָא עַל-יְדֵי-זֶה תִּצְלִיחַ דְּרַבְּךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ב' תתקסו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יתְבַרֵךְ, אֹר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה אֶל הַבְּחוּר, הַרוֹצֵה לְהֵאִיר נִפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, צַח הַצַּחְצָחוֹת, הַנַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אִם אַתָּה רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, רְאֵה לְבְרִית מְחַבְּרָה שֶׁל לְצִים, כִּי כַת לְצִים אֵינָה מְקַבְּלַת פְּנֵי שְׂכִינָה (סוּטָה מ.ב.), וְהֵם יַחְלִישׁוּ

אֲשֶׁר ב' תתקסו בַּנְחַל קכג

דַּעֲתָךְ. וְלִכְן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן — שְׁלֵא יִהְיֶה לָּךְ שׁוּם עֶסֶק אִתָּם. וְצְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַדְּבֹר, וְלֹא לְהִפְנֹס בְּשׁוּם וּפְחוּחִים, כִּי מִה הֵם יוֹעִילוּ? ! וְכִבֵּר אָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אבות ג, יג): "סִיג לַחֲכָמָה שְׁתִּיקָה"; אִם אָדָם רוֹצֶה, שְׁחַכְמָתוֹ תִּתְקַיֵּם, צְרִיף לְשִׁתְּקַן, וְזֶה הַסִּיג וְהַגְּדֵר, אִם אִתָּה רוֹצֶה לְהִשְׁאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ז"ל, אַל תִּכְנַס בְּפִיחוּחִים, כִּי לֹא מִצְלִיחִים עַל־יְדֵי וּפְחוּחִים, אֲדַרְבֵּה, נוֹפְלִים בְּנִקְבֵּא דְתַהוּמָא רַבָּא.

וְעַלִּיךְ לְהִבִּין, שֶׁהַפֶּל תְּלוּי בַּדְּבֹר, וְזֶה אֶחָד מִקְּנִינֵי הַתּוֹרָה, כַּמּוּבָא (אבות, פָּרָק ו') — מְעוּט שִׁיחָה; כִּי אֵת הָאָדָם יְכוּלִים לְהַפִּיר כַּפֵּי הַדְּבֹר שְׁלוֹ. וּבְאֵמַת רְאִיתִי בַּסֵּפֶר "דֶּרֶךְ פְּקוּדֵיךְ" עַל תַּרְנִי"ג מִצְוֹת, בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ל"ד, שָׁפְתָב: וְקַבְּלֵתִי מִכְּבוֹד אֲדָמוּ"ר הַרֵב הַקְדוּשׁ מְנַחֵם מְנַדֵּל מְרִימְנוּב ז"ל, וְגַם בַּדְּבֹר הָאָדָם דְּבָרִים בְּטָלִים, הוּא בְּכֻלָּל אֲזַהֲרַת 'לֹא תִרְצַח', כִּי כָּל דְּבֹר הוּא שְׁעוֹר קוּמָה שְׁלֵמָה וּמִבְטָלוֹ, שְׁמַרִיק הַקּוּמָה זֹו לְמָקוֹם טְהוֹר, וּבְטָל וּמִבְטָל וּמִרְצַח אֹתָהּ הַקּוּמָה חֶלֶק מִקּוּרוֹת נַפְשׁוֹ. וְתִבִּין, אֲשֶׁר בְּרִית הַלְּשׁוֹן וּבְרִית הַמַּעֲוֵר מְכֻנָּיִם זֶה גָּדַד זֶה, וּכְמוֹ שְׁמַרִיק הַשֶּׁפַע מִבְּרִית הַמַּעֲוֵר, חֵס וְשְׁלוֹם, וְנִקְרָא שׁוֹפֵף דְּמִים, כְּמוֹ־כֵן מִבְּרִית הַלְּשׁוֹן נִקְרָא שׁוֹפֵף דְּמִים"; הֵרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ, כְּמוֹ שְׁאֲסוֹר לְהוֹצִיא זֶרַע לְבִטְלָה, כְּמוֹ־כֵן אֲסוֹר לְהוֹצִיא דְּבָרִים בְּטָלִים. וּבְאֵמַת אִם אָדָם הֵיךְ שׁוֹמֵר עַל דְּבֹרוֹ, הֵיךְ מִצְלִיחַ בִּיּוֹתֵר בַּחַיִּים. כִּי כָּל מִה שְׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, זֶה רַק מִחֲמַת שְׁהַפְּקִיר אֵת דְּבֹרוֹ, וּבַפֶּרֶט בְּעִנְיַי רַבְּנוּ ז"ל לֹא פְּדָאִי לְהִפְנֹס בְּפִיחוּחִים עִם חוֹלְקִים. וְאִפְלוּ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוּמְנוּ לֹא פְּדָאִי לְדַבֵּר, כִּי יַחֲלִישׁוּ דַּעֲתָךְ. וּבְאֵמַת אִם אָדָם מְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲזִי הוּא הֵכִי מְאֲשֶׁר, כִּי אֵין לוֹ רַק הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. וְלִכְן אֵי־עֲצָף וְתִצְלִיחַ דְּרַכָּךְ בַּהֲתַקְרְבוֹת אֶל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאֵל תִּכְנַס בְּפִיחוּחִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וְאֲזוּ תִהְיֶה בְּטוּחַ, שְׁשׁוּם בְּרִיָּה לֹא תוּכַל לָךְ. אֲבָל בְּרַגַע שְׁתִּכְנַס בְּדְבֹרִים בְּטָלִים, וְתִדְבֵּר כָּל הָעוֹלָה עַל רוּחָךְ, בְּוִדָאֵי יַחֲלִישׁוּ דַּעֲתָךְ וְתִתְרַחַק לְגַמְרֵי. וְזֶה אֶצְלֵי בְּטוּחַ !

קכד אָשֶׁר ב' תתקסז בְּנַחֵל

פעם היתה הדרך, שאם היו באים אל רופא, היה מבקש, שהחולה יוציא את לשונו, ועל-ידי לשונו הפיר את מחלת האדם. ואם זה בגשמיות, על אחת כמה וכמה זה ברוחניות, הינו שמשתכלים על לשון האדם, ומה הוא מדבר ואת מי הוא מזכיר וכו' וכו', כבר יכולים לדעת את פנימיות הנפש. ולכן זכי הראות מכירים את האדם רק על-ידי הדבור, כי מי שדבוק בחי החיים בו יתברך, ומדבר תמיד רק ממנו יתברך, סימן שבפנימיות הוא דבוק בחי החיים בו יתברך, והוא בטל ומבטל לגבי אין סוף ברוך הוא בבטול כל רצונותיו וכו' וכו', בתכלית המדרגה העליונה, אשר אין לנו משג בזה כלל, אבל אם אדם מדבר כל מיני שטיות, סימן שרחמנא לצלן, הוא מנח בנוקבא דתהומא רבה. ועל-כן מה ולמה לך להכנס בוכוחים עם בני-אדם? ! ברח לך אליו יתברך, ואז תחיה חיים אמתיים ונצחיים, ולא יחסר לך שום דבר.

זכר כָּלֵל זֶה, וְאֵז תְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקסז.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל האברך הנקר לי מאד, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ותראה לדון את כל אחד לכף זכות. ובאמת כל הענין של רבנו ז"ל הוא — לדון את כל אחד ואחד לכף זכות, אפלו רשע גמור, כמובא בדבריו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן רפב); ובודאי לא היתה פונתו של רבנו ז"ל על מסיתים ומדיחים, כי בפרוש אמר (ספר-המדות, אות הרחקת

אֲשֶׁר ב' תתקסז בַּנְחַל קכה

רשעים, סימן ו', יז): אָסוּר לְלַמַּד זְכוּת עַל מְסִית, אֲלָא מַה שְּׁפָנֹנַת רַבְנֵי וי"ל לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֲפִלוּ רָשָׁע גָּמוּר, הִינֵנו זֶה שְׁעוֹבֵר עֲבֵרָה, שְׂמַתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוּ, וְאִינוּ יָכוֹל לְעַמֵּד נֶגֶד יִצְרוּ, וְנוֹפֵל לְתֵהוּם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, אָדָם כְּזֶה צְרִיכִים לְדוֹנוּ לְכַף זְכוּת, לְרֵאוּת לְהוֹצִיאוּ מֵעֲבוּרֹתָיו וְחֻטְאָיו וּפְשָׁעָיו הַמְרַבִּים. אֲבָל מְסִיתִים וּמְדִיחִים שְׂמַדְבָּרִים נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, צְרִיכִים לִידַע, שֶׁהֵם עֲרֵב-רַב, וְאִינֵם מְזַרְעֵי יִשְׂרָאֵל, כִּי לֹא יִדְבַר אָדָם נֶגֶד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲלָא אִם שָׁרְשׁוֹ הוּא מְעֵרֵב-רַב, וְזֶה בְּרוּר.

תרחיק עצמך מאלו הרשעים המדברים על צדיקים, ואפלו שמתוכבים בין אנשי שלומנו, הם סתם רשעים ארורים. ורבנו וי"ל אָמַר (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סימן צג): הַמְחַזִּיק בְּמַחְלֶקֶת עוֹבֵר בְּלֹאוּ, וְרֵאוּי לְהִצְטַרֵּעַ. וְלִכֵּן לֹא כֹדַאי לְדַבֵּר אִתָּם, וְלֹא כֹדַאי לְהִתְעַסֵּק אִתָּם, הֵם סִתָּם חֲצוּפִים וּבַעֲלֵי עֲבוּרוֹת. וְאָמַר רַבְנֵי וי"ל (ספֿר-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סימן פד): בְּכָל בַּעֲלֵי מַחְלֶקֶת נִתְגַּלְגְּלִים שֶׁם נְצוּצוֹת מְנַשְׂמַת דָּתָן וְאֲבִירָם; וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְבָרַח מִמַּחְלֶקֶת. מַה אַעֲשֶׂה? אֲנִי רוֹצֶה לְדַבֵּר עִם כָּלֵם, אֲךָ הֵם חוֹלְקִים עָלַי, וּמַעֲלִילִים עָלַי מַה שְּׂמַעֲלִילִים וְכוּי' וְכוּי', וּמִי? דִּיקָא אֵלּוּ שְׂקַרְבָּתִי אֵל רַבְנֵי וי"ל, שְׂמַסְרָתִי נִפְשִׁי בַּעֲבוּרָם, הֵאִין זֶה מְגַחֵךְ?! אֲבָל כּוֹדַאי זֶה כּוֹאֵב מְאֹד! עִם כָּל זֹאת אֲנִי מִתְחַזֵּק, וְאִין לִי שׁוּם עֶסֶק עִם אֶף אֶחָד, אֲנִי אֶת נִפְשִׁי הַצִּלְתִּי, וּמִקְרַב אֲנָשִׁים אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִרְבָּה בְּכַבוֹד הַצְּדִיק, מְגַלָּה וּמְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבְנֵי וי"ל בְּעוֹלָם, וּמַה שְּׂמַחֲרָפִים וּמְגַדְפִים אוֹתִי, זֶה לְכַפֵּרַת עוֹנוֹת. וְרַבְנֵי וי"ל אָמַר (ספֿר הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, סימן פו): מִי שְׂשׁוּמַע חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטֵּל מִמְּנוּ רַבּוֹת רַעוֹת שֶׁהֵיוּ רְאוּיִים לְכוּא עָלָיו. וּמַה שְּׂאֲנִי כּוֹתֵב פַּעַם — פַּה נֶשֶׁם עַל הַחוֹלְקִים שְׁלִי, זֶה מְפַנֵּי שְׂאֲיִנְנִי רוֹצֶה שְׂדוּבְרִיָּהֶם הַטְּמָאִים יִכְנָסוּ בְּבַחֲוֵרִים תְּמִימִים. וּכְבָר אָמַר רַבְנֵי וי"ל (לְקוּטִי-מִוֵּהֲרִין, חֶלֶק א', סימן סג), שֶׁהִנָּחַשׁ כִּשְׁהוּא זוֹחֵל, אִינוּ יָכוֹל לְהִזִּיק, אֲבָל כִּשְׁהָרָשָׁעִים מְדַבְּרִים דְּבוּרִים רַעִים עַל הַצְּדִיקִים, עַל-יְדֵי-זֶה הֵם עוֹשִׂים כְּנִפְיָם לְנַחֵשׁ וְהוּא עָף. כִּי בְּאַמַּת צְרִיכִים לְהִזְהַר מִרָשָׁעִים אֲרוּרִים כָּאֵלוּ. וְעַלֶיךָ לְדַעַת, כִּי מִי שְׂמַדְבַּר עַל

קבו אָשֶׁר ב' תתקסז בנחל

זולתו, ובפֿרט על מי שֶׁקָּרְבוּ לְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, הוא רָשָׁע מְרָשָׁע, כִּי אֵיךְ יִהְיֶה אָדָם כְּפוּי טוֹבָה?!

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! לֹא הֵייתִי כּוֹתֵב לָךְ כְּלוּם מְזֵה, אֲבָל הָיִיתָ שֶׁהֶאָרַכְתָּ בְּמִכְתָּב אָרֶךְ, הַצְּרַכְתִּי לְרִשָּׁם עַל-כָּל-פְּנִימֵי דְבוּרֵימ אֵלוֹ, אֲבָל תֵּאֱמִין לִי, שְׂאִינִי מִתְפַּעֵל מֵהֶם, וְכָל מָה שֶׁתִּהְיֶה עָלַי יוֹתֵר מִחֻלְקֵת, אֶקְרַב יוֹתֵר אֲנָשִׁים אֶל רַבְּנוּ ז"ל. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סֵפֶר-הַמְּדוּת, אוֹת מְרִיבָה, סִימָן צו): צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק נֶגֶד הַשׁוֹנְאִים, וְלְהֶאָרִיךְ עִמָּהֶם מִלְחָמָה בְּתַחֲבוּלָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו. וְלִי יֵשׁ חֶשֶׁק לְקַרֵּב אֶת כָּל עַם יִשְׂרָאֵל לְרַבְּנוּ ז"ל. תִּהְיֶה לָּא, אִינִי צָרִיךְ אֶת אֶף אֶחָד, אִינִי צָרִיךְ כֶּסֶף מֵאֶף אֶחָד, מָה שְׂאִינִי צָרִיךְ — אֲנִי בָּא וּמִבְּקָשׁ אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאִי יַעֲזֹר לִי.

הַעֲקָר הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ רַק לְדוֹן לְכַף זְכוּת אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, כִּי מָה אַתָּה יוֹדֵעַ מָה עוֹבֵר עָלֶיךוֹ?! בְּנֵי-אָדָם סוֹבְלִים צְרוּת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת וּמִכְאוּבִים, אֲנָשִׁים סוֹבְלִים יִסוּרֵי תַּפְּת, כָּל אֶחָד מֵעֵנְיָנוּ. וְלָכֵן רָאָה לְהִתְחַזֵּק וְלְדוֹן אֶת כָּלָם לְכַף זְכוּת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאִי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַעֲקָר הַרְגֵּל עֲצָמָךְ לְתַת צְדָקָה בְּעִבּוּר הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רסד), אֲשֶׁר עָקַר תִּקְוֹן הַבְּרִית הוּא צְדָקָה, וְעָקַר הַצְּדָקָה הוּא בְּעִבּוּר הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי! יִשְׁמַע תְּפִלָּתִי, וְיֵאמַר לְצְרוּתִי דִּי!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מֵאֵד...

אֲשֶׁר ב' תתקסה – ב' תתקסט בנחל קכו

ב' תתקסה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה להיקר והנעלה, שותה ממי הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבו לנכון קבלתי, אשר בו אתה מבקש ספרי רבנו ז"ל, ופה תמצא רצוף כמה ספרים, ובקרוב יקבל עוד ספרים.

העקר חזק ואמץ מאד מאד לשקוד בהתמדה רבה בספרים אלו, וימצא בהם התחזקות והנהגות ישרות, אשר יקרבו אותו אליו יתברך.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תתקסט.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי.

חמדת לבבי! אני מרגיש מרחוק מכאובי נפשך וכל מה שעובר עליך בפרטי פרטיות, אבל צריך שתדע, שאין זו עצה לפל כל-כף בדעתך, ואפלו שהאמת היא כמו שכתבת... אף-על-פי-כן אין זו עצה כלל לפל בדעתך, ולהמשיך את עצמך אל המרידות והמרה שחורה, ולאבד עצמו לדעת, רחמנא לצלן, לגמרי, ולשכב במטה כאלו מת, רחמנא לצלן. חמדת לבבי! צריך שתדע, שמצבים רעים עוברים על כל אחד בזה העולם, ואף-על-פי-כן אינם ממיתים את עצמם בידיים, רחמנא לצלן, ובפרט באפן רע כזה, לשכב במטה מחסר עצה וכו'. מה טוב ומה נעים, אם תראה להתועד עמי, וביחד

קכח אָשֶׁר ב' תתקע בַּנְּחָל

נְדַבֵּר. עַל-כָּל-פָּנִים תִּכְתֹּב לִי אֶת הַכְּתָבֶת שְׁלֶךְ, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, אֲסַע אֵלֶיךָ. חֲמֻדַת לְבָבִי! כָּלֶךְ מַעֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת, אֲשֶׁר לֹא יָבִיאוּ אוֹתְךָ אֶל שׁוֹם מְקוֹם, רַק הַיֵּשֶׁר אֶל הַשְּׂאוֹל תַּחֲתִית וְהַגִּיהֲנוּם. בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין זֶה עֲצָה וְתַחֲבוּלָה, בְּעֵת צָרָה מְרָה שְׁעוֹבְרֶת עַל הָאָדָם, אֲלֵא לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן מִמְּנוּ יִתְבָּרֵךְ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים. וְאִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ'). עַלִּינוּ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלֵנוּ, לְבַקֵּשׁ בְּרַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים כְּעֵנִי בַּפֶּתַח, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ הַטּוֹב יַעֲשֶׂה אֶת שְׁלוֹ. אֵל תִּפְסִיק מִלְבַקֵּשׁ, וְתִרְאֶה תִּכְף-וּמִיד לְהַתְקַשֵּׁר עִמִּי, אוֹ אֶתָּה תִּבּוֹא אֵלַי, אוֹ אֲנִי אֲסַע אֵלֶיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד,
וּמְצַפֶּה לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ...

ב' תתקע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעִי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עַלִּינוּ ... גַּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בוּ אֶתָּה מְגַלֶּה אֶת שְׁבוֹרֵן לְבָךְ וּנְפִילַת רוּחְךָ —
לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וְהִנֵּה, חֲמֻדַת לְבָבִי! עֲשִׂיתָ מְשָׂא וּמִתֵּן וּנְכַנְסֶת בְּחוֹבוֹת עֲצוּמִים שֶׁל כְּמָה רַבּוֹת וְכוּ', וְעַכְשָׁו אֵין לְךָ מְמָה לְשִׁלֵּם וְכוּ'. צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׂדַעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיְתָה מִתְנַגֶּדֶת מְאֹד מְאֹד אֶל דְּרָךְ כְּזוֹ, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזְהִירוּנוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכְנִס בְּחוֹבוֹת. וְכֵן אָמַר: מִי שֶׁנִּזְקַר לֹא לַעֲשׂוֹת מְשָׂא וּמִתֵּן יוֹתֵר מִכְּפִי כַחוּ, הוּא מְקַיֵּם בְּאַמֶּת "בְּכָל מְאֻדְךָ". עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עֲבַרְתָּ וְעֲשִׂיתָ עֶסֶק גְּדוֹל כְּזֶה וְנִכְשַׁלְתָּ וְכוּ', הָאִם בְּשִׁבִיל זֶה תִּהְרַג אֶת עֲצֻמְךָ וְכוּ'? ! מַה לַעֲשׂוֹת? הָעֶבֶר אֵין! וּבִפְרוּשׁ קַבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ז"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כו'), לְהִיּוֹת רַגִּיל לְשִׁכַח אֶת הָעֶבֶר, וּלְהַתְחִיל בְּכָל פַּעַם מִחֻדָּשׁ. בּוֹדָאֵי צָרְתְּךָ

אֲשֶׁר ב' תתקעא בנחל קכט

היא צרה, אבל צריך שתדע, שמכל צרה יכולים לצאת — אם מתחרטים באמת וכו', ובאים אליו יתברך בלב נשבר ונדקה, ובוכים ומתודים לפניו יתברך על אשר עבר וכו', בודאי לא ישיב השם יתברך אותך ריקם, וסוף כל סוף תזכה לשלם כל חובותיך, ותצא מצרותיך. העקר, המדת לבכי! להפך את כל היגון ואנחה אל תוך שמחה (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג), ולהשתדל להיות רק שמח וטוב לב תמיד (שם, סימן כד), ולהפציר הרבה בתפלה ובתחנונים (שם סימן כה), שיוציא אותך מהמיצר והחובות. ואם תעשה כן — להיות רק שמח, ולא להניח אצלך העצבות אפלו רגע, וכן להיות רגיל רק להתפלל ולהתבודד ולהתחנן אליו יתברך בתמימות ובפשטות גמורה, אז תזכה לנסים ולנפלאות שיעשה עמך השם יתברך.

הדורש שלומך...

ב' תתקעא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר כי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך הנקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. והנה להשיבך דברי אמת — יקצרו המון יריעות, ובפרט שספרי רבנו ז"ל בידך — הפך בהם. ופה תקבל ממני רצוף ספרי רבנו ז"ל, שזכיתי להדפיס כבר כמה פעמים. ותהלה לאל, זכיתי להפיצם על פני תבל בזול גדול: "לקוטי-מוהר"ן", "ספורי-מעשיות", "ספר-המדות", "לקוטי-עצות", "קצור לקוטי-מוהר"ן, "לקוטי-הלכות, חלק א'", מלבד הספרים החדשים: "שמירת הזמן", "סדר-דרך-הלמוד", "אשר בנחל" — ח' חלקים, "לקוטי-מוהר"ן" עם פרוש "שפת הנחל", וירחון "אור הצדיק". ותהלה לאל, אלו הספרים הפצתיים לרבות רבבות בכל קצוי תבל, כי הבקשות באות מכל העולם ממש, ובפרט מארץ ישראל. כי בחור אחד פרסם שם, אשר אצלנו מקבלים ספרי רבנו ז"ל בזול גדול, ועל-כן מזמינים בכל פעם, ואני שולח להם.

קל אשר ב' תתקעא בנחל

אך אי אפֿשר לכתב לְכָל אַחַד מְכַתָּב, כִּי כָּבֵד הִגִּיעוּ אֵלַי יוֹתֵר מֵאַרְבַּעַת אֲלָפִים מְכַתָּבִים בְּמִשְׁךְ אֱלוֹ הַשָּׁנָתִים שְׁפָרְסִם הַבְּחֹר... וְאִין לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיב כְּרִצּוֹן כָּל אַחַד, רַק כַּמָּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו עוֹזְרִים לִי לְשַׁלַּח לְכָל אַחַד מֵהַמְזַמְיָנִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְהִנֵּה מִחַמַּת שְׁעוֹזְרִים בְּזֶה כַּמָּה בְּנֵי־אָדָם, וְהַדְּבָר אֵינּוּ כָּל־כֶּף מְסֻדָּר, עַל־כֵּן שׁוֹלְחִים בְּכָל פֶּעַם סְפָרִים אַחֲרֵים, וְכַמָּה פְּעָמִים שׁוֹכְחִים כַּמָּה כְּתוּבוֹת, וְעַל־כֵּן נִתְאַחַר, אֲבָל אֲקוּהָ שְׁתִּקְבֵּל אֶת כָּל הַסְּפָרִים.

ואודות הטענה... צריך שלא תהיה למעלתו שום טענה, כי הבחור הנ"ל פרסם במודעות נגד רצוני, וכן כתב מחיר כל־כף זול, אשר הדאר בעצמו עולה יותר מכל הסכום, מכל שכן הספרים בעצמם עולים לי הון רב, אף־על־פי־כן מאחר שכל פונתי בהדפסת הספרים היא רק להפיץ דעת רבנו ז"ל בעולם, על־כן איני מסתכל על זה, ואני עוד עוזר לו, אף שבין כף נעשיתי בעל חוב גדול וכו'; כי לדעתי, זהו עקר מצות צדקה — לקרב רחוקים אליו יתברך, שירגילו את עצמם לדבר עמו יתברך בלשון שרגילים בה, כל אחד כפי לשונו, אשר זו נקראת תפלה והתבודדות, אשר אין למעלה מזה. על־כל־פנים טענות לבל תהינה לה, כי תמיד תקבל יותר ספרים מכפי ששלחת — פחות ממאה לירות, אשר זה בקשי מכסה את הוצאות דמי המשלוח, ומכל שכן את הספרים בעצמם, אשר הם ממש בחנם.

והנה, אם תשאל, איך ומה ולמה אני מניח דבר כזה וכו'? האמת אגיד לה, שמחיתי כבר כמה פעמים, ואינו מצית אותי, אף שהסברתי לו, שיש לי הפסדים גדולים וכו', אף מאידך — איזו נחת רוח לראות כל־כף המון מכתבים מכל פנות ארץ ישראל, מכל מיני מקומות נדחים, שמבקשים את ספרי רבנו ז"ל בתשוקה עצומה. יהודי ממושב לכיש כותב בתשוקה עצומה, יהודי מעפולה, מקרית שמונה, מנהריה, מעכו, מנצרת וכו', וכו', ממקומות נדחים ומקבוצים רחוקים, ומכל שכן וכל שכן מהעירות הגדולות והמפרסמות: ירושלים, חיפה ובני־ברק, אשר משם באות הדרישות מכל הסוגים: חסידים ומתנגדים, אשכנזים וספרדים, ומכל העדות

אֲשֶׁר ב' תתקעא בנחל קלא

השונות וכו'. ואם־כן אני מתישב בעצמי בשעת התבודדות, איך אוכל למנע ולעכב את הטוב מרבוי אנשים הכותבים בצמאון רב ובהשתוקקות נוראה ונפלאה מאד מאד אחר ספרי רבנו ז"ל?! ואם אמנם יש לי הפסדים רבים — מה לעשות?! איך שהוא באים אצלי בכל פעם אנשים, ומבקשים אותי להתפלל בעבורם, ונותנים לי מעות על פדיון, ולעשות להם פדיון נפש, ואני לוקח את הכסף הזה, ומפיץ בזה ספרי רבנו ז"ל, כי לדעתי הצדקה הזו היא הכי גדולה והיא העקרית בדעת רבנו ז"ל, ולהחזיר נפש אחת מישראל — פדאי וכדאי כל היגיעות והטררחות. ובפרט מי יודע, אם ספרים יכולים לקרב נפשות לאלפים ולרבות ולדורי דורות וכו', על־כן אני מעלים עין ממנו, אף שבגלוי הוכחתיו כבר כמה וכמה פעמים, ואינו מצית אותי.

חמדת לבבי! השם יתברך זכה אותך, תהלה לאל, במעות, מדוע לא תכניס את המעות בעבודה הקדושה הזו של הפצת מעינות החכמה חוצה?! הלא צריך לדעת, כי איך שהוא, האדם חטא כל־כף בימי נעוריו, רחמנא לצלן וכו', באשר היית רגיל לכתב לי בבחרותך, מכל מה שעבר עליך בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה וכו', ועכשו יש ביכלתך לתקן זאת, על־ידי צדקה (עין לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רסד), כי צדקה היא תקון הברית. ועקר הצדקה הוא לזכותם על תכליתם הנצחית (עין לקוטי־הלכות, ברכות השחר, הלכה ה'); ובאמת זהו עקר תקון פגם הברית — כשזוכים לקרב אנשים אחרים כמובא בלקוטי־מוהר"ן (חלק א', סימן יד), בסוד (ירמיה טו, יט): "אם תוציא יקר מזולל", עין שם; ועל־כן ראה וגם ראה, אחי! להיות לי לעזר לענגן הנשגב והנורא הזה של משלוח ספרים. זכר כמה פעמים עברת עברות חמורות וכו', אשר לפי דעת האריז"ל יכלו הימים — כמה תעניות שאמה צריך להתענות עליהם וכו', כמה אלפי פעמים חטאת בהוצאת זרע לבטלה, רחמנא לצלן, אשר לפי דעת האריז"ל, על כל פעם צריכים להתענות פ"ד תעניות, ואם־כן לפי זה איך בחיידך תוכל להשלים רבוי תעניות כאלו?! ועכשו, שזכה אותך השם יתברך במעות, מדוע לא תזכר את כל

קִלְבֵּךְ אֲשֶׁר בְּתוֹכְךָ בְּנִחָל

הָעֵבֶר, וּרְאֵה עַל-כָּל-פְּנִימִים מַעֲכָשׁוֹ לְתַקֵּן זֹאת — עַל-יְדֵי הַפְּצַת דַּעַת הָאֵמֶת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

וְעַל-כֵּן, חֲמֵדַת לְבָבִי! אֵל תִּהְיֶה בְטָלָן, וְאֵל תִּפְּל כָּל-כָּף בְּדַעְתָּךְ בְּכָל פַּעַם מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל צְדָקוֹתֶיךָ בְּצִדְקָה הַנוֹרָאָה הַזֹּאת שֶׁל הַפְּצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וּבְזִכּוֹת שְׂתַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם אֲחֵרִים בְּתוֹכָהּ, יִמְחַל גַּם לָךְ, כְּמוֹ שֶׁסָּפַר רַבְּנוּ ז"ל בְּהַסְפּוֹר מִהָעֶשְׂרִים, שֶׁהִלְנָה מַעוֹת לְהַמּוֹן בְּנֵי-אָדָם וְכוּ' (עֵין חַיִּימוֹהַר"ן), וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְשׁוֹב בְּאֵמֶת וּבְתַמִּים אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׂמַח אֶת עַצְמָנוּ עַל גְּדֻלַּת הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְוַדַּע מִרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תתקעב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא אֶת רֵאשִׁי הַיְתַשְׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבִי, יְדִיד הַשֵּׁם הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, אֲשֶׁר שָׂרַשׁ נִשְׁמָתוֹ הוּא אֶצְל הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

שְׁלוֹם רַב.

מְרַב תְּשׁוּקַת נַפְשִׁי לְהִתְאַחַד בְּנִפְשֶׁךָ עַל עֵצִים נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁם שָׁמִים שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה בְּכָל יוֹם מְחַדָּשׁ, אִמְרָתִי לְבוֹא בְּשׁוֹרוֹתִים אֵלָיו אֵלֶיךָ, וְלִשְׁלַח לָךְ כַּמָּה מִסְפָּרֵי שְׂזֻכֵּי לְחַבֵּר לְכַבוֹד תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל, לְאוֹת אֲהָבָה וְחֶבֶד יִתְרָה.

חֲמֵדַת לְבָבִי! חֲזוֹק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד בְּנִקְדְּתָךְ הַפְּנִימִית שְׁבוּעֶרֶת כָּךְ, וְלֵךְ בְּכַחַךְ זֶה וְהוֹשַׁע אֶת יִשְׂרָאֵל, כִּי לְגִדּוּלוֹת אִתָּה נּוֹצֵר, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְכָל פְּמִלְיָה שְׁלוֹ מִתְּפָאֲרִים עִמָּךְ מְאֹד מְאֹד — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֲלָקָךְ, עַל נַעַם חֲלָקָךְ, אֲשֶׁר בְּחַיִּים בְּחַרְתָּ, וְהִרְגַּל עִצְמְךָ לְדַבֵּר עִמּוֹ

אֲשֶׁר ב' תתקעג – ב' תתקעד בנחל קלג

יתברך בלשון שאמה רגיל בה, אשר זו נקראת "התבודדות". וכל דבור ודבור שתדבר עמו יתברך, יהיה לך להצלחה רבה. והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו, ויזכנו להתאחד ביחד עם כלל נשמות ישראל שהם השכינה.

הדורש שלומו הטוב באהבה רבה...

ב' תתקעג.

בעזרת השם יתברך, יום ששי – ערב-שבת-קדש לסדר פי תשא את רא"ש ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, אשר שרש נשמתו הוא אצל הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

שלום רב.

מרב תשוקת לפי להתאחד עם נפשך, אמרתי לבוא בשורותי אליו, וגם לשלח לך כמה ספרים שחברתי לכבוד תורת רבנו ז"ל. מרב אהבה וחבה יתרה שיש לי עמך, ששמעתי, שתהלה לאל, אתה מקבל על עצמך על מלכות שמים באהבה, השם יתברך יצליח בך, ונזכה להתאחד יחד עם כלל נשמות ישראל.

הדורש שלומו הטוב באהבה רבה...

ב' תתקעד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי – ערב-שבת-קדש לסדר פי תשא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר והנעלה, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

קלד אָשׁר ב' תתקעה בַּנחל

מכתבך היקר, אָשׁר בו אַתָּה מְבַקֵּשׁ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וּפְהָ תִקְבַּל כַּמָּה סִפְרִים מִסִּפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וּבִקְרוּב תִּקְבַּל עוֹד סִפְרִים. חֲמִדַּת לְבָבִי! חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לְהִתְמַיֵּד בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אָשׁר רַבְּנוּ ו"ל אָמַר (חַי-מוֹהַר"ן, סִימָן שְׁמ"ט), שֶׁהוּא אֲתַחְלָתָא דְגְּאֵלָה; וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי הַזּוֹכֶה לְהִתְמַיֵּד בּוֹ! וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ, שְׁזַכִּינוּ שְׂיִצְאָ לְאוֹר הַסִּפֵּר הַנּוֹפֵלָא, אָשׁר רַבִּים חִבּוּ וְקוּוּ עַל זֶה, וְהוּא "שְׁפַת הַנַּחַל", בְּוֹדָאֵי יְהִיָּה נֶקֶל בְּיֹתֵר לְהַבִּין בְּהַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן". וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתקעה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קַדְשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיֵּקָר לִי מְאֹד, הָאֲבִירָךְ הַיֵּקָר לִי מְאֹד שְׁזַכִּיתִי לְהַפִּירוֹ עַד עֲכָשׁוּ, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מכתבך הארוך, אָשׁר בו אַתָּה שׁוֹפֵף אֶת לְבָבְךָ הַמֵּר מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ מִבְּנֵי יַחֲדָךְ אָשׁר מְמַרֵּר אֶת חַיִּיד, וְאֵין לָךְ עֲצָה לְשִׁית עִמּוֹ; הִנֵּה מְצִינוּ בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן נט): מְסַגֵּל יוֹתֵר לְבָנִים — לְהִיּוֹת רְחוּק מֵהֶם, לְכַלִּי לְהִיּוֹת דְּבוּק בָּהֶם לְשַׁעֲשַׁע בָּהֶם בְּכָל פַּעַם, רַק לְכַלִּי לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, עֵינֵי שָׁם. וְהִנֵּה בְּדֶרֶךְ כָּלֵל סְבוּת הַצְּרוּת וְהַמְרִירוֹת שְׂיִשׁ לְאֵב וְאִם מְבִנּוּ אוֹ מְבַתּוּ הֵן בְּאוֹת דִּיקָא מְרַבּוּי אַהֲבָה שְׂיִשׁ לָהֶם אֶל הַבָּנִים, וּמִשְׁתַּעֲשַׁעִים עִצְמָם עִמָּהֶם, וּמְחַמַּת שְׁהָאֵב וְהָאִם בְּדֶרֶךְ כָּלֵל עֲצָבָנִים (נְעֵרוּעֵז) מְרַב הַרְפַּתְקָאוֹת שֶׁעָבְרוּ עֲלֵיהֶם בְּחַיֵּיהֶם (אָשׁר דְּבַר זֶה עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד בְּעוֹלָם, וְאֵין אֶחָד שֶׁלֹּא עָבַר עָלָיו אֵיזָה מְאֲרָע אוֹ צָרָה בְּחַיָּיו), וְעַל-כֵּן בְּשַׁעֲהָ שָׁהֶם בְּמַצָּב לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם בְּנֵיהֶם אוֹ בְּנוֹתֵיהֶם, אֲזִי הֵם מִשְׁתַּעֲשַׁעִים וּמְרָאִים לָהֶם אַהֲבָה עֲצוּמָה וְכוּ', וּכְשֶׁהֶם עֲצָבָנִים (נְעֵרוּעֵז), אֲזִי הֵם מְרַחֲקִים אוֹתָם וְצוֹעֲקִים עֲלֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, וְכָל

אֲשֶׁר ב' תתקעה בנחל קלה

מה שְׁנֹאֲרַע בְּבֵית אוּ בְעֶסְקֵיהֶם, הֵם תּוֹלִים אֶת זֹאת בְּסִבַּת בְּנֵיהֶם אוּ בְנוֹתֵיהֶם. וּכְעֵין שְׁפָרַשׁ רַשׁ"י עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ל, כג): "אֲסַף אֱלָקִים אֶת חֲרָפְתִּי" וְגו'; כֹּל זְמַן שְׂאִין לְאִשָּׁה בֵּן, אֵין לָהּ בְּמִי לְתֹלוֹת סְרַחֲוֹנָהּ, מִשִּׁישׁ לָהּ בֵּן — תּוֹלָהּ בּוּ: מִי שֶׁבֵר כְּלִי זֶה? בְּנָךְ. מִי אָכַל תְּאֲנִים אֵלָיו? בְּנָךְ, עֵין שָׁם; הֲרִי שֶׁהוּא טֹבַע הָאָדָם לְתֹלוֹת סְרַחֲוֹנוֹ בְּכֵנוֹ אוּ בְכַתּוֹ. וְעַל־כֵּן בְּשָׁעָה שְׂאִינוֹ הוֹלֵךְ כְּמוֹ שְׂרוּצָה, אִזּוֹ תַכְּף־וּמִיד תּוֹלָה סִבַּת אֵי הַצְּלָחַתּוֹ בְּכֵנוֹ אוּ בְכַתּוֹ, וּמִתְחִיל לְהַכּוֹת אוֹתָם וְצוֹעֵק עֲלֵיהֶם, וְהֵם נֹעְשִׂים עֲצָבָנִיִּים, מְרַב פֶּחַד הַהִפְאֹוֹת וְהַצְּעָקוֹת וְכוּ', וְכֵן חוֹזֵר חֲלִילָה; אוֹהֲבִים אוֹתָם וּמִשְׁתַּעֲשְׂעִים עֲצָמָם עִמָּהֶם וְנוֹשְׁקִים אוֹתָם וּמַחְבְּבִים אוֹתָם, וְאַחֲרֵי־כֵן נֹעְשִׂים עֲצָבָנִיִּים, מִהִמְרִירוֹת וְהַרְפָּתָקָאוֹת אֲשֶׁר עוֹבְרִים עֲלֵיהֶם, וְעַל־יְדֵי־זֶה מוֹצִיאִים אֶת כַּעֲסָם וְאֵי סְבֻלָּנוֹתָם עַל הַיְלָדִים, וְכִכָּה חוֹזֵר חֲלִילָה; הַבְּנִים וְהַבָּנוֹת מִתְפָּרְאִים בְּיֹתֵר, וְהַהוֹרִים נֹעְשִׂים עֲצָבָנִיִּים עוֹד יוֹתֵר, עַד שְׂאִין סוֹף וְאֵין עֶרֶךְ לְמִרְרִירוֹת וְלַצְּרוֹת בְּבֵית, וְכֹל הַבֵּית מִתְהַפֵּף לְגִיהֲנוּם מִמָּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְאֵין לָהֶם עֲצָה לְתֵן לְנַפְשָׁם, וְהוֹלְכִים אֶל רוֹפְאִים וְחַכְמִים וְכוּ', וְכֹל אֶחָד נוֹתֵן לוֹ עֲצָה אַחֲרֵת וְכוּ', וְאִינוֹ מוֹעִיל כָּלֵל. וּבְאֵמַת כְּשִׁירְגִיל הָאָדָם אֶת עֲצָמוֹ לִילֵךְ בְּשִׂיחָה וּבַהוֹרָאָה זֹו שְׁגֵלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל — לְבָלִי לְהַסְתַּפֵּל עֲלֵיהֶם כָּלֵל, לְבָלִי לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּהֶם, וְלְבָלִי לְהִיּוֹת דְּבוּק בָּהֶם, אִזִּי יִהְיֶה לָהֶם הַצְּלָחָה רַבָּה; כִּי בְּאֵמַת לְכָל יֶלֶד אוּ יְלָדָה יֵשׁ קֹטֵב אַחַר בְּחֵיּוֹ, וְרוּצָה לְהוֹצִיאֹו מִכַּח אֶל הַפַּעַל, וְאַפְלוֹ אֲשֶׁר בְּדַעַת הַגְּדוֹל מְמֹנוּ נִרְאָה כְּשִׁטּוֹת אוּ דְמִיּוֹן וְכוּ', אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֲצַלֵּם נִדְמָה לְעֲנִן גְּדוֹל, וּכְשֶׁהַהוֹרִים מְעַכְּבִים אוֹתָם, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְבַּלְבַּלַת וְנִתְמַרְמַרַת דַּעְתָּם וְנִתְעַקְּם לָבָם וְכוּ'. וּמִכָּאֵן מִתְחִילִים הַיְסוּרִים, שֶׁהֵם מוֹרְדִים וּמִתְפָּרְאִים נֶגֶד הַהוֹרִים וְכוּ'. וְלִהְפוֹךְ — הַהוֹרִים הֵם עֲצָבָנִיִּים וְכוּ', וְאִזִּי מִתְחִילוֹת הַמַּחְלָקַת וְהַמְרִיבוֹת בְּבֵית. וְעַל־כֵּן בְּהִכָּרַח לְהַרְגִיל עֲצָמָם לְהַעֲלִים עֵין מִהַיְלָדִים שְׁלָהֶם.

אֵךְ אִם הַהִכָּרַח לְחַנְּכָם מִצַּד מְצוֹת חֲנוּף, שֶׁהִיא הַמְצוּוֹה הַכִּי גְדוֹלָה, אֲשֶׁר הִיא מְצוֹת עֲשֵׂה שֶׁל (דְּבָרִים יא, יט): "וְלַמְדַתֶּם אֹתָם אֶת בְּנֵיכֶם" וְגו', (שְׁמוֹת י, ב): "לְמַעַן תִּסְפָּר בְּאֲזְנֵי בְּנֵךְ" וְגו', (דְּבָרִים ו, ז):

קלו אֲשֶׁר ב' תתקעה בַּנְחָל

"וּשְׁנַנְתֶּם לְבַנְיָדָ" וגו', על-פּן עֵקֶר הַעֲצָה הִיא בְּשַׁעַה שְׁאִינוּ עֲצָבְנִי, בְּשַׁעַה שְׁיֹשְׁבִים כָּל בְּנֵי הַבַּיִת אֶצֶל הַשְּׁלֶחֶן בְּשַׁעַת אָכִילָה, אוּ בְּשַׁבַּת-קֹדֶשׁ בְּשַׁעַת הַסְּעֵדָה, וְיִגִּיל לְדַבֵּר עִם בְּנֵי בַיִתוֹ וּבְנֵי וּבְנוֹתָיו מִעֲנִין מִדּוֹת וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, וַיִּסְפֹּר לָהֶם סְפוּרִים מִגְּמָרָא, מִדְּרָשִׁים וְזֵהר הַקְּדוּשׁ וְהַצְּדִיקִים הַקְּדוּשִׁים, וַיִּחְזֹר לְפָנֵיהֶם פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר דְּכַרִּי מוֹסֵר מִתְּבָלִים בְּהַתְּחַזְּקוֹת, וְלִסְפֹּר מִמַּעֲלַת הַזּוֹכָה לְטַל אֶת יָדָיו בְּכָל יוֹם נְטִילַת יָדַיִם שְׁחָרִית, וְלֹא יֵלֶךְ אַרְבַּע אַמּוֹת בְּלִי נְטִילַת יָדַיִם, וּמִמַּעֲלַת הַנּוֹהֵר לומר הַבְּרָכוֹת לְאֵט לְאֵט, וּמִמַּעֲלַת הַמְּבָרֵךְ "בְּרַכְתֵּ-הַמְּזוּזִין" אַחַר כָּל סְעֵדָה וּבְתוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וּמִמַּעֲלַת כְּבוֹד אָב וְאָם וּכְבוֹד וְהַדוּר פְּנֵי זָקֵן וְכוּ' וְכוּ', וְכֵךְ יִלְבִּישׁ דְּכַרְיוֹ בְּסְפוּרִים, וּבְכָל סְעֵדָה וּסְעֵדָה יִחְזֹר עַל שְׁעוֹרֵר אוֹתָם, וְכֵן יִשְׁלַב הַלְכוֹת הַנְּהוּגוֹת בְּכָל יוֹם וּבְכָל עֵת בְּתוֹךְ דְּכַרְיוֹ, וּמִכָּל שְׁפָן הַלְכוֹת הַחֵג בְּחָג, וְהַלְכוֹת שַׁבַּת בְּשַׁבַּת, וְיִגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר מְזֵה בְּכָל פֶּעַם, וַיִּחְזֹר עַל זֵה פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וְהַכֹּל בְּנַחַת וּבְדִרְךָ אֶרֶץ גְּדוּל. וְאֵף שִׁידְמָה לוֹ, שְׁאֵין שׁוּם תּוֹעֵלַת מְדַבּוּרָיו — אֵל יֹאמֵר זֹאת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (שיחות-ה"ר): הַדְּבֹר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוּל, עֵינֵן שָׁם; וְאִם יִהְיֶה חֶזֶק בְּזֵה, אֲזִי סוּף כָּל סוּף יִפְעַל.

וּבְכַרְט רְאוּי לְעוֹרֵר אֶת הַבְּנוֹת עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת, וְלִסְפֹּר לָהֶן סְפוּרִים עַל מִצְוֹת הַצְּנִיעוּת מִנְּשִׁים צְדָקָנִיּוֹת, וְכֵן לְעוֹרֵר אֶת הַבְּנִים עַל לְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְעַל דְּרָךְ אֶרֶץ, וְכֵן לְעוֹרֵר הַרְבֵּה עַל צְדָקָה וְעַל הַכְּנָסַת אוֹרְחִים. וְעַל כָּל עֲנִין לְתַבֵּל בְּסְפוּרִים הַמוֹשְׁכִים אֶת לֵב הָאָדָם, וְעַל-יָדֵי-זֵה סוּף כָּל סוּף יִשְׁתַּנּוּ הַבֵּן אוֹ הַבַּת. וּבְלִבְד שְׁיַעֲשֶׂה זֹאת בְּנִיחוּתָא, וְלֹא לְצַעֵק וְלְהַתְּקוּט עִמָּהֶם, אֲשֶׁר לֹא יוֹעִיל אֵלָּא עוֹד יִזִּיק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן.

וְעַל כָּלֵם — צְרִיכִים לְשַׁפֹּךְ שִׁיחַ וְתַפְלָה אֱלִיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִפְרֵשׁ כְּפִיו בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים, אוּלֵי יָחוּס וְאוּלֵי יָרַחֵם עָלָיו, שְׁיִהְיֶה לוֹ בְּנִים וּבְנוֹת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, שׁוֹמְרֵי תּוֹרָה וּמִצְוֹת; כִּי בְּלִי תַפְלָה הָאָדָם הוּא בְּסַכְּנָה גְּדוּלָה, וּמִסְפָּרִים מִיְהוּדִים פְּשׁוּטִים, שְׁשָׁפְכוּ לָבָם כְּמַיִם, שְׁיִהְיֶה לָהֶם בְּנִים וּבְנוֹת טוֹבִים, וְזֵה הוֹעִיל לָהֶם. וּפְעַם אַחַת שְׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמְנוּ, שֶׁתְּהַלָּה לְאֵל, זָכָה שְׁבִיתוֹ הוּא בֵּית הַשֵּׁם,

אֲשֶׁר ב' תתקעה בַּנְחָל קלז

וְכָל בָּנָיו וּבְנוֹתָיו הֵם יִרְאִים אֲמַתַּיִם, עוֹבְדֵי הַשֵּׁם בְּמֵלֵא מוֹכֵן
הַמֶּלֶךְ, אִיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם בְּכָה לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בְּבִכּוּיֹת עֲצוּמוֹת, שִׁיְהִי־
לוֹ בָּנִים וּבָנוֹת טוֹבִים יִרְאִי ה', וּבְזוֹ הַלְשׁוֹן אָמַר לִי: "אִיךָ הָאֵב
יַעֲדֵעַן טָאג אֵן גְּעִפִּילֵט אִיִּין פּוֹלְעַן קאַפֵּל מִיט טְרַעֲרֵן צוֹ הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ, אִיךָ זָאל הָאָבֶן גּוֹטֵעַ קִינְדֵּער" לִּכִּי כִּף לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל,
אֲשֶׁר כָּל דְּבַר שֶׁאָנוּ צְרִיכִים, עֲלִינוּ רַק לְבַקֵּשׁ וְלֹהֲפֹצִיר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי הָאָדָם צְרִיךְ לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיֵּדַע שֶׁאֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵךְ כָּלֵל, וְכָל מַה שֶׁצְּרִיךְ, עֲלִיו
רַק לְדַבֵּר וְלִשְׁיַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ בְּלְשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ, וַיִּבְקֹשׁ הַכֹּל רַק
מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כִּי הַעֲקָר לְמַסֵּר עֲצָמוֹ
לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. כִּי הָאָדָם מְחַיֵּב לְהֶאֱמִין, אֲשֶׁר "מֵלֵא כָּל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ", וְלִית אֲתֵר פְּנוּי מְנִיָּה, וְכָל הַמַּחֲשָׁבוֹת שֶׁל הָאָדָם — הֵן
בְּתַפְלָה וְהֵן כָּל הַיּוֹם, וְכָל הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל אִיזוֹ מִדָּה לֹא טוֹבָה שֶׁבָּאָה
לְאָדָם — הֵן מִהַקְפָּדָה אוֹ מֵאֲהָבוֹת רְעוּת, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, אוֹ מִדְּבָרִים
בְּטָלִים, קִנְאָה, שִׁנְאָה, תַּחֲרוּת, קִטְטוֹת וּמְרִיבוֹת, צַעַר וְיִסּוּרִים,
מַחֲלָקַת בְּבֵיתוֹ וּמְרִירוֹת מְבָנִים — הַכֹּל, יֵשׁ בּוֹ מְצִיאוֹת הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ. וְעַל-כֵּן מָה עֲלָיו לַעֲשׂוֹת? לְחֹזֵר עַד הַמַּבָּהוּ, וַיִּפְשֵׁט כְּפָיו
אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וַיִּשְׁתַּטַּח עַל פָּנָיו בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנָיו יִתְבַּרֵךְ
שִׁיעֹזֵר לוֹ. וְעַל-כֵּן הָעֶבֶר אֵין, עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁאֵין שׁוֹם דְּבַר קָטָן
וְגָדוֹל, שֶׁלֹּא יִהְיֶה שָׁם אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, כִּי בְּכָל תְּנוּעָה קְטָנָה, וּבְכָל
זִיז כָּל שֶׁהוּא, שָׁם גְּנוּז רְצוֹן אֲלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְעַל-כֵּן בְּיִדְאֵי הָיָה
הַהֲכָרַח מִטַּעַם הַכְּמוּס עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שִׁיעֵבֵר עֲלִיךָ מִבְּנֵךְ מַה שִׁיעֵבֵר,
וְעַל-כָּל-פָּנִים מֵהַיּוֹם תִּרְאֶה לְקִיָּם אֶת כָּל הַנְּאָמָר בְּמַכְתָּב זֶה — לֹא
לְרַדֵּף אֶת בְּנֵךְ וְלֹא לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמּוֹ הַרְבֵּה, וְלִהְיוֹת רָגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ
בְּנִיחוּתָא. וּבִפְרָט בְּשַׁעַת הַסַּעֲדָה, דְּבָרֵי מוֹסֵר וְיִרְאַת שָׁמַיִם, סְפוּרִים
וְהַתְּחַזְּקוֹת בְּמַדּוֹת וּבְדַרְךָ אֶרֶץ, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים וּנְפִלְאוֹת שִׁישְׁתַּנָּה
הַמְּצָב בְּבֵית, וַיִּהְיֶה לָךְ עוֹד מִמֶּנּוּ הַרְבֵּה נַחַת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמְבָרְכֶךָ בְּנַחַת...

(ל) בְּכָל יוֹם מֵלֵאֲתֵי כְּפָה שְׁלֵמָה עִם דְּמַעוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, שֶׁאֲזַכֶּה לְבָנִים טוֹבִים.

ב' תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אֲשֶׁר בּוֹ מִבְּקֵשׁ כְּבוֹדוֹ סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל, וְהִיא אֶצְלָנוּ שְׂמִיחָה עֲצוּמָה לְשֵׁרֵת אֲתָכֶם עִם הַמַּתְנָה הַיָּקָרָה הַזֹּאת, וְהִיא — סִפְרֵי רַבְּנוּ ו'ל; כִּי בְּפִרוּשׁ אָמַר (תִּי־מוֹהֲר"ן, סִימָן שִׁמְט), שְׁסִפְרוּ הוּא 'אֲתַחֲלֵמָה דְגֵאֲלָה'; וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי הַמַּתְמִיד בְּסִפְרוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא. כִּי הַלְמוּדִים שֵׁיִשׁ שָׁם, הֵם יוֹבִילוּ אוֹתְךָ הַיָּשָׁר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִזְכֶּה לְהַכִּלֵּל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וּבְפִרְט עַל־יְדֵי דְרָךְ הַתָּם שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, לְהַרְגִיל עֲצוּמוֹ לְשׁוּחַ וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, כַּמוּבָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים. וְעַיִן בְּקוֹנְטְרַס "שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנּוֹ", הַמְצַרֵּף אֶל סִפְרֵי "אֲשֶׁר בַּנְחַל", חֵלֶק ה' [מִהַדוּרָה יְשָׁנָה, וְכֵן גִּדְפָס בְּסִפְרֵי "אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרַסִּים", כְּרֵךְ ח'], וְשֵׁם תְּמַצָּא מְרַגּוּעַ לְנַפְשֶׁךָ.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר כִּי תִשָּׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַשֵּׁם הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה, הַרוּצָה לְהָאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת הַיּוֹצֵא מְשַׁלֵּשׁ רֵאשׁוֹנוֹת דְּעִתִּיק וְכו', נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

אֲשֶׁר ב' תתקעח בַּנְחַל קלט

מִכְתָּבָךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְבַקֵּשׁ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וּפֹה תִקְבַּל רְצוֹף פְּמָה סִפְרִים, וּבְקָרוֹב נִשְׁלַח לְךָ עוֹד. לְעֵת עֲתָה רָאֵה לְהִתְמַיד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁבִקֵּשׁ וְהוֹרָה וְהִדְרִיף אוֹתָנוּ בְּסִדְר־דְּרָף־הַלְמוּד שְׁלוֹ (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן עו), כְּאֲשֶׁר תִּמְצָא רְצוֹף פֹּה הַקּוֹנְטֵרַס הַזֶּה. וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמַרְגִיל עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּסִדְר־דְּרָף־הַלְמוּד הַזֶּה, וּבִאֲפִן הַזֶּה יִזְכֶּה לְסִים מְסַכֵּת אַחַר מְסַכֵּת, וְיִטַּיֵּל בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵין שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן כח); אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרַבְּנוּ ז"ל, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתקעח.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּקְהַל פְּקוּדֵי הַיְתַשְׁלִ"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד אֶל פְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחַת נְצָחִים.

פְּלִיאָה נִשְׁגָּבָה בְּעֵינֵי, שְׁזָה כְּמָה שְׁבוּעוֹת שְׁלֵא שְׁמַעְתִּי מִמֶּךָ, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה לְחַשֵּׁב. הֵן אֵמֶת שְׁאֵנִי דֵּן אוֹתָךְ לְכַף זְכוּת, שְׁאֵתָה עוֹמֵד סְמוּךְ לְחַתְּנָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן דִּיקָא בְּעֵת כְּזוֹאת רֵאוּי וְנִכּוֹן לְהַתְּעוֹרֵר וְלְהַתְּחַזֵּק וְלְהַתְּחַדֵּשׁ וְלְהַתְּאַמֵּץ מְחַדֵּשׁ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְלֵאחֹז אֶת עֲצָמוֹ בְּיַחַד, וְלְהַמְשִׁיךְ עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּיָתֵר שְׁאֵת וּבְיָתֵר עוֹ. וּבְפֶרֶט שְׁרַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְאַחַד סְמוּךְ לְחַתְּנָתוֹ: כִּיצַד מְרַקְדִים לְפָנֵי הַכֶּלֶה (פְּתוּבוֹת טז); וְרַמְזוּ לוֹ, כִּיצַד מְרַקְדִין וּמְדַלְגִין עַל מַה שְׁהִיָּה לְפָנֵי הַכֶּלֶה, הֵינּוּ לְפָנֵי הַחַתְּנָה (תִּימָה־הַר"ן); אוֹת עִבּוּדַת הַשֵּׁם, סִימָן קלד); הֵינּוּ לְהִיּוֹת רְגִיל לְשִׁכַח מַה שְׁעָבַר עָלָיו עַד הַחַתְּנָה בְּכָל־יּוֹת וּבְכָרְטִיּוֹת וּבְכָרְטִי פְּרִטִיּוֹת וְכוּ', וְלַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר לְפִי דַעַת חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים קיב): עַל מִצְוָה יְגוּף טָהוֹר נוֹשָׂא אִשָּׁה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְאָמְרוּ (יּוֹמָא עב): עַל

קמ אֲשֶׁר ב' תתקעח בַּנְחַל

הַפְּסוּק (תהלים יט, י): "יִרְאֵת הַשָּׁם טְהוֹרָה עוֹמֶדֶת לְעַד" — זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטְהָרָה, מֵאִי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה, וְאַחֲר־כֵּן לּוֹמֵד תּוֹרָה וְכו', עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן דִּיקָא עֲכָשׁוּ אַחַר הַחֲתָנָה תַּעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּשִׂקֵּיהָ נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְטִיֵּל בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה (עֵינַי שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח): בְּמִקְרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא (בְּבָבְלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֵפְתָא), מְדַרְשׁ, זֶהר הַקְּדוּשׁ וְתַקּוּנִים, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחָן עָרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְנּוּ ז"ל וְסִפְרֵי מוֹסֵר וְחִסְדוֹת וְכו' וְכו'. יְדִידֵי הַיְקָר! חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִשְׂמַח אֶת בֵּיתְךָ, כִּי (רֵאשׁ הַשָּׁנָה ו): אִשָּׁה — בְּעֵלָה מְשֻׁמָּחָה. וּבֵית שְׁהוּא מְלֵא שִׂמְחָה וְאַהֲבָה עִם וּתְרַנּוּת, הַשְׂכִּינָה שְׁרוּיָה בְּתוֹכוֹ. וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת תָּמִיד מְעֵבִיר עַל מְדוּתָיו. וְהַעֲקָר — זָכַר מְאַמְרָם ז"ל (יְרוּשְׁלָמִי בַּפּוּרִים פ"ג): חֲתָן — מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, שְׂאֵתָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת — הֵן בְּשִׂקֵּיהָ בְּתוֹרָה כַּנ"ל, וְהֵן בְּהַתְמַדָּה בְּתַפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְהַתְּבוּדוֹת, וְהֵן בְּשִׂמְחָה, לְהִיּוֹת רְגִיל לִילֵךְ בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, וְלִשְׂמַח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקָּךְ, אֲשֶׁר בַּנְּחַל שָׁם גּוֹרְלֵךְ. אֵתָה, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיְקָר! "הַחֲזוּק בַּמוֹסֵר וְאַל תִּרְף" (מְשָׁלִי ד, יג). לְמַעַן טוֹבֶתְךָ הַנּוֹצְחִית, אַל תִּבְלָבֵל דַּעְתְּךָ מִשׁוּם מַחֲלַקַת וְלִשׁוֹן-הֶרֶע וְכו', אֲשֶׁר דָּבַר זֶה עוֹקֵץ אֶת הָאָדָם, כְּאֲשֶׁר תַּעֲקֹץ הַדְּבוּרָה אֶת הָאָדָם. וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה א'): הַדְּבוּרָה הַזֹּאת דְּבָשָׁה מֵתַק וְעֵקֶצָה מֵר, עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ יָכוֹל לְהִיּוֹת שֶׁהַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן-הֶרֶע הוּא אִישׁ כָּשֵׁר וְעוֹבֵד הַשָּׁם, בְּחִינַת "דְּבָשָׁה מֵתַק", אִף צָרִיךְ שִׁתְּדַע, שֶׁ"עֵקֶצָה מֵר". אִם רַק מְדַבְּרִים מֵאַחַר וְעוֹקְצִים אוֹתוֹ, הַדְּבַר הַזֶּה כְּבָר מֵר. וְעַל-כֵּן כָּלֵךְ מְלַקְבֵּל לְשׁוֹן-הֶרֶע מִשׁוּם בְּרִיָּה, וְתִרְגִּיל עֲצֻמָּךְ לֹא לְדַבֵּר מֵאַחַר כָּלֵל, יִהְיֶה מִי שִׂיְהִיָּה, אֵתָה אַחַז עֲצֻמָּךְ בְּרַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת לְשִׁקָּד בְּסִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים וְלְהַתְּבוּדָד בְּכָל יוֹם וְלִלְמַד כְּסִדְרָן, וְאִז סוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא. כִּי (קֹהֶלֶת רַבָּה פְּרָשָׁה ד'): שְׂמֵן טוֹב יֵרֵד וְשֵׁם טוֹב עוֹלָה, שְׂמֵן טוֹב לְשַׁעֲתוֹ וְשֵׁם טוֹב לְעוֹלָם; הִרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים שְׂגָרְמוּ, שְׂאֲלָפִים וְכו' נִשְׁמָוֹת יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְקַרְבוּ אֶל רַבְּנוּ ז"ל, עַל-יְדֵי שֶׁהוֹצִיאוּ שָׁם רַע עַל הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים שְׂזִכִּיתִי לְחֹבֵר, מֵהָ יִהְיֶה עִמָּם? שְׂמָם הֶרֶע

אָשֶׁר ב' תתקעט בַּנְחַל קמא

ישׂאר לשְׁמֻצָה, וְגִיּהֲנוּם יִכְלֶה וְהֵם לֹא יִכְלוּ וְכוּ'. וּתְהִלָּה לְאֵל, שְׁמִי יִתְפָּרֵסם לְטוֹב בְּכָל הָעוֹלָם, וְהַסְּפָרִים יִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל קִצְוֵי תִבְל, וְיִדְפְּסוּ וְיִחְזְרוּ וְיִדְפְּסוּ פְעָמִים אֵין מִסְפָּר, עַל-יְדֵי בְּנֵי הָרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים דִּיקָא, וְזֶה יִהְיֶה לָהֶם לְתַקוּן. עַל-כָּל-פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, חֲזַק וְאַמֵּץ מְאֹד, וּבְכָל פֶּעַם כְּשֶׁתִּזְכָּה לְהִיּוֹת אֶצְל הַכֹּתֵל הַמְעַרְבִי — תִּזְכְּרֵנִי לְטוֹבָה, וְתִבְקֶשׁ רַחֲמִים עָלַי, שְׁאַזְכָּה לְצִאת מֵהַחֹבוֹת, וְאַזְכָּה לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלִילֵךְ וְלִדְרֹךְ עַל אֲדַמַּת קִדְשׁ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וּמֵאַחַל לָךְ בְּרַבֵּת מְזַל טוֹב חֲמָה...

ב' תתקעט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, בֵּין הַשְּׁמֻשׁוֹת יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וְיִקְהַל-פְּקוּדֵי ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנְּחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ עִם הַסְּפָרִים "אַרְבֵּי אַפִּים" שְׁזָכִיתָ לְהַדְפִּים מִחֲדָשׁ בְּמַהְדוּרָה הַחֲדָשָׁה — לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְשִׁמְחָתִי מְאֹד מְאֹד עַל גַּפְּלָאוֹת הַזְּכוּת שְׁזָכִיתָ. כִּי סִפַּר זֶה כְּכֹר הַחֲזִיר רַבִּים בְּתִשְׁבּוּבָה, עַד שֶׁיֵּשׁ מְקוֹמוֹת שְׁלוֹמָדִים מִסְפָּר זֶה בְּרַבִּים. וְאַחַד הַמְקוֹמוֹת הוּא בְּקִרְיַת-אַרְבַּע שְׁעַל יַד חֶבְרוֹן, שֶׁם לוֹמְדִים בְּסִפָּר זֶה פֶּעַם בְּשָׁבוּעַ. וְכִתְבוּ לִי וּבְקֶשׁוּ מִמֶּנִּי מְאֹד, שְׁאַשְׁלַח לָהֶם הַרְבֵּה טְפָסִים. וְכֵן בְּבֵית-הַסֵּהַר הַגְּדוֹל שְׁבֵת-לְמוֹנֵד בְּקֶשׁוּ הַרְבֵּה טְפָסִים, וְכֵן בְּנַחֲלַת הַר חֲב"ד בְּקִרְיַת מְלֶאכִי בְּקֶשׁוּ הַרְבֵּה טְפָסִים. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם זָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהִדְפַּסְתָּ אֶת הַסְּפָר מִחֲדָשׁ, וְזָכִיתָ לְהִיּוֹת מִמְּזִבֵּי הַרְבִּים בְּיָדָי בְּזְכוּת זֶה תִּנְצֵל מִכָּל רָע'. כִּי (אַבוֹת ה', יח): "הַמְּזַכֶּה הַרְבִּים אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ, וּמִשָּׁה זָכָה וְזָכָה", לֹא דִיָּן שֶׁהֵן זוֹכִים, אֶלֶּא שֶׁהֵן מְזִבִּין לְבְּנֵיהֶם וְלְבְּנֵי בְּנֵיהֶם, עֵינֵן שָׁם. וְאַמְרוּ (סְנֵהֲדִירִין קיא.): אֶחָד מִהָעִיר מְזַכֶּה אֶת כָּל הָעִיר, עֵינֵן שָׁם. וּתְהִלָּה לְאֵל, כָּל זֶה נִתְקַיֵּם בְּךָ, לְכֵן רְאוּי לָךְ לְשִׁמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נֵעַם חֲלֻקָּךְ. וּבְזְכוּת זוֹ יַעֲזֹר לָךְ

קמב אשר ב' תתקעט בנחל

השם יתברך להיות תמיד ממוזכי הרבים, אשר תהלה לאל, השלכת עצמך בעסק הרבים, להדפיס ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל, אשר אין למעלה מהענין הנורא והנשגב הזה, אשר כל גאלתנו הנצחית תלויה אף ורק בהפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, אשר זעירין אינון, אפלו מבין אנשי שלומנו שזוכים לזה. ואתה, תהלה לאל, זכית כבר כל-כף, ועוד יזכה אותך השם יתברך להפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם ביתר שאת וביתר עז כל ימי חיידך.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאוד מאוד באמונה פשוטה, להאמין שלא תמצא שום פעלה גדולה או קטנה, שלא תהיה שם השגחתו יתברך הפרטי פרטית. ורבנו ז"ל הזהירנו מאוד מאוד, שנחפש ונבקש בעצמנו, איך אנו או חזים באמונה. ויש בני-אדם שסובלים חלאים אף ורק מחמת חסרון אמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'); כי המאמין, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך ממש, ואין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה (חלין ז:), ואין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא (ימא לח.); ואפלו ריש גרגיתא מן שמיא מוקמינן ליה (ברכות נח.); ואפלו צפרא קלילא מבלעדיו שמיא לא מתצדא (ירושלמי שביעית ט, א); ובאמת כשאדם מכניס את עצמו לגמרי בתוך האמונה הקדושה, אזי חי חיים חדשים בכל פעם; כי מי שיש לו אמונה — חייו חיים, והוא מבלה ימי חייו בטוב תמיד (עין שיחות-הר"ן, סימן נג). ואשרי האיש הזוכה לחדש עצמו בכל עת ורגע באמונה הקדושה, ובכל נשימה ונשימה, הוא נושף עצם עצמיית חיות אלקותו יתברך, הממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין.

חמדת לבבי! ראוי לנו להודות ולהלל תמיד את השם יתברך על נעימות החסד הנפלא שעשה עמנו, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, נחל נובע מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', אשר שם הוא למעלה מכל העולמות והלבושין, שם הוא עצם התגלות אמתת אור אלקותו יתברך בלי שום העלמות

אֲשֶׁר ב' תתקפ בנחל קמג

והסתרות. חבלים נפלו לנו בנעימים; טוב להודות להשם יתברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. ובפרט אתה, אהובי, ידידי היקר! שאתה זוכה לשמש את רבנו ז"ל בכל יום ויום מחדש בשמחה עצומה על גדל נפלאות החסד חנם הזה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ב' תתקפ.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויקהל-פקודי התשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל היקר והנעלה, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי, אשר בו מבקש ספרי רבנו ז"ל, ובקרוב נשלח לו הספרים. ומאד מאד שמחתי לראות, איך שאתה משתוקק ומחיה עצמך בתורותיו של רבנו ז"ל, המחיים נפש כל ההוגה בהם. אשרינו ואשריך, שזכותך להתודע מרבי אמת כזה.

ואודות התורה "תקעו ממשלה" (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), שלומד עכשו, היא תורה נוראה ונפלאה עד מאד, אשר שם מגלה רבנו ז"ל מעלת האיש הישראלי, שיכול להתעלות בתכלית העליה, עד שתהיה לו ממשלה על המלאכים וכו'. ואיך שצריך לאחזו עצמו ביחד עם כלל נשמות ישראל, ולדון את הכל לכף זכות, ועל-ידי-זה ינצל מקנאת המלאכים וכו'. ומגלה משבירת השלש תאוות המפסידות את היראה האמתית לירא את השם הנכבד והנורא, אשר על ידה זוכים אל גלוי אור הנבואה, שיאיר לו אמתת מציאותו יתברך, שעל-ידי-זה יפתח לו הפה לדבר עמו יתברך בלשון שרגיל בה, אשר היא המדרגה הכי גבוהה שצריך האיש הישראלי להגיע אליה — לדבר עמו יתברך פנים אל פנים. והוא — על-ידי הארת דעת דמשה "אתה הראת לדעת כי הוני"ה הוא האלקים" (דברים ה, לה), ובהתגלות הדעת הזו, יודע ועד, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל. ועל-כן אין שום עצה אחרת — רק לחזר אליו יתברך.

קמד אָשר ב' תתקפא בנחל

וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת.

הדורש שלומך...

ב' תתקפא.

בעזרת השם יתברך בין השמשות יום רביעי לסדר ויקהל-פקודי ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יָאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון יריעות.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! אֹדוֹת טְרַדוּחֵיךָ, צָרִיךְ שֶׁתִּזְכֹּר אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפד), שְׁהוֹכִיחַ פֶּעַם אֶת אֶחָד שְׁאָמַר לוֹ, שְׂאִין לוֹ פְּנָאֵי לְלַמֵּד, מִחֲמַת שְׁעוֹסֵק בְּמִשְׁא וּמִתָּן, וְאָמַר לוֹ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאִי-עַל-פִּי-כֵן רָאוּי לוֹ לְחַטֵּף אֵיזָה זְמַן לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה בְּכָל יוֹם. וּפְרַשׁ שָׁזָה מַה שְּׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת ל.א.), שְׁשׂוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם: "קִבְעַתָּ עֵתִים לַתּוֹרָה"? קִבַּע הוּא לְשׁוֹן גְּזֻלָּה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (מְשָׁלִי כב, ב): "וְקִבַּע אֶת קִבְעֵיהֶם נִפְשׁ"; הֵינּוּ שְׁשׂוֹאֲלִין אֶת הָאָדָם אִם גְּזַל מִן הַזְּמַן שֶׁהִיָּה טְרוּד בְּעִסְקָיו, אִם גְּזַלְתָּ מֵהֵן עֵתִים לַתּוֹרָה, מִתּוֹךְ הַטְּרִדָה וְהַעֲסָ"ק, עֵינִ שָׁם; פִּי הִנֵּה, חֲמַדַּת לְכַבִּי! אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ב, טו): "הַיּוֹם קִצֵּר וְהַמְּלָאכָה מְרַבָּה וְהַפּוֹעֲלִים עֲצָלִים וּבַעַל הַבַּיִת דוֹחֵק", עֵינִ שָׁם; הֲלֹא יִמִּינוּ כְּצֹל עוֹבֵר, וּבְכָל יוֹם וַיּוֹם יֵשׁ בּוֹ מְנִיעוֹת וּבְלִבּוּלִים אַחֲרָיִם (עֵינִ לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן פֶּד; וּבְלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, פִּקְדוֹן, הַלְכָה ד'); וַיֵּשׁ לְכָל אֶחָד תְּרוּצִים אַחֲרָיִם. וְהַתְּרוּצִים הֵם תְּרוּצִים אֲמִתִּיִּים לְכָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי בַחֲיִנְתּוֹ. אִף אִף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ לְהַתִּישֵׁב בְּאֲמַת, סוֹף כָּל סוֹף מַה יְהִיָּה עִמָּנוּ... כִּי יָבוֹא הַיּוֹם וְהַשְּׁעָה, שְׁנֹצְטְרֵךְ לְתַן דִּין וְחֲשָׁבוֹן עַל הַכֹּל, וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם אֵיזָה מְעַט טוֹב, וְעַל-כֵּל-פָּנִים אֵילוּ דְבוּרִים אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וּלְסַפֵּר לוֹ אֶת כָּל מַה

אֲשֶׁר ב' תתקפא בנחל קמה

שְׁעוֹבֵר עָלֵינוּ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקָּשֶׁר אֶת הַיּוֹם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ; כִּי בְּאֵמַת הַיּוֹם וְהַלֵּילָה פּוֹרְחִים מְאֹד, הִנֵּה יוֹם וְהִנֵּה לַיְלָה, וְאִי אֶפְשָׁר לְתַפְסֵם, כִּי אִם עַל-יְדֵי קִצְתַּת תּוֹרָה וּקְצַת מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וּקְצַת שִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ וּתְפִלָּה. עַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! אַל תִּהְיֶה בְטָלָן, רַק רַחֵם עַל גִּשְׁמַתְךָ וְתֹאכִילָה מֵאֲכָלֵי תּוֹרָה וּמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, שְׂזֶה חֲלָקֶךָ לְנִצַּח.

וְשָׁמַעְתִּי מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, שֶׁפַּעַם אַחַת בָּא לְעִיר אַחַת בְּאֵמֶצֶע הַלַּיְלָה, וְלֹא הָיָה יוֹדֵעַ לְהִיכֵן לְהַכְּנֵס, וּפְתָאוּם רָאָה אֵיזָה אֹרֶךְ בְּסוּף הָעִיר, וְהִתְיַשֵּׁב לַיְלָךְ שָׁם, וְדָפַק עַל הַדֶּלֶת, וַיֵּצֵא אִישׁ אֶחָד, וּקְבָלוּ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וְנָתַן לוֹ מְקוֹם לָלוֹן, וּקְדָם הָאֲכִילוֹ וְהִשְׁקָהוּ, וְאַחֲר־כֵּן הִתְיַגַּע וְעָרַךְ לְפָנָיו מִטָּה לְשֹׁכֵב עָלֶיהָ, וְשָׁאַל אוֹתוֹ הָאוֹרֶחַ: לְמָה אַתָּם מְתַיַּגְעִים בְּשִׁבְלֵי כָּל-כֶּף? וְהִשִּׁיב לוֹ הָאִישׁ: תֵּאֱמִינוּ לִי, שְׂאִינִי מְתַיַּגַּע בְּעִבּוּרֶךָ, אֲלֹא אֲנִי מְתַיַּגַּע בְּעִבּוּרִי, כִּי בָּזָה שְׂאִינִי מֵאֶרֶץ יְהוּדֵי בְּבֵיתִי, וּמְצִיעַ לוֹ מִטָּה טוֹבָה, בָּזָה אֲנִי עוֹשֶׂה טוֹבָה לְעַצְמִי וְלֹא לָכֶם. וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר בְּעִנְיַן הַצָּעַת הַמִּטָּה לְפָנָיו אוֹרֶחַ, עַד שֶׁסָּפַר לוֹ הָאִישׁ, שֶׁהוּא גַם-כֵּן 'בְּרִסְלָבֶר חֲסִיד', וְשִׁישׁ קִבְּלָה מִמּוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁבִּסְפָר הַנִּשְׁרָף הָיוּ כְּתוּבִים סוּדוֹת נוֹרָאִים אוֹדוֹת מְצוֹת הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, וּבִפְרֹט הַצָּעַת הַמִּטָּה לְאוֹרֶחַ, וּבֵינֵן כֶּף הִתְחִילוּ לְדַבֵּר מִרְבֵּנוּ ז"ל, וְדִבְרוּ כָּל הַלַּיְלָה, וְהָאִיר לָהֶם כָּל הַלַּיְלָה, וּכְבָר לֹא יִשְׁנוּ אַז, רַק הִלְכוּ לְהִתְפַּלֵּל וְתִיקֵן. עַל-כֵּן-פָּנִים הַדְּבוּר הוּא דְבוּר נוֹרָא וְנִפְלֵא, אָדָם צָרִיךְ לִידַע, כִּשְׂמַתְיַגַּע בְּאִיזוֹ מְצָנָה, הוּא מְתַיַּגַּע בְּעִבּוּרוֹ וְלֹא בְּעִבּוּר אַחֵר, וְכָל מֵה שְׁלוֹמֵד אוֹ מְקַיֵּם אִיזוֹ מְצָנָה, צָרִיךְ לַעֲשׂוֹתָהּ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי עוֹשֶׂה זֹאת בְּעִבּוּר גִּשְׁמַתּוֹ. וְעַל-כֵּן רָאָה לְחֹטֵף בְּכָל יוֹם וְיוֹם אֱלוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת: הַתְּפִלוֹת — מְלָה בְּמִלָּה וּמִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, "שְׁחֵרִית, מְנַחָה, מְעָרִיב, חֲצוֹת", לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים אֵיזָה שְׁעוֹר "מְקָרָא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדָרָשׁ", "זֶהֱרֵ הַקְּדוּשׁ וְתִקְוִינִים", וְסִפְרֵי רַבְּנֵי ז"ל: "לְקוּטֵי-מּוֹהֲרַנ"ן", "סִפְרֵי-הַמְּדוֹת", "סִפְרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", בְּשִׁלְחָן עָרוּךְ שְׁנֵי שְׁעוּרִים: שְׁעוֹר אֶחָד אַחֵר הַתְּפִלָּה, עַל-כָּל-פָּנִים מְחַבֵּר רַמ"א,

קמו אֲשֶׁר ב' תתקפב בַּנְחַל

ושעור אחד עם טור בית יוסף וכל הפוסקים, לברר לעצמו ההלכה.
וכשתהיה רגיל בדבר זה, אזי תחיה חיים חדשים.

הדורש שלומך...

ב' תתקפב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש ויגהל-פקודי ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו לאהובי, ידידי הנקר
לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו
יאיר.

מכתבך על-ידי הבחור ... לנכון קבלתי, ומאד מאד שמחתי על
הבשורה טובה. והנני מברכך ברפת "מזל טוב", יצו אתך השם
יתברך את הברכה, ותזכה לגדלו לתורה ולחפה ולמעשים טובים,
ויהיה ירא השם באמת.

אך מאד מאד נפלאתי עליך, שתשאל לי שאלה פזו, אם להניח
לעשות מציצה, כי הרופא אמר וכו'. חמדת לבבי! כבר ידעת מה
שהרבה רבנו ז"ל לדבר עמנו מענין הרופאים, שהם רוצחים ממש,
והיה מגנה מאד מאד ענין רפואות ודוקטורים וכו', עין באריכות
גדולה על זה בשיחות-הר"ן, סימן נ', עין שם; וכל זה נאמר סתם
להתעסק ברפואות, אשר כבר ידוע ומפרסם בעולם הדעות
הסותרות בין הרופאים, עד מה שזה אומר שמחיה, חברו אומר
שממית, וכן להפוך וכו'; ועל-כן יש דבור מרבנו ז"ל: "אם כבר
צריכים להשתמש ברופאים, עליך לילך אל הרופא הכי גדול".
על-פלפנים בנדון שלך מציצה, חס מלהזכיר שטיות וחסשות
כאלו. וכבר האריך בענין זה בשו"ת מהר"ם שיק (חלק ארץ חיים, סימן
קנב), ומברר שענין מציצה הוא הלכה למשה מסיני, ומגנה שם מאד
מאד את דעת הרופאים המעכבים דבר זה, ומביא ראיות נכונות,
שכל דבריהם הם שטיות, ואין לסמוך עליהם כלל אודות ענין

אֲשֶׁר ב' תתקפג בַּנְחַל קמז

מְצִיחָה. וְכוּתֵב שָׁם, שֶׁהוּא ז"ל בְּעֶצְמוֹ כָּבֵר מוֹהֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה, וְלֹא שָׁמַע וְלֹא רָאָה, שְׁאֲרָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם, אִיזוֹ רָעָה, חֵס וְשְׁלוֹם.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! תִּתְעַקֵּשׁ בְּכֹל מִיָּנִי עֲקֻשָׁנוֹת, וְתֹאמַר לְחֻתְנָךְ, שְׁלֹא תִשְׁנֶה שׁוֹם דְּבָר, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יְאִיר עֵינַיִנוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַמְצִוּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה. וּבְפָרֵט מְצִוַּה רַבָּה כְּזוֹ — מְצִוַּת מִלָּה, שֶׁתְּהַלֵּךְ לְאֵל, זָכָה אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֵן, תֵּן לוֹ תוֹדָה, וְתִרְאֶה לֵהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ב' תתקפג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וְיִקְהַל-פְּקוּדֵי ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׁיגוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, גַּר לְהַצְדִּיק גַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֻצָח.

מְכַתְּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלֹתִי, וְשִׂמְחָתִי מְאֹד מְאֹד עַל אֲשֶׁר אֵתָּה מְחִיָּה אֶת עֶצְמָךְ בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כֵּן רְאוּי וְנִכּוֹן לָנוּ לְהַחֲיֹת אֶת עֶצְמָנוּ עִם סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים, הַמְּחַיִּים נֶפֶשׁ כָּל הַהוֹגָה בָּהֶם, וּבְעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ שְׁלַחְתִּי לָךְ הַיּוֹם סִפֵּר "מְקוֹר הַשִּׂמְחָה" וְסִפֵּר "פְּעֻלַּת הַצְּדִיק" וְסִפֵּר "שְׁמִירַת הַזְּמַן" וְסִפֵּר "אֲשֶׁר בַּנְחַל", חֲלָקִים ג' ה' ו', אֲקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁתִּקְבְּלֵנוּ, וְאֲזוּ נִשְׁלַח לָךְ עוֹד. לְעֵת עֲתָה, רַק חֲזוּק לְהִיּוֹת אִף וְרַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, שֶׁאֵתָּה זוֹכָה לִישֵׁב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְלִדְרוֹךְ עַל אֲדַמַּת קֹדֶשׁ, אֲשֶׁר בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ רְאוּי וְנִכּוֹן לָךְ לְהַחֲיֹת אֶת עֶצְמָךְ תָּמִיד.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

קמח אָשֶׁר ב' תתקפד - ב' תתקפה בנחל

ב' תתקפד.

בעזרת השם יתברך, יום ששי - ערב-שבת-קדש לסדר ויקהל פקודי ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גייעו וירדפו אל היקר והנעלה, גר
להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח
לנצח נצחים.

לנכון קבלתי היום מכתבך, אשר אתה מבשר שקבלת את
הספר "אשר בנחל", חלק ו'. והנה אנחנו שלחנו לו גם את חלקים:
א', ב', ג', ה', ובקורב נשלח לו יתר החלקים, כי לעת עתה אזל
מהדפוס, מרב הבקוש הרב אחרי הספרים הקדושים האלו. גם
שלחנו לו ספר "לקוטי-מוהר"ן" עם פרוש "שפת הנחל", וספר
"מקור השמחה" וספר "שמירת הזמן" וספר "ארץ אפים" וספר
"אילן החיים", וקונטרס "סדר-דרך-הלמוד" ועוד כמה ספרים.
זפנו השם יתברך לעסק בספרים קדושים אלו, ולצית את כל
הנאמר שם, אזי יהיה איש פשר כל ימי חייו כרצונו יתברך וכרצון
רבנו ז"ל. חזק ואמץ מאד מאד בשמחה עצומה, שזכית להיות יליד
הארץ. ותהלה לאל, אתה דור רביעי ילידי הארץ, אשריך ואשרי
חלקך, רק חזק ואמץ להיות תמיד בשמחה עצומה.

הדורש שלומך...

ב' תתקפה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויקרא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גייעו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי,
נתיק וחסיד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ...
גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך עם המעות להדפסה - לנכון קבלתי, ושמחתי כעל
כל הון, שתהלה לאל עדין אתה מחזיק בתמך; כי צריך שתדע,
שהבעל-דבר יעשה כל מיני פעולות שבעולם להחליש דעתך ולשבר

אֲשֶׁר ב' תתקפה בנחל קמט

רוחך, ולהביא אותך אל העצבות, העקר שתתרחק, חס ושלום, מרבנו ז"ל, שהוא "מקור האמונה", "מקור השמחה", "מקור הקדשה", ועל-כן בין תבין את אשר לפניך, הרגל עצמך לחזר תורה אחת מה"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש והנורא, ותאמר עליה התפלה השיכת אליה, מה"לקוטי-תפלות" הקדוש והנורא, ועל-ידי "תורה ותפלה", תיחד את זעיר אנפין ובת זוגו, שהוא בחינת "חמה ולבנה", "תפארת ומלכות" (עין לקוטי-הלכות, ראש חדש, הלכה ה'); ואמר רבנו ז"ל, שנעשים מזה שעשועים כאלו, אשר עדין לא עלו לפניו שעשועים כאלו מימות עולם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כה, וביחיחות-ה"ן, סימן קמה). ולמען טובתך הנצחית, תהיה חזק בזה מאד מאד מדי יום ביומו, אפלו איזו תורה קטנה, ואם יהיה לך פנאי, תלמד תורה גדולה, ותאמר התפלה עליה, ותראה לחדש אילו חדושים על-פי הקדמות של מוהר"ן ז"ל, ותשלכם בפסוקי תנ"ך ומאמרי חז"ל בגמרא, במדרשים וזהר הקדוש, ושאר ספרים קדושים, ותהיה חזק בזה מאד מאד. ומה טוב ומה נעים, שתקח לעצמך תורה אחת, ותלך עמה זמן מה, כאשר הזהירנו רבנו ז"ל (שיחות-ה"ן, סימן רצז); וכן אם תוכל לחדש לעצמך איזו תפלה חדשה על התורה שאתה לומד — מה טוב ומה נעים, כי זה היה עקר רצונו של רבנו ז"ל (וכן מובא בספורי-מעשיות, במעשה יב, של הבעל תפלה, שהיה לו חבורים שלמים של תפלות, עין שם).

חמדת לבכי! תאמין לי, שראוי לנו לשמח עד מאד על נעם חלקנו אשר בנחל שם גורלנו, שזכינו להודע מרבי אמת כזה, המחיה ומחזק אותנו, ומוליכנו בדרך אמת, חבלים נפלו לנו בנעימים.

הדורש שלומך...

ב' תתקפו.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שלישי לסדר ויקרא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך — יקצרו המון יריעות.

חמדת לבבי! עקר המדרגה שצריך האדם לזכות אליה בזה
העולם היא — להיות דבוק בו יתברך, שלא יהיה לפני מראה
עיניו, כי אם אמתת מציאותו יתברך, ואיך שאין בלעדיו יתברך
כלל, ואז תכף-ומיד תגיע אליו היראה (פמוכא בהתחלת השלחן ערוך);
כי זהו עקר השלמות של (תהלים טו, ח): "שויתי ה' לנגדי תמיד"
— לחשב תמיד שהשם יתברך הוא לפניו, כי אין שום מציאות
בלעדיו יתברך כלל. ואז יירא ויפחד תמיד מלפניו יתברך, והיראה
תביא אחר-כך את האהבה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ה'), להיות
נכלל בו יתברך בתקף התשוקה והאהבה. ורק זו נקראת שלמות,
כי בלעדי זאת אין נקראת שום שלמות; כי שלמות היא רק אצלו
יתברך, ומי שנכלל בו נכלל בתכלית השלמות (עין שם, חלק ב', סימן
פב). והנה תכף-ומיד כשתתברר לך ידיעה זו, אז לעולם יהיה פיה
סתום, שלא תתחיל לדבר עם שום בריה שבעולם רק המכרח לך
וכו'. וכן כשאחד מבזה אותך — תדם ותשתק, כי אתה יודע
בידיעה ברורה ומחלטת, אשר הכל מלמעלה, ולא תקפיד אפלו
בלב שום הקפדה כלשהי. ואז כשאוחז בשמירת הדבור בזה, הוא
אוחז בתכלית השלמות; כי הפה צריך תמיד לדבר שיחות ותפלות,
שירות ותשבחות לפניו יתברך, ולא ירע לך לבבך, ולא אכפת לך
שום דבר שבעולם יהיה מה שיהיה: הן שיהיה מצד בני ביתך ובניך
ובנותיך, והן שיהיה מצד אחרים, אתה, ידידי היקר! הדבק נפשך
בקונך, ומסור את פיה רק אליו יתברך, ואפלו בשעה שאתה צריך
לענות למי ששואל אותך ומדבר אליך, יהיה רק בניחותא וברוך
ארץ גדול, ותסבל עלבונות וכו'. העקר אהו במדת השלום, כי

אֲשֶׁר ב' תתקפו בַּנְחַל קנא

שְׁלוֹם אֱהוּב מִכָּל, וְלֹא מִצָּא הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּלִי הַמְחֻזֵּק בְּרָכָה יוֹתֵר מִשְׁלוֹם (עֲצִיז פָּרָק ג'); וְשִׁמּוֹ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִקְרָא שְׁלוֹם (שַׁבָּת י); וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (דָּרָךְ אֶרֶץ זֹטָא, פָּרָק ט): אִם שָׁמַרְתָּ פִיךָ מִלְּשׁוֹן-הָרַע, תִּהְיֶה כָּל יָמֶיךָ לְשָׁלוֹם, עֵינַי שָׁם; וְעַל-כֵּן קָבַל עַל עֲצֻמְךָ לְעוֹלָם לֹא לְדַבֵּר מֵאַחֲרַיִם כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְאִזּוֹ אֶתָּה שְׁלוֹם וּבִיתְךָ שְׁלוֹם וְכָל אֲשֶׁר לְךָ שְׁלוֹם, וְתַחֲיֶה אֶת יָמֶיךָ בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים. אֲבָל זְכוֹר תִּזְכֹּר מְאֹד מְאֹד אֶת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ וְ"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כז), כִּי דָרָךְ הַשְׁלוֹם לְהַתְלַבֵּשׁ בְּמִרְרוֹת; הֵינּוּ שֶׁתַּעֲבֹר עָלֶיךָ מִרְרוֹת דְּמִרְרוֹת מִבְּנֵי-אָדָם, אֲבָל אֶתָּה, יְדִידִי, חֲבִיבִי, שְׂתַק, שְׂתַק! הֵן לְבָנֵי בֵיתְךָ וּבְנוֹתֶיךָ, וְהֵן לְאַחֲרַיִם הַמְּבֻזִים וּמִצְעָרִים אוֹתְךָ, וְאִזּוֹ דִּיקָא תּוּכַל לְזַכּוֹת לְהַשְׁלוֹם הָאֲמִתִּי, וּבְזֻכּוֹת הַשְׁלוֹם יִשְׁמַע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ תְּפִלָּתְךָ תָּמִיד. כְּמֵאֲמָרָם וְ"ל (פְּלָה רַבְתִּי, פָּרָק ב'): כָּל הַרוֹדֵף שְׁלוֹם אֵין תְּפִלָּתוֹ חוֹזֶרֶת רִיקָם; וְתִהְיֶה מִבְּקֵשׁ וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲנֶה אוֹתְךָ תָּמִיד, כִּי (ש"ס): אֵין רַךְ שֶׁפֶל רוּחַ יוֹתֵר מִרוֹדֵף שְׁלוֹם. וּכְשֶׁהוּא שֶׁפֶל-רוּחַ, אֲזִי הַשְׂכִּינָה שְׁרוּיָה בּוֹ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ (סוֹטָה ה'): אֲנִי אֶת דְּכָא וְשֶׁפֶל רוּחַ. וְאָדָם שֶׁמְרַגֵּל אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצָמוֹ רַק אֶל הַשְׁלוֹם, שֶׁהוּא הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי זוֹכֶה לְהַכְּלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְחֵי חַיִּים נְעִימִים, וְשׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יִכּוֹלָה לוֹ. הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְיֹשֵׁב עֲצֻמְךָ, יְדִידִי הַיְקָר, כְּמָה עוֹד יָמֵי חַיֶּיךָ?! הֲלֹא גַם זֶה הַמַּעַט יִפְרַח, וְעוֹד מְעַט כְּבָר תִּהְיֶה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְךָ לְדַבֵּר עַל אֵיזָה אִישׁ?! אוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, לְהַכְּנִס בְּמַחְלָקָת, וְלָרֹדֵף אַחַר אֵיזָה אִישׁ! ?

אֲקוּהָ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַמְּכַתֵּב הַזֶּה יִשְׁנֶה אֶת דַּעְתְּךָ, וְיִתְרַץ לְךָ הַרְבֵּה סְפָקוֹת וְקִשְׁיוֹת שֵׁישׁ לְךָ וְכוּ', וְתִשְׁנֶה אֶת הַלֶּךְ-מַחְשַׁבְתְּךָ לְגַמְרִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

קנב אָשֶׁר ב' תתקפז בנחל

ב' תתקפז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּקְרָא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, אַחֵי וְרַעֵי,
הַאֲבֵרֶךְ הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק נֶחֱל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ
... גַּר וַיֵּאִיר וַיִּזְרַח.

שְׁמַחְתִּי מְאֹד לְקִרְאָת מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ, וּבִיּוֹתֵר עֵקֶר שְׁמַחְתִּי,
שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, הַתְּחַלְתָּ לְשִׁתּוֹת מִמִּי הַנֶּחֱל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! כֵּן הוּא הָאֵמֶת כְּמוֹ שְׁכַתְבְּתָּ, שְׁבַעֲתִים הִלְלוּ,
שְׁמַתְגַּבְּרַת הַכְּפִירוֹת וְהָאֲפִיקוֹרְסוֹת בְּעוֹלָם, הַהֲכַרְח לְלִמּוֹד הַרְבֵּה
בְּסַפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, שֶׁהֵם סַפְרֵי חֲסִידוֹת.
וּכְבָר יְדוּעָה לָנוּ אֶת הַפְּלִגַּת רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁהַפְּלִיג מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת
בְּכָל מְקוֹמוֹת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה (עֵינֵי שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כח); וְכֵן הַפְּלִיג
מְאֹד מְאֹד לְלִמּוֹד וּלְעֵינֵי בְּסַפְרֵי תַלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ (עֵינֵי
חַיִּי-מוֹהַר"ן, אוֹת לְהַתְּרַחֵק מִחֲקִירוֹת, סִימָן ד' בְּסוּפּוֹ, עֵינֵי שֵׁם); וְכֵן הַפְּלִיג מְאֹד
מְאֹד בְּמַעֲלַת גְּדֻלַּת וְקִדְשַׁת תַּלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ (עֵינֵי שֵׁם
בְּאוֹת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, סִימָן קה); וְעַל-כֵּן רְאוּי לָךְ לְהַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד
בְּסַפְרֵי חֲסִידוֹת, וּמְכַל שְׁפָן וְכָל שְׁפָן שֶׁתּוֹכָה לְפָרֶשֶׁם עַל-פִּי
הַהַקְּדָמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּנֹדָאֵי יֵאִיר לָךְ מְאֹד מְאֹד. וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם,
כְּשִׁיחֶיָּה לִי פְּנָאֵי, אֲקַיִם רְצוֹנְךָ, וְאֲרַשֵׁם לָךְ דְּבוּרִים בְּהַתְּחַזְּקוֹת
וְהַתְּעוֹרְרוֹת הַיּוֹצְאִים מִסַּפְרֵי חֲסִידוֹת, בְּנוּיִים וּמְיֻסְדִים עַל-פִּי
הַהַקְּדָמוֹת שֶׁקִּבְּלָנוּ מֵרַבֵּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה עַל-פִּי הַתּוֹרָה "אַזְמְרָה"
בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב, שְׁמַדְבַּרְתָּ בְּסוּפָה מִפְּרִשַׁת
וַיִּקְרָא. וְתְהִלָּה לְאֵל, הֵיוּ דְבוּרִים נִפְלְאִים. וּבְכַפְרֵט, כִּי תוֹרָה זוֹ הִיא
יְסוֹד גְּדוֹל בְּדַעַת רַבֵּנוּ ז"ל — לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדוֹן אֶת עֲצָמוֹ תְּמִיד
לְכַף זְכוּת, וְלִמְצָא בְּעֲצָמוֹ וּבְאַחֲרִים נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְלְהַחֲיוֹת אֶת
עֲצָמוֹ בְּזֶה מְאֹד. כִּי עֵקֶר הַרְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ הוּא רַק מִחֲמַת רְחוּק
הַשְּׂמַחָה, שְׁמַתְגַּבְּרַת וּמַתְּפַשְׁטַת עַל הָאָדָם הַעֲצָבוֹת, וּמְכַנְיָסָה בּוֹ רוּחַ

אֲשֶׁר ב' תתקפוז בַּנְחַל קנג

רָעָה, רַחֲמָנָא לְצִלּוֹן, רוּחַ נְכָאָה, עֲצֻבוֹת רוּחַ, עֵינֵי שָׁם. וּבבְּקָר דְּבִרְנֵי
הַרְבֵּה מֵעֵנִין. שְׁהִזְקֵן הַנִּיחַ צְוָאָה לְכָלִי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּהַסְפָּר, כִּי אִם
לְהִיּוֹת חֲזָק בְּאַמוּנָה (עֵינֵי בַּמַּעֲשֵׂה מִהַחֲגֵר, מַעֲשֵׂה ג' בַּסְּפִירֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, עֵינֵי שָׁם),
שְׁהֶעֱקָר הוּא אַמוּנָה פְּשוּטָה לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוּ יְכוּלִים לְרֹאוֹת
נִסִּים וְנִפְלְאוֹת בְּלִי שׁוּם הַשְׁתַּמְשׁוֹת בְּשׁוּם שְׁמוֹת, עֵינֵי שָׁם.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הַרְגַל עֲצֻמָּךְ בְּכָלִי נְגִינָה וְכָלִי זִמְרָה, וְלִמְעַן הַשָּׁם,
הַרְחַק מִמָּךְ הָעֲצֻבוֹת, אֲשֶׁר הִיא עֲבָרָה גְדוֹלָה (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן מח); וּמִצְוָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד (שָׁם, סִימָן כה);
וְצָרִיף שְׁתַּרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּמִדַּת הַשְׁתִּיקָה — לְדוּם וְלִשְׁתַּק בְּפֹה וּבִלְב
לְכָל הַמְּחַרְפִּים וְהַמְּבִזִּים אוֹתְךָ, וְלַעוֹלָם אֵל תִּתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוּם
בְּרִיָּה — רַק הַמְּכַרְח לְךָ מְאֹד מְאֹד, אֲבָל בְּדַרְךָ כָּלֵל חֲכָה עַד שֶׁהוּא
יִתְחִיל לְדַבֵּר עִמָּךְ, וְיִשְׁאַל אוֹתְךָ, וְאִזּוּ תַעֲנֶהוּ עַל זֶה הָעֵנִין שֶׁשָּׂאֵל
אוֹתְךָ וְלֹא יוֹתֵר, וְחַס וְשָׁלוֹם, וְחַס וְשָׁלוֹם, שְׁלֵא תִדְבֵר לְשׁוֹן-הַרְעָה
וְרַכִּילוּת עַל שׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבַּעוֹלָם. מַה דַּהֲנָה הִנּוּה, עַל-כָּל-פָּנִים
מַעֲכֹשׁוֹ תַרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּמִדַּת הַדְּמִימָה וְהַשְׁתִּיקָה.

וְאוֹדוֹת הַצְּרוֹת שֵׁישׁ לְךָ מִבְּנֵךְ, צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי!
שְׂאִיתָא בְּשֵׁם הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע, שְׁכַל מִינֵי צַעַר מִבְּנִים,
חַס וְשָׁלוֹם, מַגִּיעִים לְאָדָם עַל-יְדֵי פָּגָם שְׁפָגָם בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ, שֶׁהִיא
הַנְּשִׂמָה, וְכָל מִינֵי צַעַר מֵאֲשֶׁתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, מַגִּיעִים לְאָדָם עַל-יְדֵי
פָּגָם שְׁפָגָם בְּדַבּוּרוֹ, שֶׁהוּא הָרוּחַ, וְכָל מִינֵי צַעַר מִבְּנֵי-אָדָם
וּמִפְּרַנְסָתּוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, מַגִּיעִים לְאָדָם, עַל-יְדֵי פָּגָם שְׁפָגָם בְּמַעֲשֵׂה,
שֶׁהוּא הַנְּפֶשׁ. וְעַל-כֵּן עָלִיו תָּמִיד לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁוֹ, רוּחוֹ וְנַשְׂמָתּוֹ,
שֶׁהֵם: מַחֲשָׁבָה, דַּבּוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְאִזּוּ מִמִּילָא כְּשִׁיתַקֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת
— יִתַקֵּן גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת. וּכְשֶׁעֲדִין יֵשׁ לְךָ צַעַר, צָרִיף שְׁתַּדַּע, שֶׁהַכֹּל
לְפִי פָּגְמָךְ, וְעָלִיף לְשׁוּב רַק בַּתְּשׁוּבָה אִמְתִּית.

וְעַקֵּר הַתְּשׁוּבָה הוּא רַק — לְדוּם וְלִשְׁתַּק וְלִסְבֵּל הַצַּעַר, וְאִף
שְׁכַמְעַט יִתְפּוֹצֵץ לְבָךְ מִצַּעַר, מַה לַּעֲשׂוֹת?! עָלִיף רַק לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבַּרֵךְ, כִּי אֵין עֲצָה וְאֵין תְּבוּנָה רַק לְהִיּוֹת רְגִיל לְבָרַח אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ.

קנד אָשֶׁר ב' תתקפז בַּנְחַל

רָאָה, חֲמַדַּת לְבָבִי, אֵיךְ שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת וְכוּ', כְּמַעַט שֶׁתִּשְׁתַּגַּע מְרַב צַעַר. מִדּוּעַ לֹא תִזְכֹּר אֶת רַבּוּי עוֹנוֹתֶיךָ, שֶׁחֲטָאתָ, עוֹיֵת וּפְשַׁעַת לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְהֵייתָ צָרִיךְ לְצוּם אֲלֵפֵי וּרְבֻבוֹת תַּעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים כְּדֵי לְמַרְקָם, וְלִזְכֹּף וּלְבַרֵר אֶת נַשְׁמָתְךָ. וְהִנֵּה רַבְּנוּ ז"ל גָּתַן לָךְ עֲצָה קְלָה כְּזוֹ — לְסַבֵּל עַלְבוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ו'); וְעַל-כֵּן לָמָּה תִבְעֵט בָּהֶם?! אֲנִי יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר מְרַב צָרוֹת וְעֲגָמַת גִּפְשׁ, שֶׁבִנְךָ עוֹשֶׂה לָךְ, אֵתְּהָ יְכוּל לְהִשְׁתַּגַּע מִמֶּשׁ, אֲבָל אֶף-עַל-פִּי-כֵן צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שְׂאִין שׁוּם עֲצָה, רַק לְבַרַח יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֲלֵיו יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, כְּכֵן הַמַּתְחַטֵּא וּמִתְנַפֵּל לְפָנָיו אָבִיו. וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל, שֶׁהַכַּעַס וְהַקְפִּידוֹת פּוֹגְמִים מְאֹד מְאֹד בְּנַפְשׁ הָאָדָם, וְהַרַמ"ק אָמַר, שֶׁהַבְּזִיוּנוֹת מוֹעִילִים יוֹתֵר מִכָּל מִינֵי תַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים. וְעַיִן בְּסִפּוֹר "קוֹל בּוֹכִים" מְרַבֵּי אַבְרָהָם גְּאֵלְנָטִי, עַל הַפְּסוּק (אֵיכָה ג, ל): "יִתֵּן לְמַכְהוֹ לַחִי, יִשָּׁבַע בְּחַרְפָּה", וּכְמוֹ שֶׁהִיָּה מְרַגְּלָא בְּפוּמִיָּה דְמוֹרֵי ז"ל ה"ה (הַרַמ"ק), שֶׁהִיָּה אוֹמֵר, שֶׁכָּל הַתְּשׁוּבוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, הַמוֹעִילָה שֶׁכָּלֵן לְמַרְק הַחַטָּאוֹת וְהַזְדוּנוֹת וְהַפְּשָׁעִים, הִיא — סְבִילַת הָעַלְבוּנוֹת וְהַחִירוּפִין וְהַגְדוּפִין, וְהִיא מוֹעִילָה יוֹתֵר מִכָּל מִינֵי מַלְקִיּוֹת וְסִגּוּפֵי תַעֲנִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי אִם יִסְגֶּף עֲצָמוֹ לְבַד, יִחְלַשׁ וַיִּבְטַל מְדַבְרֵי תוֹרָה, לְמֵאן דְּלֹא אֶפְשָׁר לִיה וְנִקְרָא חוּטָא וְכוּ', עַיִן שָׁם בְּאַרְיִכוֹת.

הַעֲקָר תְּרַגֵּיל עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת רַגִּיל בְּשִׁתִּיקָה, לְשִׁתֵּק הַרְבֵּה, כִּי רַבּוּי הַבְּלָבוּלִים בָּאִים לְהָאָדָם רַק עַל-יְדֵי רַבּוּי הַדְּבּוּרִים שֶׁמְדַבֵּר כְּכָל הָעוֹלָה עַל רוּחוֹ, וְזֶה דוֹחֵק אֶת מַחוֹ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט), וּבֹא לְיַדֵּי גְפִילָה, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַיִן שָׁם.

הַהֲכַרַח לְקַצֵּר.

הַדּוּרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אֲשֶׁר ב' תתקפח בנחל קנה
ב' תתקפח.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויקרא ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, אחי ורעי,
הבחור היקר לי, שותה ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן
עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולְהשיבך על מה שעובר עליך
בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, יקצרו המון יריעות. ובפרט
שהארכתי כבר בזה מאד מאד, וכבר נדפסו בחלקי "אשר בנחל"
— קחהו משם. אך במה שאתה כותב, שזה משגע אותך ממש;
צריך שתדע, אהובי, אחי! שיש בני-אדם שרואין מהם פמה מיני
שגעון ממש, שהוא רוח שטות ממש, ואף-על-פי-כן אינם משגעים
לגמרי, חס ושלום. וכל זה נמשך מנצוצי הדעת שיש בהם,
שמבינים שלא לצאת מהדעת לגמרי, אבל כשאחד פוגם בדעתו
הרבה, ונמשך אחר השגעון ורוח שטות שלו, אזי נעשה משגע
ממש. וזה ידוע שכל אחד כפי עוונותיו הוא משגע. כמו שאמרו
חכמינו הקדושים (סוטה ג.): אין אדם עובר עברה, אלא אם-כן
נכנסה בו רוח שטות. וכפי רבוי עוונות שנמצאים בהרבה בני-אדם
כידוע, היה ראוי שיהיו נעשים כלם משגעים ממש. אך השם יתברך
מרחם עליהם ומקים דעתם, על-ידי הרשימו מנצוצי הדעת שנשארו
בהם, שעל-ידי-זה מבינים שלא יצאו מדעתם לגמרי; כי גם מי
שנכשל ונפל בהרוח שטות, יש לו גם-כן בחירה, כי אף-על-פי
שנכנס כל-כף בעמק הרוח שטות, עד שנדמה שיש לו שגעון ממש
בענין זה, עד שאי אפשר לו לצאת ממנו (פמרגלת לשון זו ברב
בני-אדם), אף-על-פי-כן באמת בודאי הבחירה בידו, ואם הוא
רוצה — לא יהיה משגע, כי גם המשגע ממש, כשמכין אותו היטב,
מכרח להשליך השגעון מחמת יראה. ומכל זה יכול האדם הרוצה
לרחם על עצמו, באמת להתגבר במעט מעט נצוצי דעתו שנשארו
לו עדין, על כל הרוח שטות ושגעון המתגבר עליו בכל פעם, אך
מחמת שנצוצי הדעת הם קטנים ופגומים מאד, ומפזרים וכבושים

קנו אֲשֶׁר ב' תתקפה בנחל

בתוך הרוח שטות והבהמיות שמתגברת עליהם, על-כן אי אפשר להקיץם ולעוררם ולהאירם, כי אם בכח הצדיק האמת העוסק בזה — להאיר בנו הדעת הקדושה, ולהוציאנו מהרוח שטות, ולהודיע לנו, שגם בעמק נפילתנו, יש שם השם יתברך, כי מלא כל הארץ כבודו, וחיות אלקותו יתברך נעלמת ומלבשת בכל המדרגות, ובתוך הרוח שטות נפל מדעת אדם לבחינת בהמה. ועל-כן זה עקר תקונו — כשיודע ומאמין שיש שם נצוצות קדושים, שהם חיות אלקותו יתברך, ומדבק את עצמו להשם יתברך גם משם, עד שנתעורר ושב להשם יתברך מכל מקום שהוא שם, על-ידי-זה בעצמו מלקט ומברר הנצוצות הקדושים, שהם נצוצי הדעת, מתוך הרוח שטות והבהמיות, ומהפך הכל לבחינת אדם, על-ידי הארת הדעת של הצדיק האמת, שמאיר בלב כל אחד, שעדין השם יתברך עמו ואצלו וכו'. והעקר על-ידי הרמזים; כי אי אפשר לבאר זה הדעת בפה בשלמות, כי אם על-ידי רמזים של הצדיק, שהוא מרמז ומאיר לכל נצוץ ונצוץ מנצוצי הדעת, שנשארו ונעלם אצל כל אחד, שיתעורר ויקיץ מנפילתו הגדולה והעמקה מאד; כי הרמזים הם גם-כן בחינת נצוצות, כמו אור המתנוצץ מרחוק דרך נקבים וחורים שבכתל המחיצות המפסיקים, ועל-ידי-זה הוא מעורר ומאיר את נצוצי הדעת הקטנים המפזרים ונעלמים בתוך הרוח שטות, שיזכרו כלם בהשם יתברך וישובו אליו, עד שנעשה מזה בחינת אדם, ועולה לגמרי מהרוח שטות ובהמיות, למדרגת הדעת והרצון דקדושה, שהוא בחינת אדם וכו'.

ועל-כן, חמדת לבכי! עשה מה שתעשה, וברח לך מעכשו אל ספרי רבנו ז"ל, ותקבל את הרמזים שרבנו ז"ל, שהוא הצדיק האמת, מרמז לך, ותקיים את כל אשר אומר בתמימות ובפשיטות גמור ובפרט להיות רגיל לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש עם רעהו, ואז במשך הזמן תתרפא לגמרי. ואל יהיה דבר זה גקל בעיניך, כי למוד "לקוטי-מוהר"ן", ולומר על כל תורה התפלה מ"לקוטי-תפלות", הוא רפואה ממש, ויכולים להתרפא על-ידי-זה. אשרי שיאחז בזה! והיה טוב מאד מכל

אֲשֶׁר ב' תתקפט בנחל קנז

הבחינות, שתראה להתוועד עמי, ואז נאריך, והשם יתברך יאיר
ענינו במאור תורתו.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ב' תתקפט.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר צו ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל המכבדים היקרים, הרוצים
לשתות ממי הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרם יאיר
ויזרח.

מכתבכם היפה לנכון קבלתי, ושמחתי לראות ולשמע ולהבין
ממנו את תשוקת לבכם להאיר נפשכם באור האורות של רבנו ז"ל,
ובפרט בזמן כזה, אשר נתקיים (ירמיהו ה, א): "שוטטו בחוצות
ירושלים וראו נא ודעו ובקשו ברחובותיה אם תמצאו איש, אם יש
עשה משפט מבקש אמונה וגו', וכשאיש או אשה מתעוררים
לבקש אחרי ספרי רבנו ז"ל, שהם אור האמונה (פי רבנו ז"ל מגלה
את האמונה הקדושה בתכלית השלמות), אז היא שמחה עצומה עד
מאד, ובפרט שאתם מזמינים לכל משפחתכם — אין שמחה גדולה
מזו, ובקרוב תקבלו את כל הספרים, והשם יתברך יעזר לכם שתזכו
לעשירות גדולה ותוכלו לתרם בעזרתו יתברך, למפעלנו "היכל-
הקדש", המפיצים ספרי רבנו מוהר"ן מברסלב, זכותו יגן עלינו.
ואודות שאלותיכם אל מי לפנות אודות חסידות ברסלב? תהלה
לאל, יש ויש הרבה חסידי ברסלב, עובדי השם אמתיים, אשר
יכולים לשאל מהם עצות על כל דבר בפרטיות וכו'. וכן תהלה
לאל, גם בכתב יכולים לשאל ולהתנדע, ואשר מזה נתהוו כל חלקי
ספרי "אשר בנחל", שאלות ותשובות בחסידות ברסלב, וכבר נדפסו
עד היום עשרה כרכים, ויש עוד בכתב-יד יותר מששה-עשר כרכים,
ושם יש תשובות על כל מיני בעיות בחיי האדם וכו': שדוכים וכו',

קנח אֲשֶׁר ב' תתקצ בַּנְּחָל

פְּרָנְסָה וְכוּ', שְׁלוֹם-בַּיִת וְכוּ', בְּנִים וְכוּ', תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם וְכוּ',
אָמוּנָה וּבִטְחוֹן וְכוּ' וְכוּ'.

וימה שאתם רוצים להתודע אודות ציון רבנו ז"ל, שיצא קול
שרוצים להוציאו, חס ושלום, חס ושלום, כְּבָר הָאֲרָכְנוּ בְּזֶה
בְּאֵרִיכוֹת בַּסֵּפֶר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק" אוֹת תתנ"ג, שְׁחַס מְלֵהֲזִכִּיר דְּבָר
כָּזֶה; כִּי רַבְּנוּ ז"ל רָצָה דִּיקָא לְהִיּוֹת בְּאוֹמֵן, עַד יַעַת בֵּא דְּבָרוֹ וְכוּ',
וְעֲלִינוּ לְמִסֵּר גַּפְשָׁנוּ וְלְהִיּוֹת שֵׁם אֲצֵל צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ עַל-כָּל-פָּנִים
פַּעַם אַחַת בַּחַיִּים חַיּוֹתֵנוּ. אָבֵל מֵאִדָּךְ אַתֶּם צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי כָּל
הַעֲנָן הַזֶּה הוּא גַּפְלֵאוֹת תְּמִים דְּעִים, וְנַעֲלֵם מִכָּל הָעוֹלָם. "וְזֹאת
צְרִיכִים לִידַע, כִּי בְּאֵם שִׁיְהִיָּה בְּרָצוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שִׁיעֲבִירוּ אוֹתוֹ
לְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, לֹא יוֹעִיל שׁוֹם דְּבָר וַיִּסְתַּוֵּב סְבוּת וְכוּ', וְאִם לֹא —
אֲזִי מִמִּלָּא לֹא יוֹכְלוּ לְהַזִּיזוֹ", וְזֶה בְּרוּר.

וּמַחֲמַת טְרֻדוֹתֵי הַרְּבוּת — הַהִכָּרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ב' תתקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר צוֹ ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יָדִיד נִפְשֵׁי,
וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ...
גַּר יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצָחִים.

חֲמֻדַת לְכַבִּי! אֵף שֶׁדְּבַרְנוּ כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים בְּטֵלְפוֹן, עִם כָּל
זֹאת רָצוֹנִי לְכַתֵּב לָךְ בְּכָל יוֹם עַל-כָּל-פָּנִים שׁוֹרוֹתִים, אֵךְ עֲצֹם
טְרֻדוֹתֵי הַרְּבוּת הוּא אֲשֶׁר מְעַכְבֵּנִי. עַדִּין לֹא קִבַּלְתִּי אֶת הַחֲבִילָה,
וְחָבֵל מְאֹד מְאֹד, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה נִתְעַכְּבַת לְעַת עֵתָה הַדְּפַסַת יִתֵּר חֲלָקִי
הַיִּרְחוֹן "אוֹר הַצַּדִּיק". עַל-כָּל-פָּנִים רְאֵה לְעִשׂוֹת לִי הַעֲתָקָה חֲדָשָׁה
הֵן מִהַפְּתִיבִיד 'אָמוּנָה בִּידִיעָה רוֹחֲנִית', וְהֵן מִהַשִּׁיחֹת וְדַבְּרֵי תּוֹרָה

אֲשֶׁר ב' תתקצ בנחל קנט

של הרב החסיד ר' ... ז"ל, ושלח את זה בדאר אור ואחריות, פי היא זכות הרבים לדורות עולם.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר! כי יש בך תהלה לאל, כחות עצומים, כאשר ראיתי והבנתי בהיותך אצלי, ואין אתה צריך שום חזוק מאחרים, רק לך בכח זה, והושעת את ישראל (שופטים ו, יד); ולמען השם, שלבל תפל בדעתך פלל, רק ראה לדבר עם כל אחד מרבנו ז"ל ומתורתו הקדושה, ובפרט עם אחינו הספרדים, אשר בדרך פלל הם תמימים גדולים, ונהכרח לקרבם ביותר אל דעת רבנו ז"ל. ובפרטיות אחרי שהרשעים עקרו אותם מהיהדות, רחמנא לצלן, החוב מטל עלינו ועליך לקרבם, ולהאיר בהם את אור המאיר דעת רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות גמורה, והיכן שרק תלך, תדבר מרבנו ז"ל. והעקר והיסוד — שתברח מאנשי לצון המסתובבים אצל אנשי שלומנו, 'ברסלב' חסידות' שטייט נישט איין ביי א יחיד, און נישט ביי איין ועד, און נישט ביי זקנים מאריכי ימים שאין בהם שלמות^מ (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'); 'ברסלב' חסידות' היא מתנה לכלל ישראל, וכל אחד שזכה להתודע מרבנו ז"ל, החוב מטל עליו לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל, ולבנות בעצמו מרכז של חסידות ברסלב, ואין עליו שום על והתחייבות להתיעץ עם אחרים, מכל שפן וכל שפן עם זקנים אשר אינם יודעים מחייהם. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת קנא): "עד אשר לא יבאו ימי הרעה" (קהלת יב, א) — אלו ימי הזקנה; פי בדרך פלל זקן אי אפשר לו להבין את הבעיות של הבחורים ובני הנעורים וכו'. ופעם אחת ספר לי ר' לוי יצחק (גרו יאיר) [ז"ל], שבאומן בקימו, כשהיה בחור, היה השמש איש זקן מאד, אחיו של ר' דוד צבי דאשווסקי, ויען שפבר פרצה המלחמה העולמית והיו אז הרבה בחורים מפולין, שלא היו יכולים לחזור אל עירם ואל ביתם, על-כן נשארו שם באומן, והיו ישנים בהקלויז ואוכלים שם וכו', ובדרך פלל בחורים היו משאירים זבל וכו', והשמש רדף אותם עד תרמה, והיו

מ) חסידות ברסלב אינה 'מתאכסנת' אצל יחיד ולא אצל 'ועד', ולא אצל זקנים מאריכי ימים, שאין בהם שלמות.

קס אֲשֶׁר ב' תתקצ בַּנְחָל

לָהֶם צָרוֹת צָרוּרוֹת: מֵצַד אֶחָד רָעַב וְחֶסְרוֹן מְקוֹם לְלוֹן וְכוּ', וּמֵצַד שְׁנִי — שְׂרָדַף אוֹתָם הַנִּ"ל, עַל-כָּל-פְּנִים מִזֶּה רוֹאִים שֶׁלְזָקֵן אֵין כָּבֵד הַסְּבָלָנוֹת וְהִיכָלֵת לְהַבִּין אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים. וְאָמְרוּ (שְׁבַת קִנְיָ): דַּעֲתָן שֶׁל זְקֵנִים מִשְׁתַּנֵּית וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵל תִּשְׁאַל וְאֵל תִּתְנַעֵץ עִם אֵף אֶחָד, רַק עֲמוּ יִתְבַּרְךָ, וְתִהְיֶה רָגִיל מְאֹד מְאֹד בְּהַתְּבוּדוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה יֵאִיר בְּךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ אוֹרוֹ הָאֵין סוּף, וְתִכְנַס בְּךָ תִּשׁוּקָה עֲצוּמָה לַעֲשׂוֹת עוֹד וְעוֹד וְכוּ'. וְזָכוֹר תִּזְכֹּר, כִּי עֲלֶיךָ נִפְלָה עֲכָשׁוּ חוֹבַת הַיּוֹם! עֲלֶיךָ לְהַפְיֵץ דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל בְּכֹל הַגִּלְגַּל כְּלוּ, וְלַעֲשׂוֹת שְׁעוּרִים בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ וְ"ל, וּבִפְרָט שֶׁהֶאֱבַרְךָ הַיֶּקֶר לִי מְאֹד ... גְּרוּ יֵאִיר, שֶׁהוּא מְבָאֵי בֵית מִדְרָשְׁנוּ, רוֹצֵה לַעֲזוֹר לָךְ — בְּוִדְאֵי תִצְלִיחוּ. וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אֵל תִּזְנִיחַ אֶת הַהִזְדַּמְנוֹת הַזֶּה, וּשְׂנִיכֶם יַחַד תִּגְלוּ וְתִפְרָסְמוּ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ וְ"ל.

וְעַל כָּלֶם, חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵל תִּשְׁכַּח גַּם מַעֲצָמָךְ, וּרְאֵה גַם רְאֵה לְהַתְמִיד בְּגִמְרָא. וּלְמַעַן הַשֵּׁם, תִּרְאֶה לְסִיִּם אֶת כָּל הַשִּׁ"ס כְּלוּ, כַּאֲשֶׁר כָּבֵד הַתְּחַלֵּת בְּהִיוֹתָךְ פֹּה אֶצְלִי, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מִתּוֹרָה, וְהַמְרָגִיל עֲצָמוּ בְּהַתְמַדַּת הַלְמוּד בְּסִדְרָךְ וּבִדְרָךְ שֶׁהוֹרָה לָנוּ רַבְּנוּ וְ"ל (עַיִן שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו'), נִכְנָסֵת בּוֹ תִּשׁוּקָה עֲצוּמָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה בְּכֹל יוֹם, אֶפְלוּ נִים וְלֹא נִים, תִּיר וְלֹא תִיר, כִּי הָאוֹר וְהַחַיּוֹת וְהַזִּיּו וְהַתִּשׁוּקָה שֶׁמְרָגִישִׁים בְּשַׁעַת הַלְמוּד — אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה. וְתִהְיֶה עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַבְּעַל-דְּבַר נִיחַ אֶת הָאָדָם הַכֹּל, אֲבָל לֹא לְלַמֵּד גִּמְרָא. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁתִּהְלֶה לְאֵל, כָּל אֵלוֹ שֶׁעָבְרוּ דְרָךְ בֵּית מִדְרָשְׁנוּ, וְלֹא הִטְעוּ אֶת עַצְמָם, זֵי הָאֲבִין זֵיךְ נִישֵׁט גִּינְאָרְט^ג, גְּדָלוֹ וְהַצְלִיחוּ עַד מְאֹד, וְזָכוּ לְסִיִּם כַּמָּה פְּעָמִים אֶת כָּל הַשִּׁ"ס וְאַרְבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלֹחַן עָרוּךְ וְזֶהר הַקְדוּשׁ וְתִקּוּנִים וּמִדְרָשִׁים וְכוּ' וְכוּ', כִּיְדוּעַ דְּבַר זֶה. וְעַל-כֵּן רְאֵה גַם רְאֵה לְבַל תִּהְיֶה בְטָלָן, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק כֹּאפּ זֵיךְ אוֹיֵךְ אַרוֹיֵךְ אוֹיִפִּין וְאוֹגִין אוֹן פֶּאֶר^ס וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יִצְלִיחַ דְרָךְךָ!

ג) הם לא רמו את עצמם.
ס) תטפס גם אתה על העגלה וסע.

אֲשֶׁר ב' תתקצא בנחל קסא

וְהַעֲקָר — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, כִּי יָמִינוּ כָּצֵל עוֹבֵר, וְלֹא יִשְׁאָר לָנוּ רַק מַה שְּׁנֹזְכָה לַחֲטָף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׂאֵם תַּחֲמַל עַל עֲצָמָךְ, וְתַחֲזֹר וּתְטַיֵּל בְּכָל הַשָּׁמַיִם וּבְכָל אַרְבַּעַת חֲלָקֵי שְׁלָחַן עֲרוּף, זֶהוּ חֲלָקָךְ לְנִצָּח! וְאִם תִּתְרַשֵּׁל חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם, בְּזֶה, אֲזִי תִשְׁאָר רִיק וְעֵרֶם מִכָּל הַטּוֹבוֹת הָאֵלוּ. וְעַל-כֵּן שָׁמַע בְּקוֹל רַבְּנוּ ז"ל, וּבְרַח לָךְ אֱלֹהֵי יִתְבָּרַךְ וְאֵל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְרָכְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

חָבַל מְאֹד שֶׁתִּקְנֶה אֶצֶל אַחֵרִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָקָר, בְּשַׁעֲהַ שְׁיֵשׁ אֶצְלֵי מַחֲסֵנִים שְׁלֵמִים עִם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּזוֹל גָּדוֹל.

גַּם בְּאֵתִי לְהוֹדִיעַ לָךְ, שֶׁהַיּוֹם אֶשְׁלַח לָךְ עוֹד מִכְּתָב בְּעֵבוֹר הָאֲבָרָךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, וְתִמְסְרוּ אֵלָיו, כִּי יֵשׁ לִי רַחֲמָנוֹת גְּדוֹלָה עָלָיו, וְכָל זְמַן שֶׁהוּא בַּחַיִּים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֶאֱרִיךְ שְׁנוֹתָיו, הוּא יְכוֹל לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית תַּכְלִית הַמַּעֲלָה, וּבְיָדָאֵי בּוֹכוֹת רַבְּנוּ ז"ל יִזְכֶּה לְכָל טוֹב.

ב' תתקצא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר צו ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֲי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲקָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

מִכְּתָבְךָ הָאֶרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רַבְּנוּ ז"ל לָמַד אוֹתָנוּ, שְׂאֵסוֹר לְפַל בְּדַעְתּוֹ מִשּׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם, אַף שְׁמַר לָךְ עֲכָשׁוּ מְאֹד מְאֹד, עַד שְׂכַמְעַט כְּמַעַט גִּדְמָה לָךְ, כִּי אֲבַד מְנוּס מִמֶּךָ, אַף-עַל-פִּי-כֵן זְכוּר תִּזְכֹּר מַה שְׁפָרַשׁ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּשֵׁי-הַלְכוֹת, הַשְּׂמַת הַבְּקָר, הַלְכָה א', אוֹת ב'): "ה' מַה

קסב אָשׁר ב' תתקצא בנחל

רבו צָרִי" (תהלים ג, א), שָׁהם הַצָּרִים שֶׁל הַנֶּפֶשׁ, שָׁהם הַחֲטָאִים, הַעֲוֹנוֹת, הַפְּשָׁעִים וְהַפְּגָמִים שֶׁל כָּל אֶחָד, שְׁנֵה עֵקֶר צָרוֹת הַנֶּפֶשׁ, צָרוֹת הָאָדָם, וּכְשֶׁהֵם מִתְגַּבְּרִים עַל הָאָדָם, חֵס וְשָׁלוֹם, אֲזִי הֵם רוֹצִים לְהַפִּיל אוֹתוֹ לְגַמְרִי, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ עוֹד שׁוֹם תִּקְוָה, חֵס וְשָׁלוֹם, "רַבִּים קָמִים עָלַי רַבִּים אוֹמְרִים לְנַפְשִׁי אֵין יְשׁוּעָתָה לוֹ בְּאַלְקִים סֵלָה" שֶׁהַצָּרוֹת שְׁלִי אוֹמְרוֹת לִי, כִּי כָּבֹד לֹא תְּבוֹא אֵלַי שׁוֹם יְשׁוּעָה, וְאֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ רוֹצֵה בִּי, חֵס וְשָׁלוֹם, יוֹתֵר וְכוּ'. אַךְ בְּאַמֶּת אֲסוּר לִפְלֵ בִּיאוֹשׁ, רַק לְהִיּוֹת חֲזָק וְאַמִּיץ מְאֹד בְּכַטְחוֹן חֲזָק, כִּי "וְאַתָּה ה' מְגֵן בְּעַדִּי, כְּבוֹדִי וּמְרִים רֵאשִׁי" וּמָה עָלַי לַעֲשׂוֹת? רַק לַעֲצֵק וְלִזְעַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, "קוֹלִי אֶל ה' אֶקְרָא וַיַּעֲנֵנִי מִהַר קִדְשׁוֹ סֵלָה" וְאַךְ שְׁמַרְבַּ צָּרוֹתַי מַחִי נוֹפֵל בְּבַחֲיַנֶּת שְׁנֵה וְקַטְנוֹת, וּמָה גַם מְרַב מְרִירוֹת שְׁעוֹבְרֹת עָלַי בְּכָל פַּעַם, אֲנִי הוֹלֵךְ לִישֵׁן אֲשֶׁר זֶה בָּא מִיֵּאוֹשׁ גְּמוּר, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ, שְׁפָל זֶה בְּחִינַת: "אֲנִי שְׁכַבְתִּי וְאִישְׁנָה", מְרַב מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת לְבָבִי, מְרַב הַצָּרוֹת וְהַעֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלַי, אַךְ-עַל-פִּי-כֵן אֲסוּר לִי לַעֲמֹד בְּמַצָּב כְּזֶה, רַק לְהַתְּעוֹרֵר מִהַשְׁנָה, "הִקְיֹצוּתִי כִּי ה' יִסְמְכֵנִי", וּמְרַב הַתְּחִזְקוֹת שְׁאַחֲזֵק עֲצָמִי, "לֹא אִירָא מְרַבּוֹת עִם, אֲשֶׁר סָבִיב שְׁתוֹ עָלַי", לְמָה? "כִּי לֹא אֶתֵּן דְּמִי לוֹ", תְּמִיד אֲמַצָּא בַּעֲצָמַי נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְתְּמִיד אֲרַגִּיל עֲצָמַי לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ וְלַעֲצֵק וּלְבַקֵּשׁ עַל מְרִירוֹת לְבָבִי וְעַל צָרוֹתַי הַמְּרַבּוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עָלַי, כִּי תְּמִיד אֲעַצֵּק וְאִזְעַק וְאִשׁוּעַ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ: "קוּמָה ה' הוֹשִׁיעֵנִי אֱלֹהֵי" וְגו' "כִּי לֹא הִישׁוּעָה" וְגו'.

חֲמִדַּת לְבָבִי! חֲזָק וְאַמִּץ מְאֹד מְאֹד! לְכָל אֶחָד יֵשׁ מַצָּבִים קָשִׁים וּמְרִים שְׁעוֹבְרִים עָלָיו בְּחַיִּים, וְאֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ כָּלֵל. וּבַפְּרָט שְׁאַנְחֵנוּ זוֹכִים לְהִיּוֹת תְּלַמִּידֵי רַבֵּנוּ ז"ל, עָלֵינוּ לְצִיַּת אוֹתוֹ בְּדַבָּר זֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי כְּבֹד גְּלָה לָנוּ, אֲשֶׁר הִיאֹשׁ קָשָׁה מְכָל הַחֲטָאִים שְׁבַעֲוֹלָם. הֵן אֲמַת שְׁצָרוֹתֶיךָ הֵן צַעַר גְּדוֹל, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ עֲכָשׁוּ — קָשָׁה וְכָבֹד לְסַבֵּל, אַךְ אִם מִשׁוֹם זֶה תִּנְיַח אֶת עֲצָמְךָ כִּי (לְאִזְט דוֹ זִיךְ אָפּ אַזוֹי), עַד שְׁעוֹבְרוֹת עָלֶיךָ מִחֲשׁבוֹת שֶׁל לְבָרַח... תְּאַמֵּן לִי, מוֹהֲרֵנִי ת' ז"ל אָמַר פַּעַם אַחַת לְאֶחָד שְׁרָצָה לְבָרַח... אוֹיֵב

אֲשֶׁר ב' תתקצא בַּנְחַל קסג

אנטלויפֿען, אנטלויפֿ נאהר צום אייבערשטען²; שתלף עכשו אל מקום פֿנוי, שאַין שם בְּנֵי-אָדָם, וְתִשִּׁיחַ וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יְתִבְרַךְ אֶת כָּל לְבָב, וְכָל מַה שֶּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְתִתְחַרֵּט בְּאַמֶּת, וְתִרְאֶה לְבָכוֹת אֵלָיו יְתִבְרַךְ בְּבָכִיּוֹת עֲצוּמוֹת שִׁירְחַם עָלֶיךָ, וְאַתָּה מְקַבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ לֹא לָשׁוּב אֶל כִּסְלֶךְ וְכוּ', וְתִרְחִיב בְּזֶה מְאֹד מְאֹד אֶת הַדְּבֹר, וְאִז סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים נְגָלִים, שְׂדוּד הַטֵּבַע שִׁיעֲשֶׂה עִמָּךְ הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ.

למען השם יתברך, לטובתך הנצחית, תראה לצית את רבנו ז"ל, ואל תתנאש, אף שפכר חטאת וכו' — מה בכך, תשובה מועלת תמיד, וברודאי על-ידי דווי דברים ותשובה באמת, תזכה לצאת מהחשך, והשם יתברך ימלא משאלות לבך לטובה. העקר תראה להיות רק בשמחה עצומה על נעם חלקך, "אשר בנחל" שם גורלך. תהלה לאל, יש לנו רבי כזה, אחז את עצמך בו בשקידה נוראה בספרי הקדושים, וברח לך מלצים המסתובבים בין אנשי שלומנו, כי הבעל-דבר מצא עצה גם מבפנים. "אשרי מי שמתמיד בספר "לקוטי-מורה"ן", ועושה מכל תורה תפלה, אשר על-ידי-זה מעלה שעשועים כאלו למעלה, שעוד לא עלו שעשועים כאלו מימות עולם" (עין שיחות-הר"ן, סימן קמה).

וצריך שתדע, אהובי, בני, אחי וידידי! אשר עם תפלה בתמימות ובפשיטות, לפרש שיחתך אליו יתברך — תפעל הכל. העקר לא לפל בדעתך, והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו יתברך.

הדורש שלומך...

ע) אם לברח, יותר טוב לברח אליו יתברך.

ב' תתקצב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר צוֹ ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אַהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי
הַיָּקָר לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ
... נָרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ וְגַם הַטְּלֵגְרָם לְנִכּוֹן קִבְלָתִי הַיּוֹם. מָה אִמַּר לָךְ, זֶה שְׁנֵי
יָמִים שְׂאִינִי בְּקוֹ הַבְּרִיאוֹת, וְגַם יֵשׁ לִי עֲגָמַת נֶפֶשׁ גְּדוֹלָה... מִהַחֻבּוֹת
שְׂמֵעִיקִים לִי מְאֹד וְכוּ'. אַף זֹאת נִחְמָתִי בְּעַנְיִי, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, אֵין
לִי שׁוֹם עֵסֶק וּמִשָּׂא וּמִתֵּן, שְׂאִנִּי חָיֵב בּוֹ מְעוֹת, אֲלֵא כָּל עֵסֶקִי הוּא
רַק בְּהַפְצַת וְהַגְדַּלַת שֵׁם הַצְדִּיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא שְׁמוֹ יִתְבָּרַךְ
(עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז).

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כַּה עֲזָרְנִי, עַס אִיו מֵיט גְּרוּיִם חֶסֶד. וְהַיּוֹם
קָדָם אוֹר הַיּוֹם, לְמַדְתִּי אֶת הַתּוֹרָה "אֵית לָן בִּירָא" (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן לא), וְאִמַּרְתִּי עַל זֶה הַתְּפִלָּה בְּ"לְקוּטִי-תְּפִלוֹת". מָה אִמַּר
לָךְ, זֶה נִתֵּן בִּי חַיּוֹת חֲדָשָׁה, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתִי אֶת עֲצָמֵי מְאֹד מְאֹד עִם
הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה הַזֹּאת. וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים אִם
תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ גַּם-כֵּן לְהַתְּמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְאִזּוּ יֵאִיר לָךְ רַבְּנוּ ז"ל רְמִזִּים נִפְלְאִים, וְתַדַּע אֵיךְ
לְהַתְּנַהֵג בְּכָל עֲנִינֵיךָ בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת. כִּי כָּל תּוֹרָה מִ"לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן"
עוֹלָה עַד אֵין סוּף וַיּוֹרֶדֶת עַד אֵין תְּכֵלִית וְהִיא כְּלוּלָה מְכָל הַעוֹלָמוֹת
וּמְכָל אָדָם בַּפְּרָטִי פְּרָטִיּוֹת, וְכָל מָה שְׂאֵתָה צְרִיף — תִּמְצָא שָׁם.

וְהַעֲקָר, חֲמִדַּת לְבָבִי! אִם תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִמוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְיוֹצִיא אֶת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים
הַטּוֹבִים מִפִּיךָ, אִזּוּ תִזְכֶּה לְהִיּוֹת נִכְנָס בְּשְׁלוֹם וַיּוֹצֵא בְּשְׁלוֹם, כְּמוֹ רַבִּי
עֲקִיבָא; כִּי מָה שְׂאֵחֶר' קָצִין בְּנִטְיעוֹת וּבֵן עֲזָאִי וּבֵן זוּמָא הַצִּיץ
וְנִפְגַּע וְנָתַת, הִיָּה רַק עַל-יָדֵי שְׁלֵא הוֹצִיאָו אֶת הַכְּסוּפִים מִפִּיָּהֶם
בְּשְׁלָמוֹת (אֵף בּוֹדָאֵי יֵשׁ חֲלוּק בֵּין 'אֵחֶר' לְבֵן עֲזָאִי וּבֵן זוּמָא,
שְׁנִקְרָאִים גַּם-כֵּן בְּחִינַת עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, כְּמוֹכָא בְּפָנִים הַתּוֹרָה ל"א, עֵין

אָשֶׁר ב' תתקצג בנחל קסה

אָף הַשְּׁלֵמוֹת הַיְתֵה אֶצֶל רַבֵּי עַקִּיבָא, כִּי הוּא קָיָם אֶת כָּל הַמוֹבָא בְּתוֹרָה זוֹ, וְעַסֵּק הַרְבֵּה בְּהַתְּבוּדוֹת וְכַסּוּפִים טוֹבִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְהוֹצִיאָן מִפִּיּוֹ.

חֲמַדַּת לְכַבֵּי! אִם תִּהְיֶה רְגִיל בְּזוֹה, לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אִז כָּבֹר לֹא תִצְטָרֵךְ שׁוּם עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁפָעוּלָם, כִּי מֵרַב הַתְּבוּדוֹת — יִזְדַּכֵּךְ גּוֹפֵךְ, עַד שֶׁהַנְּשִׁמָּה בְּעֲצָמָה תֵּאִיר לָךְ עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת אִיף לְהַתְּנַהֵג בְּכָל דְּבָר, וְתִמְצָא רְמִזִּים וְגִלּוּיִים בְּתוֹרַת רַבֵּנוּ ז"ל לְטוֹבָתָךְ, וּמִמֶּשׁ תִּרְגִּישׁ אִיף שָׂרְבֵנוּ ז"ל מְדַבֵּר אֵלֶיךָ, כִּי תוֹרְתוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל נֶאֱמָרָה בְּמִדְרַגַּת רֵיח־הַקֹּדֶשׁ גְּדוּלָּה וְנוֹרָאָה וְנִפְלְאוֹה מְאֹד מְאֹד, וּמִי שֶׁרַק עוֹסֵק בְּהַתְּבוּדוֹת בְּאַמְתִּי, וּמְדַבֵּק עֲצָמוֹ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, יְכוּל לְרְאוֹת וּלְהַבִּין אַחֲר־כֵּן נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת נִשְׁגָּבוֹת סוּדֵי סוּדוֹת עַד מְאֹד. הָעֵקֶר — אַל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, כִּי גְדוּל ה' רַב לְהוֹשִׁיעַ. כָּל כּוֹנֵת פֶּסַח שֶׁלָּךְ עֲכָשׁוּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת: "חֲמִץ" — הֵן הַמַּחְשָׁבוֹת הַזְּרוּת וְהַרְעוּת וְהַצָּרוּת שֶׁלָּךְ וְהַעֲצָבוֹת הַמַּתְּגַבְּרֵת עֲלֶיךָ, שְׂאִסּוּרוֹת אֶפְלוֹ בְּמִשְׁהוֹ. וְעֲלֶיךָ לְבַדֵּק בְּעֲצָמָךְ אִם נִשְׂאָרָה בָּךְ עוֹד אֶפְלוֹ רַגַע אֶחָד אִיזוֹ מַחְשָׁבָה זָרָה, אוֹ אִיזוֹ עֲצָבוֹת — וּלְבַעַר אוֹתָהּ לְגַמְרֵי מַרְשׁוּתָךְ, וּלְרְאוֹת לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָךְ "מִצָּה", שֶׁהוּא מִתְּנָקִי, שְׂמִחָה וְחֻדוּהָ, יָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, אֲמוּנָה טְהוֹרָה.

הַהֶכְרַח לְקַצֵּר מִהַמְּנִיעָה שְׁנַתְּהוּתָה עֲכָשׁוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ב' תתקצג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי צוֹ, שַׁבַּת הַגְּדוּל הַיְתֵשֵׁל"ט.

שִׁשׁוֹן וְשְׂמִחָה יִשְׁיִגוּ וְיִרְדְּפוּ וְיִגִּיעוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יָדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי זֶה פְּעַמִּים, וּבְאַמְתִּי הַצֹּדֵק אֲתָךְ, שְׂאֲתָה מִתְרַעֵם, שְׂאִינִי עוֹנֶה לָּךְ תְּכַף־יִמִּיד. אָף מַה לַעֲשׂוֹת? אֲנִי עִמוּס תְּלָאוֹת, וְהַהֶכְרַח לְהַשִּׁיב לְמִכְתָּבִים הַקּוֹדְמִים לָּךְ, כִּי בְּדַרְךָ כָּלֵל אִינִי

קסו אֲשֶׁר ב' תתקצג בַּנְחַל

כותב יותר משני מכתבים ליום ופעמים שלשה. ותהלה לאל, מיום שנתפשטו הספרים בעולם, ובפרט ספרי "אשר בנחל", אני מקבל הרבה מכתבים בכל יום מכמה מדינות, ומרבה בני ישיבות שונות, וההכרח להשיב לכל אחד, והזמן הוא אצלי מצמצם מאד מאד בעונותינו הרבים, עד שאפלו על ההכרחיות, שהם השעורים הקבועים כסדרן בכל יום והתפלות הקבועות וההתבודדות וכו' וכו', גם-כן אין היום מספיק, ועל-כן תמחל לי, שלא ענית לי לה תכף-ומיד, כי לא במרד ובמעל עשיתי זאת.

תמדת לבבי! חזק ואמץ מאד מאד, ואל תחלש דעתך, חס ושלום, משום דבר שבעולם, ובפרטיות כשבא לה בזיון כזה מאשתך, בשעה שרצית לקיים מצות הכנסת אורחים, והיא צעקה עליך בבזיון גדול בפני הילדים — "לא בשום אפן" וכו', ונתבישת מאד. והנה כבר אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פו.): אשה עינה צרה באורחים יותר מן האיש, עין שם; ובנדאי שלום-בית קודם. אמה צריך לצית אותה בענין זה, כי היא המטפלת בבשול וכו'. אך אמה צריך למחל לה בנחת ולהסביר לה את מעלת מצות הכנסת אורחים. (ובכלל, טוב מאד בשעה שאמה יושב בשלחנה בסעדת שבת או אפלו בימי חל, להרגיל את עצמה לומר אילו דברי תורה בשלחן לפני בני ביתך ולבניך ולבנותיך, ולספר ספורים מצדיקים וממצות הכנסת אורחים וצדקה ולקרוב עניים וכו' וכו', והיא בכלל מצות חנוך), ובמשך הזמן תראה שנוי לטובה אצל אשתך. אך העקר הוא תפלה ובקשה, להיות רגיל הרבה בהתבודדות, ולפרש שיתתך וכל מה שעובר עליך אליו ותברך בתמימות ובפשיטות גמורה. וראה להיות סבלן גדול, ואל תדאג כלל. כבר הרביתי לדבר עמך ולכתב לך, כי האדם צריך למסור את עצמו אל ההשגחה בכל עניניו, עליו להיות רגיל רק לבקש רחמים מה שצריך — בין ברוחני ובין בגשמי, ואחר-כך תעמד ותסבל ותתכה ותראה איך שתנהיג עמך ההשגחה. ועל-כן אסור לך לפל בדעתך כלל יהיה איך שיהיה, כי הכל בידו ותברך, והכל ממנו ותברך; ועל-כן מה ולמה לך לפל כל-כך בדעתך?! וזכר כלל זה, כי תצטרך לו בחיים

חיותך. וְשִׁמְעֵתִי הַיּוֹם מֵאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ דְבוּר כְּזֶה: "אִם הַשֵּׁם
 יִתְבַּרְךָ עוֹזֵר, אֲזִי לֹא מִשְׁנֵה הַיְכָן הָאָדָם, בְּכֹל מְקוֹם שֶׁהוּא שָׁם, יֵשׁ
 לוֹ הַצְּלָחָה", וְדַבְּרִי פִי חֶכֶם חֵן. וְכֵן הִיא הָאֱמֶת; וּמִכָּל זֶה אֲנִי רוֹאֶה
 מַעֲלַת נִקְדַּת הַחֵבֵר, אֲשֶׁר לְכָל אֶחָד יֵשׁ נִקְדָּה וְדְבוּר נֶאֱדָה מֶה שְׁאִין
 בַּחֲבָרוֹ, וְהַכֹּל חוֹזֵר וְסוֹבֵב עַל הַקְּטָב הָעֵקָרִי שֶׁל רַבֵּנוּ ו'ל: אֲמוּנָה
 פְּשׁוּטָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן ר"ז),
 אֲשֶׁר לְפִי מוֹהֲרַנְת' ו'ל, כֹּל זֶה הוּא סוּד שֶׁבֶת הַגְּדוֹל, שֶׁכָּבֵר הַתְּחִיל
 הַנֶּס בְּמִצְרַיִם עוֹד מִשְׁבֶּת קָדָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים,
 וְהַכֹּל בְּכַח שֶׁבֶת-קָדָשׁ, שֶׁהִיא הַתְּגִלוֹת הַהַשְׁגָּחָה הַנִּפְלְאָה שֶׁל שְׂדוּד
 הַטֶּבַע — לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן וּלְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם וְכוּ'; כִּי אִזּוֹר הַשְׁבֶּת
 הוּא אִזּוֹר הַהַשְׁגָּחָה, שֶׁצָּרִיךָ אָדָם לְהַמְשִׁיךָ עַל עֲצָמוֹ קִדְשֵׁת שֶׁבֶת גַּם
 בְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'), לִידַע כִּי אֵין שׁוּם
 טֶבַע כָּלֵל, וְעַל-כֵּן בְּמְקוֹם שֶׁאָדָם הוֹלֵךְ וּבִמָּה שֶׁהוּא מְשַׁתְּדֵל, צָרִיךְ
 לִידַע, כִּי אִם בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁתִּהְיֶה לוֹ הַצְּלָחָה, מִמִּילָא תִּהְיֶה לוֹ
 הַצְּלָחָה, וְאִם מִטְּעָמִים הַכְּמוּסִים עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ בְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרְךָ הַהַפּוּף,
 אֲזִי מִמִּילָא יִהְיֶה הַהַפּוּף. וְכִשְׁאָדָם חוֹקֵק יְדִיעוֹת אֵלוֹ הֵיטֵב בְּדַעְתּוֹ,
 אֲזִי חַי חַיִּים מְיֻשָּׁבִים מְאֹד, וְנַח תְּמִיד בְּדַעְתּוֹ, וְלַעוֹלָם אֵינוֹ כּוֹעֵס
 וְאֵינוֹ מִקְפִּיד כָּלֵל, אֵךְ גַּם עַל נִקְדָּה זוֹ, הֵינּוּ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה זוֹ,
 גַּם-כֵּן צָרִיכִים הַרְבֵּה הַתְּבוּדוֹת בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, כִּי צָרִיכִים לְחַפֵּשׁ
 בְּעֲצָמוֹ תְּמִיד אֵיךְ אוֹחֲזוֹ בְּמִדַּת הָאֲמוּנָה (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן
 ה'); וְאוֹדוֹת עֲנִין הַכְּנַסַּת אוֹרְחִים בְּכֻלְלִיּוֹת שֶׁשְּׂאֵלָתָ וְכוּ', תִּדַע כִּי
 כְּפִי שְׂמוּכָן בְּדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּעֲנִין אֲבָרְהָם אֲבִינוּ, שֶׁהוּא
 הָיָה אָב הַמְּכַנִּיס אוֹרְחִים, הָיָה יוֹשֵׁב וּמְצַפֶּה אַחַר הָאוֹרְחִים, וְהָיָה
 רוֹדֵף אַחֲרֵיהֶם לְהַבִּיאֵם אֶל בֵּיתוֹ, וְלֹא חָפָה עַד שֶׁיָּבֹאוּ אֵלָיו, וְכֵן
 עָשָׂה לוֹ אַרְבַּעַת פְּתָחִים מֵאַרְבַּע רִחוֹת הָעוֹלָם, כְּדִי שִׁיְהִי בְּנִקְל
 לְכָל אֶחָד לְהַכְּנִס אֶל תּוֹךְ בֵּיתוֹ, וְאָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְאִיּוֹב,
 עֲדִין לֹא הִגַּעְתָּ לְאַבְרָהָם, אֲתָה יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ וְאוֹרְחִים נִכְנָסִין
 אֲצִלְךָ, אֲכַל אֲבָרְהָם מְהֵרָה בְּעוֹלָם, לְכִשְׂמִימָצָא אוֹרְחִים — מְכַנְסִין
 לְבֵיתוֹ (אֲבוֹת דְּרַבִּי גֵתוֹ, פָּרָק ז'); כִּי הָעֵקֶר — לִילֵךְ לְחַפֵּשׁ אַחַר
 אוֹרְחִים, כְּאֲשֶׁר נוֹהֲגִים אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל שֶׁבֶת-קָדָשׁ אַחַר הַתְּפִלָּה,
 כְּשֶׁרוֹאִים אֵילוֹ פָּנִים חֲדָשׁוֹת בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, הוֹלְכִים אֵלָיו וְשׂוֹאֲלִים

קסח אשר ב' תתקצד בנחל

אותו, אם יש לו מקום לאכל או לישן, ומארחים אותו בבתיהם. וכמה פעמים מתנפחים כמה מאנשי שלומנו על אורח אחד, מרב חביבות מצות הכנסת אורחים אצל אנשי שלומנו, שקבלנו מרבנו ו"ל שהיא המצוה הכי גדולה. וכבר הפליגו חכמינו הקדושים הרבה מאד מאד במצות הכנסת אורחים, עד שאמרו (שבת קכז): גדולה הכנסת אורחים יותר מהשקמת בית-המדרש ויותר מקבלת פני השכינה, עין שם. ויש לומר בפשיטות מאמרם ו"ל (בבא מציעא צח:): אין אורח מכניס אורח; כי אורח אינו יכול לילך אצל בעל-הבית, ולומר לו: "תכניסני לאורח", כי הוא דבר קשה מאד מאד ובזיון גדול, וזה אין אורח יכול לומר: "תהיה מכניס אורח ותארח אותי"; ועל-כן שלמות המצוה היא — לרוץ אחר האורח ולבקשו, ולהשתדל להביאו אל תוך ביתו, כי היא מצוה רבה עד מאד מאד.

העקר, ידידי היקר! חזק ואמץ מאד מאד! כי השם יתברך "מלא כל הארץ כבודו", ואין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ועלינו רק למסר את עצמנו לגמרי אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, והשם יתברך יאיר עינינו במאור תורתו, ונזכה כלנו לאכל מן הפסחים והזבחים בבנין בית מקדשנו.

ברכת חג פשוט ושמח.
הדורש שלומך...

ב' תתקצד.

בעזרת השם יתברך, אור ליום שני קדם חג הפסח ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, אחי ורעי, האברך היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גג עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי ושמחתי עד מאד לקראת הבשורה טובה שבשרתני. השם יתברך יעזר לנו לשמע תמיד בשורות

אֲשֶׁר ב' תתקצר בנחל קסט

טובות, והעקר — להכניס את עצמנו באמונה פשוטה בו יתברך, איך שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, וכידו לשדד המערכה ולבטל את הטבע לגמרי, ולהמשיך לנו ישועות. ועין בספר-המדות (אות הרהורים, חלק ב', סימן ד'): על-ידי הרהורי עבודה זרה, נשמתו מתקצרת, ואינו נהנה מבשורות טובות, עין שם; הינו, כי ההכרח להתחזק באמונה פשוטה בו יתברך, שאז דיקא תהיה לו אריכת הנשימה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים: ח', קנה), ונהנה מבשורות טובות. ובזה יובן גם מה שמביא בספר-המדות (אות שלום, סימן ח'): על-ידי שלום, באים בשורות טובות; כי השלום תלוי בתקף האמונה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימנים לג, סב); כי המאמין, שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אזי תמיד יהיה בשלום עם הכל, כי יודע בידעה ברורה, אשר אין שום ברירה שיכולה להרע לו או להיטיב לו, מבלעדיו רשותו יתברך, ואזי הוא בשלום עם הכל, וכנ"ל; העקר ראה להשליך ממך העצבות והפכדות, אשר נופלים עליך בכל פעם. מה ולמה לך לדאג דאגת חנם?! כי גדול אדוננו ורב להושיע! ומי ששיך לשרש נשמתך, ממילא ירדף אחריך, ומי שלא שיך לשרש נשמתך, ממילא לא יבוא אליך; ועל-כן למה לך להתבלבל מקול עלה נדף, מפל שוטה וחסר דעה וכו'?! אתה, בני, חביבי! הדבק עצמך בתורה הקדושה, ותחדש בה חדושים חדשים, ותעשה ציצים ופרחים לכבוד תורת רבנו ז"ל. ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות יד): כל המשביע עצמו מדברי תורה ולן, אין מבשרין אותו בשורות רעות; ועל-כן מה ולמה לך להתפחד איזו בשורה שיביאו לך?! אתה, בני, חביבי! תכניס עצמך בחדושי תורה, וכל דבור שתזכה לכתב ולחדש ולהמציא מדעתך, יהיה יקר בעיניך מאד. ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה, פרשה יד): אם יגעת הרבה בלהג דברי חכמים, הקדוש-ברוך-הוא מבשרך בשורות טובות, עין שם; והשם יתברך יעזרנו לשמע "רגלי מבשר, משמיע שלום מבשר טוב משמיע ישועה" (ישעיה נב, ז), ונזכה לגאולה אמתית, על-ידי משיח צדקנו.

הדורש שלומך...

ב' תתקצה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב־שבת־קדש לסדר שמיני עצרת אסרו חג ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, נתיק וחסיד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארך לנכון קבלתי, אף מחמת טרדות החג לא היה הפנאי להשיבך.

חמדת לבבי! החזק בתורה ובהתבודדות כאשר נדבר בינינו, ובפרט בימים שהטרדות רבות מאד, אז צריכים להחכים ביותר, ולראות שעל־כל־פנים אילו מיני שעורים, אפלו מעט דמעט מכל שעור, יראה לחטף; כי הזמן הולך והומה, והגוף אפשר שהיום בא יומו, ולא ישאר מאתנו — רק המזמורי תהלים והפרקים משניות והסעיפים שלחן־ערוך, שנוזקה לחטף בכל יום. ומספרים, שמוהרנ"ת ז"ל, בימים שיש טרדות, כמו בערבי חגים ובפורים וכו' וכו', היה תמיד השלחן־ערוך פתוח על שלחנו, ובכל רגע שהיה לו רק פנאי, ברח אל תוך חדרו וחסף עוד כמה סעיפים. וכן ראוי לנו להתנהג; כי סוף כל סוף רק זה חלקנו לנצח נצחים, ואסור לדחף מיום לחברו, כי כל יום יש לו השפע שלו, כאשר אמר רבנו ז"ל (לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימנים: לג, פד, ס'), שכל יום יש לו המניעה והחשף שלו, שמעכב לראות את הטוב הגנוז שבזה היום. וכן כל יום כשמתחיל — הוא מצמצם מאד, וצריכים להגדילו ולהרחיבו, ויש ימי טוב וימי רע (עין שם באלו השלש תורות ותרצה גפלאות; וכן עין בספר "שמירת הזמן", שמאריך לבאר בבאורים גפלאים, איך לשמר את הזמן, ואיך יכולים לחטף טוב אמתי ונצחי בכל יום ויום, עין שם).

חמדת לבבי! נא ונא לא להתפעל משום דבר שבעולם, כי השם יתברך אתך, עמך ואצלך, ואין שום מציאות בלעדיו יתברך

אֲשֶׁר ב' תתקצו בנחל קעא

כָּלֵל. וּתְצַיֵּר בְּדַעְתְּךָ תָּמִיד, אִיךָ שֶׁהַכֵּל לְכֹל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא; וְכֹל מֵה שְׁעֵינֶיךָ רַק רוֹאוֹת הוּא אֱלֻקוֹת, שְׁנִתְלַבֵּשׁ וְנִסְתָּר בְּלְבוּשׁ הַזֶּה אֲשֶׁר לְמַרְאֵה עֵינֶיךָ: דּוֹמֵם, צוֹמֵחַ, חַי, מְדַבֵּר, כִּי אֵין בְּלִעְדֵיךָ יִתְבַּרְךָ כָּלֵל, וּבְנֻדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, וְתִזְכֶּה לְצֵאת מַחֻבוֹתֶיךָ. וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׁנִזְכֶּה לְבָנוֹת בִּירוּשָׁלַיִם קְרִיַת "הַיִּכְל" - הַקְדוֹשׁ", חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, אִם אֲמַנֵּם עֲדִין הוּא עוֹד וְכוּ', אָבֵל בֵּי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ קָעַן אֶלְעַם זֵיין^פ.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּדַבְרֵי הַתָּם הַקְדוֹשׁ, שְׁהִיָּה רְגִיל לֹמַר בְּכֹל פַּעַם: "נֶאֱהָר אָן לִיצְנוֹת"^צ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ב' תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר תְּזַרֵּעַ-מְצַנֵּעַ ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, אַחֵי וְרַעֵי, הָאֲבָרָךְ הַיָּקָר לִי מְאֹד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נִרוּ וַאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצָח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הַמְּלֵא מְרִירוֹת מְכֹל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וְהוֹגָה כָּבֵר כְּתַבְתִּי לְךָ כַּמָּה פְּעָמִים, וְכֵן זַפְנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ שְׁנִדְפְּסוּ כָּבֵר עַד עַכְשָׁו חֲמִשָּׁה חֲלָקִים מְסַפְּרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחַל", אֲשֶׁר בּוֹ מְבֹאֲרוֹת עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת כַּדָּת מֵה לַעֲשׂוֹת וַאִיךָ לְהַתְנַהֵג, בְּפָרֵט בְּעֵנִינִים כְּאֵלוֹ וְכוּ', אֲשֶׁר עוֹבְרִים עָלֶיךָ וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁקַלְפָה זֹו הַמַּחְטָאֵת אֶת הָאָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, נִקְרָאת עַל-שֵׁם יְלָלָה, שְׁלֹא רַק שְׁמִכְשֵׁלֵת אֶת הָאָדָם בַּחֲטָא הַמְּגַנָּה וְהַמְּלַכְלֵךְ וְהַמְּתַעֵב הַזֶּה, אֲלֵא גַם מְבִיאָה אֶת הָאָדָם לַעֲצָבוֹן וְלְמְרִירוֹת גְּדוּלָה, וּמְרִים וּמְרוֹרִים

(ב) אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַכֵּל יְכוּל לְהִיּוֹת.

(צ) רַק בְּלִי לִיצְנוֹת.

קעב אָשֶׁר ב' תחקצו בנחל

חֲזִיוֹ. וְרוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁכַל מִי שְׁנֹלְכֵד בַּחטָּא הַמְגִנָּה הַזֶּה, וְרָגִיל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, לְהוֹצִיא זָרְעוֹ לְבִטְלָה בְּיָדוֹ וְכוּ' רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא תָּמִיד שׁוֹרָה בְּעֵצְבוֹת גְּדוּלָּה, וְמָר לוֹ מְאֹד מְאֹד, וְכַמְעַט שִׁישְׁתַּגַּע מְרַב צַעֲרוֹ וּמְרִירוֹתוֹ. וּבְאִמַּת יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שְׁכּוֹנֵת הַבַּעַל-דְּבָר בְּעֵבְרָה הִיא לֹא כָּל-כֶּךָ הָעֵבְרָה, אֲלָא הָעֵצְבוֹן וְהַיְאוּשׁ שֶׁבָּא אַחַר הָעֵבְרָה, עַד שְׁחוּשׁב אָדָם, שְׁכַמְעַט אֶפְסָה תִקְנֶה. וּבְזֶה הוּא לוֹכֵד אֶת רַב הָעוֹלָם, כִּי כָל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי עֲנִינוֹ וִירִידָתוֹ וְהִשְׁלָכְתּוֹ וְכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת — עָקֵר יִסּוּרָיו הוּא רַק הָעֵצְבוֹן וְהַמְרִירוֹת שֶׁנִּכְנְסוּ בּוֹ מִעֲנִינָיו, עַד שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֵצְמוֹ כַּמְעַט שִׁיאֲבֵד עֲצָמוֹ לְדַעַת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְהִנֵּה רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהוּא בֵּן הַשְּׂמֻחָה, שֶׁמְחַתֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, אָמַר (סְפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה יַג מִיּוֹם ו'): "אוֹן אִיךָ הִיִּל זִי"^ק, שְׁאֲנִי מְרַפָּא אֶת הַבַּת מַלְכָּה שֶׁנִּפְלָה חֲלָשׁוֹת מֵהַחֲצִים שִׁיָּרָה בָּהּ הַמֶּלֶךְ הָאֲכֹזֵר עַל-יְדֵי הָעֲשָׂרָה מִיְּנֵי חֲצִים שֶׁמְשׁוּכִים בְּעֲשָׂרָה מִיְּנֵי סְמִים, שֶׁהֵם כָּלֵל הָעֲשָׂרָה כְּתָרָא דְמִסְאָבוּתָא, הֵינּוּ כָּלֵל הַזְּהָמוֹת וְהַטְּמָאוֹת וְכוּ', וְהוּא הַצְּדִיק מְרַפָּא אוֹתָהּ בְּעֲשָׂרָה מִיְּנֵי נְגוּנִים; כִּי אֵין לָךְ דְּבָר הַמְּבַטֵּל אֶת הַקְּלָפָה כְּמוֹ שְׂמֻחָה, לְהִיּוֹת רָגִיל בְּנְגוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה וְלִשְׁמַע כְּלֵי זָמֵר שֶׁל שְׂמֻחָה (עֵין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רַעג); וְכֵן לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ הַרְּבֵה בְּלִמּוּד גְּמָרָא, כִּי תִלְמוּד בְּגִימְטְרִיָּה אוֹתִיּוֹת שֶׁל שְׂמָה שֶׁל הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאת אֶת הָאָדָם. עַל-כֵּן יֵשׁ פֶּחַ בְּלִמּוּד הַתִּלְמוּד לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיד); וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, שֶׁשְּׂתֵי עֲצוֹת אֵלוֹ, הֵם עֶקְרִים גְּדוּלִים לְמִי שְׁרוּצָה לְצֵאת מֵהַחטָּא הַמְגִנָּה הַזֶּה; הֵינּוּ — לְהִיּוֹת רָגִיל הַרְּבֵה בְּשִׂמְיעַת כְּלֵי זָמֵר, וְכֵן לְשִׁיר בְּעֵצְמוֹ נְגוּנִים שֶׁל שְׂמֻחָה, וְלִשְׂמֹחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִיְּנֵי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, אֲפִלוֹ עַל-יְדֵי מְלֵי דְשִׁטוּתָא (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן: כג, כד; וּבְשִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן כ'), שְׁאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁ, שְׁכַפִּי הַנְּרָאָה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְבֹא לְשְׂמֻחָה, כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲנִינֵי שְׂטוּת, לְעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּשׁוּטָה, וְלַעֲשׂוֹת עֲנִינֵי שְׂחוּק וְשְׂטוּת וְכוּ', וְרַק עַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים

ק) וְאֲנִי מְרַפָּא אוֹתָהּ.

אֲשֶׁר ב' תתקצו בַּנְחַל קעג

לשִׁמְחָה, עֵינַי שָׁם. (וּכְבֹר הָאֲרֻכָּתַי הַרְבֵּה בַסֵּפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמֵחָה", מִמַּעַלְתַּת מִצְוֹת הַשְּׂמֵחָה בְּאֵלֶקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ — קָחֵהוּ מִשָּׁם).

וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל מְאֹד מְאֹד בְּאֲמִירַת גְּמָרָא וּמִשְׁנֵיּוֹת בְּלִי שׁוּם פְּרוּשִׁים (הֵינּוּ רַש"י וְתוֹסְפוֹת וְכוּ'), רַק לֹאמֵר הַרְבֵּה גְמָרָא וּמִשְׁנֵיּוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה מְזַכֵּךְ מְאֹד מְאֹד אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לְטוֹבֵתְךָ הַנּוֹצְחִית, אַל תְּבַלְבֵּל עֲצָמְךָ מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם. רְאֵה גַם רְאֵה, אֶהוּבִי, יְדִידִי, נְקִירִי, אִיךָ שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ כָּבֵד שָׁנִים, שְׁנֹכְשֵׁלֶת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ בַּחֲטָא הַמְּגַנֵּה הַזֶּה, וְאִין לָךְ אֶפְלוֹ בְרִיָּה אַחַת שְׁתוּכַל לְדַבֵּר עִמָּה וּלְסַפֵּר לְפָנֶיהָ אֶת כָּל לְבָבְךָ וְכוּ', וְהַדְּבָר מַעֲיֵק וּמַצְעֵר אוֹתְךָ כָּל-כָּף, לְמָה לֹא תִזְכֹּר אֶת אֲזַהְרַת רַבִּנּוּ ז"ל, שֶׁהַזְּהִיר כָּל-כָּף עַל שִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, שֶׁהִיא הַתְּבוּדָה, לִילֵךְ לְמָקוֹם פְּנוּי, שְׂאִין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּלִשׁוֹן שֶׁהוּא רְגִיל לְדַבֵּר בָּהּ (הֵינּוּ בְּאִיִּדִישׁ), וְלִשְׁפּוֹף שִׂיחוֹ וּתְפַלְתּוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ מִמֶּשׁ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע שֶׁעֲנָנִן זֶה, הֵינּוּ הַתְּבוּדָה, צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּמוֹ תָם מִמֶּשׁ, לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵף שֶׁנִּדְמָה לוֹ בַּתְּחִלָּה, כְּאֵלוֹ אִין מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ לוֹ, וְכֵאלוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, אִין רוֹצִים בּוֹ, צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, שֶׁכָּל זֶה הוּא מֵרַב עֲוֹנוֹתֶיךָ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עֲשִׂיתָ מַחֲיָצָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, וְסוּף כָּל סוּף עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּפִלָּה וְהַשִּׂיחָה בֵּינְךָ לְבֵין קוֹנֵךְ, תִּזְכֶּה לְשַׁבֵּר וּלְבַטֵּל אֶת כָּל הַמַּחֲיָצוֹת שֶׁנִּתְּהוּוּ עַל-יְדֵי חֲטָאֶיךָ וְכוּ'; כִּי בְּאֲמַת צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי! שְׂאִין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִנָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהַכֵּל לְכָל — דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, זֶה עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֵלֶקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיְךָ אִיזוֹ הַתְּרַחֲקוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ?! רַק בְּמָקוֹמְךָ רַבּוּ הַלְּבוּשִׁים (עֵינַי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לג), וְאַתָּה צָרִיךְ לְהַפְשִׁיט אֶת כָּל הַלְּבוּשִׁים וְהַהֲסָתְרוֹת שֶׁנִּתְרַקְמוּ מֵרַב עֲוֹנוֹתֶיךָ וְכוּ', וְאִז תִּרְאֶה נּוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת, וְיֵאִיר לָךְ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ. וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, כִּי גְדוֹל ה' וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ רַחֲמָן, מְלֵא רַחֲמִים, וְרוֹצֵה לְקַרְבְּךָ מְאֹד מְאֹד, אֵף יֵשׁ לָךְ בְּחִירָה; כִּי זֶה לְעַמַּת זֶה, בְּרָא אֶת הַיָּצָר הַרַע הַמְּסַתִּיר

קעד אָשר ב' תתקצו בנחל

אורו יתברך, ומכניס מרירות בלב האדם. ועל-כן תהיה רגיל מאד בשמחה, לשמח מאד מאד ולשמע כלי נגינה, וכן להתמיד מאד בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, וכן להתמיד מאד מאד באמירת משניות וגמרא, אשר על-ידי-זה בעצמו תזכה לבטל ממך כל הרע והחשך, ותזכה לצאת מעמקי עמקים שנפלת לשם. רק חזק ואמן, כי בודאי אם תקיים זאת, תראה בעצמך שנוי לטובה.

הדורש שלומך...

ב' תתקצו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תזריע-מצדע ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל הבחור היקר לי מאד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות השנה וכו', צריך שתדע, שאסור לסגף עצמו בשנה, ומה טוב ונעים לילך לישן בכל לילה מקדם מאד, כדי שיוכל לקום קדם אור היום, ועל-פל-פנים לא יאחר זמן קריאת שמע ותפלה, אשר כל היום נמשך אחר הקימה; אם קמים מקדם, אז כל היום מאיר כבר באפן אחר לגמרי. ואשרי מי שזוכה להתפלל בכל יום תפלת התיקין, אשר רבנו ז"ל ותלמידיו ותלמידי תלמידיו וכו', כלם נזהרו בזה עד היום הזה. אף מאידך צריך שתדע, שרבנו ז"ל אמר (שיחות-הר"ן, סימן קי), שביותר מועיל שנה לאמונה, כי יש כמה שטיות ובלבולים המתדבקים ומתחברים במח, ובפרט בלבולי האמונה, ועל-ידי השנה נפרדים מהמח, עין שם; ועל-כן תכף-ומיד כשרק עוברים עליך אילו בלבולים, מה טוב ומה נעים לישן קצת, ולתת נוחה להמחין, אבל צריך להיות זריז. ואמר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות עצלות, סימן ב'): על-ידי זריזות — מסיר את השנה ומחיה את המחין.

אֲשֶׁר ב' תתקצו בנחל קעה

ומספרים על מוהרנ"ת ז"ל, שהיה זריז נפלא בכל מעשיו: הן בלמוד התורה הקדושה, שהיתה דרכו ללמד בהתמדה נוראה ונפלאה עד מאד ובזריוות גדולה, והן בכתיבה, שהיה כותב בזריוות כזו, עד שכמעט היה העט פורח, וכן הליכתו — הכל היה בזריוות נפלאה, וגם שנתו היתה מעט דמעט. ופעם שאלו אותו, איך מספיקה לו שנה מועטת כל-כך? והשיב, שהרגיל עצמו כל-כך במדת הזריוות, עד שגם בשנתו הוא זריז...

ובאמת צריך להזהר מאד, לא לשכב הרבה במטה, פי יכול לבוא לפגם הברית וכו', העקר רק לישן, ותכף-ומיד כשמתעורר משנתו יקום בזריוות ולא ישכב, והבן. ואם תרגיל עצמך באפן הזה, אז לעולם תהיה מישוב. אף העקר לא להרבות בשנה, פי (ספר-המדות, אות שנה, סימן ב'): על-ידי רבוי השנה והתנומה, על-ידי זה דוחפין אותו ממרכבה דקדושה, ונשתנה פניו, ונתקלקל צלם אלקים, עין שם; ואמרו חכמינו הקדושים (אבות ו, ו): התורה נקנית במעוט שנה, עין שם. ואמרו (בראשית רבה, פרשה יז, סימן ו'): תחלת מפלה שנה, דמך ליה ולא לעי באורייתא ולא עביד עבידתא, עין שם.

ועל-כן אל תהיה בטלן, וראה מה לפגיף. עכשו השנים הכי טובות והכי מתקות שלך, פי ינקותא פלילא דורדא (שבת קנב.); והעקר תהיה תמיד בשמחה עצומה, פי השמחה מבטלת את השנה. וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (ספא נג.): כשהיינו שמחים שמחת בית השואבה, לא ראינו שנה בעינינו, עין שם; פי על-ידי תקוף השמחה, כבר ממילא המחין מישבין, ואינו מכרח לישן כל-כך וזה ברור.

ואודות וכו', קנה אל השם, ובנדאי יושיע לך, ובקרוב תראה נסים נגלים, ויהיה לך לשלם את כל חובותיך.

הדורש שלומך...

קעו אָשר ב' תתקצח בנחל

ב' תתקצח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תזריע-מצרע התשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל אהובי, ידיד נפשי,
שאָר בְּשָׂרִי, וְתִיק וְחִסִּיד, נַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... נַרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

חֲמִדַּת לְבָבִי! אֲשֶׁר נִפְשָׁךְ קְשׁוּרָה בְּנַפְשִׁי, בְּכֹל פַּעַם יֵשׁ בְּרִצּוֹנִי
לְכַתֵּב לָךְ כַּמְצוּהָ עָלֵינוּ מִפִּי רַבְּנוּ ו"ל — לְקַבֵּל נְקֻדַּת חֲבָרִי, אָךְ
בְּכֹל פַּעַם יֵשׁ לִי טְרָדוֹת, וּבִפְרָט בְּעֶסְקֵי רַבְּנוּ ו"ל. וְתִהְיֶה לְאֵל זֶה
חִיּוּתִי וְנִחְמָתִי, שֶׁהַטְרָדוֹת הֵן בְּעֶסְקֵי זְכוּת הַרְבִּים. אֲקוּהָ, שֶׁתִּהְיֶה
לְאֵל, אֲתָה מִתְחַזֵּק וּמְחַזֵּק בְּתַמָּךְ — לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם
וַיּוֹם, וְלִהְתַּמִּיד בְּשַׁעוּרִים כְּסֻדְרָן כְּרִצּוֹנוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל (עַיֵן שִׁיחוֹת-
הַר"ן, סִימָן עו), אֲשֶׁר רַק זֶה יִשְׁאָר לָנוּ לְנִצְחָה.

וְהִנֵּה לֹא אוֹכַל לְהֶאָרִיךְ עֲכָשׁוּ, כִּי מוֹסֵר כָּתוּב זֶה נוֹסֵעַ
תְּכַף-וּמִיד לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וַיַּעַן שֵׁשׁ תַּחַת יָדַי עוֹד מְעוֹת צְדָקָה
(מְמַעוֹת חֲטִים), אֲמַרְתִּי לְזָכוֹת בָּךְ, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְתֵן תָּמִיד
צְדָקָה בְּיַד רַחֲמָה.

הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

אם תהיה במקומות הקדושים, תראה להתפלל בעדי, ובפרט
בשערי הרחמים, אצל הכתל המערבי.

הנ"ל.

מוֹבָא בְּסִפְרֵים הַקְּדוּשִׁים: קְשִׁי"א הוּא מְעוֹלָם הַשְּׁבִירָה, וְהוּא,
רַחֲמָנָא לְצֻלָן, "ק'וֹל ה' שׁוֹבֵר אֲרָזִים". וּמוֹבָא בְּכַתְבֵי הָאֲרִיז"ל,
אֲשֶׁר מַרְבוּי אוֹר, מִשֵּׁם נִתְהַוָּה הַשְּׁבִירָה. וְעַיֵן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק
א', סִימָן סד): הַקְּשִׁיּוֹת וְהַמְּבוּכוֹת בָּאִים מִחֻלָּל הַפְּנוּי, שֶׁמִּשֵּׁם סֵלֶק
כְּבִיכּוֹל אֱלֻקוֹתוֹ וְכוּ', וּמִי שֶׁנוֹפֵל שָׁם, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, מְסַבֵּב בְּקְשִׁיּוֹת
וּמְבוּכוֹת, שֶׁזֶה עֵקֶר הַשְּׁבִירָה. וְעַיֵן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֶלֶק א', סִימָן

אָשֶׁר ב' תתקצט בַּנְּחָל קעז

עה): "קשׂיא" היא "מחלקת", שׁמבֿלִבֿלַת מָאד, וְהַ"תּרוּץ" הוּא הַעוֹשֶׂה "שְׁלוֹם" — שְׁמוֹ שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִדַע שְׁבָכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיִהְיֶה בְּשְׁלוֹם עִם הַכָּל. וְעַיִן בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן (חֵלֶק ב', סִימָן ז'), כִּי הַקְּשִׁיּוֹת הֵם מִהַמְקִיפִים, שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַתְּלַבֵּשׁ לְפָנִימִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי קִדְשַׁת הַשְּׂבָעָה גְרוּת יִמְשִׁיךְ אֶת הַמְּקִיף לְפָנִים (עַיִן לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א; וְעַיִן חֵלֶק ב', סִימָן מו'), שְׁעָקֵר מְנִיעַת הָאָדָם לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְלַצְדִּיק הוּא — מְנִיעַת הַמַּח, שְׁמִסְבֵּב עִם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ וְעַל הַצְדִּיק. וְהַתְּקוּן — שְׂיִצְעֵק הַרְּבֵה מָאד, וְזֶה בְּעֶצְמוֹ יִהְיֶה הַתְּקוּן. וְעַל-כֵּן קְשִׂיא, רָאשֵׁי תְבוּת: "שְׂמַע י' קוֹלִי אֶקְרָא", וְכֵן "שְׂמַע קוֹלֵינוּ י' אֱלֹהֵינוּ", וְזֶה עָקֵר הַתְּקוּן — לְהַתְּבוֹדֵד עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ וְלַצְעֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה בְּעֶצְמוֹ תִּתְגַּדֵּל וְתִתְחַזַּק אֲמוּנָתוֹ יִתְבָּרַךְ אֲצִלוֹ, וְיִזְכֶּה לְאוֹר חֲדָשׁ, שֶׁהוּא עוֹלָם הַתְּקוּן.

ב' תתקצט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹרֵיעַ-מִצְרַע הַיְתַשְׁלִ"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיְקָר לִי מָאד, גֵּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת נַפְשְׁךָ מִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְכו'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! הָעָקֵר לְהַרְגִיל עֶצְמוֹ לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי הַחֲטָא הַמֵּר הַזֶּה מְכַנֵּס מְרִירוֹת בְּלֵב הָאָדָם וְכו', וְהַתְּקוּן לְחֲטָא זֶה הוּא רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה.

וְכֵן תִּהְיֶה חֲזָק בְּאֲמִירַת 'תְּקוּן הַכְּלָלִי' בְּכָל יוֹם חֵק וְלֹא יַעֲבֹר, וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל לִילֶךְ לְמִקְוֵה וְלְהַרְבוֹת בְּצַדִּיקָה. וְעָקֵר הַצְּדָקָה —

קעח אָשֶׁר ג' בַּנְּחָל

לְזִכּוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּאוֹר תּוֹרַת רַבֵּנוּ ז"ל. וְכֵן תִּרְאֶה בְּעֶצְמְךָ
לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, אֲשֶׁר הוּא תְּקוּן גִּפְּלָא לְהַרְהוּרִים רְעִים, כִּי מֵה
שְׁחָטָא וּפְגָם עַד עֲכָשׁוּ וְהִרְהֵר וְהִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ מַחְשָׁבוֹת זְרוֹת וְכוּ',
יִכְנִיס עֲכָשׁוּ בְּדַעְתּוֹ תוֹרָה, וְיִכְנֶה בְּנִינִים בְּחֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

וּמְחַמֵּת שְׁבָקְרוּב נְתוּעַד יַחַד, לְכֵן אֶקְצֹר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

ג' אֲלָפִים.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר תּוֹרֵיעַ-מִצְנֶע ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ אֵל ... נְרוֹ זְאִיר, הַמְדַּפְּסִים
סְפָרֵי הַנַּחַל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ.

כָּבֵר שְׁלַחְתִּי לָךְ קֶדֶם הַחֵג כַּמָּה מִכְּתָבִים, וּבְתוֹכָם סֵף 600
לִירוֹת בְּעֵבֹר הַחוּב הַיֵּשֵׁן, וְכֵן 3000 לִירוֹת בְּעֵבֹר הַתְּחֵלַת הַדְּפֻסָּת
הַחֲדָשׁ, וְעַדִּין לֹא קִבַּלְתִּי שׁוּם תְּשׁוּבָה.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי תַכְף-וּמִיד, אִם קִבַּלְתָּ אֶת הַכֶּסֶף, וְכֵן אִם כָּבֵר
הַתְּחֵלַת לְהַדְּפִים. וְתַכְף כְּשֶׁאֶקְבֵּל מִכְּתָבְךָ, אֲשַׁלַּח לָךְ עוֹד עֲשָׂרַת
אֲלָפִים לִירוֹת, וְכֵן עוֹד חֹמֶר לְעוֹד סְפָרִים. רְאֵה לְהַזְדַּרֵּז מְאֹד מְאֹד,
כִּי מִלְּבַד שְׁכַרְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁשִׁכְרְךָ בְּרוּחָנִיּוֹת שְׁמַחְכָּה
לָךְ הוּא עֵין לֹא רְאֵתָה, כִּי הִיא זְכוּת הַרְבִּים גְּדוּלָּה מְאֹד מְאֹד, וְרַבִּים
רַבִּים מֵאַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, כָּבֵר זְכוּ לַחֲזֹר בְּתְשׁוּבָה עַל-יְדֵי סְפָרִים
אֵלוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי תַכְף-וּמִיד, וּלְאֲשֶׁר אֶת קִבַּלְתָּ הַכֶּסֶף.

אֲשֶׁר ג' א בְּנַחֵל קַעֵט
ג' א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר תּוֹרֵיעַ-מְצַרַע ה'תשל"ט.

שֶׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגִּיגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהֲבֵי, יְדִידֵי הַיֶּקֶר, גֵּר הַרוֹצֵחַ
לְהֵאִיר נַפְשׁוֹ בְּאוֹר הָאוֹרוֹת, הַיּוֹצֵא מִשְׁלֵשׁ רְאוּשׁוֹנוֹת דְּעֵתִיק וְכוּ',
הֵלֵא הוּא נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח
לְנֹצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הַיּוֹם קִבַּלְתִּי, וְכֵן כָּבֵר קִבַּלְתִּי מִמֶּךָ כַּמָּה מִכְתָּבִים, אִךְ
מָה אַעֲשֶׂה?! כִּי טְרֵדוֹתַי רַבּוּ עַד מְאֹד בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וּמִמָּשׁ
אֵין הָעֵת בְּיַדִּי כָּלֵל.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיֶּקֶר! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
חֻלְקָנוּ, אֲשֶׁר שָׁם נַפְשָׁנוּ בְּחַיִּים, וְזָכִינוּ לְהִתְנוּדַע מִרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי
רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְצִיל אוֹתָנוּ מִרְדַּת שַׁחַת וְכוּ', וּבְזֶה לְבַד, לְדַעְתִּי, רְאוּי
לְךָ כָּבֵר לְהַחֲיוֹת עֲצָמְךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְהִתְקַרֵּב
אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִהְיוֹת מִמֶּנּוּ ז"ל. אֲמַת, שְׁצַרִּיכִים רַחֲמִים רַבִּים
לְעֵמֶד עַל עֲמָדוֹ וּלְהַשְׁאֵר אֶצְלוֹ, כִּי רַבּוּ כְּמוֹ שָׂרְבוּ הַנְּסִיווֹת וְכוּ',
"וְעַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסֵיד אֵלֶיךָ לְעֵת מְצוּא רַק לְשִׁטָּף מִיַּם רַבִּים
אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ" (תהלים לב, ו), שְׁצַרִּיכִים לְהִתְפַּלֵּל בְּפִרְטוּיּוֹת לְמִצְאָ
אֶת הַצְּדִיק, וְכֵן אַחֲר־כֵּן כְּשֶׁכָּבֵר מְצָאוּ אוֹתוֹ, צְרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים,
שֶׁלֹּא יִשְׁטַפוּהוּ מִיַּם רַבִּים, שֶׁהֵם הַשּׁוֹנְאִים וְהַמְתַּנְגְּדִים מִבֵּית
וּמִבְּחוּץ וְכוּ', כִּי הַבְּעַל-דָּבָר אוֹרֵב עַל כָּל 'בְּרִסְלָבֶר חֹסֵיד' בְּפִרְטֵי
פִּרְטוּיּוֹת קָדָם בְּהִתְחַלַּת הַהִתְקַרְבוּת, לְשִׁמְעַ כָּל מִיָּנִי לְשׁוֹן-הָרַע
וּרְכִילוֹת וְלִיצְנוֹת וְכוּ'. וּבְפִרְט אוֹתָן הַנְּשִׁמוֹת שׁוֹנְפָגְמוּ בְּפָגַם הַבְּרִית
— הַיּוֹצֵאת זֵרַע לְבִטּוּלָה וְכוּ', הַהִכָּרַח לְהֵן לְשִׁמְעַ מְרִיבוֹת עַל הַצְּדִיק
וְכוּ' (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ה'), כִּי זֶה הַנְּסִיווֹן שֶׁלְהֵן (עֵינִי
לְקוּטִי-הַלְכוֹת, תְּפִלִּין, הַלְכָה ד'); וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁעוֹמֵד בַּנְּסִיווֹן, הֵינּוּ בְּחוּר
צָעִיר שׁוֹנְפָגַם מְאֹד מְאֹד, וְעוֹבֵר עָלָיו מָה שְׁעוֹבֵר — מְרִירוֹת
דְּמִרִירוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן מְתִישֵׁב יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה,
אֲנִי יוֹדַע מְצַבִּי מָה שְׁעוֹבֵר עָלַי וְכוּ', וּפָה בָּא רַבֵּי אֲמַת, הַמְחִיָּה
וּמְחֻזָּק וּמְאֲמָץ אוֹתִי, וּמְזַכֶּה אֶת נַשְׁמָתִי כָּל-כָּף כָּל-כָּף (כַּאֲשֶׁר יוֹדַע

כָּל אֶחָד בִּנְפֹשׁוֹ מֵה שְׁזוּכָה עַל־יְדֵי רַבְּנוּ ו"ל), אִז מִי שֵׁיִשׁ לוֹ יִשׁוּב
הַדַּעַת הַזֶּה, בּוֹדָאֵי לֹא יִתְרַחֵק מִרַבְּנוּ ו"ל. אִךְ אֶף־עַל־פִּי־כֵן יֵשׁ לוֹ
הַרְבֵּה סִפְּקוֹת, כִּי צַדִּיקִים אַחֲרִים אָמְרוּ אַחֲרָת... וְכַדּוּמָה שְׁטִיּוֹת
וּפְתוּיִים כְּאֵלוֹ... וְאִם אֶף־עַל־פִּי־כֵן זוּכָה לְקַפֵּץ גַּם עַל סִפְּקוֹת
וּבִלְבוּלִים אֵלוֹ, אִז מִתְחִילָה הַמְרִירוֹת גַּם מַעְצָמוֹ וְכוּ', וְאִם קוֹפֵץ
וּמְדַלֵּג גַּם עַל זֶה, אִז עַד שְׁזוּכָה לְמַצָּא זְווגוֹ עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר,
וְאִם קוֹפֵץ גַּם עַל זֶה, הֵינּוּ שְׁזוּכָה כְּבָר לְמַצָּא זְווגוֹ, אִז אַחֲר־כֵּן
תִּכְף־וּמְדָד אַחַר הַחֲתָנָה מִתְחִילִים לְעֹבֵר עָלָיו שׁוֹב סִפְּקוֹת וּבִלְבוּלִים
— הָאִם כְּדָאֵי לְהַשְׁאֵר אֶצֶל רַבְּנוּ ו"ל, הֲלֹא כְּבָר מְצָאֵתִי אֶת זְווגִי
וְכוּ' וְכוּ', וְכַדּוּמָה פְתוּיִים וּמְרִירוֹת, שְׁמַפְתָּהּ וּמְמַרֵּר אוֹתוֹ הַבַּעַל־
דְּכָר, הַכֹּל לְכֹל כְּדֵי שִׁיתְרַחֵק מִרַבְּנוּ ו"ל, וְאֶפְלוּ אִם כְּבָר זוּכָה לְקַפֵּץ
וּלְדַלֵּג עַל הַכֹּל, מִתְחִילִים אֶצֶלוֹ הַבִּלְבוּלִים מִבְּפָנִים, שֶׁהַבַּעַל־דְּכָר
הַכְּנִיס שְׁלוּחָיו בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ בְּעַצְמָם, כַּמּוּבָא בְּסִפּוּרֵי־מַעֲשִׂיּוֹת
(מַעֲשֵׂה יג, מִיּוֹם שְׁנִי), שֶׁהַמֶּלֶךְ הָאֶכְזָר הַשְּׂאִיר שְׁלֹשׁ כְּתוּת עַבְדִּים, וְצוּהָ
עֲלֵיהֶם שִׁיעֲשׂוּ מֵה שִׁפְקָד עֲלֵיהֶם וְכוּ', וְעַל־יְדֵי־זֶה נִתְקַלְקַל הַטַּעַם
וְהָרִיחַ וְהַמְרָאָה וְכוּ', וּמִזֶּה עוֹבֵר מֵה שְׁעוֹבֵר, עַד שְׁזוּכִים לְמַצָּא אֶת
הַגְּנֵנִי הָאֲמֵתִי, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמֵתִי הַמְשַׁקָּה אֶת הַגֵּן (עֵין לְקוּשֵׁי־
מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סה; וּבַחֵלֶק ב', סִימָן ח'), עֵין שָׁם.

עַל־כָּל־פָּנִים אִיךְ שֶׁהוּא צְרִיכִים בְּזֶה הָעוֹלָם הַתְּחִזְקוֹת עֲצוּמָה,
וּבִפְרָטִיּוֹת בַּחֲזוֹר הָעוֹמֵד בְּגִיל שְׁדוּכִים, צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ בְּתַמִּימוּת
וּבִפְשִׁיטוּת: "עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֲסִיד אֱלֹיךָ לְעַת מְצוּא" (תְּהִלִּים לב,
ו), וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרַכּוֹת ח.) — זֹו אִשָּׁה, כְּדֵי "לְשַׁטֵּף
מִים רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ", שֶׁלֹּא יִכָּשֵׁל, חַס וְשָׁלוֹם, חַס וְשָׁלוֹם,
בְּפָנֵם הַבְּרִית; וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְהַקְדִּים עֲצָמוֹ וּלְהַתְחַתֵּן עוֹד קִדָּם
עֲשָׂרִים (קְדוּשֵׁין כט); ; וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁזֶה מְרָמֵז בְּפִסּוּק זֶה בְּעַצְמוֹ: "לְעַת
מְצוּא" דְּרָשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שָׁם) — זֹו אִשָּׁה, וְכֵן דְּרָשׁוּ (שָׁם):
בֵּן עֲשָׂרִים וְלֹא נָשָׂא אִשָּׁה, כָּל יָמָיו בְּהִרְהוּרֵי עֲבָרָה. "עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל
כָּל חֲסִיד אֱלֹיךָ לְעֵית" — רָאֵשִׁי תְּבוּת: לֹא תֵעָבֵר עֲשָׂרִים,
"מְצוּא" — שְׁאֵמְצָא אֶת זְווגִי, כִּי לְשַׁטֵּף מִים רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ,
וְהָבֵן.

אֲשֶׁר ג' ב בְּנַחֵל קפא

חֲמַדַּת לְבָבִי! טְרֵדוֹתַי רַבּוּ עִכְשָׁו מְאֹד, לְזֹאת אֶקְצֵר, וְאִם יִרְצֶה הַשֵּׁם, בְּקִרְוֹב אֶכְתֹּב לְךָ עוֹד. לַעֲת עֲתָה הַחֲזֹק בַּמְּכַתְּבִים שְׂנַדְפְּסוּ בְּשִׁמוֹנָה כְּרָכִים בְּסִפֵּר "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", אֲשֶׁר בְּיַחַד יֵשׁ שֵׁם אֶלֶף וּמֵאתִים מְכַתְּבִים. וּלְדַעֲתִי, שֵׁם תִּמְצָא מְרַגּוֹעַ לְנַפְשְׁךָ. וּמָה שֶׁכָּתוּב שָׁם, זֶה סוֹבֵב גַּם עֲלֶיךָ, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזְרֵנִי לְרִאוֹת בְּקִרְוֹב בְּהוֹצֵאת עוֹד שְׁלֹשָׁה חֲלָקִים מִסִּפְרֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", הֵינּוּ חֲלָקִים ט', י', י"א, הַנִּמְצָאִים עִכְשָׁו בְּדַפּוּס, רַק חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וְאַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, לַעֲזוֹב אֶת עֲצֻמְךָ, שְׁקוֹרִין זֶיךְ אִפְּ לְאֵזֶן, אָנִי יוֹדֵעַ וּמֵבִין מִרְחוֹק צַעֲרְךָ וְעִגְמַת נַפְשְׁךָ, מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עֲלֶיךָ בְּעֵנִין הוֹרִיךְ וּבְעֵנִין אַחֲוֹתְךָ וּבְעֵנִין עֲצֻמְךָ, אֲבָל לַעֲמַת זֶה רְאוּי לְךָ לְחַזֵּק אֶת עֲצֻמְךָ מְאֹד מְאֹד, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא אֶתָּה יוֹדֵעַ מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ג' ב.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר אַחֲרֵי-קְדוּשֵׁים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גֵּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מְכַתְּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי.

וּמָה אִמַּר וּמָה אֶסְפֵּר לְךָ, מָה שֶׁעָבַר עָלַי בְּשָׁבוּעוֹת אֵלוֹ וְכו', אַךְ תִּהְיֶה לְאֵל, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר עֲזָר לִי עַד עִכְשָׁו, הוּא יַעֲזֹר לִי עוֹד לְהִתְחַדֵּשׁ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְצִיַּת אֶת רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן לְהַפְּיֵץ דַּעֲתוֹ וּסְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר בָּהֶם תְּלוּיָהּ כָּל הַגְּאֻלָּה.

אוֹדוֹת גִּיסְךָ, גֵּרוּ יְאִיר, רַחֲמָנוּת גְּדוֹלָה עָלָיו, וְהִזָּה טוֹב מְאֹד, שְׁאִשְׁתַּךְ שֶׁהִיא אַחֲוֹתוֹ — תְּשָׁלִים עִמּוֹ, כִּי אֶתָּה יוֹדֵעַ, אֲשֶׁר בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְּבִים, הָעוֹלָם הַפְּקָר עִכְשָׁו, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וּבִנְקַל לְבַחֲוֹר

קכב אָשֶׁר ג' ג בְּנִחֹל

צָעִיר לְפָל בְּשֵׁאוֹל תַּחֲתִית, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, אֲשֶׁר רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יוֹדֵעַ
מַה שְּׁעוֹבֵר בְּעֵתִים הַלָּלוּ, וְאֵין מִי שְׁיִטְפֹּל בְּבַחֲוֵרִים כְּאֵלוֹ וְכוּ'.
עַל-כֵּן תִּגִּיד לְאִשְׁתְּךָ, שְׁלֹמֶעַן הַשֵּׁם, לְטוֹבַת אַחִיָּה בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, לְבַל תִּגְרַשׁ אוֹתוֹ כְּכֹר, אֲדַרְבֶּהּ, אִם לֹא תִשְׁכַּח, אֲזִי חֵס
וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, יִהְיֶה מְאַחֵר, וְתִסְבְּלוּ אַחֲרֶיךָ חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת
יֹתֵר וְיֹתֵר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' ג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר אָמֵר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לִידיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתְּךָ וְכוּ'. צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁעַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַתְּקוּן הוּא,
שֶׁתְּהִיָּה רָגִיל בְּכָל יוֹם וְיוֹם לֹמֵר הַעֲשֶׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים, שֶׁהֵם
נִקְרָאִים "תְּקוּן הַכִּלְלִי", וְאַחַר הַמְזֻמּוֹרִים תֹּאמֵר הַתְּפִלָּה הַנּוֹרְאָה
מִמּוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, וּבְזֶה תְהִיָּה חֲזֵק כָּל יוֹם מִיָּמֵי חַיֶּיךָ. וְכֵן תִּרְבֶּה
בְּצִדְקָה לְהַדְּפֹסֵת וְהַפְּצַת דְּעַת רַבְּנוֹ ז"ל בְּעוֹלָם, וְיֹתֵר מְזֶה אֵין לְךָ
עוֹד מֶה לְדַאֵג. כִּי בְּפִרוּשׁ אָמֵר רַבְּנוֹ ז"ל, שֶׁהוּא תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא
מְאֹד מְאֹד. וְעַל-כֵּן עַל אֵלוֹ שְׁנֵי הָעוֹנֵינִים תְּהִיָּה עֲקֻשָׁן בְּכָל יוֹם וְיוֹם:
עַל אֲמִירַת "תְּקוּן הַכִּלְלִי" וְעַל צִדְקָה לְהַדְּפֹסֵת וְהַפְּצַת סִפְרֵי רַבְּנוֹ
ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מְזֶה.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַחֲזֵק בְּאַמוּנָה חֲזָקָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְאִם יִהְיֶה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ שְׁתַּסַּע שָׁם וְתִתּוֹעַד
עִמּוֹ, אֲזִי כְּכֹר הוּא יִתְבָּרֵךְ יִסְבֵּב סְבוֹת וְיִבִּיאוּ אוֹתְךָ אֵלָיו. וְעַל-כֵּן
עֲלִיךָ רַק לְמַסֵּר אֶת עֲצֻמְךָ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְיֹתֵר מְזֶה אֵל
תִּתְּבַלְּבַל כָּלֵל. בּוֹדָאֵי אָנִי מְרַגֵּישׁ צַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִכָּל מַה שְּׁעוֹבֵר

אֲשֶׁר ג' ד בְּנַחֵל קַפֵּן

עֲלִידָה, אֶדְ זָכֵר מֵה שֶׁהִיָּה חֲקוּק עַל טְבַעַת שְׁלֵמָה הַמְלִיךְ — אוֹתִיּוֹת:
ג' ז' י', וּפְרוּשֵׁם: גִּים זֵה יֵעֲבֹר (כֶּד מוּכָא בְּמִדְרַשׁ תַּלְפִּיּוֹת); הִינּוּ שְׁפָכְל
מִינֵי הַרְפַּתְקָאוֹת וּמְרִירוֹת צָרִיף לְזָכֵר, שְׁגִים זֵה יֵעֲבֹר, וַיֵּשׁ לֹאמֵר,
שְׁסוּפֵי הַתְּבוֹת הֵם אוֹתִיּוֹת מְרִיָּה, בְּכָל מִינֵי מְרִירוֹת צָרִיף לְהַשְׁתַּדֵּל
לְהַפְכָה אֶל תְּבַת הַרִים' — לְהַרִים וּלְהַגְבִּיהַ אֶת עַצְמוֹ, לֹא לִפְל
כָּל-כֶּד בְּדַעַתוֹ מִכָּל מַה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו. וְזֵה זוֹכִים כֵּן עַל-יָדֵי: הַרְחַק
מִשְׁכֵּן רַע, כִּי חָבֵר רַע גוֹרֵם לְכָל מִינֵי מְרִירוֹת. הַעֲקָר לְהַתְחַבֵּר
תָּמִיד עִם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים, יֵרְאֵי הַשֵּׁם, הַדְּבֻקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. גַּם יֵשׁ
לֹאמֵר, כִּי גִים זֵה יֵעֲבֹר עִם הַתְּבוֹת עוֹלָה מִשִּׁיָּה עִם הַכּוֹלָל,
לְהוֹרוֹת שְׂאֵי אֶפְשֵׁר לְהַגִּיעַ לִידִיעָה זֹה, שְׁגִים זֵה יֵעֲבֹר, כִּי אִם
עַל-יָדֵי מִשִּׁיָּה, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הַאֲמֵת.

וְעַל-כֵּן הַחֲזוֹק עַצְמָךְ מְאֹד אֲצֵל רַבְּנוֹ וִ"ל, וְתִשְׁקַד מְאֹד עַל
דְּלִתוֹת סְפָרָיו הַקְּדוּשִׁים, כִּי אֵין לָךְ טוֹב מֵהֶם. וּמַה טוֹב וּמַה נְעִים
אִם תִּזְכָּה לְחֹזֵר עַל תּוֹרָה אַחַת פְּעָמִים אֵין מִסְפָּר, וְלִילָף עִמָּה; הִינּוּ
לְהַתְּפַלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂאֵתָה רַגִּיל לְדַבֵּר (הִינּוּ בְּאִידִישׁ),
שֶׁתִּזְכָּה לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמֵּר (עֵין שִׁיחוֹת-הַרְ"ן, סִימָן רַצוֹ); וְכֵן לְחַדֵּשׁ
הַרְבֵּה עָלֶיךָ, שֶׁהוּא תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא עַל הַרְהוּרִים רַעִים שֶׁהִרְהַר
מִקְדָּם, רַחֲמָנָא לְצִלָּן (עֵין לְקוּיטִי-מוֹהַרְ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קה). אֲקַנְהַ לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ, שְׁלֹא תִהְיֶה בְּטָלָן, וְתִקְיֵם כָּל הַנְּאֻמֵּר כָּאן, וְאִז טוֹב לָךְ לְנַצַּח
נְצַחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' ד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֵר אֲמֵר הַתְּשֵׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יָדִיד נִפְשֵׁי,
וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצַּדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגָּן עָלֵינוּ ...
גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח נְצַחִים.

מכתבך לנכון קבלתי, ומאד אני מצטער בצערך הקשה ממה שעובר עליך. אך מאידך — אני גם שמח, שתהלה לאל, אחרי פלות הכל, עדין אתה מחזיק בתמך, ומשרת את רבנו ז"ל בהפצת מעינות החכמה חוצה, אשר מעלת זה הענין עולה על הכל. ומה עשה מוהרנ"ת ז"ל, שעברה עליו מרירות דמרירות כזו (כמוכא אצלנו), אף-על-פי-כן החזיק מעמד והחיה את עצמו. אני מאמין באמונה אמתית, אמונה ברוך, שבודאי לא יעזב אותך השם יתברך, ובקרוב תראה נסים נגלים כאלו, אשר לא שעת מיקיך; כי סוף כל סוף כל בלבולך והרפתקאותיך הם רק מפני שאתה עוסק בעסק הקדוש והנורא של רבנו ז"ל.

אודות שאלתך בהסכמת הרב הקדוש החוזה, זכותו יגן עלינו, שכותב על רבנו ז"ל "מחננו", איך הוא מחננו? שמעתי מר' לוי יצחק, שאמר ששמע מאנשי שלומנו באומן, כי החוזה השתדף עם נכד הבעל-שם-טוב הקדוש, לזאת כשכותב אל רבנו ז"ל, שגם-כן היה נכד הבעל-שם-טוב הקדוש, על-כן כותב מחנני.

ידידי היקר! התמד מאוד מאוד בשיחה בינו לבין קונו, אשר זה מגלה אור האין סוף ברוך הוא, כי הודוי והשיחה בתפלה ובקשה, הם פלים לגבי גלוי אלקותו יתברך, ומאיר אורו יתברך לנפשו. וכל מה שמרבה לדבר עמו יתברך, יותר יתגלה אליו גלוי אלקותו יתברך, עד שמרב תשוקה, יהיה אצלו פלות הנפש ממש, ויהיה מוכן למסור נפשו תמיד אליו יתברך מרב אהבה ותשוקה שתהיה לו אחריו יתברך. ואשרי ואשרי הזוכה לספר את כל לבו אליו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה כאשר ידבר איש אל רעהו באמת לאמתה.

חמדת לבבי! חזק ואמץ מאוד מאוד, ואז תראה נפלאות, אשרי המתחזק.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ג' ה - ג' ו בְּנַחֵל קפה
ג' ה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר אָמֹר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, וְתִיק
וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ
יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְנִכּוֹן קִבְלָתִי בְּעִבּוֹר הַדְּפָסָה, וְתִשׁוּאוֹת חֵן
לְךָ עַל זֶה.

יְדִידֵי הַיְקָר! הַעֲקָר הוּא הַתְּחִזְקוֹת בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, אֲשֶׁר הוּא
יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרְאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, וְאֵין שׁוֹם
טָבַע כָּלֵל, וְהַכֹּל בְּחֻשְׁבוֹן צְדָק, וְעִם מִי שֶׁאַתָּה צָרִיף לְהַפְגִּישׁ הַיּוֹם
וְלַדְּבַר עִמּוֹ וְלְהַתְּעַסֵּק עִמּוֹ — הַכֹּל מִשְׁגָּח בְּהַשְׁגָּחָה גְּדוּלָה. וְאִם
הִיָּה הָאָדָם חִזֵּק בְּאַמוּנָה זֹה, אֲזִי לְעוֹלָם לֹא הִיָּה נוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ —
"מִפְּנֵי מַה חִבְּרִי זֶה אֵינוֹ רוֹצֵה לְהִתְחַבֵּר עִמִּי וְכוּ' וְכַדוּמָה" וְכוּ'!
כִּי הַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִם יְהִיָּה בְּרִצּוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, שֶׁאַתָּה צָרִיף לְהִתְנוּעַד
עִמּוֹ, מִמִּילָא יִסְבֵּב סְבוֹת שֶׁתִּתְנוּעַד עִמּוֹ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! רַק חִזֵּק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, כִּי גְדוּל אֲדוּנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ג' ו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר אָמֹר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, וְתִיק
וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ בְּצִרוּף שְׁנֵי הַמְּכַתְּבִים שֶׁל ... גַּרוּ יֵאִיר, לְנִכּוֹן קִבְלָתִי,
וְלְהַשִּׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

חֲמַדַּת לְבָבִי! הַעֲקֹר רְאֵה לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַיְגוֹן וְהַאֲנָחָה אֶל תּוֹךְ הַשְּׂמִיחָה, כְּאֲשֶׁר מָאֵד הִזְהִירָנוּ רַבְּנוּ ז"ל עַל זֶה (עַיֵן לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג); וּתְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׂזוּכֵינוּ בְּצֵל עוֹבֵר כְּזֶה לְהִתְנַדֵּעַ מֵרַבִּי אֲמַת כְּזֶה. וְעַל-כֵּן מַה טוֹב וּמַה נְעִים לְהִיּוֹת רַגִּיל מָאֵד לְדַבֵּר עִם חֲבֵרֶיךָ מֵרַבְּנוּ ז"ל, וְהִיא זְכוּת גְּדוּלָה לְנִשְׁמָה, כְּשֶׁרַק מְדַבְּרִים מֵרַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלֶּה, אֲשֶׁר הַחֲשֵׁף מִתְּפֹשֵׁט מָאֵד בְּעוֹלָם, וְהַקְּנָאָה וְהַשְּׁנָאָה רַבָּה עַד מָאֵד, רַחֲמָנָא לְצַלְן (וְאֶפְלוּ בֵּין אֵלֹוּ אֲשֶׁר מְסֻתוֹבְבִים בֵּינֵינוּ); וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ רַק לְהִזְרִים אֶת עֲצוֹת רַבְּנוּ ז"ל, וְאִזּוּ יִהְיֶה אֶחָד מִשְׁנֵי דְבָרִים: אוֹ שְׂיִסְתַּלֵּק מִמֶּךָ וְלֹא יִבְלָבֵלְךָ וְכוּ', אוֹ שְׁגַם הוּא יִתְעוֹרֵר לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכֹאֲשֶׁר מְסַפְּרִים עַל הַגָּאוֹן בְּעַל "חֲנוּת דַּעַת", שֶׁפַּעַם אַחַת הִתְחִיל לְבוֹא אֵלָיו בְּעַל-עֲגָלָה אֶחָד, שֶׁלְמַד עִמּוֹ בַּחֲדָר בְּהִיוֹתָם קְטַנִּים, וְהִלָּה דְבַר עִמּוֹ בְּלִשׁוֹן מְגֻשְׂמֵת, כִּי הִיָּה בְּעַל עֲגָלָה, וְקָרָא בְּשֵׁמוֹ: "יַעֲנֵקֵל וְכוּ', אַתָּה זוֹכֵר כְּשֶׁשְׁנִינוּ לְמַדְנוּ יַחַד", וְהִזְפִּיר לוֹ כְּמַה מְאוֹרְעוֹת וְכוּ', וְכֵן בָּא כְּמַה פְּעָמִים, עַד שֶׁרָאָה הַגָּאוֹן הַזֶּה ל, שֶׁזֶּה רַק מְבַלְבְּלוֹ, וְהוּא גַם חֲצוּף גְּדוֹל, לְזֹאת כְּשֶׁבָא הַבְּעַל-עֲגָלָה עוֹד פַּעַם, וְהִתְחִיל לְהִזְפִּיר לוֹ מִהַחֲדָר, הַשִּׁיב לוֹ הַגָּאוֹן הַזֶּה ל: "כֵּן, אֲנִי נֹזֵפֵר, אֲבָל אַתָּה גַם זוֹכֵר שֶׁלְמַדְנוּ מְסֻכְתָּא זוּ, וְהִיָּתָה סְגִיָּה קְשָׁה, וְהִמְלַמֵּד הַקְּשָׁה קְשִׁיא זוּ, וְהִתְחִיל לְפָרֵט אֶת כָּל הַסְּגִיָּה לְפָרֵטִים רַבִּים". וְאִזּוּ תִּכְפֹּר-וּמִיָּד עָמַד הַבְּעַל-עֲגָלָה וְאָמַר לְגָאוֹן: "סֵלַח לִי, אֲנִי מְכָרַח לְלִכְת" (כִּי הוּא הִיָּה, לֹא עֲלִינוּ, עִם הָאֲרִיץ גְּדוֹל, וְלֹא הִבִּין אֶפְלוּ אֶת הַתְּבוּת שֶׁהַגָּאוֹן מְזַפִּיר). וְכֵן הִיָּה כְּמַה פְּעָמִים, עַד שֶׁלֹּא בָּא יוֹתֵר. וְאִזּוּ אָמַר הַגָּאוֹן בְּלִשׁוֹן צְחוּת: "עַכְשָׁו נִתְרַצָּה לִי גְמָרָא, שְׂאָמְרוּ (בְּרִכוֹת ל.א.): לֹא יִפְטֹר אָדָם מִחֲבֵרֵוּ וְכוּ', אֵלֹא מִתּוֹךְ דְּבַר הַלְּכָה, עֵינֵי שָׁם; הֵינּוּ אִם רוֹצִים לְהַפְּטֹר מִמִּישָׁהוּ הַמְּבַלְבְּלוֹ, אֲזִי יֹאמֵר לוֹ דְּבַר הַלְּכָה, וְאִזּוּ יִרְאֶה אִיךָ שְׂיִבְרַח".

וְכֵן הוּא בְּעֵינֵינוּ, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּמַצּוֹת כְּאֵלוֹ — מַצָּה לְדַבֵּר עַל זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ ... אוֹ עַל זֶה ... וּמִמֶּשׁ

אֲשֶׁר ג' ז בְּנַחֵל קפז

דָּאס איז דעם רעביני'ס זאך, רחמנא לצלן, אין שום עצה אחרת, רק תכף-ומיד כשאתה בא אליך, ראה לדבר רק מרבנו ז"ל, ואז תראה איך שיברח כמו צבי ואיל הבורחים מפתד בני-אדם.

העקר תראה למסר את עצמך אליו יתברך, וכל מה שעובר עליך תראה לספר לפניו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש אל רעהו. ודבר זה הוא העקר בחיים, וצריכים לחזור על זה תמיד; כי הבעל-דבר יעשה כל מיני פעולות שבעולם, העקר לא לדבר עמו יתברך, כי מזה הוא מתפתד מאד מאד.

הדורש שלומך...

גדולי אנשי שלומנו נוהגים להתבודד תמיד עמו יתברך, וכשאתה בא אליהם לדבר מרבנו ז"ל, אזי מדברים מרבנו ז"ל, ואם הלה מסרב וכו', או בא סתם לבלבל את המוח וכו', אזי מתחילים להתבודד לפניו, ואז הוא בורח. וזוהי עצה נפלאה. והצדיק הקדוש רבנו רבי אלימלך, זכותו יגן עלינו, היתה דרכו להתבודד בקול גדול לפני האיש שבא אליו, והיה מזכיר על עצמו את החטאים שעשה האיש, ובכה מאד מאד, ועל-ידי-זה נתעורר גם האיש לשוב בתשובה שלמה. וכן היה עושה אחריו, הצדיק הקדוש רבנו רבי זושא, זכותו יגן עלינו.

ג' ז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל היקר והנעלה, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

(ר) זה דבר רבנו...

הנה אני מרגיש מאד את צערך הקשה שעובר עליך, אך אל תשא עלי חטא וכעס, שלא הספמתי אל השדוף וכו', כי רחמנא לצלן, היא גרועה מבעלת מום, לא עלינו, ואם היית עושה את השדוף, היית נכנס בגיהנום בווער, רחמנא ליצלן, והיו לך אחר-כך צרות צרורות אפלו להפטר ממנה, כי היא אינה בגדר שכל כלל, רחמנא לצלן, ודי לחכימא.

הן אמת שמר לך מאד, אך מאידך גיסא, אם היית יודע את גדל חשיבותך למעלה, ועצם גדל נשמתך, מה שהחבריא קדישא מגלים, היית רוקד מרב שמחה, אך מפני כמה טעמים, אי אפשר וכו', ויכולים להבין זאת גם בשכל אנושי; כי באמת מימי מורנו ר' נתן ז"ל, עוד לא היה איש פמוך וכמו ... גרו יאיר, שמסרו נפשם כל-כך בעבור הפצת דעת רבנו ז"ל בעולם. ובפרטיות אתה, שתהלה לאל, לקחת על עצמך שליחות נוראה ונפלאה, לזכות את בני ישראל בארץ ישראל בספרי רבנו ז"ל, ותהלה לאל, שחפץ ה' בידך הצליח, שתהלה לאל, רבים רבים נתעוררו ונתקרבו אליו תברך, על-ידי הספרים ששלחת להם, ומי יתן והנה שתמשיך את מפעליך במסירות נפש. בודאי אתה כמו קוץ מכאיב בעיני הסמ"ך-מ"ם, כי אתה מגלה ומפרסם את שם הצדיק, אשר שמו משתף בשמו תברך. ועל-כן לא בחנם, שעובר עליך מה שעובר על-כל-פנים איך שהוא, עליך להתחזק ולא לפל כל-כך בעיניך, עד שתגיע אל מצב כזה, שהתיאשת, רחמנא לצלן, מהחיים. הן אמת כשאדם בא אל מצב כזה, שרואה בגשמיות שאבד הכל וברוחניות אין לו כלום, ונדמה לו, שאבד שני העולמות וכו', אז דיקא יכול להגיע אל המדרגה הכי גבוהה, והיא — גלוי אלקותו תברך בתכלית המדרגה העליונה, שאין למעלה הימנה, עד שלא יראה ולא ישמע ולא ירגיש רק את אמתת מציאותו תברך. אך דיקא אז האדם הוא בסכנה נוראה, כי בא אליו הסמ"ך-מ"ם, וממרר את חזיו, ונדמה לו שהכל אבוד, רחמנא לצלן. ועל-כן, אהובי, אחי, ידידי היקר, אשר שרש נפשך משרש היטב בנפשי, על-ידי כמה בחינות (כאשר מבאר אצלי באריכות בדרוש ארך), חזק והתחזק

ואל תירא ואל תחת, חדש עצמך כקדם, ולמען השם תראה לשמח את עצמך עם נגון, תרגיל עצמך לשיר נגון של שמחה בינך לבין עצמך, אשר מאד הזהיר על זה רבנו ו"ל (שיחות-הר"ן, סימן רע"א), אשר רמזתי את זה בפסוק (שופטים ה', ג): "אנכי לה' אנכי אשירה, אומר לה' אלקי ישראל"; הינו אם אנכי רוצה להיות לה', ולדבק עצמי עמו יתברך, אזי העצה: "אנכי אשירה" לעצמי שיר, "אומר לה' אלקי ישראל". ואל יהי דבר זה, חס ושלום, נקל בעיניך.

גם תרגיל עצמך בשעה שאתה הולך בדרך, לדבר עמו יתברך כל מה שעולה על רוחך, ותספור לו יתברך בפרטי פרטיות כל מאורעותיך. וכן תהיה רגיל לומר בכל יום ה"תקון הכללי" עם התפלה הקדושה שאחריה. וכן תהיה זהיר בטבילת מקוה בכל יום, וכן תהיה זהיר להניח בכל יום תפלין דרבנו תם, וללמד עמהם כמה סעיפים שלחן ערוך כסדרן על-כל-פנים מחבר רמ"א, שמברר הטוב מהרע, ומה טוב ומה נעים לעשות את השעור הזה עוד קדם "עלינו", כשתגיע אל התנא דבי אליהו: "כל השונה הלכות בכל יום" וכו', ואחר-כך תלמד כמה סעיפים כסדרן, ואחר-כך תאמר "אמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא" וכו', ו"עלינו", באפן שיהיה חלק מתפלת שחרית.

אקנה להשם יתברך שתקנים את כל מה שנאמר במכתב זה, וראה להחביא את המכתב אצלך, ונצטויתי לכתב לך בכל יום מכתב אחד, וברכות הזמן תדפיס את אלו המכתבים אשר יצטברו אצלך בספר מיחד, רק חזק ואמץ מאד מאד.

הדורש שלומך באהבה רבה...

קצ אֲשֶׁר ג' ח בַּנְּחָל
ג' ח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אֲמֹר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ אֶל הַרְבֵּי הַחֲסִיד ... גְּרוּ יְאִיר,
מִחֲשׁוֹבֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְקַרְבִּים אֶל הַנְּחָל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ.

מִכְתָּבוֹ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי בְּצִרוּף הַהֶעֱרוֹת וְכו'. בְּמָה שֶׁהִקְשָׁה
עַל הָעֲנִיָּן שֶׁהִבֵּאתִי בְּעֲנִיָּן נְבוֹאָה וְכו', יִמְחַל כְּבוֹדוֹ לְעֵינַי בְּמִדְרָשׁ
רַבָּה (בְּרֵאשִׁית, פְּרָשָׁה ד', סִימָן ג'), שֶׁשָּׂאֵל הַכוּתִי אֶת רַבִּי מֵאִיר: אֲפֹשֶׁר
אוֹתוֹ שֶׁכְּתוּב בּוֹ (יִרְמְיָה כג, כד): "הֲלֹא אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ אָנִי
מְלֹא", הֲיֵה מְדַבֵּר עִם מֹשֶׁה מִבֵּין שְׁנֵי בְּדֵי הָאָרוֹן? אָמַר לוֹ: הִבֵּא
לִי מֵרְאוֹת גְּדוּלוֹת, אָמַר לוֹ, רְאֵה בְּבוֹאָה שְׁלֶךְ בְּהֵן, רְאֵה אוֹתָהּ
גְּדוּלָּה, אָמַר לוֹ, הִבֵּא לִי מֵרְאוֹת קִטְנוֹת, הִבֵּיא לּוֹ מֵרְאוֹת קִטְנוֹת,
אָמַר לוֹ, רְאֵה בְּבוֹאָה שְׁלֶךְ בְּהֵן, רְאֵה אוֹתָהּ קִטְנָה, אָמַר לוֹ: מָה אִם
אִתָּה, שֶׁאִתָּה בְּשֵׁר וְדָם, אִתָּה מִשְׁנֵה עֲצָמָךְ בְּכֹל מָה שֶׁתִּרְצֶה, מִי
שֶׁאָמַר וְהִיָּה הָעוֹלָם, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. אָמַר רַבִּי חֲנִינָא בַּר אִיסִי,
פְּעָמִים שָׂאִין הָעוֹלָם וּמְלוֹאוֹ, מִחֲזִיקִים כְּבוֹד אֱלֹהוֹתוֹ, פְּעָמִים שֶׁהוּא
מְדַבֵּר עִם הָאֲדָם מִבֵּין שְׁעֵרוֹת רֵאשׁוֹ וְכו', עֵינַי שָׁם; וְכֵן מְבָאָר בְּדִבְרֵי
הָאֲרִיז"ל, בְּשֵׁעַר רוּח־הַקֹּדֶשׁ, שֶׁלְּפָעָמִים כְּבִיכּוֹל מֵתַלְבַּשׁ בְּקוֹלוֹ שֶׁל
הָאֲדָם בְּעֲצָמוֹ וְכו', עֵינַי שָׁם בְּאֲרִיכוֹת.

וּבְכַאֲמַת מְדוּעַ יִפְלֹא זֹאת בְּעֵינֵיכֶם, הֲלֹא לְפִי הַתּוֹרָה "וַיְהִי מִקֵּץ"
(לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נד), שֶׁבְּפְרוּשׁ אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצַמֵּם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ מֵאִין סוֹף עַד אִין תְּכֵלִית,
עַד נִקְדַּת הַמְּרִכּוּז שֶׁל עוֹלָם הַגִּשְׁמִי, שְׁעוֹמֵד עָלָיו, וּמִזְמִין לוֹ לְכֹל
אָדָם מִחֲשָׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, לְפִי הַיּוֹם, וּלְפִי הָאֲדָם וּלְפִי הַמְּקוֹם,
וּמְלַבֵּישׁ לוֹ בְּזֹאת הַמְּחֻשָּׁבָה, דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה, שֶׁמִּזְמִין לוֹ רְמִזִּים, כְּדֵי
לְקַרְבוֹ לְעֵבֹדוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. בְּכֵן צְרִיף לְהַעֲמִיד מִחֲשַׁבְתּוֹ בְּזֶה, וְלִהְגַּדִּיל
בִּינְתּוֹ, וְלִהְבִּין מֵהוּ הַרְמִזִּים בְּפִרְטִיּוֹת שֶׁמְלַבְּשִׁים בְּזֹאת הַמְּחֻשָּׁבָה,
דְּבוּר וּמַעֲשֵׂה שֶׁל זֶה הַיּוֹם שֶׁהִזְמִין לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: הֵן מְלֹאכָה אוֹ
מִשָּׂא וּמִתָּן, וְכֹל מָה שֶׁמִּזְמִין לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּכֹל יוֹם צְרִיף לְהַעֲמִיק

אֲשֶׁר ג' ח בְּנַחֵל קצא

וּלְהַגְדִּיל מַחְשַׁבְתּוֹ בְּזֶה, כְּדֵי לְהַבִּין רְמִיזוֹתָיו שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֵינַי שָׁם; וְכַפִּי זֶה הַכֹּל בְּרוּר וּמוֹבָן הַיָּטֵב, אִם יִקְשֶׁר אֶת הַמְדַרְשׁ עִם דְּבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל וְהָאֲרִיז"ל, הָעֶקֶר לְלַמַּד תּוֹרַת רַבְּנֵי ו"ל עִם חַיּוֹת, כִּי הִיא תּוֹרַתוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ. וְרַבְּנֵי ו"ל רוֹצֵה לְהַחְזִיר אֶת הַנְּבוּאָה לְמִקּוּמָהּ, שֶׁכֵּלֶם יִתְנַבְּאוּ, כֹּאֲשֶׁר יִהְיֶה בְּהַתְגַּלוֹת מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, כִּי הוּא יִגְלֶה אֶת אֲמַתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי נוֹרָא וְנִפְלְאָ בְּזֶה, אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה כְּבָר לִפְנֵי עֵינֵינוּ רַק אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן לֹא יִשְׁמַע לְאַזְנוֹנוּ רַק רְמִיזִים וְקוֹלוֹת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כְּבִיכּוֹל. וְכִבֵּר יְדוּעַ לְכֶסֶם, כִּי בְּבוֹא הַמַּגִּיד הַקְּדוֹשׁ מִמְּעוֹרֵיטָשׁ אֶל הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ, וְהִצִּיעַ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ אֵיזָה עֲנִין עֲמַק בְּ"עֵץ חַיִּים", וּפְרַשׁ לוֹ הַמַּגִּיד, וְהָשִׁיב לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ: הַפְּרוֹשׁ הוּא טוֹב, אֲבָל לֹא כֶּף לּוֹמְדִים, וְהַתְחִיל הוּא לֹמַר הַמְּאָמֵר, וּמִיָּד נִתְמַלֵּא הַבֵּית אֹר, וְהִשְׁכִּינָה חִפְפָּה עֲלֵיהֶם, וְהַתְחִילוּ לְרְאוֹת אֶת הַמְּלֻאָכִים וְהַעוֹלָמוֹת בְּעֵינֵי שְׂכֵלֶם, כְּמִזְכֹּר שֵׁם בְּמְאָמֵר. עֲנָה וְאָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ לְהַמַּגִּיד הַקְּדוֹשׁ: כֶּף לּוֹמְדִים.

יְדִידֵי הַיָּקָר! כֵּן הוּא בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", צְרִיכִים לְלַמַּד עִם חַיּוֹת אֲמַתִּית וְרְאָה חֲזָקָה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלְהַמְשִׁיךְ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתוֹךְ כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁל רַבְּנֵי ו"ל, הַכֹּלִיל מִכָּל הָעוֹלָמוֹת וְכוּ', וְאִז תִּלְמְדוּ כְּבָר בְּאַפֵּן אַחַר לְגַמְרֵי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

אוֹדוֹת הַ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" שֶׁהִדְפַּסְתִּי, כְּפִי הַנִּרְאָה יֵשׁ עַל זֶה קְטָרוֹג גָּדוֹל וְכוּ', אֵף מִחַמַּת שְׁלֵא הִדְפַּסְתִּי אֶת זֶה לְכַבּוּדִי, חַס וְשְׁלוֹם, וְלֹא לְמַעַן לַעֲשׂוֹת כְּסֶף מְזֶה, חַס וְשְׁלוֹם, כֹּאֲשֶׁר מוֹבָן וְיְדוּעַ לְכָל, כִּי רְצוֹנִי הוּא רַק לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל. וּבִפְרָטִיּוֹת אֶת אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרְדִּים בְּאֲמִירַת "לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת". אֲנִי מְקַנֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁבִזְכוֹת זֶה יִתְבַטֵּל הַקְּטָרוֹג, וְיֵצֵא מִשְׁפָּטִי לְאוֹר, וְאִזְכָּה לְכַרְכֶּם בְּכַרְיָכָה נְאֻה, וְלְהַפִּיעֶם בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַנ"ל...

ג' ט.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַרְבֵּי הַחֲסִיד הַיְקָר
וְהַנְּעִלָה מִזְקֵנֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הַמְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ הַנַּחֲל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ, בְּלֵב וְנֶפֶשׁ ... גֵּרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְכֶם לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְהִנְנִי לְהִשִּׁיב לּוֹ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד. יֵשׁ
מֵאֲמַר הַחֲכָם (הוֹבָא בְּמִבְחַר הַפְּנִינִים): "כָּל שְׂנֵאָה יֵשׁ תִּקְוָה לְרַפּוּאָתָהּ,
חוּץ מִמִּי שִׁישְׁנֵאָהּ מִקְּנֵאָה"; וְעַל-כֵּן מָה וְאִיךָ יָכוֹל לִהְיוֹת שְׁלוֹם,
וְדִי לְחִפְיָמָא; הָאֲדָם הַזֶּה הַפּוֹעֵר פִּיּוֹ עָלַי, הוּא רַק מִחֲמַת קְנֵאָה,
וְלֹא מִשׁוֹם דְּכָר אַחֵר, וְהַקְּנֵאָה אוֹכְלֵת אוֹתוֹ בְּחַיָּיו. מָה לִּי לַעֲשׂוֹת,
שֶׁהָאֲדָם הַזֶּה הוּא בַּעַל קְנֵאָה גְּדוֹל, כִּי הֵלֵא סוּף סוּף לְכָל שְׂנֵאָה
צָרִיךְ שִׁיְהִי גָּבוֹל, וְכָל מִחְלָקַת שֶׁהִיא לְשֵׁם שְׂמִים, צָרִיךְ לִהְיוֹת
בְּסוּפָה אַחֲדוּת וְכוּ', וּפְהָּ הִיא שְׂנֵאָה כְּבוֹשָׁה, אֲשֶׁר לֹא יֵאֲמֵן כִּי
יִסְפֵּר. בְּנוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הוֹלֵךְ לְמוֹת, יֵשׁ לוֹ מִחְלָה מְסַכְּנָת, רַחֲמָנָא
לִישׁוֹבֵן, הַגִּיָּהֲנוּם פְּתוּחַ תַּחְתּוֹ, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן אֵינוֹ רוֹצֵה לְהַפְסִיק
מִלְדַּבֵּר עָלַי. וְעַל-כֵּן מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?! הוּא טוֹעֵן שְׂאֲנִי עֲשִׂיתִי
חֲרַבְּן, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ הָאֲמַת הוּא יִגְלֶה — מִי עֲשָׂה חֲרַבְּן?! לִי אֵין
שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְיִוְתֵר כְּשֶׁהִנְחַשׁ נוֹשֵׁף
אוֹתִי, עָלַי לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, אוֹלֵי יְרַחֵם עָלַי. כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים, חֲטָאֵי הַרְבִּים גָּרְמוּ, שֶׁהִנְחַשִּׁים יִנְשְׁכוּ אוֹתִי, וְאֲנִי מְקַבֵּל אֶת
זֶה לְכַפֵּרַת עֲוֹנוֹת, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לִי, בְּזְכוּת זֶה שֶׁמְדַבְּרִים עָלַי
בְּחֵנָם, וְרַק מִחֲמַת קְנֵאָה, שְׂאֲזֹכָה לְשֵׁלֵם אֶת כָּל חוֹבוֹתִי, שְׂאֲנִי חָיֵב
— בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֲזֹכָה לְהַפְּלֵל בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְתַּעַנֵּג
בְּעֲרֻבוֹת נַעַם זֵיו שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

אֲשֶׁר ג' י בְּנֶחֱל קַצָּה
ג' ל.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר אמר ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל היקר, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה,
זכותו יגן עלינו ... גרו ואיר ויזרח.

מכתבך לנכון קבלתי. וגם אחרי שדברתי עמך היתה לי חלישות הדעת גדולה ממך. ראה וגם ראה באיזה שאול תחתית אפה נמצא גם בגשמיות, הוריד התגרשו, אחד נמצא בארץ ישראל ואחת נמצאת בחוץ לארץ. אחותך רחוקה וכו', ואפה תולה בין שמים ובין הארץ וכו', והנחמה היחידה היא שזכית להתודע מרבנו ו"ל. והנה העצות של רבנו ו"ל מפרסמות וגלויות לפני כל, ומבארות היטב בספריו הקדושים. ועל-כן, חמדת לבבי, מדוע תהיה בטלן וטפש גמור, ולא תצית את רבנו ו"ל (מחל לי, שאני כותב לך כך, כי בעוונותינו הרבים, אני רואה ומבין ויודע היטב מצבך יותר ממה שגלית... כי יש דברים שאפה מתבייש לגלות, וכן הוא האמת, כמאמך ו"ל (ברכות לד:): חציף עלי מאן דמפרש חטאיה, עין שם); אך מהאי טעמא אפה צריך להתישב בתפלת ובקשת דוד המלך, עליו השלום (תהלים כז, י): "כי אבי ואמי עזבוני [אבל] וה' יאספני", ושארת קרח מקאן וקרח מקאן, מצבך הוא איים ונורא. מדוע לא תרגיל עצמך לברח אליו ותברך, ולהיות רגיל לספר לפניו ותברך את כל לבך וכל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה, כי הלא הוא ותברך אתך, עמך ואצלה, והוא מלא רחמים. והראיה, שעדין מחיה ומנהנה אותך, ונותן בך חיות, אף שחטאת בהוצאת זרע לבטלה וכו'. ואם תתיגע כבר בשיחה בינך לבין קונך, ותתחיל ללמד שעורים כסדרן, כְּאֶשֶׁר מְבָאָר בְּאַרְיכוֹת בְּקוּנְטֵרִס "סֵדֶר־דִּרְךָ־הַלְמוּד", עין שם; ותקפץ מתורה לתפלה ומתפלה לתורה, וככה תעשה כל היום, ואם אתה מתעייף — לך לישן, וכשתקום — ברח לך עוד פעם אליו ותברך, ועוד פעם אל התורה וחזור חלילה. כי מה יש לאדם לעשות בזה העולם? רק להתפלל וללמד ולהתפלל, כך אמר בפרוש רבנו ו"ל

קצד אָשר ג' י בנחל

(עין שיחות-ה"ן, סימן רפז), ובזו הלשון אָמר: מָע באַדאַרף מָער נִיט נָאהר דַאווינען אין לַערגִינן אין דַאווינען, עֵינן שָם; וְהִזְכִּיר בַּהֲתַחֲלָה תַּפְּלָה וּבִסוּף תַּפְּלָה, כִּי הָעֵקֶר הוּא תַּפְּלָה — לְשִׁיחַ וּלְסֹפֶר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּלָה אֶת כָּל עֲנִינוֹ וְכָל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו. אַף גַּם צְרִיכִים לְתוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא הַמְּזוֹן שֶׁל הַנְּשָׁמָה, וְכִמוֹ שְׁבַגְשָׁמִיּוֹת, כְּשֶׁאָדָם מִתְעַנֶּה, מְרַגֵּשׁ הֵיטֵב אֶת הַרְעָבוֹן שֶׁהוּא רָעֵב מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן כָּל מִינֵי מְרִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק מִצַּד שְׁמִתְרָשֶׁל מִלְמוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמֵאמָרָם וְ"ל (בְּרִכוֹת ה.): כָּל שְׂאֵפֶשֶׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ עוֹסֵק, הַקְּדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא מְבִיא עָלָיו יְסוּרִים מְכַעְרִין וְעוֹכְרִין אוֹתוֹ, עֵינן שָׁם; וְזֶה בְּרוּר מְאֹד מְאֹד; כִּי הַנְּשָׁמָה רְעֵבָה עַד מְאֹד, וְרוּצָה מְאֹד מְאֹד מְזוֹנָה, וְהָאָדָם הוּא טַפֵּשׁ, וְאִינוֹ נוֹתֵן לְאָכַל לְנִשְׁמָתוֹ.

הָעֵקֶר תַּהֲיֶה רְגִיל בְּאֲמִירַת תְּהִלִּים וּפְרָקִים מִשְׁנִיּוֹת וְדַפִּים גְּמָרָא וּפְרָשִׁיּוֹת מְדֻרָשׁ, וְתוֹרוֹת מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְתַפְּלוֹת מִ"לְקוּטֵי-תַפְּלוֹת", דַּפִּים זֶהר וְתַקוּנִים, פְּרָקִים מְרַמְב"ם, סִימָנִים בְּטוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, עֲכָשׁוּ בָּא הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּלְבוּשׁ זֶה... כְּאֵלּוֹ הוּא מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוֹ... וְאוֹמֵר לָךְ מַה שְּׂאֵמֵר הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה: דָּעַר וְוִילְדָּעַר מְעַנְטֵשׁ (עֵינן בְּסִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה א'): מָעַן הָאֵט דִּיר אֵיין נֶאֱרִישְׁקִיט אֵיין גִּירְעֵט^ש, עֵינן שָׁם.

חֲמִדַּת לְבָבִי! הֵט אֶל דְּבָרֵי אֱלֹהִים, וְאִז טוֹב לָךְ, "וְאִם חֲכַמְתָּ — חֲכַמְתָּ לָךְ".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ש) הָאָדָם הַמְּשֻׁנָּה ... הַשִּׂיאוֹ דְּעַתָּךְ בְּדָבָר שְׁטוּת.

אֲשֶׁר ג' יא בְּנַחַל קצה
ג' יא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר אֲמֵר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יָדֵיד נַפְשֵׁי, וְתִיק
וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרו
יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצָחִים.

מִכְתָּבָךְ לְנִכוּן קִבְלָתִי.

יְדִידֵי הַיָּקָר! מְסַפְּרִים עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ מִטְשֶׁהֲרִין ז"ל, שֶׁהָיָה
מִתְמִיד נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, וְהָיוּ לוֹ הַרְבֵּה שְׁעוּרִים בְּנִגְלָה
וּבְנִסְתָּר. מְלַבֵּד זֹאת שְׁזָכָה לְחִבְרַת הַרְבֵּה חֲבוּרִים יָקָרִים עַל דַּעַת רַבָּנוּ
ז"ל. וּמִשֵּׁם רוֹאִים אֶת עֵצִם בְּקִיאוּתוֹ בְּכֹל הַתּוֹרָה כְּלָה. וַיֵּעַן שֶׁהָיָה
רַב הָעִיר, עַל-כֵּן הִזְמִינוּ אוֹתוֹ לְחִתּוּנָה כְּנֶהוּג, שֶׁהָרַב הוּא הַמְּסַדֵּר
קְדוּשִׁין, אָבֵל דְּרָכּוֹ הָיְתָה לֹא לִילָף, וְשָׁלַח תַּחֲתָיו אֶת סִגְן הָרַב,
וּבְאוֹתוֹ לִילָה שֶׁהָיְתָה הַחֲתוּנָה, הָיָה עַר כָּל הַלִּילָה. כִּי דְרָכּוֹ הָיְתָה
לִילָף לִישׁוֹן תַּכְף-וּמִיד אַחַר מְעָרִיב, וְקָם בַּחֲצוֹת וְעָשָׂה לְעֵצְמוֹ
חֲשִׁבוֹן, הָיִיתָ שְׁאֲנֵי הָרַב, וְאֲנִי צָרִיף לִילָף אֶל חֲתוּנָה, בּוֹדָאֵי לֹא
הָיִיתִי יִשָּׁן כָּל הַלִּילָה, כִּי בַחֲצֵי לִילָה הָרֵאשׁוֹן הָיִיתִי הוֹלֵף אֶל
הַחֲתוּנָה, וּבַחֲצֵי הַלִּילָה הַשֵּׁנִי, אֲנִי מִמִּילָא עַר, וְעַל-כֵּן הָיָה עַר כָּל
הַלִּילָה. עַד שֶׁבְּרַבּוֹת הַזְּמַן נִתְפָּרְסָם, כִּי הָרַב אִינוּ הוֹלֵף אֶל שׁוֹם
חֲתוּנָה, רַק סִגְן הָרַב, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָיְתָה חֲתוּנָה בְּעִיר, כָּבֵר לֹא הָלַף
הַשֶּׁמֶשׁ לְקִרָא אוֹתוֹ, כִּי יָדַע, אֲשֶׁר מִמִּילָא לֹא יָבֹא. פְּעַם אַחַת בָּא
הָרַב בְּבִקְרָה לְהַתְּפַלֵּל, וְרָאָה שֵׁשׁ שָׁם חֲתָן, וְנִגַּשׁ אֶל הַשֶּׁמֶשׁ, וְאָמַר
לוֹ בְּהַקְּפָדָה, מִדּוּעַ לֹא הוֹדַעְתָּ לִי שֶׁהָיְתָה חֲתוּנָה אֲתָמוֹל בְּלִילָה, הֲלֹא
הַפְּסֻדָּתָ לִי חֲצֵי לִילָה מִתּוֹרָה? וְהַשִּׁיב לוֹ הַשֶּׁמֶשׁ, כִּי הֲלֹא אַתָּם
אֵינְכֶם נוֹהֲגִים לִילָף אֶל חֲתוּנוֹת מִמִּילָא, וְעַל-כֵּן לָמָּה לִי לְהַטְרִיחַ אֶת
עֵצְמִי?! וְאִזּוֹ סֵפֶר לוֹ הָרַב מִהִנְהָגָתוֹ הַנִּזְכָּר. וּמִכָּאֵן רוֹאִים עֵצִם
הַתְּמַדָּתוֹ. וּמְסַפְּרִים שְׁסִימִים פְּעָמִים אֵין מְסַפֵּר אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה;
הִינוּ: תַּנְיָא וּמִשְׁנֵיּוֹת וְש"ס בְּבִלִי וִירוּשְׁלָמִי וּמְדַרְשֵׁים וְזֹהַר הַקְּדוֹשׁ
וְתַקּוּנִים וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְהָיְתָה דְרָכּוֹ לְעֵין בְּהִמּוֹן סְפָרִים, וְעֵצִם
בְּקִיאוּתוֹ בְּכֹל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה יְכוּלִים לְהַבִּין מְעַט מְסַפְּרֵי הָרַבִּים

קצו אֲשֶׁר ג' יב בְּנַחֵל

שְׁחַבְר. וְכֹל זֶה אֲנִי מְסַפֵּר לָךְ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ הַהִקְדָּמוֹת מֵרַבְּנוּ ז"ל, שֶׁכָּל אֶחָד יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַגִּיעַ לְכַתְּרָה שֶׁל תּוֹרָה, כְּמֵאמָרָם ז"ל (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה לֵד, סִימָן ג'): שְׁלֹשָׁה כְּתָרִין הֵם: כְּתָר מְלָכוֹת, כְּתָר כְּהֵנָה וְכְתָר תּוֹרָה וְכוּ'; וְזָכָה לְתוֹרָה, כְּאֵלוֹ זָכָה לְכָלֶם, עֵין שָׁם; וְאָמְרוּ (קֹהֶלֶת רַבָּה, פְּרָשָׁה ז', סִימָן ב'): כְּתָר כְּהֵנָה וְזָכָה בּוֹ אֶהְרֵן וּנְטָלוּ, כְּתָר מְלָכוֹת וְזָכָה בּוֹ דָּוִד וּנְטָלוּ, כְּתָר תּוֹרָה הָרִי מִנְּחָ לְדוֹרוֹת, כִּי מִי שֶׁזָּוְכָה לְתוֹרָה, כְּאֵלוֹ זָוְכָה לְשִׁלְשֶׁתָן, עֵין שָׁם; עַל־כֵּן, בְּנֵי חִבִּיבִי! רְאֵה מַה לְפָנֶיךָ, וְאֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, הַעֲקֵר לְהַכְנִיס בְּעֶצְמְךָ אֲמוּנָה פְּשוּטָה, לְהֶאֱמִין בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' יב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי־שַׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר בְּהֵרֵב־בַּחֲקֵי ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נִצְחִים.

מְכַתְּבֶךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. הֵן אֲמַת שְׁהֵיָה בִּיכְלֶתְךָ לְהַגִּיד לִי דְבָר זֶה פָּנִים אֵל פָּנִים, אִךְ כִּפִּי הַנִּרְאָה וְהַמּוֹבֵן מֵאֵלָיו, כִּי מַעֲלַת הַכְּתָב הִיא בְּכַמָּה בְּחִינּוֹת יוֹתֵר גְּבוּהָה, כִּי לְפַעְמִים (וְכֵן הוּא עַל־פִּירֹב), לְפָנֵי אָדָם פָּנִים אֵל פָּנִים מִתְבַּיְשִׁים לוֹמֵר וְכוּ', אֲכַל בְּכַתָּב יְכוּלִים לְפָרֵשׁ שִׁיחְתּוֹ יוֹתֵר. וְזוֹהִי מַעֲלַת "סֵפֶר", אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל הִפְלִיג מְאֹד מְאֹד בְּמַעֲלַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, עַד שֶׁאָמַר: יֵשׁ עֲכָשׁוּ סְפָרִים וְעַתִּידִים לְהִיּוֹת סְפָרִים, וְכָלֶם צְרִיכִים לְעוֹלָם, וְאֲסוּר לְלַעַג מִשּׁוּם אֶחָד מֵהֵם "וְכוּ' וְכוּ'" (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סא); כִּי בְּאֲמַת בְּהַסְּפֵר וּבְהַכְּתָב — שָׁם גְּנוּזָה וְנִסְתָּרֶת פְּנִימִיּוֹת הָאָדָם וּמַחוּ וְנִשְׁמָתוֹ (עֵין לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: קעג, קצב).

אוֹדוֹת שְׁאֵלְתְךָ וּבִקְשָׁתְךָ לְרְאוֹת וּלְעֵין בְּהַכְּתָב־יָד שֶׁל הַסֵּפֶר "תְּקוּן הַבְּרִית", תֶּאֱמִין לִי, שִׁיּוֹתֵר מִמָּה שֶׁאֲתָה רוֹצֶה בְּזֶה, יֵשׁ

אָשֶׁר ג' יב בְּנַחֵל קצז

בְּרָצוֹנֵי לְהִרְאוֹת וּלְגַלוֹת אֶת זֶה בְּעוֹלָם, אַךְ שְׁנֵי דְבָרִים בְּגוֹ: א. כָּל סֵפֶר שְׁעֵדִין בְּכַתְב־יָד אֵינִי מֵרְאֶה לְשׁוֹם בְּרִיָּה מִכְּמָה טְעָמִים הַכְּמוּסִים עֲמָדִי. ב. אֶפְלוּ כְּשֶׁכָּבַר תִּרְאֶה, לֹא יַעֲשֶׂה בְּךָ רֶשֶׁם, כְּמוֹ סֵפֶר הַמִּדְפָּס, וְזֶה בְּרוּר.

תִּבְקֶשׁ הַרְבֵּה הַרְבֵּה מֵהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁאֲזֹכָה לְהַדְפִּיסוֹ וְלִהְיוֹצִיאוֹ לְאוּר. אֲקוּהָ לְהֶשֶׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁעוּד יִדְפֹּס בְּשָׁנָה זוֹ, אִךְ עֲדִין צְרִיכִים לְרַחֲמִים רַבִּים — הֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת, שְׁיִהְיֶה לְשֵׁלֶם לְמִדְפָּסִים, וְהֵן בְּרוּחָנִיּוֹת, שְׁלֹא יִתְחַדְּשׁוּ עָלַי הַמַּחְלָקֶת וְהַמְרִיבוֹת בְּעֵבֹר זֶה. כִּי הַבַּעַל־דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּבְפֶרֶט בְּדוֹר הַזֶּה, וּמְכַשִּׁילֵם וְכוּ', וּכְשֶׁאֲחַד רוֹצֵה לַעֲזֹר לָהֶם, עָלָיו הוּא חוֹרֵק שְׁנָיו וְלוֹטֵשׁ עֵינָיו וְכוּ'. עַל־כָּל־פָּנִים אִיךָ שֶׁהוּא, אֲסוּר לָךְ לְהִיּוֹת בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת בְּעֵבֹר זֶה, רַק תִּרְאֶה לְדוֹן אוֹתִי לְכַף זְכוּת. וְאוֹדוֹת שְׁתִּהְלֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְהִשָּׂאֵר בְּמִתִּיבְתָא "הַיְכַל־הַקֹּדֶשׁ", צְרִיךְ שְׁתַּדַּע, אִם זְכִיתָ — זְכִיתָ לַעֲצֹמָךְ.

וּבְשִׁבִיל זֶה אֲמַרְתִּי לָךְ לְלַמֵּד בְּהַשְׁלָשָׁה מֵאֲמָרִים בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: רנד, רמ, קמ; כִּי שְׁלֹשָׁה מֵאֲמָרִים אֵלוּ הֵם בִּישִׁיבְתָנוּ, כְּשֶׁתִּפְתַּח עֵינֶיךָ, תִּרְאֶה אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוּי נִפְלָא, אֲשֶׁר לֹא נִרְאֶה אֲצֵל אֲחֵרִים כָּלֵל, וְכָל דְּבָר שְׁמַעְלָתוֹ גְּבוּהָה, אֵין רוֹאִים שֶׁם שׁוֹם קִדְשָׁה. וְעַל־יְדֵי הַתְּלַמִּידִים יְכוּלִים לְהִבִּין מִרְחוֹק וְכוּ'; כִּי, תִּהְלֶה לְאֵל, מִי שְׁעוֹבֵר דְּרָךְ כְּתִלִי בֵּית מְדַרְשָׁנוּ, מִתְחִיל לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד עַל סֵדֶר־דְּרָךְ־הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל כְּסִדְרָן: מְשֻׁנִּיּוֹת, ש"ס, וְשִׁלְחַן עֲרוּף, מְדַרְשׁ וְזֶהר וְכוּ' וְכוּ', וּמְרַבָּה בְּהַתְּבוּדוֹת וּתְפִלָּה בְּכַח וְכוּ' וְכוּ', וּבְיַדָּאֵי כָּל הַעֲנִין הַזֶּה הוּא קוֹצִים בְּעֵינֵי הַסֵּמ"ך־מ"ם, עַל־כֵּן אֵין הַרְבֵּה תְּלַמִּידִים עֲדִין, אֲבָל בְּקִרְוֵב יִהְיֶה זְמַן, שְׁיִתְרַבּוּ הַתְּלַמִּידִים, וְנִזְכָּה לְרְאוֹת בְּעֵינֵינוּ גִלּוּי שְׁכִינָה, וּבְעֵינֵי בְּשֶׁר נִזְכָּה לְרְאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהִרְגִישׁ גִּלּוּי אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. רְאֵה לְלַמֵּד בְּהַשְׁלָשָׁה מֵאֲמָרִים הַנ"ל, וְתֵאמַר עֲלֵיהֶם אַחֲר־כֵּךְ הַתְּפִלוֹת מ"לִקוּטֵי־תְּפִלוֹת".

קצח אֲשֶׁר ג' יג בַּנְחָל

הַעֲקָר, חֲמֵדַת לְבָבִי! אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (אָבוֹת ו'): אֵין לָךְ בֶּן חוּרִין, אֶלָּא מִי שְׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה. וְתִהְיֶה לְאֵל, פֶּה בִישִׁיבְתָנוּ אֶתְּהָ יָכוֹל לְהִיּוֹת בֶּן חוּרִין מִמֶּשׁ — הֵן בְּגִשְׁמֵי וְהֵן בְּרוּחֵנִי, לְלַמֵּד מֶה שְׁאַתָּה רוּצָה, וְלִישֵׁן מִתִּי שְׁתַּרְצָה, לְהִיּוֹת עֵר כָּל הַלַּיְלָה, וְלִישֵׁן כָּל הַיּוֹם אוֹ לְהַפּוּף, הַעֲקָר כְּשֶׁאָדָם עֵר, אֲסוּר לוֹ לְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, רַק לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּלִמּוּד מְשֻׁנְיּוֹת וּגְמָרָא וְשִׁלְחָן עֲרוּף וּמְדַרְשׁ, חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י וְסִפְרֵי "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת" וְ"לְקוּטֵי-הַלְכוֹת" וְכוּ', וְכוּ', כִּכֵּל מֶה שְׂיִבְחָר לְעַצְמוֹ.

וְעַל כֵּלָם — רָאָה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה תְּמִיד. וּמִי יִתֵּן, שְׂבָקִיץ הַזֶּה תּוֹכֵל לְסַיֵּם אֶת כָּל הַשָּׁס כְּלוּ, עַל-כָּל-פְּנִים מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב. הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר, מֵרַב טְרַדוֹת שְׂיִישׁ לִי בְּכָל יוֹם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' יג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר בַּמְדְּבָר ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יָדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, גַּר לְהַצְדִּיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל נוֹבֵעַ מְקוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבָךְ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. וּכְתִיב (קִהְלֵת י"א, י'): "וְהִסֵּר כַּעַס מִלְּבָבְךָ", וְיִישׁ לֹאמֵר בְּפִשְׁטוֹת: עַל-יְדֵי כַּעַס, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, יָבֵא לְמַחְלַת לֵב, לֹא עָלֵינוּ, כְּמוֹ שְׁאַתָּה כּוֹתֵב, שְׁכַעֲסָתָּ מְאֹד מְאֹד, וְעַל-יְדֵי-זֶה דוֹקֵר לָךְ בְּלִבְךָ.

חֲמֵדַת לְבָבִי! אֲנִי מִבֵּין מְרַחוּק מְכֹאֲבֵי לְבָבְךָ וּמֶה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ כְּאֲשֶׁר כְּתִבְתָּ, אֲבָל עִם כָּל זֹאת, רָאוּי לָךְ לְהִתְיָשֵׁב מְאֹד מְאֹד, הָאֵם זֹו תְּכָלִית — לְהַקְפִּיד וְלִכְעַס בְּכָל פַּעַם שְׁמַצְעֵר אוֹתְךָ וְכוּ'. אֲמַת, שְׂיִכּוּלִים לְהַשְׁתַּגֵּעַ מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְהַצְעֵר וְהַמְרִירוֹת שְׁגוֹרָם לָךְ, כְּמַעַט שְׂיִהָרֵג אוֹתְךָ, חֵס וְשְׁלוֹם, עִם כָּל זֹאת עָלֶיךָ לְהִתְיָשֵׁב, הֲלֹא אִם אֶתְּהָ

לא תרחם על עצמך, מי ירחם עליך? הן אמת שהדבר נוגע אל לבך, אך אתה צריך להתישב היטב היטב, אם אתה לא תשמר על בריאות גופך, מי ישמר בעדך?!

על-כל-פנים, איך שהוא, כבר גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנ): כשמכניסים בדעתו אמתת מציאותו יתברך, ויודעים שהכל ממנו יתברך, אז בנקל לעבר ולקפץ ולדלג על הכל, על כל מה שעובר עליו ברוחניות ובגשמיות, עיני שם.

ועל-כן, חמדת לבבי! אם אתה רוצה להשפיע מדעתך כל מרירות לבך, העקר הוא — על-ידי אמונה פשוטה, לידע שהשם יתברך מנהיג את עולמו בתמימות ובפשיטות, מחיה ומתהוה ומקים את כל הבריאה כלה בכל תנועה ודקה. ואיך יודעים אם חזקים במדת האמונה? כשמרבים לדבר עמו יתברך (שנקרא התבודדות); כי אמונה ותפלה תלויות זו בזו (כמוכא בספרינו כמה פעמים); ויש להלביש כל זה בפסוק (במדבר ג, כ): "ובני מררי למשפחתם מחלי ומושי אלה הם משפחות הלוי לבית אבותם"; "ובני מררי למשפחתם" — הפעל יוצא מפל מיני מרירות הם מחלי — כל מיני חולאות, ומושי — כל מיני עביות וממשות. ויש כמה מיני מרירות, שזה נקרא משפחותם, והפעל יוצא נקרא בנים; ועל-כן "ובני מררי למשפחתם" — מפל מיני מרירות יוצאים כל מיני חולאות וכל מיני עביות, שהם "מחלי ומושי", אלה' — ראשי תבות: ל'צאת א'מונה ה'תבודדות. העצה לצאת מפל מיני מרירות היא על-ידי אמונה והתבודדות, שאז הם "משפחתם" — הלוי שנקלל במשפחות הלוי, שכל ענינם היה "לבית אבותם" — להכלל בבית אבינו שבשמים.

אהובי, ידידי היקר! אין עצה אחרת, רק תפלה והתבודדות, שזה בעצמו גלוי האמונה — להיות רגיל לדבר עמו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מה שעובר עליו בפרטי פרטיות, וצריכים לספר לפניו יתברך את כל לבו וכל מחשבה, דבור ומעשה, הכל לכל לספר לפניו יתברך.

והיום למדנו בשיבה בגמרא (תענית ד.): שלשה שאלו שלא כהגון: אליעזר עבד אברהם, ושאול בן קיש, ויפתח הגלעדי; אליעזר עבד אברהם, דכתיב: "והיה הנערה אשר אמר אליה, הטי נא כדך וגו', יכול אפלו חגרת, אפלו סומא וכו'?! (וכן בשאול בן קיש), יכול אפלו עבד, אפלו ממזר וכו'?! וכן ביפתח הגלעדי, יכול אפלו דבר טמא וכו', עין שם בגמרא. והנראה מזה, איך שצריכים לפרש את כל שיחתו בפרטי פרטיות, ולבקש על כל פרט ופרט, יהיה איך שיהיה, וזו נקראת שלמות התפלה, ובלי זה בכלל שאלה שלא כהגון. ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימן רלג), שעל כל דבר צריכים להתפלל; הינו אם בגדו קרוע, וצריך לבגד — תפלל להשם יתברך, שיתן לו בגד ללבש. וכן בכל פיוצא בזה — דבר גדול ודבר קטן, על הכל ירגיל עצמו להתפלל תמיד להשם יתברך על כל מה שיחסר לו. אף-על-פי שהעקר להתפלל על העקר, שהוא עבודת השם יתברך, אף-על-פי-כן צריך להרגיל עצמו להתפלל אפלו על כל דבר גשמי שצריך וכו', עין שם.

ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו, שנכנס פעם אחת לעיר ווארשא אצל חיט ברסלבר חסיד, ושמע שהלה התפלל אליו יתברך בשעה שרצה להכניס את החוט דרך המחט וכו', ונתפעל מאד, כי אפלו על ענין פשוט כזה התפלל. ובאמת כשאדם מרגיל עצמו לילך בדרך זו, אזי כל חיותו מקבל רק דרך התפלה, וכמוכא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ט'): עקר החיות מקבלין דרך התפלה, וכנ"ל.

הדורש שלומך...

ג' יד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר במדבר ה'תשל"ט.

שלום וברכה לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח.

מִכְתָּבָךְ הַיָּקָר לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבֶךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית לְמִדְנוּ הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ"ח, וְתִהְיֶה לְאֵל, הֵיוּ הַרְבֵּה אַנְשִׁים, וְהָיוּ, תִּהְיֶה לְאֵל, דְּבוּרִים טוֹבִים. וְהִיוּצֵא מִתּוֹרָה זוֹ — כְּשֵׁישׁ לְאָדָם בְּזִיוּנוֹת מִמֵּתִנְגְּדִים, אֲזִי הַעֲצָה — לְהַשְׁפִּיל עֲצָמוֹ לְהִיּוֹת בְּעֲצָמוֹ כְּתוֹלַעַת, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זוֹכֵה וְעוֹלָה עַד רוּם הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁל קָרְבָן עוֹלֵת תָּמִיד, וְנִתְגַּלָּה אֵלָיו הָאֱלֹהִים שֶׁהוּא אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, שִׁירְגִישׁ בְּכָל תְּנוּעָה וְתִנוּעָה אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְיִמְשִׁיף עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, מֵה שְׂאִין כֵּן, אֵלוֹ הַמֵּתִנְגְּדִים וְהַמְּחַרְפִּים וּמְבִזִים יְרָאֵי הַשֵּׁם, הֵם מְקַבְּלִים תּוֹרָתָם מֵאֲלָפִין הַנְּפוּלִים, הֵינּוּ שְׂאֲצֵלָם אֵין מְאִיר אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְעַל-כֵּן הֵם מְבִזִים אֶת יְרָאֵי הַשֵּׁם. וְעַל-כֵּן תּוֹרָתָם הִיא תּוֹרָה מְשֻׁדָּן יְהוּדָאִין, שֶׁתּוֹרָה כְּזוֹ לֹא יְכוּלָה לְעֹזֵר לְאַנְשִׁים, וְלֹא עוֹד אֶלָּא עוֹד מְכַנְּסָה כְּפִירוֹת בְּבִנְי-אָדָם. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד לֹא לְשַׁמֵּעַ תּוֹרָה כְּזוֹ, הַמְּחַרְפֵּת וּמְבִיֶּשֶׁת אֶת בְּנֵי-אָדָם, כִּי עֵקֶר שְׁלָמוֹת הַתּוֹרָה הוּא מִפְּלֵא הַעֲלִיּוֹן, שֶׁהוּא הָאֱלֹהִים — אֱלוֹפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וְתּוֹרָה כְּזוֹ יְכוּלָה לְקַרֵּב אֶת כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ; כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַשְׁלָמוֹת — לְהַכְנִיס בְּאָדָם אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, שִׁימְצָא אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ בְּכָל פֶּנֶה וּפְנֵה, שֶׁזֶהוּ הַד' אֲלָפִין; כִּי צְרִיף תָּמִיד לְמִצָּא אוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ בְּאַרְבַּע פְּנוֹת הָעוֹלָם, אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד ד' דְּאֶחָד וְד' צִיצִיּוֹת וְד' דְּגָלִים. וְכַמוֹכָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ, פְּרָשָׁה זוֹ, אֲשֶׁר הָאָדָם צְרִיף לְהַרְגִישׁ וּלְהִאֲמִין וְלִידַע בִּידְעָה בְּרוּרָה, שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם ד' כְּתוֹת מְלֶאכִים, וְהַשְׁכִּינָה עַל רֵאשׁוֹ, וּכְשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב בְּזֶה תָּמִיד, אֵיךְ שְׂאֲלָפֵי אֲלָפִים מְלֶאכִים מְסַבְּבִים אוֹתוֹ, וְכֵן אֶת כָּל אָדָם, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְקַרֵּב אֶת הַכָּל אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וְלִהְיוֹת תּוֹרָה הַנְּפוּלָה הוּא לְהַשְׁלִיף אֶת הָאָדָם וּלְרַחֲקוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שֶׁלֹּא יִטְעֶה אוֹתוֹ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם בְּלִמּוּדֵים רְעִים, עַל-יְדֵי תְּלִמְיָדֵי חֻקִּים שְׁדִין יְהוּדָאִין, הֵיכּוֹלִין לְעַקֵּר אוֹתוֹ מִשְׁרָשׁוֹ (כְּמוֹכָא מִזֶּה הַרְבֵּה בְּאַרְיִכוֹת בְּלִקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרַפְתַּת הַמּוֹזוֹן, הַלְכָה ה', עַל תּוֹרָה זוֹ, עֵין שָׁם); כִּי הָעֵקֶר הוּא לְקַרֵּב, וְכֵן הָעֵקֶר שִׁישְׁתַּדֵּל כָּל אָדָם לְהַשְׁלִים אֶת עֲצָמוֹ, הֵינּוּ לְשַׁבֵּר תְּאוּוֹתָיו הַרְעוֹת וּמִדּוֹתָיו הַמְּגַנּוֹת, וְכֵן לְטַיֵּל בְּכָל

חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר רַק זֶהוּ עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, וּבְלִי זֹאת הַכֹּל הַכֵּל הַבְּלִים. וְעַל-כֵּן תּוֹרָה כְּזֹאת, אֲשֶׁר יְכוּלָה לְקַרֵב אוֹתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, זוֹ נִקְרָאת תּוֹרַת חֶסֶד אֶלְפִין דְּקַדְשָׁה. וְלִהְפוֹךְ כְּשֶׁאֵין קוֹנָה הַטּוֹב הַנּוֹצְחֵי וְכוּ', זֶה בָּא לְהַפּוֹךְ — מִשְׁדִּין יְהוּדָאִין. וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר רַק לְהַתְּפַלֵּל תָּמִיד אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂנוֹזְכָה לְהִתְקַרֵב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא נִטְעָה אֶת עֲצָמָנוּ כָּלֵל. וְכֵן מְדַבֵּר רַבֵּנוּ ו"ל שֵׁם הַרְבֵּה מֵעֲנִין הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים בְּבֵיתוֹ.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְכַבֵּי! רְאֵה וְגַם רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּמִצְוָה רַבָּה זוֹ, עַד שְׁאֵמְרוּ (שֶׁבַת קַחוּ): גְּדוּלָה הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים מִהַקְּבֵלַת פְּנֵי שְׂכִינָה. וְהָיוּ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים נִזְהָרִים בְּמִצְוָה זוֹ בְּכֹל הַדּוֹרוֹת, כִּי יֵשׁ דְּבוּר מִמוֹהֲרַנ"ת ו"ל, שְׁבַסְפֵּר הַנְּשָׂרָף, הָיוּ מְבֹאָרִים סוּדוֹת נִפְלְאִים עַל מִצְוֹת הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, וּבְכַרְט הַצָּעַת הַמָּטָה לְאוֹרַח. וּמִסְפָּרִים עַל ר' מַכְלִי (נֶכֶד מוֹהֲרַנ"ת ו"ל), שֶׁהָיָה בְּעֲצָמוֹ סוֹחֵב קֶשׁ, וְהָכִין מָטָה לְאוֹרַח שְׁנַתְּאָרַח אֶצְלוֹ, וְהָיָה שׁוֹכֵב עָלֶיהָ, לְרֹאוֹת וְלִהְרַגֵּישׁ אִם טוֹבָה הִיא וְכוּ'; כִּי צָרִיךְ לְהָכִין מָטָה לְאוֹרַח, כְּמוֹ שֶׁהָיָה מַכִּין לְעֲצָמוֹ. וְיֵשׁ סְפוּרִים נִפְלְאִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ מִהַנְּהַגַּת גְּדוּלֵי וּמְפָרְסְמֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ בְּמִצְוָה זוֹ, וְאֵיךְ שְׁמָסְרוּ נִפְשָׁם בְּעַבְדוּתָהּ (יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ לְהַדְּפִיסָם), עַל-כֹּל פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, תְּרָאָה לְהִיּוֹת חֲזַק בְּמִצְוָה זוֹ וְתִקְיָמָה בְּשְׁלֵמוֹת עֲצוּמָה, וּמִכֹּל שְׂכָן כְּשֶׁמֶתְאָרַח אֶצְלוֹ 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד', תִּהְיֶה שְׂמַח מָאֵד, וּמִכֹּל שְׂכָן וְכֹל שְׂכָן 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִיד' עוֹבֵד הַשֵּׁם, הַדְּבִיּוֹק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדְבִיקוֹת אֲמַת, עָלָיו תִּמְסֹר אֶת נַפְשָׁךְ, וְתַעֲמַד עָלָיו וְתִשְׁמָשׁוּ. וְצָרִיךְ שֶׁתִּדַע שֶׁאֵתָּה מִשְׁמַשׁ אֲזֵי אֶת הַשְּׂכִינָה מִמֶּשׁ. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִזְכְּנֵנוּ לְהַגִּיעַ לְכֹל זֶה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

אָשֶׁר ג' טו בְּנַחֵל רג
ג' טו.

בעזרת השם יתברך, יום שני קודם החג ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה לְאַהוּבֵי, יְדִיד נַפְשֵׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחֵל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. יְדִידֵי הַיָּקָר! הֶעֱקָר לְמִסַּר עֲצָמוֹ אֵלָיו
יְתָבְרוּ, וְלֹא לְהַקְשׁוֹת שׁוֹם קְשִׁיּוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, מִי יוֹדֵעַ
דְּרָכָיו יְתָבְרוּ הַנִּעְלָמִין מֵעֵין כָּל. וּבִכְלָל אֵין כְּדָאֵי לְחַקֵּר אַחַר שׁוֹם
בְּרִיָּה וְכוּ', וּמִכָּל שְׁפָן שְׁאֲסוּר לְפַל בְּדַעְתּוֹ, לְמָה לְהַרְשָׁעִים וּלְקַלֵּי
עוֹלָם הוֹלֵךְ הַכָּל בְּנִקְל וְכוּ', זֶה לֹא שִׁיף לָנוּ, אֵין לָנוּ שׁוֹם עֶסֶק
בְּחִקִּירוֹת וְעִיּוֹנִים מְרִים כְּאֵלוֹ, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים רַק לְמַשֵּׁךְ אֶת עֲצָמָנוּ
אֶל הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וְלֹא לְסוּר מִמֶּנָּה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֶפְלוּ כִּהוּא זֶה,
וְכָל הַלֵּכָה וּמֵאֲמָר שֶׁל תִּנָּא צְרִיכִים לְהִיּוֹת אֲצִלָּנוּ כְּמוֹ עֵין בְּרֵאשֵׁנוּ,
וְצְרִיכִים לְמִסַּר נַפְשָׁנוּ תָּמִיד רַק אֵלָיו יְתָבְרוּ, וּלְעוֹלָם לֹא לְהַכְנִס
בְּוִכּוּחִים, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, וְאֶפְלוּ עִם אֵלוֹ הַמְצַעְרִים
וּמְבֹזִים אוֹתוֹ. עָלֵינוּ רַק לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, כִּי הֵם רַק שְׁלִיחִים
מִמָּרוּם, כִּי בַלְעָדָיו יְתָבְרוּ אֵין לָהֶם שׁוֹם רְשׁוֹת לְצַעַר וְכוּ'.

תֵּאֱמִין לִי, חֲמַדַּת לְבָבִי! עָבְרוּ עָלַי בְּחַיֵּי מְרִירִיוֹת עֲצוּמוֹת, "כָּל
מִשְׁבְּרֵיךָ וְגַלְיָה עָלַי עָבְרוּ" (תהלים מב, ח) בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת מִבֵּית
וּמִבְּחוּץ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאֲנִי רוֹאֶה וּמִבִּין, שְׂאֵין שׁוֹם מְקוֹם
לְהַחֲבֹא וּלְהִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ, רַק בְּצֵל כְּנָפָיו יְתָבְרוּ, כִּי שֵׁם הוּא
הַמְּקוֹם הַכִּי שְׁמוֹר. וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים אִם תּוֹכֵל לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ אֶת
הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֲלֵק א', סִימָן ג"א: אָבֵא שְׂאוּל, שְׁמִבְּאָר
שֵׁם, שְׁצְרִיכִים לְהַגִּיעַ לְבְרוּר וְזִכּוֹן אֲמוּנָה כְּזֶה, שְׁלֹא יִקְשֶׁה לוֹ שׁוֹם
קְשִׁיּוֹת עָלָיו יְתָבְרוּ, וְיִבִּין כִּי הַשֵּׁם עִם הַצְּדִיק, אֶף־עַל־פִּי שֶׁהִרְשָׁע
זוֹכֶה בְּדִין. וְכָל זֶה זוֹכִים רַק אִם מִסְתִּירִים אֶת עֲצָמוֹ בְּסִתְרָ צֵל כְּנָפָיו
יְתָבְרוּ, וְכֵן לְבָרַח אֶל תּוֹף הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, לְלַמֵּד עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ
ו"ל, כְּאֲשֶׁר הִדְפַסְתִּי בְּקוֹנְטְרַס "סִדְרֵי־דְרָךְ־הַלְמוּד" (עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ
ו"ל), קַחְהוּ מִשֵּׁם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

רד אֲשֶׁר ג' טז בְּנַחֵל
ג' טז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי קֳדָם הַחַג מ"ז לְמִסְפַּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ה'תשל"ט.

שֶׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ לְאֹהוּבֵי, יָדִיד נְפִשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד,
נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר
וְיִזְרַח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אִף מֵרַב טְרִדוֹתֵי
בְּעוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, קָשָׁה לִי עֲכָשׁוּ הַכְּתִיבָה.

מָה אִמַּר לְךָ, יָדִידֵי הַיָּקָר, רְאוּי לְךָ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם
חֲלֻקָּךָ, שְׂזִכִּיתָ לְהִיּוֹת מְשַׁמֵּשׁ בְּקִדְשׁ אֲצִל רַבְּנוּ ז"ל, וְאַתָּה מִתְעַסֵּק
בְּקִדְשִׁים בְּהַדְפָּסַת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל — אֲשֶׁרִיךָ וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקָּךָ!
וּבְפָרֵט שְׂזִכִּיתָ לְהַדְפִּיס אֶת סֵפֶר "אֲרֵךְ אַפִּים", אֲשֶׁר הוּא מִתְּנָה
טוֹבָה בְּדוֹר הַזֶּה, וְרַבִּים רַבִּים כְּכֹר הַתְּקַרְבוּ אֶל דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל,
עַל-יָדֵי סֵפֶר זֶה, חֲלֻקָּךָ גְּדוֹל וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד, כִּי הַמְּזַכֵּה אֶת
הָרַבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ (אֲבוֹת ה, יח); וְהַיּוֹם קִבְּלָתִי אֶת הַסֵּפֶר
"מְלֵי דְאֲבוֹת" שֶׁהַדְפָּסְתָּ, וְאֲנִי שִׂמַּח מְאֹד מְאֹד, אִיךָ שֶׁבַחֹר צָעִיר
נִתְעוֹרֵר כָּל-כַּף וְלְהַדְפִּיס סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְכֵן רְאִיתִי אֶת "הַתְּקוּן
הַכְּלָלִי". וְהִנֵּה הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה נוֹרָאָה
וְנִפְלָאָה עַד מְאֹד, וְאֵין לְךָ עוֹד דְּבָר בְּעוֹלָם, שְׁלֵא יִהְיֶה מְשַׁגַּח
וּמְחַשֵּׁב בְּהַשְׁגָּחָה וּבְחֻשְׁבוֹן נִפְלָא, אֲשֶׁר לֹא יִשְׂיֵגוּ הָרַעִיוֹן. הֵייתִי
צָרִיךְ לְהִיּוֹת בְּאֲרֵץ יִשְׂרָאֵל עוֹד קֳדָם חַג הַפִּסְחָה, אִף סִבַּת כָּל הַסְּבוֹת
סִבַּב וְעַכְבֹּת אוֹתִי, וּבּוֹדָאֵי הַכָּל לְטוֹבָה. וְעֲכָשׁוּ בְּאִתִּי לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק
אוֹתְךָ, מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם הֵייתִי זוֹכֵה לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוּנְטְרָס
"סֵדֶר-דְּרָף-הַלְמוּד", זֶהוּ מְעַט הַכַּמּוֹת וְרַב הָאִיכוֹת, סֵף הַכָּל ל"ב
עֲמוּדִים. וּבְאֲמַת הַקּוּנְטְרָס הַקָּטָן הַזֶּה כְּכֹר נִתְפַּשֵּׁט בְּיוֹתֵר מְשַׁלְשִׁים
אֲלֵף עֲתָקִים, וְגִדְל הַתּוֹעֵלֶת שֶׁעָשָׂה אֲצִל תְּלַמִּידֵי הַיְשִׁיבוֹת זֶה רַק
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹדֵעַ.

וּבְאֲמַת כְּכֹר יָדוּעַ לָנוּ, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל רָצָה לְעַבְדָּא וּלְמַעֲשָׂה
שְׁנִלְמַד הָרַבָּה הָרַבָּה, וְאָמַר (שיחות-הַר"ן, סִימָן יט): נִכְסְפִתִי מְאֹד

אָשֶׁר ג' יז בְּנַחֵל רה

לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָעוֹלָם אֶל עֲשִׂיָּהּ, שְׂיִהְיֶה חַיּוּב אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כֶּף וְכֶף וְכוּ', עַיִן שָׁם; וּבְזֶה שְׂתַדְפִּיס אֶת הַקּוֹנְטְרַס הַזֶּה, אֲשֶׁר מְבֹאֵרֵת וּמְרַחֶבֶת שִׂיחָה זוּ בְּאַפֵּן נִעְלָה עַד מְאֹד, בְּזֶה תּוֹכָה לְהַמּוֹן בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל. וְאִין לָךְ עוֹד זְכוּיָה גְדוּלָּה מְזוּ, מְלֻזְכוֹת אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אֲשֶׁר יְדוּעַ לָנוּ מִבְּנֵי הַנְּעוּרִים יוֹצְאֵי יִשְׂבִּיתָנוּ, שְׂתַהַלֵּה לְאֵל, סִימּוֹ ש"ס וְד' חֲלָקֵי שְׁלֵחָן עֲרוּף וְשֵׁשֶׁה סְדְרֵי מְשֻׁנָּה, וּמְדַרְשׁ רַבָּה וְכוּ' וְכוּ', וּסְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, שְׁלַמְדוּ בְּאַפֵּן זֶה — אֲשֶׁרִיָּהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקִים!

וְעַל-כֵּן, אַחֵי הַיָּקָר! חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, וּלְמַעַן טוֹבֶתֶךָ הַנְּצַחִית וְלְהַצְלַחְתֶּךָ הָאֲמִתִּית, רְאֵה לְהַדְפִּיס אֶת הַקּוֹנְטְרַס הַזֶּה. אֲקוּוֹה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיִדְפֹס וְיִחְזֹר וְיִדְפֹס עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, לְמַעַן הַרְבוֹת לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, עַל-פִּי דַעַת רַבֵּנוּ ו"ל.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עַכְשָׁו בִּימֵי נְעוּרֶיךָ, הִתְמַד מְאֹד מְאֹד גַּם אֶתָּה בְּלַמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִפְרָט לְהַרְבוֹת בְּשִׂיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוּנְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂתִשְׁשִׁיחַ וְיִתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלַחָה נְצַחִית, אֲשֶׁר אִין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל. וּבְיָמִים אֵלֶּה, תַּהַלֵּה לְאֵל, נִגְמְרָה הַכְּרִיכָה שֶׁל "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", חֲלָק ד' וְחֲלָק ח', וְגַם נִדְפְּסוּ כַּעַת חֲלָקִים ט' י' י"א, וּבְקָרוֹב יֵצְאוּ לְאוֹר, וְחֲלָק ב' מ"שְׂפַת הַנַּחֵל" הוּא גַם-כֵּן בְּאַמְצַע הַדְּפוּס, וְכֵן קוֹנְטְרַס "אוֹר הַצְּדִיק", חוֹבֶרֶת ג', נִדְפְּסָה עַכְשָׁו. וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזְרֵנִי עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ — לְהַפְּיץ מֵעִינוֹתָיו חוּצָה.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

ג' יז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר נִשְׂא הַתְּשֵׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, גַּר לְהַצְּדִיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יְאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נְצַחִים.

מאד מאד נפלא בעיני על אשר אתה מבלבל את מח ודעת הבחור ... גרו יאיר, בדמיונות וחלומות של שוא ושקר, כי כל חלום הנפתר לרע, חס ושלום, מפל שכן הנפתר לרחק איזה אדם מהקדשה ומרבנו ו"ל, הוא בא רק מהקלפות, שהם הדמיונות, כי על-ידי שמשברים הרהורי גאוף, וזוכים לתקון המחין, על-ידי-זה זוכין לחלום על-ידי מלאך, ואז הוא נקרא אדם. וכן להפוך — כשאין המחין זכים אז החלום על-ידי שד, חס ושלום, ואז הוא נדמה כבהמה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ה'); ואמרו חכמינו הקדושים (ברכות נה:): אין מאין לו לאדם אלא מהרהורי לבו, עין שם; נמצא, שאתה בעצמך הולך עם מחשבות פאלו לברח מרבנו ו"ל וכו', על-ידי-זה אתה מתלבש אחר-כך בחלומות בדויים, אשר אתה בודה מדעתך, ואתה רוצה לרחק בזה אחרים מרבנו ו"ל, היתכן שתעשה זאת?! בכלל עליך לזרק את השטיות האלו הנקראים חלומות, אשר בדרך כלל באים מכח המדמה (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד); וידוע, שבפולין היה גדול אחד וכו', אשר כל ימיו היה מתענה תעניות חלום, כי בכל יום חלם לו חלום כזה, שצריכים להתענות עליו. ועברו עליו כך ארבעים שנה בתענית (פי בדרך כלל כך מסתבב עם אלו חולמי החלומות, כי בדרך שאדם רוצה לילך — מוליכין אותו (מכות י:); באיזו דרך שמרגיל את עצמו, כך כבד מתנהג עמו; אם נכנסים בדמיונו חלומות, שצריכים להתענות עליהם — כך חולם). ופעם אחת נתועד עם הרב החסיד ר' יצחק ברייטער הי"ד (שהיה מגדולי אנשי שלומנו בפולין), ודבר עמו אודות חלומותיו. ענה ואמר לו ר' יצחק ברייטער בתמימות ובפשיטות: אני איני יודע שום דבר, רבנו ו"ל אומר (ובתוך כדי דבורו פתח "לקוטי-מוהר"ן" בתורה נ"ד), ועל השנות החלום הינו מה שהחלום שהוא בחינת כח המדמה וכו' (והראיה לו באצבעו בתוך הספר) נמצא שכל אלו החלומות הם דברים בטלים, ואין בהם ממש. ומדוע לכם להתענות ולקלקל גופכם. ומחמת שהדבורים יצאו מפיו בתמימות ובפשיטות גמורה ובחן של אמת, נכנסו בלבו של הגדול הנ"ל, ענה ואמר לו בזו הלשון: חבל לי מאד, שלא מצאתי אתכם לפני ארבעים שנה, ואז

לא הייתי נכנס בענינים כאלו. וכבר ידוע דבור מוהרנ"ת ז"ל, כשָׁבָא אֵלָיו מִיִּשְׁהוּ לְסַפֵּר לְפָנָיו אֵיזָה חֲלוּם, הִפְסִיקוּ מִיָּד, וְאָמַר: תִּגִּיד לִי יוֹתֵר טוֹב מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּהִקִּיץ וְלֹא בְּחֲלוּם, כִּי הַחֲלוּמוֹת שְׁוֹא יִדְבְּרוּ (כִּי לֹא הִיָּה רוּצָה לְשִׁמְעַע שׁוּם חֲלוּמוֹת, כִּי אִם הַחֲלוּמוֹת שֶׁל אָדָל בְּתוֹ הַבְּכִיָּה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שְׁאָמַר שֶׁהֵם בְּחִינַת נְבוּאָה).

על-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! פִּלְךָ מְדַבֵּר זֶה, וְאֵל תְּבוֹא אֵלַי בְּכָל פַּעַם עִם שְׂאֵלַת חֲלוּמוֹת, כִּי הַכֹּל הֵבֵל הֶבְלִים. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, גִּאֲוָה, סִימָן יט): מִבְּהִילִין אֵת הָאָדָם בְּחֲלוּמוֹת, כְּדִי לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ גִאֲוָה שְׁקוּעָה שֶׁהִיא מְכַסֶּה מִמֶּנּוּ, שְׂאִינוּ מִפִּיר בָּהּ, עֵינֵי שָׁם; וּמִי יוֹדֵעַ, אִם לֹא עוֹבְרִים עָלֶיךָ עֲנִינִים אֵלּוּ בְּשִׁבִיל כְּוָנָה זוֹ — לְהוֹצִיא אֵת הַגִּאֲוָה הַטְּמוּנָה בָּךְ, וְעַל-כֵּן אֵיךְ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ לְבַלְבֵּל דַּעַת אֲחֵרִים וְכוּ'!? מִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן בַּחֲוֵר שְׁבוּר וְנִשְׁבֵּר כְּזֶה... גֵּרוּ יְאִיר, אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלָיו מֵה שְׁעוֹבֵר מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, וּמִצָּא לְעֲצָמוֹ אֵיזָה בֵּית מְנוּס פֹּה בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", וְעַכְשָׁו הַבַּעַל-דְּבָר מִתְּלַבֵּשׁ בָּךְ, וְאַתָּה רוּצָה לְרַחֵקוֹ בְּנִכְלֵי עֲרֻמוּמִיּוֹת שֶׁל חֲלוּמוֹת וְדַמְיוֹנוֹת שֶׁל שְׁוֹא וְהֶבֶל.

אֲהוּבִי, אָחִי! פִּלְךָ מְדַבֵּר זֶה, הִיָּה רְאוּי לָךְ רַק לְחַזְקוֹ וּלְאַמְצוֹ. הֵן אָמַת שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', עַל-כָּל-פָּנִים מִפְּנֵי זֶה בְּעֲצָמוֹ הִיָּה רְאוּי, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים תְּחַזֵּק בַּחֲוֵר אַחַר וְלֹא לְשַׁבְּרוֹ, כִּי זוֹהִי מַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה עַד מְאֹד, כְּשֶׁאֵנִי עֹדִין רְחוּק, עַל-כָּל-פָּנִים אֲרָאָה לְקָרֵב אֵת חֲבֵרִי, כְּאֲשֶׁר גָּלָה זֹאת רַבְּנוּ ז"ל בְּפִירוּשׁ (עֵינֵי שִׁחוּת-הַר"ן, סִימָן קיט, עֵינֵי שָׁם).

על-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! פִּלְךָ מְדַרְךָ זֶה. אֲדַרְבֶּה, רְאֵה תָּמִיד לְחַזֵּק בַּחֲוֵרִים שְׁבוּרִים וְאֲמַלְלִים, וְתַגְלֶה לָהֶם אֵת עֲנִינֵי הַהֲתַבּוֹדָדוֹת וְשִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוּנוֹ, וְלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסִדְרָן, וְשִׁמְחָה וְצִדְקָה לְהַדְפָּסָה. וְאֵף שְׂאֵתָה הַתְּרַחֲקָתָ מִכָּל זֶה, עַד שְׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת בְּלֵי תּוֹרָה וּבְלֵי הַתְּבוּדָדוֹת, עַל-כָּל-פָּנִים רְאֵה לְחַזֵּק אֲחֵרִים כְּזֶה, וְאֵז וְכוּתְךָ תִּגְדֵּל מְאֹד מְאֹד. וְצָרֶיךָ שְׁתַּדַּע, שְׁלַפְעָמִים בָּא אָדָם בְּמַצָּב רוּחַ כְּזֶה, אֲשֶׁר נִדְמָה לוֹ שְׂאֵבֵד אֵת הָעוֹלָם הַבָּא וְהָעוֹלָם הַזֶּה,

וְאֵין לוֹ כְּלוּם — לֹא עוֹלָם הָבֵא וְלֹא עוֹלָם הִנֵּה, אָדָם כְּזֶה כְּשֶׁמְדַבֵּר
עִם אֲחֵרִים, אֲזֵי הַדְּבוּרִים שְׁלוֹ עוֹשִׂים פְּרוּת, וְיֵשׁ לוֹ כַּחוֹת עֲצוּמִים,
כְּמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק א', סִימָן יא): כְּשֶׁהוּא נֹזֶהר
וְשׁוֹמֵר כְּבוֹד הַשֵּׁם שֶׁיִּהְיֶה בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא נִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס,
עַל-יְדֵי-זֶה יוֹכֵל לְדַבֵּר דְּבוּרִים הַמְאִירִים, בְּכַחֲנִית (יִחְזַקְאֵל מַג, ב):
"וְהֶאֱרַץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ" וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! מַה דִּהְנֶה הִנֵּה, אֲנִי יוֹדֵעַ וּמִבִּין וּמְרַגֵּשׁ
אֶת מְכֹאוֹבֵי נִפְשָׁךְ, וְיוֹדֵעַ בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת כָּל הָעֶבֶר עֲלֶיךָ וְכוּ' וְכוּ',
דִּיקָא עַל-יְדֵי שֶׁהִגְעַתָּ לִיאֹוֶשׁ כְּזֶה, שְׁנִדְמָה לָךְ שְׂאִין לָךְ כְּלוּם —
לֹא עוֹלָם הִנֵּה וְלֹא עוֹלָם הָבֵא, עֲכָשׁוּ הוּא הַזְּמַן הַכִּי מְכַשֵּׁר אֶצְלֶךָ
לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלְהִתְעַנֵּג בְּעֶרְבוּת נְעִימוֹת נֵעֵם זִיו שְׁכִינַת עֲזוֹ
יִתְבָּרַךְ הַמְּלֵא בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאַתָּה יְכוֹל לְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֲנָשִׁים
שְׂבוּרִים וְרְצוּצִים, נִדְכָּאִים וְנִדְחִים וְכוּ' וְכוּ', וּמִי יוֹדֵעַ, אוֹלֵי בְּשִׁבִיל
זֶה הֵבִיא אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְמַצֵּב כְּזֶה, שֶׁיִּהְיֶה לָךְ כְּלֵי הַדְּבוּר לְדַבֵּר
דְּבוּרִים הַמְאִירִים הַיּוֹצְאִים דִּיקָא מִתּוֹךְ הַחֲשָׁךְ (עֵינֵי לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן קיב).

זְכוֹר תִּזְכֹּר אֶת כָּל הַיְגִיעוֹת וְהַצְרוֹת וְהַטְרָחוֹת וְהִירִידוֹת
וְהַנְּפִילוֹת וְהַהֲשִׁלְכוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל רֵאשִׁיךָ בְּפִרְסוּם שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל
בְּעוֹלָם, בְּהַפְצַת מַעֲיִנוֹת הַחֲכָמָה חוּצָה, וְהִיִּיתָ זוֹרֵעַ בְּדַמְעָה, וְתִהְלֶה
לְאֵל, עֲכָשׁוּ "בְּרִנָּה יִקְצְרוּ" (תְּהִלִּים קכו, ה). תִּהְלֶה לְאֵל, יֵשׁ הַרְבֵּה
הַרְבֵּה מְקַרְבִּים שֶׁנִּתְקַרְבוּ דִּיקָא עַל-יְדֵי הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים שֶׁיִּצְאוּ
לְאוֹר בְּשָׁנִים אֵלוּ, וְאַתָּה הַפְּצָת אוֹתָם — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרֶי חֵלְקֶךָ, יְהִי
חֵלְקִי עִמָּךְ!

לְמַעַן הַשֵּׁם, רְאֵה לְתַמְנֵן אֶת אֲשֶׁר קִלְקַלְתָּ, וְתֹאמֵר לוֹ, שְׁנַתְּגַלֶּה
לָךְ הַהַפּוּדָה, כִּי בְּנִקְלָלוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, לְאֵבֶד אֶת עוֹלָמוֹ
עַל יְדֶךָ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עַל-כֵּן רְאֵה לְתַמְנֵן, וְהֶעֱבֵר אֵינִי, עַל-כָּל-פְּנִימִים
מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא תִרְאֶה לְהַדְבִּיק בְּמִדּוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְרַק לְקַרֵּב אֲנָשִׁים אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וּבְרַח לָךְ מִמוּשָׁב לְצִים, אֲשֶׁר מוּשָׁב הַקְּלָפוֹת שֶׁהֵם
הַדְּמִיוֹנוֹת שָׁם.

וְצָרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי! שֵׁשׁ הֵיכַל בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, אֲשֶׁר שָׁם מִנְחוֹת כָּל אֱלֹהֵי הַנְּשָׁמוֹת שֶׁהֵיוּ שְׂבוּרוֹת וְרָצוּצוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן חִזְקוּ עֲצָמָם בּוֹ יִתְבָּרַךְ כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם. וְכַעֲיִן שְׂכֵתוֹב (שְׂמוּאֵל-א ל, ו): "וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּה' אֱלֹקָיו" וְגו', וְכַתִּיב (שָׁם א, כ): "וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ שְׂמוּאֵל, כִּי מָה' שָׂאֵלְתִיו" וְגו'. כִּי חֲנִנָּה הֵיטָה מֵרַת נֶפֶשׁ, וְכָל עֲנִינָה הִיָּה רַק תְּפִלָּה, וְשִׁפְכָה לְבָבָה תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִלְדָה בֶן וְקִרְאָה אֶת שְׁמוֹ שְׂמוּאֵל, אֲשֶׁר דִּיקָא הוּא מִשַׁח אַחֲר־כֵּךְ אֶת דָּוִד, שְׂמֵמְנוּ יֵצֵא מִשִּׁיחַ, אֲשֶׁר יַעֲלֶה אֶת כָּל נִפְשוֹת יִשְׂרָאֵל מִהִירִידָה הַכִּי גְדוּלָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, בְּחִינַת שְׂמ"ד, אֶל תְּכִלִּית הַמְדֻרְגָה הָעֲלִיּוֹנָה — רְצוּ"ן וְרַעוּא דְרַעוּי"ן, רְצוּן שְׂבָרְצוֹנוֹת (עֵינן לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רטו); וְעַל-כֵּן עוֹלָה הַשֵּׁם שְׂצ"א, כִּי הוּא צָרִיךְ לְתַקְנֹו, בְּחִינַת (יִשְׁעִיָה ל, כב): "צֵא תֹאמַר לוֹ" וְגו'. וּמַחֲמַת שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְתַקְנֹו, מִזֶּה נִכְנָסִים בְּךָ בְּכָל פַּעַם הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה וְהִרְהוּרֵי נֶאֱוָף, כִּי שְׁנִיָּהֶם הֵיוּ בּוֹ, כִּידוּעַ. וְזֶה סִימָן שְׂתַקְוֵנוּ תְלוּי בְּךָ. וְעַל-כֵּן כִּשְׂאֵתָה מִתְלַהֵב, אֵתָה מוּכָן לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ עַם אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִגְלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת שְׂרֵשׁ נִשְׁמַת מִשִּׁיחַ, שֶׁהוּא הוּא רַבְּנוּ וְ"ל בְּעֲצָמוֹ, וְכִשְׂאֵתָה, חֶסֶם וְשְׁלוֹם, נוֹפֵל, אֵתָה נוֹפֵל בִּירִידָה כְּזוֹ, שְׂכַמְעַט תִּשְׁתַּגַּע, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, וְאֵתָה יִשָּׁן הַרְבֵּה, כִּי בִשְׁעַת שְׁנָה יֵשׁ לְהַנְשָׁמָה נִיחָא, וּמַחֲמַת שְׂעֵבְרָתָה עַל כָּל הַשֵּׁס"ה לְאוּי"ן, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, רַחֲמָנָא לְצֻלָן, כִּידוּעַ, עַל-יְדֵי-זֶה נוֹפֵלֶת עֲלֶיךָ שְׁנָה — אֵתָנוּן דְּדִין כְּדִין. וּמַחֲמַת שְׂעֲלִיךָ לְתַקְנֹו, כִּשְׂאֵתָה נִתְעוֹרֵר מִשְׁנֵתְךָ, אֵתָה תָּמִיד בְּמִרְיוֹת גְּדוּלָה, כִּי הִרְעֵ שְׁלוֹ עֲדִין אֵינוֹ רוֹצֶה לְהִתְקַן.

וְעַל-כֵּן, חֲמַדַּת לְבָבִי! רְאֵה מָה לְפָנֶיךָ וְכוּ' וְכוּ', וְאֵל תִּירָא כָּלֵל מֵאֲשֶׁר יַעֲבֹר עֲלֶיךָ בְּקִרְוֹב וְכוּ', כִּי גַם' זֶה' יַעֲבֹר' (מְר'ה'), הַמְרִירוֹת תַּעֲבֹר מִמֶּךָ, וְתִזְכָּה לְתַקֵּן הַכָּל — אִם תֵּאֲחַז עֲצָמְךָ בְּרַבְּנוּ וְ"ל. וְאֵי אֶפְשָׁר לָךְ לְשַׁעַר בְּשִׁכָּל אֲנוּשֵׁי אֶת רַב הַנְּעִימוֹת וְהַטּוֹב שְׂמַחֲכָה עֲלֶיךָ — אִם תִּקְבַּל עַל עֲצָמְךָ לֹאמַר הַרְבֵּה מִשְׁנִיּוֹת כִּסְדָּרִין וְשִׁלְתָן עֲרוּךְ מַחֲבֵר רַמ"א, אֲשֶׁר נֶאֱמָרוּ בְּרוּחַ-הַקֹּדֶשׁ נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד מְאֹד, מִמְדֻרְגָה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה, שְׂרֵשֵׁי הַתּוֹרָה. וְכֵן תִּהְפֹּךְ אֶת כָּל הַיְגוּן

רי אֲשֶׁר ג' יח בַּנְחָל

וְהֶאֱנַחָה אֶל תִּקְוַת הַשְּׁשׁוֹן וְהִשְׁמַחָה, וְתַחֲיָה אֶת עֲצָמָךְ עִם הַנְּקֻדּוֹת
טוֹבוֹת שֵׁשׁ בָּךְ, וְאִז טוֹב לְךָ לְנִצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ג' יח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיר לְיוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר נִשְׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם רַב לִידִיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גְּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלְהַשִּׁיבֶךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.
וּבִפְרֹט שְׁסַפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּיָדֶיךָ — הַפֶּךָ בָּהֶם, וְשֵׁם תִּמְצָא עֲצוֹת
וְהַתְחַזְקוֹת, וּכְבֹר לֹא תִצְטָרֶךְ לְדַבּוּרֵי אֲשֶׁר גִּלְקָחוּ גַם-כֵּן מִשֵּׁם.

חֲמֻדַת לְבָבִי! כָּבֹר דְּבַרְנוּ כְּמָה פְּעָמִים, שְׁבוּנָה הָעוֹלָם עָקֵר
הַתְּכַלִּית לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְתַּמִּיד בְּיוֹתֵר בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, וְלְבָרַח מִכָּל מִינֵי אֲסֻפּוֹת שֶׁל בְּנֵי-אָדָם, וְחַס וְשְׁלוֹם, חַס
וְשְׁלוֹם, אֵל תִּפְנֹס בּוֹכּוּחִים, אֲפִלוּ בְּקִדְשָׁה. "כָּלֵל זֶה תִּנְקֹט בְּנִפְשֶׁךָ:
אִם אַחַד בָּא לְהַתּוֹפֵחַ עִמָּךְ, לֹא תִצָּא לְךָ מִזֶּה שׁוֹם טוֹבָה — לֹא
בְּרוּחָנִי וְלֹא בְּגִשְׁמִי". וְהוּא רַק בְּטוֹל הַזְּמַן הַיָּקָר בְּהִבָּל וְרִיק, אֲשֶׁר
עוֹקֵר אֶת מַח הָאָדָם לְגַמְרֵי.

וְהִנֵּה אִמְרָתִי לְךָ, שְׁבִשְׁעָה שְׁמַתִּיגֵעַ מִחֶךָ מִלְמוּד אוּ מִתְּפִלָּה,
תִּרְגִּיל עֲצָמָךְ לְרִשֵׁם לְךָ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, דְּבּוּרֵי אֱמוּנָה וְהַתְחַזְקוֹת,
וְתִלְקֹט לְעֲצָמָךְ עֲצוֹת מִסְפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל וּמִסְפְּרֵי תִלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם-
טוֹב הַקְדוּשׁ וּמִכְתָּבֵי הָאָרִיז"ל וּמִדְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, וּבִהְרָךְ
וּבְאִפֵּן הַזֶּה תִּהְיֶה תְּמִיד עָסוּק. וְעוֹד תִּהְיֶה בְּכָלֵל מְזִכֵּי הַרְבִּים וְכוּ'.

חֲמֻדַת לְבָבִי! יֵשׁ וַיֵּשׁ בְּזֶה הָעוֹלָם הַרְבֵּה עֲצוֹת אֵיךְ לְהַנְצִיל
מִפְּגָעֵי וּמִקָּרֵי הַזְּמַן, וְאֲשֶׁרֵי הַמְּחַפֵּשׁ אַחֲרֵיהֶן.

אֲשֶׁר ג' יט בְּנַחֵל רִיא

אודות שְׁבִלִית זְמַנְךָ הַיָּקָר וְכוּ', וְאַתָּה מְצַטְעָר עִכְשָׁו מְאֹד מְאֹד, צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שְׁהַעֲבֹר אֵינִי, הַעֲקָר לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה מִכָּאן וּלְהֵבֵא, וּבְנֵדָאֵי אִם תַּעֲשֶׂה לְעִצְמְךָ גֵּדֵר עַל-כָּל-פְּנִים מִעִכְשָׁו לֹא לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׂוֹם בְּרִיָּה שְׁבַע עוֹלָם רַק הַמְּכָרָח מְאֹד, וְכֵן גַּם בְּזֶה תִּקְצָר, רַק תִּשָּׁיב עַל מַה שֶּׁשָּׂאֵלוּ אוֹתְךָ, וְאִז תִּזְכֶּה לְמַח מִיִּשְׁב, וְתִהְיֶה בֶּן חוֹרִין לְגַמְרִי. וּמִחֲמַת שֶׁפִּתְבַּת שְׁבִקְרוּב תִּתְנוּעַד עִמִּי, עַל-כֵּן אֶקְצָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ג' יט.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסֵדֵר נֶשֶׁא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צָמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּח וּנְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי זֶה פְּעַמִּים וְגַם הַכֶּסֶף לְהַדְפָּסָה, פְּעַם חֲמִשִּׁים דוֹלָר וּפְעַם שְׁלֹשִׁים דוֹלָר, וְהַשּׂוֹאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, וְתִמְחַל לִי מְאֹד שֶׁלֹּא כָתַבְתִּי לָךְ, כִּי כָבֵר הַתְּחִלָּתִי כִּמְהָ פְּעַמִּים, אֵךְ מֵרַב טְרַדוֹתֵי הַרְבּוֹת בְּעֶסֶק הַרְבִּים, הֵם אֲשֶׁר עִכְבוּנִי.

וְהִנֵּה, יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְתַן תּוֹדָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזְכִּינוּ לְהַתְנוּעַ מֵרַבֵּי אָמֶת כְּזֶה. וְעַל-כֵּן עָלֵינוּ לְהַתְמִיד בְּיֹתֵר בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים וְהַנּוֹרָאִים: "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי הַמִּדּוֹת", וְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, אֲשֶׁר בְּ"שִׁיחוֹת-הַר"ן" וּבְ"חֵי-מוֹהַר"ן", וְכֵן לְהַתְמִיד בְּיֹתֵר בְּסִפְרֵי תַלְמִידוֹ הַקְּדוּשׁ מוֹהַר"נ"ת וְ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", "קְצוּר-לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְ"לְקוּטֵי עֲצוֹת" וְכוּ', וְלֹא לְנִטוֹת מְדַבְּרֵיהֶם יָמִין וּשְׂמָאל, רַק כָּל אֲשֶׁר יֵאמְרוּ כִּהוּא זֶה נַעֲשֶׂה, אֲשֶׁר רַק זֶה נִקְרָאֵת שְׁלֵמוֹת הַהִתְקַרְבוֹת אֲלֵיהֶם (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכג); וְצָרִיכִים לְהַרְבּוֹת בְּתַפְלָה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, שֶׁלֹּא נְסוּג אַחוֹר, חַס וְשָׁלוֹם, מִרְבֵּנוּ וְ"ל וּמִתַּלְמִידוֹ הַקְּדוּשׁ מוֹהַר"נ"ת וְ"ל, כִּי הַבַּעַל-דָּבָר אוֹרֵב מְאֹד מְאֹד עַל כָּל נַפֶּשׁ הַרוֹצֶה

לְאַחַז עֲצָמָה בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וַיֵּשׁ עַל זֶה נִסְיוֹנוֹת רַבִּים; כִּי רַבְּנוּ ו"ל מְגַלֶּה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמַעֲלֶה אֶת הָאָדָם אֶל תְּכֵלֶת הַמְדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה בְּגִלּוֹי אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁנִּפְתַּח פֶּה הָאָדָם לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ פְּנִים אֶל פְּנִים וְכוּ'. וְעַל-כֵּן הַדְּבָר הַזֶּה הוּא כְּמוֹ חֲצִים בְּעֵינֵי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְעַל-כֵּן עוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם לְהַרְחִיק אֶת הָאָדָם מִרַבְּנוּ ו"ל. וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ לְהִתְמַיֵּד מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וּלְהִכְנִיס בְּדַעַתְנוּ אֲמַתַּת עֲצוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת וּלְהַעֲמִיק בָּהֶן בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעֵקֶר. וּתְהִלָּה לְאֵל, וְזַכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ לְחַדֵּשׁ הַרְבֵּה חֲדוּשֵׁין דְּאוֹרֵי־תָא בִּיסוּד מוֹסֵד חֲזָק מְאֹד עַל-פִּי סִפְרֵי הַקְדוּשִׁים, וּתְהִלָּה לְאֵל, כְּכֹר נִדְפָסוּ כַּמָּה סְפָרִים, וְעוֹד יִזְכְּנֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ בְּרַב רַחֲמָיו לְהַדְפִּיס הַכֹּל, וּלְגַלּוֹת וּלְפַרְסֵם אֲמַתַּת לְמוֹדוֹ הַטּוֹב וְהַנְּעִים לְכָל יִשְׂרָאֵל.

הָעֵקֶר, חֲמֻדַּת לְבָבִי! תְּכַנִּיס עֲצָמָךְ בְּתוֹךְ הָאֲמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וּתְשַׁמֵּר עֲצָמָךְ מְאֹד מְאֹד מִבְּנֵי-אָדָם הַרְחוּקִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי בְּנָקַל יִרְחֲקוּ אוֹתָךְ; כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם הַנִּסְיוֹנוֹת רַבִּים עַד מְאֹד, וְעַל-כֵּן עַל כָּל אָדָם מִנְּחָ חוֹב לְבָנוֹת סְבִיבוֹ חוֹמָה חֲזָקָה עִם אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל לְכָל — דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְאֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְּמָטָה, אֶלָּא אִם-כֵּן מְכַרְיִזִין עָלָיו מִלְּמַעְלָה (חֲלִין ז:); וְאֵף שְׁרוּאָה שֶׁהַרְשָׁעִים גְּדֻלִּים וּמְצַלִּיחִים וְזוֹכִים בְּדִין — מַה בְּכַף? ! אֵינּוּ שׁוֹאֵל שׁוּם קִשְׁיוֹת, רַק מְסַתֵּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּצִלוֹ יִתְבַּרֵּךְ (עֵין לְקוּשְׁטֵי-מוֹתְרָן, חֶלֶק א', סִימָן נה), וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְפַּשְׁטָת הָעַקְמוּמִיּוֹת מִלְּבָבוֹ, וְזוֹכֶה לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ תְּמִיד, אֲשֶׁר זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלֶת — לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בְּשַׁעֲשׁוּעַ דְּמִלְּכָא. הָעֵקֶר לֹא לְהִתְבַּלְבֵּל מִבְּנֵי-אָדָם אֲשֶׁר עֲדִין רַחוּקִים מִיַּדְעָה זוֹ, אֲדַרְבֵּה צְרִיכִים לְדוֹן אוֹתָם לְכַף זְכוּת, שְׁעֲדִין נִסְתַּרְתָּ מֵהֶם הָאֲמַת. וְעַל-כֵּן אֵין מַה לְהִתְפַּעֵל מֵהֶם, רַק לְאַחַז עֲצָמוֹ חֲזָק בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, בְּפָרֵט בְּשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוּנוֹ, אֲשֶׁר זֶהוּ הָעֵקֶר. וְתַכְף-וּמְיָד כְּשֶׁאָדָם מִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ אֶת כָּל לְבוֹ

אָשֶׁר ג' כ בַּנְּחָל ריג

בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, עַל-יְדֵי-זֶה מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ נֵעַם
עֲרֵבוֹת זֵיו חַיִּית אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הַמְחִיָּה וּמֵאִיר בְּכֹל הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שִׁפְתוֹב (יִחְזָקָל מַג, ב): "וְהָאֶרֶץ הָאִירָה מִכְבְּדוֹ" וְגו', וּמִתְעַנֵּג בְּתַעֲנוּג
נִצְחִי; כִּי אֵין לָךְ עוֹד תַּעֲנוּג עֲרֵב כְּמוֹ הַחֲזֵק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ
יִתְבַּרֵךְ. וְאָדָם זֶה שׁוֹכֵן בְּטַח, וְהוּא מְסַבֵּב בְּחוּמָה חֲזָקָה — אֲשֶׁרִי
הַזּוֹכָה לָזֶה!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד...

נָא לְמַחֵל לִי עַל שְׁלֹא כָּתַבְתִּי לָךְ, כִּי טְרַדוֹתִי רַבּוּ מְאֹד מְאֹד.
רַק חֲזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, שֶׁהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ
וְאַצְלָךְ, וְדַבֵּר זֶה יִכְנִיס בְּךָ שְׂמֵחָה עֲצוּמָה עַד מְאֹד.

ג' כ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר נִשְׂא ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נִפְשִׁי, נֵר
לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח
לְנִצַּח נִצְחִים.

דִּינֵנֶע בְּרִיף הָאֵב אִיף בְּאַקוּמֵעֵן אױף די גַּעלֵט אױף הַדְּפֶסָה,
אִיף בֵּין זִיף זִייעֶר זִייעֶר מְצַעֵר אױף דִּיין צַעֵר, אָבַעֵר פּוֹן די צװױיטֵע
זִיט דאַרפֶּסטוּ ווִיסעֵן דָּאס, בְּרוּף הַשֵּׁם דוּ בִיסֵט אֵין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל,
וְעַל כָּלֵם דוּ אַנטלױפֶסט צוּ הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, אױן מִיט דַעם בֵּין אִיף
זִיף זִייעֶר מְחִיָּה, וְוֵארוּם וְוֵאס וְוֵאלֶסטוּ גִיטוֹן אָן דַעם הֵיילִיגֵעֵן
רְבִי'ן אָן הַתְּבוּדוֹת, וּבִכֵּן בְּאַדְרֶפֶסטוּ זִייעֶר זִייעֶר פֶּרִיילִיךְ צוּ זִיין,
אוּודֵאִי פּוֹן די אַמְתֵּעַ יִשׁוּעָה זִינֵעֵן מִיר נָאךְ זִייעֶר זִייעֶר ווִיט,
וּבִכְפֶּרֶט מְשַׁמֵּשׁ זִיין דַעם הֵיילִיגֵעֵן רְבִי'ן, מְגַלָּה זִיין זִינֵעַ הֵיילִיגֵעַ
סִפְרִים פֶּאר כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, אַזױ ווִי עֵס דאַרף צוּ זִיין, זִינֵעֵן מִיר עַדִּיין
זִייעֶר ווִיט די חוֹבוֹת, וְוֵאקֶסֶן די קִנְאָה שְׁנֵאָה פּוֹן סְמ"ך-מ"ם,
וְוַעֲרַט אַלְטֵן שְׁטאַרְקֶעֶר מִיט גְרוִיס רְצִיחָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, אַף-עַל-

פּיִכֵּן הַאֲלֹט אִיךְ זײַער שְׁטאַרק, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, און אִיךְ הָאָף צו הַשֵּׁם יתְבַרְךָ, דָּאס סוף כָּל סוף וועט זיך דעם הייליגען רבִּינָס זאך זײַער שײן, אויס פֿירען אָן די "זקנים", אָן דעם "ועד" נָאר מיט מְשִׁיח'ס מְעַנְטִשׁוֹן, דָּאס זײַנען די אַמְת'ע 'בְּרֶסְלֵבֶר חֲסִידִים' וואס זוכען נישט קיין שום חֲסֵרוֹנוֹת בײַם צווייטען, און זיי האָבן אַלע טאג הַתְּבוּדוֹת, און הַעֲלָפֵן מִפִּיִּן זײַן דעם הייליגען רבִּינָס סְפָרִים. זיי וויסען דָּאס עס איז דא גרויס נייעס, הַשֵּׁם יתְבַרְךָ איז מְחִיָּה און מְהִיָּה די גאַנצע וועלט יעדען רגע מִמֶּשׁ, און אַלעס דינג איז אײַן גרויסער דמיון, אונזער זאך איז נאהר צו אַנטלויפֿען צו איהם, און בַּעֲטָן און שרייען און מתפלל זיין, ער זאל שוין רחמנות האָבן אויף נשמות ישׂראל וואס זײַנען אַזוי ווייט, בַּעֲנֵקִין צוריק קומען נאהר ווייסען נישט ווי אַזויִת.

על-כֵּן זעה נאהר מתפלל זיין טאג און נאכט ביי אַלע מקומות הקדושים מען זאל קענען בויען קרית "היכל-הקדוש" אין ירושלים זאלסט וויסען דָּאס אונזער זאך איז נאהר בײַם קיסר אליין בײַם מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מיר דאַרפֿין נישט קיין טובות פון קיין שום ברִּיָּה שְׁבַעוֹלָם, פון קיין שום גביר, אונזער זאך איז נאהר תפלה ובקשה, אַלע פֿלענער, אַלע ציגעל, אַלעס

ח) מכתבך לנכון קבלתי, אף המעות להדפסה, ואני מצטער מאד מאד בצערך, אכל מצד שני אמה צריך לידע זאת, ברוך השם שאמה בארץ ישראל. ועל כלם — אמה בורח אליו יתברך, ועם זה אני מחיה את עצמי מאד מאד, כי מה היית עושה בלי הרבי הקדוש, בלי התבודדות?! ובכן, אמה צריך להיות מאד מאד שמח. בודאי מעקר הישועה האמתית, אנחנו מאד מאד רחוקים, ובפרט לשמש את הרבי הקדוש, לגלות את ספריו הקדושים לכלל ישראל כמו שצריך, אנחנו מאד רחוקים, החובות תפוחים, הקנאה והשנאה מהסמ"ך-מ"ם נהיות יותר תזקות עם רציחה גדולה, רחמנא לצלן, אף-על-פי-כן אני אוחז מאד תזק, ברוך השם, ואני מקנה להשם יתברך, שסוף כל סוף דבר רבנו הקדוש יצא מאד יפה מהכח אל הפעל, בלי הזקנים, בלי ה'ועד', רק עם אנשי משיח, שהם חסידיו ברסלב האמתיים, שאינם מתפשטים שום חסרונות אצל השני, ויש להם בכל יום התבודדות, ועוזרים להפיץ את ספרי רבנו הקדוש, תדע שיש כאן תדשות... השם יתברך הוא מחיה ומנהיג את כל העולם בכל רגע ממש, והכל לכל דמיון גדול, עניינינו הוא רק לברח אליו, ולבקש ולצעק ולהתפלל שירחם כבר על נשמות ישראל, שהם כל-כף רחוקים ומתגעגעים לחזר, אף לא יודעים אף.

רְטוּ בְּנַחַל ג' כ אֲשֶׁר

בְּפִרְטוּת וְאֵס שֶׁיֵּךְ צוּם בּוֹיַעַן, אֹן צוּם דְּרִיקַעַן דִּי סְפָרִים, אִיז תְּלוּי נֶאֱהָר בֵּימֵי קִיסָר אֲלִיין, מִיר זַיַּנְעַן שְׁמָשִׁים נֶאֱהָר בֵּימֵי רַבִּין, מִיר דֶּאֶרְפִין נִישְׁט קִיין שׁוּם טוֹבוֹת פּוֹן אִיין בְּשֶׁר וְדָם. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּוַעַט בְּדֹאֵי סוּף כָּל סוּף אוֹיס פִּירָן^א.

לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, נִישְׁט אַרִיין גִּיין אֹן קִיין שׁוּם וְכוּחִים מִיט קִינְעֵם פּוֹן אוֹנְזֶערֶע לִיט, חֵס וְשְׁלוֹם, נֶאֱהָר רַעֲדִין מִיט הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בֵּימֵי כְּתָל הַמַּעֲרָבִי, בֵּי דֵי אָבוֹת אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, בֵּי דוֹד הַמֶּלֶךְ, בֵּי יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאי, הָאָרִיז״ל וְכוּ׳ וְכוּ׳, אִין אֶלֶע מְקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּר, אוֹיב מִיר וּוַעֲלִין זִיךְ הַאֲלֹטִין שְׁטאַרַק אִין תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וּוַעַט אוֹנֵז הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זַיַּעַר זַיַּעַר שִׁיין אוֹיס פִּירָן, אוֹנְזֶער זַאךְ אִיז נֶאֱהָר מִרְבָּה זַיַּין דֵּי קְדֻשָּׁה מִיטן אֹר פּוֹן הַיִּלְיַגְעַן רַבִּין, אֹן נִישְׁט מְשַׁעַע מֵאֲכֵן זִיךְ, מִיט דֵּי נֶאֱרִישַׁע וְכוּחִים, אֹן אֶסְפוֹת פּוֹן אוֹנְזֶערֶע לִיט, ״גָּאט אִיז גְּרוֹיס מַעַן וּוַיִּסֵּט גְּאָרְנִישְׁט, עֵס טוֹעַן זִיךְ אָפּ זַאכֵן מַעַן וּוַיִּסֵּט גְּאָרְנִישְׁט״, אַזוֹי הָאט אַ מֵאֵהֶל דַּעַר רַבִּי גַעֲשְׂרִיגְעַן, וּוַאִיל דֵּי אוֹיַעֲרִין וּוַאִס זַיַּי הַעֲרִין דַּעַם הַיִּלְיַגְעַן רַבִּינֵס וּוַעֲרֻטֶער, שְׁטאַרַק זִיךְ מִיט שְׁמַחָה אֹן תְּפִלָּה, בְּאֶלֶד וּוַעֲסֻטוֹ זַעֵהן אַזוֹינַע נְסִים, אַז דוּ וּוַעֲסֻט טַאנְצֶען פּוֹן רַב שְׁמַחָה. דַּעַר וּוַיִּיל אִיז דָּא גְּרוֹיסֶע נְסִיוֹנוֹת, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זַאל הַעֲלֹפֵן דָּאס בֵּי צוּ קוּמַעַן^ב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

(א) עַל-כֵּן רָאָה לְהַתְּפִלָּל יוֹם וְלִילָה בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׁנוּכַל לְבָנוֹת קִרְיַת יְהִיכָל־הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. וְתַדַּע שְׁעֲנִינֵינוּ הוּא רַק אֶצֶל הַקִּיסָר בַּעֲצָמוֹ אֶצֶל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ־בְּדוּף־הוּא, אָנוּ לֹא צָרִיכִים טוֹבוֹת מְשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוֹלָם, מְשׁוּם גָּבִיר, עֲנִינֵינוּ הוּא רַק תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, כָּל הַתְּכַנְיּוֹת... כָּל הַלְּבָבִים... הַכֹּל בְּפִרְטוּת מַה שְׁשִׁיךְ לְבַנְיָה, מַה שְׁשִׁיךְ לְהַדְּפֵסֶת הַסְּפָרִים תְּלוּי רַק בְּקִיסָר בַּעֲצָמוֹ, אָנוּ רַק שְׁמָשִׁים אֶצֶל רַבְּנוּ ז״ל, אִינְנוּ צָרִיכִים שׁוּם טוֹבוֹת מִבְּשֶׁר וְדָם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּדֹאֵי יוֹצִיא סוּף כָּל סוּף מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל. (ב) לְמַעַן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לֹא לְהַכְּנֵס בְּשׁוּם וְכוּחִים עִם אָף אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ, חֵס וְשְׁלוֹם, רַק לְדַבֵּר עִם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֶצֶל הַכְּתָל הַמַּעֲרָבִי, אֶצֶל הָאָבוֹת: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, אֶצֶל דוֹד הַמֶּלֶךְ, אֶצֶל יוֹסֵף הַצַּדִּיק, שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא, ר׳ שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאי, הָאָרִיז״ל וְכוּ׳ וְכוּ׳, בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת גְּמוּרָה, אִם נִתְזַיֵּק אֶת עַצְמֵנוּ חִזְק בְּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יוֹצִיא עֲנִינֵנוּ מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל מֵאֵד יָפָה, עֲנִינֵנוּ הוּא רַק לְהַרְבוֹת אֶת הַקְּדֻשָּׁה עִם הָאֹר שֶׁל רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ, וְלֹא לְהַשְׁתַּגֵּעַ עִם וְכוּחִים מִטְּפָשִׁים,

רטז אֲשֶׁר ג' כּא בְּנַחַל
ג' כּא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר בְּהַעֲלוֹתָךְ אֶת הַנְּרוֹת הַיְהוּדִים.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, אַחֵי וְרַעֵי,
הָאֲבֵרָךְ הִקְרָה לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגְן
עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה נְצֻחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאֲרוּךְ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְתַמָּה אֶקְרָא עַל אֲשֶׁר מְעוֹרֵר אוֹתִי
לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֵינִי יוֹדֵעַ פֶּשֶׁר הַדְּבָר; כְּפִי
שֶׁהַתְּבוּנָתִי הֵיטֵב בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים הַעוֹסְקִים מִדֵּי יוֹם
בְּיוֹמוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ: תּוֹרָה וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת וְקִיּוּם
הַמְצֻוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, בִּינִיָּהם שְׂרוּי הַשְׁלוֹם הַנִּפְלָא, שִׁיתְגַּלֶּה
בְּבִיאַת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ. וְאֲדַרְבֶּה אִישׁ אֶת רַעְיוֹנוֹ עוֹזֵר וּמְחַזֵּק וּמְאֲמֵץ,
וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לְמִי מִתְּבוּן. תְּהִלָּה לְאֵל, בְּמַחְנֵנוּ יֵשׁ שְׁלוֹם וְשִׁלְוָה,
וְאוֹלֵי אַתָּה צְרִיךְ לְעִשׂוֹת שְׁלוֹם בֵּין חֲסִידִים אַחֲרִים, אֲשֶׁר בְּהֵם
מְצוּיָה הַמְחַלְקֵת וְלֹא אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, חַס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר
עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אוֹמֵר (יִשְׁעִיָּה מֵט, ג): "יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
בָּךְ אֶתְפָּאֵר", כִּי אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל בְּפִרוּשׁוֹ. וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה
מוֹצֵא אַנְשֵׁים הַמְּסוּבָבִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהֵם מְחַרְחָרִי רִיב
וּמְחַלְקֵת וְכוּ', צְרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שְׁהֵם מְהַעֲרֵב-רִיב, וְאֵינִם שׂוֹכֵים לְאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, כִּלְל יִשְׂרָאֵל, וְהֵם סֵתֵם עֵזִי פְּנִים שְׁבִדוֹר, הַיּוֹנְקִים מִהֲזֻקָּנִים,
שְׂאִין בְּהֵם שְׁלֵמוֹת, מְאֲרִיכֵי יָמִים בְּלִי תְּכֵלִית, רַק לְמִלְא בְּטָנָם וְכוּ'
וְכוּ'.

חֲמִדַת לְבָבִי! אֶתְמוּל יֵשֵׁב אֶצְלֵי הַרְבֵּי הַחֲסִיד ר' ... נָרוּ יֵאִיר,
שֵׁשׁ וְחֲצֵי שְׁעוֹת, וְהַסְּבַרְתִּי לוֹ אֶת הַכֹּל, אֵיךְ, שֶׁתְּהִלָּה לְאֵל, בְּמַחְנֵנוּ
אֵין מְדַבְּרִים — רַק מְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, תּוֹרָה וְתַפְלָה
וְהַתְּבוּדוֹת, וְתִמְדֵי מְדַבְּרִים מְרַבְּנוּ ז"ל, וְאֵין לָנוּ כָּאֵן שׁוֹם עֶסֶק

וְאֶסְפּוֹת שֶׁל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. "אַלְקִים גְּדוֹל, אֵינְנוּ יוֹדְעִים כֹּלֵל", "נַעֲשִׂים עֲנִינִים בְּעוֹלָם
אֵינְנוּ יוֹדְעִים כְּלוּם" ... כִּי צֶעֶק פִּעֵם הַרְבֵּי! אֲשֶׁרִי לְאֲזַנִּים הַשׁוֹמְעוֹת אֶת מְלוֹתָיו שֶׁל
רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, חֲזַק עֲצֻמָּה בְּשִׂמְחָה וְתַפְלָה, תְּכַף תְּרַאֶה נְסִים בְּאֵלוֹ, שֶׁאֵתָּה תְּרַקֵּד מְרַב
שִׂמְחָה. בִּינְתוּם יֵשׁ נְסִיוֹנוֹת גְּדוֹלִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יַעֲזֹר לְעַמְּד בְּזֶה.

אֲשֶׁר ג' כב בְּנַחֵל ריז

אחר, רק עבודת השם יתברך, וּאֲנַחְנוּ נִזְהָרִים מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר מְאַחֲרִים כָּלֵל, וְהַשְׁלוֹם וְהַשְׁלֵוָה מְצוּיִים אֲצִלָּנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל. וְעַל-כֵּן אֲנַחְנוּ אֵינָנו צְרִיכִים — לֹא "וְעַד" וְלֹא "אֶסְפּוֹת" וְכוּ', תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנוּ זֹכְרִים הֵיטֵב אֶת מֵאֵמֶר הַתֵּנָא הַקְּדוֹשׁ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגְּדוֹל, שֶׁאָמַר (שְׁבַת קַנְגָּ): "שׁוּב יוֹם אֶחָד לְפָנַי מִיַּתְדֶּךָ", שֶׁאֵלּוּ תִלְמִידָיו: וְכִי אָדָם יוֹדֵעַ אֵיזָה יוֹם יָמוּת? אָמַר לָהֶם: וְכָל שָׁכֵן יֵשׁוּב הַיּוֹם שֶׁמָּא יָמוּת לְמַחֵר, וְנִמְצָא כָּל יָמָיו בְּתִשׁוּבָה, עֵינַי שָׁם.

וְעַל-כֵּן מָה לָּנוּ בְּאֵיזָה וְעַד אוּ אִיזוֹ אֶסְפָּה, אֲשֶׁר יָבוֹאוּ שָׁם כַּמָּה לְצִיִּים, וְיִרְצוּ לִזְמַר דְּעוֹת לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הָאֲמִתִּיִּים, הָעוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּבְהַתְּבוּדוֹת יוֹמָם וְלַיְלָה, וְדַבּוּקִים בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּדַבְּקוֹת אֱמֶת, מָה לָּנוּ וְלָהֶם?! בֵּין 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים' יֵשׁ שְׁלוֹם וְשְׁלֵוָה, אֲהַבָּה, אֲחֻוּהָ וְרַעוּת, וּמָה שֶׁאֲתָה רוֹאָה מִחֻלְקַת וְכוּ', בְּוֹדָאֵי אֵינָם 'בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים' כָּלֵל, רַק עַרְב־רַב שֶׁבָּאוּ מִכָּאן וּמִכָּאן וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה עַל נַעַם חֻלְקָנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְּוַדֵּעַ מִרְבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, רַבִּי נִפְלָא כְּזֶה, הַמּוֹלִיכֵנוּ עַל דְּרָךְ הַיֵּשָׁר, לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. רַק חֲזוּק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד לְהִתְמַיֵּד בְּיֹתֵר בְּסַפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וְאָז טוֹב לָךְ לְנִצָּחַת. וְהַחֲזוּק בְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וְהַתְּחַבֵּר רַק עִמָּהֶם וְתִדְבְּרוּ רַק מִרַבָּנוּ ז"ל, וְאָז טוֹב לָךְ לְנִצָּחַת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ג' כב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתְךָ ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצָּחַת נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהַהֲכַרְתִּי לְקַצֵּר עַכְשָׁו מִרַב הַטְּרָדוֹת.

ריח אֲשֶׁר ג' כב בְּנִחַל

כְּדַאי לָךְ לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לֹא לְהַפְסִיק בְּשִׂיחָה מִתְחַלֵּת
הַתְּפִלָּה עַד אַחַר "עֲלִינוּ", וּמָה טוֹב וּמָה נָעִים לְמַעַט בְּכֻלָּל בְּדַבּוּר,
לַעֲשׂוֹת גְּדֵר לְעֲצֻמוֹ לֹא לְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה רַק הַמְּכַרְח
לוֹ מְאֹד מְצַד פְּרִנְסָתוֹ, וְאִם יִשְׁאַל לוֹ אֶחָד מִשֶּׁהוּ — יַעֲנֶהוּ, וְיִקְצֹר,
וְיַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת לְהַשְׁתַּמֵּט מִבְּנֵי-אָדָם, וְלַעוֹלָם אֵל תְּדַבֵּר עַל
שׁוֹם בְּרִיָּה.

וּבְלִילָה זֶה בֵּין מִנְחָה לְמַעֲרִיב לְמִדְּנוּ בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
א', סִימָן כ", בְּעִנְיַן הַיְדִיעָה וְהַבְּחִירָה, אֲשֶׁר צָרִיךְ הָאָדָם לְבֹא אֶל
בְּטוֹל כְּזֶה, עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה לְפָנָיו עֵינָיו, כִּי אִם אֲמַתֵּת מְצִיאֹתוֹ
יְתַבְרָךְ, וְאִזּוֹ יִתְבַּטְּלוּ מִלְּפָנָיו כָּל מִינֵי מַחְלָקֶת וְכוּ', כִּי יוֹדֵעַ וְעַד,
אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאֹת בַּלְעָדָיו יְתַבְרָךְ כָּלֵל, וְהַכֹּל הוּא מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ;
וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְהַצְטַעַר מִבְּעַל בְּחִירָה, הֲלֹא הַכֹּל מְצַד הַיְדִיעָה
מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ? ! וְהִי, תְּהִלָּה לְאֵל, דְּבוּרִים נְעִימִים כְּאֵלוֹ, עַד שְׂכַמְעַט
הָיָה כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ וְכוּ', כִּי כְּשֶׁאָדָם מְכַנִּיס אֶת עֲצֻמוֹ בְּאִמוּנָה פְּשׁוּטָה,
לִידַע שֶׁאֵין בַּלְעָדָיו יְתַבְרָךְ, וְאֵין שׁוֹם טְבַע וּבְחִירָה עֲצֻמִּית, רַק הַכֹּל
מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ, אִזּוֹ לַעוֹלָם לֹא יִכְעַס וְלֹא יִקְפִיד עַל שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי הֲלֹא
אֵין כָּאֵן רְצוֹן פְּרָטִי מִבֶּן-אָדָם פְּרָטִי, רַק הַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ.

חֲמֻדַת לְבָבִי! הַרְגֵל אֶת עֲצֻמְךָ לְסַגֵּר עֵינֶיךָ וְלְהִתְבַטֵּל אֵלָיו
יְתַבְרָךְ (עֵין שִׂיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רַע"ט), וְתִצְיֵר לְפָנֶיךָ אֶת הַשְּׂמוֹת: ע"ב,
ס"ג, מ"ה, ב"ן, וְתִטְיֵל בָּהֶם כְּמִי שְׂמִטִּיל בְּגֵן נָאָה וְנִפְלָא,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְדַּכֵּךְ מִחֶדֶד, וְתִרְאֶה שְׂכָל הַבְּרִיאָה הִיא עֲצָם אֱלֻקוֹת
מִמֶּשׁ, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לְהַצְטַעַר וְכוּ'? ! אוֹ לְהִתְוַכַּח בְּאֵילוֹ
וּכְוֹחִים, הֲלֹא הַכֹּל אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ...

אֲשֶׁר ג' כג בְּנַחַל ריט
ג' כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר בְּהַעֲלוֹתָהּ ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׂגֶּה וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוּבָי, יָדִיד נַפְשֵׁי הַיִּקָּר לִי
מְאֹד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ
יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי. וַיַּעַן
שְׁהִיִּת בְּמַחֲנֵנוּ בְּעֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ, וְעִבְרָה עֲלֶיךָ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת
גְּדוּלָּה, אִמְרָתִי לְכַתֵּב לְךָ עַל-כָּל-פָּנִים שׁוֹרוֹתִים אֱלוֹ.

צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֱהוּבָי, אַחִי! כְּתִיב (תהלים קמו, ב): "אֵל תִּבְטָחוּ
בְּנִדְיָבִים בְּבֶן אָדָם שְׂאִין 'לו' תְּשׁוּעָה", וּפְרַשׁ אַחַד מְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ,
שְׂאִין "לו" תְּשׁוּעָה, עַר אֲלֵיִן קָעַן זִיךְ נִישָׁט הַעֲלָפִין, וְוִי וְוַעֲט עַר
דִּיר קָעַנְעַן הַעֲלָפִין? ! הַאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי צָרִיךְ תְּמִיד רַק לְבָרַח אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת רְגִיל לְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל לְבוֹ וְכָל מַה שְׁעוֹבֵר
עָלָיו בְּפִרְטֵי פְּרִטִיּוֹת, וְאָסוּר לוֹ לְבַטֵּחַ בְּשׁוּם בֶּן אָדָם, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב
(יִרְמְיָהּ יז, ה): "אָרוּר הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּאָדָם, וְשָׁם בְּשֵׁר זְרוּעוֹ, וּמִן
הַנּוֹי"ה יִסִּיר לְבוֹ" וְגו'. וְזוֹ הִיְתָה דְרָכּוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, כְּשֶׁרָאָה אָדָם
הַשֵּׁם כָּל מִבְטָחוֹ עַל אֵיזָה אָדָם, בָּזָה אוֹתוֹ מְאֹד וְרַחֲקוֹ וְכוּ', עַד
שֶׁנִּתְעוֹרֵר הַלֵּה לְשׁוֹב בְּעֶצְמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֵן הַתְּנַהֵג מוֹהֲרַנ"ת ז"ל.
וּמִסְפָּרִים, שְׁפַעַם אַחַת הַצָּרִיךְ ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל לִישׁוּעָה
גְּדוּלָּה בְּגִשְׁמִיּוֹת (כִּי הָיָה אָז שְׁעָתָא דְחִיקָא לִיָּה מְאֹד), וְלֹא שְׂאֵל
אֶת מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, רַק נִתְעוֹרֵר מִעֶצְמוֹ, וְנִסְעַ לְעִיר אֲדַעַס, שְׁשָׁם הָיָה
לוֹ דוֹד עֲשִׂיר גְּדוּל, וְהָיָה נִסְכָּם בְּדַעַתוֹ בְּבִטְחוֹן חֲזָק, שְׁדוֹד זֶה יַעֲזֹר
לוֹ, כִּי הוּא בְּטָבְעוֹ אִישׁ טוֹב, וּמִחֲמַת שְׁהָיָה עָנִי גְּדוּל, וְלֹא הָיָה לוֹ
אֲפִלוֹ עַל הוֹצָאוֹת הַדָּרָךְ, עַל-כֵּן הִלֵּךְ הַרְבֵּה רַגְלִי, עַד שֶׁהִגִּיעַ אֶל
דוֹדוֹ בְּעִיר אֲדַעַס, וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁרַק דָּפַק עַל הַדְּלֵת, וְדוֹדוֹ רָאָה
אוֹתוֹ, נִתַּן לוֹ שְׁלוֹם, רַק עִם כְּמָה אֲצַבְּעוֹת, וְאָמַר לוֹ: "אֵינִי יִכוֹל
לְדַבֵּר עִמָּךְ עַכְשָׁיו", וְסָגַר עָלָיו אֶת הַדְּלֵת. וְהוּא מְרַב מְרִירוֹת לְכַבּוֹ

ג) הוא... לעצמו לא יכול לעזור, והיאך יוכל לעזור לך? !

וּחְלִישׁוֹת דַּעְתּוֹ הִתְחִיל לְבַכּוֹת אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֵן דַּעְתִּי, אֵן שְׂכָלִי, אֵן חֲכָמָתִי שִׁיגְעָתִי כָּל-כֶּף עַד שְׁבָאֲתִי לְכָאן, וּבִטְחָתִי בְּבֶשֶׁר וְדָם, אֲשֶׁר הַיּוֹם כָּאֵן וּמִחַר בְּקֶבֶר". וּמְרַב כָּאֵב לֵב הִתְחִיל לִילֵךְ בְּמַהֲירוֹת, וְנִסְכָּם בְּדַעְתּוֹ לְצֵאת מִהָעִיר (כִּי לֹא הָיָה יְכוּל מְרַב צַעַר לָלוֹן בְּעִיר אַחַת עִם דּוּד כְּזֶה, אֲשֶׁר אֵינּוּ מְכַנְּסִים אוֹרַח, אֶפְלוּ לְמַעַט מַיִם). וְהִזְדַּרְזוּ עַד שֶׁהִגִּיעַ לְכֶפֶר קָטָן סְמוּךְ לְמִנְחָה, וּבָא עִם הַחֲבִילוֹת לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, וְשָׁם אֶת הַמְּזוּזָה שְׁלוֹ (שְׁקוּרִין רַעֲנָצֵל) עַל יַד הַדְּלֵת, וּמְרַב שְׁכָרוֹן לֵב עָמַד לְיַד הַקִּיר וְהִתְפַּלֵּל מִנְחָה בְּכִיּוֹת עֲצוּמוֹת וּבְלֵב נִשְׁבֵּר, וְהִתְבּוֹדַד כֶּף עִם פָּנָיו אֶל הַקִּיר זְמַן הַרְבֵּה — "הֵיִתְכֵן רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, שְׁבִטְחָתִי עַל בֶּשֶׁר וְדָם?! וּבֵין כֶּף נִתְעוֹרַר אִישׁ אֶחָד (וְהוּא הָיָה הַגִּבְאִי שֶׁל בֵּית-הַמִּדְרָשׁ), וְנִכְנַס בְּמַחְשַׁבְתּוֹ אוֹלֵי אָדָם זֶה הוּא צְדִיק נִסְתָּר, וּבִכֵּן הֵלֵךְ לְאַסֵּף בְּעַבּוּרוֹ כְּסָף, וְר' נַחְמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר ז"ל, עָמַד עֲדִין עִם פָּנָיו אֶל הַקִּיר, וְלֹא יָדַע שׁוּם דְּבָר. אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁרָצָה כְּבָר לְנִסְעַ לְדַרְכּוֹ, נִגַּשׁ אֵלָיו הַגִּבְאִי הַנ"ל, וּמָסַר לוֹ סָכוּם גָּדוֹל, וְהוֹדָה לוֹ, וְנִסְעַ אֶל בֵּיתוֹ, וְנִסְכָּם בְּדַעְתּוֹ לְנִסְעַ קִדְמָה לְעִיר בְּרַסְלָב אֶל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, וְהַקְדִּים אוֹתוֹ מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: אַתָּה הָיִיתָ נִצְרָף לִישׁוּעָה, הָיִיתָ צָרִיף לְנִסְעַ לְאוּמָן אֶל צִיּוֹן רַבְנוּ ז"ל, וּמִחֲמַת שְׁבִטְחָתְךָ בְּבֶשֶׁר וְדָם, נִצְרָע לְךָ דְּבָר כְּזֶה, שִׁיגְרָשׁוּ אוֹתְךָ, וְיִהְיֶה לְךָ לֵב נִשְׁבֵּר, וְתִתְדַע, אֲשֶׁר לְאָדָם אֵין שׁוּם בֵּית מְנוּס, כִּי אִם אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים אִמְרָתִי לְךָ פָּנִים אֶל פָּנִים, וְנִדְפְּסוּ כְּבָר הַרְבֵּה מִכְתָּבִים בְּחֻלְקֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל", הַמְדַּבְּרִים מֵעֲנִין שְׂדוּכִים וְזוּוּגִים, כִּי הָעֲנִין הַזֶּה הוּא נֶעְלָם מִכָּל, וְזֶה רַק בְּיַד יִתְבָּרֵךְ, כְּאֲשֶׁר הָאֲרָכָתִי בְּסִפְר "אֲרָף אֶפִּים", וּבְעוֹד כַּמָּה מְקוּמוֹת מְדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים, שֶׁעֲנִין זֶה לֹא שִׁיף בְּיַד שְׂדָכָן אוֹ בְּדָחָן וּכְדוּמָה, רַק אֶצְלוֹ יִתְבָּרֵךְ. וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַרְגַע, אֲזוֹ נִגְמַר בְּכִי טוֹב. אֵף עֲלִינוּ רַק לְהַרְבוֹת בְּתַפְלָה וּבְהִתְבּוֹדְדוֹת, וְאֵיךְ יַעֲלֶה עַל דַּעְתְּךָ, לַעֲשׂוֹת תְּנָאֵי עִם כְּסָף וְכוּ' וְכוּ', אֲשֶׁר אֶצְלָנוּ הוּא רַק דְּמִיּוֹן, כִּי תִהְלֶה לְאֵל, כְּשֶׁאֲנִי צָרִיף לְכֶסֶף, אֲנִי מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ כְּבָר מִמְּצִיא לִי בְּכַמָּה מִיְגֵי סְבוֹת.

אֲשֶׁר ג' כד בְּנַחֵל רכא

חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, עֲתָה בָּא זְמַן הַקִּיץ, וְאַתָּה נּוֹסֵעַ
בֵּין הַהָרִים, תִּרְאֶה לְנֹצֵל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, עַל-כָּל-פְּנִים בְּאֵלֹי הָעֶשְׂרָה
שְׂבוּעוֹת קִבֵּל עַל עֲצֻמָּךְ לֹא לְדַבֵּר עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, רַק הַמְכַרְח לְךָ,
וְקִבֵּעַ לְעֲצֻמָּךְ קִבְיָעוֹת עֲצוּמָה לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בֵּין הָאֵילָנוֹת,
וּבְקֹשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ רַחֲמִים רַבִּים, וּבִכָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ: "רְבוּנוּ שֶׁל
עוֹלָם, רַחֵם עַל אֲמָלָל כְּמִנִּי, עַל מֵר נִפְשׁ כְּמִנִּי, עַל מְרַחֵק כְּמִנִּי, עַל
פְּגוּם כְּמִנִּי, שְׂאֲנִי נִפְגָּם בְּכָל עֵת בְּחַטָּאִים וְעוֹנוֹת וּפְשָׁעִים. חוּס
וְרַחֵם עָלַי, וְהַמְצֵא לִי אֶת בַּת זוּגֵי הַהַגּוּנָה לִי, וְאַזְכֵּה לְבָנוֹת בֵּית
נַאֲמָן בְּיִשְׂרָאֵל".

הַעֲקֵר הַחֲזֹק בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסִדְרָן, וְאֵל תִּתְּבַלְּבֵל
מִשׁוֹם דְּבַר שְׂבָעוּלָם, וְאֵל תִּפְחַד, כִּי בֹא יָבוֹא יוֹם יְשׁוּעָתְךָ, וְתִסְפָּר
כְּבָר הַכֹּל בְּשִׂמְחָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' כד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָן שֶׁלַח ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה ...
נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבָךְ.

אוֹדוֹת שְׂאֵלְתְךָ וְכוּ'; הָעֲצָה הַקְּלָה בְּיוֹתֵר כְּדֵי לְקוֹם מִקְדָּם הוּא
לְלַכֵּת לִישׁוֹן מִקְדָּם. וְאַצֵּל אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב, נוֹהֲגִים לְקוֹם
בְּחֻצוֹת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אַרְח חַיִּים, סִימָן א'), וְלִכְּן נוֹהֲגִים
לִילֵף לִישׁוֹן תְּכַף-וּמִיד בַּתְּחִילַת הַלֵּילָה. וְכֵן הִיָּה נוֹהֵג הַרְבֵּי רַבִּי
אַלְיָמֶלֶךְ זי"ע, מִחֲבֵר סֵפֶר "נֵעַם אֱלִימֶלֶךְ", שְׁחֲצֵי הַלֵּילָה הֵרֵאשׁוֹן
הִיָּה סְגוּר וּמְסֻגָּר, כִּי הֵלֶף לִישׁוֹן מִקְדָּם וְקָם בְּחֻצוֹת.

רכב אֲשֶׁר ג' כה - ג' כו בְּנַחֵל
ג' כה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר שלח ה'תשל"ט.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

האמת היא, שאם היה לנו בטחון חזק בהקדוש-ברוך-הוא, כמו שאמהותינו וסבתותינו זכו לזה, אז לא היה צריך לעמל לפרנסה. אבל יען שהבטחון שלנו איננו חזק כשלהן, אזי אם אשה רוצה לעזור לבעלה, שיוכל ללמד תורה, תבא עליה ברכה, אבל צריכה לחפש מקום עבודה של יראי השם, וממלץ במקום של נשים שאין שם תערבת וכו', ואם זו כל פונתה — רק כדי לסייע לבעלה בפרנסה, והוא יוכל ללמד תורה, אזי מתחלקת עמו בשכר שנה בשנה. וזאת אנו מוצאים אצל הרבה רבניות, שעבדו, כדי שבעליהן יוכלו לשבת וללמד, כמו זוגתו של ה"תפץ-חיים", שהיתה לה חנות, ועל ידה התפרנסה וכדומה עוד נשים צדקניות, שסיעו בפרנסת הבית ובכלכלתו. וכמאמרם ז"ל (ברכות יז): גדולה הבטחה שהבטיח הקדוש-ברוך-הוא לנשים יותר מאנשים, כי בזה שמשיעות לבעליהן ללמד תורה, שכן גדול מאד, כי לולא הן, הבעל לא היה יכול ללמד. נמצא, בדורותינו אלו, כשמדת הבטחון נתרופפה, יכולה האשה לילך לעבוד, אבל כדאי שיהיה במקום צנוע על טהרת הקדש, בלא תערבת של גברים וכו'.

הדורש שלומך...

ג' כו.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר שלח ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל האברך הזקר לי מאד, שותה ממני הנחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומפאת טרדותי הרבות נתעכב עד כה.

אודות שאלתך וכו'; באמת כל הענין של חסידים וליטאים, זו גם-כן עבודת הסמ"ך-מ"ם, שכל מגמתו לעשות פרוידים בין נשמות ישראל, כי פונתו של הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע היתה — לקרב את עם ישראל אל הקדוש-ברוך-הוא, וכונתו של הגר"א הקדוש זי"ע היתה גם-כן לקרב את כל נשמות ישראל אל התורה ואל הבורא ותברך שמו. ולכל אחד היתה הדרך והשיטה שלו, ואין זאת אומרת, שחולקים ומתנגדים זה לזה; כי המציאות מוכיחה פהיום, שצריכים את שניהם, ומי עוד יותר גדול לנו מרבנו ז"ל, שאמר בפרוש: אני לקחתי את הטוב מהליטאים והטוב מהחסידים, כי אצל הליטאים העקר ללמד הרבה, ואצל החסידים העקר להתפלל הרבה, ואני לקחתי את שניהם — תורה ותפלה; הן ללמד הרבה, שרבנו ז"ל סדר לנו סדר-דרך-הלמוד באופן נפלא מאד, שאדם יכול לזכות לעבר על כל התורה כלה: תנ"ך, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות בריתות ותוספות, זהר ותקונים וכו', פמוכא בדבריו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן עו), וכן גלה לנו דרך בתפלה, שאדם יכול להתבודד בכל יום להקדוש-ברוך-הוא, ולבקשו יתברך כל אשר צריך, לשמר על זמני התפלה: שחרית, מנחה, ערבית, חצות. נמצא, שלקח את הטוב מפה והטוב משם; ולכן אם נשים נגד עינינו משימה אחת — אנו רוצים להתקרב אל הקדוש-ברוך-הוא, ועקר השתוקקותנו רק ללמד תורה ולקיים מצוות ולהתבודד ולהתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, אז אין מחלקת בין חסידים לליטאים, כי זה הינו-הך, אבל אם גלף בדרך הסמ"ך-מ"ם, שרוצה רק לחרחר מריבות ולעשות פרוידים בין נשמות ישראל, ולא רק בין חסידים לליטאים, אלא גם בין ליטאים לליטאים ממשיך חלוקי דעות, וכן בין חסידים לחסידים, ובין אשכנזים לספרדים, כל זאת מעשה הסמ"ך-מ"ם, ועלינו לברת ממנו כמו שבורחים מאש. וזו עקר הגלות שלנו, שאיננו משתוים; כי עם ישראל צריכים לחיות בצומת באהבה ובאחדות אחת, בבחינת: "ויעשו כלם אגדה אחת

רכד אָשֶׁר ג' כז בְּנַחַל

לַעֲשׂוֹת רְצוֹנָךְ בְּלִבְךָ שְׁלֵם, וְלִזְכֹּר, שְׂכַלְנוּ בְּנֵי אָב אָחֵד, כְּמוֹ שְׂכֵתוֹב (דְּבָרִים יד, א): "בְּנִים אַתֶּם לַהוֹנִי" אֱלֹקֵיכֶם; וְאִם גִּלְךָ בְּדַרְךָ זוֹ, אֵין פְּלוּגִים וְחִלּוּקֵי דַעוֹת. כִּי כָּל הַקְּטָטוֹת וְהָאֵי הַבְּנוֹת, אֵלוֹ קוֹרֵי עֲכָבִישׁ שְׂאָרְגַּהּ הַסְּמ"ך-מ"ם עַל מַח הָאָדָם, שְׂיַחֲשֹׁב: "דַּרְכֵי טוֹבָה יוֹתֵר", "שְׂיִטְתִּי חֲזָקָה יוֹתֵר" וְכַדוּמָה. אַךְ עָלִינוּ לִידַע, שְׂאֵין לָנוּ אֵלָא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׂקַבְלָנוּ בְּהַר סִינַי, וְלִכְלָנוּ יַעַד אָחֵד וּמִשְׁתַּף – לְהִתְקַרֵּב אֶל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ; הֵן הַסְּפָרַדִּים, הֵן הָאֲשְׁכְּנַזִּים, הֵן הַחֲסִידִים, הֵן הַלִּיטְאִים, אֵין הַפְּרָשׁ. אִם גִּלְךָ בְּהַשְׁגָּה כְּזוֹ, נִתְבַטְּלַת כָּל הַמַּחְלָקַת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' כז.

בַּעֲזַרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לַסֵּדֵר שֶׁלַח ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל הָאֲבָרְךָ הַיְקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גִּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ עִם הַמַּעֲוֹת לַפְּדִיוֹן, כֵּן יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂיִמְתְּקוּ מִמֶּךָ כָּל הַדֵּינִים.

אוֹדוֹת הַשְׁתוֹקְקוֹתֶיךָ וְכִסּוּפֶיךָ וְכו', מָה אִמַּר לְךָ, חֲמַדַּת לְבָבִי, הֲלֹא הִרְמַב"ם אוֹמֵר בְּפִרוּשׁוֹ, שְׂכָל יְהוּדֵי יִכּוֹל לְהַגִּיעַ לְכָל הַמַּדְרָגוֹת שְׂבַעֲוֹלָם, אֲפֵלוֹ לְמַדְרַגַּת מִשָּׁה רַבָּנוּ, רַק בְּנִבּוּאָה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אִמְרָה: "לֹא קָם כְּמִשָּׁה", אֲבָל שְׂאָר מַדְרָגוֹת יִכּוֹלִים לְהַעֲפִיל אֲלֵיהֶן מַעֲלָה. וּבַתְּפִלָּה שֶׁל הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ מְלִיז'עֵנְסֵק זי"ע, שְׂתַקַּן לוֹמַר קֹדֶם הַתְּפִלָּה, כְּתוּב: "וְזַכְּנוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרָגוֹת אַבּוֹתֵינוּ אַבְרָהָם וַיַּצְחָק וַיַּעֲקֹב. וְאִמַּר רַבָּנוּ ז"ל לְאֲנָשֵׁי שְׁלוּמָנוּ: "אַתֶּם טוֹעִים בְּזֶה שְׂאַתֶּם חוֹשְׁבִים שֶׁהַגְּעַתִּי לְמַדְרַגְתִּי, כִּי אֲנִי נֹכַד הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, אֵלָא אֲפֵלוֹ אִם הֵייתִי בֶּן לְאָדָם פְּשוּט, הֵייתִי מַגִּיעַ לְאוֹתָהּ מַדְרַגָּה. כִּי הַעֲקָר לְזְכוּת לְהַגִּיעַ אֶל מַדְרָגוֹת וְהַשְׁגוֹת, הוּא רַק עַל-יַדֵּי עֲבוּדָה וַיִּגְעָה, לְטָרַח בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ

אֲשֶׁר ג' כח בְּנַחֵל רכה

הַקְדוּשִׁים: הִזְהָרוּ בְּכַנֵּי עֲנִיִּים, שְׁמַהֵם תִּצָּא תוֹרָה; וְרוֹאִים גְּדוּלֵי עוֹלָם, שְׁזָכוּ לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה גְבוּהָה בְּהַשְׁגַּת הַתּוֹרָה וּבְהַתְמַדְתָּהּ, וּבְאוֹ מְהוֹרִים פְּשׁוּטִים, כִּי זֶה בָּא רַק מֵעֲבוּדָה וְטוֹרָה בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְהַעֲקָר הוּא הַרְצוֹן, לְהַשְׁתַּוְּקֵק שְׁ"אַנִּי מִכָּרַח לְהִיּוֹת צְדִיק וְתַלְמִיד תְּחָם", וְאֵינְנו עוֹזֵב רְצוֹנוֹ, וְהוּא עֲקָשָׁן גְּדוּל עַל זֶה, אֹז יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ וּלְעֲלוֹת מֵעֲלָה מֵעֲלָה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' כח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר שֶׁלַח ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֵה מִמֵּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר תְּחָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְּרוּ יֵאִיר.

לְנֹכַח קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, וְלְהַשִּׁיבְךָ עַל שְׁאַלְתְּךָ, יִקְצְרוּ הַיָּמִים יָרִיעוֹת.

יְדוּעַ כָּבֵד, אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ סֹדֵר-הַדֶּרֶךְ-הַלְמוּד נִפְלָא מְאֹד, וּמִתְאַיִם לְכֹל אֶחָד, אֶפְלוּ אָדָם שְׂרָאוֹ כְּבוֹל עַץ, אִם יַעֲשֶׂה לְעַצְמוֹ סֹדֵר בְּלִמּוּד הַזֶּה — יִצְלִיחַ מְאֹד. וְרַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן עו): אִם אָדָם יִקַּח חֲמֵשׁ, וְיִתְחִיל לְגָרֵס פַּעַם אַחַר פַּעַם מְקַרָּא, יִפְתַּח לוֹ מַחוּ, וְיִתְחִיל לְרְאוֹת וּלְהִבִּין וּלְהַשְׁכִּיל, וּמֵה שֶׁלֹּא הִבִּין בְּפַעַם הָרִאשׁוֹנָה יִבִּין בְּפַעַם הַשְּׁנִיָּה וְהַשְּׁלִישִׁית. וְכֵן לְגַבֵּי מַשְׁנָה, יִתְחִיל לְגָרֵס וּלְגָרֵס מַשְׁנָה אַחַר מַשְׁנָה, וְזֶה יִכְנִיס בּוֹ חֲשֵׁק עוֹד וְעוֹד לְגָרֵס, עַד שְׁיִזְכֶּה לְסַיֵּם כְּמָה פְּעָמִים שֶׁשֶּׁה סְדְרֵי מַשְׁנָה, וְיִפְתַּח מַחוּ לְהִבִּין. וְכֵן בְּלִמּוּד גְּמָרָא יִלְמַד דָּף אַחַר דָּף, עַד שְׁיִסַּיֵם מִסְכָּתָא, וְיִתְחִיל עוֹד מִסְכָּתָא, וְיִלְמַד בָּהּ הַרְבֵּה וְיִסַּיֵם וְיִתְחִיל עוֹד, וְכָךְ יִסַּיֵם אֶת כָּל הַש"ס, וְאִם יִלְךָ בְּדֶרֶךְ זֶה, לֹא יֵאָרֵךְ זְמַן רַב, עַד שְׁיִכְנַס בּוֹ חֲמִידוֹ דְּאוֹרֵי־תָא, וְלֹא יִרְצֶה לְעֹזֵב אֶת הַתּוֹרָה יוֹמָם וְלַיְלָה, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל לְאַחַד (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן יז): אִם הַתּוֹרָה תִּרְאֶה לְךָ אֶת פְּנִיָּה, כְּכָר לֹא תִרְצֶה שׁוּם שְׂכָר, אֲלֵא עַקֵּר הַשְּׂכָר יִהְיֶה, שֶׁתִּלְמַד עוֹד וְעוֹד. וְכֵן

רכו אֲשֶׁר ג' כט בְּנַחֵל

מוֹבָא בְּדַבְרֵי ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עא), שְׁנַעַם וְעַרְבוּת לְמוֹד הַתּוֹרָה אִי אֶפְשָׁר לְהַסְבִּיר לְאַף אֶחָד, וּגְדֹל הַנְּעִימוֹת שֶׁחַשִּׁים וּמְרַגְּשִׁים עַל יָדָהּ — אִין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר, וְאִין תַּעֲנוּג גְּדוֹל מִזֶּה. וְכָל זֶה יְכוּלִים לְזַכּוֹת, עַל-יְדֵי סִדְרֵ-דְרָף-הַלְמוּד שֶׁל רַבְנֵי ו'ל; אֲשֶׁרִי הַמְצִיית, וְלִרְב טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכֶּה.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָהּ...

ג' כט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסִדְרֵ שְׁלַח ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה, יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הָאֲבָרָף הַיָּקָר לִי מְאֹד, שׁוֹתֶה מִמִּי הַנַּחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמְאֹד נִצְטַעֲרָתִי בַּצַּעֲרְךָ הַקָּשָׁה מִכָּל אֲשֶׁר עוֹבֵר עָלֶיךָ.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כֵּן הִיא הַדְּרָף, בְּשַׁעַה שְׁאָדָם מִשְׁתַּוְּקֵק לְבוֹא אֶל הַצַּדִּיק, יֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת עֲצוּמוֹת, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן עב), אֲבָל אַחֲרֵ-כֵן כְּשֶׁשׁוֹכְרֵן יֵשׁ לוֹ מְנִיעוֹת חֲדָשׁוֹת, וְעַד שֶׁכָּבֵר זָכָה לְבוֹא אֶל הַצַּדִּיק וְשִׁבֵר אֶת כָּל הַמְנִיעוֹת, אֲזִי כְּשֶׁהוֹלֵךְ מִהַצַּדִּיק, מִתְחִילוֹת מְנִיעוֹת חֲדָשׁוֹת, וְשׁוֹכַח לְגַמְרֵי מַה קָּבַל שָׁם, וְצָרִיף לְהִתְחִיל שׁוֹב וְשׁוֹב, לְהַזְכִּיר לְעֲצֻמוֹ מַה זָכָה, מַה רָאָה, מַה הִרְגִּישׁ! וּבְאֵמַת יִשְׁנֵן שְׁתֵּי בְּחִינּוֹת, כְּשֶׁבָּאִים אֶל הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְנֵי ו'ל בְּעִיר אוֹמֵן: בְּחִינָה אַחַת, שֵׁישׁ לְאָדָם הַשְׁתַּוְּקֵקוֹת עֲצוּמוֹת, וְחוֹשֵׁב: "כְּשֶׁאֲבוֹא לְשָׁם, אֶרְאֶה רַק מְלֶאכִים וְאוֹר נוֹרָא וְנִפְלָא", וְהִנֵּה כְּשֶׁמַּגִּיעַ, נוֹפֵלֵת עָלָיו כְּבִדּוֹת, לְבוֹ נַעֲשֶׂה מְאֵבֵן, לֵב אֵבֵן מִמַּשׁ, וּבְקִשִּׁי יְכוּל לְדַבֵּר כְּמַה דְּבוּרִים, בְּקִשִּׁי יְכוּל לֹמַר כְּמַה תְּפִלוֹת וְכוּ', וְחוֹשֵׁב: "לְמָה הַצַּרְכָּתִי לְבֵא, וּלְטַלְטֵל עֲצָמֵי בְּטִלְטוּלִים גְּדוֹלִים, וְעֵלָה לִי הוֹן רַב", וְיֵשׁ לוֹ חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת גְּדוֹלָה מְאֹד. בְּחִינָה שְׁנִיָּה, כְּשֶׁאָדָם בָּא אֶל הַצִּיּוֹן, מִתְעוֹרֵר מְאֹד, וְשׁוֹפֵף

אֲשֶׁר ג' כט בַּנְחָל רכז

דְּמַעוֹת כַּמִּים, וּמִקְבֵּל הַתְּחַדְּשׁוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת כְּזוֹ, שֶׁלֹּא קִבַּל בְּשׁוּם מְקוֹם בְּעוֹלָם, אֲבָל כְּשֶׁהוֹלֵךְ מִשָּׁם, מִתְגַּבֵּר עָלָיו יִצְרוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּבְאֵמַת שְׁתֵּי בַחֲיִנוֹת הַמְּנִיעוֹת הַלְלוּ, בְּאוֹת מְאוֹתוֹ סֶמ"ך-מ"ם; מִצַּד אֶחָד — עוֹשֶׂה לְאָדָם לֵב אֶבֶן, שֶׁלֹּא יִרְגִישׁ הֵיכָן נִמְצָא, לֹא יַחֲוֹשׁ קִדְשַׁת הַד' אֲמוֹת שְׁעוֹמֵד עָלֶיהֶן, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ רַבְּנוּ ז"ל, שְׁמִי שָׂרָק יָבוֹא לְצִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדֻּקָה, וְיֹאמֵר עֲשֶׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכְּלָלִי", אֲפִלּוּ אִם עָצְמוּ וְגָבְהוּ חֲטָאֵי וּפְשָׁעֵי יוֹצִיאוּ מִהַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתִיו. אִם אָדָם הֵיזָה יוֹדֵעַ אֵת זֹאת בִּידִיעָה בְּרוּרָה וּמֵאֲמִין בָּזֶה, אֲזִי אֵין לוֹ כְּבֹד שׁוּם מְנִיעָה, שׁוּם קִלְפָה, וְשׁוּם סֶמ"ך-מ"ם וְסִטְרָא אַחְרָא אֵינִם יְכוֹלִים לְהַפִּילוֹ. "זֶהוּ זֶה! אֲנִי יוֹדֵעַ, שְׁצַרִיךְ לֵילֶךְ עִם צִיצִית, לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, לְשִׁים מְזוֹנָה עַל פֶּתַח בֵּיתִי, כִּף צִנּוּהַ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהִנֵּה הַצַּדִּיק הִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ עִם שְׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים, שְׁמִי שְׂיָבוֹא לְצִיּוּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדֻּקָה, וְיֹאמֵר הַעֲשֶׂרָה מְזֻמּוֹרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים "תְּקוּן הַכְּלָלִי", לֹא אֲכַפֵּת לִי אִם יֵשׁ לִי הַתְּעוֹרְרוֹת אִם לֹא, אֲנִי מְקַיְמָהּ בְּשִׁלְמוֹת", אָדָם זֶה אֵין יְכוֹלִים לְשַׁבְּרוֹ, כִּי עוֹשֶׂה אֵת רְצוֹן הַצַּדִּיק בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, "הַצַּדִּיק הִבְטִיחַ הַבְּטָחָה כְּזוֹ עִם שְׁנֵי עֲדִים נְאֻמָּנִים, אֲנִי עֲשִׂיתִי אֵת שְׁלִי, וְהַצַּדִּיק יַעֲשֶׂה אֵת שְׁלוֹ". וּמִצַּד שְׁנֵי — נוֹתֵן לְאָדָם לְהַתְּעוֹרֵר, אֲבָל אַחֲר־כֵּף מְגַבִּיר עָלָיו יִצְרוֹ וְנוֹפֵל מִהַתְּעוֹרְרוֹת. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קיז): כִּכְלָ שְׂאָדָם נִכְנָס בְּקִדְשָׁה יוֹתֵר גְּבוּהָה, הַיִּצָּר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, לָכֵן אֵין לְאָדָם לְשָׂאֵל: "לָמָּה מֵאֵז שְׁנִכְנַסְתִּי לְקִדְשָׁה וְהַתְּקַרְבָּתִי לְצַדִּיק, קוֹרָה לִי מִקְרָה בְּלַתִּי טְהוֹר" וְכַדוּמָה, כִּי כִּף מְצִיּוֹנוֹ אֲצֵל הַכֹּהֵן הַגָּדוֹל, שְׁלִפְנֵי יוֹם הַכַּפּוּרִים הַצָּרְכוֹ לְהַכִּין לוֹ עוֹד אִשָּׁה (יֻמָּא ב.). וְכֵן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שְׁהִיוּ לוֹ נְסִים, וּמִדּוּעַ נִצְרָכוֹ כָּל הַהֲכָנוֹת הָאֵלוּ? אֵלָּא קָדָם שְׁנִכְנַס לְקִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים, לְמְקוֹם כָּל-כֵּף גְּבוּהָה, הַסֶּמ"ך-מ"ם מְנַסָּה לְשׁוֹבְרוֹ. לָכֵן כָּל מִי שְׁזָכָה לְהִיּוֹת בְּצִיּוּן רַבְּנוּ ז"ל, אִם רוּאָה שֶׁהַיִּצָּר הָרַע מִתְגַּבֵּר עָלָיו יוֹתֵר וְיוֹתֵר, צַרִיךְ לִידַע שֶׁקָּלַע לַמְּטָרָה וְהִגִּיעַ לְתַקּוּנוֹ, וְהַסֶּמ"ך-מ"ם מִשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי, כְּמֵאֲמַר הַפֶּתָגִם: אִם אֲתָה יוֹרָה אֶבֶן דְּרָךְ הַחֲלוּן, מֵהוּ הַסִּימָן שֶׁקָּלַעַתָּ לַמְּטָרָה? אִם הַכְּלָבִים נוֹבְחִים; כְּמוֹ-כֵן אִם אָדָם זוֹכָה לְהִיּוֹת

רכה אשר ג' ל בנחל

אצל ציון רבנו ז"ל, והיצר מתגבר עליו, סימן שקלע למטרה, והסמ"ך-מ"ם יוצא מדעתו לגמרי, כי הנה אדם זה היה בכיסי, בידי, ופתח פתח וברח ממני. ולכן איננו נח ואינו שוקט. אבל אסור לאדם להתבלבל, אלא צריך לשמח בשמחה אין סופית, שזכה להיות בציון רבנו ז"ל, וכל ימי חייו יזכיר לעצמו גדל הזכות הזו. הדורש שלומך באהבה רבה מאד...

ג' ל.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר שלח ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה אל היקר והנעלה ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר, הלא רבנו ז"ל מדבר מנקדת הצדיק האמת, שהוא כלול מכל הצדיקים (בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סו) ומסביר מוהר"ן ז"ל, מי שיכול לגלות לנו דברים פאלו, זה הצדיק האמת; כי מי שמגלה דברים נפלאים פאלו, שגם אני הקטן והפחות יכול לשוב בתשובה שלמה, וגם בי יכולה להכנס תשוקה חזקה ללמד תורה, ואני יכול לעשות כמעשי הצדיק, זה מוכרח להיות כח עליון, כח של הצדיק האמת. ואין זה משפיל צדיקים אחרים, אדרבה, חכמינו הקדושים אומרים (סנהדרין ז'): פל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר (ישעיה ס, כא): "ועמך כלם צדיקים"; וכן פתוב בזהר, שפל יהודי נקרא צדיק, ואומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כג), שיש דרגות בצדיקים, עד שיש צדיקים שהם מנהיגי הדור ומנהיגים את אחרים — אשריהם ואשרי חלקם! אבל יש צדיק אמת, שהוא נקדת האמת שבין כל הצדיקים, וכל הצדיקים מקבלים ממנו. והם היחידי סגלה שהיו בכל דור ודור; כי תמיד היו יחידי הדור גדולי ישראל, והם הצדיקי אמת, ואנו צריכים לכבד את כלם. ובענין צדיקים אמתיים, אמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן קצב), שבכל דור ודור יש צדיקים אמתיים, ומי שאומר שבדור הזה

אֲשֶׁר ג' לא בַּנְחַל רכט

אין צדיקים, הוא מין ואפיקורס, כי כמו שהקדוש-ברוך-הוא נצחי, כן הצדיקים נצחיים ונקמים בכל דור ודור. וכתוב בספר "תפארת שלמה" מהצדיק הקדוש מרדומסק זי"ע, שמפרש את הברכה: "צור כל עולמים צדיק בכל הדורות", כמו שהקדוש-ברוך-הוא הוא בכל העולמות, כך יש צדיק בכל הדורות; בכל דור ודור יש צדיקים, ואלו הצדיקים מקבלים מהצדיקים הקודמים, וכן עוברת שלשלת עם ישראל, דור אחר דור, מסרת אחר מסרת, עד משה רבנו, שהוא הנה הצדיק האמת, וזה מה שהתנא מתחיל (אבות, פרק א'): "משה קבל תורה מסיני, ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה", עד ימינו אלו. לכן אשרי המתקרב לצדיק שבדור, שאלו הם התלמידי חכמים שבדור, חכמי ישראל המוסרים נפשם בשביל עם ישראל. וכמוכן, היכן שכתוב ב"לקוטי-מוהר"ן" — צדיק, זה סובב על רבנו ז"ל בעצמו, שהוא מגדולי מבחרי הצדיקים שהיו בכל דור ודור.

הדורש שלומך...

ג' לא.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר שלח ה'תשל"ט.

ששון ושמחה ישיגו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך היקר לנכון קבלתי, ומאד מאד אני שמח שאתה דן אותי לכף זכות, כי כן היא האמת, טרדותי רבו כמו שרבו, ובפרט שמחר הוא ערב ראש חודש תמוז, ונעשה שלש שנים מיום שהתאספו עלי וכו', וחתמו פנגדי וכו', מאז התחלתי להתרשל מאד מלכתב, ובפרט לארץ ישראל. ובכלל נתקיים בי, בעוונותי הרבים, מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קפא), עיני שם; הגם, שהרבה מחשובי וזקני אנשי שלומנו, בקשו ממני מחילה וכו',

אף-על-פי-כן מרב חלישות הדעת שגִּרְמוּ לִי, הפסקתי בכלל ובפרט לכתב. אף כשָׁבָא אֵלַי מִכְּתָב כְּמִכְתָּבְךָ, שְׁאַתָּה כּוֹתֵב, שֶׁהַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים מְחִיִּים וּמְחַזְּקִים וּמְאַמְּצִים אוֹתְךָ וְכוּ', אִזּוּ מִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים נִפְתַּח בִּי, כִּי אֲנִי רוֹאֶה, שְׁלֹא לְרִיק הָיָה יְגִיעִי, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הֶאֱמַת יוֹדֵעַ, כִּמְהָ מִיָּנִי מְרִירוֹת וְיִסּוּרִים סְבֻלְתִּי עַד שֶׁכְּתַבְתִּי וְכוּ', וְעַד שֶׁהִבֵּאתִי לְבֵית-הַדְּפוּס, וְעַד שֶׁנִּדְפַּס, וְעַד שֶׁנִּכְרַךְ, וְעַד שֶׁנִּתְפַּשֵּׁט בְּעוֹלָם, וְעַד שֶׁעוֹשֶׂה הַפְּעֵלָה הֶרְאוּיָה וְכוּ'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! הַחַיִּים הֵם מְלֵאֵי נְסִיוֹנוֹת, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן פ'): בְּנֵי-אָדָם יֵשׁ לָהֶם כֹּחַ לִמְנַע וּלְהִסִּית אֶת הָאָדָם וּלְרַחֲקוֹ מֵעֲבוּדַת הַבּוֹרָא וּמִצְדִּיקֵי אֱמֶת, יוֹתֵר מִהַיֵּצֵר הָרַע וְכוּ', עֵינַי שָׁם; וּבִפְרָט עַל-יְדֵי קַלְפַּת הַלִּיצְנוֹת הַמִּתְפַּשֵּׁט עֲכָשׁוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְהִנְצֵל מִזֶּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי גִדּוֹל מִדַּת הַתְּמִימוֹת שְׁאֲנוּ מְקַבְּלִים מִרַבֵּנוּ ז"ל. וְכֹאֲשֶׁר דִּבְרַנּוּ הַיּוֹם בְּשַׁעַת לַמוֹד סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת (מַעֲשֵׂה ט', מַחֲכֵם וְחֵם), שֶׁתִּכְףּ-וּמִידָה כְּשָׁבָא הַשְּׁלִיחַ, וְאָמַר לָתֵם, שֶׁהִמְלִךְ רוּצָה שֶׁתִּבּוֹא אֵלָיו, שְׁאַל: "נֶאֱהָר אֲנִי לִיצְנוֹת!" וְכִשְׁהִשִּׁיבוּ לוֹ: בּוֹדְאֵי בְּלִי לִיצְנוֹת! רַץ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה אַחֲרֵי הַשְּׁלִיחַ, וְלֹא הָיָה פְּנָאֵי אֶפְלוּ לְהִשִּׁיב לְאִשְׁתּוֹ וְכוּ', כִּי כָּךְ צְרִיכָה לְהִיֹּת עֲבוּדַת אִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, תִּכְףּ-וּמִידָה כְּשֶׁנִּכְנָסֵת בּוֹ תְּשׁוּקָה חֲזָקָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, צְרִיכִים לְרַדֵּף אַחֲרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת וְהַתְּשׁוּקָה בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְאִסּוּר לְהִתְקַרֵּר כָּלֵל, וְאֶפְלוּ כְּשֶׁעֲדִין אֵינּוּ יָכוּל לְקַרֵּא וּלְהִבִּין מַה כְּתוּב בְּמִכְתָּב שֶׁהִמְלִיךְ שְׁלַח בְּעִבּוּרוֹ, רַק אוֹמְרִים לוֹ הַתְּמַצִּית, שֶׁהִמְלִיךְ רוּצָה שֶׁיִּבּוֹא אֵלָיו, צְרִיכִים תִּכְףּ-וּמִידָה לְרוּץ בְּזְרִיזוֹת וּבְשִׂמְחָה וּבְחִיּוֹת וְכוּ' (עֵינַי שָׁם בְּאַרְיֵכוֹת, הַמוֹסֵר הַפְּשוּט הַיּוֹצֵא מִהַמַּעֲשֵׂה הַזֶּה).

וּבִפְרָט אַתָּה, חֲמֻדַּת לְבָבִי! אַחֲרֵי שֶׁעֲבַר עָלֶיךָ זֶה יָמִים וְשָׁנִים וְכוּ' מַה שֶׁעֲבַר וְכוּ', וְתִהְיֶה לְאֵל, זְכִיתָ בְּזִכְיוֹת חֲנּוּם לְהַתְּוֹדַע מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה וּמִסְפָּרִים קְדוֹשִׁים כְּאֵלוֹ, עָלֶיךָ לְקַיֵּם אֶת כָּל הַנְּאֻמַּר שָׁם, וּבִפְרָט — לְהִיֹּת רָגִיל לְסִתָּם עֵינֶיךָ מִהִבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, וּלְדַבֵּק

אֲשֶׁר ג' לב בְּנַחֵל רלא

עֲצָמָךְ בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וּתְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַרֵךְ, וּתְבַקְשׁוּ בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים כָּל מָה שְׁאַתָּה צָרִיךְ, וּכְשֶׁתִּתְמַד בְּזֶה, אַז תִּזְכֶּה לְרֵאוֹת נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת עַד מְאֹד, כִּי יִפְתַּח לְךָ לִבְךָ וְיַדְעָתָךְ בְּהֶאֱרָה וּבְזִיו וּבְנֻעַם תְּשׁוּקַת חַיּוֹת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְתֹאִיר לְךָ תְּמִיד אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַרֵךְ, וְאִיךָ שְׁאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבַרֵךְ כָּלֵל, אֲשֶׁר אֵין לְךָ עוֹד תַּעֲנוּג וְנֻעַם וְחַיּוֹת מְעַרְבוֹת יְדִידוֹת תְּשׁוּקַת הָאֱמוּנָה הַפְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ.

אָחִי, אָחִי! רַק חֲזֹק וְאַמֵץ מְאֹד מִכָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, וְהִתְגַּל עֲצָמָךְ לְבָרַח רַק אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמָךְ קְבִיעוֹת חֲזָקָה בְּכָל יוֹם לְרַקֵּד עַל-כָּל-פָּנִים אֲפֵלוּ מְעַט דְּמַעַט, כִּי הִרְקוּדִים וְהַמְחָאוֹת כַּף אֶל כַּף מִמַּתִּיקִים אֶת הַדִּינִים (עֵינִי לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'); וּבִפְרָט בְּעַתִּים הַלְלוּ, שְׁבָאִים בְּכָל יוֹם בְּשׁוֹרוֹת מְבִהִילוֹת מִהֲצִיּוֹן הַקְּדוֹשׁ, שֶׁהַתַּפְּשׁוּטוֹ הַרְשָׁעִים, יִמַּח שָׁמַם, וְרוֹצִים לְעַקֵּר אֶת עֲצָמָם וְכוּ'. הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ יִמַּתִּיק אֶת הַדִּינִים מֵעֲלֵינוּ וּמֵעַל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל, וְיִתְגַּלֶּה אֹר הַגְּנוּזֵי שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

הַהֲכָרַח לִי לְקַצֵּר מְרַב צַעַר וְעֲגַמַת נַפְשׁ שְׁיֵשׁ לִי אוֹדוֹת צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל. וְצָרִיךְ שְׁתַּדַּע, שְׁמְאֹד מְאֹד הַחֲחִיתָנִי עִם מַכְתָּבְךָ, שֶׁהַסְּפָרִים עָשׂוּ אֶצְלְךָ רֶשֶׁם גְּדוֹל לְטוֹבָה, וְכֵן שְׁאַתָּה מִתְמַד מְאֹד בְּסִדְרֵי-דִרְךָ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. אֲקַוֶּה לְשִׁמְעַ מִמָּךְ בְּקִרְוֹב רַק טוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' לב.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַרֵךְ, אֹר לְיוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי קִנְח ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְהַאֲבִיחַ הַיָּקָר לִי מְאֹד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר.

אוֹדוֹת הַבְּלִבּוּלִי דַעַת שְׁנִיתָהוּוּ בְּעֵינַי צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, לֹא אֲדַע מַה לֹּמַר לְךָ. דִּבְרַתִּי הַיּוֹם אֲרַבַּע פְּעָמִים לְאַרְצֵי יִשְׂרָאֵל, וְכֵן פֹּה

רלב אֲשֶׁר ג' לב בְּנַחֵל

מְטֻלְפָּנִים אֵלַי בְּכָל פֶּעַם, וּבְאִמַּת אַחַר יָשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי יְכוּלִים לְהִבִּין כִּי כָל הָעֲנָן הוּא רוֹחֲנִי מְאֹד, וּמָה יֵשׁ לָנוּ לְהִתְעַרֵב בְּזֶה?! אֲךָ עָלֵינוּ לְהִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי פְעֻלוֹת וְהִשְׁתַּדְּלוּיּוֹת, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים יִפְסִיקוּ לְעֵבֵד שָׁם, עַד שְׂיָבֹא אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְיִרְאוּ מָה יֵשׁ לַעֲשׂוֹת, וְאֲנִי הִצַּעַתִּי אֶת הָאֲבָרָה ... כִּי הוּא הִיָּה שָׁם כְּבָר שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה פְעָמִים, וּמִכִּיר הֵיטֵב אֶת הַמָּקוֹם, אִם, חֵס וְשָׁלוֹם, כְּבָר הָרְסוּ אֶת הַבַּיִת שֶׁבְּרַחוּב בִּילְנֹסְקִי מִסֵּפֶר 1 (הֵינּוּ הַבַּיִת שֶׁבְּחֻצְרוֹ שָׁם הַצִּיּוֹן הַקָּדוֹשׁ), וְכֵן הִסְפִּימוּ לִי כַּמָּה מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲבָל מִקְדָּם דִּבַּרְתִּי עִם אֶחָד מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהוּא מְעוֹרֵר שִׁיסְעוּ תַּכְף-וּמִיד מִנֵּן אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִרְאִים וְשָׁלְמִים, שְׁאִם חֵס וְשָׁלוֹם, נִצְטָרֵךְ לְפָנוֹת, שְׂיִהִיו שָׁם עַל-כָּל-פָּנִים מִנֵּן מְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ. וְעַל-כֵּן הַדָּבָר עָדִין מְטֹל בְּסִפְקָ עַד מִחָר אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים עוֹד כַּמָּה יָמִים. וְר' ... נְרוּ יֵאִיר, סִפֵּר לִי בְּטֹלְפוֹן, שֶׁהַיּוֹם עָרְב־רֵאשׁ חֹדֶשׁ תַּמּוּז, הִיָּה יוֹם תְּפִלָּה אֲצֵל כָּל־לְיוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּירוּשָׁלַיִם, וְתַקְעוּ בְּשׁוֹפָר אַחַר כָּל פֶּעַם הַזְּכָרַת הַיּוֹם מְדוּת שֶׁבְּסֹדֵר יוֹם כְּפוּר קָטָן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתֵנוּ וְתַקִּיעֵתֵנוּ, וְיַעֲלֶה לְרָצוֹן לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִמְתַּקֵּנוּ הַדִּינִים מֵעַל הַצִּיּוֹן הַקָּדוֹשׁ, וּמֵעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְיִוָּתֵר מִזֶּה אֵינִי יוֹדֵעַ מָה לְכַתֵּב לָךְ.

אֲבָל כָּל הָעֲנָן עֲשָׂה זְעוּזָע גָּדוֹל, וְהַכְּנִיס רְעָדָה וּפְחַד גָּדוֹל אֲצֵל כָּל־לְיוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְכָל אֶחָד שָׁכַח אֶת הַשְּׂטִיּוֹת וְהַחֲשׁבוֹנוֹת הַפְּרָטִיִּים שִׁישׁ לוֹ עִם חֲבֵרוֹ. וּמִי יִתֵּן, שְׁנִזְכֶּה לְהִתְאַחֵד עִכְשָׁו בְּאַחֲדוֹת אֲמִתִּית וּבְאַהֲבָה חֲזָקָה, וְאִזְ דִּיקָא יֵאִיר עָלֵינוּ אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, הַמְּאִיר רַק בְּמָקוֹם הָאֲחֻדוֹת. וְעָלֵינוּ מְטֹל חוֹב קָדוֹשׁ לְבַקֵּשׁ עִכְשָׁו שְׂיִתְגַּלֶּה אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲוֵן זָאל זִיךְ אוֹיִם פִּירְעֵן דַּעַם הַיִּלְיָגְעֵן רַבִּינֵס רְצוֹן^ה, וְכִמּוֹ שֶׁהוּא ז"ל יִרְצֶה — כֵּן יִהְיֶה. וְכְבָר נִשְׁמָעָה הַשְּׂמוּעָה הַמְּבַהֵלָה בֵּין הָעוֹלָם, וְנִעֲשֶׂתָה הַתְּעוֹרְרוֹת גָּדוֹלָה. לַעֲת עֵתָה אָנוּ מְחַפְּסִים לְתִשׁוּבָה, וְיְכוּל לְהִיּוֹת, שְׁגָם אֲנִי אֲצְטָרֵךְ עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְנִסְעַ לְעִיר אוּמָן, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

(ה) שִׁיצָא מִהַכַּח אֵל הַפַּעַל רְצוֹן רַבֵּנוּ הַקָּדוֹשׁ.

אֲשֶׁר ג' לג בְּנַחֵל רלג

יְנַהֵיג אוֹתָנוּ בְּדֶרֶךְ אֱמֶת, וְעַל-כָּל-פָּנִים אִם לֹא יִהְיֶה אַחֵר, אֲנִי מוֹכֵן לְנִסְעַ לְבִדִי, וְהִנְנִי מוֹסֵר עֲצָמִי אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יוֹלִיכֵנִי כְּרָצוֹנוֹ.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ לְהִתְעוֹרֵר בְּהִתְעוֹרְרוֹת חֲזָקָה, וְלָשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמֶת לְאֱמֶתָהּ, וְלִשְׁמֹר עֲצָמָנוּ מִכָּל רַע — בֵּין בְּמַחְשָׁבָה, בֵּין בְּדַבּוּר וּבֵין בְּמַעֲשֵׂהָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְתַקֵּן אֶת נַפְשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה שְׁלָנוּ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' לג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר קִנְח, רֹאשׁ הַחֵדֶשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר.

הִנֵּה, יַעַן שְׂאֵתָה מִבְּקֵשׁ מִמֶּנִּי כָּל-כֹּף לְכַתֵּב לָךְ, וּבְכַפְרֵט שְׂאֵתִי מוֹל הִיָּה יוֹם הַלְדָת שְׁלָךְ, וּמוֹכָא בְּסַפְרֵים הַקְדוּשִׁים, שְׁהִיִּים הֵהוּא מְסַגֵּל מְאֹד. וּמְסַפְרֵים שְׁמוֹהֵרְנָתָ וְ"ל צוּה לְהִיֹּת עַר בִּיִּים הַהִלְדָת, וְלְהִרְבּוֹת בּוֹ בְּתוֹרָה וּבְתַפְלָה, כִּי בִיִּים הַזֶּה יִרְדָּה נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם וְכוּ', וְעַל-כֵּן יֵשׁ בּוֹ סִגְלָה גְדוֹלָה לְחֻזַּק עֲצָמוֹ מִחֲדָשׁ. וְכֵן מוֹהֵרְנָתָ וְ"ל בְּעֲצָמוֹ עֲשֵׂה סַעֲדָה בִּיִּים הַהִלְדָת שְׁלוֹ בְּחַמְשָׁה-עֶשֶׂר בְּשַׁבָּט, וְכֵן רְאוּי לְהִתְנַהֵג לְכָל אִישׁ פֶּשֶׁר וְעוֹבֵד הַשֵּׁם. וְאִף שִׁישׁ מִפְּקַפְקִים עַל זֶה, וְאוֹמְרִים שֶׁרַק בִּיִּים הַהִסְתַּלְקוֹת עוֹשִׁים יוֹמָא דְהַלּוּלָא, כִּי אִזּוּ הוּא בְּטוּחַ, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, גָּמַר עֲבוּדָתוֹ בְּשְׁלוֹם בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהוּא עַל דֶּרֶךְ שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (שְׁמוֹת רַבָּה, פְּרָשָׁה מַח, סִימָן א') עַל הַפְּסוּק (קִהֲלֵת ז, א): "וַיּוֹם הַמָּוֹת מִיּוֹם הַהִלְדוֹ", יוֹם מִיתָתוֹ שֶׁל אָדָם גְּדוֹל מִיּוֹם לִידָתוֹ, לְמָה? שְׁבִיִּים שְׁנוּלָד בּוֹ, אֵין אָדָם יוֹדֵעַ מַה מַּעֲשָׂיו, אֲבָל כְּשִׁמַּת מוֹדִיעַ מַעֲשָׂיו לְבָרִיּוֹת, הוּי יוֹיִים הַמָּוֹת מִיּוֹם הַהִלְדוֹ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; אִף-עַל-פִּי-כֵן כָּל אִישׁ פֶּשֶׁר וְצַדִּיק, כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּזֶה הָעוֹלָם וְעֲבוּדָתוֹ הִיא בְּזִכּוּי הַרְבִּים,

רלד אָשֶׁר ג' לג בַּנְּחָל

וְלַחֲזִיר בְּנֵי-אָדָם בַּתְּשׁוּבָה וְכוּ', הוּא גַם-כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה בְּחַיִּים חַיִּיתוֹ, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אָבוֹת ה, יח): "כָּל הַמְּזֻכָּה אֶת הַרְבִּים, אֵין חֲטָא בָּא עַל יְדוּ", עֵינֵי שָׁם; וְכֵן צָדִיק וְאִישׁ כָּשֶׁר אֲשֶׁר נֶעֱשָׂה שָׁכֵן לַעֲפָר בְּחַיָּיו (סוֹטָה ה.), וְכָל יָמָיו הוּא זוֹכֵר עַל אַחֲרֵיתוֹ וְכוּ', אָדָם כְּזֶה גַם-כֵּן יָכוֹל לַעֲשׂוֹת סְעֵדָה בְּיוֹם הַהִלָּדֶת שְׁלוֹ, וְאֵין מֵה לַפְּקַק בְּזֶה, אֲדַרְבֵּה, רְאוּי לְשִׂמְחָה, שְׂבִיּוֹם זֶה יֵרְדֶה נִשְׁמָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ, הַמְּזֻכָּה אֶת הַרְבִּים, וּמְחִזְרָה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַבְיָהֶם שְׂבִשְׂמַיִם.

וְהִנֵּה, תַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ חֶלֶק גָּדוֹל בְּעֶסֶק הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל זְכוֹת הַרְבִּים בַּהֲפָצַת הַמַּעֲיָנוֹת חוּצָה, שְׂאֵתָה עוֹסֵק לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וּמִי יִתֵּן, שְׂתוֹסִיף כְּהִנֵּה וְכַהֲנֵה אֶלֶף פְּעָמִים, כִּי לְמַעַלָּה אֵין שְׁעוֹר, וּבַפֶּרֶט עֲכָשׁוּ, שְׁנַעֲשֵׂתָה שְׁעֲרוֹרֶיךָ אֹדוֹת הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וְיֵשׁ בְּלִבּוֹל וְחִלּוּקֵי דַעוֹת גְּדוֹלִים בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְכוּ', אֲנִי רוֹאֶה שֶׁהַתַּפְּקִיד שֶׁלֵּנוּ צָרִיךְ לִהְיוֹת — לְהַגִּיעַ לְכָל שְׂכָבוֹת הָעָם, וּלְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לָהֶם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְדִיָּקָא אֱלוֹ הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, אֲשֶׁר הֵם כְּלִים יְפִים לְהַשְׁקוֹת בָּהֶם צְמֵאִים, וְלַחֲחִיּוֹת בָּהֶם עֵינַיִם וְכוּ', אוֹתָם דִּיָּקָא צְרִיכִים לְהַפִּיץ, כִּי סִפְרִים אֱלוֹ הֵם לְדוֹר הַצֶּעִיר, אֲשֶׁר הֵם יַחֲיוּ עֲצָמָם בָּהֶם מְאֹד, וְיֵשׁוּבוּ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ עַל יָדָם. וּמְאֹד אֲנִי מַצְטַעֵר, כִּשְׂאֵנִי רוֹאֶה, שְׂאֵתָה מִתְעַרֵּב בְּשִׁטּוֹת וְכוּ', כְּמוֹ שְׂעֵשִׂיתָ בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ אֹדוֹת הַנְּסִיעָה וְכוּ', וְכַמְעַט וְכַמְעַט שֶׁהַכְּנֶסֶת אוֹתִי בְּאִיזוֹ מַחֲלַקַּת חֲדָשָׁה, חַס וְשְׁלוֹם וְכוּ'.

כַּלָּךְ, אֶהוּבִי, יְדִידֵי הַיָּקָר, מְדַבְּרִים כְּאֵלוּ! כָּל מַחֲשַׁבוֹתֶיךָ וְחוּשֵׁיךָ וְחֲרִיצוֹתֶיךָ צְרִיכִים לִהְיוֹת יוֹמָם וְלַיְלָה, אֵיךְ יְכוּלִים לְהַפִּיץ יוֹתֵר דַּעַת וְסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, לְחַשֵּׁב מַחֲשַׁבוֹת אֵיךְ וּבְאִיזוֹ דֶרֶךְ וְאֵפֶן יְכוּלִים לְהַבִּיא דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל. וְזֶהוּ עֵקֶר תְּקוּנָךְ לְכָל מֵה שְׂעֵבֵר עָלֶיךָ בְּכָל הַגְּלוּלִים וְכוּ'. וְיֵשׁ עוֹד דְּבָרִים בְּגוֹ וְכוּ', וּמִי יִתֵּן שְׂיִתְעוֹרֵר לְבָבְךָ עוֹד פַּעַם לְהַפִּיץ אֶת הַסִּפְרִים, כְּמוֹ שְׂעֵשִׂיתָ פַּעַם, שֶׁהֲלַכְתָּ בְּכָל בַּיִת-מְדַרְשׁ וּבְכָל בַּיִת.

אֲשֶׁר ג' לַד בְּנַחַל רַלָּה

אודות שדוכים, אל תדאג כלל, פי הכל כְּבָר מוֹכֵן בְּעִבּוּרָךְ,
וּכְשִׁישְׁלָם הַבְּנִין שְׁאַתָּה צָרִיךְ לְהַפְגִּיט בּוֹ, אִזּוּ בֵּא תְּבַא בְּרִנָּה בֵּת זּוּגָךְ,
וְתִבְנֶה בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל.

תֵּאמִין לִי, שֶׁהִיָּה בְּרִצּוֹנִי לְהֵאָרִיךְ לָךְ, אִךְ מִחֲמַת רַב הַטְּרָדוֹת,
הֵהָרַח לְקַצֵּר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַגִּיל לְבַקֵּשׁ בְּכָל פֶּעַם אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: רַבּוֹנוּ שֶׁל
עוֹלָם, זְעֵה דְעַם הַיִּלְיָגָעַן רַב־יָנִיס אִוֹר זָאל אַרִיין שְׁיִינְעַן אִין אֲלַע
אִידִישֶׁע הֶעֱרָצְעֵר¹; וּבְזָכוֹת זֶה יִזְכֶּה שְׁגָם אֲצִלוּ יִפְגֹּס.

ג' לַד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֹר לְיוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר קַרְח, רֵאשׁ חֲדָשׁ תַּמּוּז ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְיַדֵּי הַיָּקָר, שׁוֹתָה מִמֵּי הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מְקוֹר
חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

אֶת הַטְּלָגֵרָם לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלְהַשִּׁיבָךְ — אִין עֲכָשׁוּ מַה לְהַשִּׁיב,
כִּי כָּלְנוּ עֲכָשׁוּ כְּסוּמִים בְּאַרְבָּה, אִין יוֹדְעִים שׁוּם דְּבָר מַה נַּעֲשֶׂה שָׁם,
רַק שְׁנַי אַבְרָכִים מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ נָסְעוּ אֶתְמוֹל מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל לְלוֹנְדוֹן,
לְקַבֵּל דְּרָךְ שָׁם וַיְזַה, אִוִּילִי יוֹכְלוּ לְהַפְגִּיט לְרוֹסְיָה, וַיִּסְעוּ שָׁם בְּאַיְזָה
אַפֵּן שָׂרַק יִהְיֶה אֶל צִיּוֹן רַבּוֹנוּ ז"ל, לְמַעַן לְהַתּוֹדֵעַ מַה נַּעֲשֶׂה, וְהֵאֵם
כְּבָר הַפְּסִיקוּ מִלְחָפּוֹר, כִּי כָּפִי שֶׁנִּשְׁמַע לָנוּ עַל-כָּל-פְּנִים הֶעֱמִידוּ לַעַת
עֲתָה אֶת הָעֵבֹדָה, אִךְ מִי יוֹדֵעַ?! וְאֶת גְּדֹל הַשְּׁבָרוֹן-לֵב שֶׁיֵּשׁ לָנוּ
וּלְכָל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ — תְּבִין מַעֲצָמָךְ, וְאַנְחָנוּ עוֹמְדִים וּמִתְפַּלְלִים,
שֶׁתִּבְטַל הַגְּזֵרָה וְכו'.

(1) רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם, רֵאָה שְׁיֵאִיר אִוֹר רַבּוֹנוּ ז"ל כְּלַבּוֹת כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

רלו אָשֶׁר ג' לה בַּנְחָל

ואודות לפנות, עדין אין ברור, בנדאי אם לא תהיה ברה, יהיה ההכרח, אבל לעת עתה אסור להכניס דבר זה במחשבה, כי המחשבה יש לה כח גדול (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצג); ואתמול עשו בירושלים יום תפלה, וגמרו את כל ספר התהלים בצבור, וגם תקעו בשופר בכל פעם שאמרו י"ג מדות בסדר יום כפור קטן, והשם יתברך יקבל את תפלותינו ברחמים וברצון.

את המכתב הזה אני שולח עכשו עם איש אחד, שנוסע מחר בבקר לקנדה, ובערב תקבלו מידו. והשם יתברך ישמיענו בשורות טובות.

הדורש שלומך...

ג' לה.

בעזרת השם יתברך, אור ליום חמישי לסדר קרח ה'תשל"ט.

שלום וברכה לידידי היקר, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

דע לך, ידידי היקר! כי מהלילה הזה מתחיל אצלנו ענין חדש לגמרי, אקנה שתרגיש זאת בענין הנהגותי עמך וכו', כי נתברר לי ענין חדש לגמרי, והתורה שלמדנו בלקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן מ"ח, שיכת לענין הנ"ל מאד. ותמצית הדבר, פי כתיב (איוב טו, ג): "הקץ לדברי רוח וגו'; כל הצרות שנתהוו בעולם הן רק מחמת שנחסר הרבי, עד שגם אצל אנשי שלומנו מתקוטטים אחד עם חברו, כי נתהפך אצלם רבי' אל אותיות רי"ב, והכל מחמת פגם הדבור, שאז, רחמנא לצלן, נתקים אצלם: יצירה לביש, ומרים החיים יותר ממות. מה שאין כן, כשאדם שומר את דבורו, ומדבר רק אליו יתברך, ואינו מדבר מאחרים כלל, אז זוכה, שיאיר לו אור השכינה, שהיא בחינת ספה, והוא שרוי בארץ ישראל, והרבי עמו וכו'.

אֲשֶׁר ג' לה בְּנַחֵל רלז

הַעֲקֵר, חֲמַדַּת לְבָבִי! צְרִיכִים לִידַע בְּכָל פַּעַם, שְׂאִין יוֹדְעִים
כָּלֵל, וְצָרִיף לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לֹא לְהִתְעַרֵב בְּשׁוּם עֲסָקִים הַשְׂיִכִּים
לְאַחֵרִים. עֲנִינֵינוּ הוּא רַק דְּבַר אֶחָד — לְהַפְיֵץ דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל
קְצוּי תֵּבֵל. וּבַפְּרָט לְהַזְרִים אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבַתְךָ הַנְּצַחִית, כָּלֵף כָּבֵר מִדְּמִיוֹנוֹת וּפְתוּיִים!
בְּרַח לָךְ רַק אֱלֹוֵי יִתְבָּרַךְ. וּכְדֹא לָךְ לְבַלּוֹת שְׁעוֹת שְׁעוֹת בְּכָל יוֹם
לְסַדֵּר אֶת הַסְּפָרִים, וּלְאַרְזֵם בְּחַבִּילוֹת וּלְשַׁלְּחֵם אַחֲרֵי-כֵן לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל, וְהִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדוֹרוֹת עוֹלָם.

הַרְגֵּל עֲצָמָךְ תָּמִיד לְחַשֵּׁב רַק מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ, וְתַכְנִיס הַיֵּטֵב
בְּדַעְתְּךָ, כִּי אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵז תְּהִיָּה מְסַבֵּב עִם אֱלֻקוֹת כִּסְפָּה.
וְסוּפָה גִימְטְרִיָּה צ"א, כְּמִגְנֵן שְׁנֵי הַשְּׁמוֹת הַנִּי"ה אֲדָנִי", אֲשֶׁר זֶהוּ
הַיְחוּד בֵּין זַעִיר אֲנִפִּין לְמַלְכוּת. וּכְשֶׁאֲדָם מְקַשֵּׁר אֶת הָעוֹלָם הַזֶּה
לְעוֹלָם הַבָּא, הֵינּוּ שְׂיודֵעַ הַיֵּטֵב בְּבְרוּר גְּמוּר, שְׂאִין בְּלַעְדֵּי יִתְבָּרַךְ
כָּלֵל, אֵז כָּבֵר לֹא אֲכַפֵּת לוֹ הַחַיִּים כָּלֵל, כִּי אֵין חֲלוּק וְהַפְּרָשׁ אֲצִלוֹ
בֵּין חַיִּים לְמִיתָה (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּהָר"ן, חֵלֵק א', סִימָן כ"א), כִּי הֵאֵי עֲתִיקָא
גְּלִיָּא רַעְוָא דִּילָהּ, וּכְדִין כָּל אֵינוֹן סְטְרָא אַחְרָא בְּטֵלִין וּמִתְפָּרְדִין
מִנָּה!.

תְּאַמֵּין לִי, שְׂאַחֲרֵי כָּל הַצְּרוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַהֲרַפְתָּאוֹת שְׁעַבְרוּ
כָּבֵר עֲלֵינוּ, וּבַפְּרָט עָלִי — בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, הַכֵּל כְּלֹא כְּנִגְד
דְּבָקוֹת אַחַת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְנִגְד זְכוּי הַרְבִּים אֶחָד, שְׁשׁוֹלְחִים חֲבִילָה
אַחַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל לְבֶן-אָדָם אֶחָד. עוֹד יְבוֹא יוֹם, שְׁנִזְכֶּה כָּבֵר
לְהַפְשִׁיט אֶת גּוּפֵנוּ הַגִּשְׁמִי, וְשֵׁם בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן נִתְּוֹדַע, כִּי כָּל אֱלוֹ
הַמְּצִרִים וּמְצַעְרִים אוֹתֵנוּ, הֵיוּ נִצְוִצֵי קִרְח וְעֵדָתוֹ, מְלֹאכֵי חֲבִלָה
מִמֶּשׁ, הַרוֹצִים לְעַכֵּב וּלְהַסְתִּיר אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ הַמְּאִיר לְכָל הָעוֹלָם,
כְּמוֹ שְׁכָתוּב (יִחְזָקֵאל מִג, ב): "וְהָאֲרֵץ הָאֵירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'.

ז) כִּי הַכְּחִינָה הַגְּבוּהָה הַזֶּה שֶׁל 'עֲתִיקָא' מְגַלָּה אֶת הַרְצוֹן שְׁלֵהּ, וְאֵז כִּי אֱלוֹ מִהַצַּד הָאֲחֵר
בְּטֵלִים וְנִפְרָדִים מִמֶּנָּה.

רלה אֲשֶׁר ג' לה בַּנְחַל

אני יודע היטב מה שעובר עליך וכו' ובפרטי פרטיות וכו', אך עם כל זאת עליך לדעת, כי הכל נסתר ונעלם מבני-אדם, וכל מה שהאדם קרוב יותר אליו יתברך, יותר זורקים ומרחקים אותו ממנו יתברך, ויותר צרות עוברות עליו וכו', והוא מטעמים הפמוסים, וקצת יכולים להבין מרחוק; כי השם יתברך הוא אב הרחמן, המנהיג עולמו בחסד וברחמים, ואוהב מאד את צדיקיו, והיות שגאות היא עבודה זרה ממש, ועוקרת את האדם לגמרי ממנו יתברך, על-כן השם יתברך כבר מסבב סבות פאלו, שיקומו עליהם אנשים רשעים, והם יחלישו את דעתם, וישברו את לבם, עד שעל-ידי-זה בעצמו יתבטלו בעיני עצמם לגמרי, ויבאו לבטול כזה וכו', בטל ומבטל בו יתברך. וכל מה שיש לאדם צרות וחלישות הדעת, מחלקת ובלבולים, יותר מאירה בו נקדת המשיח, כמוכא בגמרא (תענית כב:): כשירו ביאשיהו המלך ועשאוהו ככברה, חזא ירמיהו שפתייה דקא מרחשין, אמר: שמא, חס ושלום, מילתא דלא מהגנא אמר אנב צעריה גחין ושמעיה דקא מצדיק עליה דינא אנפשיה, אמר (איכה א, יח): "צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי", פתח עליה ההוא שעתא (שם ד, כ): "רוח אפנו משיח ה'", עין שם; ובאמת במאמר זה יש סוד נפלא; כי הנה ידוע, שמשיח יזכה ליחידה דיחידה, כמו שאמר רבנו ז"ל (עין תי-מיהר"ן), ופרושו, הוא, כי יש חמשה פרצופין: אריף אנפין אבא ואמא זעיר ונוקבא, שהם כנגד נפש, רוח ונשמה, חיה, יחידה, וכל בחינה פלולה מפל הבחינות; הינו בנפש בעצמה יש בה אלו החמשה פרצופים: נפש דנפש, רוח דנפש, נשמה דנפש, חיה דנפש, יחידה דנפש, וכן למעלה: נפש דרוח, רוח דרוח, נשמה דרוח וכו' וכו', עד שמגיע ליחידה דיחידה, ודבר זה לא יזכה לזה רק משיח בעצמו, כי אז תבטל ההנהגה הטבעית לגמרי, ויאיר רק אריף אנפין דקדושה, ואז יזכה כל אחד להגיע לבטול כזה, עד שלא יראה לפני עיניו רק יחידה דיחידה, שידע יחודו יתברך, ואז יצדיק על עצמו תמיד את הדין, שכל מה שיעבר עליו יאמר כנ"ל: "צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי", ואז דיקא שיף לומר עליו "רוח אפנו משיח ה'", כי הוא מאריף רוחיה, כי יודע שהכל ממנו יתברך, וזוהי מדרגת יחידה

אֲשֶׁר ג' לה בְּנַחֵל רלט

דיחידה, שהוא בטל לגמרי במציאות, ולא אכפת לו כלל מה נעשה סביבו, רק הכל אלקות גמור הוא. ומחמת שעדין לא הגיע הזמן לזה, על-כן בעוונותינו הרבים, עכשו קדם התגלות מדרגה זו — אריף אנפין דקדשה, מתפשטת ומתגברת אריף אנפין דסטרא אחרא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רמב), וכל הדרכים בחזקת סכנת נאוף, רחמנא לצלן וכו', עין שם; ואי אפשר להנצל מזה, כי אם על-ידי רבוי צדקה. ועקר הצדקה — לזכותם לתכליתם הנצחית.

והנה, ידידי היקר! בכל אדם לפעמים נכנסת רוח רעה, והיא מכניסה באדם פחדים של הבל, לפחד מבני-אדם, וצריכים לגרש את הרוח רעה הזו, על-ידי רבוי תפלה והתבודדות ולמוד שלחן ערוף, מחבר רמ"א, המברר את הטוב מהרע, וכן להיות רגיל ביותר בטבילת מקוה, אפלו כמה פעמים ביום אחד. ועל-כן עשה זאת, בני, והנצל מהרוח רעה וכו', על-ידי שתקיים כל הנ"ל. ומה טוב ומה נעים, שתקבע לעצמך שעור קבוע ללמד בכל יום על-כל-פנים רק מחבר רמ"א בשלחן ערוף, וזה מברר ומזכך את הדמים הרעים, ומכניס בהאדם יראת שמים, וזוכים למצא את השערים הגנוזים (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפו); ומאד מאד אני שמח, שאתה התחלת ללמד משניות, כך ראוי לכל איש ישראל, שיהיה רגיל ללמד הרבה הרבה פרקים משניות בכל יום לטובת נשמתו.

והנה אפלו אם אאריך לך אלפי עמודים, לא אוכל לצמצם בכתב מעלת כל אחד מישראל, אף מה לעשות?! כי הרע מתגבר מאד מאד בכל מיני לשון-הרע ורכילות, עד אשר קצתי בהנהגות האלו, שבכל פעם ממשיכים אותי במחלקת חדשה. על-כן נספם בדעתי לקיים מה שאמר הנביא (עמוס ה, יג): "לכן המשפיל בעת ההיא ידם"; כי "יתבררו ויתלבנו ויצרפו רבים" וגו'. וזהו עקר הנסיון שלנו. פי כלל זה תנקט בידך, פי לפני בשר ודם, אף פעם לא תהיה יוצא ידי חובתך. ועל-כן מה ולמה להכנס בוכוחים, אם אמנם שגם דבר זה נספם אצלנו פעמים אין מספר, אף-על-פי-כן בכל פעם אני חושב, אולי אולי יכולים להחזיר עוד בני-אדם אליו יתברך, ולהאיר בהם את הדעת האמתית וכו', ואולי כדאי להוריד

רמ אשר ג' לה בנחל

את עצמו בכל מיני ירידות וקטנות והתלבשות וכו' (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ח', ובחלק ב', סימן צא), כדי להעלותם עד אין סוף, אבל עכשו אני רואה, כי לשוא יגיעי, והיא סכנה גדולה, כי עוד יכול להוריד את מקרבו לנוקבא דתהומא רבא (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נט), ושם מדבר מ"היכל-הקדש", ואת גדל הסכנה הכרוכה בזה, וכו', עין שם. על-פן הסכמתי לקיים מה שאמר לי אחד מאנשי שלומנו, משיח לפי תמו לעת ערב, כשיצאתי מהמקנה, כי חלם לו היום אחר הצהריים, כי אחד אמר לו הפסוק הזה (תהלים כג, ד): "כי אתה עמדי", והסביר לו, כ"י — הוא האזנים, את"ה — הוא העינים, עמדי" — הוא הפה והחוטם; כשזוכים לסתמם, אז דיקא יקיים אצלו 'כ"י את"ה עמדי". ובאמת כי תבות אלו עולות כמספר: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, ודיקא אם זוכים לסתם את עיניו, אזניו, חטמו ופיו מזה העולם, אז ידע כי אלופו של עולם עמו, כ"י את"ה עמדי", ודו"ק.

ועל-פן אבקש ממך מאוד מאוד לא לדחק אותי מהיום עם שאלות, כי לא אענה לך כלל רק בכתיב. ובכלל רצוני להפסיק לגמרי מלדבר עם בני-אדם, אחרי שעברו עלי כבר שלש שנים עם מרירות ומחלוקת, צרות ויסורים, בלבולים והרפתקאות, ורב טוב הצפון אבדתי על-ידי-זה וכו'.

על-פן, חמדת לבבי! נא ונא לבל תצער אותי, ועל שום דבר שאתה עושה אל יזכר ויפקד שמי, כי איני צריך שום פרסום כלל. ומכאן אני מגלה דעתי לכל אשר יחפץ להדפיס את אחד מספרי עוד פעם — הרשות בידו, רק שלא יזכיר את שמי עליו כלל. כי כתבתיו רק לזכות את ישראל, והם סלת דברי רבנו ז"ל ומוהר"ן ז"ל, ועל-פן מה ולמה להזכיר את שמי עליהם? ! וכן אבקש ממך ממש כעין צוואה, שתשתדל מאוד מאוד אחרי הסתלקותי מהעולם להדפיס את כל ספרי, אתה ו... גרו יאיר, ואל תעכבו את שום ברירה אשר תרצה גם-כן להדפיסם, וכן יוצאי חלצי, אין להם רשות לעכב, אדרבה, יגדיל תורה ויאדיר. כל פונתי באלו הספרים, רק שיתרבה כבוד שמים בעולם, ויתקרבו בני ישראל אליו יתברך,

אֲשֶׁר ג' לו בַּנְחַל רמא

וַיִּדְבְּרוּ עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, וַיִּתְמַיְדוּ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן עַל־פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל.

וְהִנֵּה כָּבֵד הֶאֱרַכְתִּי לָךְ, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עֲדִין לֹא הִתְחַלְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, כְּפִי שְׁאֵנִי מְרַגֵּשׁ, יִהְיֶה עֲכָשׁוּ נְסִיוֹנוֹת גְּדוּלוֹת בְּעוֹלָם, אוֹדוֹת אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, וְעַל־כֵּן עָלִינוּ לְהִזְרִים אֶת זֶרֶם אוֹרוֹ הַגָּנוּז שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אַתָּה אֵל תְּבַלְבֵּל אֶת עֲצָמְךָ מִמָּה שְׁנֹעֵשָׂה עֲכָשׁוּ בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמִינוּ וְכוּ'. אַתָּה רָאָה רַק לְשַׁלַּח אֶת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבִפְרָטִיּוֹת הַסִּפְרִים הַחֲדָשִׁים, לְכֹל קִצְוֵי תַבֵּל, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וְכֵן תִּרְאֶה לְנֹדֵב בְּכָל בֵּית־הַכְּנֶסֶת צָנוּעַ שְׁאִין שֵׁם מִתְּנַגְּדִים סָעַט "אֲשֶׁר בַּנְחַל", אֲשֶׁר לֵעַת עֵתָה יֵצְאוּ לְאוֹר רַק שְׁמוֹנֵה חֻלְקִים, וְגַם זֶה בְּכֻלָּל זְכוֹת הַרְבִּים, וְהוּא בְּכֻלָּל (תְּהִלִּים קו, ג): "עוֹשֶׂה צְדָקָה בְּכָל עֵת" — זֶה הַכּוֹתֵב סִפְרִים וּמִשְׁאִילֵם לְאַחֵרִים (כְּתוּבוֹת נ.).

אַחִי, אַחִי הַיְקָר! רָאָה לְקִים אֶת כָּל הַנ"ל, וְאִזּוּ טוֹב לָךְ לְנִצָּח.

הַדּוֹרֶשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה מְאֹד...

ג' לו.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, לִיל שְׁשִׁי לְסֻדְרַת קִרְחַת ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יָדִיד נִפְשִׁי, נָר לְהַצְדִּיק. נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

דִּינֵנּוּ בְּרִיף בְּאִקּוּם אִיךָ יַעֲדֵעַן טָאג מִיט דִּי גַעֲלֵט לְהַדְּפָסָה, זֶאל דִּיר הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ הַעֲלֵפִין מִיט טְרַעֲפִין אַ גוֹטְעַן זװוג אױן שְׁפַע דַּקְדָּשָׁה, אױן דוּ זְאָלְסֵט קַעַנְעַן מִשְׁמֵשׁ זײַן דַּעַם הַיִּילִיגְעַן רַבִּינ'ן."

ח) מִכְּתָבְךָ אֲנִי מְקַבֵּל כָּל יוֹם עִם הַכֶּסֶף לְהַדְּפָסָה, הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ יַעֲזָרְךָ, שְׁתַּזְכֶּה לְמִצַּא זװוג טוֹב וְשְׁפַע דַּקְדָּשָׁה, וְחוֹבֵל לְשִׁמּוֹשׁ אֶת רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ.

וואס זאל איך דיר זאגן, דער מצב איז זייער זייער ביטער, די בעלי חובות מאנען די געלט, און די הדפסה טאהר מען נישט אפ שטעלין, ווייל דעם רבינס ליכט דארף גיין איבער די גאנצע וועלט, נאהר וואס זאל מען טהון, דער בעל-דבר האט זיך זייער פארלייגט און לאזט נישט בשום אפן, פון דעסוועגן, ברוך השם יתברך דאס מיר שטעלין זיך נישט אפ, כאטש עס איז זייער ביטער וכו'. השם יתברך האט אונז שוין באוויזען זייער זייער שיינע זאכן וכו' וכו', האפט איך צו השם יתברך דאס בקרוב וועסטו בודאי גיהאלפן ווערין מיט א ישועה כללית, ובפרטיות געלט מיט א זונג הגון, און מען וועט נאך קענען מפיץ זיין דעם הייליגען רבינס אור אויף דער גאנצער וועלט, ובפרט אין ארץ ישראל וואס דארט איז דעם הייליגען רבינס ארט אזוי ווי ער אליין האט א מאהל גיזאגט (חיי-מותרין): מיין ארט איז נאהר אין ארץ ישראל, עין שם; דער עקר שטארק זיך גאט איז גרויס מען ווייסט גארנישט עס טוען זיך אויף דער וועלט אזוינע זאכן מען ווייסט גארנישט. חסדי השם יתברך, דאס די ביסעל זאהרן האבן מיר משמש גיווען דעם הייליגען רבין, כאטש איך האב גיהאט זייער א סאך צרות און חלישות הדעת פון די לצים וואס דרייען זיך ארום צווישען אונזערע לייט, אבער ברוך השם, גלייך ווען מען שטעלט זיך אנוועק אויף התבודדות, פארגעסט מען פון די גאנצע וועלט און מאיז זיך מתדבק מיט השם יתברך און השם יתברך וויילט שיינע זאכן^ט.

(ט) מה אמר לך, המצב מאד מאד מר, הבעלי חובות תובעים את הפסף, ואת ההדפסה אסור לעצור, כי אור רבנו ז"ל צריך ללכת על כל העולם, אבל מה לעשות? ! הבעל-דבר מאד התפשט, ולא מניח בשום אפן, אף-על-פי-כן ברוך השם, שאין אנו נעצרים אפלו שזה מאד מר. השם יתברך כבר הראה לנו דברים יפים מאד מאד וכו' וכו'. אקוה להשם יתברך, שבקרוב בודאי תושע בישועה כללית, ובפרטיות בכסף ובזונג הגון, ונוכל להפיץ את אור רבנו הקדוש בכל העולם כלו, ובפרט בארץ ישראל, ששם המקום של רבנו ז"ל, כמו שאמר בעצמו: "המקום שלי הוא רק בארץ ישראל", העקר חזק עצמך, אלקים גדול, איננו יודעים כלל, נעשים פאלו דברים בעולם, איננו יודעים כלום. חסדי השם יתברך בשנים המעטות האלו שמשנו את רבנו ז"ל, ואף שהיו לי צרות רבות מאד, וחלישות הדעת מהלצים שמסתוכבים בין אנשי שלומנו, אבל ברוך השם,

אָשֶׁר ג' לז בְּנַחֵל רמג

טײַערע ברוֹדער שְׁטאַרק זײַך מיט שְׁמִיחָה, אײַך ווײַס דאָס עָס
איז זײַער שְׁווער, בְּפֶרֶט פֿאַר דײַר וואָס דו דאַרְפֿסט אַ זױג גגון פּוֹן
דעס־וועגן זאַלסטו וויסען דאָס יעדען דבור וואָס דו רעדט'ס מיט
הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ ווערט נישט פֿאַר לױזן, אײַך האַפֿט צו הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ
זײַן בְּקָרוֹב אײַן אָרץ ישְׂרָאֵל און מײַר וועלן רעדן פֿנים אַל פֿנים'.
הדורש שלומך...

ג' לז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר חקת בלק ה'תשל"ט.

ששון ושְׁמִיחָה ישיגו וירדפו אַל ידיד נִפְשֵׁי וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר
להצדיק נחל נובע מקור חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יגן עלינו ... גרו יאיר.

תדע, אַהובי, אַחִי! שְׁאִין שׁוּם תְּכָלִית אַחֲרֵת בְּעוֹלָם — רַק
להפירו יתְּבַרְךָ מְכַל דְּבַר, וְכָל מַה שְׁמַתְגַּבְּרֵת וּמַתְפַּשֵּׁט אַצֵּל הָאָדָם
מִדַּת הַשְׁמִיחָה וְשִׂמְחָה עַד מְאֹד, כְּמוֹ-כֵן הוּא זֹכֶה לְהַפִּירוֹ יתְּבַרְךָ.
לְכֵן רָאָה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת אַךְ וְרַק בְּשִׁמְחָה
עֲצוּמָה, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, אַתָּה זֹכֶה לְשַׁמֵּשׂ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא
מְגַלֶּה אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יתְּבַרְךָ בְּגִלּוּי נֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד.

והנה צריך שתדע שְׁכָל הַעֲנִין הַזֶּה הוּא עֵצָם בְּגֵרוֹן לְסִמְ"ךְ-
מ"ם, וְעַל-כֵּן הוּא לֹקַח עֲצָמוֹ עֲלֵיךְ, הָעֵקֶר אֵל תְּפַחֵד כָּלֵל, כִּי גַם
עֲלֵי עוֹבֵר כֶּף, פִּי אֵלַי מֵאֲשֶׁר עוֹבֵר עֲלֵיךְ מֵעֲנִין הַפְּחָדִים וְהַחֹבֹת
וְכו', אַךְ תְּהִלָּה לְאֵל, אֲנִי מִתְחַזֵּק.

תְּכָף, כְּשֶׁנֶּעְמָדִים אֵל הַתְּבוּדוֹת, שׁוֹכְחִים מְכַל הָעוֹלָם, וּמַתְדַּבְּקִים בְּהַשֵּׁם יתְּבַרְךָ, וְהַשֵּׁם
יתְּבַרְךָ מְרָאָה דְּבָרִים יָפִים.

(י) אַחִי הַקָּרִי! חֲזַק עֲצָמְךָ בְּשִׁמְחָה, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁזֶה מְאֹד קָשָׁה, בְּפֶרֶט לְךָ, שְׂאֵתָה צְרִיךְ
זױג גגון. כְּכֹל זֹאת תדע, שְׁכָל דְּבוּר שְׂאֵתָה מְדַבֵּר אֵל הַשֵּׁם יתְּבַרְךָ — אֵינוֹ נֶאֱבָד.
אֲנִי מְקַוֶּה לְהַשֵּׁם יתְּבַרְךָ לְהִיּוֹת בְּקָרוֹב בְּאָרֶץ ישְׂרָאֵל, וּנְדַבֵּר פֿנים אַל פֿנים.

רמד אָשֶׁר ג' לח בַּנְּחָל

לְכֹן, יְדִיד נַפְשִׁי! נָא וְנָא אֵל תִּדְאָג וְאֵל תִּירָא וְאֵל תַּחַת. הִיָּה לִי הַהֲכָרַח לְצַעֲק וְכוּ', כִּי הַבְּחֹר ... רְצָה לְהַתְנַפֵּל עָלַי, וְעַל-יְדֵי שְׂצַעֲקָתִי עַל שְׁנֵיכֶם — עֹזב אוֹתָךְ. וְעַל-כֵּן, יְדִידִי הִיָּקֵר! רַק חֹזֵק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ, וּכְפִי הַנִּרְאָה אֲסַע בְּקִרְוֹב לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ט.

שְׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה יִשְׂיֵגוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצַח נְצָחִים.

הִנֵּה אֲנִי מִקְבֵּל מִכְתָּבֶיךָ כַּמַּעַט בְּכָל יוֹם מִמֶּשׁ, וְכֵן בְּכָל מִכְתָּב אִתָּה שׁוֹלַח כֶּסֶף, בְּוִדָּאִי אֲנִי מַחְזִיק לְךָ טוֹבָה בְּעֵבוֹר זֶה, אֲךָ לְדַעֲתִי אֲסוּר לְךָ לְבַזּוֹ אֶת הַכֶּסֶף, כִּי חִיֵּךְ קוֹדְמִים, וְכֵן כִּי אִתָּה נִמְצָא עֲכָשׁוּ בַּמָּצֵב נוֹרָא מְאֹד, בְּדַחְקוֹת עֲצוּמָה וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן מִי יוֹדֵעַ אִם מִתֵּר לִי אֲפִלּוּ לְקַחַת מִמֶּךָ, אֲךָ שְׁכּוֹנְתָךְ לְטוֹבָה.

וְהִנֵּה אֲצִלִּי בְּרוּר, כִּי סוּף כָּל סוּף תּוֹשַׁע בִּישׁוּעָה נִפְלְאָה, וְאֲךָ שְׁהַחֲשֵׁךְ מְסַבֵּב אוֹתָךְ עֲכָשׁוּ מְאֹד, עַד שְׁנִדְמָה לְךָ, שְׁגָם רַבְּנוּ ז"ל אֵינוּ צָרִיךְ אוֹתָךְ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, כִּי זֶהוּ עִקַּר הַנְּסִיּוֹן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהָאָדָם צָרִיךְ לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ אֲפִלּוּ שְׁלֵא יִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, וְאֲפִלּוּ שְׁיִהְיֶה לוֹ הַהַפּוּךְ, עָלֵינוּ לַעֲשׂוֹת רַק אֶת שְׁלֵנוּ, כְּמוֹ-כֵן הוּא סוֹבֵב בְּדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל, אֲךָ שְׁנִדְמָה שְׁאֵנוּ רְחוּקִים מִמֶּנּוּ ז"ל, וּכְאֵלוֹ הוּא אֵינוּ רוֹצֵה בְּנוּ, כַּאֲשֶׁר אִתָּה כּוֹתֵב, אֲךָ-עַל-פִּי-כֵן עָלֵינוּ לְעַסֵּק בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ בְּהַפְצַת דַּעֲתוֹ הַקְּדוּשָׁה בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל בְּעִנְיָנִים כְּאֵלוֹ אֲפִלּוּ עַל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, "אֵין לָנוּ שׁוּם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם, וְכָל זְמַן שָׂרָק נוֹכַח לְשִׂאֲף אֲוִיר נִמְסֹר אֶת נַפְשֵׁנוּ לְגַלוּת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעֲת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר רַק בְּזֶה

אֲשֶׁר ג' לט בְּנַחַל רְמָה

תְּלוּיָהּ כָּל גְּאֻלְתָּנוּ הַנְּצַחִית". עֲכָשׁוּ אֲשָׁאל אוֹתָךְ, לְמָה יַעֲזֹב אוֹתָנוּ הַסֵּמ"ךְ-מ"ם? ! הֲלֹא הַפְּקָרְנוּ הַכֹּל, וְאַנְחָנוּ מוֹסְרִים נִפְשָׁנוּ וּמֵאֲדָנוּ מִמֶּשׁ בְּעֵבוֹר הַפְּצַת מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה חוֹצָה.

הָעֵקֶר, יְדִידֵי הַיָּקָר! אֵל תִּדְאָג כָּלֵל, כִּי בְקָרוֹב תִּהְיֶה לָךְ יְשׁוּעָה נִפְלְאָה, וְתִזְכֶּה לְרֵאוֹת נְסִים וְנִפְלְאוֹת. הָעֵקֶר תִּרְאֶה לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלָךְ בְּפָנִים שׁוֹחֲקוֹת, שְׂאֵז יֵאִיר בְּךָ אוֹר רַבְּנוּ ו"ל מִמֶּשׁ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קנ"ג): אֲנִי מִקְנֶה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ לְהִיּוֹת בְּקָרוֹב בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, אֲךָ אֲנִי צָרִיךְ טוֹבָה מִמֶּךָ, שֶׁתִּתְפַּלֵּל בְּעִבּוּרִי, שְׂאֲזֹכָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל רְצוֹנִי וְחֻשְׁקִי.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמֶךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ג' לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר חֲקַת בְּלַק ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִידֵיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

מִכְתָּבְךָ לְנִכוּן קְבֻלָּתִי, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה. צָרִיךְ שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי! כִּי הַחַיִּים הֵם מְלֵאֵי נְסִיוֹנוֹת, שְׂמֵנִסִּים אֵת כָּל אֶחָד בְּאַפָּן אַחֵר, וְלִכְּל אֶחָד נִדְמָה שֶׁצָּרְתוֹ הִיא צָרָה כְּזוֹ, אֲשֶׁר אֵי אֲפֹשֶׁר כְּבֹר לְסַבֵּל, וּכְאֵלוּ כָּל הָעוֹלָם נִפְלָ עָלָיו. וְאֲךָ שְׂפָן הִיא הָאֲמִת, כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ, צָרְתוֹ מְרַבָּה מִחִבְרוֹ, וְכִמְעַט שֶׁיִּתְפּוֹצֵץ מְרַב צַעַר וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ. וְהִנֵּה רַבְּנוּ ו"ל מְפָרֵשׁ (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצ"ה) הַפְּסוּק (תְּהִלִּים ד, ב): "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי"; הִנֵּנוּ שְׂאֵפְלוּ בְּהַצָּרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵב לָנוּ. כִּי אִם יִסְתַּכֵּל הָאָדָם עַל חֲסֵדֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יִרְאֶה, שְׂאֵפְלוּ בַעֲת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מִצַּר לוֹ, גַּם בְּהַצָּרָה בְּעֲצָמָה הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ מְרַחֵב לוֹ, וּמִגְדִּיל חֲסֵדוֹ עִמּוֹ. וְזֶה "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי", שְׂגַם בְּתוֹךְ הַצַּעַר צְרִיכִים לְמַצֵּא הִרְחַבּוֹת וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; כִּי בְּכֹל דְּבַר וְעֵינֵי יְכוּלִים לְהִתְיַשֵּׁב, חֵס

רמו אֲשֶׁר ג' לט בְּנַחֵל

וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, הִיָּה יְכוֹל לְהִיּוֹת גְּרוּעַ יוֹתֵר, חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם וְכוּ', אִם אֲמַנְם שְׁגַם צָרָה זֹו שְׁנַמְצָא בָּהּ, הִיא גַם-כֵּן מְרָה וּמְרוֹרָה מְאֹד מְאֹד וְכוּ', וּבִפְרָט בְּמַצְבָּהּ, שְׁנִשְׁבֵּר בֵּיתָךְ (בֵּיתוֹ — זֹו אֲשֶׁתוֹ [יוֹמָא ב.]), אַף-עַל-פִּי-כֵן עָקֵר עֲבוֹדָתְנוּ — לְמַצָּא הִרְחַבּוֹת בְּתַקְףָּהּ מְרִירוֹתְנוּ, כִּי אֵין זֹו עֲצָה לְמִשְׁךָ אֶת עֲצָמוֹ אַחֵר הַצְעֵר. וּמְצִינּוּ, שְׁאֵמֵר דְּוֹד הַמְּלָךְ, עָלִיו הַשָּׁלוֹם לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: כָּל צָרָה שֶׁהֵייתִי נִכְנָס לָהּ, אֶתָּה הֵייתָ מְרַחֵבָה לִי: נִכְנַסְתִּי לְצָרְתָּהּ שֶׁל בֵּת-שֶׁבַע, נִתְּתָה לִי אֶת שְׁלֵמָה, נִכְנַסְתִּי לְצָרְתָּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, נִתְּתָה לִי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְכוּ', (ירוּשְׁלָמִי, תַעֲנִית, פָּרָק ב', הַלְכָה ד') עֵינֵן שָׁם; וּבְאֵמַת אַחֵר יֵשׁוּב הַדַּעַת אֲמַתִּי, רוֹאִים וּמְבִינִים, שְׁאֵין שׁוֹם מְקוֹם לְנוֹס וּלְהִנָּצֵל מִכָּל מִינֵי פְגָעֵי וּמְקַרֵי הַזְּמַן, רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (ירוּשְׁלָמִי בְּרַכּוֹת, פָּרָק ט', הַלְכָה א'): אִם בָּאָה לְאָדָם צָרָה, לֹא יִצְוַח לֹא לְמִיכָאֵל וְלֹא לְגַבְרִיאֵל, אֲלֵא לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְכוּ', עֵינֵן שָׁם.

עֲצַתִּי, יְדִידֵי הַיָּקָר! שְׁתִּיחַד לְעֲצֻמָּה מְקוֹם פְּנוּי, שְׁאֵין שָׁם בְּנֵי-אָדָם, וּתְפָרֵשׁ שִׁיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׁאֶתָּה רְגִיל בָּהּ, וּתְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ (בְּאִיִּדִישׁ) כָּל צְרוּתֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, כְּמָה שְׂרַק תּוֹכֵל (אִם אֲפֹשֶׁר שְׁעָה בִּיּוֹם — אֵין לְמַעַלָּה מְזָה, וְאִם לֹא, עַל-כָּל-פָּנִים עֲשִׂרִים רְגָעִים בְּכָל יוֹם), וְאֵל יִהְיֶה דְבַר זֶה קָל בְּעֵינֶיךָ, כִּי כְּבָר אֲמַרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (הוֹבָא בְּזִלְקוּט וְאַתְחַנּוּן, רְמֵז תַתכ"ה): "בְּכָל קַרְאָנוּ אֵלָיו" (דְּבָרִים ד, ז) — בְּכָל לִשׁוֹן שִׁיִּשְׂרָאֵל קוֹרְאֵין לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — עוֹנָה אוֹתָם וְכוּ', עֵינֵן שָׁם. וּבִפְרָט אֶתָּה, יְדִיד נְפִשִׁי, שְׁמַר לָךְ מְאֹד, כִּי נִגְעָה בְּךָ יַד ה', וְהַחַיִּים מְרוֹרִים לָךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, עַד מְאֹד, זְכֹר מֵאֲמָרָם ו'ל (סְנֵהֲדָרִין מִג:): מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׁפֵלָה עָלָיו, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִמְאָסָת, שְׁנֵאָמֵר (תְּהֵלִים נא, יט): "לֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְבָה אֱלֹקִים לֹא תִבְזֶה" וְכוּ', עֵינֵן שָׁם; וְאֵף שֶׁבְּתַחֲלִילָה יִהְיֶה לָךְ קִשָּׁה דְבַר זֶה, כִּי יִדְמָה לָךְ, כְּאֵלוֹ אֵין מִי שִׁישְׁמַע אוֹתְךָ, צָרִיךְ שְׁתַּדַּע, אֲהוּבִי, אַחִי! שְׁכָל זֶה הוּא רַק מְרַב הַעֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁנִכְנַסָּה בְּלִבְךָ מְרַב מְרִירוֹת וְיִסוּרִים וְכוּ', שְׁעַבְרוּ אֵלֶיךָ כְּאֵלוֹ הַחֲדָשִׁים, וְאִם תִּהְיֶה חֲזַק בְּזֶה, אֲזִי יִתְפָּרְדוּ מִמֶּךָ כָּל פּוֹעֲלֵי אֲנִי, וְתִרְגִּישׁ אֶת אֲמַתְתָּ מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֵיךְ שֶׁהוּא יִתְבָּרֵךְ מְנַהִיג

רמז בנחל ג' לט אָשֶׁר

את עולמו בחסד וברחמים, ובהשגחה נפלאה ונוראה, ועלינו רק לומר (איכה א, יח): "צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי" וגו', ואז על-ידי תשובה אמיתית יעזר לה השם יתברך, שאשתף תרפא ותחזר, ויילך לה כסדר. ואמרו חכמינו הקדושים (מדרש תנחומא בבר): בן-אדם בין שמגיעה לו צרה, ועושה תשובה, הקדוש-ברוך-הוא מצילו, ואם לאו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו עוד צרה וכו', עין שם.

והנה ידועה מעלת התענית בדברי חכמינו הקדושים, עד אשר על כל צרה, אפלו צרת יחיד, התקינו תענית. וכן יכול כל אחד לקבל על עצמו איזו תענית. וידוע אצלנו, שרבנו ז"ל הקפיד עלינו מאוד לא להתענות כלל, כי אם התעניות שמחייבים על-פי שלחן-ערוך: תשעה באב וכו', אבל לקחת לעצמנו תעניות, זה בשום אופן לא, והוא בעצמו אמר בסוף ימיו: אם היה יודע בימי נעוריו מה שידע עכשו — ממעלת התפלה וההתבודדות, היה עוסק תמיד בתפלה, ולא היה מסגף כל-כך את גופו בתעניות.

והנה ידוע אצל צדיקים ואנשי מעשה, שאף שלמדו כל התורה כלה, אף-על-פי-כן על מסכת אחת חזרו ביותר, וקראו לזה 'עולם הבא מסכת'.

על-כן אם אפשר, שתקבל על עצמך ללמד מסכת תענית, וחזר עליה פעמים אין מספר, וכן אם אפשר ללמד על זה גם הירושלמי והתוספתא, אשר על-ידי-זה יחזר ויבנה ביתך. כי ב'בלי ירושלמי תוספתא — ראשי תבות: ב'ית', ולא תצטרך לשום תעניות, כי (מנחות קי): כל העוסק בתורה, אינו צריך — לא עולה ולא חטאת ולא מנחה ולא אשם וכו', עין שם; אקנה להשם יתברך, כי סוף כל סוף יתהפך הכל לטובה, ותושע ברוחניות ובגשמיות והכל ישתנה.

לעת עתה ראה, אהובי, אחי! רק לחזק את עצמך באמונה פשוטה, ותדע שלא תמצא פעלה קטנה או גדולה שתהיה במקרה, חס ושלום, אלא הכל בהשגחה עליונה, המסתתר עצמו בהנהגת הטבע. ותכף-ומיד בברור ידיעה זו, יתבטל הטבע לגמרי, ותתגלה

רמח אָשֶׁר ג' מ בְּנַחֵל

אַמַּתַּת מְצִיאֹתָיו יִתְבַּרְךָ, וַיִּכְנַס אֹר וְחַיִּוֹת וְזִיו וְתִשׁוּקָה עֲצוּמָה בְּלִבְךָ. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וְשָׁפִיעַ עָלֶיךָ אֹר וְחַיִּים, בְּרַכָּה וַיִּשׁוּעָה, הַמְתַּקַּת הַדִּינִים, רַפּוּאוֹת וְשְׁלוֹם-בַּיִת כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה, וְכוֹתֵב בְּדַמְעוֹת, וּמְצַטְעֵר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה...

ג' מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, אֹר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֲמַת בְּלַק ה'תשל"ט.

שֵׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה יִשְׁיִגּוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל, אֶהוּבִי, יָדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּר וַיֵּאִיר וַיִּזְרַח לְנֹצֵחַ נְצַחִים.

הִנֵּה בְּכָל פֶּעַם אַתָּה מְבַקֵּשׁ לְכַתֵּב לְךָ מִכְתָּב. וּבְאַמַּת קָשָׁה לִי מְאֹד, וּבְפָרֵט שְׂאֵתָה נִמְצָא פֶה, אֵךְ מֵרַב אֶהְבַּתִּי אֵלֶיךָ, אֲמַרְתִּי לְבוֹא עַל-כָּל-פָּנִים בְּשׁוֹרוֹתֵים אֵלַי.

נָא וְנָא אֵל תִּדְאָג דְּאֵגַת חֲנָם כָּלֵל, וּמְכַל שְׁכָן וְכָל שְׁכָן דְּאֵגַת מְחַר וְכוּ'. וְכִשְׁתַּרְגִּיל עֲצָמְךָ בְּדַרְךָ זֶה, אֲזִי עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיֶּיךָ. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּתַפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֵרִית, מִנְחָה, מְעָרִיב, חֲצוֹת (נָא וְנָא לֹמַר בְּכָל לַיְלָה תִּקּוֹן חֲצוֹת בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, אֲפִלוּ הַמְזֻמְרֵי תְהִלִּים לְבַד, כְּשִׁקְשָׁה לְךָ לֹמַר הַכֵּל, וְזֶה גַם עֲנִין נוֹרָא מְאֹד מְאֹד, וּמְכַל שְׁכָן כְּשִׁתּוֹרִיד אֲזִי דְמַעוֹת — אֵין לְמַעְלָה מְזֶה, כִּי אֲזִי שְׁעָרֵי שָׁמַיִם פְּתוּחִים וְכוּ').

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, הַחֲזֹק בְּשַׁעוּרִים כְּסִדְרָן: מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ וְשִׁלְחָן עָרוּךְ וְסִפְרֵי רַבְנֵנוּ ו"ל, וְאֲזִי טוֹב לְךָ לְנֹצֵחַ, וְאֲפִלוּ מִעַט גַּם-כֵּן טוֹב. הַעֲקֵר לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה עַל נַעַם חֲלֻקְךָ, אֲשֶׁר בְּנַחֵל שֵׁם גּוֹרְלֶךָ. וְתִרְאֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֵיזוֹ תּוֹרָה מִ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְלֹמַר עָלֶיךָ הַתַּפְּלָה מִ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", כִּי הִיא זְכוּת וְנִפְשׁ מְאֹד מְאֹד. וְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ וַיִּכְנַס בְּזִכְיוֹת חֲנָם לְגַמֵּר אֶת כָּל פְּרוּשֵׁי "שִׁפְת

אֲשֶׁר ג' מא בְּנַחַל רמט

הנחל" על ה"לקוטי-מוהר"ן", ולהדפיסו ולהפיצו בכל קצווי תבל. ונא ונא בשעת התבודדותך עמו ותברך, תראה לבקש גם על זה.

הדורש שלומך באהבה רבה...

ג' מא.

בעזרת השם ותברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר חקת בלק ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לגצח נצחים.

מכתבך לנכון קבלתי, ושמחתי שתהלה לאל, אפה מתחזק בדרךי רבנו ז"ל, כן ראוי לנו להתחזק תמיד ברבנו ז"ל, ולשיר ולרנן הנגון הידוע: "בך רבנו ונגילה, בך רבנו ונשמחה" וכו', מה היינו עושים בלעדי רבנו ז"ל ועצותיו הקדושות?! על-כן ראה גם ראה, ידידי היקר! להתמיד מאד בספרי רבנו ז"ל, על-כל-פנים תורה אחת מ"לקוטי-מוהר"ן" והתפלה עליה מ"לקוטי-תפלות", ומה טוב ומה נעים לעיני על אותה תורה — החדושים והדרושים ב"לקוטי-הלכות", אשר ממש חיי עולם הבא תרגיש בעולם הזה. וכן להיות רגיל הרבה בשיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל, שב"חיי-מוהר"ן" וב"שיחות-הר"ן", ולחזור הרבה ב"ספר-המדות" וב"ספורי-מעשיות" המעוררים מהשנה. אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, שזכינו להתודע מרבנו ז"ל, טוב להודות להשם ותברך על כל החסד חנם שעשה עמנו. וראוי לנו לשמח בזה מאד מאד.

ידידי היקר! אפה אל תסתכל על אחרים (אפלו על אנשי שלומנו), אשר אינם מחיים עצמם ומשמחים עצמם בזה, הלא רבנו ז"ל הוא חייך, רבנו ז"ל הוא תקותך, אז מה לך להתבלבל בבבלולי חנם?! תהיה רק בשמחה עצומה, שאפה יודע מרבי אמת בזה, ומדרך נפלאה ונוראה, תמימה בתכלית התמימות כזו. ולעולם אל

רנ אֲשֶׁר ג' מב בַּנְחָל

תִּכְנַס בְּךָ מַחְשָׁבָה שֶׁל שְׁטוּת, כְּאִלוּ אֵין לָךְ שְׂיִכוּת עִמוּ ו"ל, כִּי הַכֹּל דְּמִיּוֹן כּוֹזֵב, שֶׁהִבְעַל-דְּבָר רוּצָה לְעִקְרָךְ, חֵס וְשְׁלוֹם, מֵהַחַיִּים; "מִי שְׁלוֹמֵךְ תּוֹרְתוֹ וּמִתְנַהֵג עַל-פִּי דַעְתּוֹ, הוּא תִלְמִידוֹ וּמִקְרָבוֹ. וּבִפְרֻט מִי שֶׁמְרַגֵּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבַּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ, שְׁזוֹ נִקְרָאת הַתְּבוּדָה."

הַעֲקָר אֵל תְּדַאֵג כָּלֵל, הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ אִתָּךְ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' מב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר חֻקַּת בְּלֶק ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְפִדְיוֹן — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ יִמְתִּיק מִמָּךְ כָּל הַדִּינִים, וְתוֹזָפָה לִישׁוּעָה שְׁלָמָה, וַיִּמְלֵא הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ מִשְׁאַלוֹת לִבְךָ לְטוֹבָה, וַיִּמְשִׁיךְ לָךְ רַפּוּאֹת הַנֶּפֶשׁ וּרְפּוּאֹת הַגּוּף בְּתוֹךְ שְׁאָר חוּלֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּרְחִיב לָךְ פְּרָנְסֶתְךָ בְּשִׁפְעַ גְּדוּל, וְתִרְוָה רַבַּת נַחַת מִבְּנִיךָ וּמִבְּנוֹתֶיךָ, וְתוֹכֵל לְהַשִּׁיאָם סְמוּךְ לְפָרְקָם.

חֲמַדַּת לְבָבִי! חֻק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד, מֵאַחַר שֶׁכָּבַר עָבַר עָלֶיךָ בִּימֵי חַיֶּיךָ מֵהַשְׁעָבֵר, וּכְבֹר מְסֻרֶת נִפְשֶׁךָ כָּל-כָּךְ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְאַתָּה מִתְבוּדָד זֶה יָמִים וְשָׁנִים עִמוֹ יִתְבַּרַךְ, אֵין רְאוּי לָךְ לִפְלֹ וְלְהַחֲלִישׁ דַּעְתְּךָ כָּל-כָּךְ, אֲדַרְבָּהּ, זְכוּר כִּי יֵשׁ שְׁתֵּי קַלְפוֹת: עֲשׂוּ וַיִּשְׁמַעְאֵל, הַרוּצוֹת לְהַחֲלִישׁ אֶת הַתְּפִלָּה וְהַכְּסוּפִין אַחֲרָיו יִתְבַּרַךְ, וְהֵם הֵם הַעֲנֻגִים דְּמִכְסֵּן עַל עֵינָיו, הַמְּסִתִּירִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבַּרַךְ, צָרִיךְ שֶׁתְּהִיָּה חֻק וְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּכֹל יוֹם וּבְכֹל שְׁעָה מִחֲדָשׁ מִמָּשׁ, לְהַמְשִׁיךְ עֲצָמָךְ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּכִסּוּפִים עֲצוּמִים, וְתִהְיֶה רָגִיל לְהוֹצִיא אֶת הַכְּסוּפִים מִפִּיךָ (עֵין לְקוּטִי-מוֹתֶרֶן, חֶלֶק א')

אֲשֶׁר ג' מג בְּנַחַל רנא

סימנים: ב, לא); אֶתְּהָ, אַחִי, הִרְגַּל עֲצֻמָּךְ תָּמִיד רַק לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ
בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוּלָה בְּלִי שׁוֹם שְׁכָל כָּלָל, רַק כְּמוֹ תָם לְגַמְרִי, וְתַחֲזֹר
דְּבוּר אֶחָד אֶפְלוּ אֵלַי פְּעָמִים כְּדֶרֶךְ עֵקֶשׁן גְּדוּל, אֲשֶׁר אֵינּוּ מְנִיחַ
לְהַפִּיל אֶת עֲצֻמוֹ: "רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְרַחֵם עָלַי וְהַמְתַּךְ מִמְּנִי
אֶת הַדֵּינִים, וְזַכְּנִי לְשִׁמְחָה אֲמִתִּית וְלִרְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְלִרְאוּת נַחַת
מִיּוֹצְאֵי חֲלָצִי וְלִהְשִׁיאֵם סְמוּךְ לְפָרְקֵם. וְזַכְּנִי לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה בְּכָל
יוֹם, וְלִקְיָם אֶת הַמְצוּוֹת בְּאַמֶּת וּבְשִׁמְחָה, וְזַכְּנִי לְצֵאת מִחֻבוֹתַי
הַרְבִּים וְהַעֲצוּמִים, וְתִמְשִׁיךְ עָלַי שְׁפַע הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל דְּקִדְשָׁה, עַד
שְׂאֻזְכָּה לְהַכְּלִל בְּךָ לְנֶצַח".

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמֶךָ...

ג' מג.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר חֲקַת בְּלַק הַתְּשֵׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ
יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ דְּבָרֵי אֲמֶת — יִקְצְרוּ
הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

אוֹדוֹת פָּגַם הַמְּקַרָּה וְכוּ', כָּבֵר יְדוּעַ לָנוּ, שְׂרַבְנוּ וְ"ל הַזְּהִיר
אוֹתָנוּ מְאֹד לֹאמַר אֶת הַ"תְּקוּן הַכָּלְלִי" הַעֲשֶׂה מְזִמּוֹרֵי תְהִלִּים
הַיְדוּעִים, אִם אֶפְשֶׁר לְלַכֵּת לְמַקְנוֹה קֹדֶם — מַה טוֹב, וְכֵן לַתֵּן צְדָקָה
קֹדֶם וְכוּ', וְאִז כָּבֵר אֵין מַה לְחַשֵּׁב, שְׁקוֹרִין 'אֵיבָעֵר טְרַאכְטִין' וְכוּ',
בּוֹדְאֵי צְרִיכִים לְהַזְהֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַרְהֵר שׁוֹם הַרְהוּרִים רְעִים,
חַס וְשְׁלוֹם, וְלֹא לְהַכְנִיס בְּמַחְשְׁבָתוֹ שׁוֹם מַחְשְׁבוֹת חוּץ, חַס וְשְׁלוֹם,
חַס וְשְׁלוֹם, אֲשֶׁר עוֹקְרוֹת אֶת הָאָדָם מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ וְכוּ'. צְרִיךְ לְהַרְגִּיל
עֲצֻמוֹ תָּמִיד לְחַשֵּׁב רַק מִמְּנוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאֵיךְ שְׂאִין שׁוֹם מְצִיאוֹת
בְּלַעֲדוֹ יִתְבַּרְךָ כָּלָל, וְהַכָּל לְכָל — דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם
עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חֵיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבַּרְךָ מִמֶּשׁ, הַמְּחִיָּה וּמְקִימָת וּמְהוּהָה

את דְּבַר זֶה, וּבִלְעָדָיו יִתְבַּרֵךְ אֵין לְדַבֵּר זֶה שׁוּם קִיּוּם וְהַנִּזְיָה כָּלֵל, וְכָל מַה שְׁיִכְנִיס בְּדַעְתּוֹ וּבִמְחַשְׁבֹתוֹ מִחֲשֻׁבָה כְּזוֹ, יוֹתֵר יִתְהַפֵּךְ לְהִיּוֹת רוּחָנִי לְגַמְרִי, עַד שֶׁהֲצַדִּיקִים הַגְּדוֹלִים זֹכִים לְהִגִּיעַ לְבִטּוֹל כְּזֶה, עַד אֲשֶׁר נִכְלָלִים לְגַמְרִי בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהַגּוֹף שֶׁהוּא הַחֲמֹר, נִתְבַטֵּל לְגַמְרִי לְגַבִּי הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא הַצּוּרָה, וּמְאִירָה בָּהֶם רַק הַנְּשָׁמָה, שֶׁהִיא הַצּוּרָה, וְהֵם כָּלָם רוּחָנִיּוֹת, וְלֹא רַק הֵם בְּעֶצְמָם, אֲלֵא כָּל מַה שֶׁהֵם אוֹכְלִים — נִתְהַפֵּךְ לְרוּחָנִיּוֹת, וְעַל-כֵּן מַעֲלָה גְדוֹלָה לְסַעַד בְּיַחַד עִם צַדִּיקִים כְּאֵלוֹ, אֲשֶׁר מֵאֲכָלָם נִתְהַפֵּךְ לְמִזוֹן רוּחָנִי לְגַמְרִי. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה לְטַעַם מִמֵּאֲכָלָם, וַיֵּשׁ לְזֶה שֶׁרֵשׁ גְּדוֹל וְכוּ'. אֲשֶׁרִי מִי שְׁזוֹכָה לְהַדְבִּיק עֲצָמוֹ אֶל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הָאֲמִתִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּדַבְּקוֹת אֲמֵת, וְאִזּוֹ יִמָּשֵׁךְ גַּם עֲלָיו מְאוֹר הַדְּבָקוֹת וְהַחַיּוֹת וְהַיּוֹ, שֶׁשׁוֹרָה עֲלֵיהֶם.

ואודות וכו', שֶׁצֶעַק עָלֶיךָ "מְנַגֵּל" וְכוּ', מַה בְּכָךְ? ! הוּא הַזְכִּיר אוֹתָךְ שֶׁיֵּשׁ לְךָ "אֶמוּנָה" בְּשֵׁמוֹ יִתְבַּרֵךְ "הַנִּזְיָה" בְּרוּךְ הוּא, כִּי אֶמוּנָה הַנִּזְיָה עִם הַד' אוֹתִיּוֹת שֵׁם הַשֵּׁם עוֹלָה כַּמִּנְיָן הַנִּזְיָה לְמִכּוֹן מִמֶּשׁ.

ידידי הַיְקָר! רַבְּנוּ ז"ל מְבִיא (בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נה): כְּשֶׁאָדָם זוֹכָה לְהִתְבַטֵּל לְגַמְרִי אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עַד שֶׁרוּאָה אֶת כָּל הָעוֹלָם, שֶׁהוּא הֵיכַל הַמְּלָךְ, אִזּוֹ (תְּהִלִּים כט, ט): "וּבְהִיכְלוֹ כְּלוֹ אוֹמֵר כְּבוֹד", כָּל הָאֲמִירוֹת צָרִיךְ לְצַרְפֵּן לְהוֹת מִהֵן כְּבוֹד, כִּי צָרִיךְ לְהַפְּךָ אֶת כָּל הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַתְּרַפּוֹת לְכְבוֹד; כִּי כְּשֶׁאָדָם עוֹמֵד בְּהִיכַל-הַמְּלָךְ, וּמִבְטֵל אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל וְכָל, וְאֵין רוּאָה שׁוּם דְּבַר, אֲלֵא אֶת הַמְּלָךְ רוּאָה, בְּנֻדָּאִי כְּשֶׁשׁוֹמֵעַ אִיזוֹ חֲרָפָה וּבְזוּי, הוּא מְפָרֵשׁ אֶת הַחֲרָפָה וְהַבְּזוּי לְפָרוֹשׁ שֶׁל כְּבוֹד לְהַמְּלָךְ, כִּי אֵיךְ אֶפְשָׁר שְׁיִבּוֹא אַחַד לְתוֹךְ הִיכַל-הַמְּלָךְ, וַיְבַזֶּה אֶת הַמְּלָךְ? ! אֲלֵא בְּנֻדָּאִי אֵלוֹ הַדְּבוּרִים הֵם דְּבוּרֵי כְבוֹד, וּמִתְבּוֹנֵן בְּהַדְּבוּרִים, אֵיךְ לְפָרֵשׁ וּלְצַרְף אֹתָם, שְׂיִתְהַיָּה מֵהֶם כְּבוֹד לְהַמְּלָךְ, וְאֵין לְחַשֵּׁב שְׂמָא אֵלוֹ הַתְּרַפּוֹת — עֲלָיו נֶאֱמָרִים, זֶה אֵינּוּ, כִּי מִי הוּא? ! הֲלֹא יִשׁוּתוֹ נִתְבַטֵּלָת, וְאֵין כָּאֵן אֲלֵא הַמְּלָךְ בְּעֶצְמוֹ! וְעַל-כֵּן צֶעַק עָלֶיךָ "מְנַגֵּל", שֶׁהוּא מְכּוֹן כַּמִּנְיָן "אֶמוּנָה הַנִּזְיָה", עִם הַד' אוֹתִיּוֹת, וְכֵן רָשָׁע רָאשֵׁי תְבוֹת: רַבְּנוּ

אֲשֶׁר ג' מג בְּנִחַל רנג

שֶׁל עוֹלָם, שֶׁהוּא מְזַכֵּיר אוֹתָךְ, שֶׁתְּצַעַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְכֵן הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ מְחִיָּה וּמְקַיֵּם וּמְאַרִיךְ אֶף גַּם לְרָשָׁע.

הַכֶּלֶל, אֶהוּבִי, אַחִי! אֲסוּר לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ מְכַל דְּבַר שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְאִפְלוּ מְקַלְלִים וּמְחַרְפִּים אוֹתוֹ וּמְזַלְזְלִים בּוֹ, יִמְצָא בְּתוֹךְ אֵלֹהֵי הַחַרוּפִים צְרוּפֵי כְבוֹד כְּנִ"ל.

וּבְכִלְל, טוֹב מְאֹד מְאֹד לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר בְּאִפְן כּוֹה, שֶׁיְהִי בְּכָל דְּבוּרוֹ שְׁמוֹת וַיְחֻדִים וְסִתְרֵי נִסְתָּרוֹת. וְכִבֵּר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סִימָן רד), שֶׁמִּי שֶׁבָּקִי הֵיטֵב בְּתוֹרָתוֹ וּבְשִׁיחוֹתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, דִּהְיֵנוּ בְּסִפְרָיו, רְאוּי לָנוּ לְמַצֵּא כָּל שִׁיחוֹת הָעוֹלָם בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, וְאֵין שׁוֹם שִׁיחָה וְעִנְיָן בְּעוֹלָם שֶׁלֹּא יוּכַל הַשָּׁלֵם לְמַצֵּא בְּתוֹךְ תּוֹרָתוֹ (כִּי בּוֹדָאֵי בְּאַמַּת בְּכָל הַדְּבוּרִים וְהַשִּׁיחוֹת שֶׁל הָעוֹלָם, בּוֹדָאֵי יֵשׁ בָּהֶם תּוֹרָה בְּהַעֲלָם, אֲבָל אֵין מִי שֶׁיִּזְכֶּה לְגַלוֹת זֹאת, לִידַע הַנִּסְתָּרוֹת שֶׁנֶּעְלְמוֹת בְּשִׁיחוֹת בְּנֵי־אָדָם, כִּי אִם אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה מְאֹד מְאֹד, אֲבָל עַל־יְדֵי הַתְּגַלּוֹת תּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה וְהַנּוֹרָאָה, מִי שֶׁבָּקִי בְּסִפְרָיו הֵיטֵב הֵיטֵב, וַיֵּשׁ לוֹ שְׂכָל קָצֵת, יוּכַל לְמַצֵּא בְּכָל שִׁיחוֹת הָעוֹלָם רְמִזִּים בְּהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אִפְלוּ אִם לֹא יִהְיֶה גְּדוֹל בְּמַעֲלָה בְּיִתְרָה, עֵינַן שָׁם); וְעַל־כֵּן בְּכָל קַלְלָה אוֹ בְּכָל דְּבוּר וְכוּ' וּמְאוּרַע שָׂרָק נֶאֱרָע עִמָּךְ, תִּרְאֶה לְמַצֵּא בּוֹ רְמִזִּים לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ.

וְאוֹדוֹת הַחֻבוֹת, תִּאֲמִין לִי, שֶׁכִּבֵּר אֵין לִי כֹחַ, כִּי (תְּהִלִּים קט, כב): "וְלִבִּי חָלַל בְּקִרְבִּי" (רֵאשִׁי תְּכוֹת: חו"ב); הַחֻבוֹת עֲשׂוּ חָלַל בְּלִבִּי, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד חֲלוּשׁ־כֹחַ, אֶף אֲנִי מְקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, כְּאֲשֶׁר עֲזַרְנִי עַד עַכְשָׁיו, כְּמוֹ־כֵן יַעֲזַרְנִי לְשַׁלֵּם אֶת כָּל חֻבוֹתַי, וְאַזְכֶּה לְהַפִּיץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רנד אָשר ג' מד בנחל
ג' מד.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר חקת בלק ה'תשל"ט.

שלום וברכה לידיד נפשי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה,
זכותו נגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי. והנה להשיבך — יקצרו המון
יריעות, אף לצאת בלא-כלום — אי אפשר, מרב אהבתי אליך,
אמרתי לרשם לך קצת, מה שדברנו היום בספורי-מעשיות (במעשה
מהחכם והתם), התם אמר להחכם: "זעה צו וואס מיין תמימות האט
מייך גבראכט צו אזוי איין גדלה", און צו וואס דיין חכמה האט
דיך גבראכט!?! כי היסוד והעקר ביהדות הוא תמימות ופשיטות,
ולהסתכל בכל דבר שעושה, שיהיה שם השם יתברך (עין לקוטי-
מוהר"ן, חלק ב', סימן יב). וראו, שכל אלו מאחינו בני ישראל, שהלכו
בתמימות ובפשיטות, גדלו והצליחו, ואלו שהלכו, רחמנא לצלן,
עם חכמות, נעקרו אחר-כך לגמרי, ואפלו לפעמים אם לא הם
בעצמם, על-פל-פנים בניהם או דור שלישי, כבר לא נשאר זכר
מהם, רחמנא לצלן. ודבר זה ידוע ומפורסם לכל.

ומוכא גם מהצדיק הקדוש ר' יוסף יעבץ ז"ל, שכל אלו מבני
ישראל, שהלכו בתמימות, ומסרו נפשם על קדוש השם יתברך —
הצליחו וכו', ולהפוך, רחמנא לצלן, היה להפוך וכו', שלא נשאר
זכר מהם, רחמנא לצלן; וכן היה בכל הדורות אצל אנשי שלומנו,
אלו שהתנהגו בתמימות, ושם רבנו ז"ל ותורתו היו שגורים בפיהם,
בניהם ובני בניהם וחתניהם כלם נשארו 'ברסלבר חסידים', ובערו
תמיד אחריו יתברך, ולהפוך — אלו החכמים בעיניהם, הלצים
וכו', לא נשאר מהם זכר, רחמנא לצלן. ועל-פן ראוי לחזר תמיד
דבורים הנ"ל, שאמר התם להחכם: ראה אל מה הביאה אותי
התמימות שלי, ואל מה הביאו אותך החכמות שלך?! כי התם זכה,

(ב) ראה אל מה הביאה אותי התמימות שלי, אל פזו גדלה.

(ג) ואל מה הביאה אותך חכמתך?!

אֲשֶׁר ג' מד בְּנַחֵל רנה

שְׁנַעֲשֶׂה לְרֹאשׁ כָּל הַצְּדִיקִים, מִיְּנִיסְטָעֵר עַל כָּל הַמִּיְנִיסְטָאָרְעֵן^מ וְכוּ', וְלִהְיוֹף הַחֶכֶם יָרֵד לְמִטָּה מִטָּה בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַקְטָנוֹת, הָעֲנִי וְהַבְּזִיּוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

וְצָרִיכִים לְחַקֵּק בְּדַעְתּוֹ יְדִיעוֹת אֱלוֹ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה עוֹבֵר עַל כָּל אָדָם מְעַנְיָנִים אֱלוֹ בְּכָל יוֹם, כִּי מְדַרְגֵּת הַתְּמִימוֹת עוֹלָה עַד אֵין סוֹף, כַּמּוֹבָא בְּגוּרֵי הָאָר"י הַקְּדוֹשׁ, אֲשֶׁר תְּמִים מְגִיעַ עַד עֵתִיק, וְזֶה (דְּבָרִים יח, יג): "תְּמִים תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", עַל-יְדֵי בְּחִינַת "תְּמִים" — תִּהְיֶה עִם ה' אֱלֹהֶיךָ דִּיקָא.

וַיֵּשׁ לְקַשְׂרוֹ אֶל הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן ד', שְׁצָרִיף לִידַע, שְׁכָּל מְאוּרְעוּתוֹ הֵם לְטוֹבָתוֹ, שְׁזוֹ בְּחִינַת יְחִוּד בֵּין חֶסֶד לְדִין, וְזֶה שְׁפָרַשׁ רַש"י בְּפָרָשַׁת לֶךְ-לְךָ, עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית יז, א): "וְהָיָה תְּמִים" — בְּכָל הַנְּסִיווֹנוֹת וְכוּ' וְכַנ"ל; כִּי עַל-יְדֵי מִדַּת הַתְּמִימוֹת זוֹכֶה לְקַשֵּׁר וּלְיַחַד בֵּין חֶסֶד לְגְבוּרָה, וְנִכְלָל בְּאַחֲדוּתוֹ יְתִבְרָף, בְּאֵין סוֹף בְּרוּף הוּא, הָאֲרֵת הַפֶּתֶר עֵתִיק, שֶׁהוּא בְּחִינַת יְחִידָה, שְׁיִגְלֶה מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ. נִמְצָא, שְׁכָּל עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ תִּהְיֶה לְהַכְנִיס מִדַּת הַתְּמִימוֹת בְּיִשְׂרָאֵל.

וְצָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, אַחִי! שְׁעַקֵּר מִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת צָרִיכִים בְּאַמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, לְהִיּוֹת תְּמִים בְּמַעֲשָׂיו וְתְּמִים בְּדַעְתּוֹ, וְלֹא לְחַקֵּר אַחַר עֲתִידוֹת, לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יְתִבְרָף בְּלִשׁוֹן שְׁרָגִיל בָּהּ בְּתְּמִימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְלִהְשִׁלִּיף חֲכָמָתוֹ וְשִׁכְלוֹ הַמְּדַמָּה לְגַמְרֵי, נֶגֶד כָּל מִיְּנֵי הַבָּלִים וְחַקִּירוֹת וְכוּ'.

יְדִידֵי הַיָּקָר! יֵשׁ עוֹד לְהַאֲרִיף לְךָ אֶלֶף עֲמוּדִים, מִמֶּה שְׁדַּבְּרָנוּ עוֹד, אֵף אֵין לִי עֲכָשׁוֹ הַפְּנָאִי, כִּי אֵינוֹ דוּמָה הַלּוֹמֵד בְּפֶה לְהַפּוֹתֵב בְּסִפֵּר, כִּי הַדְּבוּר הוּא בְּלִי צְמָצוּם לְגַבֵּי הַפְּתִיבָה, שֶׁהִיא צְמָצוּם, כְּיֹדֵעַ.

אֲנִי, אֲמַרְתִּי לְרִשָּׁם לְךָ גַּם מֶה שְׁדַּבְּרָנוּ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית עַל-פִּי הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִמֵּן כ', מֶה שְׁכָּתַב שָׁם, וְזֶה

(מ) שר על כל השרים.

רנו אֲשֶׁר ג' מה בנחל

החלוק בין הלומד מתוך הספר, ובין השומע מפי החכם עצמו וכו', עין שם. והסברנו, כי אדם הפותח את ה"לקוטי מוהר"ן", ומאמין ברבנו ז"ל, ויודע שזוהי דעתו, ורוצה לקשר עצמו אליו, ולקיים כל הנאמר שם, ומתפלל ומתחנן אליו יתברך, שיזכה לקיים כל הנאמר שם, אדם כזה הוא בכלל 'שומע מפי החכם', אבל אדם שאומר: זה ספר כמו שאר ספר, ומחפש למצא שם איזה דבר נאה וכו', אדם כזה הוא במדרגה פחותה יותר, ואינו בכלל 'שומע מפי החכם'. העקר שיאמין בהצדיק, ואז יהיה כמו ששומע מפיו בעצמו.

ההכרח לקצר.

הדורש שלומך...

ג' מה.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר פינחס ט"ו תמוז, הלולא דאור החיים הקדוש ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה ישיגו ויךדפו לאהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו זאיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך המלא מרירות לגכון קבלתי, ולהשיבך יקצרו המון ריעות.

חמדת לבבי! העקר ראה לחזק עצמך בכל מה דאפשר, ובפרט שתהלה לאל, אתה יודע מרבי אמת כזה. ולמען השם לטובתך הנצחית שמר את עצמך מכעס, יהיה איך שיהיה, הרגל עצמך לדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות, פאשר ידבר איש עם רעהו, ותראה לרקד בכל יום ויום על נעם חלקך, שתהלה לאל, אתה יודע מאמת כזו. ומחמת שהיום הוא ההלולא של האור-החיים הקדוש, אמרתי לכתב לך שיחה נאה ששמעתי מר' לוי יצחק, (נרו זאיר) [ו"ל], שמוהר"ן ת"ו"ל היה רגיל ללמד הרבה את האור-החיים

הַקְדוּשׁ, וְהִזָּה דְבוּק בּוֹ מְאֹד. וּפְעַם אַחַת בְּשַׁעַת לַמּוֹדוֹ נִרְדָּם, וְרָאָה אֶת הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְדוּשׁ עוֹמֵד לְפָנָיו וְאוֹמֵר לוֹ: שְׁלוֹם, אֵל תִּירָא, בְּנִי, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עִמָּךְ, עוֹד יִרְדְּפוּ אוֹתָךְ הַרְבֵּה, אַךְ אַתָּה הַחֲזוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים. וּכְבֹר יְדוּעָה עֲצָם מַעֲלָתוֹ שְׁגָלָה הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְדוּשׁ, שְׁרוּצָה לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, לְהַתּוֹעֵד עִם הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְדוּשׁ, כִּי נִשְׁמָתוֹ הִיא מְרוּחַ דָּוִד שֶׁל אַצִּילוֹת, וּבְכָל לַיְלָה שָׁמַע תוֹרָה מִפִּי הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהִזָּה מִיּוֹרְדֵי הַמֶּרְכָּבָה, וְהָיוּ מִתְגַּלִּים אֵלָיו נִשְׁמוֹת צַדִּיקִים מֵעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, וְרַב דְּבִקּוּתוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, זֶה אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלָל. וְסַפֵּר פְּעַם אַחַת, שְׂאֵל כָּל זֶה זָכָה מְרַב בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, שְׁעָבְרוּ עָלָיו מִרְשָׁעִים אַרוּרִים, וְהוּא חֲזוּק עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד, וְלֹא נָפַל בְּדַעְתּוֹ כָּלָל, וְהַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְדוּשׁ הִזָּה נִפְשׁ דָּוִד דְּאַצִּילוֹת, וְהִזָּה רוּצָה שְׂיִתְקַשְּׂרוּ יַחַד נִפְשׁ וְרוּחַ, וְעַל־יְדֵי־זֶה יִתְגַּלֶּה אַחֲרֶיךָ עַל־יְדֵי שְׁנֵיהֶם הַנִּשְׁמָה וְחַיָּה דְאַצִּילוֹת, וְתִהְיֶה הַגְּאֻלָּה הָאֲמִתִּית, אַךְ הִנֵּה מַה דְּהִנָּה וּמִן הַשָּׁמַיִם עֹכְבוּהוּ. עַל־כָּל־פְּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא מְכַל זֶה תְּבִין וְתִשְׁפִּיל אֶל אֵילוֹ מְדַרְגּוֹת זָכָה. וְכָל זֶה הִזָּה רַק עַל־יְדֵי הַתְּחִזְקוּתוֹ, שְׁלֹא הִסְתַּכַּל עַל רְשָׁעֵי אֶרֶץ שְׂצָעְרוּהוּ וְכוּ'.

וְדַבֵּר זֶה נוֹגַע לְכָל אִישׁ כָּשֵׁר, שֶׁהוּא מְסַבֵּב עִם קוֹצִים, אֲשֶׁר הֵם רְשָׁעִים אַרוּרִים, הַסּוֹכְבִים אֶת הַשׁוֹשְׁנָה, נִשְׁמַת הַצַּדִּיק הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוֹל כָּל הַרְגָּשׁוֹתָיו וְכוּ'; כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתְּכֵלִית — לְבִטּוֹל עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שְׁלֹא יִרְאֶה וְלֹא יִרְגִישׁ מִשׁוֹם דְּבָר רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָל זֶה זוֹכִים רַק עַל־יְדֵי סְבִילַת עֲלִבוֹנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים, כַּמּוּבָא בְּאַרְיִכוֹת בְּלַקוּטֵי־מִוְהָרִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ו'; כִּי עַל־יְדֵי בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים זוֹכִים לְהַפְּלִל בְּאֲדָם הָעֲלִיּוֹן וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רְאוּי לָךְ לִידַע שְׂאֵין שׁוֹם תְּכֵלִית אַחֲרַת בְּעוֹלָם רַק לְהַפְּלִל בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִידַע שֶׁהַפֵּל רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְלַעוֹלָם אֵל תִּסְתַּכַּל עַל שׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֵלָם.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

רנח אֲשֶׁר ג' מו בְּנַחֵל

הָיָה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ שְׁסִפֵּר, שְׁפַעַם אַחַת הַתְּבוּדָה הִרְבָּה
עַל יַד הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, וּפְתָאוֹם בָּא עֲרָבִי
אֶחָד בְּרָצִיחָה גְדוֹלָה עִם סִפִּין גְּדוֹל, וְרִץ כְּנִגְדּוֹ, וְהִתְחִיל זֶה מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוֹ לְצַעֵק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ בְּכִכְיָה עֲצוּמָה, וּפְתָאוֹם נִתְקַל הָעֲרָבִי
בְּאֶבֶן וְנָפַל, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הִתְרוֹמַם וְרִץ עוֹד יוֹתֵר בְּכַעַס וְסִפִּינוֹ
שְׁלוּפָה, וְהָיוּא בְּאַחַת — צוּעֵק: "רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, עֲזָרְנִי וְהַצִּילְנִי
מִרְשַׁע זֶה". וְנָפַל הָעֲרָבִי עוֹד פַּעַם עַל אֶבֶן וְהִתְרוֹמַם, וְרִץ שׁוֹב אֵלָיו.
פְּתָאוֹם נִתְקַל בְּאֶבֶן וְהִתְגַּלְגַּל לְמִטָּה עַל הָהָר שְׁבִין זְכָרְיָה הַנְּבִיא
וְכו', וּבִינְתִים בְּרַח זֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ. וְתִהְיֶה לְאֵל, נֹצֵל, וּבִרְךָ
אֶחָר-כֵּן בְּרַכַּת "הַגּוֹמֵל", שְׁנֹצֵל בְּגִס נִפְלָא, בְּזְכוּתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ צַדִּיק,
הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ, שְׁעָמַד עַל יַד צִיּוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ; אֲשֶׁרִי הַזּוֹכָה
לְבַקֵּר בְּכָל פַּעַם בְּצִיּוֹן הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְּדוֹשׁ!

ג' מו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אוֹר לְיוֹם שְׁשִׁי — עֲרָב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סִלָּה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יָדִיד נַפְשִׁי,
הַבְּחוּר הַיָּקָר לִי מְאֹד, נֵר לְהַצַּדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן
עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצֵחַ.

בְּכָל פַּעַם אֲנִי מִבְטִיחַ לְכַתֵּב לָךְ מִכְתָּב, אֶף הַטְּרָדוֹת מוֹנְעוֹת
אוֹתִי, אֵתָה לְבַד יוֹדֵעַ אֶת הַטּוֹבוֹת שְׁכָבֵר קִבְלָתָּ מִשִּׁיבְתָנוּ "הַיִּכַּל
הַקְּדוֹשׁ". תִּהְיֶה לְאֵל, זְכִיתָ לְסִיִּם כָּל-כֶּף הִרְבָּה מְסַכְתוֹת, וְכֵן כְּמַעֲט
רַב שְׁלַחַן עֲרוּךְ וְסִפְרֵי רַבָּנוּ ו"ל וְהַתְּבוּדוֹת וְתַקוּנֵי זֶהָר וְכו' וְכו'.
נָא וְנָא אֵל תִּפְל בְּדַעְתְּךָ, אִם אֲנִי לֹא כוֹתֵב לָךְ, פִּי כָל הַמְּכַתְּבִים
אֲשֶׁר נִדְפְּסוּ בְּחֻלְקֵי "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" הֵם רַק בְּעִבּוּרְךָ, וְעַל-כֵּן הַתָּמַד
מְאֹד מְאֹד בְּהֵם, וּבְכָל פַּעַם תִּמְצָא שֵׁם חֲדָשׁוֹת לְגַמְרִי.

לְמוֹהֲרַנ"ת ו"ל הָיָה בֵּין וְשָׁמוֹ ר' יִצְחָק, אֲשֶׁר רַב סִפֵּר "עָלִים
לְתְרוּפָה", מִכְתָּבֵי מוֹהֲרַנ"ת ו"ל, נִכְתְּבוּ בְּשִׁבְלֵוֹ, וּבַתְּחִלַּת יָמָי
נִעוּרָיו הַפְּצִיר מְאֹד מְאֹד בְּאֲבִיו שִׁיכְתֵּב לוֹ בְּכָל יוֹם מִכְתָּב, וְהָשִׁיב

לו אָבִיו (עֵינַי עָלַי לְתַרוּפָה מִכְתָּב ז'): "וְאֲנִי מִזְהִיר אוֹתְךָ מְאֹד, שְׂמַעְתָּה תְּשׁוּב מִדְרֹךְ הַזֶּה לְצַפּוֹת בְּכָל יוֹם לְקַבֵּל אֲגֵרַת מִמֶּנִּי לְכָלוֹת עֵינַיִם בְּחִנָּם, חֵס וְשָׁלוֹם, כִּי גַם זֶה מַעֲשֵׂה בַעַל-דְּבָר לְבַלְבֵּל דַּעְתְּךָ מִתְּפִלָּתְךָ וּמִלְמוּדְךָ, וְכָךְ דִּרְכֵי בְנֵי הַנְּעוּרִים, שְׂבִטוּלָם מִמַּעַט עֲבוּדָתָם, עַל-יְדֵי בְּלוּלִים וְכִלְיוֹן עֵינַיִם שֶׁל עֶסְקֵי חֲנָם כְּאַלְהָה" וְכוּ' וְכוּ', עֵינַי שָׁם; שְׂמַאֲרֶיךָ לוֹ בְּנִקְדָּה זוֹ, וְאֲשֶׁר נִצְרָךְ גַּם הַיּוֹם, אֲשֶׁר בְּנֵי הַנְּעוּרִים מִפְּצִירִים בִּי בְּכָל פֶּעַם לְהִיּוֹת רְגִיל לְכַתֵּב לָהֶם בְּכָל יוֹם מִכְתָּב, וְעַל-כֵּל-פָּנִים בְּכָל שָׁבוּעַ, וְאֲשֶׁר בָּלְאוּ הֵכִי טְרַדוֹתַי רַבּוּ, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְאִיךָ אוֹכַל עוֹד לְהוֹצִיא מִהַכֶּחַ אֶל הַפֶּעַל, כִּי מִמִּילָא אָנִי כּוֹתֵב בְּכָל יוֹם מִכְתָּבִים לְמִקּוֹמוֹת רְחוֹקִים, לְבַחֲרוּרִים הַנִּצְרָכִים תְּשׁוּבָה עַל שְׂאֵלוֹתֵיהֶם, וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְהַתְּוַעַד עִמִּי.

לְמַעַן הַשֵּׁם, רָאֵה לְהַתְּמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּתְסִיִּם לְמִדְרָשׁ רַבָּה בְּכָל שָׁבוּעַ הַפְּרָשָׁה, וְכֵן תִּתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּשִׁלְחֵן עֲרוּךְ וּבְמִשְׁנֵיּוֹת וּבְגִמְרָא וְתַקּוּנִים וּבְ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְכוּ'. וּבַפְּרָטִיּוֹת בַּעֲבוּדַת הַתְּפִלָּה, רָאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק וְאִמִּץ בְּזֶה מְאֹד, וְתִתְּפַלֵּל בְּקוּלֵי קוּלוֹת, בְּלִי שׁוֹם בּוֹשָׁה כָּלֵל, כִּי עַל-יְדֵי רַבּוּי קוּלוֹת — נִזְדַּכְךָ הַמַּח.

מוֹהַר"נ"ת ז"ל כָּל יְמֵי נְעוּרָיו צָעַק הַרְּבָה בְּקוּלֵי קוּלוֹת בְּתִפְלָתוֹ וּבְהַתְּבֻדָּדוֹת, וּפְעַם אַחַת כְּשֶׁהָיָה בְּעִיר לִינִיץ אֶצֶל הַרֵב הַקְּדוֹשׁ ר' גְּדַלְיָה מְלִינִיץ ז"ל (בַּעַל הַמַּחְבֵּר סֵפֶר "תְּשׁוּאַת חֵן"), שָׁאַל אוֹתוֹ: לָמָּה אַתָּה צוֹעֵק כָּל-כָּךְ בְּתִפְלָה, הֲלֹא רַבְּנוּ ז"ל מִתְּפַלֵּל בְּשִׁקֵּט. וְהַשִּׁיב, שְׂרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כ"א): כְּשֶׁהַמַּחֲזִין בְּעַבּוּר צְרִיכִים לְצַעֵק הַרְּבָה — בֵּין בְּתוֹרָה וּבֵין בְּתִפְלָה, עַד שְׁזוֹכִים לְהִלָּדַת הַמַּחֲזִין; וְעַל-כֵּן רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּבֵר זָכָה לְהַפְּלִל בּוֹ יְתִבְרָךְ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, עַל-כֵּן הוּא בְּבַחֲזֵינַת 'שְׁמֵן בְּחִשְׂאֵי', אֲבָל אָנִי מַחֵי עֲדִין בְּעַבּוּר אָנִי צְרִיךְ לְבַחֲזֵינַת 'זֵינן לְאַרְמָא קְלָא', וְעַל-כֵּן אָנִי צוֹעֵק בְּתִפְלָה.

בְּאוֹמֵן הָיָה אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ וְשְׁמוֹ ר' בְּרוּךְ (חֲתָן ר' גַּעֲצִי), וְהוּא הָיָה מִתְּפַלֵּל בְּקוּלֵי קוּלוֹת, וּפְעַם אַחַת בְּקִשּׁוֹ מֵר' שְׁמִשׁוֹן שִׂיאֵמַר לוֹ שִׂיפְסִיק, וְהַשִּׁיב לָהֶם בּוֹז הַלְשׁוֹן: "תְּאַמִּינוּ לִי, שְׂאוֹתֵי

הוא מבלבל יותר מאשר הוא מבלבל אתכם (פי' ר' שמשון ה'ה' בטבעו איש שקט וכו'), אבל מה אעשה אולי בננתו לשמים, אפשר מיינט ער דאס ערנסטי, איך אוכל לבלבלו?!"

פעם אחת התפלל ר' ברוך (הנ"ל) בקולי קולות, ולקחו אותו כמה מאנשי שלומנו והוציאו אותו מהקלויז, והוא לא התפעל רק התפלל בחוץ בקולי קולות, וכשראה ר' אברהם בר' נחמן ז"ל דבר זה, טפח על כתפו ואמר לו בזו הלשון: יונגרמאן, שרעק זיך גישט, דאווען דאווען ווי עס שיינט דיר^פ.

פעם אחת ספרה אשתו, שראתה את זקנה (רבנו ז"ל) בחלום, ושאל אותה: איפה בעלך ברוך? והשיבה: הוא מתפלל. ונתלהב רבנו ז"ל מאד מאד, ואמר בזה הלשון: איך ווייס איך ווייס ער דאווענט^צ. כל מזמור בתפלתו ה'ה' אצלו עבודה אחרת, והתפלל בנגון ובנעימות יוצאת מן הכלל, וה'ה' אומר את המזמורים בהתעוררות מיחדת, עד שהרגישו את הגן-עדן סביבו בשעת תפלתו.

וכן התבודדו היתה בהתלהבות גדולה ונוראה מאד, והיתה דרכו לישוב שעות שעות על-יד ציון רבנו ז"ל, והיה בוכה וצועק אליו יתברך בלי שיתפעל מאחרים העומדים סביבו, אצלו לא היתה מציאות של עולם כלל.

והיתה דרכו תמיד לומר הרבה משניות ושלחן ערוך מחבר רמ"א בתמימות ובפשיטות גמורה, וגדל חשקו לזה אי אפשר לשער, כי ה'ה' נראה כמי שעוד לא טעם אף פעם טעם תורה. כל-כך ה'ה' לומד בצמאון ובתשוקה.

אף אף-על-פי-כן למד אותנו מוהרנ"ת ז"ל שיהיה בצמצום. אמת, צריכים לצעק, אבל עם צמצום, אמת, צריכים להתמיד בלמוד התורה הקדושה, אבל עם צמצום, כי בדרך צמצום יש הצלחה, מה

(ג) אולי הוא מתכוון לזה ברצינות.

(ס) אברהם, אל תפחד, רק תתפלל תתפלל, כמו שמאיר לך.

(ע) אני יודע, אני יודע, הוא מתפלל.

שָׁאִין בְּן בְּדֶרֶךְ הַרִיסָה יֵשׁ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, נְפִילָה. וְזֶה שֶׁהִזְהִיר הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ בְּשַׁעַת קִבְלַת הַתּוֹרָה (שְׁמוֹת יט, כא): "וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה רַד הַעֵד בְּעַם פֶּן יִהְיֶה אֵל ה' לְרֵאוֹת וְנִפְל מִמֶּנּוּ רַב" וְגו'.

וְדָבָר זֶה רָאוּ אֲצֵל מוֹהַרְנֵי"ת ו"ל, שֶׁהָיָה מִמֶּשׁ אִישׁ פְּלֵא; עֲבוּדָתוֹ בְּהַתְּבוּדוֹת הָיְתָה בְּהַתְּלַהּבוֹת גְּדוּלָה, וְכֵן הַתְּמַדָּתוֹ בַּתּוֹרָה הָיְתָה בְּלִי שְׁעוֹר, עַד שְׁאוּמְרִים עָלָיו, שֶׁהָיָה לוֹמֵד עַל הַדֶּרֶךְ יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אַחֵר לוֹמֵד בְּבֵיתוֹ וְכו', אַף-עַל-פִּי-כֵן הָיְתָה כָּל הַנְּהַגְתּוֹ בַּתְּמִימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְהָיָה מַחְבִּיא אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הָעוֹלָם עַד שֶׁקָּרְאוּ אוֹתוֹ נְתָן — סֵתָם, וְאַחֲרֵים הוֹסִיפוּ וְקָרְאוּ אוֹתוֹ גַּם בְּשֵׁם ר' נְתָן, אֲשֶׁר שִׁבְּאַמֶּת אֲצֵל בְּנֵי הָעוֹלָם הָיָה יְכוֹל לְהִיּוֹת רַבִּי גְּדוֹל כְּפִי עֲבוּדָתוֹ וְדִבְקוּתוֹ בּוֹ יְתַבְרַךְ, אַף-עַל-פִּי-כֵן הִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ מֵאֵד מִכָּל הָעוֹלָם, עַד שֶׁהָיָה קָשָׁה לְהַכִּיר אֶת דְּבִקּוּתוֹ וְכו', וּבִשְׁבִיל זֶה בְּעֲצָמוֹ זָלְזָלוּ מֵאֵד בְּכַבּוּדוֹ וְכו': "הֲלֹא זֶהוּ אֲדָם פְּשׁוּט" וְכו'. וּבִאֲמַת זוֹ הָיְתָה גְּדוּלוֹתוֹ, שֶׁהָיָה יְכוֹל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ וּלְצַמְצֵם עֲצָמוֹ בְּצַמְצוּמִים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁהָיָה יְכוֹל לְהָרִים וּלְהַגְבִּיחַ בְּנֵי הַנְּעוּרִים וּרְחוּקִים וִירוּדִים וּנְפוּלִים וְכו', לְהַכְנִיס גַּם בָּהֶם הַתְּמַדָּת הַלְמוּד וְדִבְקוּת הַבוּרָא יְתַבְרַךְ וְכו'. וּבִאֲמַת זֶהוּ הָעֶקֶר, כִּי מֵה יִהְיֶה לָךְ כְּשֶׁתִּלָּךְ אֲצֵל גְּדוֹל אוֹ מְפָרָס, וְתִרְאֶה מִמֶּנּוּ עֲבוּדוֹת גְּדוּלוֹת וְהַתְּלַהּבוֹת גְּדוּלָה וְכו', וְאֲשֶׁר בָּהּ בְּאוֹתָהּ הַשָּׁעָה תִּשָּׂאֵר בַּחוּץ לְגַמְרִי?! מֵה שָׁאִין בְּן כְּשִׁבְּאוֹ אֶל מוֹהַרְנֵי"ת ו"ל, הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ וְהִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכִמָּה מִיְּנֵי לְבוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד שֶׁהַכְּנִיס בְּאֲדָם עֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ. וְכֵל זֶה מְרַמֵּז בְּלִקּוּטֵי-מוֹהַרְנֵי"ת, חֶלֶק ב', סִימָן צא, שֶׁהַצְּדִיק צָרִיךְ לְהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּכָל מִיְּנֵי לְבוּשִׁים אֶל כָּל אֶחָד וּבִאֲפֶן אַחֵר לְגַמְרִי, מֵה שִׁבְּאַמֶּת מְרַב דְּבִקּוּתוֹ בּוֹ יְתַבְרַךְ, אֵין לוֹ כְּבָר שׁוֹם שְׁיִכּוּת אֶל עוֹלָם הַזֶּה, וְכֵל הַסְּתַכְּלוּתוֹ הִיא רַק עַל רוּחָנִיּוֹת חִיּוֹת אֱלֹקוּתוֹ יְתַבְרַךְ, וְכֵל שְׁמִיעָתוֹ הִיא רַק קוּלוֹ יְתַבְרַךְ, וְכֵל הַרְגָּשָׁתוֹ הִיא רַק אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, אִף הוּא מְרַחֵם עַל בְּנֵי-אָדָם וּמְשַׁלֵּיךְ עֲצָמוֹ בְּרַפֵּשׁ וְטִיט, וְעוֹשֶׂה כָּל מִיְּנֵי קִטְנוּת וְכו' וְכו', וְכֵל עֶקֶר כְּנֻתוֹ הִיא רַק לְהַכְנִיס בְּרַחוּקִים אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יְתַבְרַךְ, שְׁגַם הֵם יִהְיוּ דְּבוּקִים בּוֹ יְתַבְרַךְ בְּדִבְקוּת אֲמַת.

אַקְוֵה שְׁתּוֹצִיא רְמִזִּים מִמִּכְתָּב זֶה. וּלְמַעַן הַשֵּׁם, אַל יִהְיֶה לְךָ
עָלֵי שׁוֹם קְשִׁיּוֹת וְאֵל תִּסְתַּכֵּל אַחֲרַי כְּלָל, וְכֵן אֵל תְּדַבֵּר מִמְּנֵי כְּלָל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' מז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֵדֶר פִּינְחָס ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יָדִיד נַפְשִׁי, נֵר
לְהַצְדִּיק נַחַל נּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

דִּיִּנֵּעַ בְּרִיעַף מִיט דֵּי גַעְלֵד דְּעַר הַאֲלֵט אִיךְ יַעֲדֵעַן טָאג, אִוֵּן
בּוֹדְאִי וְוַעֲט דִּיר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִוִּים פִּיעֶרֶן דָּאס דוּ וְוַעֲלֶסְט בַּאֲלֵד
טָרַעפֿן אַ זױג הַגּוֹן, אִוֵּן דוּ וְוַעֲלֶסְט הָאָבִין קִינְדֵּער אִוֵּן פֿרִנְסֵה טוֹבֵה
וְעִשִׁירוֹת. דְּעַר עֶקֶר שְׁטאַרְק זײך מִיט אֲלֵע אָפֿנים, וּבִפְרֵט מִיט מַפִּיץ
זײן דַּעַם רְבִינִים סְפָרִים, גָּאט בְּרוּךְ הוּא פִּירֵט דֵּי וְוַעֲלֵט מִיט גֵּרוּים
הַשְּׂגָחָה אִוֵּן מִיט אִיין פּוֹנְקֵטלֶעכֶער חֲשַׁבּוֹן אַז וּוְאוִיל אִיז דַּעַם
מְעַנְטֵשׁ וְוַאס אִיז תְּמִיד עוֹסֵק נֶאֱהָר אִין תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָדוֹת, דַּעַן
נֶאֱהָר דָּאס אִיז דְּעַר עֶקֶר תְּכָלִית. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁעַנְקֵט
נֶאֱךָ אַ טָאג, בַּאֲדאַרְף מְעַן דַּעַם טָאג טְהוּן אִיין שְׁמוּשׁ פֿאַרײַן
הִיִּלִּיגֶען רְבִיץ, מַפִּיץ זײן זײנע סְפָרִים, דְּעַר יֵצֵר הַרַע בְּרַענֵט וְכוּ',
עַר וְוַאָרְפֵט אַרְאָפּ וְכוּ' עַר צוּבְרַעֲכֵט דַּעַם מְעַנְטֵשׁ וְכוּ', אַף־עַל־פִּי־
כֵן אִיז נִישֵׁט דָּא קִיין שׁוֹם עֲצָה נֶאֱהָר צוּ גָאט בְּרוּךְ הוּא אַנְטְלוֹיפֶען.

אַז וּוְאוִיל אִיז דִּיר דָּאס דוּ בִּיסֵט מְשַׁמֵּשׁ דַּעַם רְבִיץ, בְּרוּדֵער
שְׁטאַרְק זײך מִיט שְׁמַחָה, זַעֵה צוּ מַפִּיץ זײן אֲלֵע קוֹנְטֵרַסִים פּוֹן
"מִקּוֹר הַשְּׁמַחָה" אִיךְ שִׁיק דִּיר אַרױם יַעֲצֵט אַ פֿאַר טױזִנֵּט סְפָרִים,
זײ דָּאס מַפִּיץ בַּעֲבוּר לִירָה אַחַת, אִוֵּנְזֵער פֿוֹנָה אִיז נֶאֱהָר מַפִּיץ זײן
דַּעַם רְבִינִים דַּעַת, דָּאס אֲלֵע אִידֶען זַאֲלִין צוּרִיק קוּמַעַן צוּ הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ אִוֵּן רַעֲדִין מִיט אִיהֵם וְכוּ', אִיךְ בְּעֵט דִּיר זײער, גִּיב אַכְטוֹנִג
אִוִּף דִּיין גִּיזוֹנִג, שִׁיק מִיר נִישֵׁט קִיין גַּעֲלֵט כָּאֲטֵשׁ דִּיין פֿוֹנָה אִיז
לְשֵׁם שְׁמַיִם וְכוּ', נֶאֱהָר זַעֵה זײך צוּ דִּינְגֶען אַ גוֹטֵעַ דִּירָה, פֿאַר בַּעֲרֵךְ

50 דולר אַ חֲדָשׁ קענסטו קריגען אַ גוטע דירה, איך האָפט צו השם יתברך אז באלד וועסטו האבין אז זױג הַגוֹן מיט אַ גרויסע דירה דער ווייל דינג זיך אַ דירה טובה, השם יתברך וועט דיר בונדאי העלפֿין, האב פאר קיינעם קיין מורא, השם יתברך איז מיט דיר ביי דיר לעבין דיר, גאט ברוך הוא איז אויף די גאנצע וועלט אז גילויבט איז ער גילויבט איז זיין נאמען דאס ער האט אונז מגלה גיווען פון אזוי איין גרויסען רבי׳ן, ברוך הוא יתברך שמו דאס מיר ווייסען פון אזא גרויסען רבי׳ן, מיר דארפֿן זיך מיט איהם זייער פרייען, בפרט דו וואס ביסט שוין גיווען דריי מאהל אויפֿן רבי׳נס ציון, און ברוך השם דו ביסט אין ארץ ישׂראל דאס לאנד פון אַמונָה (עין לקוטי־מוהר״ן, חלק א׳, סימן קנה), וואס וואלסטו גיטהון, אויב, חס ושלום, חס ושלום, דו ביסט אין די הענד פון אַ בֶּשֶׁר נדָם וואס איז נישט מעהר ווי אַ חיה אויב ער איז נישט דבוק אין השם יתברך (עין לקוטי־מוהר״ן, חלק ב׳, סימן ז׳), ברוך השם מיר ווייסען פון אזא סוד דאס מ׳קען אנטלויפֿן צו השם יתברך בעת צרה וצוקה, מ׳קען זיך אויס גיסן דאס הארץ צו איהם אזוי ווי צו אַ טאטין, אזוי ווי צו אַ חֵבֵר, זיינען מיר באַמת די גליקליכסטע מענטשין אין דער וועלט, זיי נאהר פרייליך רעד מיט מענטשין פון אַמונָה און בטחון, השם יתברך וועט דיר געבין חן אין די אויגין פון די ספרדים, און אלע וועלין לויפען צו דיר נאך ישועות און ברכות חזר זייער אַ סאך די תורה מ״ז אין ״לקוטי־מוהר״ן״, אין זאג אויף דעם די תפלה אין ״לקוטי־תפלות״, וועסטו קענן מאכין נסים און מופתים, זאלסט וויסען דאס דו ביסט זייער טייער און חשוב ביי השם יתברך צוליב דיין לב נשבר, צוליב דינע תפלות און בכיות, איך בעט דיר זייער זייער זיי מתפלל פאר מיר, איך זאל זיין גיזונד, איך זאל קענען ארויס גיין פון די גרויסע חובות וואס מאכט מיר זייער קראנק, רחמנא לצלן, דער ״לקוטי־תפלות״ ליגט ביים בינדער שוין באלד אַ יאהר, און עס איז נישטא קיין געלד, עס איז איין גרויסע שאד, ווייל איך האב גידרוקט פינף טויזנט ״לקוטי־תפלות״, און מען דארף דאס צו שפרייטן ביים כּתל המערבי, געבין יעדען ספרדי פאר איין פונט אַ ״לקוטי־תפלות״, איך

דַּאָרְף דְרוֹקען נאָך אַ חֶלֶק "שְׁפֵת הַנְּחַל" נֶאֱהָר עֵס אִיז נִישְׁטאַ קִיין גַּעלד, זַעה צוּ בַעֲטִין, בִּי די אַבּוֹת הַקְּדוּשִׁים אִין חֲבֵרוֹן, בִּי די מֵאֲמַע רַחֵל, בִּי שְׁמוּאֵל הַנְּבִיא, בִּי דוֹד הַמֶּלֶךְ וְכוּ' וְכוּ', און בַּפֶּרֶט בִּיַּים כְּתוּל הַמַּעֲרָבִי וְוַאס דַּאָרְט רוּהט די שְׁכִינָה הַקְּדוּשָׁה אַלִיין, זַעה צוּ בַעֲטִין הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲדֵען טַאג פּוֹן נִי, אַזוֹי ווי דוּ הָאָסֶט נאָך קִיין מֵאָהֶל נִישְׁט גִיבַעֲטֵן, זַאלֶסֶט ווִיסֶען דִינַע תְּפִלוֹת וּבְכִיּוֹת זִינַען זִייער חָשׁוּב לְמַעַלָּה, ווִייל דוּ הָאָסֶט בַּאֲמַת קִינַעִם נִישְׁט, נִישְׁט קִיין טאַטען נִישְׁט קִיין מֵאֲמַען וְכוּ', קִינַע נִישְׁט, נֶאֱהָר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַלִיין, עַר אִיז דִיין הָאָפֶענוּג עַר אִיז דִיין יְשׁוּעָה וְכוּ', זַאָרַג נִישְׁט שְׁטאַרַק זִיך מִיט תְּפִלָּה וְוַעסֶטוּ נאָך זוכָה זִיין צוּ זַעהן שִׁינַע זַאָכִן.^ב

הַדוּרֶשׁ שְׁלוֹמֶךָ...

ב) מִכְתָּבְךָ עִם הַכֶּסֶף הַנְּנִי מִקְבַּל בְּכָל יוֹם, וּבּוֹדַאי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרְךָ שְׁתַּמְצָא אֶת זְוִיגֶךָ הַהַגּוֹן, וְיִהְיֶה לְךָ יְלָדִים וּפְרִנְסָה טוֹבָה וְעִשִׁירוֹת, הַעֲקֵר חֲזַק עֲצֻמֶךָ בְּכָל הָאָפְסִים, וּבַפֶּרֶט בַּהַפְצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה גְּדוּלָּה וּבְחֻשְׁבוֹן מְדִיק. וְאַשְׁרֵי לְאָדָם שְׁתַּמִּיד עוֹסֵק בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי הָרִי זוּ עָקַר הַתְּכֵלִית. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מַעֲנִיק עוֹד יוֹם, צְרִיכִים בְּיוֹם הַזֶּה לַעֲשׂוֹת אִיזָה שְׁמוּשׁ לְרַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ, לְהַפִּיץ סְפָרָיו, הַיֵּצֵר הָרַע בּוֹעֵר, מִפִּיל וְשׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם, אַף-עַל-פִּי-כֵן אִין שׁוּם עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְבָרַח אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. אֲשֶׁרִיךָ שְׁאֲתָה מִשְׁמֵשׁ אֶת רַבְּנוּ ז"ל. אַחִי! חֲזַק עֲצֻמֶךָ בְּשִׂמְחָה, רֵאָה לְהַפִּיץ כָּל הַקּוֹנְטְרַסִים שֶׁל מְקוֹר הַשְּׂמִחָה, אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ עֲכָשׁוּ כַּמָּה אֲלִפֵי סְפָרִים, תְּפִיץ אוֹתָם בְּעִבּוֹר לִירָה אַחַת, הַפְּנֹנָה שְׁלַנּוּ הִיא רַק לְהַפִּיץ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, שְׁכָל הַיְהוּדִים יַחֲזְרוּ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וַיִּבְרָו אִתּוֹ, אֲנִי מִבְּקֵשׁ מִמֶּךָ מְאֹד, תִּשְׁמַר עַל הַבְּרִיאוֹת שְׁלֶךָ, אַל תִּשְׁלַח לִי כֶסֶף, אַף שְׁכַנּוּתְךָ לְשֵׁם שְׂמִים, רֵאָה רַק לְשׁוֹר דִּירָה טוֹבָה, בְּעִבּוֹר חֲמִשִּׁים דוּלָר בַּעֲרָךְ, אֲתָה יְכוּל לְקַבֵּל דִּירָה טוֹבָה, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׁתַּכֶּךָ יְהִיָּה לְךָ זְוִיג הַגּוֹן עִם דִּירָה גְּדוּלָּה. בִּינְתִים שְׁכַר לַעֲצֻמֶךָ דִּירָה טוֹבָה. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בּוֹדַאי יַעֲזֹר לְךָ שְׁלֵא יְהִיָּה לְךָ מוֹרָא מֵאַף אַחַד. הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אֲתָךְ, עִמֶךָ וְאַצְלֶךָ, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְלֵא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שְׁגִלָּה לָנוּ רַבִּי גְּדוּל כְּזֶה, בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁאֲנִי יוֹדְעִים מְרַבִּי גְּדוּל כְּזֶה, אֲנִי צְרִיכִים לְשַׂמַּח עִמּוֹ מְאֹד, וּבַפֶּרֶט אֲתָה, שְׁהִיִּית כְּבָר שְׁלֵשׁ פְּעָמִים עַל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם אֲתָה בְּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, אָרֶץ הָאֲמוּנָה, מַה הִיִּית עוֹשָׂה, אִם, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, הִיִּית בִּיד בְּשׂוֹר וְדָם, שְׁהוּא אִינוּ יוֹתֵר מְחִיָּה, אִם הוּא לֹא דְבוּק בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. בְּרוּךְ הוּא, שְׁאֲנִי יוֹדְעִים מְסוּד כְּזֶה, שְׁאֲפֶשֶׁר לְבָרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בַּעַת צָרָה וְצוּקָה, אֲפֶשֶׁר לְשַׁפֵּךְ אֶת הַלֵּב לְפָנָיו, כְּמוֹ אֶל אָבִא, כְּמוֹ לְחֻבֵר, וְאִז אֲנִי בְּאֲמַת הַכִּי מְאַשְׁרִים בְּעוֹלָם. תְּהִיָּה רַק שְׂמַח, תְּדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים אֲמוּנָה וּבִטְחוֹן, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לְךָ חֵן בְּעֵינֵי הַסְּפָרָדִים, וְכָלֵם יִרְצוּ אֵלָיך אַחֲרֵי יְשׁוּעוֹת וּבְכָרְכוֹת, תַּחֲזוֹר הִרְבָּה עַל הַתּוֹרָה מִ"ז בְּלִקוּטֵי-מוֹהֲרֵן", וְתֹאמַר עֲלֶיהָ

אֲשֶׁר ג' מח בְּנַחַל רסה

איך שיק דיר די שייך מיטין טלית וכו' דורך איינעם וואס וועט דאס ברענגין צו דיר די אנדערע וואך^א.

ג' מח.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר פינחס ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו נגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

הנה שאר בשרי ... גרו יאיר, בא אלי כבר כמה פעמים, שאסע עמך ועמו יחד לארץ ישראל, וכפי הנראה בן יהיה, אף ראה להשפיע עליו שישלם בעבורי את הכרטיס, כי מצבי עכשו דחוק מאד, וגם תכף-ומיד פשיש לי רק פרוטה יתרה, אני מכניסה בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל, וחבל לי להוציא הוצאות וכו', אקווה שתקיים בקשתי, כי כפי הנראה הוא מסכים כבר לזה, אף מחכה שתעוררו, כך הבנתי מפיו.

התפלה בלקוטי-תפלות, תוכל לעשות נסים ומופתים. תדע שאמה מאד יקר וחשוב אצל השם יתברך, בעבור הלב נשבר שלך, בעבור תפלותיך ובכיותיך, אני מבקש ממך מאד מאד, תתפלל בעבור הלב-נשבר שלך, בעבור תפלותיך ובכיותיך, אני מבקש ממך מאד מאד, תתפלל בעדי, שאהיה בריא, שאוכל לצאת מהחובות הגדולים שעושים אותי מאד חולה, רחמנא לצלן, ה"לקוטי-תפלות" נמצא אצל הכורך כבר כמעט שנה, ואין כסף, זהו הפסד גדול, כי אני הרפסתי חמשת אלפים "לקוטי-תפלות", וצריך להפיץ את זה בכתל המערבי, לתת לכל ספרדי בשביל פרוטה אחת "לקוטי-תפלות", אני צריך להדפיס עוד חלק "שפת הנחל", רק אין כסף, ראה לבקש אצל האבות הקרושים בחברון, אצל רחל אמנו, אצל שמואל הנביא, אצל דוד המלך וכו' וכו', ובפרט אצל הכתל המערבי, ששם שוכנת השכינה הקדושה בעצמה, ראה לבקש מהשם יתברך בכל פעם מחדש כמו שאף פעם לא בקשתי. תדע! שהתפלות והבכיות שלך הן מאד חשובות למעלה, כי באמת אין לך אף אחד, לא אבא ולא אמא, אף אחד לא! רק השם יתברך לברך, הוא תקנתך, הוא ישועתך, אל תדאג, תתחזק בתפלה, אז תזכה עוד לראות דברים יפים.

אני שולח לך את הנעלים והטלית וכו' עם אחד שיביא לך את זה בשבוע הבא.

והנה עוד כּוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד, מִמָּה שֶׁנֶּאֱרַע עִמָּךְ הַבֶּקֶר אוֹדוֹת הַפֶּאֶסֶט, אֵךְ קִנְיָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁבוּדָאֵי יִתְהַפֵּךְ הַכֹּל לְטוֹבָה.

הַעֲקָר רַק חֲזַק מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת תְּמִיד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְכֵן לְשֹׁמֵר עֲצָמָךְ מִכַּעֲס וּקְפִידוֹת, יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה.

וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יִמְשִׁיךְ לָךְ הַצְּלָחָה רַבָּה — בֵּין בְּרוּחָנֵי וּבֵין בְּגִשְׁמֵי, וּבְכֹל אֲשֶׁר תִּפְנֶה תִּצְלִיחַ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' מט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לְאַהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר, נֵר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח.

מִכְתָּבְךָ לְנֶכּוֹן קִבְּלָתִי.

אוֹדוֹת קֹדֶשֶׁת הַמַּחֲשָׁבָה, צְרִיף שְׁתַּדַּע, שְׂרַבְנוּ וְ"ל הַזְהִירָנוּ בְּיֹתֵר, וְאָמַר (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קִיד): סַע הָאֵט אַ פְּנִים אַז מָע מוּז זִיף פּוֹן אַ הֶרְהוֹר זִייעַר הִיטְזֵן^ק, עֵינֵן שָׁם; וּבַחֲלֵק א', סִימָן מ"ט מוּבָא, שֶׁהַמַּחֲשָׁבָה הַטּוֹבָה הוּא הַיִּצָּר טוֹב, וְהַמַּחֲשָׁבָה הַרְעָה הוּא הַיִּצָּר הַרַע, עֵינֵן שָׁם; וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד אֶת הַמַּחֲשָׁבָה וְלַחֲשֹׁב תְּמִיד רַק טוֹב וְרַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ. וְתַדַּע, אַהוּבֵי, אַחֵי! שְׁמוּבָא בְּ"חֶסֶד לְאַבְרָהָם", הַבֵּיאוּ הַחִיד"א בְּ"מְדַבֵּר קְדָמוֹת" (מַעְרַכַת מ', אוֹת 10): מִסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים וּבַעֲרִיּוֹת, אֵךְ אִם לֹא יִדְמָה בְּשִׁכְלוֹ לְעֵבֶר עֵבְרָה, סוּף סוּף יִצִּיר בְּשִׁכְלוֹ צוּרָה הַהִיא, וְיִתְהַרֵר בְּמָה שְׂאִינוּ רְאוּי וְהַצּוּרָה מְצִטִּירַת בְּשִׁכְלוֹ, וְיִפְגַּם הַנֶּפֶשׁ. וְאִם מִסְתַּכֵּל בַּתּוֹרָה וְכִיּוֹצֵא, יִתְקַן הַנֶּפֶשׁ, עֵינֵן שָׁם; וְצְרִיף שְׁתַּדַּע,

ק) כְּפִי הַנֶּרְאָה... שְׁמַהֲרַהוֹר צְרִיף מְאֹד לְהַזְהִיר!

שְׁהַעֲיִנִים הֵן שְׁלִיחוֹת וּמְשָׁרְתוֹת הַמַּחְשָׁבָה, כִּי הָעֵינַיִם רוֹאוֹת, וְאַחֲר־כֵּן מְהֵרָה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, בְּמָה שְׂרָאָה, וְאַחֲר־כֵּן בָּא לִידֵי פָגַם הַבְּרִית, וְנִמְצָא שְׂאֵל זֶר בְּקִרְבּוֹ. וְעַל־כֵּן לֹא בְחִנָּם מוּבָא בְזֵהר הַקְּדוּשׁ, פְּרֻשֵׁת קְדוּשִׁים דְּף פִּד: כִּד חֲזִי רַבִּי שְׁמַעוֹן גָּשִׁי שְׁפִירִין, אָמַר: אֵל תִּפְנוּ אֶל הָאֱלִילִים; כִּי גֵאוּף הוּא עֲרִיּוֹת, אֱלֹהִים אַחֲרִים (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו); וּמוּבָא שָׁם (בְּמִדְבַר קְדָמוֹת, אוֹת יא): אִף שְׂאֲמָרוּ מַחְשָׁבָה רָעָה אֵין הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂהָ, אִף מַחְשָׁבַת עֲבוּדָה זָרָה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצַרְפָּה לְמַעֲשֵׂהָ, כַּמוּבָא בְּגִמְרָא (קְדוּשִׁין מ.); וְהַטַּעַם לְזֶה, כִּי מַחְשָׁבוֹת בְּנֵי־אָדָם אֵין מִי שְׂיֻדָּעַם, אֲלֹא הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאִם־כֵּן בִּי דִינָא דְלַעֲיִלָּא דְלֹא יָדְעוּ הַמַּחְשָׁבוֹת, אֵינָם יְכוּלִים לְהַעֲנִישׁ, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ מַעֲיֵד עַל זֶה, כִּי אָב אֵינוֹ מַעֲיֵד עַל בְּנוֹ, אֲבָל בְּעֲבוּדָה זָרָה, שְׂיֻצָּא מִרְשׁוֹת הַגְּבִהָה, לֹא שִׁיף, אֵין אָב מַעֲיֵד עַל בְּנוֹ, וּמַעֲיֵד גַּם עַל הַמַּחְשָׁבָה וְכו', עֵין שָׁם; וְעַל־כֵּן חִמֵּר הַמַּחְשָׁבָה חִמֵּר מְאֹד, וּבְפִרְט נִאוּף, שֶׁהוּא עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלְן, שְׁעוּשָׂה מְצִיאוֹת וְכו'. וְיִדוּעַ שֶׁהַמַּסְתַּכֵּל בְּנָשִׁים, מוּמָר לְעֵבְרָה אַחַת הוּא, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְעַל־כֵּן כֻּלָּה מְדַרְךָ זֶה שֶׁהַרְגֵּלְתָּ אֶת עֲצָמְךָ לְהַסְתַּכֵּל תְּמִיד עַל גְּשִׁים, עַד שֶׁזֶה מְעוֹרָר אֶת יִצְרָךְ הָרַע, וּבוֹעֵר בְּךָ כְּתַנּוּר שֶׁל עֵכָנָא, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְעַל־יְדֵי־זֶה אַתָּה בָּא לִידֵי פָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלְן, וְלַעֲוֹד רָעוֹת רַבּוֹת; כִּי הַמַּחְשָׁבָה הִיא עֵקֶר הָאָדָם, וּבְמִקוֹם שֶׁהָאָדָם חוֹשֵׁב — שָׁם כָּל הָאָדָם (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כא); וְעַל־כֵּן כְּשֶׁחוֹשֵׁב בְּנִאוּף, חוֹשֵׁב בְּעֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, וְעַל־יְדֵי־זֶה עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ לְגִמְרֵי מִבְּחִינַת בֵּן, וְדָנִים אוֹתוֹ לְמַעֲלָה עַל זֶה, וּבְפִרְט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׂאָרֵיךָ אֲנִפִּין מְסֻתוּבָב בְּרַחוּבוֹת (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמב), וּבְכָל מְקוֹם שֶׁרַק יִסְבֵּב אֶת עֵינָיו יִרְאֶה גְשִׁים מַחְצָפוֹת וּפְרוּצוֹת וְכו', וְעַל־כֵּן צְרִיכִים לְשַׁמֵּר מְאֹד מְאֹד אֶת הָעֵינַיִם. וְעַל־כֵּן כְּשֶׁבוֹעֵר בּוֹ הַיִּצֵּר הָרַע הַמְּגַנֵּה, הַמְּתַעֵב וְהַמְּגַלֵּל וְהַמְּשַׁקֵּץ הַזֶּה (עֵין לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עב) שֶׁל גֵּאוּף וְהַסְתַּכְלוֹת בְּנָשִׁים, יוֹרִיד אֶת הַמְּשַׁקְפִים (אִם מְרַכִּיב), וּמִי שְׂאֵין לוֹ, עַל־כָּל־פָּנִים יִסְתֵּם עֵינָיו, מִכָּל שֶׁכֵּן כְּשֶׁנוֹסַע בְּדֶרֶךְ, אֲזִי בְּנִקְל לְקַיֵּם זֹאת, אוֹ לְהַסְתַּכֵּל בְּסִפֵּר אוֹ לַעֲצֵם עֵינָיו לְגִמְרֵי. וּמִכָּל שֶׁכֵּן מִי

שְׁהוֹלֵךְ עִם מְשַׁקְפִים, שִׁיּוּרִידִם מִמֶּנּוּ, וְלֹא יִהְיֶה פְּרוּץ בְּעֵבֶרָה זֹו — בְּהִסְתַּכְּלוֹת בְּנָשִׁים, שֶׁהִיא, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, תִּאֲוָה וְשִׁגְעוֹן גְּדוֹל, שְׁנֹדֵבֵק בְּאָדָם, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם, שְׁכַל-כֶּף רְגִילִים בְּתִאֲוָה זֹו, עַד שֶׁהֵם מִכְרָחִים לְהִסְתַּכֵּל אַחֵר כֹּל אִשָּׁה הַעוֹבְרָת בְּרַחוּב, וְהֵם מְשַׁקְעִים בְּזֶה כָּל-כֶּף, עַד שֶׁכָּבַר נִדְמָה לָהֶם, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְצִאת מִזֶּה כָּלֵל. וְהֵם מְשַׁקְצִים וּמִתְעַבִּים לֹא רַק בְּעֵינֵיהֶם (כִּי גַם הֵם יוֹדְעִים שְׂאִין רָאוּי לְהִתְנַהֵג כֶּךָ, אִךְ הֵם כָּבַר מְרַגְלִים בְּזֶה), אֲלֵא גַם לְגַבֵּי אַחֲרִים הֵם מְשַׁקְצִים וּמִתְעַבִּים, כִּי אַחֵר כֹּל אִשָּׁה הֵם צְרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל וּלְהַבִּיט, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן. עַל-כָּל-פָּנִים מִי שֶׁכָּבַר מְרַגֵּל בְּזֶה, אֵל יַחֲשֹׁב כִּי אֶבֶד מְנוּס, אֲלֵא יְכוּלִים לְצִאת מִכֹּל מִיַּי מַדּוֹת וְתִאֲוֹת רְעוֹת, אִם רַק יִרְצֶה (עֵיִן לְקוּטֵי-מוֹהַרִין, חֶלֶק ב', סִימָן קי), שִׁשְׂאָלוּ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל, כִּי־צַד הִיא הַבְּחִירָה? וְהַשִּׁיב בְּפִשְׁטוּת, אִם רוּצָה — עוֹשָׂה, וְאִם אֵינּוּ רוּצָה — אֵינּוּ עוֹשָׂה. וְכָתַב מוֹהַרֵינ"ת ז"ל (שם): וְרַשְׁמֵתִי זֹאת, כִּי הוּא נִצְרָךְ מְאֹד, כִּי כִּמָּה בְּנֵי-אָדָם נְבוֹכִים בְּזֶה מְאֹד, מִחֲמַת שֶׁהֵם מְרַגְלִים בְּמַעֲשֵׂיהֶם וּבְדַרְכֵיהֶם מְנַעֲרִיהֶם מְאֹד, עַל-פֶּן נִדְמָה לָהֶם, שְׂאִין לָהֶם בְּחִירָה, חֵס וְשְׁלוֹם, וְאֵינֶם יְכוּלִים לְשַׁנּוֹת מַעֲשֵׂיהֶם, אֲבָל בְּאַמַּת אֵינּוּ כֵן, כִּי בּוֹדָאֵי יֵשׁ לְכָל אָדָם בְּחִירָה תְּמִיד עַל כָּל דְּבָר, וְכִמוֹ שֶׁהוּא רוּצָה — עוֹשָׂה, עֵיִן שָׁם; וּבִפְרָט בְּעֵינֵי הַמְּגַנָּה וְהַמְּשַׁקֵּץ וְהַמְּתַעֵב הַזֶּה — הִסְתַּכְּלוֹת בְּנָשִׁים, שֶׁבְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שִׁגְעוֹן וְתִאֲוָה גְּדוֹלָה לְמִי שֶׁנִּפְּל בְּזֶה, אִם רַק יִסְתֵּם עֵינָיו בְּחֻזְקָה, אוֹ יוֹרִיד אֶת הַמְּשַׁקְפִים — יִנְצַל מִזֶּה (וְאִךְ שֶׁלְכֹאֲרָה לֹא הִיִּתִי צְרִיךְ לְכָתוּב מִזֶּה, כְּדַעַת הַטּוֹעִים, שְׂאִין רָאוּי לְכָתוּב דְּבָרִים כָּאלוֹ בְּסִפּוֹר, וּבִפְרָטִיּוֹת, שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ זְכָנִי בְּזִכְיוֹת חֲנָם, שֶׁכָּל מָה שְׂאֵנִי כוֹתֵב — נִדְפָס וְנִתְפָּרֵס בְּרַבִּים, אִךְ יַעַן שֶׁאַתָּה כְּתַבְתָּ לִּי מִכְתָּב מֵרַחֲמֵי כֹחַ, וְכֵן הִרְבֵּה בְּנֵי הַנְּעוֹרִים סִפְרוּ לִּי, מָה שֶׁעוֹבֵר עֲלֵיהֶם מִהַנ"ל, אִמְרָתִי לְרָשָׁם עַל פְּנֵי הַכְּתָב, אֲשֶׁר בּוֹדָאֵי יוֹעִיל לְמִי שִׁסְתַּכֵּל בְּמִכְתָּב זֶה בְּעֵיִן אֱמֶת, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנִי לְהַדְפִּיס אֶת הַסִּפּוֹר "תְּקוּן הַבְּרִית", וְשֵׁם מְבֹאָרִים עוֹנֵינִים אֵלוֹ בְּאֵרִיכוֹת).

על-פֶּן, חֲמַדַּת לְכַבֵּי! עַל-כָּל-פְּנִים מֵעַכְשָׁו שְׁמַר אֶת עֵינֶיךָ,
וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' נ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּינְחָס הַיְהוֹשֵׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מַעֲלַת הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה, נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ
מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנֻצַח.

בְּדָבָר הַבְּלָבוּל שֶׁהִיָּה לָךְ הַבְּקָר, אֵל תַּפֵּל בְּדַעְתְּךָ, כִּי יִדְעַתִּי כִּי
לֹא יִשְׁקֹט הַסֵּמ"ך-מ"ם, וַיַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם, וְלֹא יִנִּיחַ
אוֹתָךְ לְשִׁלַּח הַסְּפָרִים וְלְהַשְׁקוֹת צְמֵאִים, לְהַחֲיוֹת נִדְכָּאִים וְנִשְׁבָּרִים
וְכוּ'. אַךְ כִּבֵּר יְדוּעַ דְּבוּר רַבְּנוּ ז"ל, שְׂאֵמֵר לָר' אַבְא שׁוּחַט
מִטְשֶׁהֲרִין: דִּי צִיִּין מִיט דִּי אוּיְגֵן וְוַעֲל אִיךָ פּוֹן סֵמ"ך-מ"ם אַרוּיִס
נְעַמְעֵן פֶּאָר דְּעַם בְּעַכְעָרִי (עֵין פְּעֻלַּת הַצְדִּיק, סִימֵן תַּתְנָה); מַה לַּעֲשׂוֹת?!
צְרִיכִים סְבָלְנוֹת גְּדוּלָּה בְּכָל דְּבָר, וְסוּף כָּל סוּף בְּוִדְאֵי נִזְכָּה לְנֻצַח
אֶת הַמְּלַחְמָה, וְלְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, עַד אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה
בֵּית בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִמָּצְאוּ שֵׁם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. לְעַת עַתָּה רַק
חִזּוֹק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד, הָעֵקֶר לִידַע (שְׁמוֹת כג, ל): "מְעַט מְעַט אֲגַרְשָׁנוּ
מִפְּנֶיךָ, פֶּן תִּרְבֶּה עֲלֶיךָ חֵיַת הַשְּׂדֵה", בְּכָל דְּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה צְרִיכִים
צְמֻצוּם, וְלִידַע הַכֵּלֵל הַגְּדוֹל שֶׁנִּתֵּן לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל: אַבִּיסְעַל אִיז אוּיְךָ
גוּט" כִּי עַל-פִּי-רַב הָאָדָם מוֹנַע עֲצָמוֹ מִלַּעֲשׂוֹת מִצְוָה, כִּי רוּצָה
לַעֲשׂוֹת דְּבָר שְׁלֵם, וְחֲצִי דְבָר אוֹ עַל-כָּל-פְּנִים רַבַּע דְּבָר — אִינוּ
רוּצָה לַעֲשׂוֹת, אֲבָל לֹא-כֵן לְמַד אוֹתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֶלָּא מְעַט גַּם-כֵּן
טוֹב; וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְשִׁלַּח בְּכָל יוֹם אֶפְלוֹ שְׁתִּים אוֹ שְׁלֹשׁ חֲבִילוֹת,
וְכֵן בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֶפְלוֹ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה פְּרָקִים, שְׁנַיִם אוֹ
שְׁלֹשָׁה דְּפִים גְּמָרָא וְכוּ', וְכֵן בְּכָל דְּבָר וְכוּ', כְּשֶׁאָדָם מְשַׁקֵּעַ בְּתַאוּת

(ר) אֶת הַשְּׁנַיִם וְאֶת הָעֵינַיִם אֲעַקֵּר מִן הַסֵּמ"ך-מ"ם בְּגִלְל הַגְּבִיעַ.
(ש) מְעַט גַּם-כֵּן טוֹב.

ער אָשר ג' נא בנחל

רעות ובמדות רעות, כְּשִׁירְצָה לְשֹׁבֵר הַכַּל בְּפַעַם אַחַת — לא יוכל, אֲזַי יִהְיֶה לוֹ לְקַרְן נִפְלְאָה כֹּל דְּבַר קָטָן, איין קוּק ווינְצִיגֶער, איין הָרְהוּר ווינְצִיגֶער, איין דְּבוּר ווינְצִיגֶער¹ וכו' וכו'.

על-כֵּן חֲזַק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִמְלֵא לְךָ אֶת כָּל חֶסְרוֹנְךָ.

הדורש שלומך...

ג' נא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר פִּינְחָס ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבִי, יְדִידִי הַיְקָר, הַבְּחוּר הַרוֹצֵה לְהַכְנִס אֶל הַקִּדְשָׁה, עַל-פִּי דַעַת הַנַּחַל הַנוֹבֵעַ מִקּוּר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעוֹת לְצִדְקָה — לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת לְבָבְךָ מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת, וּבַפְּרָטִיּוֹת שֶׁכָּבַר נִדְפְּסוּ הַמּוֹן מִכְתָּבִים בְּחֻלְקֵי "אָשֶׁר בְּנַחַל" — קַחֵם מִשָּׁם, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְחַזֵּר וּלְהַעֲתִיק מֵהַ שִׁפְתוֹת שָׁם. הַעֲקֹר תִּהְיֶה חֲזַק בְּאַמִּירַת גְּמְרָא, אָשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רִיד), כִּי תִלְמוּד גִּימְטְרִיָּה שָׁם הִקְלִפָּה לִילִית, הַמְכַשֶּׁלֶת בְּנֵי-אָדָם בְּפָגַם הַבְּרִית כִּידוּעַ, וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי לְמוּד תִּלְמוּד יֵשׁ כַּח לְהַכְנִיעַ אוֹתָהּ. וְעַל-כֵּן, חֲמֻדַת לְבָבִי! חֲזֹר חֲזֹר הַרְבֵּה דַפִּים גְּמְרָא בְּלֵי רַש"י וְתוֹסְפוֹת, רַק תֵּאמַר גְּמְרָא בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת, לְהַתְחִיל בְּרִכוֹת, וּכְשֶׁתְּסִימוּ, תִּתְחִיל שֶׁבַת וְכו', עַד שֶׁתּוֹכַח לְסִיִּים כֹּל הַש"ס. חֲמֻדַת לְבָבִי! אֵל תִּהְיֶה חֲכָם בְּעִינֶיךָ, מַה שָּׁזָה אוֹמֵר... אוֹ מַה שָּׁזָה אוֹמֵר... מְדוּעַ לֹא תִסְתַּכֵּל עַל עֲצֻמְךָ מְרַב חֲטָאִים שְׂאֵתָה חוּטָא וְנִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, אֵתָה מִשְׁתַּגֵּעַ מְאֹד מְאֹד, רַחֲמָנָא לְצַלְךָ, עַד שְׂאֵתָה כָּבַר

1) הַסְתַּכְּלוֹת אַחַת פְּחוֹת, הַרְהוּר אַחַד פְּחוֹת, דְּבוּר אַחַד פְּחוֹת.

אָשֶׁר ג' נב בְּנַחַל רעא

רץ בְּרַחוּבוֹת וְכוּ', וְכֵן אַתָּה שׁוֹבֵר מְרַב פֶּעֶסֶף כָּל מַה שֶּׁבֵּא תַחַת יָדֶיךָ וְכוּ'. עַל-כֵּן רָאָה גַם רָאָה לֹמֵר הִרְבֵּה גְמָרָא, אֲשֶׁר הִיא קִשּׁוּר הַמְרַכְבָּה (עֵינֵי לְקוּיֵי-מִוִּתְרֵי, חֶלֶק ב', סִימָן ה'); כִּי גְמָרָא' הֵם הַד' מִלְּאָכִים הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם: גְּבֵרִיאַל, מַיְכָאֵל, רַפָּאֵל, אִוְרִיאַל; וּבּוֹדַאי עַל-יַדֵּי-זֶה יִזְדַּכֵּף מִחֶדֶד.

חֲמַדַּת לְבָבִי! לְדַעַתִּי אַתָּה צָרִיף לְהַסְתַּכֵּל עַל עֲצָמְךָ וּלְרַחֵם קֹדֶם עַל עֲצָמְךָ וְכוּ', מֵאֲשֶׁר תִּשְׁמַע עֲצוֹת רְעוֹת שֶׁל לְצִים וּרְשָׁעִים אַרוּרִים וְכוּ', הַמוֹנְעִים אוֹתְךָ מִתְקוּן זֶה — לֹמֵר גְּמָרָא, מִפְּנֵי שְׂאִין זֶה לַמוּד, לְדַעַתָּם הִרְעָה וְהִמְשִׁכְתָּ וְכוּ' (אֲשֶׁר הָאֲרֻכְתִּי בְּזֶה בְּמִקּוֹם אַחֵר). עַל-כָּל-פָּנִים אַתָּה חָמַל עָלֶיךָ, כִּי אִם לֹא, תִצְטָרֵף לִילֶיךָ אֶל רוּפָא, שִׁיתֵן לְךָ תְרוּפוֹת עַל הָעֲצָבִים, כִּי אִם לֹא תִקְשׁוּר עֲצָמְךָ בְּקִשּׁוּר חֶזֶק וְאִמִּין, שְׁעַל-כָּל-פָּנִים מֵעַכְשָׁו תַעֲזֹב אֶת דְּרָכֶיךָ הִרְעוֹת וְכוּ', אֲזִי תִשְׁתַּגַּע לְגַמְרִי, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְיִהְיֶה הַהֲכָרַח לְךָ לְבַלּוֹת יְמֶיךָ וְשִׁנוּתֶיךָ בְּבֵית מְשֻׁגָעִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. וְעַל-כֵּן רָאָה גַם רָאָה לְהִיֹּת בְּרִיא, וְהִתְמַד בְּיוֹתֵר בְּאִמִּירַת גְּמָרָא, וְאֲזוּ תִצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

ג' נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יָדִיד נִפְשֵׁי, גַר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי עִם הַמְעוֹת לְהַדְפָּסָה — אֲשֶׁרֶיךָ וְאֲשֶׁרִי חֲלָקֶיךָ, שֵׁישׁ לְךָ חֶלֶק בְּעֵנִין נוֹרָא וְנִשְׁגָב פְּזָה, וְרֵאוּי וְנִכּוֹן לְךָ לְשִׁמּוֹחַ בְּזֶה מְאֹד מְאֹד; כִּי מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְסִיעַ לְהַדְפָּסַת וְהַפְצַת סִפְרֵי וְדַעַתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, זֶה אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפְרָא כָּלֵל, כִּי הוּא עוֹסֵק בְּקִרוּב הַגְּאֻלָּה וְכוּ'.

עֶרֶב אֲשֶׁר ג' נג בְּנַחֵל

ואודות וכו', צָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׁמִי שֶׁהוּא עֶצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוּכַל
אוֹתוֹ שׁוּם אָדָם (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת מְרִיבָה, חֶלֶק א', סִימָן לה). וּמוּבָא
(בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כט), שְׁעַל-יָדַי פָּגַם הַדְּבּוּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
כְּתוּם עַל לְבַנוּנֵיּוֹת מַחוּ וְכוּ', עַל-יָדֵי-זֶה בָּא לִידֵי חֲלֵי נוּפֵל, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן; כִּי הֵדֵם דּוֹחֵף וְלוֹחֵץ אֶת מַחוּ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְעַל-כֵּן כָּלֵף
מְלַדְבֵּר דְּבָרִים שֶׁל מַה בְּכָף, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ,
וְנוֹזְכָה לְעַבְדּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים כָּל הַיָּמִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָה...

ג' נג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֶרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תּשׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ לִידֵיד נַפְשֵׁי, גַּר
לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח.

רְצוּף פַּה תִּמְצָא מִכְּתָב שְׁפָתְכָה ... וּכְפִי שְׁקָרָאֲתִי בּוֹ, אֲנִי מִבִּין
שֶׁהִיא מְעַנֵּינִת, עַל-כֵּן לְדַעֲתִי, תִּרְאֶה לְכַתֵּב לָהּ תַּכְף-וּמִיד מִכְּתָב
נְאֻה, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ. גַּם תִּדַּע שֶׁ... נַעֲשֶׂתָה כְּכֹר כְּלָה,
וְעַל-כֵּן תִּשְׁפַּח מִזֶּה וְכוּ'. וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה לְכַתֵּב לְהַנִּי"ל תַּכְף-וּמִיד,
וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ; כִּי עֲנִין שְׁדוּכִים וְזוּוּגִים הוּא נִפְלְאוֹת
תַּמִּים דַּעִים, וְתִלּוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (מוֹעֵד קָטָן יח:): מִן
הַתּוֹרָה מִן הַנְּבִיאִים וּמִן הַכְּתוּבִים מֵה' אִשָּׁה לְאִישׁ וְכוּ', עֵינֵי שָׁם;
וְאָמְרוּ (יְבֻמוֹת לט): אִשָּׁה הִקְנִנוּ לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; וְעַל-כֵּן,
חֲמִדַּת לְבָבִי! הֶעֱקָר רְאֵה שְׂאֵתָה לֹא תִהְיֶה מְנִיעָה, וְתִזְרַק אֶת
הַחֲקִירוֹת וְהַחֲכָמוֹת שֶׁל הַבַּל שֵׁישׁ בָּךְ, וְאֵז תִּצְלִיחַ. וּבְפָרֵט בְּעֵנִין
שְׁדוּף, אִם שְׁנֵיכֶם מְסַפִּימִים, וְהַכֹּל, בְּרוּף הַשֵּׁם, עַל גִּכּוּן (אֵינָה בְּעַלֵּת
מוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם), עַל-כֵּן מַה וְלָמָּה לְחַשֵּׁב?! עַל-כֵּן
הַכֹּפֵל הַדְּבָר, רְאֵה לְכַתֵּב לָהּ תַּכְף-וּמִיד מִכְּתָב נְאֻה, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ
יִצְלִיחַ דְּרַכְּךָ.

אֲשֶׁר ג' נד בְּנַחֵל רעג

לַעֲת עֵתָהּ, שְׂאֵתָהּ נִמְצָא חוּץ לְיִשְׁיבָהּ, רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ
עַל-כָּל-פָּנִים עֲשָׂרִים רְגָעִים הַתְּבוּדוֹת בַּיַּעַר, בֵּין הָאֵילָנוֹת, וְדָבַר זֶה
לֹא קָשָׁה כָּל-כָּךְ, וְאֵל יִהְיֶה דְבַר זֶה קָל בְּעֵינֶיךָ, כִּי (ראש השנה ד:):
תַּפְסֹת מְרַבָּה — לֹא תַפְסֹת, תַּפְסֹת מוּעֵט — תַּפְסֹת, עֵינֵי שָׁם; וְזוֹ
הִיִּתָּה דֶרֶךְ רַבְּנוּ וְ"ל: "מַעֲט גַם-כֵּן טוֹב" (אֲבִיסָעֵל אִיז אוֹיֵךְ גוּט).
וְאָמַר ר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן וְ"ל (בְּעַל מַחְבֵּר "בְּאוֹר הַלְקוּטִים"),
שֶׁהַכֶּלֶל הַזֶּה הוּא טוֹב מְאֹד עַל כָּל פְּרָט וּפְרָט בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וּבְחַיִּים. וּבְאֵמַת כֵּן הוּא, כִּי עַל-פִּי-רֹב הָאָדָם מִתְרַשֵּׁל, מִפְּנֵי שְׂרוּאָהּ
כָּל-כָּךְ כָּל-כָּךְ וְכוּ' וְכוּ' עֲבוּדוֹת וְלִמּוּדִים, אֲבָל אִם יִרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ
בְּדֶרֶךְ וּבְעֵצָה זוֹ, אֲזוּ תִמְיֵד יִצְלִיחַ, וְיִגְדֹל בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת. וְכֵן
תִּקְבַּע לְעֲצָמָךְ לַמּוֹד שְׁלֵחַן עֲרוּף, עַל-כָּל-פָּנִים מַחְבֵּר רַמ"א בְּכָל יוֹם
קִצְתָּ, וְאֲשֶׁר שְׁנֵי יְסוּדוֹת אֱלוֹ: "שְׁלֵחַן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת", הֵם עֲקָרִים
גְּדוּלִים בְּחִסְדוֹת בְּרַסְלָב. וּמוֹכֵן מִהַתּוֹרָה "יְמֵי חַנּוּכָה" (לְקוּטֵי-מִוְהָרֵן,
חֶלֶק ב', סִימָן ב'), שֶׁהֵם שְׂיָכִים לְשִׁדּוּף; וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמָךְ קְבִיעוֹת
עַל "שְׁלֵחַן עֲרוּף וְהַתְּבוּדוֹת", וְאֲזוּ יִגְמַר הַכֹּל בְּכִי טוֹב.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

תִּכְתֹּב לִי אִם קִיַּמְתָּ מָה שֶׁכְּתַבְתִּי לָךְ כָּאֵן, וְאִם אֶפְשָׁר לְלַמֵּד
הַתּוֹרָה הַנִּלְ, וְלוֹמַר הַתְּפִלָּה עָלֶיךָ — מָה טוֹב וּמָה נְעִים.

ג' נד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עֲרֹכ־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדָּר מִטּוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק
וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה ... גַּרֹּו יְאִיר וְיִזְרַח לְנֹצָח
נִצְחִים.

זֶה לִי יָמִים וְשָׁבוּעוֹת וְחֻדְשִׁים, שֶׁהִיָּה בְּדַעְתִּי לְכַתֵּב לָךְ, אֵךְ לֹא
אֶסְתַּיַּע מִלְתָּא, כִּי הַטְּרָדוֹת רַבּוּ, וּבְפִרְט, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ וְיֵשׁ לָנוּ
בְּמָה לְבַלּוֹת אֶת הַזְּמַן. אֲשֶׁרִינוּ וְאֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ, שְׁזָכִינוּ לְהַתּוֹדֵעַ

עדר אֲשֶׁר ג' נד בַּנְחַל

מִרְבֵּנוּ ז"ל, שְׁעַל יְדוֹ, תְּהִלָּה לְאֵל, נִפְתָּחוּ עֵינֵינוּ בְּכֹל פֶּעַם יוֹתֵר וְיוֹתֵר לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמֵנוּ, הֵיכֵן אָנוּ אוֹחֲזִים בְּאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת וְכוּ' (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּהֲרִ"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז). וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, עַל-יְדֵי עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת אָנוּ עוֹשִׂים קֶן לְהִשְׁכִּינָה, כַּמֵּאֵמֶר הַתְּקוּנִים (בְּהַקְדָּמָה): כִּמָּה דְנִשְׁמָתִין עֲבָדִין הֵכִי שְׂרָיָא שְׁכִינְתָא עִמָּהוֹן, נִשְׁמָתָא דְאִיהוּ קְבוּעָה בְּצִלוֹתָא אוּ בְּאוֹרֵייתָא אִיהִי אֲתֵר קְבוּעַ לְשְׂרָיָא בֵּה שְׁכִינְתָא וְכוּ', עֵין שָׁם; וְעַל-כֵּן עֲלִינוּ רַק לְהִתְמִיד תְּמִיד בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, לְקַבֵּעַ מְקוֹם לְהִשְׁכִּינָה שְׁתִּשְׂרָה בֵּינֵינוּ. תְּהִלָּה לְאֵל, הַקְּבוּץ שְׁלֵנוּ מִתְרַבֵּה, וְכֵן מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל בָּאִים הַמּוֹן מִכְתָּבִים, וּמִבְּקָשִׁים אֶת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְאַנְחֵנוּ שׁוֹלְחִים לָהֶם.

אַקוּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֹּל אֶצְלָךְ עַל נִכוּן. וְתִהְלֶה לְאֵל, אַתָּה מִתְעַנֵּג בְּעִרְבוֹת זֵיו אוֹר הִשְׁכִּינָה שָׁם בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כִּי אֲוִירָא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא אֲוִיר הִשְׁכִּינָה, מְחַפִּים (בְּבֹא בְתָרָא קִנְח:). אֲשֶׁרִיךְ וְאֲשֶׁרִי חֶלְקָךְ! וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ גַם-כֵּן לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל הַפְּעַל עֲנִין זֶה, כִּי דִיקָא בְּאַלִּין אֲשֶׁתַּכַּח גְּבוּר וְתַקִּיף (עֵין לְקוּטִי-מִוֵּהֲרִ"ן, חֶלֶק א', סִימָן כ'); וְאַף שֶׁשְׁמַעְתִּי, שְׁצַר לָךְ בְּכַמָּה פְּרָטִים, זָכַר מֵאַמְרָם ז"ל (בְּרִכּוֹת ה:): ג' מִתְּנוֹת טוֹבוֹת נִתְּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל, וְכֵלֵן לֹא נִתְּנָן אֶלָּא עַל-יְדֵי יְסוּדִים: תוֹרָה וְאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְעוֹלָם הַבָּא, עֵין שָׁם; כִּי כָל פְּרָט וּפְרָט מֵהַשְּׁלֵשׁ מִתְּנוֹת הָאֵלוּ בֹּא בִּיסוּרִין, וּמִכָּל שָׁפָן וְקַל וְחֹמֶר כְּשֶׁרוֹצִים לְקַבֵּל אֶת הַשְּׁלֵשׁ מִתְּנוֹת בְּיַחַד: תוֹרָה, עוֹלָם הַבָּא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, בְּיַדֵּי עוֹבֵר מֵהַ שְׁעוֹבֵר. אַף-עַל-פִּי-כֵן עֲלִיךְ רַק לְהִתְחַזֵּק, כִּי תְּהִלָּה לְאֵל, אַתָּה נִמְצָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, זָכַר אֶת הַפְּסוּפִים וְהַרְצוֹנוֹת שֶׁהָיוּ לָךְ פֶּה לְנִסְעַ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וְעַכְשָׁו זָכִיתָ לְזֶה, וְעַל-כֵּן רָאוּי לָךְ לְשַׂמַּח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד. וּבְמִדְרָשׁ רַבָּה (פְּרָשַׁת לֶךְ-לָךְ, פְּרָשָׁה לט, סִימָן י') אָמְרוּ עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים נה, ח): "הִנֵּה אֲרַחֵיק גִּדְד" — גִּדְנוּד, טְלִטּוּל אַחַר טְלִטּוּל. (שָׁם): "אֲלִין בְּמִדְבָּר סֵלָה" — מוֹטָב לְלוֹן בְּמִדְבָּרוֹת שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וְלֹא לְלוֹן בְּפִלְטָרִיוֹת שֶׁל חוּץ לְאַרְץ וְכוּ', עֵין שָׁם; וּמִכָּל שָׁפָן, שְׁפָאן בְּחוּץ לְאַרְץ לֹא הִיָּה לָךְ פְּלִטָרִיוֹת וְכוּ', עַל-כֵּל-פָּנִים הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחִיב

אֲשֶׁר ג' נה בַּנְחַל ערה

לָךְ, וְיִוְלִיךָ אוֹתָךְ עַל דְּרָךְ הָאֵמֶת, וְתִמְצָא הִרְחֵבָה גְדוּלָה כְּרֵאוּי לְכֵן הַמֶּלֶךְ בְּפִלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ.

ומה טוב ומה נעים אם תוכל לעזור את החברים ללמד התורה הקדושה כסדרן, ובפרט בארץ ישראל, אשר אמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה טז, סימן ז') על הפסוק (בראשית ב, יב): "וזהב הארץ ההיא טוב" — אין תורה כתורת ארץ ישראל, עין שם; וענין זה — לעזור את חבריו לשקד בתורה כסדרן דיקא, היא זכות נפלאה, פי ימינו כצל עובר, ומה שזוכה לתפס ולחטף בתיי ההבל האלו, היא זכות וקרן נוראה ונפלאה מאד מאד, כי אין שום תכלית אחרת, רק לטייל ולהיות בכל חלקי התורה הקדושה, ואשרי מי שזוכה לצית את רבנו ז"ל, ושוקד בכל יום במקרא, משנה, גמרא, מדרש, זהר הקדוש ותקונים, שלחן ערוך, וספרי רבנו ז"ל וכו' וכו', אז טוב לו לנצח נצחים.

הדורש שלומך באהבה רבה, ומאחל לך הצלחה רבה...

פה תקבל את הקבלות ששלמתי את החובות שלך, וכן אודות המכונית, כבר מזמן רב נתבטלה הקנייה, ותהלה לאל, אין על שמך שום דבר.

ואודות החוב שאני חייב לך, תכתב לי, אם אתה רוצה מזמן או ספרים מספרי רבנו ז"ל להפיץ.

ג' נה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב־שבת־קדש לסדר מטות־מסעי ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, נתיק וחסיד, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר ויזרח לנצח נצחים.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מִצְוֶה גְדוֹלָה. תְּהִלָּה לְאֵל, הָאֲבִירָךְ ... גֵּרוּ יְאִיר, נִתַּן אֶתְמוּל לְאִשְׁתּוֹ גִּט פְּטוּרִין, וְעַל-כֵּן אִם אֲפֹשֶׁר לְךָ לְסַיֵּעַ וְלַעֲזֹר לוֹ עִם שְׂדוּךְ (וְאִם יִהְיֶה מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — מַה טוֹב וּמַה נְעִים), וּשְׂכָרְךָ יִגְדֵל עַד מָאֵד, כִּי הוּא אֲבִירָךְ יָקָר מְאֹד, וּמִצְוֶה לַעֲזֹר לוֹ, כִּי סָבַל כְּכֹר הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, וְקַיִם מֵאֲמָרָם וְ"ל (יְבִמוֹת ג:): מֵאִי תִקְנַתִּיהָ? יִגְרָשְׁנָה, וְיִתְרַפֵּא מִצְרַעְתּוֹ, עַיִן שָׁם; וּבְרוּךְ הַשָּׁם, שְׁנִפְטַר מִמֶּנָּה אַחֲרֵי שְׁמִרְדָּה בּוֹ. אֲקַוֶּה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִמְצָא זְוִיג טוֹב, זְוִיג הַגּוֹן לְפִי מְעֻשָׂיו (סוּטָה ב.), וְיִהְיֶה בְּחֹסֶד וּבְרַחֲמִים רַבִּים.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (גִּטִּין פט:): כָּל הַמְּגַרֵּשׁ אִשְׁתּוֹ רֵאשׁוֹנָה, אֲפִלוּ מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת. וַיֵּשׁ לֹאמֵר עַל-פִּי לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סט, כִּי עָקַר הַמָּמוֹן שֶׁל הָאָדָם בָּא לוֹ עַל-יְדֵי בֵת זֹגוּ וְכוּ', עַיִן שָׁם; וְיִדְוַע אֲשֶׁר מִזְבַּח הוּא פְּרִנְסָה (עַיִן לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), גַּם מִזְבַּח עוֹלָה זָן, וְעַל-כֵּן כֶּשֶׁמְגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, מִזְבַּח מוֹרִיד עָלָיו דְּמָעוֹת, כִּי יֵאָבֵד פְּרִנְסָתוֹ, וְקָל לְהִבִּין.

וּבֵאֵפֶן אַחַר יֵשׁ לֹאמֵר בְּפִשְׁטוֹת, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְבִמוֹת ג:): כִּיִּן שְׁנֵשָׂא אִשָּׁה — עֲוֹנוֹתָיו מִתְּפַקְקִין; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת י:): הַמִּזְבַּח מְכַפֵּר, וְכִיִּן שֵׁישׁ לוֹ אִשָּׁה, אֵינּוּ צָרִיךְ אֶת כְּפָרַת הַמִּזְבַּח, כִּי עַל יְדֵהּ נִצַּל וְכוּ', וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן כֶּשֶׁמְגַרֵּשָׁה, הַמִּזְבַּח בּוֹכָה, כִּי יִצְטָרֵךְ לְכַפֶּרָה, וְקָל לְהִבִּין.

וּבֵאֵפֶן אַחַר יֵשׁ לֹאמֵר, כִּי אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פְּרָשָׁה יז, סִימָן ב'): כָּל שֵׁאִין לוֹ אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא טוֹבָה, בְּלֹא עֲזָרָה, בְּלֹא שְׂמֻחָה, בְּלֹא בְרָכָה, בְּלֹא כְּפָרָה, אֶף בְּלֹא שְׁלוֹם, אֶף בְּלֹא חַיִּים וְכוּ', עַיִן שָׁם; נִמְצָא, כֶּשֶׁישׁ לוֹ אִשָּׁה שְׂרוּי בְּשֻׂמְחָה וּבְרָכָה, בְּכַפֶּרָה וּבְשְׁלוֹם וּבְחַיִּים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְדָרָשׁ פִּנְחוּמָא תְּרוּמָה): מַהוּ מִזְבַּח? מ' — מְחִילָה, ז' — זְכוּת, ב' — בְּרָכוֹת, ח' — חַיִּים; נִמְצָא, כֶּשֶׁמְגַרֵּשׁ אִשְׁתּוֹ, הָרִי זֶה מֵאָבֵד אֶת כָּל הַטּוֹבוֹת הָאֵלוֹ וְכַנ"ל. וְעַל-כֵּן הַמִּזְבַּח בּוֹכָה, וְקָל לְהִבִּין.

רעז בנחל ג' נו אָשֶׁר

חַמַּדַּת לְבָבִי! חֶזֶק וְאַמֶּץ מְאֹד מְאֹד בְּכָל עֲנִינְיָהּ, וּבִפְרֹט לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם לָהֶם דַּעַת רַבָּנוּ ו"ל. כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כַּחַּת הַדְּבוּר גְּדוֹל, וְרֵאיוֹי וְנִכּוֹן לָךְ לְהוֹצִיאֹו עַל גְּלוֹי אֹוֹר רַבָּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם. אֲקוּנָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁבַעֲוֹד פְּמָה שְׁבוּעוֹת תִּגְמַר כְּרִיכַת הַ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת", וְאִזּוּ, אִם יִרְצֶה הֵשֵׁם, אֲשַׁלַּח הַכֹּל. גַּם תִּדַּע, שֶׁהַקּוֹנְטְרַסִים "מְקוֹר הַשְּׂמִיחָה" שֶׁהַדְּפֹסֶת בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עָשׂוּ רֵשֶׁם גְּדוֹל, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, כְּכַר קַבְלָתִי עַל-יְדֵי-זֶה הַמוֹן מַכְתָּבִים, שְׂרוּצִים לְהַתְּוֹדַע מִרַבָּנוּ ו"ל. עַל-כֵּן רָאִה לְהַתְּמִיד בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּהְיֶה קֶטֶן בְּעִינְיָהּ, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָךְ כַּחוֹת עֲצוּמִים, וּבִפְרֹט לְדַבֵּר עִם אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרְדִים, וְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנוֹזֵקָה לְהַתְּקַרֵב בְּאַמֶּת אֶל רַבָּנוּ ו"ל וּלְצִיָּתוֹ, וּבִפְרֹטִיוֹת לְהַרְגִיל עֲצָמָנוּ לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, וְכֵן לְהַתְּמִיד בְּשַׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, כַּמוּבָא בְּאַרְיכוֹת בְּקוֹנְטְרַס "סִדְרֵ-דְרָךְ-הַלְמוּד", וּמִי יִתֵּן שְׂתוֹזֵקָה לְהַדְּפִיסוֹ וּלְהַפִּיצוֹ בְּרַבִּים, וְיִהְיֶה שְׂכָרָךְ כְּפוֹל מִן הַשָּׂמַיִם, כִּי הַמְּזוֹקָה אֶת הַרַבִּים — אֵין חֲטָא בָּא עַל יָדוֹ (אֲבוֹת ה', יח), וְזוֹזֵקָה לְהַכְּנִס בְּתַלְיִסָּר אַבְבֵי בְּעֵלְמָא דְאַתִּי, וּלְהַנּוֹת מְעַרְבוֹת, נַעַם, זִיו שְׂכִינַת עִזּוֹ יִתְבָּרֵךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' נו.

בְּעִזְרַת הֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשִׁי — עַרְבֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֻדְרַת מִטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ט.
שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אֶהוּבֵי, יָדִיד נַפְשֵׁי,
נְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבַע מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ...
גַּר וְאִיר.

מַכְתָּבָךְ עִם הַמְּעוֹת קַבְלָתִי בְּשַׁבוּעַ זֶה, מְזַה שְׁלֵשׁ פְּעָמִים,
וּשְׂכָרָךְ יִהְיֶה כְּפוֹל מִן הַשָּׂמַיִם בְּעַבּוֹר זְכוּתָךְ שְׂזוּכִיתָ זֶה כְּמָה שָׁנִים
בְּהַדְּפֹסֶת וְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבָּנוּ ו"ל, שְׂגֵאלְתָנוּ תְּלוּיָהּ רַק בְּזֶה. וּלְדַעֲתִי,
יְדִידֵי הַיָּקָר! קַח אֶת הַכֶּסֶף וְתַדְּפִיס בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל קוֹנְטְרַס "סִדְרֵ-

הַדָּרֶךְ-הַלְמוּדִי, וְתַחֲלָקוּ בַּיַּעֲקֹב וּתְפִיזוּ בְּיִשְׂרָאֵל, כִּי מַעֲלַת זֶה הַקּוֹנְטְרָס — אֵין לְשַׁעַר וּלְסִפּוֹר כָּלֵל, כִּי מְחֻזָּק אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה כְּסִדְרָן. וְעַל-כֵּן מֵה וּלְמָה לָךְ לְשַׁלַּח לִי בְּכָל פַּעַם כְּסֶף?! בְּעֵבוֹר כַּמָּה אֲלֵפֵי לִירוֹת, אַתָּה יָכוֹל לְצַלֵּם בְּאַרְצָךְ יִשְׂרָאֵל אֶת הַנִּ"ל. וְכֵן קוֹנְטְרָסִים "אֲשֶׁר בַּנְחַל" וְלִהְפִיצֵם שָׁם. וּכְבָר אַתָּה יוֹדֵעַ הַכָּלֵל, שֶׁבְּדִבְרֵי הַדְּפֻסֵת סִפְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל, אֵין לְשַׁאֵל רְשׁוּת אֶת שׁוֹם בְּרִיָּה, וְכֵן לֹא לְהִתְחַשֵּׁב עִם שׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי כָּל הַגְּאֻלָּה תְלוּיָה בְּזֶה, וְעַל-כֵּן יַעֲשֶׂה הַבַּעַל-דְּבָר מֵה שְׂיַעֲשֶׂה לְמַנַּע וּלְעַכֵּב. עַל-כֵּן חֻזַּק וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְתִרְאֶה לְהַדְפִּיס קוֹנְטְרָס "שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵנו", וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ לְהוֹצִיא אֶת רְצוֹנֵנוּ וְכִסּוּפֵינוּ לְטוֹבָה, שְׁלֹא יִהְיֶה בֵּית בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁלֹא יִהְיֶה בּוֹ "לְקוֹטֵי-מוֹהַר"ן, "סִפּוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת" וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁתִּתְרַבֶּה הַדַּעַת לְדַעַת וְלִהְפִיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ.

אֹדוֹת שְׂדוּכִים, תַּעֲשֶׂה אֶת הַשְּׂדוּדָה הַרְּאשׁוֹן שְׂיַצִּיעוּ לָךְ מִיּוֹם חֲמִשָּׁה-עָשָׂר בְּאָב, וְחֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, אֵל תִּהְיֶה חֲכָם בְּעִינֶיךָ לְחַקֵּר אֵילוֹ חֲקִירוֹת אוֹ לְהַסְתַּפֵּק בְּאֵילוֹ סִפְקוֹת וְכוּ', כִּי בְּדִבְרֵי זֶה אָסוּר לְהִיּוֹת חֲכָם, וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשֶׁתְּסַפֵּים בְּדַעְתְּךָ עֲנָן זֶה, לְקַחַת אֶת הַרְּאשׁוֹנָה (וּבִלְבָד שְׁלֹא תִהְיֶה בְּעַלְת מוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם, חֵס וְשָׁלוֹם), אֲזִי תִרְאֶה נִפְלְאוֹת. וְאֵל תִּדְאָג בְּעֵבוֹר פְּרֻנְסָה, כִּי כָּל הַפּוֹשֵׁט יָד — נוֹתְנִים לוֹ, וְדִי לְחִכְיָמָא. וְתִשְׁכַּח לְעַצְמְךָ דִּינָה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר לָךְ שְׂיִהְיֶה לָךְ בְּעֵבוֹר שְׂכַר דִּינָה וּבְעֵבוֹר אֲכָל וְכוּ', וְתַצְלִיחַ דְּרַבְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר רַק תִּפְנֶה — תַּצְלִיחַ. וְאֹדוֹת הַעֲשִׂירוֹת, בְּוִדְאֵי יַעֲזֹר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲבָל לַעֲת עֵתָה רְאֵה לְקַיֵּם עַל-כָּל-פְּנִים כָּל מֵה שְׂנֵאָמַר כָּאן, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא צְרִיכִים לְהִתְחַתֵּן תִּכְףּ-וּמִיד, וְלִשְׁכַּח דִּינָה, וְכִסְף כְּבָר יִתֵּן הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַעֲקָר בְּטָחוֹן, לְבִטָּח בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר אָמַר רַבְּנֵינוּ ז"ל: בְּעֵבוֹר פְּרֻנְסָה נֶאֱהָר בְּטָחוֹן (סִי מוֹהַר"ן), וּמִי שְׂמַרְגִּיל עַצְמוֹ בְּעֵבוֹדַת הַבְּטָחוֹן, אֲזִי רוֹאֶה נִסִּים וְנִפְלְאוֹת מְדִי יוֹם בְּיוֹמוֹ. וְתִאֲמִין לִי, שְׂמִיּוֹם חֲתֻנָּתִי אֶף פַּעַם לֹא דִאֲגַתִּי מֵה שְׂיִהְיֶה בְּשָׁבוּעַ הַבָּא, כָּל דִּאֲגַתִּי הִיְתָה רַק עַל שְׁבַת זוֹ, וְכֵן הִרְגַּלְתִּי אֶת עַצְמִי — בְּשׁוֹם אֲפֵן לֹא לְדֹאָג עַל שְׁבוּעַ הַבָּא, רַק לְחֻשֵׁב עַל שְׁבוּעַ זֶה, מֵה

אֲשֶׁר ג' נז בְּנַחֵל רַעַט

יֵשׁ לְשֵׁלֶם וּמָה צְרִיךְ לְקַנּוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְלַעוֹלָם כְּשֶׁבָאָה שְׁבַת-קֹדֶשׁ,
כְּבָר לֹא הֵיחָה לִי פְרוּטָה אַחַת בְּכִיסִי. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, בְּשֶׁבַת הַיְתָה לִי
מְנוּחָה וַיֵּשׁוּב הַדַּעַת, וְלֹא הִכְנַסְתִּי בְדַעְתִּי אֶפְלוּ שְׁמֵן שֶׁל דָּאָגָה.
וּבְאַמַּת אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּטַחוּן, חֶלֶק ב', סִימָן ב'): מִי
שֶׁנֶּשְׁמַר מִהֲהוֹרִי עֲבוּדָה זָרָה, זֹכֵה בְּכָל פֶּעַם לְבִטְחוּן, עַד שֶׁאֵינוֹ
דוֹאָג מָה יֵאָכֵל לְמַחֵר, וְהוּא בְּמִדְרָגָה שֶׁל בְּרוּךְ ה' יוֹם יוֹם,
וְעַל-יְדֵי-זֶה לֹא הֵבִיט אֶן וְלֹא רָאָה עֲמַל בּוֹ, וְכָל הַנוֹגֵעַ בּוֹ כָּאֵלוֹ
נוֹגֵעַ בְּבַבַּת עֵינוֹ, עֵינַי שָׁם. וְעַל-כֵּן יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵל תִּפְחַד כָּלֵל! אַתָּה
רָאָה קֹדֶם לְהִתְחַתֵּן תַּכְּף-וּמִיָּד, וּפְרִנְסָה יִתֵּן לָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. הַעֲקָר
הַרְגֵל עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ וְלִהְתַּחַן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
בְּרַחֲמִים וּבְחַנּוּנִים, שִׁיעֹזֵר לָךְ, וְכָל מָה שֶׁאַתָּה צְרִיךְ רָאָה רַק לְבַקֵּשׁ
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ בְּפְרָטֵי פְרָטִיּוֹת, וְהוּא יִתְבָּרַךְ יִתֵּן לָךְ כָּל מָה שֶׁאַתָּה
צְרִיךְ, בְּזִכּוֹת רַבְּנּוּ ז"ל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ וּמֵאֲחֵל לָךְ הַצְּלָחָה...

ג' נז.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שְׁבַת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר מְטוֹת-מִסְעֵי ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יְדִיד נִפְשֵׁי,
גַּר לְהַצְדִּיק גַּחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גְרוֹ יֵאִיר.

דִּינֵי בְרִיף הָאֵב אֵיךְ דָּעַר הַאֲלֵטָן, אוֹיף דִּי גַעְלֵד פֶּאָר הַדְּפֶסָה,
הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ זָאל שׁוֹיֵן מִשְׁפִּיעַ זַיִן אוֹיף דִּיר שְׁפַע בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה,
אוֹן אַ גוֹטָן שְׁדוּף, דָּאָס וואָס דוּ שְׁרִיבְסְט אַז דוּ ווִילְסְט מִיר זַעֵהן
אוֹן אֵיבֶער דַּעַם ווִילְסְטוּ קוּמֵען קִיין מֵאַנְטְרִיאַל נֵאָךְ תְּשַׁעֲהַ-בְּאָב,
לְדַעְתִּי וואָרְט, אָדַעַר טַעֲלַעֲפֶאָנִיר מִיר נֵאָךְ תְּשַׁעֲהַ בְּאָב, ווִייל עַס
קַען זַיִן אַז אֵיךְ וועל פֶּאָרן נֵאָךְ תְּשַׁעֲהַ-בְּאָב קִיין אַרְץ יִשְׂרָאֵל, וועגן
אוֹיִס פִּירַען אַ שְׁדוּף פֶּאָר ... גְרוֹ יֵאִיר (זַיִן מִשְׁפָּחָה גִיט מִיר אַ
כְּרִטִּים צוּ פֶּאָרִיז) דָּעַר עַקֵר שְׁטאַרְק זִיךְ, גָּאָט אֵיז מִיט דִּיר, בְּרוּךְ
הַשֵּׁם, מִיר זַיִנְען שְׁמֵשִׁים בֵּי אַזוֹי אַ גְרוֹיִסְען רַבִּינֵן, אַז וואוּיל אֵיז

אונז, גלייב מיר עס לוינט זיך אלע צרות ויסורים וכו', וואס מיר גייען א דורך אבי מען איז משמש דעם הייליגען רביין מיט הדפסה והפצה, וואס אין דעם איז תלוי די גאלה, זעה צו זיין נאהר פרייליך, סוף כל סוף וועסטו פטור ווערין פון אלע צרות און חובות, איך בעט דיר זייער זעה צו דינגען א גוטע דירה, השם יתברך וועט דיר מצליח זיין מיט דיין עסק דאס דו וועסט קענען צאלן יעדען חדש די דירה געלט, איך פארשטיי זייער דאס דו ווילסט זיך זעהן מיט מיר, בעסער איז, דו זאלסט בלייבן אין ארץ ישראל און איך וועל דארט קומען, עס איז אשאר די גרויסע הוצאות קיין מאנטריאל, דיין זאך איז נאהר ארץ ישראל. איך שיק דיר ארויס עטליכע טויזנט ספרים, ובפרט "אשר בנחל" דו זאלסט דאס פארקויפן פאר איין פונט א ספר, כדי מזכה זיין אלע אידען מיטן אור פון הייליגען רביין, שרעק זיך פאר קיינעם נישט, גאט ברוך הוא איז מיט דיר, דער עקר איז שמחה והתבודדות*.

הדורש שלומך...

(א) את מכתבך לנכון קבלתי, גם את הכסף להדפסה, שהשם יתברך כבר ישפיע עליך שפע ברכה והצלחה, וגם שדורך טוב. אודות שאמה כותב שאמה רוצה לראות אותי, ולכן אתה רוצה להגיע למונטריאל אחרי תשעה באב. לדעתתי, תחכה או תטלפן אלי אחרי תשעה באב. כי יכול להיות שאני נוסע אחר תשעה באב לארץ ישראל, כדי לעשות שדורך בשביל ... גרוי זאיר (משפחתו נותנת לי כרטיס בעבור הנסיעה). העקר תתחזק, אלקים עמך. ברוך השם אנו שמשים אצל רבי גדול כזה, אשרי לנו. האמן לי, כדי אי הנה בשביל זה כל הצרות והיסורים שעוברים עלינו, העקר שאנו זוכים לשמש את רבנו ו"ל בהדפסה והפצה, שבזה תלויה כל הגאלה. ראה להיות אף שמח, סוף כל סוף תפטר מכל הצרות והחובות. אני מבקש ממך מאד, ראה לשפר דירה טובה, השם יתברך יצליחך בעסק שלך, שתוכל על-ידי זה לשלם בכל חדש את השכר-דירה. אני מבין שאמה רוצה מאד להתראות עמי. יותר טוב שתשאר בארץ ישראל, ואני אבוא לשם, חבל על ההוצאות הרבות בשביל מונטריאל, ענגך הוא רק ארץ ישראל, אני שולח לך כמה אלפי ספרים, ובפרט "אשר בנחל", ותמכר כל ספר בעבור פרוטה, כדי לזכות כלל ישראל עם אור רבנו הקדוש, אל תירא מאף אחד, השם יתברך ברוך הוא עמך, העקר הוא התבודדות.

אֲשֶׁר ג' נח בְּנַחֵל רפא
ג' נח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יָדֶיךָ נַפְשִׁי, גֵר
לְהִצְדִיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... גֵרוּ יְאִיר וַיִּזְרַח.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ עַל מְרִירוֹת לְבָבְךָ
מִכָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת. וּבִפְרָטִיּוֹת שֶׁכָּבַר
שֶׁמַּעַת הַתְּחִזְקוֹת אֲצַלְנוּ זֶה כַּמָּה יָמִים וְשָׁנִים, אִם אָמְנָם הַתְּחִזְקוֹת
צָרִיכִים בְּכָל יוֹם כְּפִי הַמְרִירוֹת וְהַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
מִחֲדָשׁ, עַל כָּל אֶחָד בִּפְרָטִי פְרָטִיּוֹת, אֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵין זֹו עֲצָה לִפְלֵ
בְּכָל פַּעַם בְּדַעְתּוֹ, וּבִפְרָטִיּוֹת, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, אָנוּ יוֹדְעִים מְרַבִּי אֲמַת
כְּזֶה, רַבִּי רַחֲמָן כְּזֶה, הַמְחִיָּה וּמְחִזֵּק אוֹתָנוּ. טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חָנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נָפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים
— אֲשֶׁרִינוּ!

וְאֲתָמוּל בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית דְּבַרְנוּ הַרְבֵּה עַל־פִּי (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן ס'), שֶׁאָנוּ מְבַקְשִׁים מִמָּנוּ יִתְבָּרַךְ, שְׁיִמְסֹר אֶת הַרְחֻמְנוֹת
בְּיַדְנוּ, וְנִזְכֶּה לְרַחֲמָנוֹת בְּפִשְׁטוֹת, לְשִׁפְעַ, לְזוּוֹג הַגּוֹן, לְבְרִיאוֹת
וּרְפוּאָה שְׁלָמָה וְכו'.

וְהַעֲקָר — לְחִזֵּק עֲצָמוֹ בְּאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוֹת,
לִידַע כִּי אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל עֲצָם
עֲצָמִיּוֹת חִיוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְצָרִיכִים לְחֹזֶר כְּזֶה מִדֵּי יוֹם בְּיוֹמוֹ
מִחֲדָשׁ, שֶׁכָּל זֶה מְצוֹת קְרִיאַת שְׁמַע — פְּעָמִים בְּיוֹם: עָרַב וּבִקְרָ,
לְכָלֵל מִדַּת יוֹם בְּלִילָה וּמִדַּת לִילָה בְּיוֹם, לְהַכְנִיס בְּעֲצָמָנוּ הַיֵּטֵב אֶת
אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַכְּף־וּמִיד כְּשֶׁנִּתְבָּרַר לָנוּ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵיו
יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְאֵין לָנוּ לְמִי לְפָנוֹת בְּעַת צָרָה, זֶהוּ עֲקָר יִשׁוּעַתָּנוּ, זֹהִי
עֲקָר הַצְּלַחְתָּנוּ, זֶהוּ עֲקָר תְּקוּנָתָנוּ; כִּי כְּשֶׁאָדָם חוֹשֵׁב, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ
יִשׁוּעָה עַל־יַד־זֶה אוֹ עַל־יַד־זֶה, רַחֲמָנוֹת גְּדוּלָה עָלָיו, כִּי "שְׁוֹא
תְּשׁוּעַת אָדָם" (תְּהִלִּים ס, יג). הַעֲקָר חֹזֵק וְאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּפְל
בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל, וּבִפְרָטִיּוֹת אוֹדוֹת מַעֲוֹת, כִּי עָלֶיךָ לְהַסְתַּכֵּל עַל

רַכַּב אֲשֶׁר ג' נט בַּנְּחָל

אחרי־תָּה, וְאִז תִּתְבַטֵּל מִמֶּךָ חֲמַדַּת הַמָּוֶן. וְכַעֲיֵן שֶׁפָּרַשׁ הָאוֹר־הַחַיִּים הַקְדוּשׁ (בַּפְּרָשָׁה זו) "מוֹל סוּף" — לְשֵׁים תְּמִיד לְפָנָיו אֶת הַסּוּף, "וְדִי זָהָב" — דִּי לִי כָּבֵד הַזָּהָב. וְרַבְּנֵנוּ ז"ל מְבִיא (בְּלִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁצָּרִיכִים לְהַגִּיעַ אֶל מַדַּת הַסֵּתֶפְקוֹת, כִּי אֶפְלוּ עִם הַהִכָּרְחִיּוֹת יְכוּלִים לְבַלּוֹת כָּל יָמָיו וְכוּ', עֵינֵי שָׁם; עַל־כָּל־פָּנִים, אִיךָ שֶׁהוּא בְּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבְקָרוֹב תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת.

וּלְדַעֲתִי, לֹא כְּוֹדֵי לָךְ לְצֵאת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר שָׁם הוּא מְקוֹם הַתְּפִלָּה וְהַנְּסִים וְכוּ' (עֵינֵי לִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ז'), וְהוּא מַעֲשֵׂה בַעַל־דְּבָר, שְׂרוּצָה לְהַטְעוֹת אוֹתָךְ, וְאַחֲר־כֵּן כָּבֵד לֹא תוּכַל לַחֲזוֹר לְשָׁם, חַס וְשָׁלוֹם. עַל־כֵּן כָּלֶךָ מַעֲצָה זו, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' נט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, גֵּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבָךְ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

יְדִידֵי הַיָּקָר! הַעֲקָר הוּא הַתְּחִזְקוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי שִׁמְחָה הִיא מְקוֹר הַקְּדוּשָׁה, וְצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת עַל מִצְוֹת הַשִּׁמְחָה, אֶפְלוּ לַעֲשׂוֹת עֲצָמוֹ כְּשׁוֹטָה (עֵינֵי לִקוּטֵי־מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כד); כִּי טָבַע הָאָדָם לְמַשֵּׁךְ עֲצָמוֹ לְמַרְה שְׁחוֹרָה וְעֲצָבוֹת, מַחֲמַת פְּגָעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מְלֵא יְסוּרִים, עַל־כֵּן צָרִיךְ לְהִכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוּל לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תְּמִיד, וּלְשַׂמֵּחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מָה שֶׁיּוּכַל, וְאֶפְלוּ בְּמַלְי דְּשִׁטוּתָא, עֵינֵי שָׁם; וְהָאֶרֶיךָ בְּזֵה מוֹהַרְנֵי"ת ז"ל (לִקוּטֵי־הַלְכוֹת, נְפִילַת אִפִּים, הַלְכָה ד', אוֹת ר'), שְׁזָהוּ סוּד (תְּהִלִּים לד, א):

אֲשֶׁר ג' נט בְּנַחֵל רפג

"לְדוֹד בְּשִׁנּוֹתוֹ אֶת טַעְמוֹ" וְגו', כִּי הַסֵּטְרָא אַחְרָא רְדָפוּ אַחְרֵי מָאד, וְעַל-כֵּן עָשָׂה עֲצוּמוֹ כְּשׁוֹטֵה מִמֶּשׁ, וְעָשָׂה מַעֲשֵׂה שְׁטוֹת וְשִׁגְעוֹן מִמֶּשׁ, וְהוֹרִיד רִירוֹ עַל זַקְנוֹ, וַיִּתֵּן עַל דְּלֹתוֹת הַשַּׁעַר וְגו' (שְׁמוּאֵל-א כא), וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא גַּמְלַט מֵהֶם, עֵינֵי שָׁם; וְכֵן צְרִיף שְׂתַדַּע, שְׁעָקַר הַחֲלָשׁוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עֲלֵיךְ עֲכָשׁוּ בְּעַתִּים הַלְלוּ, הֵן רַק מַחְמַת רַב הַמְרִירוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה וְהַעֲצָבוֹן שְׁנִכְנְסוּ בָּךְ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

עַל-כֵּן אֶהוּבִי, אַחִי! כֻּלָּךְ מִדְּרָךְ זוֹ, לֹא כָּךְ לִמַּד אוֹתָנוּ רַבְנֵינוּ ז"ל, שֶׁהוּא בֵּן הַשְּׂמֻחָה. וּבִפְרוּשׁ אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן כד): "מִצְנָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשֻׂמְחָה תְּמִיד". וְעַל-כֵּן בְּזֶה שְׂתַשְׁמַח אֶת עֲצָמְךָ תִּקְיָם מִצְוָה רַבָּה, שְׁכָל הַיְהוּדוֹת תְּלוּיָה בְּזֶה, כִּי הַשְּׂמֻחָה מֵרָאָה לְדַעַת אֶת טַהַר לְבָבוֹ, וְאִיךְ שְׂמֻסְכִים כְּכֹיכֹל עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְאִף שֵׁישׁ הַרְבֵּה צְרוּת בְּעוֹלָם, וּבִפְרָטִיּוֹת מַה שְׁעוֹבֵר עֲכָשׁוּ בְּרוּחָנִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר מֵעַתָּה, אִיךְ שֶׁהוּא אֶת זֶה צְרִיכִים, לְשַׁבֵּר לְבָבוֹ וּלְסַפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ בְּשַׁעַת תְּקוּן חֲצוֹת, שְׂאֵז כְּדָא לְיַחַד שְׁעָה שְׁלֵמָה וְלִשְׁפּוֹךְ נַפְשׁוֹ כַּמִּים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִתֵּן דְּמֵי לוֹ, אֲבָל שְׂאָר כָּל הַיּוֹם יִשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים לְהִיּוֹת אִךְ וְרַק בְּשֻׂמְחָה עֲצוּמָה, וְלִהְיוֹת אֶת עֲצוּמוֹ בְּכָל מִינֵי אַפְגִּים — הֵן בְּרוּחָנִי — עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה (בְּלְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רפב): "אֲזַמְרָה", וְהֵן בְּגִשְׁמֵי — עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה (שָׁם, סִימָן קצה) "בְּצַר הַרְחַבְתָּ לִי"; עֵינֵי שָׁם בְּשֵׁתֵי הַתּוֹרוֹת, וְתַחֲיָה אֶת עֲצָמְךָ בְּהֵן.

תְּאַמֵּין לִי, שְׁזֶה עָקַר גַּחְמַתְנוּ, זֶה עָקַר תְּקוּנָתְנוּ, שְׂאָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבֵי אֲמַת כְּזֶה.

וְלִמְעַן הַשֵּׁם, לְהִיּוֹת רְגִיל לְמַסֵּר אֶת עֲצוּמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִבְטַל אֶת כָּל מַחוֹ וּמַחְשַׁבְתּוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא יִרְאֶה וְלֹא יִשְׁמַע וְלֹא יִרְגִישׁ לְפָנָיו, כִּי אִם רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיוֹצֵיא רְמִזִּים מִכָּל דְּבָר; כִּי כָּל מַה שִּׁירְאָה לְפָנָיו עֵינָיו וְכָל מַה שִּׁישְׁמַע בְּאָזְנָיו, יִדַּע וַיְבִין הַיֵּטֵב, כִּי לֹא בְּחִנּוּם הוּא, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצוּמוֹ מֵאֵין סוּף עַד אֵין תְּכֵלִית, לְרַמֵּז לוֹ רְמִזִּים וְסוּדוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂמֵטָה אֶת אָזְנוֹ וְאֶת עֵינָיו לְרִאוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֵלְקוּתוֹ

רפד אָשֶׁר ג' ס בְּנַחֵל

יְתַבְרַךְ, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּכָל דָּבָר (כְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן א') [וְעֵינַן מַה שֶׁהָאֲרָכְתִּי בְּזוֹהַר ב"שֶׁפֶת הַנַּחֲל" עַל תּוֹרַה זוֹ].

וְאוֹדוֹת בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךְ, רְאֵה, בְּנִי! לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל בְּרִיאוֹת גּוֹפֶךְ, וְתִרְאֶה לְהִזְהַר לֹא לְאָכַל דְּבָרִים מְלוּחִים בְּיוֹתֵר וְכֵן חֲמוּצִים בְּיוֹתֵר וְכוּ', רַק מְאָכְלִים קָלִים, וְגַם בָּשָׂר עוֹף יוֹתֵר טוֹב מִבָּשָׂר בְּהֵמָה, כִּי בָּשָׂר עוֹף עִם רֶטֶב, יִהְיֶה טוֹב מְאֹד מְאֹד בְּעֵבֹרָךְ.

עַל-כֵּן אֵל תִּתְעַקֵּשׁ, רַק צִיַּת, וְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ יִשְׁלַח לָנוּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּתוֹךְ הַמְּאָכְלִים (עֵינַן לִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן א'), וְלֹא נִצְטָרֵךְ לְרְפוּאוֹת גִּשְׁמִיּוֹת, וְיִקְיִם (שְׁמוֹת כג, כה): "וַיְבָרֵךְ אֶת לַחֲמֶךְ וְאֶת מִימֶיךָ, וְהִסְרִיתִי מִחֲלָה מִקִּרְבְּךָ" וְגו', עֵינַן שָׁם.

אוֹדוֹת בְּעֲלֵי מְלֶאכֶה וְכוּ', אֲדַבֵּר עִמָּךְ פָּנִים אֶל פָּנִים, כִּי לֹא שִׁיף לְרִשָּׁם בְּכֶתֶב, וְהַשֵּׁם יְתַבְרַךְ יוֹלִיכֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה.

הֶעֱקַר, יְדִידֵי הַיָּקָר! רַק לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יְתַבְרַךְ, וּלְדַבֵּר עִמּוֹ יְתַבְרַךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמָךְ...

ג' ס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר דְּבָרִים הַזֵּשֶׁל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי יְדִיד נַפְשֵׁי וְרַעֲי הַיָּקָר, גַּר לְהַצְדִּיק, נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר וְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרוֹךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

הֶעֱקַר רְאֵה לְלַמֵּד עֲכָשׁוּ אֶת הַתּוֹרָה שֶׁל "פְּרֵאֲסֵטָאק"^ב הַמּוֹבָאֵת בְּלִקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ע"ח, שֶׁשֵּׁם מְגַלָּה רַבְּנוֹ ז"ל, כִּשֶׁהוּא

(ב) אִישׁ פְּשׁוּט.

בבחינת פראסטאק, יכולים להחיות את עצמו עם קדם מתן תורה, הינו לא לפל בדעתו בשום אפן שבְּעוֹלָם, אף שאינו יכול ללמד, אסור ליֵאש את עצמו כָּלָל, יהיה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, סוף כל סוף בְּנֹדָי תזכה לחזר וכו', אם תתמיד בתורה זו ותלך עִמָּה, כי העקר הוא לקיים. ומה טוב ומה נעים אם תזכה להתמיד על-כל-פנים בשיחה בינו לבין קונך, שְׁאֵל זֶה לֹא צְרִיכִים שוּם מִח וְרֵאש, רק לפתח את הפה ולדבר עמו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה.

ויען שאנחנו עוסקים עכשו בתורה זו, כדאי לבקש הרבה מהשם יתברך אודות ארץ ישראל, כי שם בתורה זו מרבה לדבר מארץ ישראל, ואשר אמות העולם אומרים: ליסטים אתם וכו'. ומהרנ"ת ז"ל מרבה לדבר מאד, אשר כל זמן שישאל עושים רצונו של מקום, אז שיכת ארץ ישראל לישראל, אבל אם, חס ושלום, עוברים על רצונו, אזי אמות העולם צועקים: ליסטים אתם. ודבר זה אנו רואים, בעוונותינו הרבים, בעתים הללו, אשר כל אמות העולם צועקים: ליסטים אתם, וארץ ישראל היא בסכנה גדולה, ואורבים עליה מאד מאד. וכל זה מקלוקול מעשינו, רחמנא לצלן, ובפרט אשר קמו שם תרבות אנשים חטאים מסטרא דערב-רב, רשעים גמורים, אשר כל מגמתם, רחמנא לצלן, היא להוציא את ישראל מהאמונה, ומחטטים שכבי, כדי לכפור בתחית המתים, וחותרים מתים, כדי לשרש אמונת השארת הנפש, רחמנא לצלן, ומרבים נאוף, וכל מיני עברות שם וכו' וכו', בידוע ומפרסם דבר זה. ועל-כן לא בחינם שאמות העולם צועקים: ליסטים אתם. אוי מה היה לנו?! היה ראוי לבכות יומם ולילה על שבר בת עמי, מה שנעשה זה שלשים שנה בארץ ישראל, ונשארו מעט מהרבה, כי רב העולם מלא כפירות ואפיקורסות. ורבנו ז"ל גלה זאת מראש, מה שיהיה בסוף, וצעק ובכה מרה על זאת (עין שיחות-הר"ן, סימן רכ), שאמר, שתהיה אפיקורסות גדולה בעולם, כי מלמעלה תבוא אפיקורסות, בשביל הנסיון, ואני יודע שהאנשים שלי, גם בלא זה יתחזקו באמונה באמת, וישארו קימים באמונתם וכו'. והיה מתאנח מאד על זה, ואמר: אוי, איך יוכלו לעמד אנשים מועטים נגד כל

העולם וכו', עיני שם; וכן בעוונותינו הרבים, נתקיים, כי כלם נתפסו בכפירות של (דברים ח, יז): "כחי ועצם ידי עשה לי את החיל הזה", עד שנדמה שדי רמה ולא ה' פעל, חס ושלום, ועל זה עלינו לצעק ולהתחנן בשעת חצות בכל לילה, וכן בשלשת השבועות הנקראים 'בין המצרים'.

וכל זה סוד 'בין המצרים', שאז צריכים שמירה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים, ועקר השמירה — על-ידי הדרך לארץ ישראל, שאנו צריכים להמשיך אז, כדי שנוכח לשוב לארצנו שגלינו ממנה בחטאינו. וכל זה בכח הצדיק האמת, שמחיה את עצמו בעת פשיטתו, על-ידי הדרך לארץ ישראל וכו'; כי בימים אלו 'בין המצרים', אנו צריכים לחזר ולהמשיך בחינת החסד חנם, לעשות דרך כבושה לארץ ישראל, שגלינו ממנה באלו הימים; כי בעת הגלות אזי חוזרים העכו"ם והקלפות, לומר שארץ ישראל וכל ההשפעות התלויות בה — הכל שלהם, מאחר שארץ ישראל עתה בידם; כי עקר קדשת ארץ ישראל נמשכת מבחינת "בראשית ברא וכו', בחינת "כח מעשיו" וכו', ועל-כן כשארץ ישראל ביד ישראל, אזי נתגלה שהשם יתברך ברא הכל, וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו, ואזי כל ההשפעות נמשכות לישראל, כי כל ההשפעות נמשכות מארץ ישראל, אבל בגלותנו שגלינו מארצנו, וארץ ישראל בידם, אזי נעלמת ונתפסית בחינת "כח מעשיו" וכו', ואזי הם מתגברים בכפירות, ואומרים שהכל שלהם, חס ושלום. ועל-כן עתה 'בין המצרים', שהם ימי החרבן והגלות, צריכים לחזר ולהמשיך לעשות דרך לארץ ישראל, שזה נעשה על-ידי הצדיק הגדול על-ידי פשיטתו וכו', שעל-ידי זה הוא מחיה כל הפשוטים, ואפלו אותן שנפלו וירדו מאד וכו', כי על-ידי האוצר מתנת חנם שמקבל ממנו בעת פשיטתו, על-ידי זה הוא מחיה הכל. וזה בחינת הבכיה והאבלות בימים אלו על גלות ישראל וחרבן בית-המקדש; הינו כי אין לנו במה להחיות עצמנו, מאחר שגלינו מארצנו ובית-המקדש נחרב, בעוונותינו הרבים, שמשם כל המחין והחיות, ועתה בגלותנו אנחנו כלנו בבחינת אנשים פשוטים (שקורין פראסטאקיס), כי

אִפְלוּ כְּשֶׁאָנוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, אֵין מַחְנוּ וְשִׁכְלָנוּ בְּשִׁלְמוֹת, מַחְמַת מְרִירוֹת הַגְּלוּת בְּגוֹף וְנַפֶּשׁ. כִּי עַקֵּר הַמַּח בְּשִׁלְמוֹת הוּא רַק בְּזִמְן שְׁבִית-הַמְּקַדָּשׁ קָיָם, כִּי־דוּעַ. וּבְכַרְט שְׁמַחְמַת עַל הַגְּלוּת מַתְבַּטְּלִים הַרְבֵּה מִדְּבָרֵי תוֹרָה לְגַמְרֵי. עַל-כֵּן עַקֵּר חֵיוֹתָנוּ עֲתָה הוּא רַק עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הַגָּדוֹל שְׁמַחְיָה אֶת כָּל הָעוֹלָם עַל-יְדֵי פְּשִׁיטוֹתוֹ, עַל-יְדֵי הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם, שֶׁהוּא הַדֶּרֶךְ לְאַרְצָא יִשְׂרָאֵל וְכוּ', עַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִתְאַבֵּל וְלִבְכוֹת הַרְבֵּה עַל חֲרַבְּן בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ וְגְלוּת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַבְּכִיָּה הִיא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין, כִּי הַמַּחֲזִין שֶׁהֵם חֲכָמוֹת הַתוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, הֵם בְּחִינַת שְׁמַחָה, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי ה' יִשְׂרִים מְשַׁמְּחֵי לֵב", וְהַבְּכִיָּה הִיא בְּחִינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין, הֵינּוּ שֶׁאָנוּ מְרִאִין שְׁפִלוּתָנוּ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁאֵין לָנוּ שׁוֹם מַח וְדַעַת, רַק אָנוּ בּוֹכִים לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁיִרְחַם עַל מְרִירוֹת גְּלוּתָנוּ, וְיַעֲשֶׂה עִמָּנוּ חֶסֶד חֲנָם בְּזִכּוֹת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שְׁמַמְשִׁיכִים הָאוֹצֵר מִתְּנַת חֲנָם בְּעַת פְּשִׁיטוֹתָם.

וְעַל-כֵּן בַּתְּשׁוּעָה בְּאֵב, שֶׁאֵז עַקֵּר הַחֲרַבְּן לְגַמְרֵי, עַל-כֵּן אֵז מְסַלְקִין כָּל הַמַּחֲזִין לְגַמְרֵי, וְאֵין מְנִיחִין טְלִית וּתְפִלִּין כָּלָל, רַק בּוֹכִים וּמִתְאַבְּלִים עַל הַחֲרַבְּן, וְאֵז אָנוּ כְּלָנוּ כְּמוֹ עַמֵּי הָאָרֶץ וּבוֹרִים לְגַמְרֵי, וְאֵין לָנוּ שׁוֹם חֵיוֹת, רַק מְבַחֲנִינַת קִיּוֹם הָעוֹלָם קִדְּם מִפֶּן תוֹרָה וְכוּ'. אֲבָל מַעֲצָם הַחֲרַבְּן, גַּם זֶה אֵי אֶפְשָׁר לָנוּ לְהַמְשִׁיךְ, כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּכִיָּה רַבָּה עַל חֲרַבְּן-בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ. כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, לֹא דֵי שְׁנַחֲרַב בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ וְגַלִּינוּ מֵאַרְצָנוּ, שְׁמַשֵּׁם כָּל הַמַּחֲזִין, לֹא דֵי בְּזָה, עוֹד נוֹסֵף יְגוֹן עַל מְכַאוּבֵינוּ, שֶׁגַּם הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים גִּסְתַּלְּקוּ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֲשֶׁר מִיתַתֵּם שְׁקוּלָה כְּפָלִים כְּחֲרַבְּן בֵּית-הַמְּקַדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (רֵאשׁ הַשְּׁנָה יח.); וְעַל זֶה צָרִיכִים לִבְכוֹת הַרְבֵּה, עַד שְׁנַתְּעוֹרְרוּ רַחֲמֵינוּ יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, שְׁיִמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ גַם עֲתָה כַּח הַצְּדִיקִים, לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ חֶסֶד חֲנָם מִהָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חֲנָם שֶׁהִמְשִׁיכוּ עַל-יְדֵי פְּשִׁיטוֹתָם; כִּי עַל-יְדֵי גְדֹל פְּשִׁיטוֹתָם שֶׁהִמְשִׁיכוּ אֵז דִּיקָא הָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חֲנָם, עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח גַּם עֲתָה לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָם לְהַמְשִׁיךְ עֲלֵינוּ הָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חֲנָם, לְהַחֲיוֹתָנוּ גַם עֲתָה בְּבְחִינַת חֶסֶד חֲנָם לְבַד; כִּי גְדוֹלִים צְדִיקִים

בְּמִיתָתָן יוֹתֵר מִבְּחַיֵּיהֶן (בְּרִכּוֹת יח:), כִּי חַיִּים הֵם בְּחַיִּינַת הַחֲכָמָה וְהַמַּחֲזִין, שֶׁהֵם עֶקֶר הַחַיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ז, יב): "וְהַחֲכָמָה תַּחֲיֶה" וְגו', וּמִיָּתֵהּ הִיא בְּחַיִּינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין, שֶׁהִיא הַחַיּוֹת, אֲבָל הַצַּדִּיקִים גַּם בְּמִיתָתָן קְרוּיִים חַיִּים, כִּי גַם בְּעַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין הֵם מְקַבְּלִים חַיּוֹת מִהָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חַנּוּם, וְעַל-כֵּן הֵם יְכוּלִים לְהַחַיּוֹת אֶת כָּל הָעוֹלָם גַּם לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָם, עַל-יְדֵי כַח הָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חַנּוּם שֶׁמְמַשִּׁיכִים בְּעַת פְּשִׁיטוֹתָם, שֶׁהוּא בְּחַיִּינַת מִיָּתֵהּ, שֶׁזֶה הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין.

וְזֶהוּ נִחְמוּ נִחְמוּ, שְׁתֵּי פְעָמִים נִחְמוּ, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְנַחֵם אוֹתָנוּ עַל-יְדֵי הַצַּדִּיקִי אֲמַת בְּשָׁנֵי מֵינֵי נִחְמוֹת; כִּי בְּאֲמַת עֶקֶר הַנְּחָמָה הִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (מִתְּלָם קיט, נ): "זֹאת נִחְמַתִּי בְּעֵנָי כִּי אִמְרַתְךָ חֲתַנִּי"; אֲבָל אֵי אֶפְשֶׁר לְהִיּוֹת עוֹסֵק בַּתּוֹרָה תָּמִיד, בְּפֶרֶט בְּגִלוֹת הַמֶּרֶה הַזֶּה, אֶךְ הַצַּדִּיקִים מַחֲזִיין אוֹתָנוּ גַם בְּעַת שְׁאִין עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, עַל-יְדֵי הָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חַנּוּם, שֶׁהוּא הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמָת, וְעַל-כֵּן הֵם מְנַחֲמִים אוֹתָנוּ בְּכַפְלִים, בְּשָׁנֵי מֵינֵי נִחְמוֹת, דְּהֵינּוּ בְּמָה שֶׁמִּזְכִּין אוֹתָנוּ לְעֵסֵק בַּתּוֹרָה, שְׂזוּהֵי נִחְמָה אַחַת, וְנִחְמָה שְׁנִיָּה הִיא, שֶׁמַּחֲזִיין אוֹתָנוּ גַם בְּעַת הַפְּשִׁיטוֹת, מִבְּחַיִּינַת הַתּוֹרָה הַנֶּעְלָמָת, שֶׁהוּא הַחֲסֵד חַנּוּם שֶׁהִזָּה מְקַיֵּם הָעוֹלָם קֹדֶם מִתֵּן תּוֹרָה. וְזֶהוּ "דִּבְרוּ עַל לֵב יְרוּשָׁלַיִם וְכוּ", כִּי לְקַחְהָ מִיַּד ה' כְּפָלִים בְּכָל חֲטָאֲתֶיהָ, קוֹל קוֹרָא בַּמִּדְבָּר פָּנּוּ דֶרֶךְ ה'" וְכוּ"; הֵינּוּ כִּי דִיקָא עֲצָם צָרְתָנוּ הַגְּדוּלָה, מֵהַכֵּל יִתְהַפֵּף לָנוּ לְנִחְמָה גְּדוּלָה; כִּי עֶקֶר הַצָּרָה הַגְּדוּלָה מִכָּל הַצָּרוֹת, הִיא הַסְּתַלְקוֹת הַצַּדִּיקִים, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (רֵאשׁ הַשָּׁנָה יח:): שְׁקוּלָה מִיָּתֵת הַצַּדִּיקִים כְּפָלִים כְּחֶרֶב בַּיִת-הַמִּקְדָּשׁ; וְזֶהוּ בְּעֲצָמוּ יִתְהַפֵּף לָנוּ לְנִחְמָה כְּפוּלָה, בְּחַיִּינַת "נִחְמוּ נִחְמוּ", כִּי כְּבָר יִגְעוּ הַצַּדִּיקִים בְּחַיֵּיהֶם בְּכָל כַּחַס, וְעָבְדוּ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּשֶׁכָּל נִפְלָא וּבִיגִיעָה גְּדוּלָה כְּזֹאת, עַד שֶׁזָּכּוּ גַם בְּעַת פְּשִׁיטוֹתָם לְהַחַיּוֹת כָּל הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי הָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חַנּוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה פָּעְלוּ וְהִמְשִׁיכוּ שְׁגָם לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתָם, שֶׁהוּא בְּחַיִּינַת הַסְּתַלְקוֹת הַמַּחֲזִין וְהַחַיּוֹת מִן הָעוֹלָם, גַּם אֲזַי יַחֲיוּ אֶת הָעוֹלָם מִהָאוֹצֵר-מִתְּנַת-חַנּוּם, כְּמוֹ שֶׁבְּחַיֵּיהֶם הִחֲיוּ אֶת הָעוֹלָם בְּעַת פְּשִׁיטוֹתָם מִהָאוֹצֵר-

מִתַּנְת־חֲנָם. וְזֶהוּ בַּחֲנִינֵת "קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פָּנּוּ דְרֹךְ ה' יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָה מִסְלָה לְאַלְקִינּוּ"; הֵינּוּ שֶׁהַצְּדִיקִים עָשׂוּ דְרֹךְ כְּבוֹשָׁה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כְּזוֹ, עַד שֶׁיֵּשׁ דְרֹךְ לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ גַּם בַּבְּחִינַת מִדְבָּר וְעֶרְבָה, וּבְכָל מְקוֹמוֹת הַחֲרָבִים וְהַשְּׁפִלִים, וּבְכָל מִינֵי עֲקֻמוּמִיּוֹת שְׁבָעוּלָם, בְּכֻלָּם יְכוּלִין לְמַצֵּא דְרֹךְ כְּבוֹשָׁה לְהִתְקַרֵּב לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, בַּבְּחִינַת (שם): "קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פָּנּוּ דְרֹךְ ה', יִשְׁרוּ בְּעֶרְבָה מִסְלָה לְאַלְקִינּוּ, כָּל גֵּיא יִנְשֵׂא וְכָל הַר וְכוּ', וְהִזָּה הָעֵקֶב לְמִישׁוֹר" — שֶׁתְּהִיֶּנּה דְרָכִים יִשְׁרוֹת וְכְבוֹשׁוֹת בְּכָל הַמְּקוֹמוֹת שְׁבָעוּלָם, הַמִּדְבָּרִיּוֹת וּבְכָל הַמְּקוֹמוֹת הָעֲקָמִים וְהַחֲרָבִים וְהַשְּׁפִלִים וְכוּ', בְּכֻלָּם תְּהִיֶּה דְרֹךְ יִשְׁרָה לַהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְהַכֹּל בְּכַח פְּשִׁיטוֹתוֹ שֶׁל הַצְּדִיק, שֶׁהִזָּה כָּל פַּעַם אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרֵי, שְׁקוֹרִין פְּרֵאסְטִיק, שְׂאֵז הִחִיָּה אֶת עֲצָמוֹ בְּדֶרֶךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת הַחֹסֵד חֲנָם, שֶׁבְּזֶה מְחִיָּה הַכֹּל, גַּם אַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ.

וְזֶה שְׁקוֹרִין פְּרֵשֶׁת דְּבָרִים קִדְּם תִּשְׁעָה בָּאֵב, כִּי כָּל פְּרֵשֶׁת דְּבָרִים מְדַבֵּרֵת מִהַדְרֹךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, כַּמְבֹאֵר שָׁם הֵיטֵב, שֶׁכָּל הַתּוֹכְחָה שֶׁל מֹשֶׁה שָׁם הוּא, עַל שֶׁפָּגְמוּ יִשְׂרָאֵל בְּהַדְרֹךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַל שֶׁלֹּא הָיוּ חֲזָקִים בְּאַמוּנָתָם, כְּמוֹ שֶׁמִּתְחִיל שָׁם (דְּבָרִים א, יב): "אַחַד-עָשָׂר יוֹם מִחוּרֵב דְרֹךְ הַר שְׁעִיר עַד קִדְשׁ בְּרִנְעַ", וְכֵמוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שָׁם: אֵין לֶךְ דְרֹךְ קִצְרָה וְכוּ', וְכֹל-כֶּף הִיָּתָה שְׂכִינָה מִתְּלַבֵּטַת בְּשִׁבְלֵכֶם לְמַהֵר בִּיאַתְכֶם לְאַרְץ וְכוּ'. וְכֵן הוֹלֵךְ בְּכָל דְּבָרֵי תּוֹכְחָתוֹ בְּכָל הַסְּדָרָא כְּלָה, שֶׁמוֹכִיחַ אוֹתָם עַל שֶׁגָּרְמוּ עֲכוּב בְּדֶרֶךְ לְבוֹא לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עַד שֶׁהִכְרַחוּ לְהַתְמַהֵמָה שָׁם אַרְבָּעִים שָׁנָה. וְכָל זֶה עַל-יְדֵי חֲטָא הָעֶגְלָה וְהַמְּרַגְלִים, שֶׁפָּגְמוּ בְּאַמוּנָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב: "וּבַדְּבָר הַזֶּה אֵינְכֶם מְאַמִּינִים בַּה'" וְכוּ'; כִּי עָקֵר תִּקְוֵן הַדְרֹךְ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הוּא אָמוּנָה, שֶׁהִיא בַּחֲנִינֵת "כַּח מַעֲשִׂיו", דִּהְיִנוּ שֶׁמְאַמִּינִים שֶׁהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּרָא הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית א, א): "בְּרֵאשִׁית בְּרָא" וְכוּ'. וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָהֶם וּבְרִצּוֹנוֹ נִתְּנָה לָנוּ. וְהֵם פָּגְמוּ בְּזֶה, וְעַל-יְדֵי-זֶה גָּרְמוּ לָהֶם עֲכוּב כָּל-כֶּף. וְזֶה גָּרַם לָנוּ כָּל הַחֲרָבָנוֹת: חֲרָבַן בֵּית רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי; כִּי עַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ כַּח לְהַסְטָרָא אַחֲרָא לְהַתְעוֹרֵר בְּכָל פַּעַם לְגַרֵּשׁ אֶת יִשְׂרָאֵל מֵאַרְצָם, שֶׁזֶה נִמְשָׁךְ עַל-יְדֵי

שְׂאוּמְרִים לָהֶם עֲדִין: לִיסְטִים אַתֶּם, שְׂכַבְשֶׁתֶם אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, מֵאַחַר שִׁישְׂרָאֵל בְּעֶצְמָן פְּגָמוֹ בְּאַמוּנָה, שְׁעַל־יְדִי־זֶה פְּגָמוֹ בְּבַחֲיַנַּת (תהלים קיא, ו): "כַּח מַעֲשֵׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לְתַת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם"; וְעַל־כֵּן קוֹרִין זֹאת קֹדֶם תִּשְׁעָה בְּאָב, כִּי עַל־יְדִי־זֶה עָקַר הַגְּלוּת וְהַחֲרָבָן כַּנ"ל. וְאַחֲרֵי־כֵן קוֹרִין וְאַתְחַנֵּן בְּשֶׁבֶת נַחְמוּ, כְּדִי לְהַמְשִׁיךְ הָאוֹצֵר־מִתְּנַת־חֲנָם שֶׁהַמְּשִׁיךְ מִשָּׁה רַבְּנוּ בְּרַבּוּי תְּפִלוֹתָיו, שֶׁהַתְּפִלָּל לְבוֹא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַכֹּל הִיָּה בְּכַח הָאוֹצֵר־מִתְּנַת־חֲנָם, וְעַל־יְדִי־זֶה אֶף־עַל־פִּי־כֵן שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ לֹא בָּא לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֶף־עַל־פִּי־כֵן עַל־יְדִי־זֶה הַמְּשִׁיךְ עָלֵינוּ הָאוֹצֵר־מִתְּנַת־חֲנָם, שֶׁזֶה עָקַר נַחֲמַתְנוּ בְּעַת גְּלוּתְנוּ מֵאֲרָצְנוּ; כִּי עֵתָה עָקַר חַיּוּתְנוּ, עַל־יְדִי הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁמִּמְשִׁיכִין עָלֵינוּ מִשָּׁה רַבְּנוּ וְכָל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, מִהָאוֹצֵר־מִתְּנַת־חֲנָם שֶׁמִּחִיָּה אֵת כָּל הָעוֹלָם תָּמִיד בְּכָל מִיַּי יְרִידוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, בְּכָל יְמֵי הַגְּלוּת הָאֲרָכָה וְהַמְּרָה הַזֶּה בְּכָל־וּבִפְרָט, שְׁעַל־יְדִי־זֶה הַחֶסֶד חֲנָם חוֹזְרִין וְעוֹשִׂין דְּרָךְ כְּבוֹשָׁה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּדִי שֶׁנִּזְכָּה לְשׁוּב לְאֲרָצְנוּ בְּמַהְרָה בְּיַמֵּינוּ, אָמֵן.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרָה וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִיד נַפְשִׁי, וְתִיק וְחֶסֶד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... גַּר וְאִיר וְיִזְרַח לְנִצַּח נִצְחִים.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי עִם הַסֵּף חֲמָשִׁים דוֹלָר לְהַדְפָּסָה, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

אוֹדוֹת הָאוֹרַח וְכו', יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל רָצָה מְאֹד שֶׁנִּכְנָסִים אוֹרְחִים בְּבֵיתְנוּ, עַד שֶׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל, שֶׁבִּסְפֹּר הַנְּשָׂרָף הָיוּ כְּתוּבִים סוּדוֹת אוֹדוֹת מְעַלֵּת מִצּוֹת הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, וְהִיָּה בְּרָצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁנִּדְבַּר עִם הָאוֹרַח כְּמוֹ שֶׁאָמַר פַּעַם אַחַת לְמוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּזוֹ

הַלְשׁוֹן: "וַיִּדְעַר הָאֵב אִיךְ גִּיּוּאֵלֶט זְאֵלְסֵט אַרִיִּין גַּעֲמַעַן אַ חֲשׁוּבִין אֹרַח אֹיִן זְאֵלְסֵט רַעֲדַעַן מִיֵּט אִיהֶם"^ג; כִּי־דוּעַ שִׁיחָה זֹו בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, וְעַל-כֵּן הָעֵקֶר לְדַבֵּר עִמּוֹ הַתְּחִזְקוֹת וְדַבְרֵי אַמּוּנָה וַיִּרְאֵת שְׁמִים.

וּמְסַפֵּר עַל תַּלְמִיד רַבְּנוֹ ז"ל, אֲשֶׁר הָיָה מְכַנִּיס אֹרְחִים גָּדוֹל, וְאֵת כָּל מִי שֶׁרַק מְצָא, שְׂאִין לוֹ מְקוֹם לְהִתְאַרַח, לְקַחוּ לְבֵיתוֹ, אִךְ הָיְתָה דְרָכּוֹ לֹא לְדַבֵּר עִם הָאֹרְחִים, כִּי עָסַק הִרְבֵּה בְּתוֹרָה וְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ. וְרַבְּנוֹ ז"ל הִזְהִירוֹ לְדַבֵּר עִם אֹרְחָיו, כִּי אִיךְ שֶׁהוּא, יְכוּלִים לְקַרֵּב עַל-יְדֵי-זֶה בְּנִי-אָדָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּפַעַם אַחַת כָּא לְפָנָיו בְּעָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ אַבְרָהָ אֶחָד, וְרָצָה לְהִתְאַרַח אֲצָלוֹ, וְתַכְף-וּמְיָד הַסִּפּים. וְהָאֲבְרָהָ הָיָה מְאֹד נִרְאָה בְּעֵינָיו, וְעַל-כֵּן נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁבַלְיָלָה בִּשְׁעַת סְעֻדַת שַׁבַּת-קֹדֶשׁ יְדַבֵּר עִמּוֹ. וְכִשְׁבָּא בְּסַעֲדַת לַיִל שַׁבַּת, נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁלְמַחֵר בִּשְׁעַת סְעֻדַת הַיּוֹם יְדַבֵּר עִמּוֹ (כִּי הוּא הָיָה מִתְמִיד גָּדוֹל בְּתוֹרָה וּבְעַבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל-כֵּן הָיָה לוֹ צַר עַל כָּל רִגַע לְבַטֵּל, כְּדָרָךְ תַּלְמִידֵי רַבְּנוֹ ז"ל). וּבִבְקָר בְּסַעֲדָה שְׁנִיָּה, נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית, וְכֵן בְּסַעֲדָה שְׁלִישִׁית נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ שֶׁבַעַת מְלוּה-מְלָכָה יְדַבֵּר עִמּוֹ, אִךְ תַּכְף-וּמְיָד אַחֲרֵי הַבְּדִלָה נִעְלַם הָאֲבְרָהָ הַנַּ"ל, וְהָיָה לוֹ צַר מְאֹד מְאֹד, וְהִלָּךְ לַחֲפֹשׁ אַחֲרָיו וְלֹא מְצָאוֹ, וְאִף שֶׁהָיָה קָשָׁה לְהַבִּין אִיָּה וְהִכֵּן נִעְלַם, כִּי הָיָה כְּפָר קָטָן, וְלֹא הָיְתָה שָׁם שׁוּם עֲגָלָה וְכַדּוּמָה וְכוּ', עַל-כֵּן נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ, שֶׁבּוֹדָאֵי זֶה לֹא הָיָה אִישׁ מִבֵּין הַחַיִּים וְכוּ', וְנִצְטַעַר עוֹד יוֹתֵר, לָמָּה לֹא שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל רַבְּנוֹ ז"ל, לְדַבֵּר עִם הָאֹרַח הַזֶּה, אֲשֶׁר מְסַתְמָא הָיָה אִיזוֹ נִשְׁמָה וְכוּ'. וּמְרַב צַעֲרוֹ, נִסְפַם בְּדַעְתּוֹ לְנִסְעַ אֶל רַבְּנוֹ ז"ל, וְלִסְפֵּר לְפָנָיו צַעֲרוֹ, וְכֵן עָשָׂה. וְכִשְׁבָּא לְפָנָי רַבְּנוֹ ז"ל, וְסַפֵּר לְפָנָיו אֵת כָּל לְבוֹ, עָנָה וְאָמַר רַבְּנוֹ ז"ל: בְּשֹׁכֵר גָּדֹל הַמְצָוָה שְׂאֵתָה נִזְהָר בְּהַכְּנָסַת אֹרְחִים, רָצוּ לְהִרְאוֹת וּלְגַלוֹת לָךְ נִפְלְאוֹת, אִךְ מִחַמַּת שְׁלֹא דְבִרְתָּ עִמּוֹ — נִמְנַע מִמֶּךָ. אִם הָיִית רָגִיל לְדַבֵּר עִם כָּל אֹרַח שֶׁנִּכְנַס אֶל בֵּיתְךָ, אֲזִי הָיִית מְדַבֵּר גַּם עִם הָאֹרַח הַזֶּה, וְהָיָה

ג) וְשׁוּב, רְצִיתִי שֶׁתְּכַנִּיס אֹרַח חֲשׁוֹב לְבֵיתְךָ וְשֶׁתְּדַבֵּר עִמּוֹ...

מַגְלָה לָךְ נִפְלְאוֹת וְכוּ', וְהִיָּה נִרְאָה מִדְּבַרֵי רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנֵה הִיָּה אֵיזָה צְדִיק מִהַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים, שְׁגַם־בֶּן הִיָּה נִזְהָר בְּמַצָּוָה זוֹ, וְרָצָה לְגַלוֹת לוֹ עֲנִינִים נִפְלְאִים, אֵף מֵאַחַר שֶׁלֹּא דִבֵּר עִמוֹ — אֲבָד אֶת כָּל זֹאת.

וְהַכֵּלֵל הוּא, יְדִידֵי הַיָּקָר! אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (ראש השנה ו.): בְּפִיךָ — זוֹ צְדָקָה. וְיֻבֵן עַל־פִּי מַה שֶּׁפָּרַשׁ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קו) עַל הַפְּסוּק (תְּהִלִּים מֵא, א): "אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל" — וּזְאוּיֵל אֵיזוֹ דָּעַם מְעַנְטֵשׁ וְוֹאֵס גִּיט אַרְיִין שְׁכָל אֵין דָּעַם אַרְיִמָאן, אֲשֶׁרִי הָאִישׁ הַמְּכַנִּים שְׁכָל בְּעֵנִי, הֵינּוּ שְׁמַעְלָה אוֹתוֹ מִקְטָנוֹת הַמַּחֲיִן לְגַדְלוֹת הַמַּחֲיִן. וְזֶה בְּפִיךָ — זוֹ צְדָקָה, לַפְּעַמִּים יְכוּלִים לְקַיֵּם מִצְוֹת צְדָקָה עַל־יְדֵי הַדְּבֹר לְבַד, שְׁמִדְּבָרִים עִם חֲבֵרוֹ וּמְחַזְקִים אוֹתוֹ, וּמְדַבְּרִים עַל לְבוֹ וּמְנַחֲמִים אוֹתוֹ.

וְעַל־כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי! הַעֲבֹר אֵין; הַעֲקָר מִכָּאן וּלְהַבֵּא לְהִיּוֹת נִזְהָר בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כָּל אוֹרַח שְׁאַתָּה מְאַרַח, תִּרְאָה לְדַבֵּר עִמוֹ הַרְבֵּה דְבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם וְהַתְחַזְקוֹת, כִּי לֹא בַחֲנָם בָּא אֶל בֵּיתְךָ, אֲלֹא שְׁבוּדָאֵי יֵשׁ לוֹ שְׂיִכוֹת גְּדוּלָּה אֵלֶיךָ; כִּי הַמְּאַמֵּן בְּאַמוּנָה חֲזָקָה, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעְדֵּי וְתִבְרָךְ כָּלֵל, וּבְכָל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שָׁם אֲלוֹפּוֹ שֶׁל עוֹלָם, יוֹדֵעַ וְעַד, שֶׁלֹּא בַחֲנָם שְׁלַחוּ לוֹ אֶת הָאוֹרַח הַזֶּה אֵלָיו, כִּי בּוּדָאֵי צְרִיף לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ אֵילוֹ רְמִזִּים, וְכֵן הוּא דִּיקָא צְרִיף לַעֲסֹק בְּתַקּוּנוֹ הַנּוֹצְחִי. וְעַל־כֵּן, חֲמִדַּת לְבָבִי! שְׁמֹר נִפְשֶׁךָ מְאֹד מְאֹד מִהַיּוֹם, וְתִקְרַב אֶת כָּל הַבָּא אֵלֶיךָ בְּסִבָּר פְּנִים יְפוֹת, וְתַחֲזֹק וְתִקְרַבוּ מְאֹד, וְאַף אִם יִהְיוּ לָךְ מִמֶּנּוּ בְּזִיוּנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים — מַה בְּכָךְ, כִּף הִיא הַדְּרָךְ לַעֲשׂוֹת טוֹבוֹת לְאָדָם, וְהוּא יִשְׁלַם לָךְ רַעוּת (כְּאֲשֶׁר הָאֲרַכְתִּי בְּזֶה בְּמָקוֹם אַחֵר).

יְדִידֵי הַיָּקָר! רְאוּי לָנוּ לְשַׂמַּח מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, שְׁזָכִינוּ בְּזָכוֹת חֲנָם לְהַתְּוֹדֵעַ מִרְבִּי אֱמֶת כְּזֶה, נַחַל הַנּוֹבֵעַ בּוֹ מִקּוֹר הַחֲכָמָה הַקְּדוּמָה, אֲשֶׁר עַל כָּל עֲנִיָּן וְעֲנִיָּן וְעַל כָּל מֵאֲרַע וּמֵאֲרַע שָׂרַק נִאָרַע עִם הָאָדָם אָמַר תּוֹרָה וְחִדּוּשֵׁי דְאוֹרֵי־תָא. חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסָד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

אֲשֶׁר ג' סא בְּנַחֵל רצג

צָרִיף שְׂתַדַּע, יְדִידֵי הַיִּקָּר! שְׁהוּא עֲנֵן גְּדוֹל עַד מְאֹד, לְהִיּוֹת מְעַרְב בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקָּרִים הָאֲמִתִּיִּים, וְלִקְבֹּל נִקְדָּתָם הַטּוֹבָה, בְּחִינַת 'מְקַבְּלִין דִּין מִן דִּין', אֲשֶׁר הִזְהִיר עַל זֶה רַבֵּנוּ ו"ל מְאֹד (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד); וְר' לוי יִצְחָק רַגִּיל לּוֹמֵר, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ עִם מֵה לְהִיּוֹת אִישׁ כָּשֶׁר, אֲלֵא אֲנַחְנוּ שְׁלִימֵזְלֵנִיקָס גְּדוֹלִים, הַעֲצוֹת וְהָאוּרוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל הֵם לְפָנֵי עֵינֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ מְזַנִּיחִים אוֹתָם.

מוֹהַרְנ"ת ו"ל קִבֵּל בְּשָׁלְמוֹת אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ו"ל, עַד שֶׁהוּא הִזָּה מִתְמִיד נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: תּוֹרָה וְתַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, וְהָאִיר דְּבַר זֶה בְּתַלְמִידוֹ, עַד שֶׁגַּם הֵם הָיוּ מִתְמִידִים נוֹרָאִים וְנִפְלָאִים מְאֹד, מְפַלְגִים בְּמַעֲלָה, עַד שֶׁכָּבַר לֹא הִזָּה לָהֶם שׁוּם זְמַן לְנִסְע אֶפְלוּ אֶל מוֹהַרְנ"ת ו"ל, וְהִזָּה מוֹהַרְנ"ת ו"ל רַגִּיל לְנִסְע אֲלֵיהֶם, כִּי פָחַד פֶּן וְאוּלַי מְרַב הַתְּגַבְּרוֹת הַיָּצָר, יִתְקַרְרוּ מִן הַעֲבוּדָה, כְּאֲשֶׁר רוֹאִים דְּבַר זֶה בְּחוּשׁ; כִּי כְּשֶׁאָדָם בְּעַצְמוֹ בְּלֵי הַתְּחִזְקוֹת מִחֲבַר, יְכוּל לִפְל. וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב (קֹהֶלֶת ד, יד): "טוֹבִים הַשְּׂנִיִּים מִן הָאֶחָד, אֲשֶׁר יֵשׁ לָהֶם שְׂכָר טוֹב בְּעַמְלָם, כִּי אִם יִפְלוּ, הָאֶחָד יִקֵּים אֶת חֲבֵרוֹ, וְאֵלּוּ הָאֶחָד שִׁיפֹל, וְאִין שְׂנֵי לְהַקִּימוֹ". וְאָמְרוּ עַל זֶה בַּמְדַּרְשׁ (קֹהֶלֶת רַבָּה, פָּרָשָׁה ד', סִימָן יד): טוֹבִים הַשְּׂנִיִּים — שֶׁהֵם יִגְעוּ בַּתּוֹרָה, מִן הָאֶחָד — שֶׁעוֹסֵק זֶה לְעַצְמוֹ וְזֶה לְעַצְמוֹ. וְהַחוּט הַמְּשֻׁלָּשׁ — זֶה הָרַב, שֶׁהוּא מִחֲזִיר לָהֶם טְעוּתָן וְכוּ', עֵין שָׁם; שְׁכַל זֶה כְּלוּל בַּתּוֹרָה ל"ד, מֵעֲנֵן הַשְּׁלֹשׁ נִקְדוֹת: הָרַב וְהַחֲבַר וְעַצְמוֹ, אֲשֶׁר מוֹהַרְנ"ת ו"ל מְסַר נַפְשׁוֹ מְאֹד לְקִיָּם שְׁלֹשֶׁתָן כְּפִדוּעַ. וְכֵן אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עַצְמֵנוּ בְּזֶה, וְזֶה יְסוּד גְּדוֹל בְּדַרְכֵי רַבֵּנוּ ו"ל — לְלַמַּד הַרְבֵּה סְפָרֵי רַבֵּנוּ ו"ל, וְכֵן לְדַבֵּר הַרְבֵּה עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיִּקָּרִים, הַמְּפַלְגִים בְּמַעֲלָה מְאֹד, וְלְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂוִיהֵי נִקְדַּת עַצְמוֹ. וּמִבְּאֵר שָׁם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטְּלוֹת הַחֲרָפוֹת מִהֵלֶב, וְזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל הַנִּקְדָּה הַשְּׂיִכָּת אֶל לְבוֹ בְּעֵת הַזֹּאת, וְכֹא אֶל בְּחִינַת חֶסֶד, שֶׁלְבוֹ מְלֵא אֱהָבָה וְכִסּוּפִין אַחֲרָיו יִתְבָּרַךְ; כִּי הַחֲרָפוֹת שׁוֹכְרוֹת לֵב שֶׁל הָאָדָם, עַד שֶׁלְבוֹ אָטוּם בְּטִמְאָה וְכוּ', רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. מֵה שֶׁאִין כֵּן, כְּשֶׁמְקִיָּם וּמִתְנַהֵג בְּזֶה, הֵינּוּ שְׁהוּא מְקַשֵּׁר עַצְמוֹ עִם הַשְּׁלֹשׁ נִקְדוֹת: הָרַב וְהַחֲבַר וְעַצְמוֹ, אֲזִי מְאִיר בּוֹ אוֹר הַחֶסֶד, וְהוֹלֵךְ תְּמִיד

עם השתוקקות וכסופין עצומים אחריו יתברך. ואלו היו תלמידי מוהרנ"ת ז"ל, שעל-ידי רב אור שהאיר והכניס בהם מאור רבנו ז"ל, היו הולכים תמיד בכסופין ובהשתוקקות גדולה אחריו יתברך, והיו לו תלמידים קדושים כאלו, שהלכו כל הלילה בשדות ויערים עם כסופים עצומים אחריו יתברך, כמו חיות המסתובבות ביער ונוהמות, כן היו תלמידי; אשריהם ואשרי חלקם, יהא חלקנו עמהם! ורבנו ז"ל אמר על זקנתו אדל, שעקר מעלתה היתה — שהיתה הולכת עם רצונות וכסופין אחריו יתברך, ובכל דבר שרק עשתה, היתה כל פונתה לעשות רצונו יתברך, ושיהיה רצונה נכלל ברצון האין סוף ברוך הוא, והיתה תמיד כוספת אחריו יתברך. ואף שהיתה מעלתה גדולה מאד מאד בשאר מיני מדרגות, אף-על-פי-כן לא הפליא רבנו ז"ל לספר בשבחה, כי אם במדת הרצונות והכסופים שהיו לה אחריו יתברך תמיד; כי אצל רבנו ז"ל היתה הרצון גדול מאד מאד בידוע משיחותיו הקדושות שאמר בפרוש (עין שיחות-הר"ן, סימן נא): העקר הוא הרצון והכסופים אחריו יתברך, עין שם; וזהו עולם החרות ממש, כי אין מי שימנע רצוני. ומוהרנ"ת ז"ל מאריך הרבה ב"לקוטי-הלכות (הלכות ערב, הלכה ג'), במעלת הרצון, עין שם; וכן רבנו ז"ל מדבר בתורה "ואת העורבים" (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'), שהחכם מקשר את כל הרצונות אל שרש הרצון, עין שם.

ואמר ר' לוי יצחק (נרו זאיר) [ז"ל], כי יען שהרצון הוא דבר רוחני מאד, על-כן אי אפשר שיהיה לו קיום, כי אם כשמרבה גם במעשים, כי אז המעשים טובים: תורה ומצוות ותפלה וכו', הם כלים לרצון שלא יתבטל ממנו, ודברי פי חכם חן.

הדורש שלומך...

אֲשֶׁר ג' סב בְּנַחֵל רצה
ג' סב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִוֵּר לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וְאַתְחַנֵּן ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה לְיָדֶיךָ נַפְשִׁי, נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה,
זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנֵצַח נְצָחִים.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמְּעוֹת לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְאַקְוֶה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁהַכֵּל
יִהְיֶה עַל נִכּוֹן.

חֲמַדַּת לְבָבִי! עֲלֶיךָ לְהַכְנִיס בְּדַעְתְּךָ אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְלֹא לְחַקֵּר אַחַר עֲתִידוֹת, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (דְּבָרִים יח, ג): "תִּמְאִים תִּהְיֶה
עִם ה' אֱלֹהֶיךָ", וּפִרְשׁ רַש"י: הַתְּהַלֵּךְ עִמּוֹ בְּתַמִּימוֹת, וְתִצְפֶּה לוֹ וְלֹא
תִּחַקֵּר אַחַר הַעֲתִידוֹת, אֲלֵא כֹּל מַה שְּׁיָבוֹא עֲלֶיךָ — קַבֵּל בְּתַמִּימוֹת,
וְאִז תִּהְיֶה עִמּוֹ וְלִחְלָקוֹ, עֵינֵי שָׁם. וְזֶה עוֹלָה בְּקִנְיָה אַחַד עִם דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל (בְּלִקּוּטֵי מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ד, רנ), לִידַע שֶׁכֵּל מְאוֹרְעוֹתָיו
הֵם לְטוֹבָתוֹ, עֵינֵי שָׁם; וְאַפְלוּ מַה שְּׁבָא לוֹ מִבְּעַל בְּחִירָה, צָרִיךְ
שִׁידַע, שֶׁהַכֵּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-כֵּן אֵין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרָת, רַק לְבַקֵּשׁ
וְלְהַתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה מְהַפְּכַת אֶת הַטָּבַע.

עַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיְקָר, מַה וְלָמָּה לָךְ לְהִיּוֹת כֹּל-כֶּף שָׁבוּר וּמְשֻׁבָּר,
אֲשֶׁר... לֹא בָּא וְאֵינוֹ מְקַיֵּם הַכְּטָחָתוֹ... בְּרַח לָךְ יוֹתֵר טוֹב אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת רַבּוֹת, כִּי הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ הִיא הַעֲקָרִית
בְּדַעַת רַבְּנוּ ז"ל, עַד שֶׁבְּפִרוּשׁ אָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן לג): אֲצֵל הָעוֹלָם
הָאֱמוּנָה הוּא דְבַר קָטָן, אֲבָל אֲצֵלִי הָאֱמוּנָה הוּא דְבַר גָּדוֹל מְאֹד
מְאֹד; וְהַעֲקָר לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, שֶׁלֹּא יִהְרַהֵר אַחַר מִדַּת הַדִּין, יִהְיֶה
אִיךָ שִׁיְהִיָּה, "אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי" (מְלָאכֵי ג, ו), וְצָרִיךְ לִידַע בְּאֱמוּנָה
שְׁלֵמָה, בְּאֱמוּנָה פְּשוּטָה כְּתִינוּק בֶּן יוֹמוֹ, שֶׁאֲלוּפּוֹ שֶׁל עוֹלָם מִמֶּשׁ
בְּכֹל תְּנוּעָה, וְאֵין שׁוֹם דְבַר בְּמִקְרָה: הֵן דְבַר גָּדוֹל וְהֵן דְבַר קָטָן,
וּמִכֵּל שֶׁכֵּן בְּדָבָר כְּזֶה... שֶׁצָּרִיךְ לְהַטְפִּיל עִם הַסְּפָרִים... אֲלֵא הַכֵּל
מִדִּין שְׁמַיִם, וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ אֲצֵלוֹ כְּוִנָּה עֲמָקָה. כִּי צָרִיךְ שִׁתְּדַע, אֲשֶׁר
דְבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֵנִין נוֹרָא וְנִפְלָא וְנַעְלָם מְאֹד מְאֹד, וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי
מִי שְׁזוּכָה לְהַתְקַרֵּב אֵלָיו, וְהוּא עֵנִין נִפְלָא וְנַעְלָם וְנִסְתָּר עַד מְאֹד,

מדוע שיהיה הכל כל-כף בהעלם ובהסתר עדין מכל העולם? ועל זה בעצמו עלינו לבכות עכשו בתשעה באב — על העלמת אור הצדיק והתגברות מאורי אש וכו'. כי בעוונותינו הרבים, נפרצו עכשו כּאן אצל אמות העולם גדרי הצניעות, רחמנא לצלן, רחמנא לישכון, עד שנסכם אצלם לילה ערמים ממש, כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, רחמנא לישכון, ויש דעות אצלם להתיר גם בכל העתונות, רחמנא לצלן, רחמנא לצלן. וצריך שתדע, אהובי! שזוהי צרה מכה, אשר לא נהיתה — רק בדור המבול, רחמנא לישכון; אוי, אוי, מה יהיה עם נערי ישראל וכו', מי יחוס וירחם עליהם? אוי, אוי, איך יפּשלו בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, אשר ממילא נפגמים, רחמנא לצלן, כמו שנפגמים. אף עכשו פשהכל יפל, הינו כל גדרי הצניעות, מי יקום בעדם? מי יצילם?! ועל זה ראוי לנו לבכות הרבה, על אלה חשכו עינינו.

אקוה להשם יתברך, שיעשה עמי חסד חנם, ואזכה להדפיס את ספר "תקון הברית", אשר באמת נמנעתי מלהדפיסו עד עכשו, מרב התמורות והמחלקת והיסורים שגרמו לי כמה רשעים ארורים וכו', אבל מה נעשה? אסור לעמד כּבר בחבוק ידים, כי אני רואה, שגם הסמ"ך-מ"ם אינו עומד בחבוק ידים, וכודאי יעמדו עלי, אף-על-פי-כן מה בכך? אני מוכן ומזמן וכו'; כי תהלה לאל, אין לי כּבר שיכות עמהם כּלל. תהלה לאל, אני מתחבא בצלו יתברך, ואני מוסר עצמי אליו יתברך, שהוא יוליכני בדרך האמת, והוא יעזרני לסדר את הספר כּרצונו וכרצון רבנו ז"ל, אשר בצלו אני יושב ומתחמם.

טוב להודות להשם יתברך, שתהלה לאל, שם נפּשנו בחיים, וחקלנו הוא בתוך הנחל הנובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו.

והנה כּבר ידוע הרבה בדברינו, שעקר תאנות נאוף נתפשט ונתפרצת רק כּשהולכים בעצבות ובמרה שחורה, ועל-כן עלינו לעשות כל מיני פעלות שבעולם להיות אף ורק בשמחה עצומה, ולתן תודה להשם יתברך על כל החסד שגמלנו, שזכינו להתודע

מֵרַבְּנוּ וְ"ל, שֶׁהוּא בֶן הַשְּׂמֻחָה, אֲשֶׁר עַל יָדוֹ נִזְכָּה לְצֵאת מֵהִיכָלִי הַתְּמוּרוֹת וְכוּ'; כִּי צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחִי! בְּעֵנֵי שְׁלֶךְ, שְׂאֵתָה נוֹפֵל בְּכָל פֶּעַם בְּפָגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה וְכוּ', אֵינן שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת רַק לְעֵבֶד עַל נִקְדַּת הַשְּׂמֻחָה. וְרַבְּנוּ וְ"ל גַּתָּן תִּקּוֹן לֹאֹמֵר בְּכָל יוֹם הַעֲשֶׂרָה מִזְמוּרִים הַנִּקְרָאִים "תִּקּוֹן הַכְּלָלִי", שֶׁהֵם הַעֲשֶׂרָה מִיְּמֵי נְגִינָה, שֶׁבָּהֶם מֵרַפָּא אֶת הַבֵּית מְלֶכָה, שֶׁהֵם כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל [עֵינן סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיֹת, מַעֲשֶׂה י"ג מִיוֹם הַשְּׂשִׁי), וְהֶאֱרַכְתִּי בְּזֶה בְּסִפְרֵי "נִהְרִי אֶפְרָסְמוֹן", יִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְהַדְפִּיסוֹ, וְשֵׁם תִּרְאֶה נִפְלְאוֹת].

עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, עַל-יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זָרַע לְבִטְלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, הָאָדָם נוֹפֵל אֶל מְקוֹם הַתְּמוּרוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, אֲשֶׁר מֵשֵׁם אֵי אֶפְשָׁר לְצֵאתָ, כִּי אִם עַל-יְדֵי תִקְוָה הַשְּׂמֻחָה, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִיְּמֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעֲוֹלָם לְבוֹא אֶל הַשְּׂמֻחָה, וְתִרְגִּיל עֲצֻמָּךְ בְּשִׁירִים וּבִרְקוּדִים וּבְכָלִי זִמְרָה, וְזֶהוּ עֵקֶר תִּקּוֹן הַבְּרִית; כִּי תִכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מֵשֻׁמַּח נִפְשׁוֹ עִם הַנִּקְדוֹת הַטּוֹבוֹת שֵׁישׁ בּוֹ, תִּכְף-וּמִיד יוֹצֵא מִכָּל הַקְּלָפוֹת וְהִיכָלִי הַתְּמוּרוֹת הַמְעִיקִים וּמְצָרִים אוֹתוֹ מְאֹד מְאֹד. וְלִמְעַן הַשֵּׁם, שְׁלַבֵּל יְבַלְבֵּל אוֹתָךְ הַסְטָרָא אַחְרָא, כִּי תִקּוֹנָךְ הוּא לְהִיּוֹת בָּלָב נִשְׁבָּר וְכוּ'. תִּדַע שֶׁרַבְּנוּ וְ"ל גָּלָה לָנוּ בְּפִרוּשׁ, אֲשֶׁר לְתִקּוֹן פָּגַם הַבְּרִית הוּא רַק לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֻחָה עֲצוּמָה. וְאֵל תִּשְׁמַע לְמִי שְׂאוּמֵר אַחֲרָתָהּ, אֲשֶׁר זֶה לְבַד בָּא מֵהַסְטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת; כִּי הַסְטָרָא אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת, שֶׁהֵם כַּחוֹת הַיִּצָּר הָרַע וְחִילוֹתָיו, נִקְרָאִים "הִיכָלִי הַתְּמוּרוֹת", שֶׁכָּל כַּחַם הָרַע הוּא עַל-יְדֵי תְמוּרוֹת, שֶׁמְחַלִּפִּין וּמְמִירִין רַע בְּטוֹב וְטוֹב בְּרַע, בְּבַחֲיִנַת: "הוּא הָאוֹמְרִים לְרַע טוֹב וְלְטוֹב רַע, שְׂמִים חֲשׂוֹף לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשׂוֹף" (יִשְׁעִיָה ה', כ), שֶׁמֵּשֵׁם כָּל הַבְּלָבוּלִים וְכָל הַתְּאוּוֹת וְכָל מִיְּמֵי מַחְלָקַת וְהַסְתּוֹת וּפְתוּיִים וּסְבָרוֹת שֶׁל שְׂקָר. וְעַקֵּר — עַל-יְדֵי הַעֲצָבוֹת, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה הַמַּח וְהַשְּׂכָל מְבַלְבֵּל (בְּמוֹבָא בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'); וְעַקֵּר הַבְּלָבוּל הוּא שְׂמַבְלִבְלִין הַדַּעַת, וּמְמִירִין וּמְהַפְכִין הַכֹּל, בְּבַחֲיִנַת (יִשְׁעִיָהוּ כֹט, טז): "הַפְּכֶכֶם" וְכוּ'; כִּי כָּל לְשׁוֹן הַמְרָה וּמְרִידָה, בְּבַחֲיִנַת 'סוֹרֵר וּמוֹרָה' הוּא עַל שֵׁם הַתְּמוּרוֹת, שֶׁמֵּשֵׁם הַבִּיאוֹ הַרְבֵּה לְיְדֵי הַמְרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, בְּבַחֲיִנַת (שְׁבַת ק"א): הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כְּךָ עַד וְכוּ', שֶׁהַכֹּל עַל-יְדֵי סְבָרוֹת שְׂקָר וְתְמוּרוֹת, וְעַל זֶה

נתיסד בכמה תפלות וודויים מקדמונים, לומר את אשר החמרת —
 הקלתי, ואשר הקלת — החמרתי, את אשר אסרת — התרתי,
 ואשר התרת — אסרתי. וכן הרבה (כמובא בודויים של תקון ערב ראש
 חדש); כי גם החמרות שלהם מוסיקין הרבה, וכן המצוות שלהם, כי
 על-פירוב מתלבש הבעל-דבר במצוות (כמובא בלקוטי-מוהר"ן, חלק א',
 סימן א'), שכל זה בחינת תמורות וחליפין, וזה בחינת יראות
 הנפולות, רחמנא לצלן; כי צריכים להתירא רק מהשם יתברך לבד,
 כמו שכתוב (תהלים קיח, ו): "ה' לי לא אירא", וכשמתיירא מאיזה
 אדם מושל או מחיה רעה וכיוצא, זה בחינת יראות הנפולות,
 שמחליף יראת השם יתברך ביראת בשר ודם, אך אפלו פשנדה
 לו שמתירא מהשם יתברך שלא יענישהו, שזאת היראה היא טובה,
 כמו שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן ד'), שהעקר הוא יראת הענש
 (עין במקום אחר, מה שכתבתי בזה, שאף-על-פי שנמצא בספרים
 שמגנין יראת הענש, אף-על-פי-כן באמת העקר הוא יראת הענש;
 כי אפלו צדיקים צריכין שתהיה להם יראת הענש וכו', עין שם).
 וכמו שכתוב "והאלקים עשה שייראו מלפניו", וכמו שפרש רש"י
 שם, שהאלקים עשה, שהביא כמה ענשים כמו בדור אנוש ודור
 המבול, שייראו מלפניו, שייראו מהענשים וכו'. אך אפלו יראה
 טובה, דרך הבעל-דבר להמיר ולהחליף, שהוא מה שדרכו להביא
 את האדם לידי מרה שחורה ועצבות, מחמת יראה זאת, עד
 שמרחיקהו מהשם יתברך על-ידי-זה. פידוע נגע הזה בכמה
 בני-אדם, כי אפלו יראת הענש וכל היראות הטובות, צריכין לקבל
 רק לטובה ולא לרעה, בבחינת (משלי יט, כג): "יראת השם לחיים",
 להתקרב להשם יתברך על-ידי היראה מכל מקום שהוא, ולא
 להתרחק, חס ושלום, שדיקא על-ידי יראת הענש יבא לשמחה,
 בבחינת (תהלים ב, יא): "וגילו ברעדה", שדיקא על-ידי היראה
 והרעדה מענשים הגדולים, רחמנא לצלן, על-ידי-זה דיקא יבא
 לשמחה על שהוא על-כל-פנים בכלל ישראל ומקרב לצדיקים,
 שעל-ידי-זה ינצל מאלפים ורכבות ענשים, וגם אם יבטח בכח
 הצדיקים ויתחזק בשמחה על-ידי-זה, בודאי תהיה אחריתו טובה,
 ויתהפך הכל לטובה, בבחינת עוונות נתהפכין לזכויות, כמובא

(בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כב): על הפסוק (ירמיה ג, כ): "ביום ההוא יבקש את עון ישראל ואיננו" וכו'. (ועי'ן פל זה בלקוטי־הלכות, הלכות פסח, הלכה ט'; ובהלכות בכור בהמה טהורה, הלכה ד'; ובמקום אחר, שהארכנו בזה קצת). ויותר מזה צריך האדם להבין מעצמו, שלא יהפך, חס ושלו, היראה להתרחק, שלא יהיה בכלל לא זכה — נעשית לו סם המות, בבחינת: "ופושעים יכשלו בם", שכל זה נמשך מ"היכלי התמורות", שממירין ומחליפין הכל כנ"ל, עד שאי אפשר לבאר ולפרש. על־כן צריכים להתקרב ליראים באמת, ולהמשיך על עצמו שמחה בכל הפחות, על־ידי כל הנקודות טובות שמוצא עדין בעצמו (כמובא בלקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן רפב) על־פי "אומרה לאלקי בעודי", ועל־ידי שיבקש וימצא הרחבות רבות בתוך הצרות בעצמן, בבחינת: "בצר הרחבת לי", כמו שיוֹדע בנפשו, אף־על־פי־כן אני מתלבש בציצית בכל יום, והולך למקנה וכו', ונותן צדקה וכו', אשר אין כל העולם כלו פדאי כנגד אור נקדה אחת של איזו מצוה, בפרט מה שזכה להתקרב לצדיקי אמת וכו', כמבאר בדברינו הרבה מזה (ובפרט בלקוטי־הלכות, פריה ורביה, הלכה ג'), עד שימשיך שמחה על עצמו, ויעשה המצוות בשמחה, שעל־ידי־זה דיקא יעלה מ"היכלי התמורות" וכו', עד שזוכה לבחינת תקון המסדר וכו', שהוא בחינת כתר, ששם מקור השמחה (עי' לקוטי־מוהר"ן, חלק א', סימן כד), שתקונו דיקא על־ידי בחינת 'מי יימר' הנ"ל, שהוא על־ידי־זה שירד ל"היכלי התמורות", ועלה משם בכח הצדיקים, על־ידי שהתגבר לחטף היגון והאנחה, להפכו לשמחה כנ"ל, שעל־ידי־זה עקר הגאולה והפדות של לעתיד, שעל־ידי־זה יפדה נפשו מגלותה גם עתה. וזהו בחינת (ישעיה לה, י) "ופדויי ה' ישובו וכו', ושמחת עולם על ראשם", זה בחינת כתר, שהוא על הראש, ששם מקור השמחה כנ"ל. ונסמך לזה מיד "ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה", שהוא בחינת מה שחוטפין היגון ואנחה ומהפכין אותה לשמחה. פי דיקא על־ידי־זה יוצאין מ"היכלי התמורות", ועולין בכל העליות הנ"ל, עד שזוכין לבחינת כתר, שהוא בחינת "ושמחת עולם על ראשם", ששם עקר הפדות והגאולה, בחינת "ופדויי ה' ישובו" וכו'.

וְזֶה בְּחִינַת תּוֹדָה שֶׁבָּאָה מִחֶמֶץ, שֶׁמְבִיאִין אוֹתָהּ כְּשִׁיּוֹצְאִין מֵהֶצֶרֶה. כִּי אֵין אָדָם יוֹצֵא מֵהֶצֶרֶה עַד שְׁמוֹחֲלִין לוֹ כָּל עֲוֹנוֹתָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, וְאָז הָעֲוֹנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת, עַד שֶׁנִּמְשַׁכֵּת שְׂמֵחָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר הַתְּקוּן לְצֵאת מֵהֶצֶרֶה. וְכָל הַצְּעָקוֹת וְהַזְּעָקוֹת שֶׁצָּרִיכִין לְצַעֵק בְּשַׁעַת הַצָּרוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, הַכֹּל הוּא לְזִכּוֹת שִׁיאִיר עָלָיו הַדַּעַת גַּם בְּתוֹךְ הֶצֶרֶה, עַד שִׁיּוּכַל לְשַׂמֵּחַ נַפְשׁוֹ וְכַנּוּ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא יוֹצְאִין מֵהֶצֶרֶה וְהַגְּלוּת. וְעַל-כֵּן מְבִיאִין חֶמֶץ בְּהַתּוֹדָה, כִּי כָּבֵד מְבָאָר, שְׁעַל-יְדֵי תְקוּן הַפֶּתֶר, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֶמֶץ שֶׁבְּתוֹדָה, שְׂזוּכִין עַל-יְדֵי שְׁנֵת־הַפֶּתֶר הַיְגוּן לְשַׂמְחָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲוֹנוֹת נִתְּהַפְּכִין לְזִכִּיּוֹת, בְּחִינַת תְּקוּן הַפֶּתֶר. וְזֶה מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שְׁלַעֲתִיד כָּל הַקְּרִבְנוֹת בְּטֹלִין חוּץ מִקְרִבְנֵי תּוֹדָה; כִּי כָּל הַקְּרִבְנוֹת בָּאִין לְכַפֵּר, וְזֶה אֵין צָרִיכִין אֲזַי לַעֲתִיד, כִּי כָּבֵד נִתְּכַפֵּר הַכֹּל, אֲבָל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְסַפֵּר חֲסָדֵי הַשֵּׁם וְנִפְלְאוֹתָיו לְבְנֵי-אָדָם, אִיךָ נִתְּהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי שֶׁהֵינּוּ בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכָל אֶחָד סָבַל מֵה שֶׁסָּבַל, עַד שֶׁהִרְבֵּה נִכְשְׁלוּ בְּעֲוֹנוֹתֵיהֶם מְאֹד מְאֹד, וְעַתָּה נִתְּהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, בְּבְחִינַת: "בַּיּוֹם הַהוּא יִבְקֹשׁ וַיִּחַפֵּשׂ עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ" וְכוּ', שֶׁזֶה בְּחִינַת קְרִבְנֵי תּוֹדָה, שֶׁמְבִיאִין עִמּוֹ מִצֵּה וְחֶמֶץ, זֶה לֹא יִתְבַטֵּל. כִּי זֶה יִהְיֶה כָּל חֲלָקֵי הָעוֹלָם הַבָּא שֶׁל כָּל אֶחָד, מֵה שְׂזוּכָה עַל-יְדֵי הָעֵמֶל שֶׁל זֶה הָעוֹלָם דִּיקָא, שֶׁזֶהוּ "שְׂשׁוֹן וְשַׂמְחָה יִשְׁיִגּוּ", שֶׁזֶה יִתְקַים בְּשְׁלֵמוֹת לַעֲתִיד לְבוֹא, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב: "וּפְדוּיֵי ה' יִשׁוּבוּן וְכוּ', שְׂשׁוֹן וְשַׂמְחָה יִשְׁיִגּוּ" וְכוּ', אֲבָל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי מֵה שְׂזוּכָה לְהִתְקַרֵּב לְצַדִּיקִים וְכַשְׂרִים, וְלִקְיָם עֲצָה זֹאת בְּזֶה הָעוֹלָם, בְּתוֹךְ מְרִירוֹת הַצָּרוֹת בְּגוֹף וְנַפְשׁוֹ וּמְמוֹן, וְלִהְפֵּף הַכֹּל לְשַׂמְחָה, עַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לָזֶה לַעֲתִיד בְּשְׁלֵמוֹת, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת קְרִבְנֵי תּוֹדָה.

הַכֹּלֵל, שֶׁעֵקֶר כָּל הַגְּלִיּוֹת, שֶׁעֵקֶרָם גְּלוּת הַנֶּפֶשׁ פִּידוּעַ, הָעֵקֶר הוּא הָעֲצָבוּת שֶׁמִּתְגַּבֶּרֶת בְּכָל פַּעַם עַל נַפְשׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי, וּבְכַפְרֵט כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נִזְדַּכֵּף עַדִּין, וְהוּא חוֹתֵר לְשׁוּב, וְנַעֲשֶׂה עִמּוֹ מֵה שֶׁנַּעֲשֶׂה, שֶׁמִּתְגַּרֵּה בּוֹ הַבַּעַל-דְּבַר מְאֹד. וְעֵקֶר הַתְּגָרוֹתָיו הוּא בְּעַנְיַן הָעֲצָבוּת.

וְצָרִיךְ כָּל אֶחָד לַחֲפֹשׁ וּלְבַקֵּשׁ כָּל מִינֵי עֲצוֹת לְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל
 מָה דְאֶפְשֶׁר — הֵן בְּמִילֵי דְשִׁטּוֹתָא, שְׁעַל-פִּי-רַב אֵינוֹ יְכוּל לְשִׂמְחָה
 אֶת עֲצָמוֹ, כִּי אִם עַל-יְדֵי-זֶה (פּמוּבָא בְּלִקּוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כד,
 וּבִפְרָט בְּלִקּוּטֵי-הַלְכוֹת, גְּפִילַת אִפִּים, הַלְכָה ד', עֵין שָׁם); הֵן עַל-יְדֵי "אַזְמָרְהָ
 לְאַלְקֵי בְּעוֹדֵי", הֵן עַל-יְדֵי שְׁאָרֵי תוֹרוֹת וְשִׁיחוֹת קְדוּשׁוֹת גְּפִלְאוֹת
 וְנוֹרְאוֹת שְׁשִׁמְעֵנוּ בְּעִנְיָן זֶה, וְהַרְבֵּה מְבַאָּרִים בְּסִפְרֵינוּ, עֵין שָׁם; עַד
 שְׁיִתְגַּבֵּר לַחֲטָף הַיְגוּן וְאַנְחָה דִּיקָא לְהַפְךָ לְשִׂמְחָה. וּבִפְרָט בְּשַׁבַּת
 וַיּוֹם טוֹב וּבְכָל יוֹם קָדָם הַתְּפִלָּה, שְׁאֵז צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר בְּיוֹתֵר
 לְהִתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה, וּלְקַבֵּל שַׁבַּת וַיּוֹם טוֹב בְּשִׂמְחָה גְּדוּלָה, עַד
 שְׁיִמְשִׁיף הַשִּׂמְחָה שֶׁל שַׁבַּת לְשִׁשְׁתַּיִם הַחֹל, וְלַעֲשׂוֹת כָּל הַמְצָאוֹת
 בְּשִׂמְחָה, שְׁבִזָּה אָנוּ עוֹסְקִים בְּתוֹרָה הַזֹּאת (לִקּוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן
 כא), שְׁגִלָּה לָנוּ בְּחֻסְדּוֹ כָּל מָה שֶׁהָאָדָם זוֹכֵה עַל-יְדֵי עֲשִׂית הַמְצָוָה
 בְּשִׂמְחָה, שְׁעַקֵּר כָּל הַעֲלִיּוֹת מְדַרְגָּה לְדַרְגָּה וּמַעוֹלָם לְעוֹלָם, עַד כְּתוּר
 עֲלוֹן, עַד אֵין סוּף, הַכֹּל — עַל-יְדֵי שִׂמְחַת הַמְצָוָה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
 עוֹלִין מִ"הֵיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת", מְעַמְקֵי הַקְּלָפוֹת, בְּבַחֲיִנַת קְטָרֶת, וְעוֹלִין
 עַד שְׁזוֹכִין לְתַשְׁעָה הֵיכְלִין דְּלָאוּ אֵינוֹן גְּהוֹרִין וְכוּ' וְכוּ'. וּכְבָר
 כְּתַבְנוּ, שְׁפּוֹנְתוֹ הַקְּדוּשָׁה הֵיטָה עַל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, אֶפְלוּ עַל
 הַגְּרוּעַ שְׁבַגְרוּעִים, כִּי כָּל אֶחָד בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, כָּל זְמַן שֶׁשָּׁם
 יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, וְעוֹסֵק בְּאִיזוֹ מְצָוָה, כְּגוֹן: בְּבִקְרָה, שְׁמַתְעִטֵּף
 בְּצִיצִית, יֵשׁ בְּכַחוֹ לְשִׂמְחָה גְּפֶשׁוּ מִתּוֹף עֲצָם רְחוּק וְכוּ', שְׁעֵבֵר עָלָיו
 עַד אוֹתָהּ הַשְּׁעָה; כִּי הֲלֹא אַחַר כָּל אֵלֶּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנִי זוֹכֵה
 עֵתָה בְּרַגַע זֶה לְהַתְעִטֵּף בְּצִיצִית, שְׁסוּף כָּל סוּף לֹא יִשְׂאָר מִמֶּנִּי, כִּי
 אִם זֹאת הַתּוֹרָה וְהַמְצָאוֹת, שְׁאֵנִי חוֹטֵף בְּכָל יוֹם, וְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל
 בְּפְרָט, מִי שֵׁישׁ לוֹ רֵיחַ תּוֹרָה, וּמִסְתַּכֵּל בְּסִפְרִים הַקְּדוּשִׁים, יְכוּל
 לְהִבִּין מְרַחוֹק עֲצָם נוֹרְאוֹת גְּפִלְאוֹת קְדוּשׁוֹת שֶׁל כָּל מְצָוָה, כְּגוֹן
 צִיצִית, כְּמָה וְכְמָה הַפְּלִיגוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים בְּזְכוֹת מְצוֹת צִיצִית,
 כְּמוֹ שְׁכַתוֹב בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וְכוּ', וְכֵן בְּכָל הַמְצָאוֹת. וְעַל-כֵּן צָרִיךְ
 לְהִזְכִּיר בְּעֲצָמוֹ עֲצָם מְעַלַת הַמְצָוָה, שְׁעוֹלָה עַד אֵין סוּף, וּלְשִׂמְחָה
 גְּפֶשׁוּ בְּזֶה הַרְבֵּה, עַד שֶׁכָּל מָה שִׁירְצוּ הַסְּטָרָא אַחְרָא וְהַבְּעַל-דְּבָר
 לְבַלְבְּלוּ בְּעֲצָבוֹת הַרְבֵּה מְרַבּוּי פְּגָמָיו וְרַבּוּי דְּאִגּוּתָיו וְכוּ', אֲדַרְבָּא
 עַל-יְדֵי כָּל זֶה יִשְׂמַח גְּפֶשׁוּ בְּיוֹתֵר וְיוֹתֵר, כִּי אֶף-עַל-פִּי-כֵן אָנִי

שב אֲשֶׁר ג' סג בַּנְחָל

מתעטף בציצית, וכן תתעטף נפשי ורוחי ונשמתו באור הציצית. ואי אפשר לבאר לכל אחד עד היכן הוא צריך להתחזק בשמחה בכל עת מחדש בכל מקום שהוא. והחכם עיניו בראשו, להבין דברים הרבה מתוך דברינו אלה, כלם נכוחים למבין.

הדורש שלומך...

ג' סג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ואתחנן ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר ויזרח לנצח.

הנה מכתבך לנכון קבלתי, ובצרוף שני המכתבים של שני הבחורים וכו'. ומאד אני מתפלא עליך, הלא ידעת וגם שמעת, אשר יסוד גדול בדרכי רבנו ז"ל, שיזכה להיות מכיר את מקומו, אשר דבר זה זוכים בשבת, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן עט), אשר דבר זה הוא נקדת המשיח, יחידה דיחידה, לבטל עצמו לגמרי אליו יתברך, ולידע ולהכיר את מקומו באמת כמו שהוא, בחינת (שמות טז, כט): "שבו איש תחתיו", להחזיק את עצמו למטה ממדרגתו (אשר זוהי שלמות הענוה ועין לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן יד), שיש ארבע בחינות שפלות, וכשהוא ממעט את עצמו גם לפי מדרגתו, זוהי שלמות הענוה, עין שם). ועל-כל-פנים "אל יצא איש ממקומו", הינו למעלה ממדרגתו, כגון: עושה מעשה זמרי ומבקש שָׁכַר כפינחס (סוטה כב:); כי על-פי-רוב כשאחד פגום בתאוות רעות ומדות רעות, יש לו עוד תאוה גדולה לגאות ולמשל, ומזה יוצא מה שיוצא, שעזי פנים שבדור, שעל-פי-רוב הם אותם בעלי העברות, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז:): כל אדם שיש לו עזות פנים, בידוע שנוכשל בעברה, עין שם; והם הם הקופצים בראש תחלה, ומבזים ומחרפים יראי השם (עין לקוטי-

מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כח); אֶף הָאֲנָשִׁים כְּשָׂרִים 'בְּרִסְלָבֶר חֲסִידִים',
 הָאֲמִתִּים, אֲשֶׁר אֵינָם מְטַעִים אֶת עַצְמָם, רַק בּוֹרְחִים בְּכָל יוֹם אֵלָיו
 יִתְבַּרֵּךְ, וּמְפָרְשִׁים כָּל שִׂיחָתָם לְפָנָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל פֶּעַם, עַל-יְדֵי-זֶה
 שׁוֹם בְּרִיָּה לֹא יְכוּלָה לָהֶם, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 שְׂזוּכִין לְרֵאוֹת שְׁפָלוֹתוֹ בְּאֵמֶת, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין שׁוֹם אָדָם יְכוּל
 לְהוֹצִיאוֹ וּלְדַחֲתוֹ מִמְקוֹמוֹ, דְּהֵינּוּ לְקַפֵּחַ פְּרַנְסָתוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם; כִּי
 מֵאַחַר שֶׁהוּא עָנּוּ וְשָׁפַל בְּאֵמֶת, הוּא בְּכַחֲנֵינֵת אֵין, וְאֵינוֹ תַחַת הַמְּקוֹם
 כָּלָל; עַל-כֵּן בְּנֻדָּאֵי אֵין יְכוּלִין לְדַחֲתוֹ מִמְקוֹמוֹ [עֵין שֵׁם בְּלִקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן עט), שֶׁהִיא תוֹרַת הַמְּשִׁיחַ]; וְעַל-כֵּן אֵינִי מִבִּין
 כָּלָל כָּל עֲנִינְיָה, כִּי תַכְּף-וּמְיָד כְּשֶׁתִּזְכֶּה לְבֵא לְבִטּוֹל אֵמֶת, אֲזִי לֹא
 יִהְיֶה אֲכַפֵּת לָךְ שׁוֹם דְּבָר, וְלֹא תִהְיֶה לָךְ שׁוֹם שְׂיִכוּת אֶל שׁוֹם בְּרִיָּה,
 וְלֹא תִרְצֶה שׁוֹם דְּבָר מִשׁוֹם בְּרִיָּה, כִּי הֲלֹא אַתָּה בְּטָל וּמִבְטָל בּוֹ
 יִתְבַּרֵּךְ. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (סוֹטָה ה.): כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ גִּסּוֹת
 הַרוּחַ, אֲפָלוֹ רוּחַ קִימָעָא עוֹכְרָתוֹ, עֵין שֵׁם; וְעַל-כֵּן, חֲמִדַת לְכַבִּי,
 אִם תִּזְכֶּה לְהִתְקַרֵּב בְּאֵמֶת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל, אֲזִי תִזְכֶּה לְרֵאוֹת עוֹלָם
 חֲדָשׁ לְגַמְרִי, כִּי עַל-יְדֵי הַצְּדִיק הָאֵמֶת רַבֵּנוּ ז"ל, רֵאשׁ כָּל הַצְּדִיקִים,
 תִּזְכֶּה לְשִׁלְמוֹת הָעֲנֻנָּה וְהַשְׁפָּלוֹת (עֵין לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב);
 וְזֶה הַסִּימָן הָאֵמֶתִי, אִם הוּא מְקַרֵּב אֶל רַבֵּנוּ ז"ל אוֹ לְאוֹ, אִם יֵשׁ
 לוֹ שְׁפָלוֹת, וְהוּא בְּטָל בְּעֵינֵי עַצְמוֹ לְגַמְרִי, וּבְשַׁעָה שֶׁמִּתְבּוֹדֵד עַצְמוֹ,
 הוּא מְרַגֵּשׁ בְּאֵמֶת אֶת מְכַאוֹבֵי חֲטָאֵיו וְעוֹנוֹתָיו הָעַצוּמִים וְכוּ' (עֵין
 לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קמא), וְאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ כָּלָל, אֲזִי יִדַּע
 שֶׁהוּא מְקַרֵּב בְּאֵמֶת אֶל רַבֵּנוּ ז"ל (וְדַעַת לְנִבּוֹן, שֶׁדְּבָר זֶה צָרִיף
 לְהִיּוֹת רַק לְרֵאוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְלֹא לְהִיּוֹת מִבִּין עַל חֲבָרוֹ כְּאֵלוֹ הוּא
 כְּבָר יוֹדַע מְדַרְגַת חֲבָרוֹ, שֶׁהוּא בְּעַל גְּאוּהָ וְכְדוּמָה, כִּי אֲזִי רוֹאֶה אֶת
 נִגְעֵי עַצְמוֹ וְכוּ'); כִּי שְׁלֵמוֹת הַהִתְקַרְבוּת אֶל הַצְּדִיק הוּא רַק לְרֵאוֹת
 אֶת עַצְמוֹ, אֵיף הוּא אוֹחֵז בְּמַדּוֹת שְׁבָאוֹת מֵהָאַרְבָּעָה יְסוּדוֹת (עֵין
 לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סז); עַל-כֵּל-פָּנִים אֵיף שֶׁהוּא, מֵאַחַר שֶׁכְּבָר
 עָבְרוּ עָלָיְךָ כָּל-כָּף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יְרִידוֹת וְקִטְנוֹת וְכוּ' וְכוּ',
 וְנִכְשַׁלְתָּ כְּבָר בְּמָה שְׁנִכְשַׁלְתָּ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, הִיָּה רְאוּי לָךְ לְהַשְׁפִּיל
 אֶת עַצְמְךָ לְגַמְרִי, וְלֹא לְרַדְף אַחֲרַי הַכְּבוֹד וְהַיְשׁוּת, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה
 אַתָּה שָׁבוּר.

יְדִידֵי הַיְקָר! צְרִיכִים לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד מְאֹד בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים, וְדַבֵּר רַבְּנוּ ו"ל הוּא הַתְּחִזּוֹת עֲצוּמָה. אֲבָל מְאִידָךְ גִּיסָא — רְאוּי לָךְ לְזַכֵּר גַּם אֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁבְּפִרוּשׁ אָמַר (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָן נא): אֶת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא תִּנְיָחוּ לְהִטְעוֹת אֶת עֲצָמְכֶם וְכוּ', עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ שְׁעַל־כָּל־פְּנִים נִזְכָּר מָה עָשִׂינוּ, וְעַל־יְדִידֵי־זֶה לֹא נִחְפֵּץ בְּאִיזוֹ גְּאוּת וְיִשׁוּת, רַחֲמֵנָא לְצַלֵּן. וְר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל (בְּעַל מַחְבֵּר בְּאוֹר הַלְקוּטִים), הִזְהָרְגִיל לֹמֵר: עֵינַי רַבְּנוּ ו"ל הוּא הַתְּחִזּוֹת עֲצוּמָה וְנִשְׁגָּבָה מְאֹד מְאֹד, אֲבָל עַל־כָּל־פְּנִים אֵל יִטְעָה אָדָם אֶת עֲצָמוֹ, רַק יִהְיֶה מְפִיר אֶת מְקוֹמוֹ. אֲקַנְהָ לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, שְׁתִּבִּין אֵל מָה אֲנִי מְרַמֵּז לָךְ, וְאִם תִּשְׁמַע לְדְבָרֵי אֵלֶּה, אֲשֶׁר הֵם סֵלֶת דְּבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל — תִּנְשָׁע בְּאַמַּת; כִּי עַקֵּר הַצְּרוֹת הֵם רַק כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם גְּאוּת וְיִשׁוּת, כִּי הַמְּבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ בְּאַמַּת, אֲזַי אֵין מִי שֵׁיפִילוּ, כִּי הֲלֹא הוּא בְּטֹל וּמְבַטֵּל בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֵינוֹ מִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם.

אוֹדוֹת שְׁאַלְתָּךְ, הָאֵם רַבְּנוּ ו"ל הַפִּיר אֶת זְקֻנְתּוֹ אֲדָל. שְׁמַעְתִּי מִר' לױי יִצְחָק (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל], שֶׁכֵּן הַפִּירָה, וְאַחֲר־כֵּן אַחַר שֶׁהִתְחַתֵּן רַבְּנוּ ו"ל נִסְתַּלְקָה, וְעַל־כֵּן לְבַתּוֹ הִרְאִישׁוּנָה נִתַּן שֵׁם אַחֲרֶיהָ, כִּי־דוּעַ שְׁבַתּוֹ הַבְּכִירָה שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל נִקְרָאָה אֲדָל.

ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, הִיָּתָה מְדַרְגָּתוֹ לְהַפְּלִיא, תְּמִיד הָיוּ שְׁפֹתוֹתָיו מְרַחְשׁוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, וְהָיָה דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁרָאָה אוֹתוֹ. וְרַב דְּבוּרוֹ הָיָה עִם אֲנָשִׁים רַק מְגַדֵּלֶת רַבְּנוּ ו"ל, וּבְזֶה הָיָה מְלֵהָב מְאֹד מְאֹד בְּהַתְּלַהֲבוֹת יוֹצֵאת מִן הַכֶּלֶל. וְסִפֵּר ר' לױי יִצְחָק, (נְרוֹ יְאִיר) [ו"ל], כִּי כְּשֶׁהָיָה נִכְנָס אֶל תּוֹךְ צִיּוֹן רַבְּנוּ ו"ל, הָיָה מְדַבֵּר שֵׁם כְּמִי שֶׁמְדַבֵּר עִם רַבּוֹ, כָּל־כֵּן גְּלוּי אֱלֻקוֹת הָיָה לוֹ וְאַמוּנַת חֲכָמִים בְּרַבְּנוּ ו"ל, וְלֹא הָיָה לוֹ שׁוּם שְׂיִכוֹת אֶל שׁוּם בְּרִיָּה, תְּמִיד הָיָה רַק בּוֹרַח אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְזוֹ הָיָה דְּרַכּוֹ עוֹד מִימֵי קִטְנוּתוֹ, כְּשֶׁהָיָה בָּא מִהַחֲדָר, אֵף פְּעַם לֹא בִקֵּשׁ מְאֹמוֹ לְאָכֹל, רַק תְּמִיד כְּשֶׁחֲזַר מִהַחֲדָר, הָיָה הוֹלֵךְ אֶל אַרְוֹן הַסְּפָרִים, וְעַד שֶׁאֲמוֹ לֹא קָרָאָה אוֹתוֹ לִילָךְ לְאָכֹל, לֹא הָיָה מְבַקֵּשׁ מִמֶּנָּה. וְאַחֲר־כֵּן כְּשֶׁנִּתְגַּדֵּל הָיָה מְחַבֵּיא אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל הָעוֹלָם, וְהָיָה בְּדַבֵּר זֶה חַדוּשׁ

נִפְלָא, וְאִף אֶחָד לֹא הָיָה יוֹדֵעַ מְקוֹם מַחְבוּאוֹ. וְהִיָּתָה דְרָכּוֹ לְאָכַל
 רַק לֶחֶם וּמַיִם, וְכִכָּה הִתְנַהֵג יָמִים וְשָׁנִים, וְהָיָה נִחְבָּא מְאֹד, וְשָׁם
 בְּשָׂדוֹת וַיַּעֲרִים חֵבֵר אֶת סִפְרוֹ "בְּאוֹר הַלְקוּטִים". וְר' לִוִי יִצְחָק, (נֵרו
 זְאִיר) [ז"ל] סִפֵּר, שֶׁהוּא עוֹד הַכִּיר אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ זְקֵנִים יוֹתֵר מִמֶּנּוּ,
 וְהֵם זוֹכְרִים כְּשֶׁהָיָה עוֹד אֲבָרְךָ וְסִפְרוֹ מִמֶּנּוּ נִפְלְאוֹת. רָאוּ שֶׁאֲבָרְךָ
 זֶה אֵינוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלָל. וְדָרְכּוֹ, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ בְּמוֹצָאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ
 מִבֵּיתוֹ, וְעַד עַרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לֹא חִזַּר, וְכֵן הִתְנַהֵג כַּמָּה וְכַמָּה שָׁנִים
 רְצוּפוֹת, וְעַל-כֵּן אִיךָ יִפְלֵא לְהַגִּיעַ אֶל מְדֻרְגָה כְּזוֹ. וְאָמַר ר' לִוִי
 יִצְחָק, (נֵרו זְאִיר) [ז"ל], כְּשֶׁר' מְרַדְכֵי סוּקוֹלְבֵּער ז"ל, הִתְחִיל לְדַבֵּר
 מִגְדֻלַּת ר' אֲבָרְהָם (כִּי הוּא הָיָה נִמְנָה עַל תְּלַמִּידָיו). לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְעַצֵּר עֲצָמוֹ כָּלָל, רַק שְׁעוֹת שְׁעוֹת דִּבֵּר מִגְדֻלְתּוֹ, וְסִפֵּר מִמֶּנּוּ
 סְפוּרִים, וְהוּא הִתְאַרַח פְּעַם אַחַת אֲצָלוֹ, וְלֹא הִנִּיחוֹ לְכַמָּה יָמִים, וְלֹא
 הִפְסִיק מִלְּסַפֵּר מִגְדֻלַּת ר' אֲבָרְהָם בְּר' נַחֲמָן ז"ל. וְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
 סִפְרוּ, שֶׁגַּם בְּיָמֵי רַבְּנוּ ז"ל הָיָה חֲדוּשׁ נִפְלֵא מְאֹד, וְגַם אֲזַי לֹא רָאוּ
 חֲדוּשׁ נִפְלֵא כְּזֶה, שֶׁמָּסַר אֶת כָּל יָמָיו נְעוּרָיו קֹדֶשׁ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ
 בְּמִסִּירוֹת נִפְשׁ כְּזוֹ. וְעַקֵּר מְדֻרְגָתוֹ, שֶׁהָיָה שֶׁפֵּל בְּרַךְ מְאֹד מִמֶּשׁ בְּכָל
 אֵיבָרָיו, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁזֶהוּ עַקֵּר שְׁלֵמוֹת הַשְּׁפִלוֹת —
 שֶׁתִּפְשֵׁט בְּכָל קוֹמָתוֹ. וְהָיָה בְּזֶה חֲדוּשׁ נִפְלֵא. דִּבְרוּ עָלָיו כָּל מֵינֵי
 לְשׁוֹן-הֶרֶע, וְעָשׂוּ מִמֶּנּוּ כָּל מֵינֵי לִיְצָנוּת, וְשׁוּם בְּרִיָּה לֹא הִחֲשִׁיבְתָּהּ
 כְּרָאוּי לְגְדֻלְתּוֹ, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן הוּא בְּאַחַת — דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ
 בְּדַבְּקוֹת אָמֶת, אֲשֶׁרֵי עֵין רְאֵתָה זֹאת.

אִף-עַל-פִּי-כֵן, חֲמַדַּת לְבָבִי! יֵשׁ מְדֻרְגָה עוֹד לְמַעְלָה מִזֶּה —
 לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הָעוֹלָם, שֶׁתִּהְיֶה לוֹ פְּרִנְסָה וְאִשָּׁה וּבָנִים וְכוּ', וְאִף-עַל-
 פִּי-כֵן יִהְיֶה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְנֵי-אָדָם לֹא יִתְחִילוּ אֶפְלוּ לְחֻשֵׁב עַל
 זֶה הָאִישׁ, שֶׁהוּא בְּטֵל וּמְבֹטֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ. וְדַבֵּר זֶה הָיָה לְמוֹדוֹ הַטּוֹב
 שֶׁל מוֹהֲרַנ"ת ז"ל — לְהַחֲזִיחַ עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה, וְאֶפְלוּ
 כְּשֶׁהוּא בֵּין הַיְשׁוּב, בֵּין בְּנֵי-אָדָם, אִף-עַל-פִּי-כֵן מֵחוּ וְדַעְתּוֹ יִהְיוּ
 מִפְּשָׁטִים לְגַמְרֵי מִזֶּה הָעוֹלָם. וּבְנִקְדָּה זֶה אֲרַחֵיב לָךְ עוֹד, אִם יִרְצֶה
 הַשֵּׁם, בְּאַרְיִכוֹת.

...הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' סד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, לֵיל שְׁשֵׁי לְסֵדֵר וְאֶתְחַנֵּן ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יָדֶיךָ נַפְשִׁי, נֵר
לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן הַיּוֹם קִבַּלְתִּי, וְלִהְשִׁיבְךָ יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.
וּבִפְרָטִיּוֹת שְׂאֵנִי חָלַשׁ עֲכָשׁוּ מְאֹד מִהַתְעַנִּית שֶׁל הַיּוֹם, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יַעֲזָרֵנוּ, שְׁנוֹזְכָה שְׂיִבְנֶה בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְלֹא נִצְטָרֵךְ לְהַתְעַנּוֹת וּלְהִתְאַבֵּל
עוֹד עַל חֲרָבֵנוּ.

חֲמַדַּת לְכָבִי! הָעֵקֶר לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ בְּשִׂמְחָה עַל נַעַם חֲלֻקְנוּ
שְׂזַכֵּינוּ לְהַתְדַע מְרַבֵּי אֱמֶת כְּזֶה, וְתִהְיֶה לָאֵל, הַנִּיחַ לָנוּ תַלְמִיד כְּזֶה
מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל, אֲשֶׁר הִשְׁאִיר לָנוּ אֶת כָּל הַהִשְׁאָרָה מְרַבֵּנוּ ז"ל, וְאֲשֶׁר
יֵשׁ וַיֵּשׁ בְּדַבְּרָיו הַקְדוּשִׁים תְּלִי תְלִים שֶׁל הַלְכוּת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט,
וּמִי יִתֵּן שְׁנַתְעוֹרֵר עַל-כָּל-פָּנִים מְעַכְשׁוֹ לְהַתְמִיד בָּהֶם בְּתִשׁוּקָה
חֲדָשָׁה, וְהָעֵקֶר לִילָךְ עִמָּהֶם, כִּי 'לֹא הַמְדַרְשׁ עֵקֶר אֲלֵא הַמַּעֲשֵׂה'
(אָבוֹת א, יז). וּפְעַם אַחַת הִפְלִיגוּ אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְפָנָיו אֶת חֲדוּשָׁיו,
אֲשֶׁר בְּאֱמַת הֵם נִפְלְאִים מְאֹד, עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל: זֶה הַחֲסֵרוֹן
שְׁלָכֶם, שְׂאֵתֶם חוֹשְׁבִים שֶׁהָעֵקֶר הוּא הַחֲדוּשׁ, אֵךְ הָעֵקֶר הוּא לְעַבְדָּא
וְלַמַּעֲשֵׂה, לְקַיֵּם אֶת כָּל אֲשֶׁר נֹאמַר שָׁם.

וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ עֵבֶר תִּשְׁעָה בְּאֵב, וְהִיָּה מֶר לָנוּ מְאֹד בְּרוּחָנִיּוֹת
וּבְגִשְׁמִיּוֹת, כִּי נִתְרַחֲקֵנוּ מִמֵּנוּ יִתְבָּרַךְ וּמִהַצְדִּיק וּמִקְדָּשֵׁת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, וְאֶנְחֵנוּ הוֹלְכִים תוֹעִים בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר לֹא נָדַע, וְהָעֵקֶר מִחַמַּת
רַב חֲטָאִינוּ שֶׁחֲטָאנוּ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַדִּין לֹא שָׁבֵנוּ מִטְּעוּתָנוּ וְכוּ',
וּבְקִרְוֵב כָּבֵר תִּתְחִיל הַהֲאָרָה מִיָּמֵי אֱלוֹל, חֲדָשׁ הַתְּשׁוּבָה, וְעַדִּין לֹא
זָכִינוּ לְהִכִּין אֶת עֲצָמֵנוּ אֵלָיו כָּלֵל, וּבְפֶרֶט לְחִזּוֹר הַרְבֵּה בַּתּוֹרָה "קָרָא
אֶת יְהוֹשֻׁעַ" (בְּלֻקוּטֵי-מוֹהֲרָ"ן, חֶלֶק א', סִימָן ר'), אֲשֶׁר זֶהוּ סוּד כְּפִנְתַּת אֱלוֹל,
סוּד הַתְּשׁוּבָה, וּבְלִי תּוֹרָה זֹו כְּמַעַט שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּב. וְהִיָּה רְאוּי
לָנוּ לְהַתְחִיל עֲכָשׁוּ לְחִזּוֹר בַּתּוֹרָה זֹו, הַמְדַבֵּר שָׁם מְעַנֵּן לְמַעַט בְּכַבוֹד
עֲצָמוֹ, וּלְהַרְבּוֹת בְּכַבוֹד הַמְקוֹם, וְלִשְׁתַּק וְלָדֵם עַל הַבְּזִיווֹת

אֲשֶׁר ג' סד בְּנַחֵל שז

וְהַחֲרָפוֹת שְׂבָאִים עֲלֵינוּ, וְנִקְבְּלָם בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה לְמַעַן הַתְּשׁוּבָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַכְלִיל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, בְּסוּד 'אָדָם הַיּוֹשֵׁב עַל הַכֶּסֶּא', וְנִקְשֶׁר נִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה אֶל נִקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא סוּד נִשְׁמַתְנוּ, אֵלָיו יִתְבָּרַךְ.

וְכָל זֶה זוֹכִים עַל-יְדֵי הַבּוֹשָׁה וְהַבְּזִיוּנוֹת וְהַחֲרָפוֹת שְׂבָאִים עֲלֵינוּ, וְאַנְחָנוּ שׁוֹתֵקִים, אֲשֶׁר זֶה בְּעֲצָמוֹ הַשְּׁלֵשׁ מִצְוֹת שְׁנַצְטוּיֵנוּ בְּכַנִּיסְתָנוּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל: א. לְהַכְרִית זִרְעוֹ שֶׁל עַמְלָק. ב. לְבַנוֹת אֶת בֵּית הַבְּחִירָה. ג. וּלְמַנּוֹת לָנוּ מֶלֶךְ.

וַיִּכְבֵּר הָאֲרֻכְנוּ בְּזֶה מְאֹד בְּסִפְר "שִׁפְת הַנַּחֵל" (קָחָהּ מִשָּׁם), אֲבָל יַעַן שֶׁעָבַר עָכָשׁוּ תִשְׁעָה בָּאָב, הִיָּה רְאוּי לָנוּ קִצָּת לְהַתְּבוֹנֵן מָה וְלָמָּה אֲמַרְנוּ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים אֵיכָה? וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, אֲשֶׁר שְׁלֹשׁ אֵיכָה שֶׁל מַגְלַת קִינּוֹת, שֶׁמְקוֹנְנִין בְּתִשְׁעָה בָּאָב, הֵם מְרַמְזִין עַל שְׂאֵבְדָנוּ הַמִּצְוֹת הַנִּלְוִי. וְזֶה "אֵיכָה יִשְׁבָּה" שֶׁל מַגְלַת קִינּוֹת, שֶׁמְקוֹנְנִין בְּתִשְׁעָה בָּאָב, שֶׁעַקֵּר הַצְּעָקָה וְהַקִּינּוֹת הֵם עַל שְׂאֵבְדָנוּ שְׁלֹשׁ מִצְוֹת, וְזֶה (אֵיכָה א, א): "אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד הָעִיר רַבְתִּי עִם" וְכוּ', זוֹהִי קִינָּה עַל שְׂאֵיִן אָנוּ זוֹכִים לְהַכְרִית זִרְעוֹ שֶׁל עַמְלָק, וּמַחֲמַת זֶה מִתְּגַבְּרַת הַתְּגַבְּרוֹת הַתְּאֵוֹת שֶׁל הַדְּמִים שֶׁבְּחֵלֶל הַשְּׂמָאֵלִי, שֶׁמַּחֲמַת זֶה צָרִיכִים לִישֹׁב בְּדָד, וְלָדָם וְלִסְבֵּל חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים רַבָּה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (אֵיכָה ג, כח): "יִשֹּׁב בְּדָד וַיִּדָּם"; וְעַל זֶה אָנוּ מִתְּחִילִין לְקוֹנֵן (שָׁם א, א): "אֵיכָה יִשְׁבָּה בְּדָד" וְכוּ', וְזֶה "הָעִיר רַבְתִּי עִם רַבְתִּי בְּגוֹיִם שְׂרָתִי בְּמִדִּינּוֹת" וְכוּ', שֶׁמְקוֹנְנִין עַל חֲרַבֵּן יְרוּשָׁלַיִם, שֶׁהִיא עִיר מְלוּכָה שֶׁנִּחְרַבָּה, שֶׁזֶהוּ פָּגַם מִצְוֹת 'לְמַנּוֹת לָהֶם מֶלֶךְ', שֶׁהוּא הָא"ו שֶׁבְּתוֹךְ הָאֵלֶף, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִמְּשִׁיכִים מִהַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, וְזֶהוּ "הָעִיר רַבְתִּי עִם", בְּחִינַת עִיר מְלוּכָה, כִּי אֵין מֶלֶךְ בְּלֹא עִם (פָּרָקִי דִר' אֱלִיעֶזֶר, פָּרָק ג'), "וַיִּכְרַב עִם הַדְּרַת מֶלֶךְ" (מְשָׁלִי יד, כח), וְעַתָּה נִחְרַב כָּל זֶה, בְּעִוּוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים. וְזֶה "רַבְתִּי בְּגוֹיִם", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (אֵיכָה רַבָּה, פָּרָשָׁה א'): רַבְתִּי בְּדַעוֹת, שֶׁהוּא פָּגַם הַחֲכָמָה, שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה הָעֲלִיּוֹנָה שֶׁנִּסְתַּלְקָה וְנִתְעַלְמָה בְּהַעֲלֵם גְּדוּל, בְּעִוּוֹנוֹתֵינוּ הָרַבִּים, וְאֵין מְאִירָה עַל-יְדֵי הָא"ו, בְּחִינַת מֶלֶךְ, לְנִקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁכָּל זֶה מְרַמֵּז בְּפִסּוּק זֶה:

"אֵיכָה יֹשְׁבֵה בְדָד", שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה שֶׁנִּפְגְּמָה, "רַבְתִּי בַגּוֹיִם", שֶׁהוּא רַבְתִּי בְדַעוֹת, שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה. אַךְ עַקֵּר אֵיכָה א' הוּא כְּנֶגֶד הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, אַךְ כָּל אַחַת מֵהַשְּׁלֹשׁ נִקְדוֹת כְּלוּלָה מִכָּלם, כִּי אֶחָד תְּלוּי בַחֲבֵרוֹ, כִּי עַל־יְדֵי שְׂאִין כּוֹרְתִין זָרְעוּ שָׁל עֲמָלֵק, אֵין לָנוּ מִלָּךְ, כִּי אֲדַרְבָּה, מַלְכוּת אָדוֹם עֲמָלֵק מִתְגַּבְּרַת, בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, וְאִזִּי נִפְגְּמַת הוּא"ו, שֶׁמִּשִּׁיף מִהַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה לַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, וּמִמִּילָא נִתְעַלְמַת הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה. וְעַל זֶה מֵתְאַבְּלִין "אֵיכָה יֹשְׁבֵה בְדָד" וְכוּ'. אַךְ עַקֵּר הַקִּינָה עַל פְּגַם הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה.

וְזֶה (אֵיכָה א, ב): "בְּכַה תְּבַכֶּה בַלִּילָה" וְכוּ', בַּחֲיִנַת פְּגַם פְּגִימַת הַלְבָנָה, שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, בַּחֲיִנַת (בְּכֹא בַתְּרֵא עה): "פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ כַּפְּנֵי לְבָנָה" וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שֵׁם, וְכִשְׂזוֹכִים שֶׁהַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא יְהוֹשֻׁעַ הַתְּלָמִיד, בַּחֲיִנַת לְבָנָה, מִקְבֵּל כְּרֵאוּי מִהֶרֶב, שֶׁהוּא מַשֶּׁה, בַּחֲיִנַת חֲמָה וְכוּ', אִזִּי הוּא מְלוּי וְתַקוּן פְּגִימַת הַלְבָנָה הַמוֹשְׁלֵת בַלִּילָה, וְאִזִּי עַקֵּר הַשְּׂמִחָה, שְׂזוּהִי הַשְּׂמִחָה שֶׁל קִדּוּשׁ לְבָנָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שַׁחֲרִית שַׁבַּת): "שְׂשִׁים וּשְׂמֵחִים בְּכוֹאֵם" וְכוּ'; כִּי אִזִּי מֵאִירָה מַלְכוּת דְקָדְשָׁה, מַלְכוּת דְּוֶד־מְשִׁיחַ, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה עַקֵּר הַהִמְשָׁכָה מִהַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה לַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, שְׂאִז עַקֵּר הַשְּׂמִחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים צו, א): "ה' מִלָּךְ תִּגַּל הָאֲרָץ" וְכוּ'. וְעַתָּה בְּגִלּוֹתֵנוּ, שֶׁמִּתְגַּבֵּר זָרַע עֲמָלֵק, שֶׁהוּא פְּגִימַת הַלְבָנָה, עַל זֶה מְקוֹנְנִין (אֵיכָה א, ב): "בְּכַה תְּבַכֶּה בַלִּילָה" דִּיקָא, שְׂאִז עַקֵּר הַפְּגָם שֶׁל פְּגִימַת הַלְבָנָה, שֶׁמוֹשְׁלֵת בַלִּילָה וְכוּ'.

וְזֶה (שֵׁם א, ג): "גְּלַתָּה יְהוּדָה מֵעֵנִי וְכוּ', כָּל רוֹדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים"; כָּל זֶה מְרַמֵּז עַל גְּדֵל הַתְּפִשְׁטוֹת מַלְכוּת אָדוֹם־עֲמָלֵק, שֶׁהִיא הַגְּלוּת הָאֲרָכָה הָאֲחֵרוֹנָה הַזֹּאת, שֶׁהֵם מְצָרִים בְּרִדְפוֹת גְּדוּלוֹת מְכֹל צַד, כִּי הִיא כְּלוּלָה מִכָּל הַסְטֵרָא אַחְרָא וְהַקְלָפוֹת, עַד אֲשֶׁר אֵין דֶּרֶךְ לַפְּנוֹת יְמִין וּשְׂמָאל, שְׂזוּהוּ מֵהַ שֶׁכְּתוּב (שֵׁם): "כָּל רוֹדְפֵיהָ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמְּצָרִים", בַּחֲיִנַת (תְּהִלִּים פח, יט): "סִבּוּנֵי כַמִּים כָּל הַיּוֹם הַקִּיפּוֹ עָלַי יַחַד" וְכוּ'. וְזוֹהוּ (אֵיכָה א, ד): "דִּרְכֵי צִיּוֹן אֲבָלוֹת מִבְּלֵי כְּאִי מוֹעֵד"; כִּי בְּרַגְלִים נִצְטוּיְנוּ לַעֲלוֹת לְרַגְלֵי לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, לְרֵאוֹת

אֲשֶׁר ג' סד בְּנַחַל שט

את פני השם, ואז היתה שלמות אדם, כי על-ידי-זה המִשְׁכָּנוּ
בבית-המקדש מהנִקְדָּה העֲלִיּוֹנָה לנִקְדָּה התַּחְתּוֹנָה, שְׁזָהוּ תְּקוּן
הַדָּרָךְ שֶׁל תְּשׁוּבָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (לקוּטֵי-מוֹהָר"ן שם), שְׁנִתְקַן עַל-יְדֵי
הַדָּרָךְ הַקְדוּשָׁה שֶׁל עוֹלֵי הַרְגָלִים לְבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. וְעַתָּה בְּעוֹנוֹתֵינוּ
הַרְבִּים "דִּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מִבְּלֵי בָּאֵי מוֹעֵד" לְעֵלוֹת לְרָגֵל.

וְזָהוּ (איכה א, ה): "הִיוּ צָרִיָּה לְרֹאשׁ" וְכוּ', שֶׁהִיא הַתְּגַבְרוֹת
עֲמֶלְק, תְּקוּף הַדְּמִים שֶׁצָּרִיכִין לְהַכְנִיעַם עַל-יְדֵי הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה.
וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, הִיוּ אֵלֶּה הַצָּרִים לְרֹאשׁ, שֶׁהֵם רוֹצִים לְעֵלוֹת
לְרֹאשׁ, שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה, שֶׁרוֹצִים לְהַתְּגַבֵּר לִפְנֵים גַּם שָׁם, חֵס
וְשָׁלוֹם, שְׁזָהוּ חֲרַבֵּן בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה.

וְאִיכָּה ב' עֲקָרָה כְּנֶגֶד הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה, שֶׁהוּא חֲרַבֵּן-בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (איכה ב, א): "אִיכָּה יַעִיב ה' בְּאִפּוֹ אִם חוֹמַת
בַּת צִיּוֹן הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ תִּפְאָרַת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא זָכַר הַדּוֹם רְגֵלִיו"
וְכוּ', שֶׁהוּא בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ. וְזָהוּ "הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ", וְאִתָּא בְּזֵהַר
הַקְדוּשׁ, שֶׁבְחִינַת אֶרֶץ הַשְּׁלִיף מִשָּׁמַיִם וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהַשְּׁלִיף הַנִּקְדָּה
הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת אֶרֶץ, הַשְּׁלִיכָה וְהַרְחִיקָה מִהַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה
שֶׁהוּא שָׁמַיִם.

וְאִיכָּה ג' הוּא פֶּגַם הַנְּאֻ"ו, שֶׁהוּא לְמַנּוֹת מְלֶךְ, כִּי כָּל אִיכָּה ג',
"אִיכָּה יוֹעַם" נֹאמַר עַל הַסְּתַלְקוֹת יֹאשִׁיָּהוּ הַמְּלֶךְ. וְזָה "זָכַר ה' מָה
הָיָה לָנוּ", בְּכֹאֵן כּוֹלֵל כָּל הַשְּׁלֵשׁ קִינּוֹת, שֶׁהֵם עַל פֶּגַם שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת
הַנְּ"ל, וְזָהוּ "הַבִּיטָה וּרְאֵה אֶת חֲרַפְתָּנוּ", זֶה שְׁאֲנוּ מִבְּקָשִׁים מִהַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ, שֶׁיִּבְיט וּרְאֵה אֶת רַבּוּי הַחֲרָפוֹת וְהַבּוֹשׁוֹת וְשִׁפְיוֹת דְּמִים
שְׁאֲנוּ סוּבָלִים, וּיִרְחַם עָלֵינוּ עַל-יְדֵי-זֶה לְתַקֵּן הַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה; כִּי
עַקֵּר הַתְּשׁוּבָה עַל-יְדֵי חֲרָפוֹת וּבְזִיוּנוֹת וְשִׁפְיוֹת דְּמִים שֶׁשׁוֹתֵקִין
וְסוּבָלִין. וְזָה (איכה ה, ב): "נִחַלְתָּנוּ נְהַפְכָה לְזָרִים", שֶׁהוּא חֲרַבֵּן-בֵּית-
הַמִּקְדָּשׁ, הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה, וְזָה גַם-כֵּן (שם): "יִתּוּמִים הֵינּוּ וְאִין
אָב"; כִּי אָב בְּחֻמָּה, בְּחִינַת הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה, כִּי שְׁלֹשׁ רֵאשׁוֹנוֹת
חֲשׁוּבוֹת כְּאֶחָד, וְהֵן כָּלֵן בְּחִינַת הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה. וְכִשְׁנִסְתַּלְקַת
וְנִעְלַמַת הַנִּקְדָּה העֲלִיּוֹנָה מִהַנִּקְדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, עַל-יְדֵי פֶּגַם הַעוֹנוֹת,

חס ושלום, זה בחינת "יתומים היינו ואין אב", כי נחשבים כיתומים ממש, שאין להם אב להשפיע להם כל צרכם; כי אין הנקדה העליונה מאירה ומשפיעה כראוי שפע גשמיות ורוחניות לנקדה המתתונה, שמשם אנו מקבלים כל ההשפעות כידוע. וזהו (שם): "מימיהם בכסף שתינו" וכו', שהשפע מתעכב מאד גם בגשמיות, הינו כנ"ל, וזה (שם): "מצרים נתנו יד אשור לשבוע לחם" וכו'; כי עכשו רב השפע אצלם כידוע, ומכרחין ישראל לזון מתמצית השפע שהם מקבלין, בעוונותינו הרבים, כמוכא.

וזה "זקנים משער שבתו בחורים מנגינתם", זקנים, בחינת הנקדה העליונה, בחינת זקן — ז'ה ק'נה ח'כמה (קדושין לב.), "בחורים מנגינתם"; כי עקר ההמשכה מהנקדה העליונה לנקדה המתתונה הוא על-ידי נגון ושמחה, שהם עשרה מיני נגינה, שעל-ידי-זה עקר הדבקות וההתחברות להשם יתברך — להמשיך קדשת התנוצצות אלקותו ממעלה למטה, מהנקדה העליונה לנקדה המתתונה. ועכשו, בעוונותינו הרבים, שבת כל זה.

וזה (שם): "שבת משוש לבנו נהפך לאבל מחולנו"; כי כשנמשכת השפעת הדעת משם, על-ידי בחינת ה"א", שהוא בחינת למנות מלך, אז כל השמחה, בחינת (תהלים צג, א): "ה' מלך תגל הארץ" וכו'. ועכשו "שבת משוש לבנו" וכו', וזה "נפלה עטרת ראשנו אוי נא לנו כי חטאנו", שעל-ידי חטאינו נחרב בית-המקדש, שהיא הנקדה העליונה, עטרת ראשינו.

וזה "אתה ה' לעולם תשב, כסאך לדור ודור" וכו', כסאך זה כסא, שהיא הנקדה העליונה, שהוא כסא דמתכסיא לעילא מוא"ו שבאל"ף; כי בשעת החרבון, חס ושלום, שהוא בחינת הסתלקות השכינה, כמו שמוכא (אבות דרבי נתן לד, ו): עשרה מסעות נסעה השכינה; אז דיקא מקבלין חיות מההעלמה, שגמשכת חיות בהעלם גדול מהנקדה העליונה, שהוא (משלי כה, ב): "כבוד אלקים הסתר דבר", בחינת כסא דמתכסיא וכו', ומזה מקבלין חיות בהעלם גדול בשעת החרבון. ובשביל זה צועקין "איכה" כמה פעמים, שהיא

בְּחִינַת 'אִיהַּ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ'; כִּי עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא לְגָלוּת מַלְכוּתוֹ בְּעוֹלָם, שְׁזָה עֵקֶר הַתְּקוּן שֶׁל בְּנֵי בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא לְהַמְשִׁיךְ אֶת הָאוֹר מִהַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, שֶׁהִיא מַלְכוּת, עַד שֶׁתִּתְגַּלֶּה מַלְכוּתוֹ לְעֵינַי כָּל, שְׁעַל זֶה אָנוּ מְבַקְשִׁין כַּמָּה פְּעָמִים, כְּמוֹ שְׂאוּמְרִים (בַּחֲפֻלַת רֵאשׁ הַשָּׁנָה): "וְתִמְלֹךְ אַתָּה ה' לְבִדְךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁפָּן כְּבוֹדְךָ" וְכוּ', כַּכְּתוּב (תְּהִלִּים קמ"ו, י): "יִמְלֹךְ ה' לְעוֹלָם אֱלֹהֵי צִיּוֹן" וְכוּ', עַד שְׂיִקְרָא: "וַיִּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה פְּעַלְתוּ" וְכוּ', אֲבָל עַל-יְדֵי חֲטָאֵינוּ, נִחְרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְנִתְעַלְמָה מַלְכוּת דְּקֻדְשָׁה, וּמַלְכוּת דְּסִטְרָא אַחְרָא מִתְגַּבְּרַת. וְכָל זֶה מִחֲמַת שְׂאִין נִמְשַׁכַת הַהֶאֱרָה מִהַנְּקֻדָּה הָעֲלִיּוֹנָה לְנְקֻדָּה הַתַּחְתּוֹנָה, כִּי אִם מְעַט דְּמְעַט בְּהָעֵלֶם נִפְלָא. וְאִזּוּ נֶאֱמַר (אֵיכָה א, ט): "וַתִּרְדּוּ פְּלָאִים אֵין עוֹזֵר לָהּ", וְאִזּוּ צְרִיכִין לְחַפְּשׁ לְבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מְאֹד "אִיהַּ מְקוֹם כְּבוֹדוֹ" וְכוּ' (לְקוּטֵי-מִוֵּהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן יב), שֶׁהִיא צְעָקַת אֵיכָה וְכוּ'. כִּי מִהֶאֱלָף נַעֲשֶׂה פְּלָא, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (דְּבָרִים יז, ח): "כִּי יִפְלָא מִמֶּךָ דְּבַר לְמִשְׁפָּט" וְכוּ', שְׁזָהוּ מִה שְׁכַתוּב (ישַׁעְיָה כט, יד): "הַנְּגִי יוֹסֵף לְהַפְּלִיא אֶת הָעַם הַזֶּה הַפְּלָא וּפְלָא" וְכוּ', וְאִזּוּ צְרִיכִין לְחַפְּשׁוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד, וּלְצַעֵק הַרְבֵּה פְּעָמִים "אֵיכָה", שֶׁהִיא בְּקִשַׁת "אֵי-ה" הַנִּל, עַד שְׁעַל-יְדֵי הַבְּקִשָּׁה יִזְכֶּה שֶׁתִּתְהַפֵּף הַיְרִידָה לְעֲלִיָּה, עַד שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲשֶׂה עִמָּנוּ נִפְלְאוֹת לְטוֹבָה, כְּמוֹ שְׁכַתוּב (מֵיכָה ז, טו): "אַרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת"; וְכְמוֹ שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים יז, ז): "הַפְּלֵה חֲסִדְךָ" וְכוּ', עַד שְׁנִזְכֶּה לְתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְנִזְכֶּה לְהַשְׁלִים אֶת הָאֱלָף הַנִּל, עַד שִׁיְהִי נַעֲשֶׂה אָדָם, שְׁעַל זֶה נֶאֱמַר (זְכַרְיָה ח, ו): "וְהָיָה כִּי יִפְלָא בְּעֵינַי שְׂאֵרִית הָעַם הַזֶּה, גַּם בְּעֵינַי יִפְלָא עַל הַחֲסֵד הַגָּדוֹל אֲשֶׁר אַעֲשֶׂה לָכֶם".

וְאֵלוּ הַשְּׁלֵשׁ שְׁבָתוֹת שְׂבִין הַמְּצָרִים, כִּי אִזּוּ מִתְאַבְּלִין עַל חֲרֻב־בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ וְעַל גְּלוּת יִשְׂרָאֵל, שְׁגָלִינוּ מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל וְכוּ', וּמַלְכוּת הַרְשָׁעָה שֶׁל הָעַכְפּוּ"ם, שְׁכַלְלוּתָם הוּא זְרַע עֲמֶלֶק מִתְגַּבְּרִים וְכוּ'; וְעַל-כֵּן הֵם שְׁלֵשָׁה שְׁבֻעוֹת בֵּין הַמְּצָרִים, כִּי מִתְאַבְּלִין בָּהֶם עַל פָּגַם שְׁלֵשׁ נְקֻדוֹת הַנִּל, שְׁנִפְגַּמִּין בְּעוֹנוֹתֵינוּ, שֶׁהֵן שְׁלֵשׁ מְצוּוֹת, שֶׁהֵן: 'לְהִכְרִית זְרַעוֹ שֶׁל עֲמֶלֶק, וּלְמַנּוֹת מֶלֶךְ, וּלְבַנּוֹת בֵּית הַבְּחִירָה';

כי, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שֶׁהֲרַבְנוּ לְפִשְׁעֵנוּ, וְעַדִּין לֹא זָכִינוּ לְתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה, עַל-יְדֵי-זֶה לֹא דֵי שְׂאִין אָנוּ זֹכִין עֲתָה לְהַכְרִית וְרָעוּ שֶׁל עֲמָלֵק, אִף גַּם זֶה־מֵת עֲמָלֵק מִתְגַּבְּרֵת וּמִתְפַּשְׁטֵת בְּכָל יוֹם, שֶׁהוּא תִקְףֵהֶם שֶׁבַחֲלָל הַשְּׂמָאֵלִי, כִּי הוּא מִזְרַע אָדוֹם, שֶׁהוּא אֲדָמוֹנִי כְּלוּ וְכוּ', בַּחֲנִינֵת כְּבֹד מְלֹא דָם, הִפְךָ כְּבֹד מְלֹא וְאִ"ו, בַּחֲנִינֵת כְּבֹד ה' (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן ו'); כִּי אִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְכְבוֹד ה', כִּי אִם כְּשֶׁמְכַנִּיעִין הַדָּם שֶׁבַחֲלָל הַשְּׂמָאֵלִי, עַל-יְדֵי שְׂסוּבְלִין חֲרָפוֹת וּבְזִיוֹנוֹת וְשׁוֹתְקִין וְדוֹמְמִים וְכוּ'; וְעַל-כֵּן, בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אֵין לָנוּ לֹא מְלַךְ וְלֹא שָׂרִים, שֶׁהוּא פָגַם הַנְּאִ"ו שֶׁבַחֲתוֹךְ הָאֱלֹהִים וְכוּ'. וְהַעֲקָר, שֶׁבַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, נִחְרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ, עֲטַרֵת רֵאשֵׁנוּ, שֶׁהִיא הַנִּקְדָּה הָעֲלִיוֹנָה, וְעַל-כֵּן מִתְאַבְּלִין שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת שְׁנַפְגָּמוּ בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ, וְעַקֵּר הַתְּקוּן — עַל-יְדֵי הַשְּׁלֹשׁ שַׁבָּתוֹת שֶׁבְּשֹׁלֶשֶׁה שָׁבוּעוֹת; כִּי עַקֵּר תְּקוּן כָּל הַנְּ"ל הוּא עַל-יְדֵי שַׁבָּת, שֶׁהִיא תְּשׁוּבָה, שְׂאֵז עַקֵּר תְּקוּן שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת הַנְּ"ל, וְעַל-כֵּן בְּאֵלוֹ הַשְּׁלֹשׁ שַׁבָּתוֹת שֶׁבֵּין הַמְּצָרִים, מִתְקַנְּיִם שְׁלֹשׁ נִקְדוֹת הַנְּ"ל, שֶׁהֵם בַּחֲנִינֵת תְּקוּן הַתְּשׁוּבָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה שְׂיַחְזוֹר וְיִתְקַן כָּל הַנְּ"ל, שְׁנִזְכָּה לְהַכְרִית וְרָעוּ שֶׁל עֲמָלֵק.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! רָאֵה וְגַם רָאֵה אֵיזוֹ יְרוּשָׁה רוֹחֲנִית הַשְּׂאִירוֹ לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל וְתִלְמִידוֹ מוֹהֲרַנְתָּ ז"ל, וְעַלִּינוּ רַק לַחֲתוֹר בְּסַפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים, וְלַחֲזוֹר בָּהֶם תָּמִיד בֵּינֵינוּ לְבֵין עַצְמָנוּ, וְכֵן בֵּינֵינוּ וּלְבֵין חֲבֵרֵינוּ, וּבַפֶּרֶט לְקַיִם (דְּבָרִים ו, ז): "וְשִׁנְנֹתֶם לְבַנְיָד"; כִּי רָאוּי לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְדַבֵּר וּלְסַפֵּר הַרְבֵּה עִם בְּנָיו וּבְנֵי בֵיתוֹ מִרַבְּנוּ ז"ל, כְּאֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ הַזֵּה־רַבְּנוּ רַבְּנוּ ז"ל, וְאָמַר (שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָן רט): אֵינִיעֲרַע קִינְדָּעֵר זְאֵלֵט אֵיִהָר מוֹדִיעַ זֵיין וְאִס דָּא הָאֵט זֵיךְ גִּיטְהוּן"; וְתַהֲלָה לְאֵל, זָכִיתָ בְּזָכִיּוֹת חֲנָם לְהַדְפִּיס אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוּשׁ וְהַנּוֹרָא "פְּעֻלַּת הַצַּדִּיק", אֲשֶׁר שָׁם נִתְקַיִם בְּשִׁלְמוֹת עֲנִין זֶה. וְאֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁעוֹשֶׂה לְעַצְמוֹ שֶׁעוֹר בְּסַפֵּר זֶה, אֲשֶׁר מְטַהֵר אֶת הַמַּחַ וְהַמְחַשְׁבָּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א', סִימָן רלד); וּמִכָּל שֶׁכֵּן וְכָל שֶׁכֵּן מִי שֶׁזוֹכָה

(ד) שְׁנוּדִיעַ לְכַנִּינוּ מֶה הִיָּה נַעֲשֶׂה פֹה.

אֲשֶׁר ג' סה בְּנַחַל שִׁיג

להדפיס ספר זה או מי שזוכה להפיצו, ורשות נתונה לכל מי שרק יחפץ, ואין שום רשות לשום ברירה לעכב בידו. אדרבה, על זה נאמר "נגדיל תורה ונאדיר"; אשרי ואשרי מי שזוכה לגלות ולפרסם את רבנו ז"ל, שהוא בעצמו סוד אל"ף — "פל"א יועץ" (ישעיה ט, ה), והוא בעצמו מקשר הנקדה התחתונה — נשמתנו, אל הנקדה העליונה — אליו יתברך. והעקר מה שמבקש מאתנו — לסבל את הבושה והמחלוקת, כי בהכרח למי שרוצה להקרא על שמו הקדוש, ולהיות בצותא עם אנשי שלומנו הקדושים, שיסבל חרפות ובזיונות מבית ומבחוץ, אשר זה בעצמו הנא"ו שבתוך האל"ף, המקשר בין שני היודי"ן, פידוע; ומי שזוכה לעבר על הכל, ויש לו בקיאות בהלכה, אזי יזכה להיות עיל בלא בר, ויכלל לגמרי בו יתברך; אשרי הזוכה להתקרב מחדש בכל יום אל רבנו ז"ל, ואשרי הזוכה לגלות ולפרסם למודו הטוב של רבנו ז"ל בכל יום מחדש, ובפרט לבניו ולבני ביתו, שזהו עקר השלמות.

ההכרח לקצור.

הדורש שלומך...

ג' סה.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ואתחנן (שבת גחמו) ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה נגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי היקר לי מאד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו גגן עלינו ... נרו ואיר ויזרח לנצח נצחים.

מכתבך הארוך לנכון קבלתי, ולהשיבך — יקצרו המון יריעות, ובפרט שספרי רבנו ז"ל בידיו הפך בהם.

חמדת לבבי! חכמינו הקדושים אמרו (ברכות כ.): מתון מתון ארבע מאה זוזי שוין, וכבר הארכנו הרבה בספר "ארך אפים" את

עצם המעלה של סבלנות על כל פֶּרֶט וּפְרֵט בְּהַחֲיִים: הֵן מַעֲצָמוֹ וְהֵן מִבְּנִיּוֹ וּבְנוֹתָיו וְהֵן מְאוֹרְחִים וְכוּ' וְכוּ', עֵינַי שָׁם; כִּי הוּא סֵפֶר נִפְלָא, תְּהִלָּה לְאֵל, וְכִבְרֵי נִדְפָס עַד עַכְשָׁיו בְּאֵלוֹ הַחֲמֵשׁ שָׁנִים יוֹתֵר מִשְׁלֹשִׁים וְאַרְבָּעָה אֲלֶף בְּשֵׁבַע מֵהַדְּוָרוֹת, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲשֶׁר עַד כֹּה עֲזַרְנִי. עַל-כָּל-פָּנִים אֵיךְ שֶׁהוּא, בְּכָל דְּבַר כְּדָאֵי לְהַתְיַשֵּׁב מָה? וּמִתִּי? וְאֵימִתִּי? וְלֹא כְּדָאֵי לְהִיּוֹת בְּהוֹל, רַק לְחִכּוֹת וּלְחִכּוֹת, וְלֹא לְדַחֵק אֶת הַשְּׁעָה וְכוּ', וּבִפְרֵט אַחֲרֵי שֶׁכָּבַר עָבְרוּ עָלַיךְ מְרִירוֹת כְּאֵלוֹ וְכוּ', וּבִפְרֵט פְּרֻטִיּוֹת מַעֲצָמָךְ, שֶׁנִּפְלְתָה כְּבָר כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים בְּפַח יוֹקְשִׁים כְּזֶה, וּמָזָה אַתָּה שָׁבוֹר כָּל-כֶּף, יְדִידֵי הַיָּקָר, אֵינִי זֶה עֲצָה. וְצָרִיךְ שֶׁתְּדַע, אֱהוּבִי, אַחִי! כִּי דִיְקָא כְּשֶׁמֶר מְאֹד מְאֹד, וְחֲשֶׁךְ לוֹ מְכַל הַצְּדָדִים, דִּיְקָא אֲזֵי יְכוּלִים לְהַתְעַלּוֹת בְּתַכְלִית הַעֲלִיָּה, כִּי לְפַעְמִים נִדְמָה לְהֶאֱדָם, כִּי אֶבֶד מְנוּס מִמֶּנּוּ, וְכִמְעַט כִּמְעַט שִׁישְׁתַּגַּע מְרַב צְעֵרוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, שְׁעוּבָר עָלָיו בִּפְרֻטִיּוֹת וּבְכָל־לִיּוֹת מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, אֲזֵי דִיְקָא כְּשִׁישׁ לוֹ שְׂכָל, וּמִחֲפַשׁ בְּעֲצָמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, כְּאֲשֶׁר הִזְהִירוּנוּ רַבְּנֵינוּ ו"ל (לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַפּב), וּמוֹצֵא הַרְחִיבוֹת בְּתוֹךְ תַּקְּףָה מְרִירוֹתוֹ, אֲשֶׁר עֲדִין הַמַּצָּב עוֹד לֹא כָל-כֶּף גְּרוּעַ, וּבְיָדָאֵי סוּף כָּל סוּף אֲצֵא מְזָה (עֵינַי לְקוּטִי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן קצח), אֲזֵי דִיְקָא יִזְכֶּה לִישׁוּעָה עֲצוּמָה; כִּי דִיְקָא בְּתַקְּףָה נִקְדַּת הַחֲשֶׁךְ, אֲזֵי מִתְחִיל לְהֵאִיר לְהֶאֱדָם כְּאֲשֶׁר הֵאָרְכְּנוּ בְּסֵפֶר "מְקוֹר הַשְּׂמִחָה", אוֹת חֲצוֹת, עֵינַי שָׁם.

וְכֹל זֶה עֲנִין שְׂבֵת נַחֲמוּ, שְׂבָאָה אַחַר תְּשׁוּעָה בְּאֵב, כִּי לְכַאוֹרָה תְּמוּהָ, שֶׁקֶדֶם תְּשׁוּעָה בְּאֵב, שֶׁהוּא קֶדֶם עַקֵּר חֲרֻבֵן-בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, מִתְאַבְּלִין הַרְבֵּה עַל הַגְּלוּת וְעַל הַחֲרֻבֵן כָּל הַיָּמִים שְׁבִין הַמְּצָרִים, וּבִתְשׁוּעָה בְּאֵב מִתְאַבְּלִין מְאֹד, וְאֵינִי מְנִיחִין תְּפִלִּין, וְתַכְּף אַחַר תְּשׁוּעָה בְּאֵב פּוֹסְקִים מִלְּהַתְאַבֵּל, וְאֵינִי נוֹהֲגִין כָּל הַדְּיָנִין שְׁבִין הַמְּצָרִים, אִף גַּם מִתְנַחֲמִין הַרְבֵּה הַרְבֵּה, כִּי מִתְחִילִין תַּכְּף בְּשֵׁבֶת הָרֵאשׁוֹנָה אַחַר תְּשׁוּעָה בְּאֵב לְהַפְטִיר "נַחֲמוּ נַחֲמוּ עִמִּי" וְכוּ', וְכֹל שְׂבַע דְּנַחֲמָתָא עַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וְהַדְּבַר תְּמוּהָ לְכַאוֹרָה, כִּי מִתְרַאֲוֵי הִיָּה לְנֶהֱג אֵילוֹ יָמִים אֲבֵלוֹת אַחַר גְּמַר הַחֲרֻבֵן, שֶׁהִיָּה בְּתְשׁוּעָה בְּאֵב, לְהַתְאַבֵּל עַל עֲצָם צְרוּתֵינוּ, וּמִדּוּעַ תִּקְנֵנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים לְהַפְּךָ?

אף הענין מבאר, כי 'בין המצרים', בהם הדינין היו מתגברין, חס ושלום, כמובא, כי אז נתעוררו קטרוגים הרבה על ישראל בעוונותיהם, עד שגִּרְמוּ, שִׁיְהִי נַחֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ מִשְׁבַּע־עָשָׂר בְּתַמּוֹז עַד תְּשַׁע־בָּאָב, וּבִתְשַׁע־בָּאָב הִתְגַּבַּר הַדִּין בְּיוֹתֵר, עַד שֶׁהָיָה אֵז עַקֵּר הַחֲרָבָן לְגַמְרִי, אֲבָל תִּכְף שֶׁהַדְּלִיק אֵשׁ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ לְהַחְרִיבוֹ, תִּכְף הַתְּחִיל הַדִּין לְהִתְמַתֵּק, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים, שֶׁשֶּׁכַּף חָמְתוּ בְּאֵשׁ, שֶׁהֲצִית אֵשׁ בְּצִיּוֹן וְכוּ'; כִּי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל כד, כא – כה): "גֵּאוֹן עֲזָכֶם מִחֲמַד עֵינֵיכֶם" וְכוּ' "מִשׁוֹשׁ תְּפָאֶרְתֶּם", וְכָתִיב (ישעיה סד, י'): "בֵּית קִדְשֵׁנוּ וְתְּפָאֶרְתָּנוּ"; הֵינּוּ שֵׁשׁ הָיוּ מְאִירִין כָּל הַגְּנוּזִין הַקְּדוּשִׁים שֶׁל מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כִּי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הוּא כְּלָלִיּוֹת הַקְּדֻשָּׁה שֶׁל כָּלל יִשְׂרָאֵל, וְכָל הַמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁהָיוּ יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂין, הַכָּל הָיָה עוֹלָה לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, וְשֵׁם הָיָה נֶצְטִיֵּר.

וְזֶה הָיָה בְּחִינַת הַגְּנוּזִין וְהַצִּיּוּרִין הַנִּפְלְאִים שֶׁהָיוּ בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ הָיָה כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה וְהַתְּפִלָּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דברים יז, ח): "וְקָמַתְּ וְעָלִיתְ אֶל הַמָּקוֹם" וְכוּ', וְכָתִיב (עין מלכים-א ח, מב): "אֲשֶׁר יִתְּפַלְּלוּ אֶל הַבַּיִת הַזֶּה", וְכֵן בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ הָיוּ מִתְּכַפְּרִין כָּל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן אֵז הָיוּ יִשְׂרָאֵל מְפָאָרִים וּמְהַדְרִים עַל־יְדֵי בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְּבִים, כְּשֶׁגָּבְרוּ עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל, נַחֲשָׁף אֹרַח בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וְכָל מַה שֶׁגָּבְרוּ הָעוֹנוֹת יוֹתֵר וְנִתְמַעֲטוּ הַזְּכוּיֹת, נִתְמַעֲט וְנַחֲשָׁף אֹרַח קִדְשַׁת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, עַד שֶׁגָּבְרוּ הָעוֹנוֹת, עַד שֶׁנַּחֲרַב לְגַמְרִי, וְאֵז נֶאֱמַר: "הַשְּׁלִיךְ מִשָּׁמַיִם אֶרֶץ, תְּפָאֶרֶת יִשְׂרָאֵל", כְּאֵלוֹ, חַס וְשָׁלוֹם, נִתְּבַטְּלָה הַהִתְּפָאֶרֶת שֶׁהָיָה מִתְּפָאֵר בְּיִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי מַעֲשֵׂיהֶם הַטוֹבִים, כִּי גָּבְרוּ הָעוֹנוֹת, עַד שֶׁלֹּא נִרְאוּ מַעֲט דְּמַעֲט מַעֲשֵׂיהֶם הַטוֹבִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה נַחֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, וְנִפְלָה עֲטָרַת רֹאשֵׁינוּ וְכוּ'.

אֲבָל תִּכְף שֶׁנַּחֲרַב בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁהוּא הַהִתְּפָאֶרֶת שֶׁל יִשְׂרָאֵל, כְּאֵלוֹ אֵינִי לְהַשֵּׁם יִתְּבַרַךְ עוֹד שׁוֹם הַתְּפָאֶרֶת מִיִּשְׂרָאֵל, כְּאֵלוֹ הֵם כְּכָל הַגּוֹיִים, חַס וְשָׁלוֹם, וְכְמוֹ שֶׁסָּבְרוּ הַשׁוֹנְאִים בְּאֶמְת, שֶׁאָמְרוּ אֵז: "הִנֵּה כְּכָל הַגּוֹיִם בֵּית יְהוּדָה"; וְזוֹ הָיְתָה טוֹבָה גְּדוּלָּה, כִּי תִכְף שֶׁנַּחֲרַב

בית־המקדש, שהוא ההתפארות של ישראל, והתחילו לומר: "הנה ככל הגוים בית יהודה", תכף־ומיד נתגלה ונתראה גדל עצם החלוק שבין הגוים לבית יהודה, כי איך שהוא עדין נמצאים בישראל כמה נקודות טובות וכמה מעלות רבות כנגד הגוים, על־כן אז דיקא נמפק הדין תכף. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (קדושין לא:): "מזמור לאסף" — קינה לאסף מיבעיא ליה? אלא ששפך חמתו על בית־המקדש ולא כלה את ישראל, חס ושלום; הינו כי על־ידי־זה דיקא שהחריב את בית־המקדש, כאלו אין עוד שום התפארות מישראל, חס ושלום, והם ככל הגוים, חס ושלום, תכף נתגלה ונתראה עצם החלוק שביניהם, על־ידי־זה רחמם ותברך ולא כלה אותם.

וזה בחינת תשעה־באב, שאז נחרב בית־המקדש, שהוא תפארת ישראל, ועל־כן אין מניחין אז תפלין, שנקראין פאר, כי אז הוא בחינת בטול ההתפארות, שזהו בחינת חרבן־בית־המקדש, ואנו יושבין על הארץ, ודומעין על עצם רבוי עוונותינו, שגרמו להחריב בית קדשנו ותפארתנו, כאלו אין אנו יכולים להגביה ולהרים עצמנו, חס ושלום, מעצם רבוי עוונותינו, עד שאין אנו יכולים להניח תפלין, כי אין לנו במה להתפאר, אשר כמעט אפסה תקנה, חס ושלום; ועל־כן אז תכף בתשעה־באב לעת מנחה, מתחילה ההמתקה, כי אז הוא בחינת הלקת משיח כמובא, הינו כנ"ל; כי זהו בחינת ירידה תכלית העליה; כי תכף כשמגיעים לבחינה הנ"ל, שנסתלקו התפלין, ונחרב בית־המקדש, כאלו אין עוד במה להתפאר בישראל ככל הגוים וכו', חס ושלום, אזי תכף מתחיל להתגלות ולהתראות רבוי ההתפארות שיש לישראל כנגד הגוים; ועל־כן תכף במנחה של תשעה־באב, שאז היה עקר החרבן של בית־המקדש, כמו שאמרו חכמינו הקדושים: לעת ערב הציתו אש בבית־המקדש, אז דיקא מתחילה המתקה גדולה כמובא, ואז דיקא מניחין טלית ותפלין, כי תכף שהתחיל חרבן־בית־המקדש, שהוא תפארת ישראל וכו', תכף נתגלה תפארתם כנגד העכו"ם, ועל־כן אז הוא בחינת לדת משיח, דהינו שמתחיל להתנוצץ אורו

אֲשֶׁר ג' סו בְּנַחַל שִׁיר

שֶׁל מְשִׁיחַ; כִּי עָקַר הַגְּאֻלָּה שֶׁל מְשִׁיחַ יִהְיֶה עַל-יְדֵי-זֶה, עַל-יְדֵי שֶׁהוּא יִשְׁיג בְּחִינַת רַבּוּי הַחֲסָדִים הַנּוֹפְלָאִים שֶׁל בְּחִינַת עֲתִיק, לְהִסְתַּכֵּל רַק עַל הַשְּׁעָרוֹת טוֹבוֹת שְׂמוּצָאִין בְּיִשְׂרָאֵל.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! אֶקְוֶה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׂתוּצִיא מִמְּכַתֵּב זֶה רְמִזִּים לְעֶצְמָךְ, וְתַחֲזֹק אֶת עֶצְמָךְ, וְאֵל תַּנִּיחַ אֶת הָעֶצְבוֹת אֲצִלָּךְ, אֲפִלּוּ שְׁלֹא הוּלָךְ לָךְ כִּמּוֹ שְׂאֵתָה רוּצָה וְכוּ', אִיךָ שֶׁהוּא, כְּדֹאֵי לָךְ לְחֹזֵר הַרְבֵּה אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק א', סִמָּן רפ"ב; הַמְדַּבֵּרַת הַרְבֵּה מִלְחַפֵּשׁ בְּעֶצְמוֹ נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְכֵן לְחֹזֵר הַרְבֵּה אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן פ"ב, הַמְדַּבֵּרַת הַרְבֵּה, מִלְּבַטֵּל רְצוֹנוֹ לְגַמְרֵי אֵל רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז קוּה קוּיִתִּי שְׂתוּשָׁע.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

ג' סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, אִז לְיוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר עֶקֶב, חֲמֻשָּׁה-עֶשֶׂר בָּאֵב ה'תשל"ט.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֶהוּבִי, יְדִיד נִפְשִׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, גַּר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ ... גַּר יֵאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחַת נִצְחִים.

מְכַתְּבֵךְ עִם הַמְּעוֹת לְהַדְפָּסָה לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי, וְתִשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה.

חֲמֻדַּת לְבָבִי, כִּבְר יְדוּע לָךְ, שְׂמַעְכָּשׁוּ מִתְחַלֵּת הַהֶאֱרָה שֶׁל רֹאשׁ הַשָּׁנָה הַקְּדוּשׁ הַבָּא עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, וְכֹל אוֹתָם הַתְּקוּנִים וְהַמְחִין שִׁיְהִיו נִמְשָׁכִין מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה עַד שְׂמַחַת תּוֹרָה, כִּבְר מִתְחִילִים לְהַרִּיחַ בָּהֶם כְּנוֹדָע לְזַכֵּי הָרְאוֹת וְכוּ'.

וְהִנֵּה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תַּעֲנִית לֵא): מִכָּאֵן וְאֵילָךְ דְּמוֹסִיף — יוֹסִיף, וּפְרַשׁ רַש"י: מִחֲמַשָּׁה-עֶשֶׂר בָּאֵב וְאֵילָךְ דְּמוֹסִיף לִילוֹת עַל הַיָּמִים לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה — יוֹסִיף חַיִּים עַל חַיָּיו, עֵינֵי שָׁם; עַל-כֵּן, חֲמֻדַּת לְבָבִי! רֹאה וְגַם רֹאה מַה לְפָנֶיךָ, וְחוּס נָא עַל נִפְשֶׁךָ, כִּי אִם

אתה לא תחוס ותחמל עליך, שום ברִיָּה לא תרחם ותחוס עליך, ועל־כן קבע עצמך מהלילה הזה בלמוד תורה שב־על־פה, שעקר תקונתה הוא בלילה דַּיְקָא (עין לקוטי־מוֹהַר"ן, חלק א', סימן ג'), ויראה להזדרז על־כָּל־פְּנִים מהלילה הזה, שלא יחסר לך לילה בלי למוד תורה שב־על־פה — גַּמְרָא, וכן להתבודד עמו יתְבַרֵךְ, כי רק זה יהיה נשָׂאֵר מִמֶּךָ, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֲלָקֵנוּ, שְׂזַכִּינוּ לְהַתּוֹדֵעַ מִרְבּוֹנוּ וְ"ל, טוב להודות להשם יתְבַרֵךְ על כל החסד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

למען השם, ברח לך מעצבות ומרירות וכו', תראה לשמח את עצמך עם מה שתוכל, ותעשה כל מיני פעולות שב־עוֹלָם להיות רק בשמחה, אֲשֶׁר בְּזָכוֹת זוּ בַעֲצָמָה תִּמְשָׁךְ עֲלֶיךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, כי השמחה היא רְפוּאָה לְכָל הַמַּחֲלוֹת (עין לקוטי־מוֹהַר"ן, חלק ב', סימן כד); מה טוב ומה נעים לישב את עצמו, ובפֶּרֶט שֶׁעַל־יְדֵי שִׂמְחָה יִהְיֶה בְּעוֹלָם הַחַרוֹת, ויזכה לשוב הדעת אִמְתִּי (עין לקוטי־מוֹהַר"ן, חלק ב', סימן י'), מה יִהְיֶה מִמֶּנִּי?! ומה התכלית שלי בזה העולם?! ומה עלי לעשות בזה העולם?! כי בְּאַמְת אחר ישוב הדעת מעט, תראה ותבין ותשכיל, כי הכל דְּמִיוֹנוֹת, "אם אין אני לי — מי לי?! " כמו שֶׁאָמַר הַתַּנַּא הַקְּדוֹשׁ (אבות ג), "וְאִם לֹא עָכְשׁוּ אִימְתִי?! " וזה כל עִנְיָן רַבָּנוּ וְ"ל, שֶׁבְּפֶרוֹשׁ אָמַר לָנוּ (שיחות־הַר"ן, סימן נא): אֵת זֶה תִּקְבְּלוּ מִמֶּנִּי, שְׁלֹא תִנְיָחוּ אֶת עֲצָמְכֶם לְטַעוֹת, כי העולם הזה מטֶעָה אוֹתָנוּ מְאֹד מְאֹד, ובפֶּרֶט מי שִׁישׁ לוֹ אֵילוּ עֶסְקִים עִם בְּנֵי־אָדָם, הוּא יָכוֹל לִפְלֹ בִּפְתַח יְקוּשׁ בְּזֶה, אֲשֶׁר יִהְיֶה קָשָׁה לְהוֹצִיאוֹ אַחֲרֵיָךְ.

על־כן, חֲמַדַּת לְבָבִי! קבל על עצמך קבלה חזקה לא להתחיל לדבר עם שום ברִיָּה מהיום והלאה, ותרבה בלמוד התורה הקדושה, וכן תרבה בשיחה בינך לבין קוֹנֵךְ, ורק זה ישאר ממך.

וכבר הֶאֱרַכְתִּי לך כמה פעמים, שְׁאָסוּר לְהַכְנִס בְּכּוֹפְתִים עִם שׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כי כל אחד לטובת עצמו הוא מתפונן, וכלל זה תִּנְקַט בְּיָדְךָ: "מי שמביא לשון־הָרַע אֵלַיךְ, הוּא גַם מוֹלִיךְ לְשׁוֹן הָרַע מִמֶּךָ"; ועל־כֵּן כְּשֶׁתִּרְאֶה שֶׁאֶחָד מִתְחִיל לְסַפֵּר לְךָ מֵאַחֲרִים אֵינָה לְשׁוֹן־הָרַע, תִּכְף־וּמִיד תִּכְנִיס אֶת הַדְּבוּר לְדְבוּר וְשִׂיחָה שֶׁל

אֲשֶׁר ג' סז בְּנַחֵל שֵׁט

יֵרֵאת שָׁמַיִם, וְלֹא תִפְגַּס בְּכּוֹחַיִם עִם פְּתוּיֵיךָ בְּטוֹעַן וְנִטְעָן, וְהַשֵּׁם
יִתְבַּרְךָ יְאִיר עֵינַיִנוּ בְּמֵאֹר תּוֹרָתוֹ, וְנִזְכֶּה לְהִתְחִיל עַל-כָּל-פָּנִים
מֵעֲכָשׁוֹ לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּאַמֶּת וּבְתַמִּים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ג' סז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר עֲקֵב ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֹהוּבֵי, יְדִידֵי הַיָּקָר
לִי מְאֹד, נָר לְהַצְדִּיק נַחֵל נּוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נָרוּ
יְאִיר.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶץ לְנִכּוֹן קִבְלָתִי.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כָּכָר יְדוּעַ לָךְ, אֲשֶׁר יִסוּד דַּעְתּוֹ הַקְדוּשָׁה שֶׁל רַבְּנוּ
ו"ל הוּא תִפְלָה, לְהַרְגִיל עֲצֻמוֹ לִילָךְ לְמִקּוֹם מִיַּחַד, שְׂאִין שָׁם
בְּנֵי-אָדָם, וּלְפָרֵשׁ כָּל שִׁיחָתוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּהּ. וְאָמַר
רַבְּנוּ ו"ל (שִׁיחוֹת-הַר"ן), שְׁכָל הַצְדִּיקִים לֹא זָכוּ לְהַגִּיעַ אֶל מְדַרְגָּתָם,
כִּי אִם עַל-יְדֵי שְׁהִתְנַהֲגוּ בְּבַחֲיִנַת פְּרָאסְטִיק, הֵינּוּ תְּמִימוֹת וּפְשִׁיטוֹת,
שֶׁסָּלְקוּ חֲכָמָתָם לְגַמְרֵי, וּבְכָל פַּעַם, אָף שֶׁהִשְׁיִגוּ כָּכָר מֵה שֶׁהִשְׁיִגוּ,
הִשְׁלִיכוּ אֶת חֲכָמָתָם וּמְדַרְגָּתָם וְהִשְׁגָּתָם, וְהִתְחִילוּ מִחֲדָשׁ לְבַקֵּשׁ
וּלְהִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, כָּאֱלוֹ לֹא הִרִיחוּ עֲדִין אֶפְלוּ רִיחַ שֶׁל עֲבוֹדַת
הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ. וְעַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיָּקָר! לְפִי מִצָּבְךָ עֲכָשׁוֹ, אֵין שׁוֹם עֲצָה
לְתַן לָךְ, רַק שֶׁתֵּלֶךְ לְטִיֵּל, וְתִדְבֵר עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם
רֵעֵהוּ, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים, שֶׁתִּזְכֶּה לְהִמְתָּקַת
הַדִּינִים וּלְיִשׁוּעָה.

וְאוֹדוֹת שֶׁשְּׂאֵלָתָ, לְמָה צְרִיכִים לְקֵרוֹת עֲצֻמוֹ 'בְּרִסְלָכָר חֲסִיד',
כָּכָר הָאָרֶץ מוֹהֲרֵנִי ת"ו"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוּת, שְׁבוּעוֹת, הַלְכָה ב', אוֹת כ') מְעַלֵּת
הַנִּקְרָא עַל שֵׁם הַצְדִּיק, כִּי עַל יְדוֹ יְכוֹל כָּל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל לְהִכְלִיל
שְׁמוֹ בְּשֵׁם הַשֵּׁם, עַל-יְדֵי שְׁנִכְלָל בְּשֵׁם הַצְדִּיק שֶׁכָּכָר הִשְׁלִים אֶת

שְׁמוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְנִכְלָל בְּשֵׁם הַשֵּׁם, שְׁזֵה עֵקֶר מְלוּי שֵׁם הַשֵּׁם; כִּי שְׁמוֹ מְשַׁתֵּף בְּשִׁמְנוֹ, וְכֹל אֶחָד לְפִי תְקוּן מְעֻשָׂיו, בֵּן נִכְלָל שְׁמוֹ בְּשֵׁם הַשֵּׁם, וְנִשְׁלֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ כְּבִיכּוֹל, וְנִתְגַּדֵּל וְנִתְקַדֵּשׁ יוֹתֵר. וְלִהְפֹךְ — עַל-יְדֵי פָגַם וְעִבְרָה, פּוֹגֵם וּמְשַׁקֵּר בְּשֵׁמָא דְּמַלְכָּא, וְכֹאֵלוּ מִמַּעַט שְׁמוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם. וְעַל-כֵּן אָנוּ אוֹמְרִים וּמְבַקְּשִׁים: וְתִמְלֵא כָּל הַשְּׁמוֹת שְׁפָגְמָתֵי בְּשֵׁמָךְ הַגָּדוֹל. וְהַצְדִּיק, שְׁזֵכָה לְתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, כְּבָר הַשְּׁלִים אֶת שְׁמוֹ, וְנִכְלָל בְּשֵׁם הַשֵּׁם, וְלֹא עוֹד, אֲלֵא שֵׁישׁ בְּכַחוֹ לְהַעֲלוֹת הַטּוֹב שֶׁבְּכֹל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, לְכַלְלוֹ בְּשֵׁם הַשֵּׁם; כִּי כָּל יִשְׂרָאֵל, כָּל מִי שֶׁעָדִין שֵׁם יִשְׂרָאֵל נִקְרָא עָלָיו, אֶף-עַל-פִּי שֶׁהוּא כְּמוֹ שֶׁהוּא, עָדִין יֵשׁ לוֹ אִיזוֹ אַחִיזָה וְכִלְלִיּוֹת בְּשֵׁם הַשֵּׁם, מֵאַחַר שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם כְּלוּלִים בְּשֵׁמָא דְּמַלְכָּא, כִּי שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ נִקְרָא עָלֵינוּ: "הַשֵּׁם אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל", אֲבָל עֵקֶר הַכְּלָלוֹת — עַל-יְדֵי הַצְדִּיק הָאֵמֶת, שֶׁכְּבָר הַשְּׁלִים שְׁמוֹ בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת, וְכֹל מִי שֶׁנִּקְרָא עַל שֵׁם הַצְדִּיק, הוּא נִכְלָל בּוֹ, וְעַל-יְדֵי-זֵה הוּא נִכְלָל בְּשֵׁם הַשֵּׁם, אֲבָל הַחוּלֵק עַל הַצְדִּיק כְּחוּלֵק עַל הַשְּׂכִינָה, כִּי חוּלֵק עֲצָמוֹ מִשֵּׁם הַשֵּׁם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַפְלִל בְּשֵׁם הַשֵּׁם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצְדִּיק, שֶׁהַשְּׁלִים מְעֻשָׂיו בְּתַכְלִית הַקְּדוּשָׁה וְהַשְּׁלֵמוֹת, שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֵמֶת בְּשְׁלֵמוֹת בְּשֵׁם הַשֵּׁם, וְעַל יְדוֹ יְכוּלִים הַכֹּל לְהַפְלִל בְּשֵׁם הַשֵּׁם. וְזוֹהִי בַחֲיִנַת פָּגַם הָעֲצוּם שֶׁל מַחְלַקַת קִרְחַת, שֶׁחֵלֵק עֲצָמוֹ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי שֶׁחֵלֵק עַל מֹשֶׁה רַבּוֹ, בְּבַחֲיִנַת: "וַיִּקַּח קִרְחַת" — וְאִיתְּפַלֵּג קִרְחַת, שֶׁחֵלֵק עֲצָמוֹ וְדַעַתּוֹ מִשֵּׁם הַשֵּׁם, עַל-יְדֵי שֶׁחֵלֵק עַל מֹשֶׁה, וְאָמַר, שֶׁהוּא בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ שֵׁם הַשֵּׁם, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּמִדְבָר טו, ג): "כִּי כָּל הָעֵדָה כֻּלָּם קְדוֹשִׁים וּבְתוֹכָם ה'" וְכוּ', שֶׁאָמַר, שֵׁשֵׁם ה' הוּא בְּתוֹךְ כָּל הָעֵדָה. וּבְאֵמֶת הוּא בֵּן, אֲבָל עוֹת וּפְשַׁע מְאֹד, בְּמֵה שֶׁרָצָה לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת יִשְׂרָאֵל, כֹּאֵלוּ שֵׁם הַשֵּׁם בְּתוֹךְ יִשְׂרָאֵל בְּלִי הַצְדִּיק מֹשֶׁה רַבּוֹ; כִּי הָאֵמֶת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ בְּתוֹךְ יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הַכֹּל עַל-יְדֵי הַצְדִּיק מֹשֶׁה רַבּוֹ, אֲבָל תִּכְף כְּשֶׁחוּלֵק עַל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא הָרַב הָאֵמֶת, הָרִי עוֹקֵר אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת הַשׁוֹמְעִים לְמַחְלַקְתּוֹ מִשֵּׁם הַשֵּׁם; כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַפְלִל בְּשֵׁם הַשֵּׁם, כִּי אִם עַל-יְדֵי הָרַב הָאֵמֶת, וְזֵה שֶׁנִּקְרָא הַכְּתוּב אֶת עֲדַת קִרְחַת (שֵׁם פְּסוּק ב'): "אֲנָשֵׁי שֵׁם", כִּי זֶה הִזְיָה עֵקֶר הַפָּגַם — שֶׁרָצוּ לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמָם שֵׁם לְחֵלֵק עֲצָמָן מִמֹּשֶׁה,

מחמת גסותם, שרצו שיהיה להם שם וכבוד ופרסום, ועל-כן עקר ההתקרבות להשם יתברך היא על-ידי בחינת בטול הגאות והכבוד, שהם בחינת שם, ולבטל עצמו וכבודו ושמו נגד שם כבוד מלכותו, כי עונה גדולה מכלם. וכן אי אפשר להתקרב להצדיק והרב האמת, כי אם על-ידי שמבטל שמו וכבודו בתכלית הבטול, ואז יזכה להכלל בשם הצדיק, ועל-ידי-זה הוא נכלל בשם השם, ועליו נאמר (יואל ג, ה): "והיה כל הנקרא בשם ה' ימלט וכו' ובשרידים אשר ה' קורא".

ועל-כן אסור לקרות לרבו בשמו (רמב"ם הלכות תלמוד-תורה ה, ה; ועין סנהדרין ק.). כי שמו נכלל בשם השם, שנאמר עליו (שמות ג, טו): "זה שמי לעולם"; כי עקר הידיעה הוא בחינת השם, וכל מה שמקבל מרבו, צריך לידע, שעדין אינו יודע כלל, כי כפלים לתושיה (איוב יא, ו), כי מאד עמקו מחשבותיו, כי דבריו הם כמעין הנובע, והם בחינת (משלי כ, ה): "מים עמקים עצה בלב איש", וצריכין בכל פעם לעיין היטב בדבריו הקדושים, ולחתר ולשאב מהם עצות נפלאות, באפן שיוכל להציל את עצמו משטף מים רבים של זה העולם. וכל מה שידע ויוציא מדבריו, צריך לידע ולהבין ולהאמין, שעדין אינו יודע כלל עד היכן מגיעה עמקות דבריו העמקים מני ים וכו', רק במה שהרשה יכול להתבונן מהם עצות לעבודתו יתברך כפי מדרגתו, אבל עצם תורתו ואפלו שיחותיו הקדושות אי אפשר להשיג בשום אפן. וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (תענית ז. מפות י.): הרבה למדתי מרבתי, ולא חסרתי מהם אלא וכו'; וזה בחינת העלמת שם רבו, שאסור להזכירו בשמו, כי שמו הוא דעתו, שהוא געלם וסתום ממנו בתכלית ההעלם, כי שם רבו נכלל בשם השם, שנאמר עליו (עין ברש"י שם): "זה שמי לעולם" — לעולם, וביותר האסור בשם של פלא, זה רמז, כי יש רבי ששמו פלא, הפלא ופלא, ובבחינת (ישעיה ט, ה): "ויקרא שמו פלא יועץ", שהעצות שלו הן נפלאות תמים דעים, בבחינת (שם כה, א): "אודה שמך כי עשית פלא עצות מרחוק אמונה אמן"; ועל-כן אסור

שכב אשר ג' סח פנחל

להזכיר שמו ביותר, כי עליו נאמר (שופטים יג, יח): "למה זה תשאול לשמי והוא פלאי".

ועל-כן, חמדת לבבי! לדעתי ראוי לך ולנו לשמח מאד, שאחרי כל הירידות והנפילות והרע והחשך וכו', שעבר עלינו, עדין אנו נקראים על שמו ז"ל, זו שמחתנו, זו תקנתנו, וראוי לנו להחיות עצמנו בזה מאד. ואם אנשי שלומנו אינם מחיים את עצמם בזה — מה בכך? ! עלינו רק להחיות עצמנו בזה, כי אין לך שמחה גדולה משמחה זו, אשר בתקף הדחקות והגלות ברוחניות ובגשמיות נזכה להתודע מרבי כזה. וידוע, אשר בימי מוהרנ"ת ז"ל, היה איש אחד מאנשי שלומנו, ושמו ר' פייבל, והיו קוראין אותו: "פייבלי אשרינו"; כי תמיד היתה דרכו לרקוד ולשמח, והיה אומר: "אשרינו שזכינו להתודע מרבנו"; והמתנגדים היו צוחקים ממנו, ואמרו עליו, שהוא חי בדמיון וכו'. וענה על זה מוהרנ"ת ז"ל: "נו, מה יהיה עולם התהו של פייבלי? שירקד שם וישיר: 'אשרינו'. ומה יהיה עולם התהו של המתנגדים? הם יודעים בעצמם מעשיהם הטובים" ... (עלים לתרופה).

והכלל, ידידי היקר! אם מחזקים עצמם עם ההתקרבות אל רבנו ז"ל, בזה בעצמו נכללים בו. והשם יתברך יעזרנו להיות מקרבים באמת אל הקדשה כל ימי חיינו.

הדורש שלומך...

ג' סח.

בעזרת השם יתברך, ליל ששי לסדר עקב ה'תשל"ט.

שלום רב לידיד נפשי, גר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... גרו יאיר.

מכתבך בצרוף עם המעות להדפסה — לנכון קבלתי, ושכרך בזכות הרבים גדול מאד מאד — אשריך!

ואודות ... תדע, כי חכמינו הקדושים אמרו (שבת נד): כָּל מִי שֶׁאֶפְשֶׁר לְמַחֹת לְאִנְשֵׁי בֵּיתוֹ וְלֹא מַחָה — נִתְפָּס עַל אִנְשֵׁי בֵּיתוֹ, בְּאִנְשֵׁי עִירוֹ — נִתְפָּס עַל אִנְשֵׁי עִירוֹ, בְּכָל הָעוֹלָם כָּלוּ — נִתְפָּס עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ; יֵשׁ לוֹמֵר בְּפִשְׁטוֹת, כִּי צָרִיךְ כָּל אָדָם לְהֵאִיר וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּבֵיתוֹ, וְאִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה זֹאת — נִתְפָּס עַל אִנְשֵׁי בֵּיתוֹ. וְכֵן צָרִיךְ לְהֵאִיר וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעִירוֹ, וְאִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה זֹאת — נִתְפָּס עַל אִנְשֵׁי הָעִיר, וְכֵן צָרִיךְ לְהֵאִיר וּלְגַלּוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְאִם אֵינוֹ עוֹשֶׂה זֹאת — נִתְפָּס עַל כָּל הָעוֹלָם כָּלוּ; כִּי בְּאֵמֶת לְמָה עֲשֶׂה אָדָם רַע? מִפְּנֵי שֶׁרְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ, שֶׁמֶלֶא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִמֶּלֶא כָּל עֲלָמִין וּבִתּוֹךְ כָּל עֲלָמִין, וְאֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלִעְדֵּי יִתְבָּרֵךְ כָּלָּל; כִּי אִם הִנֵּה יוֹדֵעַ זֹאת בִּידְעָה בְּרוּרָה, לֹא הִנֵּה חוּטֵא כָּלָּל. וְדַעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא גְלוּי אֱלֻקוֹת בְּמִדְרָגָה הַכִּי עֲלִיוֹנָה, וְעַל-פֶּן בְּזָה שְׁמֹגְלִים אֵת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, בְּזָה בְּעֲצָמוֹ מוֹחִין בְּהָרַע שֵׁישׁ בְּעוֹלָם. וְכֵן כְּשֶׁמֹּגְלִין דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעִירוֹ, בְּזָה בְּעֲצָמוֹ מוֹחִין בְּהָרַע שֵׁישׁ בְּעִירוֹ, וְכֵן כְּשֶׁמֹּגְלִין דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּבֵיתוֹ, בְּזָה בְּעֲצָמוֹ מוֹחִין בְּהָרַע שֵׁישׁ בְּבֵיתוֹ, כִּי דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל הִיא כְּמוֹ בְּשָׂמִים טוֹבִים, בְּחִינַת (שיר השירים א, יב): "נִרְדֵּי נִתֵּן רִיחוֹ", וְכְמוֹ בְּשָׂמִים שְׁכָל מַה שֶׁמִּשְׁמֵשִׁין בְּהֵן — יוֹצֵא מֵהֵן רִיחַ טוֹב, וְלֹא עוֹד, שֶׁהֲרִיחַ רַע מִסְתַּלַּק, כְּמוֹ-כֵן כָּל מַה שֶׁמֹּגְלִין וּמְפָרְסְמִים דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל — נִתְבַטֵּל וְנִתְגַּרֵּשׁ הָרַע, וְהֵבֵן אֶל מַה שֶׁאֵינוֹ מְרַמֵּז לָךְ.

ומה שאתה שואל, שראית ארבע צפרים מתקוטטות זו בזו ומתעפרות בעפר, ופעם שניה מתקוטטות יחד, ופעם שלישית ופעם רביעית, וזה הנה לפני מראה עיניך, ואינך יודע פשר הדבר; אולי מרמזים לך, כי עדין עליך לתקן את הארבעה חושים, שהם השבועה גרות: העינים, האזנים, החטם והפה, אשר באמת תלויים זה בזה; וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (מנחות מט): שְׂבָעָה קָנִי הַמְּנוּרָה תְּלוּיִין זֶה בְּזֶה; וכעין שאמר מוהר"ן ת"ז"ל בסוף ימיו על המעשה מהשבועה בעטלירס, שהשיג שהפל הוא בעטליר אחד, ותלויים זה בזה; כי אי אפשר לזכות לזכרון, כי אם על-ידי קדשת העינים, ואי

אֲפֹשֶׁר לְזָכוֹת לַחַיּוֹת חַיִּים טוֹבִים, כִּי אִם עַל־יְדֵי קִדְשַׁת הָאָזְנוֹיִם וְכוּ',
 עֵינַי שָׁם; הֵינּוּ פַעַם גּוֹרֵם פְּגָם הָעֵינַיִם לְקַלְקוֹל בַּחֲטָאִים, וְנַעֲשֶׂה בְכַעֲס,
 וּפַעַם גּוֹרֵם קַלְקוֹל הַפֶּה לְקַלְקוֹל הָעֵינַיִם, וְכֵן סוֹבֵב חֲלִילָהּ. וְיִדוּעַ,
 אֲשֶׁר אֵלּוֹ הַחַוּשִׁים הֵם קָלִים מְאֹד, וְעַפִּים כְּצַפְרִים, תַּכְף־וּמִיד כְּשֵׁישׁ
 רַק אֵיזָה לְשׁוֹן־הָרַע, הוּא צָרִיף לְשִׁמְעַ, הֵיכֵן שֵׁישׁ אֵיזוֹ אֵשׁה אוֹ דָבָר
 הַמְּבִיא לְיַדֵי הַרְהוּרִים רְעִים, הוּא צָרִיף לְהִסְתַּכֵּל, וּבְכָל מַה שֶׁרַק
 עוֹבֵר הוּא צָרִיף לְכַעֲס, וְכֵן עִם כָּל אֶחָד הוּא צָרִיף לְדַבֵּר; כִּי
 הַחַוּשִׁים הָאֵלּוֹ עַפִּים אֲצִלּוֹ כְּצַפְרִים, אֵף מִתַּעֲפָרִים בְּעַפְרָה, רַחֲמָנָא
 לְצַלֵּן, הַחַוּשִׁים הָאֵלּוֹ מִתְלַכְלְכִים אֲצִלּוֹ בְּעַפְרָה, וְעַל־כֵּן מְרַמְזִים לָךְ
 מִהַשְׁמִים: רְאֵה, בְּנִי! אֵיךְ שֶׁהַחַוּשִׁים שֶׁלָּךְ מְלַכְלְכִים, וְהֵם תְּלוּיִים
 זֶה בְּזֶה, לְכֵן מִתְקוּטְטִים וְכוּ'.

יְדִידֵי הַיָּקָר! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לָנוּ בְּפִרוּשׁ, שֶׁצָּרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל
 בַּהֲשֶׁכַל שֵׁישׁ בְּכָל דָּבָר, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע מֵאֵין סוֹף עַד אֵין תְּכֵלִית, וּמִתְלַבֵּשׁ עֲצָמוֹ בְּכַמָּה
 מִיַּנִּי הַתְּלַבְּשׁוֹת וּלְבוּשִׁים, וְהַכֹּל — כְּדֵי לְרַמֵּז לְאָדָם רְמִזִּים שֶׁיִּזְכֶּה
 לְתַקֵּן מַעֲשָׂיו וְיִשׁוּב אֵלָיו (עֵינַי לְקוּטִי־מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָנִים: א, נד);
 וְצָרִיף שֶׁתַּדַּע, יְדִידֵי הַיָּקָר, כִּי אֵין דָּבָר בְּזֶה הָעוֹלָם לְבַטְלָהּ, וּמִהַכֹּל
 יְכוּלִים לְלַמֵּד רְמִזִּים, וְנָא וְנָא תִטֶּה אֲזַנֶּיךָ מִכָּל פְּרִטֵי הַבְּרִיאָה
 וְתִשְׁמַע נִפְלְאוֹת; כִּי מִכָּל הַדְּבָרִים צוּעֵק כְּבוֹד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ (עֵינַי
 שִׁיחֹת־הַר"ן, סִימָן נב); אֲשֶׁרֵינוּ, שֵׁישׁ לָנוּ רַבִּי בְּזֶה, הַמְּאִיר הַשְּׁגָת
 אֶלְקוֹת גַּם בְּמַגְשָׁמִים כְּמִנּוּ הַיּוֹם, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְצַמְצֵם עֲצָמוֹ מַעֲלָה
 לְעֵלוֹל, מִשְׁכָּל עֲלִיּוֹן לְשֶׁכַל תַּחְתּוֹן (עֵינַי לְקוּטִי־מִזְהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל');
 וְתִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ הַרְבֵּי הַגְּדוֹל הַזֶּה אֲשֶׁר מְצַמְצֵם לָנוּ אֶת כָּל
 הָאוֹרוֹת הַנִּפְלְאִים. טוֹב לְהוֹדוֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנֻם
 שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, חֲבָלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲמִים.

אוֹדוֹת עֲשִׂית מוֹם בְּעֲצָמוֹ, יְדוּעַ שֶׁרַבְּנוּ ז"ל הִקְפִיד עַל זֶה מְאֹד,
 וְכֵן מִזְהַרְנ"ת ז"ל, וְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁבְּכָל הַדּוֹרוֹת הָיוּ נִזְהָרִין בְּזֶה
 מְאֹד, כִּי לֹא זוֹ הַדְּרָף לְהַפְטֵר וְכוּ', אֲסוּר לַעֲשׂוֹת בְּעֲצָמוֹ מוֹם, חֵס
 וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, כִּי הָאָדָם הוּא עוֹלָם שְׁלָם, וְכִשְׁפוּגִים בְּאֵיזָה
 אֵיבָר, פּוֹגֵם בְּחֶלֶק הָעוֹלָמוֹת שֶׁכַּנְּגַד זֶה הָעוֹלָם, וּמִכָּל זֶה רְאוּי

אָשֶׁר ג' סט בְּנַחֵל שְׂכָה

לְהִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, כִּי יֵשׁ עוֹלָם הַמַּחְשָׁבָה, עוֹלָם הָעֵינַיִם, עוֹלָם הָאָזְנַיִם, עוֹלָם הַחֹטֵם, עוֹלָם הַפֶּה, עוֹלָם הַיָּדַיִם וְכוּ' וְכוּ', וְכַפִּי שֶׁמְקַלְקֵל אֶצְלוֹ, בֶּן מְקַלְקֵל בְּעוֹלָמוֹת הָעֵלְיוֹנִים וְכוּ'. וְהֵשֶׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁמַר אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְיַצִּילֵם מִכָּל צָרָה, וְיִשְׁמְרֵם בְּשִׁמְרָה מְעֵלָה, וְלֹא יֵאָרֶע שׁוֹם רַע לְשׁוֹם בֶּרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אָמֵן בֶּן יְהִי רְצוֹן!

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

(יִשְׁעִיָּה מ, כג): "הַנּוֹתֵן רוֹזְנִים לְאֵיִן, שֶׁפְּטִי אֶרֶץ כְּתָהוּ עֲשֵׂה"; כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים שֶׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, הֵם רַק כְּשֶׁמְפָרִיד עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִזּוֹ יֵשׁ לְכָל הָעוֹלָם שְׁלִיטָה עָלָיו, בְּבַחֲנֵית (נְדָרִים מ.א.): "לְמִשְׁפָּטֶיךָ עֲמָדוֹ" (תְּהִלִּים קיט, צא), אִזּוֹי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ לַעֲשׂוֹת דִּין בְּזֶה הָאָדָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן טו); אֲבָל תַּכְף-וּמְיָד כְּשֶׁמוֹסֵר אֶת עֲצָמוֹ וְאֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אִזּוֹ אֵינִי לוֹ מַה לְפָחַד, וּבִשְׁבִיל זֶה הַקְּפִיד מוֹהֲרַנ"ת ז"ל מְאֹד מְאֹד, לֹא לְדַבֵּר נֶגֶד הַמַּלְכוּת, כִּי אָמַר: כְּתִיב (מְשָׁלִי כֹא, א): "לֵב מְלֶךְ בְּיַד ה'"; וְעַל-כֵּן הָעֶקֶר לְחֹזֵר וּלְשׁוֹב עַד הַמַּכְהוֹ, וְאִזּוֹ יִמְתַּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל. וְזֶה פֶּרוּשׁ: "הַנּוֹתֵן רוֹזְנִים לְאֵיִן" — כְּשֶׁאִישׁ הַיִּשְׂרָאֵלִי נוֹתֵן וּמוֹסֵר "רוֹזְנִים", שֶׁהוּא לְשׁוֹן מְלוּכָה וּשְׂרָרָה, לְאֵיִן — הֵינּוּ לְאֵיִן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹדֵעַ וְעֵד, אֲשֶׁר אֵינִי שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, אִזּוֹי "שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ כְּתָהוּ עֲשֵׂה" — מְכַל הַשׁוֹפְטִים וְהַמְשַׁפְּטִים וְהַדִּינִים שֶׁעוֹבְרִים בְּאֶרֶץ אֵינּוּ מִתְפַּחַד כָּלֵל, אֲלֵא עוֹשֵׂה אוֹתָם כְּתָהוּ וְכָהוּ, מֵאַחַר שֶׁמֹּסֵר הַכֹּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֶל אֵיִן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְהֵבֵן.

ג' סט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר רְאֵה ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נְפִשִׁי, גַּר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ ... גַּרוּ יֵאִיר וְיִזְרַח לְנַצַּח.

מִכְתָּבְךָ לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי, וּמֵאֵד נִבְּהַלְתִּי לְשִׁמְעַע דְּבַר כְּזֹה, אֲשֶׁר הִזָּה לְךָ וּכְוֹחַ עִם ... וְגַם אֶת הַמְּכַתֵּב שֶׁשָּׁלַחְו לְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ נֶאֱמַר בֵּין הַשָּׂאָר, אִם לֹא נֹתַנִּין לוֹ כֶּסֶף וְכוּ', וְכַנְרָאָה אֵין לָהֶם שְׂיָכוּת לְחִסִּידוֹת בְּרִסְלָב, וְאָנוּ מֵאֲמִינִים כִּי רַבְּנוּ ז"ל אֵינוּ רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה לָהֶם חֵלֶק בְּכַנְנִין זֶה, וְדִי לְחַפִּימָא. תָּמָה תָּמָה אֶקְרָא עַל שׁוֹרְתִים אֱלוֹ, שֶׁנִּכְתְּבוּ עַל-יְדֵי "וְקָן" שׁוֹטֵה, הַחוֹשֵׁב כַּנְרָאָה, שְׂיִשׁ לוֹ מִנוֹפּוֹל עַל רַבְּנוּ ז"ל: "אִם לֹא יִתְּנוּ לוֹ כֶּסֶף" וְכוּ'; אֵין לְהֶאֱדָם הִזָּה שְׂיָכוּת לְחִסִּידוֹת בְּרִסְלָב וְכוּ'! וְאֵל יַחֲשֹׁב כֶּאלוֹ חִסִּידוֹת בְּרִסְלָב בְּיָדוֹ הִיא. וּבְאֵמַת הַכֶּסֶל הִזָּה אֵינוּ יוֹדַע כָּלֵל, שְׂאֵין לוֹ מִשְׁגַּ מֵהִי חִסִּידוֹת בְּרִסְלָב, אֶף שֶׁמִּתְפָּאָר, שֶׁהוּא יוֹדַע כְּבָר מִרַבְּנוּ ז"ל חֲמִשִּׁים שָׁנָה וְכוּ'.

חֲמַדַּת לְכַבִּי! בְּיוֹתֵר אָנִי מִתְפַּלֵּא עֲצָמִי עֲלֶיךָ, עַל אֲשֶׁר אִתָּה נּוֹפֵל בְּדַעְתָּךְ מִפְּנֵי שְׂטִיּוֹת כֶּאלוֹ וְכוּ'. הָאִם אֵינְךָ יוֹדַע, שֶׁדְּבַר רַבְּנוּ ז"ל הוּא עֲנִין רוֹחֲנִי מְאֹד בְּתַכְלִית הַמְּדַרְגָּה הָעֲלִיוֹנָה?! הָאִם אֵינְךָ יוֹדַע, אֲשֶׁר הַתְּקַרְבוֹת אֵל רַבְּנוּ ז"ל הִיא תְלוּיָה רַק כְּפִי שֶׁמִּתְבוֹדְדִים עִמּוֹ יִתְּבַרְךָ?! הָאִם אֵינְךָ יוֹדַע, כִּי חִסִּידוֹת בְּרִסְלָב תְלוּיָה הָעֶקֶר בְּקִיּוּם עֲצוֹתָיו הַקְּדוֹשׁוֹת, וְלִלְמַד סִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ כָּל-כָּף, עַד שְׂיִהְיֶה בְּקִי בָהֶם בְּעַל-פִּיהָ?! הָאִם אֵינְךָ יוֹדַע, כִּי חִסִּידוֹת בְּרִסְלָב תְלוּיָה הָעֶקֶר בְּרַבּוּי עֲשִׂיָה (עֲנִין שִׁיחוֹת-הַר"ן, סִימָנִים: יט, עו); לְשֶׁקֶד מְאֹד מְאֹד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִטִּיל בְּכָל מְקוֹמוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה: תַּנְיָךְ, מְשֻׁנּוּיּוֹת, בְּבִלִי, יְרוּשְׁלָמִי, תּוֹסֶפֶתָא, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עֲרוּף, וְכָל הַמְּדַרְשִׁים, וְזֵהר הַקְּדוֹשׁ וְתַקּוּנִים, וְכַתְּבֵי הָאֲרִיז"ל, וְסִפְרֵי חִסִּידוֹת וְקַבְלָה וְכוּ', עֲנִין שָׁם; וְעַל-כֵּן מֵה וְלָמָּה לְךָ לְהַתְּפַעַל מִמְּכַתֵּב מְטַנֵּף כְּזֹה וְכוּ'?! לָמָּה אֵינוּ מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעַבּוֹר הַדְּפִסַּת סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּבְיוֹתֵר עַל הַפְּצָתָם בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל?!

חֲמַדַּת לְכַבִּי! כָּלֵךְ מוּכּוּחִים, אֲשֶׁר לֹא יָבִיאוּ אוֹתָךְ אֵל שׁוּם תַּכְלִית בְּעוֹלָם, כִּי אִם הַיִּשָּׁר אֵל הַשָּׂאוֹל תַּחֲתִית וְכוּ'. בְּכָלֵל — כְּדֹאֵי לְךָ לְבַרַח מִמְּחִלְקַת עִם וּכְוֹחִים, בְּרַח לְךָ יוֹתֵר טוֹב אֵל תּוֹף סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְתַטִּיל בְּכָל חֵלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, כַּמּוּבָא בְּאֲרִיכוֹת בַּקּוֹנְטֵרַס "סִדְרֵי-דְרָף-הַלְמוּד עַל-פִּי דַעַת רַבְּנוּ ז"ל". וּבְיוֹתֵר תְּרָאָה

אֲשֶׁר ג' ע בְּנַחֵל שְׂכֹו

לְהַתְּבוֹדֵד מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִזּוּ בְּזֶה תִּהְיֶה מְקַשֵּׁר אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלִמְעַן הַשֵּׁם, אֵל תֵּצֵא לְרִיב, חֵס וְשְׁלוֹם, בְּשִׁבִיל זֶה, פֶּלֶף מִמֶּנּוּ וְכוּ'!

אֲתָה, בְּנִי, יְדִידֵי הַיְקָר! חֲטַף בְּכֵל יוֹם תּוֹרָה וְתַפְלָה מִ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן וְ"לְקוּיֵי-תַפְלוֹת", וּבְזֶה תִּהְיֶה מְקַשֵּׁר בְּיוֹתֵר אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְלֹא עַל-יְדֵי דְמִיּוֹנוֹת וּפְתוּיִים וְכוּ'.

הַעֲקֵר — מִכָּאֵן וְלִהְבֵּא עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוֹא, בְּנִי, וְהִנָּצַל מִיָּד! הִרְגַל עֲצֻמָּה לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא לְהִתְנַפֵּחַ עִם בְּנֵי-אָדָם, אֲשֶׁר חָבֵל מְאֹד מְאֹד עַל הַזְּמַן הַיְקָר.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

ג' ע.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר רְאֵה ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֵל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִיד נִפְשֵׁי, וְתִיק וְחֲסִיד, נֵר לְהַצְדִּיק נִחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַן עֲלֵינוּ ... נֵרוּ יְאִיר.

מִכְתָּבָה לְנִכּוֹן קַבְלָתִי, וְלִהְשִׁיבָה — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.

אוֹדוֹת וְכוּ', צָרִיף שְׁתַּדַּע, שְׂאִין שׁוֹם עֲצָה אַחֲרַת רַק תַּפְלָה, לְהִרְגִיל עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רֵעֵהוּ, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָאת "הַתְּבוֹדָדוֹת", אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל, הִזְהִיר עַל זֶה בְּיוֹתֵר, כַּמּוֹבָא הִרְבֵּה בְּסִפְרֵיו הַקְּדוּשִׁים. וְאֲשֶׁר מִי שְׂמִרְגִיל עֲצֻמוֹ בְּזֶה, וְאִזּוּ טוֹב לוֹ לְנַצַּח נְצָחִים.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָה...

בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אֲנַחְנוּ שׁוֹלְחִים סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּכֵל קְצוּי תַבֵּל, וְתִהְיֶה לְאֵל, בְּעוֹלָם נִתְפָּרֶסֶמָה מְאֹד דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל, אִם אָמְנָם שְׁזָה

שכח אשר ג' עא בנחל

עדין מעט מעט ובצמצום גדול, אף-על-פי-כן כבר אמר רבנו ז"ל: "נצחתי ואנצח", והשם יתברך יזכנו לנצח את המלחמה, ולעבר וילדלג על כל העכובים מבית ומבחוץ. תהלה לאל, אנו אוהזים כבר בחלק י"א "אשר בנחל" באמצע הדפוס, והשם יתברך יזכנו להדפיס גם את חלק ב' מספר "שפת הנחל".

ג' עא.

בעזרת השם יתברך, אור ליום רביעי לסדר ראה ה'תשל"ט.

שלום רב לידיד נפשי, ותיק וחסיד, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך לנכון קבלתי.

אודות צערך הקשה שעובר עליך מבנה, תדע פי ההכרח להיות סבלן גדול בדברים אלו, ואף שהלב מתפוצץ מרב צער, עקר העצה לברח אליו יתברך, ולספר לפניו יתברך את כל לבו. וזוכר אני בבחרותי, כששעה פאן אחד מאנשי שלומנו, איש מורם מעם, ובעל מדרגה גבוהה ובעל מקבל גדול וכו', והביא עמו את בנו, אשר אשתו לא רצתה להשאיר עמו, כי הנה בחור קשה, ממרר את החיים כמו בנה, ובאין ברירה הצרף אביו לקחתו עמו, והיו לו פה צרות צרורות ממנו, הכניסו לישיבה וברח וכו', אף-על-פי-כן בכל פעם הנה אביו מדבר עמו בנחת ומסבירו יפה כל דבר בסבלנות נפלאה, אשר הייתי מתפעל מאד מאד מדבר זה, ודברתי עמו על כך, והשיב לי, פי רבנו ז"ל הקפיד מאד לא לבזות ולצער, ומכל שכן לא להכות את בניו ובנותיו, וצריכים לציית את רבנו ז"ל. וספר לי, שהרב החסיד ר' אפרים מפשעודבורז' ז"ל, הנה לו בן חורג, והנה פרא אדם בצעירותו, וממש הפך את הבית, והשתולל מאד מאד, רחמנא לצלן, ואחרים מבאי ביתו כבר לא היו יכולים לסבל זאת וכו', אף-על-פי-כן ר' אפרים ז"ל מרב צדקתו ודבקותו בו יתברך הנה סבלן גדול, והנה מדבר עמו בנחת גדול, ודבר עמו כמו

אָשֶׁר ג' עא בְּנַחֵל שֶׁכֶּט

שְׁמַדְבָּרִים עִם צְדִיק גָּדוֹל מְפָרְסֵם בְּיִרְאַת הַכְּבוֹד, וְהָיָה הַדְּבָר מְפֹלֵיא מְאֹד אֶת כָּל רוֹאָיו וְכוּ'. וְכֵן הָיָה הַרְבֵּה מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שֶׁהָיוּ לָהֶם צָרוֹת צְרוּרוֹת מְבִינִים, כְּמוֹ ר' יִצְחָק בְּרִיִּיטְעֵר ז"ל, שֶׁבָּנוּ הַבְּכוֹר גִּלְכַּד בְּרֶשֶׁת וְכוּ', וְהָיָה לוֹ צַעַר גָּדוֹל, אֲפֹּי לֹא הִתְיַאֵשׁ עֲצָמוֹ, רַק בִּקֵּשׁ הַרְבֵּה מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְהָיָה סִבְלָן גָּדוֹל, וּמִי לָנוּ גָּדוֹל מִמוֹהֲרָנִי"ת ז"ל, שֶׁהִיטָה לוֹ כָּל יָמָיו מְרִירוֹת מְבִינִיו: בָּנוּ הַגָּדוֹל ר' שְׁכָנָא, הָיָה בְּעַל כְּשָׁרוֹן גָּדוֹל, וּמוֹהֲרָנִי"ת ז"ל הָיָה בְּטוֹחַ, שֶׁהוּא יִמְשִׁיף וַיַּעֲזֹר לוֹ לְפָרְסֵם דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל, וְלִבְסוּף וְכוּ', וְהָיָה לְמוֹהֲרָנִי"ת ז"ל, צַעַר גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, עַד שֶׁהִפְלִיט מִפִּיו: אֵיידֶער אַזאַ פֶּרְנִסָּה נוֹאָלֵט מִיר בַּעֲסָעֵר גִּיוּעֵן זְאָלֶסֶט גִּיין אֵיבֶער דִּי הַיִּיזְעֵר^ה, וְכֵן מִבָּנוּ ר' יִצְחָק, הָיָה לוֹ צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ גָּדוֹל, אֲשֶׁתּוֹ הִרְאִשׁוּנָה מֵאַנָּה בּוֹ, וְחָמִיו לֹא רָצָה לְהַנִּיחַ לְבָתּוֹ לְקַבֵּל גֵּט פְּטוּרִין וְכוּ', וְהָיָה מֵהַ דְּהוּהָ, עַד שֶׁפָּעַל מוֹהֲרָנִי"ת ז"ל וְנִתְגַּרְשׁוּ, וְאֲשֶׁתּוֹ הִשְׁנִיָּה הִיטָה מִרְשַׁעַת גָּדוֹלָה, עַד שֶׁאָמַר פֶּעַם אַחַת מוֹהֲרָנִי"ת ז"ל: אִם לֹא הָיָה כְּבָר גָּרוּשׁ פֶּעַם אַחַת, הָיָה מְצוּהָ לוֹ לְהִתְגַּרֵּשׁ מֵאִשָּׁה זוֹ. וְכֵן מִבָּנוּ דָּוִד צָבִי שֶׁהָיָה בְּעַל יְסוּרִים וּבְעַל מוֹם וְכוּ', הָיָה לוֹ צָרוֹת צְרוּרוֹת מִמֶּנּוּ, וְהִצְרִיף לְפָרְנָסוֹ כָּל יָמָיו, וְכֵן מִבָּנוּ נַחֲמָן וּמִבָּנוּ יוֹסֵף יוֹנָה סִבַּל הַרְבֵּה (עֵין "עֲלִים לְתַרוּפָּה", מִכְּתָב שַׁעַד); וּמִלְבָּד זֹאת שֶׁהָיָה עָלָיו עַל הַרְבִּיּים, וְכָל יָמָיו הָיָה נִרְדָּף בַּחֲנָם עַל לֹא דְבָר מִבֵּית וּמִבְחוּץ, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הַחֲזִיק מִעֲמֵד, וְלֹא אָבַד עֲצָמוֹ, רַק סִבַּל וְסִבַּל וְסִבַּל, כִּי בָּזָה הָעוֹלָם אֵין עֲצָה אַחֲרֵת רַק לְסִבַּל. וּכְמֵאֵמֶר הַחֲכָם: הַסִּבַּל תַּחְבּוּלָה לְמִי שְׁאֵין לוֹ תַחְבּוּלָה (וּכְבָר הָאֲרֻכָּתִי בָּזָה הַרְבֵּה בְּסִפּוֹר "אֲרֻךְ אַפִּים" קָחָהוּ מִשָּׁם, כִּי הוּא סִפּוֹר נֶפְלֵא, בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְנִתְקַבַּל מְאֹד בְּכָל תְּפֻצוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי כְּבָר נִדְפַס יוֹתֵר מִשָּׁשׁ מִהֲדוּרוֹת עַד כְּעַתָּה, יִזְכְּנִי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שִׁיתְפֹּשֵׁט בְּכָל קְצוּי תִּבְל, כִּי הַסִּפּוֹר הַזֶּה מִגְלָה אֶת מַעֲלַת מַדַּת הַסִּבְלָנוֹת בְּכָל הַבְּחִינּוֹת, עֵין שָׁם); וּכְבָר יְדוּעַ לָךְ, שֶׁר' נִפְתָּלִי, תִּלְמִיד רַבָּנוּ ז"ל, הָיָה לוֹ בֶּן שְׁיָצָא, רַחֲמָנָא לְצַלָן, לְתַרְבּוֹת רָצָה, וְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ שְׁיִמּוֹת, וְרַחֲמָנָא לְצַלָן, מֵת, וְהִקְפִּיד עָלָיו מוֹהֲרָנִי"ת ז"ל עַל זֶה בְּיוֹתֵר, וְאָמַר לוֹ: אִם יֵשׁ לָךְ כַּחוֹת

(ה) בַּמְקוֹם כְּזוֹ פֶּרְנִסָּה, הָיָה לִי יוֹתֵר טוֹב, שֶׁהֵייתִי מַחֲזֵר עַל הַפְּתִיחִים.

של אשר ג' עא פנחל

גדולים בתפלה, הנה לך להתפלל עליו שישוב בתשובה ולא שימות.

הפּלל, אהובי, אחי! צריכים עם בנים ובנות, הסבּלנות הכי גדולה, וחס ושלום, חס ושלום, לא להכותם ולא לבישם, פי דבר זה לא יביא שום תועלת, אדרבה — להפך; וכבר האריך בזה בספר הברית, וכתב (מאמר יג, אהבת רעים, פרק טז), וזו לשונו: וכן יש אנשים ששומרים עצמן מלהרע לשום אדם, ואוהבים את הבריות כלם, אבל שונאים את בנייהם ומכוננים לצער אותם ולהקניטם, ואומרים אין בזה עון, כי יאמרו בלבותם הבנים — בני, והבנות — בנותי, וכבר אני יוצא ידי חובת אהבת הבריות כלם, כי אין אני מצער לשום אדם, אלא נתח מנותיחי, אשר נתנם הבורא יתברך בידי, והכריחם לסור למשמעתי, והמה אסורים וקשורים על-פי התורה תחת כפות רגלי, וכל אשר יחפץ לבבי — הרשות נתונה מאל עליון בידי לעשות עמהם כטוב בעיני, כמו שנאמר (שמות כ, יא): "כבד את אביך ואת אמך", ונאמר (ויקרא יט, ג): "איש אמו ואביו תיראו", ואני מכון עם זה ליסרם ולהוכיחם בדרכי אלקים חיים לפי מחשבתי; ובאמת דבריו לא בהשכל ולא על-פי תורה, כי למה יגרעו הבנים מלהיות בכלל (שם): "לא תשנא את אחיך בלבבך", ובכלל (שם): "ואהבת לרעך כמוך", אמנם כמו שבענין ההטבה והצדקה כל הקרוב — קרוב קודם, כך בענין השנאה והרעות יש יותר ענש על המצער את קרובו מאדם אחר, והמצער בניו על חנם עתיד לתן את הדין ביותר. מטעם זה ועוד מטעם הכתוב בספר חסידים (סימן תקס"ה), וזו לשונו: "איש אמו ואביו תיראו" — לשון רבים, ולא כתיב 'תיראו' לשון יחיד, שהאב והאם בכלל תיראו, שלא יכעיסו את הבן כל-כך, עד שלא יוכל להתאפק וימרד בהם, עוד "איש אביו ואמו תיראו", אב ואם מזהרים, שאם בא הבן לכלל 'איש', שייראו פן יכוהו ופן יקללוהו, עד שיענה להם ויקללם ויכסם, עד כאן לשונו. עוד כתב (בסימן תקס"ו) כתיב (איוב לו): "שדי לא מצאנהו שגיא כח" — לא הכביר הקדוש-ברוך-הוא מצוות על ישראל, לא שם כפרת הבריות אלא בדבר מועט לפי היכלת, קמץ

אֲשֶׁר ג' עא בְּנַחַל שלא

מִנְחָה, מַחְצִית הַשֶּׁקֶל, תּוֹרִים וּבְנֵי יוֹנָה, בְּקָר וְצֹאן, וְלֹא טָרְחָם לְבַקֵּשׁ רָאִים וַיִּחְמֹר, כִּי לֹא יִצְוֶה הָאֵב אֶת בְּנֵי דְבָרִים קְשִׁים וּכְבֵּדִים עֲלֵיו לַעֲשׂוֹת פֶּן יִמְנַע מִלַּעֲשׂוֹת, וְנִמְצָא מַחְטִיאֻ, עַד כָּאן לְשׁוֹנו; כִּי אִם תִּכְבֵּד הָעֶבְרִי עֲלֵיהֶם, יִתְרַעְמוּ עַל ה' וְעַל תּוֹרָתוֹ, וַיֹּאמְרוּ "הִרְפַּבְתָּ אָנוּשׁ לְרֵאשֹׁנו", "נִתְנַנו ה' בְּיַדִּי לֹא נוֹכַל קוּם", וּבִהְכָרַח יִמְרְדוּ, וְהַחֲטָא עַל אֲבוֹתָם; אֲהוּבִי, אַחִי! רָאֵה גַם רָאֵה מָה שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בַּיּוֹרָה דְּעָה (סִימָן ר"מ סְעִיף קָטָן י"ט), וְזוֹ לְשׁוֹנו: אֲסוּר לְאָדָם לְהִכְבִּיד עֲלוֹ עַל בְּנָיו וּלְדַקְדַּק בְּכַבּוּדוֹ עִמָּהֶם, שְׁלֹא יִבִּיאֵם לַיַּדִּי מְכֻשׁוֹל, אֲלֵא יִמְחַל וַיַּעֲלִים עֵינָיו מֵהֶם, שֶׁהָאֵב שֶׁמְחַל עַל כְּבוֹדוֹ — כְּבוֹדוֹ מְחוּל. הַמְפָּה לְבָנוּ הַגְּדוֹל מְנַדִּין אוֹתוֹ, שֶׁהָרִי עוֹבֵר עַל "לִפְנֵי עוֹר לֹא תִתֵּן מְכֻשׁוֹל", עַד כָּאן לְשׁוֹנו. וַיְדַעְתִּי גַם יְדַעְתִּי אֵילוּ צְדִיקִים מִשְׁפִּילִים, שְׁלֹא יֹאמְרוּ דְבָר — הֵן בְּפָה הֵן בְּכַתֵּב לְבִנְיָהֶם וּלְבִנוֹתֵיהֶם בְּלִשׁוֹן צוּרֵי מַעוֹלָם, אִךְ וְרַק בְּלִשׁוֹן רְאוּי, וְכֵה יֹאמְרוּ: "בְּנֵי, רְאוּי לָךְ שֶׁתַּעֲשֶׂה דְבָר זֶה כִּי וְכָךְ". וּמַעוֹלָם לֹא יֹאמְרוּ: "תַּעֲשֶׂה כִּי וְכָךְ" — בְּלִשׁוֹן צוּרֵי, כִּי שְׁלֹא יִכְשִׁילֵם בַּעֲבָרָה, אִם לֹא יִשְׁמְעוּ, חֲלִילָה, "זְכוֹר אָב נִמְשָׁךְ אַחֵר ה' בְּתַמִּים", הֵינּוּ יַעֲקֹב אֲבִינוּ, וְהָיָה זֶהִיר בְּזֶה, כְּמוֹ שֶׁמֵּבִיא רִש"י ז"ל, בְּשֵׁם חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים א, ג): "וַיְהִי בְּאַרְבָּעִים שָׁנָה" — מְלַמֵּד שְׁלֹא הוֹכִיחַן אֲלֵא סְמוּךְ לְמִיתָה, מִמֵּי לְמַד? מֵיַעֲקֹב, שְׁלֹא הוֹכִיחַ אֶת בְּנָיו אֲלֵא סְמוּךְ לְמִיתָה, אָמַר: "רְאוּבֵן, בְּנֵי, אִמַר לָךְ מִפְּנֵי מָה לֹא הוֹכַחְתִּיךָ כָּל הַשָּׁנִים הַלָּלוּ? כִּי שְׁלֹא תִנְיַחְנִי וְתִלָּךְ וְתִדְבַק בְּעֵשׂוֹ אַחִי", עַד כָּאן לְשׁוֹנו; וְאִם יַעֲקֹב הָיָה מִתְּרַא מְרְאוּבֵן הַצְּדִיק דְבָר רְחוֹק כְּזֶה, אָנוּ בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ, עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה? ! לִכֵּן טוֹב לִגְבֵר לְיִסֵּר אֶת בְּנָיו כְּשֶׁהֵם קְטַנִּים, וַיְדַרְכֵם בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם, לֹא יִסוּר שִׁבְט מִבְּנָיו הַקְּטַנִּים, אֲתָה בְּשִׁבְט תִּכְנֹן וְנִפְשׁוּ מִשְׁאוּל תִּצִּיל, אֵל תִּמְנַע מִנְעַר מוֹסֵר יְדִיךָ לֹא אֲסוּרוֹת בְּעוֹד הַיְלֻדִים רַפִּים, כְּנֹאֲמַר (מְשָׁלִי יג, כד): "חֹשֶׁף שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא בְּנו", אִךְ בְּשִׁבְט מוֹסֵר לֹא בְּשִׁבְט עֶבְרַתְךָ, אֵל בְּאַפְךָ, פֶּן תוֹסִיף לְהַכּוֹתוֹ מִכָּה רַבָּה, חֲלִילָה, וְהָיָה כִּי חֲטָא. וְהַגְּדוֹלִים — יוֹכִיחֵם בְּמַלִּי דְשָׁמְיָא וּבְתוֹכָחוֹת עַל עוֹן, חֲלִילָה, בְּלִשׁוֹנו, וּפְיוֹ יִמְלֵא תוֹכָחוֹת מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל, וַיּוֹכִיחַ בְּדַבָּרִים לְהַשִּׁיבֵם לְתוֹרַת ה', וְשִׁילְכוּ בְּדַרְךָ הַטּוֹבָה וְהַיְשָׁרָה, כְּאֲשֶׁר יִסֵּר אִישׁ אֶת בְּנוֹ

שלב אשר ג' עב בנחל

בדברים של טעם, ואת כל תוכחתו במשפט השפל ובמדה נכונה, שלא יקניטם ביותר בכעס ובתוכחות חמה. זה הכלל — שבט ותוכחות יתן בתקמה ובשעור הראוי, אך הכל בתוכחה מגלה ובאהבה מסתרת, לא בשנאה שבלב, עד כאן לשונו.

ראה גם ראה אמתת דבריני, ואשר אין שום עצה — רק בנחת, ולהסביר בשקט ובסבלנות. ועקר הכל — ראה לבקש רחמים ממנו יתברך, והשם יתברך הטוב יטיב עמך, ותזכה לרוות ממנו עוד רב נחת.

הדורש שלומך...

ג' עב.

בעזרת השם יתברך, יום ששי — ערב-שבת-קדש לסדר ראה ה'תשל"ט.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידיד נפשי, נר להצדיק נחל נובע מקור חכמה, זכותו יגן עלינו ... נרו יאיר.

מכתבך עם המעות לנכון עתה קבלתי, והיה תהלה לאל, בעתו ובזמנו, שאני צריך לקנות חלות וצרכי שבת-קדש. השם יתברך ירחם עליך, וישפיע עליך מאורו האין סוף, עד שתושע בישועה שלמה להיות אדם השלם במציאת זיוגך ההגון לך.

חמדת לבבי! צדקת מאד מאד בכל דבריך, אך ההכרח לדון אותי לכף זכות, כי הכנסתי עצמי בדברים כאלו, אשר הם למעלה מכוחתי ויכלתי, ואין לי שום עצה — רק לתלות עיני למרום, שיחוס וירחם עלי, ואזכה לצאת ממצוקותי וחובותי.

העקר ראה להיות חזק ואמיץ מאד מאד בשיחה בינך לבין קונך, אשר זהו העקר והיסוד בחסידות ברסלב — להרגיל עצמו לדבר עמו יתברך, ובפרט שלעת עתה אתה נמצא בין ההרים, מסבב בשדות ויערים, ראוי לך לנצל את הזמן והמקום, ולצאת בין האילנות והעשבים, ולדבר עמו יתברך, ולפרש כל שיחתך היטב

אֲשֶׁר ג' עב בְּנַחֵל שלג

היטב. ואף שאני יודע ומבין ומאמין, שאתה עוסק בזה, אך תפלה היא מהדברים שצריכים חזוק בכלל ובפרט ובפרטי פרטיות, כי הבעל-דבר יניח לך הכל, אבל לא תפלה.

ואודות מציאת הזוג, בודאי בא יבא יום ישועתך, ואני שמח מאד, שאתה חזק מאד בלמוד התורה פ"ט בלקוטי-מוהר"ן, חלק ב', ואתה אומר אתריה התפלה מלקוטי-תפלות, תפלה מ"ה; אשריך ואשרי חלקך!

ואתה צריך לידע, עכוב מציאת זוגך הוא מפני כמה סבות: פעם היא עדין צעירה ביותר, ועליך לתכות עד שתתבגר יותר, ופעם רוצים ממך עוד תפלות, כדי שיהיה בגן עדי עד, ויהיה שלום-בית ביניכם, ופעם רוצים ליסד אצלך יסוד חזק, אשר כבר לא תוכל לברח (הינו בעודו בחור ולבו נשבר לשברי שברים, אז הוא בורח אל השם יתברך, אבל תכף-ומיד פשיש כבר ישועה, הוא בורח ממנו יתברך, אבל כשאדם הרגיל עצמו בעודו בבחירותו, וקבע בעצמו קביעות חזקה, אזי כבר לא ינתק הקשר וכו'), אשר מפני סבות אלו, עליך להתחזק בכל מיני אפנים. והעקר — על-ידי שקידה רבה בתורה הקדושה, וממש חיים חדשים נפתח בי, שאתה אוחז בגמרא — מסכת סוטה, ובמשניות — סדר מועד. חזק ואמץ מאד מאד בלמוד התורה הקדושה, אשר אין למעלה הימנו, ותראה להזדרז ביותר לסים עוד מסכת ועוד מסכת, עד שתזכה לסים כל הש"ס כלו.

אודות שאלתך — מה נעשה עם הציון הקדוש, כבר נתודע ונתפרסם, כי הרעש לא היה נכון כלל והיתה טעות. הרשעים לא עשו שום דבר, וכן אינם רוצים לעשות שם שום דבר, רק נפל בית בפנת רחוב פושקין, והיה המקום מלא אבנים, ועל-פן היה נדמה לאברכים אשר באו שם בלילה, כאלו, חס ושלום, חס ושלום, הרסו את הבית שנבנה סמוך להציון, אבל כהיום כבר נתברר כי הכל שקר. והשם יתברך יעזר, שנזכה כלנו לבקר בהיכל הציון הקדוש, ונמשיך עלינו ועל כלל ישראל התעוררות התשובה, ובפרטיות

שֵׁלֶד אֲשֶׁר ג' עג בְּנַחֵל

עכָּשׁוּ — יָמֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים מִמְשֻׁמְשָׁים וּבָאִים, רָאָה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר, וּתְקַבֵּל עַל עַצְמְךָ לֹא לְהַשִּׁיב לְמַחְרָפֶיךָ דְּבַר, אֲשֶׁר זֹהֵי כְּנֹנֶת אֱלוֹל בְּשִׁלְמוֹת. וְכֵן לֹא לְהַכְנִס בְּשׁוֹם וּכְוָחִים, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזֹר, שְׁנֹזְכָה לְהַדְפִּיס בְּקָרוֹב חֶלֶק ב' מ"שְׁפֶת הַנַּחֵל". וּתְהִלָּה לְאֵל, עֲכָשׁוּ מַדְפִּיסִים "אֲשֶׁר בְּנַחֵל" חֶלְקִים: ט', י', י"א, י"ב, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִזְכְּנוּ לְרֵאוֹת בְּהַפְצָתָם בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוּמְךָ בְּאַהֲבָה רַבָּה...

ג' עג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר רָאָה ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעִלָה, אִישׁ חַי רַב פְּעֻלִים, זֹכֶה וּמְזֻכָּה אֶת הַרְבִּים בְּהַפְצַת מַעֲנוֹת הַחֶכְמָה חוּצָה, נֵר לְהַצְדִּיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֶכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרוּ יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ הַיָּקָר לְנִכּוֹן עֲכָשׁוּ פְתַחְתִּי, וּמֵאֵד שְׂמַח לְבִי בְּקֶרְבִּי, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, נִמְצָא כְּעַת אִישׁ אֲשֶׁר מוֹסֵר נַפְשׁוֹ לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם וּלְהַפִּיץ תּוֹרַת רַבְּנוּ ז"ל בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְפָרְטוּת בֵּין אֲנָשִׁי צַה"ל, אֲשֶׁר מַעֲלַת עֲנָן זֶה — אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר כָּלֵל, כִּי כָּבֵד יְדוּעַ וּמְפָרְסָם גְּדֹל הַרְעַל וְהַשְׁחָתָה וְכו', שְׂמִכְנִיסִים שָׁם בְּבַחוּרֵי יִשְׂרָאֵל, וּבְעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, עַל־יְדֵי־זֶה נִתְאַרְכָּה גְלוֹתֵנוּ. לְכֵן אֲנַחְנוּ מְחַיְבִים לְתַקֵּן וּלְהַזְרִים אֶת מִימֵי הַנַּחֵל הַמְטַהֵר מִכָּל הַכְּתָמִים (תִּי־מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁלֶב) — הַעֲקָר בִּיגִיָּהֶם. וּבְאַמַּת עֲשִׂיתִי מַעֲשֶׂה, וְהַדְּפַסְתִּי חֲמֻשַׁת אֲלָפִים "לְקוּטֵי־תְּפִלוֹת" בְּפוֹרְמַט גְּדוֹל עִם נִקְדוּת, וּכְנֹנֶתִי הֵיְתָה רַק בְּעִבּוֹר אֲנָשִׁי צַה"ל, אֵךְ בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, אָנִי עֲכָשׁוּ עֲצוֹר וְקָשׁוֹר וְכו', וְאֵין בְּיָדִי לְפָרְטָה אֲפִלוּ שְׁוֶה פְּרוּטָה, וְהַסְפָּרִים נִמְצָאִים אֲצִל כּוֹרֵךְ הַסְפָּרִים, וְצָרִיכִים מְעוֹת לְכַרְכֵּם. וּמֵאֵין יְבוֹא עֲזָרִי?! אֵךְ, תְּהִלָּה לְאֵל, אָנִי בְּטוֹחַ בְּבִטְחוֹן חֲזָק, כְּמוֹ שְׁעוֹר לִי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ עַד עֲכָשׁוּ, שְׂזַכְּנוּ לְהַדְפִּיס רְבֻבוֹת רְבֻבוֹת סְפָרִים מְסַפְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל,

אֲשֶׁר ג' עג בְּנַחֵל שְׁלֵה

וּאֲנַחְנוּ מְפִיִּצִים אוֹתָם בְּכָל קִצְוֵי תַבַּל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִהְיֶה בְּעִזְרוֹנוּ, שְׁנוּזָכָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל חֲשַׁקְנוּ וְכִסּוּפֵינוּ, שִׁיְהִיָּה בְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל כָּל סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי אֵין עוֹד סְפָרִים בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר מְבִינִים אֶת הָאָדָם, וְיוֹרְדִים בְּחֻדְרֵי בְטָנוּ, וּמוֹצִיאִים אוֹתוֹ מִיְרִידָתוֹ וּנְפִילָתוֹ, וּמְאִירִים בוֹ אוֹרוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמִסַּד נַפְשָׁנוּ לְעֶסֶק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּה, וְלִהְפִיץ דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, שֶׁהוּא אוֹרוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ; כִּי סוּף כָּל סוּף מַה מְגַלֶּה רַבְּנוּ ז"ל? וּמַה רוֹצֶה מֵאֲתָנוּ רַבְּנוּ ז"ל? הֲעֵקֶר שְׁנוֹכְנִים בְּדַעְתָּנוּ אֲשֶׁר אֵין שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְלַחֲקֹק הֵיטֵב הֵיטֵב בְּלַבְּנוּ, אֲשֶׁר הַכֹּל לְכָל: דּוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֵצִים עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק שֶׁהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ כְּבִיכּוֹל, בְּלִבוּשֵׁים אֱלוֹהִים, וְעָלִינוּ לְגַלוֹת אֶת הַלְבוּשׁ וְהַהִסְתַּרְתָּהּ. וְתַכְף-וּמִיד כְּשִׁיתְגַּלֶּה לְפָנַי עֵינֵינוּ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲזַי נִפְתַּח פִּינוּ וְנִדְבַר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זוֹהִי דַעְתּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ, כִּי חִרְבוּ שֶׁל מְשִׁיחַ תִּהְיֶה תְּפִלָּה (עֵין לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ב'); כִּי מְשִׁיחַ יְגַלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי וּבְהִאָרָה נוֹרָאָה וּנְפִלְאָה כְּזוֹ, עַד אֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד יִרְגִישׁ אֵף בְּתַקְּףָהּ קִטְנוּתוֹ וְיִרִידָתוֹ, אֲשֶׁר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הוּא אֲתוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ, וְעַל-כֵּן תַּכְף-וּמִיד יִתְחַיֵּל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוֹ; וְעַל-כֵּן עָלִינוּ לְמִסַּד אֶת נַפְשָׁנוּ, וְכָל עוֹד נַפְשָׁנוּ בָּנוּ, הַחוּב מִנַּח עַל פְּלָנוּ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעְתּוֹ שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, אֲשֶׁר הֵם סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְאֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁנוּזָכָה לְעֶסֶק בְּעֶסֶק הַקְּדוּשׁ וְהַנוֹרָא הַזֶּה — אֵין לְשַׁעַר וּלְסַפֵּר זְכוּתוֹ הַגְּדוּלָּה. וְעַל-כֵּן, אַחֵי הַיְקָר! חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵין אַתָּה יְכוֹל לְשַׁעַר אֶת עֵצִים נְפִלְאוֹת הָאֱהָבָה וְהַתְּשׁוּקָה שֵׁישׁ לִי אֵלֶיךָ, אַחֲרֵי שֶׁאַתָּה מוֹסֵר נַפְשֶׁךָ כָּל-כָּף בְּמִמּוֹן וּבְגוּף וּבְנַפְשׁ לְהַפִּיץ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל בֵּין אֲנָשֵׁי צִה"ל, אֲשֶׁר זוֹהִי מְצוּה רַבָּה שֶׁל הַצֵּלָת נַפְשׁוֹת מִמָּוֶה, כִּי הִרְעַל וְהִזְהִמָּה שְׁמֵי כֵּן בֵּין גַּעְרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, רַק הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעֲצָמוֹ יוֹדֵעַ זֹאת, וְתִהְיֶה לְאֵל, לְקַחְתָּ עַל עֲצָמְךָ מְצוּה רַבָּה כְּזוֹ — חִילְךָ לְאוֹרֵייתָא, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה — תַּצְלִיחַ. וְתִרְאֶה לְהַפִּיץ בְּכָל בְּסִיס צְבָאֵי סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יַעֲזָרֵנוּ עַל דְּבַר כְּבוֹד שְׁמוֹ, שְׁנוּזָכָה לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, עַד שֶׁתְּגַלֶּה אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם,

שְׁלוֹ אֲשֶׁר ג' עג בַּנְּחָל

"וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אֶתָּה פָּעַלְתָּו, וַיִּבִּין כָּל יְצוּר כִּי אֶתָּה יִצְרָתָו, וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ ה' אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמְלֹכוֹתוֹ בְּכָל מִשְׁלָה".

אודות שֵׁשׁ לָךְ טַעֲנוֹת עָלַי, צָרִיף שֶׁתִּדַּע, אֶהוּבִי, אָחִי! כִּי, תְהִלָּה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ כַּמָּה אֲלֵפֵי הַזְּמַנּוֹת, שֶׁהַזְּמִינוֹ אֶצְלָנוּ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאִפְלוּ אִם נִשְׁלַח מֵאָה חֲבִילוֹת בְּיוֹם אֶחָד, יִקַּח שָׁנָה אוֹ יוֹתֵר, עַד שֶׁנִּזְכָּה לְמַלֵּא אֶת הַדְּרִישׁוֹת וְהַהַזְמַנּוֹת. וּמָה גַם, אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ דְחוּקִים מְאֹד מְאֹד בְּחֹבוֹת שֶׁל כַּמָּה מְלִיוֹנֵי לִירוֹת (בְּלִי שׁוּם גְּזָמָא) (הַחֹבוֹת הֵם לְמַעַלָּה מִתְּשָׁעִים אֶלֶף דּוּלָר), וְהַהוֹצָאוֹת שֶׁל הַמְּשַׁלּוּחַ עוֹלוֹת הַרְבֵּה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן, אֲנִי מוֹסֵר נִפְשִׁי, וְשׁוֹלַח בְּכָל יוֹם קָצֵת, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִצְלִיחַ דְרַבְּנֵנוּ. וְהִנֵּה, יַעַן שֶׁכָּבֵר בַּקֶּשֶׁת אוֹתָנוּ כַּמָּה סְפָרִים, עַל-כֵּן אֲמַרְתִּי הֵן, וְהַשְּׁבוּעַ נִשְׁלַח לָךְ כַּמָּה חֲבִילוֹת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל (כַּמָּה מֵאוֹת סְפָרִים), אֲבָל נִבְקַשׁ מִמֶּךָ, כָּל לִירָה שֶׁאַתָּה שׁוֹלַח לָנוּ, זֶה חוֹזֵר וְהוֹלֵךְ אֶל הַמְּדַפְּסִים, וּמְשַׁלְּמִים בְּזֶה אֶת הוֹצָאוֹת יִתֵּר הַסְּפָרִים, וְעַל-כֵּן מָה וְלָמָּה לָךְ לְשַׁלֵּם שָׁם אֲלֵפִים לִירוֹת אוֹ אַרְבַּעַת אֲלֵפִים לִירוֹת?! יוֹתֵר טוֹב שֶׁתִּשְׁלַח אֶצְלָנוּ, וְאֲשֶׁר הַכֶּסֶף יַעֲשֶׂה פְרוֹת וּפְרִי פְרוֹת, שֶׁנִּדְפְּסִים וְנִחְזָר וְנִדְפְּסִים סְפָרִים חֲדָשִׁים.

אֵיךְ שֶׁהוּא, חֲמֻדַת לְבָבִי! הַבַּעַל-דְּבָר אוֹרֵב עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד בְּכַמָּה נִכְלֵי עֲרֻמוּמִיּוֹת, לְלַכְדָּנוּ בְּמַצּוּדָתוֹ שֶׁפָּרַס עָלֵינוּ, אֲבָל בְּכַחוֹ הַגְּדוֹל שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל אָנוּ בְּטוּחִים וְחֻזְקִים, שֶׁסּוּף כָּל סוּף נַעֲבֹר וְנִדְלַג עַל הַכָּל.

אודות הַמוֹדְעָה שֶׁנִּתְפָּרְסְמָה, שֶׁבַעֲבוּר מֵאָה לִירוֹת שׁוֹלְחִים 39 סְפָרִים, זֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי אִישׁ יְחִידִי, אֲשֶׁר לוֹקַח אֶצְלִי סְפָרִים וְשׁוֹלְחֵם לְכָל דּוּרֵשׁ, אֲבָל גַּם הוּא נִכְנָס עִכְשָׁו בְּחֹבוֹת לְאֲלֵפֵי דּוּלָרִים, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחִיב לָנוּ. אֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּשָׁבוּעַ זֶה אֲשֶׁלַח לָךְ כַּמּוֹת גְּדוֹלָה שֶׁל סְפָרִים, וְתִכְף-וּמִיד כְּשֶׁתִּקְבְּלֵם, תִּכְתֵּב לִי. וְנֵא וְנֵא לְהַפִּיצֵם הַעֲקָר רַק אֶצְלֵ אֲנִשֵׁי צִה"ל וּבִזוּל גְּדוֹל מְאֹד, מִמֶּשׁ בְּכַמָּה פְרוֹטוֹת, וְאִם אֶתָּה רוֹצֶה, שִׁלַּח לָנוּ כַּמָּה שֶׁתִּרְצֶה, וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְחִיב לָנוּ, וְנִזְכָּה לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

אֲשֶׁר ג' עג בְּנַחֵל שְׁלוּ

ואודות שכתבת, שעכשו יש הזדמנות מכשרת מאד לפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם, בן היא האמת, ועל-כן אשרי ואשרי מי מאנשי חסידי ברסלב, שיזכה לתמוך בזה, ולעזר בזה, אזי זכותו תגדל מן השמים, וכן להפוך — מחמת שיש עכשו שעת הכשר גדולה כל-כף, הבעל-דבר עושה ויעשה כל מיני מאמצים למנוע ולעכב דבר זה. על-כן, חמדת לבכי! נא ונא אל תתפעל כלל משום מונע ומעכב, כי גדול אדוננו ורב להושיע. רק חזק ואמץ מאד מאד בעבודה הקדושה הזו, ואל תשאל את שום בריה רשות, כי רשות נתנה לך מאת רבנו ז"ל. אשריך ואשרי חלקך, יהא חלקי בחלקך!

ולמען השם יתברך לטובתך הנצחית, ראה להרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה (לשון הקדש), שזה נקרא "התבודדות", ותספר לפניו יתברך את כל התכניות שיש לך למען הפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, ויתבקש ותתחנן הרבה ממנו יתברך, שתזכה להדפיס שם בארץ ישראל כמה ספרים נחוצים, כמו: "ארך אפים", אשר מגלה את גדל עצם נפלאות מעלת הסבלנות, ואיך שצריכים להיות בזה העולם סבלן גדול, וכן "פעלת הצדיק", המגלה את תולדות רבנו ז"ל בדרך ובסדר נפלא, אשר מי שקורא בספר זה, נמשך לבבו אחריו יתברך, וכן "מקור השמחה", המגלה ומכניס בלב, נעם ערבות מצנת השמחה, לשמח באלקותו יתברך, וכן כל חלקי "אשר בנחל", אשר הם מכתבים שנכתבו להמון בחורים ואברכים וכו', ומדבר מכל מיני בעיות ומרירות והרפתקאות וכו' שעוברים על כל אחד בכל יום, ובפרט בעתים הללו, ואשר ספרים אלו כבר קרבו מאות בני הנעורים אל דעת רבנו ז"ל. ועל-כן מה טוב ומה נעים, שתמסר עצמך ולהדפיס שם בארץ ישראל, והדבר הזה לא קשה כל-כף כמו שמדמים, ותוכל גם לאסוף צדקה בעבור חולה או הכנסת פלה, ובמעות האלו להדפיס ולהפיץ ספרי רבנו ז"ל, כי אין לך עוד חולה גדול, חולה מסכן, מאדם אשר רחוק ממנו יתברך, ואין לך עוד פלה עניה כמו השכינה הקדושה, שהם נשמות ישראל, אשר נתרחקו ממנו יתברך. ובפרט בעתים הללו, אשר הכפירות והאפיקורסות גתרבו ונתפשטו בעולם,

שֶׁלַח אֲשֶׁר ג' עַד בְּנַחֵל

וּבַפְּרָטִי פְּרֻטִיּוֹת בֵּין אַנְשֵׁי צִה"ל, אֲשֶׁר הִרְעַל וְהִזְהִמָּה שְׁנִכְנָסוּ שָׁם
בְּנַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, וְנִכְשְׁלִים בְּמָה שְׁנִכְשְׁלִים, בְּכֹל מִינֵי עֲבֻרוֹת וְכו', וְקוֹל
דָּמָם צוֹעֵק מִהָאָדָמָה וְכו', עַל-כֵּן עָלִינוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׁבַע עוֹלָם לְאַסֹּף כְּסָפִים וְלִהְדַפֵּס הַסְּפָרִים, וְלִהְפִיץ בְּזוֹל גָּדוֹל
בִּינֵיהֶם, בְּאִפְּן שְׁנוּכַל לְהוֹרִיד אֶת שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ בֵּין יִשְׂרָאֵל,
וְתִתְמַלֵּא הָאָרֶץ דָּעָה, וְהַכֵּל יִדְעוּ וַיִּפְרֻוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִנְזָה לְכָל
הַיְעוּדִים וְהַנְּבוּאוֹת שְׁנִכְבְּאוּ וַיַּעֲדוּ לָנוּ הַנְּבִיאִים וְהַצְּדִיקִים. רַק חֲזַק
וְאַמֵץ מְאֹד מְאֹד, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אִתְּךָ, עִמָּךְ וְאַצְלָךְ.

הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמָךְ...

וְאֵל תַּחֲשׁוּב, כִּי הַעֶסֶק הַזֶּה הוּא דְבָר פְּשוּט, כִּי אֶלְפֵי אֶלְפִים
וְרַב רַבּוֹת גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל תִּלְוִיִּים בְּזֶה, כִּי כְשֶׁמְקַרְבִּים נֶפֶשׁ אַחַת
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּפְתַּח פִּיו וְגַם הוּא מִתְחִיל לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ,
אֲזִי כְּאִלוֹ קַיִם עוֹלָם מְלֵא, וּמְכַל שֶׁכֵּן, שְׁבַרְבוֹת הַזְּמַן יְכוּלִים לְקַרֵּב
הַמּוֹן גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן יֵצְאוּ מֵהֶם דּוֹרוֹת וְדוֹרֵי דּוֹרוֹת וְכו'.
וְעַל-כֵּן הִיא זְכוּת הַרְבִּים לְדּוֹרוֹת עוֹלָם, וּבַפְּרָטִיּוֹת לְהוֹצִיא יָקָר
מִזּוּלָל מֵאַנְשֵׁי צִה"ל, זוֹהִי מִצְוָה רַבָּה מְאֹד מְאֹד, הַצְּלַת נַפְשׁוֹת
מִמֵּשׁ.

ג' עַד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִזְרֵנוּ לְיוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיָעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי, יָדִיד נֶפֶשׁוֹ,
וְתִיק וְחִסִּיד, גַּר לְהַצְּדִיק נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חַכְמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ...
גֵּרוֹ יֵאִיר וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

מִכְתָּבְךָ הָאָרֶךְ לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי, וְלִהְשִׁיבְךָ — יִקְצְרוּ הַמּוֹן יְרִיעוֹת.
חֲמַדַּת לְבָבִי! אֵל תְּדַאֵג, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּנִדְאֵי יַעֲזֹר לָךְ, וּבִקְרוֹב
מְאֹד יָבוֹא אִתְּךָ וַיִּקַּח אֶת הַסְּחוּרָה שְׁלָךְ...

אֲשֶׁר ג' עד בְּנַחֵל שלט

למען השם, אל תפל בְּדַעְתְּךָ, חס ושלום, חס ושלום, כי הנפילה בְּדַעְתּוֹ היא גְרוּעָה יותר מְכַל הַרְעוֹת שֶׁבְעוֹלָם, וזוהי דְרָךְ הַבְּעַל-דָּבָר — לְשֹׁבֵר וְלַהֲרִס אֶת הָאָדָם, עַד שִׁיְדַמָּה כִּי אֶפְסָה תִקְנֶה וּמְנוּס, חס ושלום, חס ושלום, אָבֵל רַבְנוּ ו"ל לְמַד אוֹתָנוּ, אֲשֶׁר אָסוּר לְהִתְיַאֵשׁ אֶפְלוּ בַּמַּצָּבִים הַכִּי קָשִׁים שֶׁבְעוֹלָם, וּבַפְּרָטִיּוֹת אִם אוֹחֲזִים בַּחֲרֵב הַתְּפִלָּה, בְּיָדָאֵי אָסוּר לְהַנִּיחַ אֶת מְקוּמוֹ. עֲשֵׂה זֹאת, אִיפּוּא, בְּנִי! וְרוּץ וְהִנָּצַל כַּצָּבִי, עַכְשָׁו תִּפְגַּס לְחֹדֶר שְׁאִין שָׁם בְּנִי-אָדָם, וְתִסַּפֵּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל פְּרָטֵי הַעֶסֶק שֶׁלָּךְ וְדַרְךְ הַסְּחוּרָה וְכו', וְאִיךָ וּמָה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת, וְתַעֲשֵׂה זֹאת בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעהוֹ, תִּסַּפֵּר זֹאת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז קוּה קוּיִתִּי, שֶׁבֶן יוֹם אוֹ יוֹמִים תִּרְאֶה נְסִים וְנִפְלְאוֹת, שְׂדוּד הַטֵּבַע; כִּי בֹא יְבוֹא הַסְּרָסוּר וַיִּקַּח אֶת סְחוּרְתְּךָ, וַיִּשְׁלַח אוֹתָהּ לְמִקּוֹם הַנִּצְרָף. הַעֲקֵר שְׁתֵּהִיָּה שִׁיחֲתֵךְ עִם אֲמַת, אֲשֶׁר אִז "יִבְקַע כַּשְׁחַר אוֹרֶךְ" (שְׁעִיָּה נח, ח), וַיֵּאִיר עֲלֶיךָ אוֹר אֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא (עֵין לְקוּטִי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָנִים: ט', קיב); אַךְ לְמַעַן טוֹבְתֵךְ הַנִּצְחִית סִפֵּר הַכֹּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז תִּרְאֶה מְחַר אוֹ יוֹם אַחַר זֶה, נְסִים וְנִפְלְאוֹת וְשְׂדוּד הַטֵּבַע לְגַמְרִי. וְאִם הָיוּ בְּנִי-אָדָם יוֹדְעִים מֵהִי תְּפִלָּה, וְאֵל אֵילוֹ טוֹבוֹת יְכוּלִים לְהַגִּיעַ בְּרוּחָנִיּוֹת וּבַגְּשָׁמִיּוֹת, לֹא הָיוּ מִפְּסִיקִים מִלְּהִתְפַּלֵּל, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא הַיָּד עֵקֶר הַנִּצְחוֹן שֶׁל הַקְּדוּשָׁה; אֲשֶׁרִי שִׁיאֲחֹז בָּהּ, וְאִז טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְכָא.

...הדורש שלומך...

תאמר להאברהם ... גרו יאיר, שלא תהיה לו חלישות הדעת כלל, כי כן היה אצל מוהרנ"ת ז"ל, שעבר עליו מה שעבר וכו'. ופעם אחת נכנס אצלו הירש בער, וספר לו ספור. ותמצית הספור, כי בכל דור ודור רק אחוזי הכי קטן יודע מהאמת. ועל-פן מה ולמה לך לפל בְּדַעְתְּךָ, ומכל שכן להתפעל?! כך הולך בדור שבשקור מטפסים עצמם, מכל שכן כשהשקר עושה כל מיני הבלים וחננות של שקר, אז כל אחד מתאחז בזה וכו', ודו"ק.

הַעֲקֵר לְמַסַּר אֶת נַפְשׁוֹ וְאֶת לִבּוֹ וְאֶת מְאֹדוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיִוְתֵר מִזֶּה אֵין רְאוּי אֶפְלוּ לַחֲשֹׁב.

ג' עה.

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר שׁוֹפְטִים ה'תשל"ט.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵיד נַפְשִׁי, וְחֵיק וְחֵסִיד, נֵר לְהַצְדִּיק נַחֵל נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ ... נֵרו יֵאִיר.

מִכְתָּבְךָ עִם הַמַּעֲוֹת לְהַדְפָּסָה — לְנִכּוֹן קִבְלָתִי, וְכֵן אֶמְרָתִי הַתּוֹרָה בְּלִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רטו, וְאֶמְרָתִי הַתְּפִלָּה עָלֶיךָ מִלִּקוּטֵי־תְּפִלוֹת, הַמְדַבֵּרֶת מִפְדִּיּוֹנוֹת וְהַמְתַקֶּת הַדִּינִים, וְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִנוּ, וְיִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלָמָה לְזוּגְתְךָ, בְּזִכּוֹת הַצְדָקָה שֶׁנִּתְּתָ לְמַעַן הַפְּצַת דַּעַת רַבְּנֵנוּ ז"ל, שֶׁהוּא אוֹר הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה; כִּי רַבְּנֵנוּ ז"ל מְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלוּי רַב כְּזֶה, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הַגְּרוּעַ שֶׁבְּגְרוּעִים, גַּם־כֵּן יְכוּל לְהֵאִיר עַל נַפְשׁוֹ הָאֶרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא; כִּי הַצְדִּיק הָאֲמֵת זָכָה לַעֲלוֹת לְמִקְוֵם שְׁעָלָה בְּרַעְיוֹן דְרַעְוִין, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא (עֵין לִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ד'), וְהוּא מְמַשֵּׁיךְ אֶת הַהֶאֱרָה וְהַשְׁגָּה הַזֹּאת אֶל מְקַרְבָיו, כִּי מִשָּׁה הוּא בְּחִינַת אֵין, וְדוֹרוֹ הַדְּבוּקִים אֵלָיו, רְאוּי לָהֶם לְדַעַת, הֵינּוּ לְהֵאִיר לְדַעַת בְּחִינַת אֵין סוּף, בְּחִינַת רַעְיוֹן דְרַעְוִין, רַצוֹן שֶׁבְּרַצוֹנוֹת, עַד שְׁגַם עָלֵיהֶם תְּמַשֵּׁךְ עֲרִבוֹת, נַעֲיֵמוֹת, יְדִידוֹת אוֹר זֵיו וְחִיּוֹת שֶׁפַע אֱלֹקֵי. וְהַעֲקֵר יְכוּלִים לְזָכוֹת לְזֶה בְּשַׁעַה שֶׁמְרַגְּלִים עֲצָמָם לְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִילִים בָּה, וּמְסַפְּרִים לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל לְבוֹ בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ עִם רַעְהוּ; כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה מְמַשִּׁיכִים עַל עֲצָמָם עַת רַצוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים סט, יד): "וַאֲנִי תְּפִלָּתִי לְךָ ה' עַת רַצוֹן עֲנֵנִי בְּאֲמַת יִשְׁעֶךָ"; כִּי עַל־יְדֵי תְּפִלָּה נַעֲשֶׂה עַת רַצוֹן, וּמְכַל שְׁכֵן וְכֹל שְׁכֵן כְּשֶׁתְּפִלָּתוֹ וְשִׁיחָתוֹ הִיא בְּאֲמַת (עֵין לִקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק

אֲשֶׁר ג' עה בְּנַחֵל שְׁמָא

א', סימנים: ט', קיב), אֲשֶׁר אֶז נִבְקָעִים כָּל הַמְחִיצוֹת וְהַמְסַכִּים אֲשֶׁר מִסְתִּירִים מִמֶּנּוּ עֲרֻבוֹת נַעַם אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר מְאִירָה בְּכָל הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הָאִירָה מִכְּבֹדוֹ" וְגו'.

חֲמֻדַּת לְבָבִי! יְמֵי אֱלוֹל הַקְּדוּשִׁים מִמְשֻׁמְשִׁים וּבָאִים, אֲשֶׁר הֵם יְמֵי הַרְחָמִים וְהַסְּלִיחוֹת, עַל-כֵּן חֲזוֹק וְאֶמֶץ מְאֹד מְאֹד, וְאֵל תִּפְּל בְּדַעְתְּךָ כָּלֵל יִהְיֶה אִיךָ שִׁיְהִיָּה, וְתִרְאֶה לְהַפְּךָ הַכֹּל לְטוֹבָה, הֵינּוּ לְשִׁמְחָה, כִּי מִכָּל מִינֵי מְרִירוֹת וְהִרְפָּתָקָאוֹת וְיִסּוּרִים וּבִלְבוּלִים, צְרִיכִים לְבָרַח רַק אֶל הַשִּׁמְחָה, כִּי צְרִיךְ לְהַפְּךָ אֶת הַיְגוֹן וְהָאֲנָחָה אֶל תוֹף הַשִּׁמְחָה (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן כג); וְעַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיְקָר! רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת אִיךָ וְרַק בְּשִׁמְחָה, כִּי עַל-יְדֵי שִׁמְחָה הָאָדָם בְּעוֹלָם הַחַרוֹת, וְנִתְרַחֵב מִחוּ וְדַעְתּוֹ (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן י'); וְאָמְרוּ בְּזֵהַר הַקְּדוּשׁ (תְּצַוֶּה קַפּוּד) עַל הַפְּסִיק (תְּהִלִּים ק, ב): "עֲבֹדוּ אֶת ה' בְּשִׁמְחָה" — חֲדוּהָ דִבְרַי נֶשׁ מְשִׁיךְ לְגַבִּיָּה חֲדוּהָ אַחְרָא עֲלָאָה [כְּזֶה שֶׁהָאָדָם שִׁמַּח, מִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ שִׁמְחָה עֲלָאָה, שִׁמְחָה רוּחָנִית].

וְצְרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֶהוּבִי, אַחֲרֵי! כִּי הַשִּׁמְחָה הִיא הַעֲבוּדָה הַכִּי קָשָׁה בְּעוֹלָם — הֵן מִצַּד שֶׁהָאָדָם טַבְּעוֹ מוֹשְׁכּוֹ אֶל הַעֲצָבוֹן, כִּי יִסּוּדוֹ מִכַּח הַעֲפָר (עֵינִי לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפ"ט), וְהֵן מִצַּד הַהִרְפָּתָקָאוֹת וְהִרְיָדוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שֶׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד כְּפִי שֶׁרֶשׁ נִשְׁמַתוֹ; וְעַל-כֵּן עֲשֵׂה מֵה שֶׁתַּעֲשֶׂה רַק לְהַרְחִיב דַּעְתְּךָ, וְתִהְיֶה תְּמִיד רַק שִׁמַּח, וְאִין לָךְ עוֹד דְּבַר הַמְּרַחֵב אֶת הַמַּחַ וְהַדַּעַת וְהַלֵּב כְּמוֹ שִׁמְחָה שֶׁל מִצְוָה, עַד שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יְרוּשְׁלָמִי סֵכָה, פָּרָק ה', הַלְכָה א'): אִין רוּחַ-הַקְּדוּשׁ שׁוֹרָה אֶלָּא עַל לֵב שִׁמַּח, עֵינִי שָׁם; וְכֵן הוּא בְּגִמְרָא (שְׁבַת ל:): אִין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה — לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת וְכוּ' אֶלָּא מִתּוֹךְ שִׁמְחָה שֶׁל מִצְוָה, עֵינִי שָׁם; וְרַבְּנּוּ ז"ל גְּלָה לָנוּ נִפְלְאוֹת, פְּלֵאֵי פְּלֵאוֹת (בְּלִקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ה'): אִם הָאָדָם עוֹשֶׂה אֶת הַמִּצְוֹת בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה, עַד שֶׁאֵינּוּ רוֹצֶה שׁוּם שְׂכָר עַל זֶה, אֲזִי מִמְשִׁיךְ שֶׁפַע גְּלוּי אוֹר הַשְּׂכִינָה עֲלָיו, עַד אֲשֶׁר מְרַגֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם הַבָּא בְּעוֹלָם הַזֶּה מִמֶּשׁ, עוֹלָמְךָ תִּרְאֶה בְּחַיִּיךָ, כִּי אֵינּוּ רוֹצֶה כְּבָר שׁוּם שְׂכָר, מִרַב גְּלוּי אוֹר וְחַיּוֹת שֶׁמְרַגֵּשׁ בְּעַשִׁית כָּל מִצְוָה בְּעֲצָמָה. וְכִבָּר

שמב אָשֶׁר ג' עה בַּנְחַל

אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מִדְרָשׁ תַּנְחוּמָא, פְּרַשְׁתַּת תּוֹרֵינָא): אָמַר הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא: אִם אַתֶּם מְשַׁמְרִים אֶת הַמְצֻוֹת וְתִשְׁמְחוּ בָהֶם, אֲנִי
מוֹסִיף לָכֶם שְׂמֵחָה, עֵינֵי שָׂם; עַל-כֵּן, יְדִידֵי הַיְקָר! עֲשֵׂה זֹאת,
וְתִהְיֶה הַכֹּל לְשִׂמְחָה עֲצוּמָה, יִהְיֶה אִיךָ שְׂיֵהִיָּה, וְעַל-יְדֵי הַשְׂמֵחָה
תּוּכַל לְפָרֵשׁ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב שִׂיחַתְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי תִכְףּ-וּמְיָד
כְּשֶׁאָדָם שְׂמַח, בְּנִקְלָלוֹ בְּיֹתֵר לְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, אָשֶׁר זֹהִי
הַמְדֻרְגָה הַכִּי גְדוּלָה — לְזִכּוֹת לְדַבֵּר עִם מַלְאָךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים.

וּלְמַעַן הַשֵּׁם לְטוֹבָתְךָ הַנּוֹצְחִית, רְאֵה לְהִיּוֹת עֲקָשָׁן גְּדוֹל עַל
עֲבוּדַת הַתְּפִלָּה וְהַשִּׁיחָה בִּינְךָ לְבֵין קוֹנֶךָ, וְיִהְיֶה חֲבִיב עֲלֶיךָ כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁאֲתָה מְדַבֵּר עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי לְמַעְלָה יִקָּר מְאֹד מְאֹד
כָּל דְּבוּר וְשִׁיחָה שֶׁאָדָם מְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ וּמִתְפַּלֵּל לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי
מִחֲמַת שֶׁהָעוֹלָם הַזֶּה וְהָאָדָם בְּתוֹכוֹ מְסַבֵּב בְּמַסְכִּים חֲשׂוּכִים כְּאֵלוֹ,
עַל-כֵּן קָשָׁה וְכָבֵד עֲלָיו לְחַזֵּר וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכִשְׁאָדָם מִתְגַּבֵּר
עַל כָּל הַמְּנִיעוֹת, וּמְדַבֵּר וּמְשִׁיחַ עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא מַעְלָה שֶׁעֲשׂוּעִים
גְּדוּלִים כְּאֵלוֹ, אָשֶׁר עֲדִין לֹא עָלוּ (עֵינֵי לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כה);
וְכִבֵּר מְבֹאֵר בְּאֵרִיכוֹת בְּדַבְרֵי מוֹהֲרָנִ"ת ז"ל (הַלְכוֹת רֵאשׁ חֹדֶשׁ, הַלְכָה
ה'), אָשֶׁר הָאֲרָבָעִים יוֹם מֵרֵאשׁ חֹדֶשׁ אֱלוֹל עַד יוֹם הַכַּפּוֹרִים בּוֹנִים
אֶת קוֹמַת הַתְּפִלָּה, שֶׁהוּא בְּנִין וְעֲלִית הַמַּלְכוּת, לְעֲשׂוֹתָהּ פְּרָצוּף
בְּפָנָי עֲצוּמָה; הֵינּוּ כִּי עַל-יְדֵי תְּפִלָּה מְמַלְיָכִים אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עָלֵינוּ
וְעַל כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי בְּזֵה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר וּמִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ,
הוּא מְגַלָּה וּמְפָרְסֵם אָשֶׁר מַלְכוּתוֹ כָּל מְשָׁלָה, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ
מְנַהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטֵי פְּרֻטִית; וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי תְּפִלָּה
— נִבְגִּית הַמַּלְכוּת, וְזֵה שֶׁמִּתְפַּלְלִים בְּיָמֵם הַנּוֹרְאִים הַרְבֵּה עַל
עֲלִית הַמַּלְכוּת: "וְתִמְלֹךְ אֲתָה ה' לְבַדְּךָ עַל כָּל מַעֲשֵׂיךָ" וְכו',
וְצוּעֵקִים הַמַּלְךְ" וְכו' וְכו', כִּי אָנוּ מְגַלִּים, אָשֶׁר אֵין עֲצָה אַחֲרֵת
— רַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ נָרִים וְנִגְבִּיָּה עֵינֵינוּ.

הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יֵאִיר עֵינֵינוּ בְּמֵאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְנוֹכָה לְקַבֵּל אֶת
הַיָּמִים הַקְדוּשִׁים הָאֵלוֹ בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה וּבְהַתְעוֹרְרוֹת גְּדוּלָה, וְנוֹכָה
לְהַתְפַּלֵּל יַחַד בַּקְּבוּץ הַקְדוּשׁ שְׁלָנוּ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, אָשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל

אֲשֶׁר ג' עה בְּנַחֵל שמג
אָמַר שְׂאִין לְמַעַלָּה מְזֵה. וְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִשְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְזוּגְתְּךָ,
וְתִזְכּוּ לְגִדְל אֶת בְּנֵיכֶם, וְלִרְאוֹת דּוֹר יִשְׂרָאֵל, וְתִרְוּוּ רַב נַחַת מֵהֶם.
הַדּוֹרֵשׁ שְׁלוֹמְךָ...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

* * *

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיַּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלָא הַזֶּה, וְהוּא כְּרִיךְ
כ', יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרִיךְ כ"א
לְהַגְדִּיל תּוֹרָה וְלְהַאֲדִירָה.
אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְּלִיחָה נָא.

❖ ❖ ❖

הַסְפֵּר הַקְדוּשׁ הַזֶּה נִדְפַס לְזִכְרוֹת

שְׁלֵמָה בֶּן שֵׁרָה

יִפֵּה בַת רַחֵל

וּיְלַדֶיהֶם: שֵׁרָה, רַחֵל, לֵאָה, אֵלִימֶלֶךְ, נַחֲמָן, אֲדֵל.

הַקְּבִ"ה יַעֲזוֹר שִׁיעֲלִיחוּ בְּגוֹיֵר, וְיִתְמִידוּ בְּתוֹהֲ"ק, וְיִהְיוּ בְּעָלֵי מְדוֹת טוֹבוֹת וִירֵ"שׁ טְהוֹרָה,
וְיִזְכּוּ לְפָרְנֶסָה בְּשַׁפַּע וּבִנְקֵל, וְלֵאֲרִיכוֹת יָמִים וְשָׁנִים טוֹבוֹת בְּכִרְיָאוֹת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף, וְלִנְחַת
מִכָּל יוֹצֵ"ח.

וּלְרְפוּאָת

רַחֵל בַּת מַסְעוּדָה

עֲלִיזָה בַת שֵׁרָה

תִּזְכְּנֶיהָ לְרְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וְהַגּוּף בְּתוֹשַׁח"י

בְּרַמ"ח אֵיבְרִיחֵן וּבְשַׁס"ה גִּידִיחֵן, וּבְכָל טִיפֵי דְמִיחֵן.

וְלַעֲיֵן

שְׁלוֹם בֶּן זוֹהָרָה ז"ל

שְׁלוֹם בֶּן תַּמָּר ז"ל

ולרפואת

יפה בת חנה

הקב"ה יעזור, שתזכה להצלחה ברו"ג, ולאריכות ימים ושנים טובות בבריאות הנפש והגוף, ולזרע של קיימא, בנים ובנות צדיקים וצדקניות בעבודת הבורא יתברך שמו.

ולזכות

יעקב בן שרה

הקב"ה יעזור, שיזכה לעלות ולהתעלות במעלות הקדושה, ולהבין את התורה לעומקה, ולאריכות אפים, ולבנים צדיקים, וילך תמיד בדרכי רביז"ל.

ולזכות

שרה בת חיה

כמוס בן עטו

חי ויקטור בן שרה

מאיר בן שרה

אלון בת שרה

דולב בן אלון

אושיק בן אלון

ים אוריאל בן יעקב

חנה בת גמרה וילדיה

הקב"ה יעזור, שיזכו להצלחה ברו"ג, ולפרנסה בשפע ובנקל, ולאריכות ימים ושנים טובות בבריאות הנפש והגוף, ולחזור בתשובה שלימה אליו יתברך.

תְּכֵן הָעֲנִינִים

חֵלֶק כ

ג פֶּתַח דְּבַר

ה הַקְדָּמָה

יא ב' תתפז

יְדַבֵּר מִנְחִיצוֹת מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת וּמִהַלְמוּד שֶׁל רַבְנוּ ז"ל, שֶׁהוּא בְרוּר הַמְדַמָּה, שֶׁבֶּא מִפְּגַם הַבְּרִית, וַיִּגְּהַ עֲנִין רִיצָה אַחַר הַשֶּׁקֶר שֶׁל בְּנֵי־אָדָם, וַיַּעֲוֹרֵר לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁזָה זְכוּף הַמְדַמָּה, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת מִדַּת הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה וְהַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּרְחִיק מִהִנְהִיגָה אַחַר בְּנֵי־אָדָם, שְׂאִין בָּהֶם כָּלוּם, חוּץ מִהַרְדִּיפָה אַחַר הַשְּׂרָרָה, וַיַּחֲזֵק לְדַבֵּר מֵאֱמוּנָה — יְסוּד תְּסִידוֹת בְּרִסְלָב, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד סִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל.

יד ב' תתפז

וַיַּחֲזֵק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיּוֹכִיחַ מְאֹד לְשֹׁמֵר עַל שְׁלוֹם־בַּיִת, וַיִּגְלֶה, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַפְטֹר מִהַמְּחֻשְׁבוֹת זְרוֹת הַמַּעֲלִימוֹת אֶת הָאוֹר הַגָּנוּז, כִּי אִם עַל־יְדֵי מִדַּת הַוִּתְרָנוּת, וַיְדַבֵּר מֵאֲפָסִיּוֹת חַיֵּי הָאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְלִכֵּן אָסוּר לוֹ לְמַרֵּר חַיָּיו בְּשִׁבִיל הַ"צְדָק" שֶׁלוֹ, כִּי אִם לְבָרַח אֶל ה' וְתוֹרָתוֹ וְהַדְּבוּר אֵלָיו, וַיִּרְחִיק מִדְּבוּרֵי אִסוּר, וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד חֲמֵשׁ רִש"י וְהַתְּרַגּוּם בְּכָל יוֹם.

טו ב' תתפח

וַיּוֹכִיחַ אַחַד, שֶׁהִתְבַּלְבַּל מְאֹד שֶׁיֵּצֵא לוֹ חֵדֶר בְּבֵיתוֹ שֶׁלֹּא כָּפִי שֶׁתִּכְנֶן, וַיַּחֲזִקוּ עַל הַהֶפְסֵד וְלִהְחִיּוֹת עֲצָמוֹ עִם נִקְדוֹת טוֹבוֹת, וְלְבָרַח מִגְּאוֹת, עַל־יְדֵי שֶׁהוֹלֵךְ שֶׁלֹּא כְּסֵדֶר, וַיַּחֲזֵק לְרִצּוֹת רַק רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִשְׂאֵף לְמִדּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת חִסְדֵי דְבָקוֹת ר'תַּמִּים.

טז ב' תתפט

יְדַבֵּר נוֹרְאוֹת מִמַּעֲלַת הָאֱמוּנָה וְשִׂמְחַת הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהַפְּלֶגֶת הַזּוֹכָה לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וַיִּגְלֶה הַקְדָּמָה נִפְלְאָה, לַעֲשׂוֹת אֶת הַנְּצָרָה תְּכֵף־וַיִּמְיָד, וַיַּחֲזֵק וַיַּעֲוֹרֵר עַל לְמוּד מִשְׁנֵיּוֹת.

תִּכְן הָעֲנִינִים

ב' תתצ יח

יעורר בחור על הליכה לישון מקדם, וידבר ממעלת קימת תצות או לפנות בקר ללמד ולעסק בעבודת השם, ויחזק לא להתבלבל משום דבר, ויעורר על למוד ספרי רבנו ז"ל, שעל-ידי-זה מפירים אותו ז"ל, וידבר מצנאת מוהרנ"ת ז"ל על ענין ההפצה, וירחיק מחלישות הדעת על העבר.

ב' תתצא כ

ידבר ממעלת מדת ההתחדשות, וממדרגת רבנו ז"ל בחדוש עצמו, ויעורר לעשות תמיד מתדוש התחלה חדשה, ויגלה שכל בני-אדם זה רק פי חושבים מן העבר, וידבר מנסיונות של בני-אדם בזה העולם, ושהעקר לזה הוא אמונה, וידבר מגלם שנעשה על-ידי ספר יצירה, בענין הצטרפות למנין עשרה, ויראה מקום שו"ת המדברים מזה, וידבר מגדל מעלת דבקות המחין בו יתברך, ויזרו לחדש חדושין, ולפרש על-פי דברי רבנו ז"ל חכמת הקבלה.

ב' תתצב כב

ידבר מענין חתן תורה וחתן בראשית שבשמחת תורה, ומנהג רבנו ז"ל ומוהרנ"ת ז"ל בזה, ושיחה מהרב הקדוש רבי פינחס מקוריץ זי"ע, ויעורר מאד על למוד "לקוטי-מוהר"ן", שעל ידו מפירים את רבנו ז"ל, ובפטריות על-ידי למוד ספרי תלמידו הקדוש מוהרנ"ת ז"ל "לקוטי-הלכות", שרק על ידו יכולים להבין את רבנו ז"ל, ויגלה קצת ממדרגת מוהרנ"ת ז"ל.

ב' תתצג כג

יגלה מעלת הזוכה ללמד בספרי רבנו ז"ל, וידבר מענין "הסתכלות בהשכל של כל דבר", ויעורר מאד על שמירת העינים, שעל-ידי-זה זוכים לפרנסה בשפע, ויבאר על-פי זה פסוק בתהלים, ויחזק על תפלה.

ב' תתצד כה

יגלה מעלת המרגיל את עצמו להיות בשמחה, ויעורר לשפף לבו אליו יתברך.

ב' תתצה כה

ידבר מהשגחתו יתברך הפרטי פרטית, ויעורר להיות עקשן גדול על רחמים ותחנונים, אף לא לבוא בדרך של קבע ויגלה, ויזהיר מדיקת השעה, ויעורר מאד על שיחה בינו לבין קונו בהתבודדות, ויחזק על נקדת השמחה, שעל-ידי-זה מורה שיש לו אמונה, ולהפך — להפך,

תִּכְן הָעֲנִינִים

שמו

חס ושלום, ויגלה מהות ענין "דין ומשפט", ויחזק על-פי זה.

כז **ב' תתצו**

יעורר בחור אחד על שמירת השנה, שלולא זה הכל יתבלבל אצלו, ויספר מהרבי רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע ומהנהגת אנשי שלומנו בענין קימת חצות.

כח **ב' תתצו**

יורה דעה לאחד שרוצה לברך ביחידות ולא להמתין על המסבין שגורמין לו בטול תורה בשחית סעדתם, ויזהיר מוכוחים, ויעורר להחזיק במדת השלום.

כט **ב' תתצו**

ידבר ממעלת קבלת הבזיונות באהבה מאת עני הפנים שבדור, ויגלה שפשטין אחד מסגל לדבר עם זולתו אין זה שלום, והוא חיה בדמות אדם, וידבר נוראות מענין התבוננות על מה שיכולים לזכות על-ידי עסקי התכלית הנצחית, הדבקות והדבור אליו יתברך, ולדבר עם בני-אדם ממנו יתברך, ויחזק לא להתבלבל מאף אחד, רק לעסק בשעורין כסדרן, וקיום המצוות בשמחה, והתקרבות לרבנו ז"ל על-ידי למוד ספריו בהתמדה.

לא **ב' תתצו**

ידבר מגדלת מעלת מצות כבוד אב ואם, ואף פשהם מונעים להתקרב אל רבנו ז"ל, אף על-ידי שיכבדם כראוי, יתפכו לגמרי לטובה, כמו שהיה אצל מוהרנ"ת ז"ל.

לב **ב' תתק**

יבאר האם מצות נשיאת פנים היא דאורייתא או דרבנן, ויעתיק מספרי הנעב"ץ על זה, ויעתיק כמה שיחות נפלאות השיכות לכהנים בענין ההשתטחות על ציון רבנו ז"ל, ויעורר על קיום מצות נשיאת פנים בשמחה, ולהתבודד ולהיות טוב עין, אשר הוא יברך.

לד **ב' תתקא**

ידבר מצדק ומשפט שמנהיג בהם הקדוש-ברוך-הוא את עולמו, ורצון השם יתברך לפשפש במעשים, וענין "שוא תשועת אדם", ומענין היחודים ושללא להשבר משום דבר שבעולם, ולעזוב עסק הבריות ולהסתכל על חיות אלקות, ולשמת ברבנו ז"ל, ולהתמיד בספריו הקדושים, ולברח מליצנים, ולומר על כל תורה התפלה, ולהוציא

רצונות וכסופים בפה, ולעסק בלמוד חמש ומשניות.

ב' תתקב לו

ידבר מענין השבת אבדה לבעלים, ויגלה שעקר האבדה מוצאים אצל הצדיק, ויעורר על-פי זה לנסע אל ציון רבנו ז"ל באומן, ויגלה שעל-ידי החטאים מאבדים הרבה, ואפשר למצא הפל על-ידי התקרבות לרבנו ז"ל.

ב' תתקג לז

ידבר ממעלת מדת הכרת הטוב ומגדל הדחיה של זה שכופר בטובה שעשו לו, ויוציא למוד מענין אדם הראשון ואשתו.

ב' תתקד לח

ידבר ממעלת מדת התמימות והפשיטות, שהן יסוד דעתו של רבנו ז"ל, שהיא התבודדות, וגם ענין התפלות הקבועות בכונה הוא על-ידי תמימות דיקא, ויעורר לקיים כל עצה של רבנו ז"ל, ובפרט ענין "חצות", ויארץ במעלת ענין חצות, ויעורר על ברכות בכונה וקריאת שמע שעל המטה בתמימות, ויזכיר דבור מהבעל-שם-טוב על הפגמים במחשבה, דבור ומעשה, שעל-ידי-זה סובל מילדיו, מאשתו ומבני-אדם, ויחזק על זה ועל למוד "לקוטי-מוהר"ן", ו"לקוטי-תפלות".

ב' תתקה מב

יגלה שאין עוד צדקה כמו הצדקה להדפסת ספרי הצדיק האמת, שהיא תקון הברית.

ב' תתקו מג

ידבר מענין סדר-דרך-הלמוד והתבודדות, ויגלה שכל שאדם הולך יותר בגדלות, כך הנפילה שלו גדולה יותר, ויגלה על-פי זה מדרגת דוד המלך — מלך ועני, ויזכיר שיחת ר' אברהם בר' נחמן ז"ל, מה שהתבטא על העיר טשערין בעת מלחמת העולם הראשונה, ויזכיר שפך מתהווה כעת עם מדינות ארצות-הברית, שהגדלות שלהן בעברן.

ב' תתקי מה

ידבר ממעלת המרגיל את עצמו לדבר אליו ותברך, שזה בא על-ידי אמונה, ויעורר על קיום הקונטרס "סדר-דרך הלמוד" כפשוטו, ויגלה נוראות נפלאות ממעלת התפלה.

ב' תתקיח מו

ידבר ממעלת הפצת הספר הקדוש "אריך אפים", ויגלה מעלת הזוכה

תִּכְן הָעֲנִינִים

שמט

להיות בונה "היכל-הקדש" לעסק בקרוב רחוקים, ויעורר על התמדה בתורה, במשניות ובלקוטי-תפלות, ויעורר מאד לחבר ספרים רבים של התחזקות, ובפרט שלכדו יודע שפונתו לשמים.

מז ב' תתקט

יחזק במדת השמחה, שעל-ידה עוברים על כל הנסיונות, ועקרה — שמחת יהדותנו ושמחת ידיעתנו מרבנו ו"ל. והעקר — על-ידי תפלה, שעל-ידי-זה נעשה 'בן אמונה', ויחזק לדבק את עצמו בו יתברך, שעל-ידי-זה נכלל בשלמות, ולהפך — נופל ועובר עליו מה שעובר.

מט ב' תתקי

יגלה מעלת השופך שיחות לפני הכתל המערבי בהתבודדות ובעשיה מתורות תפלות, וממעלת המסים בכל שבוע ספר תהלים.

נ ב' תתקיא

יאחל לנמען שיזכה להתקרב להשם יתברך ולהרבות בתורה ובתפלה.

נ ב' תתקיב

ידבר ממעלת ההפצה, ויגלה מעלת ההתמדה בספרי רבנו ו"ל ומסדר-דרך הלמוד בכלליות.

נא ב' תתקיג

יביע את שמחת ההתקרבות לרבנו ו"ל, ויעורר על ההתמדה בספריו ו"ל ובשאר שעורים בתורה הקדושה, על-ידי סדר-דרך-הלמוד.

נא ב' תתקיד

יעורר להתקרב באמת לצדיק, ולבטל דעתו פנגדו, ויחזק על התמדה בתורה כסדרן ועל התבודדות.

נב ב' תתקטו

ידבר נוראות נפלאות מההתגלות של רבנו ו"ל בענין "ועכשו", לעשות תמיד התחלה חדשה, ויעורר להשליך כל ההבל ולהתחדש על-ידי התבודדות ושיחה בינו לבין קונו.

נג ב' תתקטז

יגלה נוראות נפלאות מסוד המחלקת שבין הצדיקים על-פי דברי רבנו ו"ל, שהוא — לגרש את מי שאינו ראוי, שפגם, חס ושלום בפגם הברית, ויסיביר על-פי דברי מוהרנ"ת ו"ל ענין זה, ויעורר שלא להתבלבל מהמחלקת על ענין רבנו ו"ל, ויחבר תפלה נוראה על זה,

תְּכַן הָעֲנִינִים

וְיוֹכִיחַ שְׁעָרַי הַקְּנָאָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַל הָעֲתוּנִים הָרָעִים, שְׂיוּצָאִים בְּכָל יוֹם, שְׁעֲלֵיהֶם נֹאמֵר דִּיקָא שְׂאֲנִי דְמִשְׂכִּי וְלֹא חֵס וְשְׁלוֹם וְכוּ', וּבִפְרָט שְׂהָאֲדַמּוּר מְלַעְלוֹב זי"ע, שֶׁהוּא רַבּוּ שֶׁל הַנְּמַעַן, לְהוֹט מְאֹד אַחֲרֵי רַבּוּנוּ ז"ל בְּאֵמוּנָה אֲמִתִּית, וַיַּעֲזֹר לְצִיּוֹנוֹ וְלֹא אֶת הַפְּגוּמִים.

ב' תתק"ז נה
 יגְלֶה מִי ה' בְּרִסְלָבֵר חֲסִידִים' הָאֲמִתִּים, הַמְקַיְמִים עֲצוֹת רַבּוּנוּ ז"ל, שְׂבִינֵיהֶם אֵין שׁוּם מַחְלָקַת שְׂבַעוֹלָם.

ב' תתק"ח נו
 יַעֲזֹר עַל לְמוּד גְּמָרָא וְעַסְק בְּתַפְלָה בְּכוּנָה, וְאַסְפַּת צְדָקָה, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן נְסִיעָה לְצִיּוֹן רַבּוּנוּ ז"ל.

ב' תתקיט נז
 יגְלֶה, שֶׁהָעֵקֶר הוּא אֵמוּנָה פְּשוּטָה, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפְתַּח הַפֶּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרַךְ.

ב' תתקכ נח
 יִחְזַק מְאֹד מְאֹד בְּשִׁפְתַי הָאִי־יֵשׁ אֶחָד שְׁעֵבֵר עָלָיו מְאֹד, שְׂיַדַּע שְׂכַל דְּבוּר שְׂמַדְבֵּר אֵלָיו יְתַבְרַךְ — נִשְׁמַע בְּהִיכְלוֹת הָעֲלִיּוֹנִים, וַיְדַבֵּר מֵעַנְיָן הַהִמְתָּנָה וְהַחֲכוּי שְׂלַמְדָּנוּ רַבּוּנוּ ז"ל, וַיַּעֲזֹר לְהַפִּיץ אֶת אוֹר רַבּוּנוּ ז"ל, וְלַצֶּעֶק הַרְבֵּה בְּמִקוּמוֹת הַקְּדוּשִׁים, וַיְדַבֵּר מִהַעֲבוּדָה הַגְּדוּלָה שְׂנַפְלָה עָלֵינוּ כְּעַת בְּעוֹלָם.

ב' תתקכא ס
 יגְלֶה מֵעֵלַת מִדַּת הָאֵמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְיוֹכִיחַ, שְׂלֹא לְפַעַל פְּעֻלוֹת שְׂיִתְפָּרְסֵם, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּרִצּוֹנוֹ יְתַבְרַךְ. וְעַנְיָן זֶה הוּא שְׂטוּת וְהִבְלָל, וַיַּעֲזֹר עַל זֶה.

ב' תתקכב ס
 יְדַבֵּר מֵעַנְיָן לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרַךְ, וּמֵעַנְיָן "בְּכָל דְּרִיכִיךְ דְּעָהוּ", וַיַּעֲתִיק קְטַע מִמְדְּרַשׁ "שׁוֹחֵר טוֹב" — שְׂאֵין בְּלַעֲדֵיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וַיַּעֲזֹר לְהַכִּיֵּן לְעֲצָמוֹ אַרְוַחוֹת מִהַמְזוֹן הַרוֹחֲנִי, לְאַכֵּל תּוֹרָה וְלִשְׁתּוֹת תְּפִלָּה, שְׂזָהוּ הַמְזוֹן הַנִּצְחִי וְהַמְּלַבּוּשֵׁי מִצּוּוֹת, שֶׁהִיא הַסְּחוּרָה הַנִּצְחִית לְהַצְלִיחַ בָּהּ לְעַד, וַיִּסְפֹּר סְפוּר נְפִלָא מְאֹד מְאֻשֵׁי שְׂלוֹמְנוּ: ר' חַיִּים לֵיב מֵטַעֲפִלִּיק, אֵיךְ לֹא הִטְעָה עֲצָמוֹ, וְאַחַז הֵיטֵב בְּחַיֵּי נִצְחֵי.

ב' תתקכג סג
 יַעֲזֹר עַל הַלְמוּד בְּסַפְרֵי רַבּוּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר עַל מִדַּת הַתְּמִימוֹת וְהַפְּשִׁיטוֹת,

תִּכְן הַעֲנִינִים

שנא

ובפֶּרֶט בְּעֵינַי חַצוֹת, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת אַמְיַרְתָּה וְחַיּוּבָה לְאִישׁ הַכָּשֶׁר.

ב' תתקכד סד

יִתֵּן עֲצוֹת נְכוֹנוֹת עַל־פִּי סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לְהַפְקֵד בְּזֶרַע שֶׁל קִימָא, וַיַּעוֹרֵר עַל תְּפִלָּה לְזֶה, וַיִּדְבֵּר מִמְשָׁלוֹת הַסְּפָרִים.

ב' תתקכה סה

יִחִזַּק בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה וּלְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּלִשׁוֹן שְׂרָגִיל בָּה, וַיַּעוֹרֵר לְעֵשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִשְׁפֹּט אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וְלִבְרַח מִדְּבָרִים בְּטָלִים, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה יוֹרֵד לְגִלוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת, וְעָקַר הַתְּקוּן — לְלַמֵּד תּוֹרָה, אִף שְׂצַר וְדוּחַק לְאָדָם.

ב' תתקכו סו

יִחִזַּק אֶחָד שְׂזָכָה לְהַתְּוַדַּע מִרַבְּנוּ ז"ל — בְּעִבּוּדוֹת הַעֲקָרִיּוֹת בַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב: הַתְּבוּדוֹת וְסִדְר־הַלְמוּד, וַיִּגְלֶה רְמִזִּים וְצְרוּפִים נִפְלְאִים בְּפֶרוּשׁ מְאֹמֶר הַחֶכֶם עַל הַחֲכָמִים, אֲשֶׁר בְּמִדַּת חֲכָמָתָם זוֹכִים לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּלְשֵׁם טוֹב.

ב' תתקכז סז

יִדְבֵּר נוֹרְאוֹת מִמַּעֲלַת מִדַּת הַהִתְחַזְּקוֹת כְּנֶגֶד רַבּוּי הַהִרְפָּתָקָאוֹת שְׁעוֹבָרוֹת עַל כָּל אֶחָד, וּבִפְרֶט מִי שְׂרוּצָה לְעַבֵּד אֶת ה', עֲלֵיו מִתְגַּבְּרִים הַבְּלוּלִים בְּיוֹתֵר, וַיַּעוֹרֵר אֶת מִי שֵׁישׁ לוֹ כַּחוֹת, שְׂמַחֵיב לְקָרֵב בְּגִי הַנְּעוּרִים לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, וְלִבְנוֹת "הֵיכַל הַקִּדְּשִׁי", וְלִבְרַח מִוְכוּחִים, וְלַעֲסֹק רַק עִם תְּמִימִים, וַיֶּאֱרִיךְ מְאֹד מְאֹד עַל הַחַיִּיב לְעוֹרֵר הַבְּחוּרִים שְׂנַפְגָּמוֹ בְּרַבּוּי הָאֲמִירָה דִּיקָא בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבִפְרֶט בְּמִשְׁנֵיּוֹת, שְׂרַק עַל־יְדֵי־זֶה יוֹכְלוּ לְהַכְּנִס לְשַׁעְרֵי הַתּוֹרָה, וְלַצֵּאת מִמְּצוּדַת הַיֶּצֶר הַבוֹעֵר בְּהֵם, וַיִּמְשִׁיל עַל זֶה מְשַׁל נְאֻה, וַיִּסְפֵּר סִפּוּר נוֹרָא עִם בְּחוּר, אִיךְ שֶׁהֲצִלִּיחַ עַל־יְדֵי־זֶה, וַיִּדְבֵּר מִעֵינַי חַצוֹת יְחוּדִים קְדוּשִׁים.

ב' תתקכח עא

יִדְבֵּר מִהַתְּמַדַּת הַדְּבוּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְהַתְּמַדַּת הַלְמוּד וּבִפְרֶט בְּמִשְׁנֵיּוֹת.

ב' תתקכט עב

יַעוֹרֵר לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד לְבְרַח מִכָּל מִינֵי לְצִים, וְלִבְרַח אֶל הַכֶּתֶל הַמַּעֲרָבִי, וַיִּדְבֵּר מִעֵינַי הַתְּבוּדוֹת, וַיַּעוֹרֵר עַל הַתְּמַדָּה בְּכָל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּחִזַּק לְבָלוֹת כָּל יוֹם בְּטוֹב אֲמִתִּי וְנִצָּחִי.

ב' תתקל עג

יִדְבֵּר מִבְּטוּל הַפְּחָדִים מִבְּנֵי־אָדָם, וְשֶׁפֶל אֶחָד יַעֲשֶׂה לְפִי נִקְדָּתוֹ הַטּוֹבָה,

והכל בהשגחה פּרטיית מִמְּנוּ יתְּבַרֵךְ, וְלַעֲבֹר עַל כָּל הַבְּזִיוֹנוֹת בְּאַהֲבָה, וְלִדְבַר אֱלֹו יתְּבַרֵךְ, וְלַהֲתוֹעֵד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ב' תתקלא עד

יִסְפָּר מֵהַדְּבוּרִים הַנּוֹרְאִים שֶׁנִּדְּבָרוּ בְּשִׁבְת־קֹדֶשׁ בְּלִילָה וּבִבְקָר וּבִסְעָדָה שְׁלִישִׁית, וַיִּחְזַק לַהֲתוֹעֵד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב" בְּכָל מְקוֹמוֹת מוֹשְׁבוֹתֵיהֶם, וַיִּחְזַק אֶת הַנִּמְעָן שֶׁקִּפֵּץ לְחוּב בְּעֵבוּר עֶסְקֵי רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁלֹּא יִשְׁבֵּר מִכָּף, שְׂוָה יוֹתֵר טוֹב מִחוּב בְּעֵבוּר מִחֵלָה, רַחֲמָנָא לְצַלָן, וַיִּגְלֶה שֶׁעָקֵר הַעֲצָה הִיא תְּפִלָּה, וַיִּדְּבַר נוֹרְאוֹת נִפְלְאוֹת מֵאַמוֹנָה בּוּ יתְּבַרֵךְ, שֶׁעַל־יְדִיָּוָה מְבֹטְלִין כָּל מִינֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת מִבְּנֵי־אַדָּם; אֲשֶׁרֵי הַחֹזֵר עַל לְמוּד הָאַמוֹנָה בְּכָל יוֹם!

ב' תתקלב עו

יְדַבֵּר מִתְּכַת נח, שֶׁהִיא עֲנִין הַתְּפִלָּה וְהַהֲתַבּוּדוֹת, וּמַעֲנִין קִנְיָה וְשִׁלָּא לְרֹדֵף אַחֲרֵי בְּנֵי־אַדָּם, וַיִּגְלֶה עֲנִין נִפְלָא בְּסֹדֵר נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אִיף שֶׁהֵם צוֹמְחִים עֲנָפִים עֲנָפִים כְּאֵילָן, וְהַמְשָׁמְעוֹת שֶׁל זֶה.

ב' תתקלג עז

יְעוֹרֵר מֵאֵד מֵאֵד עַל קְבִיעוֹת עֲצוּמָה בְּכָל סְפָרֵי וְשִׁיחוֹת רַבְּנוּ ו"ל וְסְפָרֵי מוֹהַרְנ"ת ו"ל, שֶׁעַל־יְדִיָּוָה כָּבֵר לֹא יִצְטָרֵף לְאַחֲרִים. וַיִּגְלֶה שֶׁעָקֵר הַהֲתַחַזְקוֹת הִיא רַק עַל־יְדֵי הַדְּבִקוֹת בְּהֶשֶׁם יתְּבַרֵךְ, וַיְבָאֵר שֶׁעָקֵר הַדְּבוּר עִם אַחֲרִים צָרִיף לְהִיּוֹת רַק דְּבוּרֵי אָמוּנָה.

ב' תתקלד עט

יְדַבֵּר דְּבוּרִים נִפְלְאִים וּמִתְקִים מִגְדֵּל הַעֲרֻבוֹת הַשׁוֹרָה בְּיוֹם שִׁבְת־קֹדֶשׁ, וַיּוֹרֶה בַּפְּרָטֵי פְּרָטִיּוֹת סֹדֵר הַנְּהַגָּה אִיף לְהַעֲבִיר אֶת הַשִּׁבְת־קֹדֶשׁ בִּישׁוּב הַדַּעַת וּבְשִׁמְחָה וּבְהַתְּעוֹרְרוֹת וְכִסּוּפִין עֲלִיּוֹנִים אֶל אֵל חַי.

ב' תתקלה פא

יִגְלֶה, שֶׁעַל־יְדֵי הַהוֹדָאָה לְהֶשֶׁם יתְּבַרֵךְ, שֶׁזָּכְנוּ לִידַע מִרַבְּנוּ ו"ל, נִקְבַּל מִמְּנוּ ו"ל, וַיְעוֹרֵר לְקַבֵּעַ עֲצָמוֹ בְּקְבִיעוֹת בְּלְמוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, וְלַחֲדָשׁ בָּהֶם חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, וַיִּדְּבַר מִגְדֵּלֵת רַבְּנוּ ו"ל, וַיְבָאֵר מֵהִי דַעַת הָאַמֶּת וְהָאַמוֹנָה.

ב' תתקלו פב

יְדַבֵּר שְׂאִין צָרִף לְהַכִּין אֶת הַדְּבוּר כְּשִׁמְתוֹעֲדִים כְּמָה יֵרָאֵי ה' לְהַדְּבַר, וַיִּזְאַרֵף לְדַבֵּר מִהַרְוֹחַ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה בְּרוּחָנִיּוֹת, שְׂאִין לְשַׁעַר, וּבַפְּרָט סִיּוּם מְסֻכָּמָא — יְרוּשַׁת עוֹלָם אֶחָד וְכו', וַיִּדְּבַר מַעֲנִין קָרֵן וְזָכוֹת בְּעוֹלָם

תַּכְן הַעֲנִינִים

שנג

הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא וְקִיּוּם הַמַּצּוֹת, וּמַעֲנִין זְכוּת הַרְבִּים, וּמַמְעֵלַת בְּנֵי־
עִיר בְּאַרְץ הַקִּדְשׁ, וַיִּזְרֹו לְהִיּוֹת לְעִזּוֹר לְאַחַד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂרוּצָה
לְהַחְיֹת הַרִּיסוֹת עִיר צָפַת, וְלִבְנוֹת שָׁם שְׁכוּן עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל.

ב' תתקלוז פד

יִגְלֶה מַעֲלַת וְחַיּוֹת עֶסֶק הַתּוֹרָה, שֶׁמַּצֵּלֶת מִיִּסּוּרִים בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת,
וַיִּרְבֶּה לְעוֹרֵר עַל חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, מֵהַ שֵׁיכּוֹל לְחֲדָשׁ, וְצָרִיף לְשִׁמְחָה
וּלְהֶאֱמִין בַּחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, וַיִּאֲרִיף לְבָאֵר מַעֲלַת עֲנָן זֶה, וַיַּחֲזֵק לְשִׁמְחָה
נַפְשׁוֹ עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה "אַזְמַרְהָ", שֶׁזֶּהוּ הַעֲקָר, וַיִּזְרֹו לְרָשָׁם בַּסֵּפֶר הַנְּהַגוֹת
וּדְבוּרֵי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ב' תתקלה פז

יּוֹכִיחַ מְאֹד אֶחָד שֶׁפָּרַסָם מוֹדְעוֹת בְּדַבָּר מִשְׁלוֹחַ סִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאַיִנוּ
עוֹמֵד בְּהַבְטַחְתּוֹ, שֶׁזֶּהוּ חֲלוּל הַשֵּׁם, וַיִּתְּרָה בּוֹ לְחִזּוֹר מִסּוּרוֹ הָרַע, לְעַמֵּד
בַּסֵּדֶר הַעֲנִינִים כְּרְאוּי.

ב' תתקלט פח

יִגְלֶה גְדֹל הַחַיּוֹת לְהַתְּעוֹד בְּכָל פַּעַם עִם אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיִּבְאֵר מֵהוּת
עֲנָן 'אוֹרֵא דְאַרְץ יִשְׂרָאֵל מִחֲפִי"ם', וַיְדַבֵּר מִסּוּד הָאֱמוּנָה וְהַמְּלַכַת ה',
שֶׁהוּא לְמוֹד הַצְּדִיק הָאֱמֵת, הַלּוֹחֵם עִם קְלַפַּת הַמֶּן-עַמְלָק, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין
דְּבוּר עִם חֲבָרִים בְּיִשְׁבִּיבָה מִרַבְּנוּ ז"ל, וּמַמְצִיאַת הַזּוּג, וְהַפִּיכַת הַיְגוֹן
וְהָאֲנַחָה לְתוֹף שְׂמִחָה, וַיִּשׁוּעָה שְׁלֵמָה עַל-יְדֵי תַפְלָה.

ב' תתקמ צ

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיִּבְאֵר, שֶׁכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד,
הוּא רַק מִחֲמַת הַחֲסְרוֹן בְּאֱמוּנָה, שֶׁהוּא הַתְּקוּן עַל הַכֹּל. וַיַּעֲזֹר עַל
לְמוֹד כָּל חֲלָקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מִסֵּדֶר-דְּרָף-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁהָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הִיא מְרַפֶּאת כָּל מִינֵי עֲצָבִים שֶׁמֵּהם
סוֹכְלִים בְּנֵי-אָדָם, וְעַל-יְדֵי-זֶה בָּאִים לְשִׁלְמוֹת הַתַּפְּלָה וְהַתְּבוּדוֹת,
וַיִּגְלֶה גְלוּי נִפְלָא מִסּוּד נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵן נְדָמוֹת כְּעַלֵי עֲנִפֵי הָאֵילָן,
שֶׁמְקַבְּלִים יְנִיקָה מִעֲנָף מְסִים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן מֵה שֶׁיֵּף לְהַתְּבַלְבֵּל ? !
וַיַּחֲזֹר בְּקִצְרֵת הָאִמְ"ר, עַל הַדְּבוּרִים שֶׁנִּדְּבְּרוּ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ "חֲסִידֵי
בְּרַסְלָב", שֶׁכָּלֵם הָיוּ עַל קִטְבַּת הָאֱמוּנָה וְכוּ'.

ב' תתקמא צד

יַחֲזֹק אֶחָד, שֶׁעָבַר עָלָיו סָבֵל נוֹרָא בְּמִצַּב מִשְׁפַּחְתּוֹ, וַיִּגְלֶה לוֹ,
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַדִּים רְפוּאָה לְמַכָּה, וְעַל-כֵּן עָלָיו לְהַתְּחַזֵּק עֲדֵי
תְּבוּא יְשׁוּעָתוֹ הַמוֹכַנֵת לוֹ. וַיַּחֲזֹר עַל דְּבוּר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל בְּשֵׁם רַבְּנוּ ז"ל

מגדלת השם יתברך, ומצַעֲקָה אֱלֹו מֵהַבּוֹיֵן, ויִבְקֶשׁ לְהַתְּפַלֵּל בְּעֵדוֹ
בְּמִקוֹמוֹת הַקְּדוֹשִׁים.

ב' תתקמב צה

יְדַבֵּר מִקְדָּשֶׁת וּסְגֻלַּת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשָׁה, וּמִזְכוֹת שְׁפִיכַת הַלֵּב לְיָד
הַכֹּתֵל הַמְּעֲרָבִי הַמְּסֻגָּל לִישׁוּעָה בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וַיִּחְזַק עַל
שְׁעוֹבָרִים צְרוֹת עַל כָּל אֶחָד, וְהֵעֱקָר — לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנִין
חֹדֶשׁ אֶדָר, שְׁמִצְנָה לְהַרְבוֹת בּוֹ בְּשִׁמְחָה, וּמִזְכוֹת שְׁמוּשׁ רַבְּנוּ ז"ל
הַרְחֵמֵן, שִׁזּוֹ מִחֵית עֲמֶלֶק בְּאֵמֶת, וּמִהַפְּצַת הַסֶּפֶר הַקְּדוֹשׁ "אֶרֶךְ אֲפִים".

ב' תתקמג צז

יְדַבֵּר מִחֻבַּת הַסְּבָלְנוֹת עִם הַיְלָדִים, וַיִּסְפֹּר עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִיךָ
זָכָה לִילָדִים טוֹבִים עַל-יְדֵי תְּפִלוֹתָיו, וַיְדַבֵּר מִנְּקֻדַּת הַסְּבָלְנוֹת בְּכָלֵל,
וַיִּחְזַק מְאֹד עַל כָּל הָעוֹבֵר שְׁאֲסוּר לִפְלֵ בְּדַעְתּוֹ וְכוּ'.

ב' תתקמד צח

יְבַיֵּעַ שְׁמִחָתוֹ עַל הַזְּכִיָּה לְשִׁמְשׁ אֶת הַרוֹצִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיְגַלֶּה
נְשָׁגְבוֹת מְעַלַּת הַסְּפָרִים הַקְּדוֹשִׁים הָאֵלוּ.

ב' תתקמה צט

יְדַבֵּר טוֹבוֹת לְמַעֲרַכַּת שְׁבַקְשָׁה הַיְמָנוּ סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וַיְדַבֵּר מִזְכוֹת
הַהַפְּצָה.

ב' תתקמו צפ

יְעוֹרֵר לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ גְּלוּי הָאֲמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה
מִסִּיר פְּחָדָיו מִבְּנֵי-אָדָם, וְעוֹסֵק בְּהַתְּבוּדוֹת, וַיִּחְזַק עַל לְמוּד בְּסִפְרָיו
ז"ל.

ב' תתקמז ק

יְסַפֵּר עַל הַדְּבוּר שֶׁל מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל, שְׁדַף אֶחָד מִסְּפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל יְהִיָּה
תְּקוּן עַל הַכֵּל, וַיְגַלֶּה עֲצָם הַפָּגֶם שֶׁל הַמְּסֻתָּבֵל בְּסִפְרִים חִיצוֹנִיִּים.

ב' תתקמח ק

יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וְלְמוּד שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן.

ב' תתקמט קא

יְגַלֶּה מְעַלַּת לְמוּד סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ב' תתקנ קא

יְגַלֶּה מְעַלַּת הַזּוֹכָה לְקִיָּם אֶת אֲשֶׁר לּוּמֵד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנה

ב' תתקנא קב
יחזק ויאמץ להיות בשמחה, ולעסק בהתבודדות כרצון רבנו ו"ל.

ב' תתקנב קב
יעזר להתמיד בתורה כסדרן, ולעסק בשיחה בינו לבין קונו, ולחזור בתשובה.

ב' תתקנג קג
ידבר ממשלות ספרי רבנו ו"ל, ומדרך הכבושה שלו ו"ל, ויחנף לא לפל בדעתו, ויגלה מעלת האמונה.

ב' תתקנד קד
יברר מנהג-דין בענין נטילת ידים לאחר נגיעה בבעלי חיים או בגוי וכו', מכמה ספרי פוסקים ושו"ת.

ב' תתקנה קה
ידבר מענין גאון ומהותו, על-פי דברי מרן החיד"א ו"ל, ויברר ענין שמות כלה וחסמותה, שהם זהים, מכמה ספרי שו"ת, ויגלה חובת בקשת הרחמים על כל פרט.

ב' תתקנו קו
יעזר מאד מאד לעסק בספרי רבנו ו"ל, ויגלה מעלת הלומד ב"לקוטי-מוהר"ן הקדוש, ויספר מאנשי שלומנו, איך שהיו ספרי רבנו ו"ל שגורים על לשונם, וידבר מענין אור ישר ואור חזר, ויספר מגדל מדרגתו של ר' אברהם צפוריס, מאנשי שלומנו בטעפליק, ואיך שהיה מחבב דוקא את ר' נחמן טולטשינער, מחמת גדל תמימותו, ומה שהתבטא עליו, וידבר מהחביבות והחשיבות שרחש לו הרב הקדוש מטשהרין, וידבר מישועה בעניני קמון ושלום במשפחה.

ב' תתקנז קח
ידבר מגנות מדת הפעס, שהיא גרועה מאד, ויתן עצה על זה ועל בטול הרצון אליו יתברך, ויספר על מרן ה'תולדות' הקדוש, איך הבין רמו של אליהו הנביא, שבא להורותו, שבכל מה שעובר, צריך לנקט במדת הסבלנות, ויעזר על תפלה הפועלת להמתיק הפעס.

ב' תתקנח קי
ידבר מענין גורלות לפני שדוף וכו', ויעתיק על זה מספרי הפוסקים ושו"ת, ויזכיר ענין גורל הגר"א ומענין "תמים תהיה" וכו', ומנהג פתיחת תנ"ך, ויעזר על מסירות נפש אליו יתברך, ולעסק אף

תִּכְן הָעֲנִינִים

בְּרַחֲמִים וּבְתַחֲנוּנִים.

ב' תתקנט קיא

יִזְהֵר בְּאִזְהָרָה וּבְתוֹכְחָה מְגֵלָה וְאֶהְבֶּה מְסַתֶּרֶת עַל גְּדֹל הַהִכָּרַח וְהַחִיּוּת
לוֹמֵר תִּקְוֶן חֲצוֹת בְּכָל לַיְלָה, וַיִּגְלֶה גְדֹל מַעְלָתוֹ, עַל־פִּי סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל,
וְהִנְהִיגַת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ב' תתקס קיב

יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת מִמַּעַלֶּת מִדַּת הַהִתְחַזְקוֹת וְחִיּוּתָהּ, וַיַּחֲזֵק אֶת מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ
אֲחֵרֵי הַלֵּב נִשְׁפָּר, שֶׁזֶּהוּ דָבָר חַיּוּבִי, וַיּוֹרֶה לְהַחֲשִׁיב כָּל דְּבוּר שֶׁמְדַבְּרִים
לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ.

ב' תתקסא קיג

יְדַבֵּר נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת מִמַּעַלֶּת הַמְקַדָּשׁ דְּבוּרוֹ, וּגְנוּת הַפּוֹגֵם בּוֹ, חֵס
וְשָׁלוֹם, וַיֵּאָרֶךְ בְּזֶה קֶצֶת עַל־פִּי דְבָרֵי תִלְמִידֵי הַבַּעַל־שֵׁם־טוֹב הַקְּדוֹשׁ
זי"ע, וַיַּעֲזֹר לְלַמֵּד סִפְרֵי הַ"חֲפֵץ חַיִּים", וַיַּחֲזֵק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שֶׁזֶּה
שְׁלֵמוֹת קִרְשֵׁת הַדְּבוּר.

ב' תתקסב קיד

יַחֲזֵק וַיֵּאֲמֵץ מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח עִם הַנְּקֻדוֹת טוֹבוֹת שְׁבוּ, וַיִּגְלֶה
שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹצֵה לְרְאוֹת אִיךָ מִתְחַזְּקִים בְּעַת הַיְרִידוֹת, וַיּוֹרֶה
לְעֵינַי בְּהִלְכוֹת עָרַב, בְּלִקְוֹטֵי־הַלְכוֹת, הַמְדַבְּרִים מִמַּעַלֶּת הַרְצוֹן דְּקִדְשָׁהּ,
וְכִךְ עָבַר עַל כָּל הַצְּדִיקִים נְסִיווֹנוֹת וְכוּ', וַיַּחֲזֵק לֹא לְהַמְשִׁיךְ אַחֵר מְרִירוֹת
הַחַיִּים, וַיִּגְנֶה הַנְּהַג הַנִּפְסָד — תְּאַנֹּת הַשְּׂרָרָה הַנִּמְצָאֵת אֲצֵל כָּל מְקַרְב
חֲדָשׁ וְכוּ', וְהַעֲקָר — לְחַפֵּץ בְּקִרְבַּת אֱלֹקִים, וַיַּזְרֵז לְהַחֲזִיק בְּרַבְּנֵנוּ ז"ל,
כְּלִי לְהִסְתַּכֵּל עַל אֵף מוֹנֵעַ וּמַעֲכָב, וְאֵף שֶׁהוּא מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ב' תתקסג קיז

יַעֲזֹר לְרוּץ רַק אַחֲרָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלֹא אַחֲרֵי בְנֵי־אָדָם, אֲלֵא לְהַתְּבוֹנֵן אַחֵר
הַהִשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְעַל־יְדִי־זֶה נוֹשָׁעִים מִכָּל הַצְּרוֹת.

ב' תתקסד קיח

יְדַבֵּר מִגְּנוּת הַמַּלְעִיגִים עַל דְּרָשָׁנִים וְעַל סִפְרֵי אֲמֵת, וַיִּזְכִּיר מִסִּפְרֵי
הַ"חֲפֵץ חַיִּים", וַיֵּאָרֶךְ לְתַאֵר גְּדֹל הַחֲסְרוֹן בְּזֶה, וַיַּעֲזֹר לְהַכְנִיס בְּעַצְמוֹ
הַשְּׁגָחָה פְּרָטִית, וְלִישָׁב דַּעְתוֹ הַיָּטִב, שֶׁכְּבִלֵי יָשׁוּב הַדַּעַת, אָדָם אֵינוֹ דָן
אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אַחֲרֵים לְכַף זְכוּת, וַיִּגְלֶה שֶׁאֲפִלוּ עַל פֶּתַחָה שֶׁל גִּיהֵנוֹם
אָדָם יְכוֹל לְצַעֵק לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ וְכוּ'.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שנו

ב' תתקסה קכ

יְדַבֵּר מֵהַחֲלוּק בֵּין לֵב נִשְׁבֵּר לְעֲצָבוֹת, וַיִּבְאֵר, שְׁעֲצָבוֹת — שְׂרָשָׁה מִגְּאוּהַ, שְׁעַל־יַדֵּי־זֶה חוֹשֵׁב לְפָרֵק הַכֹּל, וְכָל הַחֲכָמוֹת שֶׁל שְׁטוֹת, שֶׁהֵן כִּנְגֵד הָאֱמוּנָה, שְׂרָשֵׁן מֵהַפְּגָמִים, וַיְגַלֶּה שְׁבָלֵי תְּפִלָּה — הַכֹּל כְּלוּם, וְעֲקָרָה רַק בְּרַחֲמִים וּבַחֲתֻנּוּנִים, אִם יִתֵּן — יִתֵּן, וְאִם לֹא — לֹא, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינוֹ חָיֵב כְּלוּם.

ב' תתקסו קכב

יְדַבֵּר מִגְּנוּת מִדַּת הַלִּיצְנוּת וְהַנְּמָשְׁכִים אַחֲרֶיהָ, וּמִהַגְּדֵר שֶׁל שְׂתִיקָה, שֶׁהִיא סִיג לְחֲכָמַת הָאֱמֶת. וַיַּעֲתִיק קָטַע מֵהַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "דֶּרֶךְ פְּקוּדֵיךְ", בְּשֵׁם הָרַב הַקְּדוֹשׁ מֵרִימְנוּב, שֶׁמְגַלֶּה גְּנוּת פָּגֵם הַדְּבוּר, שֶׁהוּא כְּמוֹ פָּגֵם הַיְסוּד, חֵס וְשָׁלוֹם, וַיַּעֲזֵן שְׁלֵא לְהַכְּנִס בְּכּוֹחֵים עִם חוֹלְקִים, שֶׁרַק יְכוּלִים לְקַרֵּר מִן הַהֲתַקְרָבוֹת, וַיְדַבֵּר מִמָּשָׁל עַל אֵיךְ פָּעַם הָיָה רוֹפֵא בּוֹדֵק אֶת הַלְּשׁוֹן, וְהָיָה יוֹדֵעַ כָּל מַהוּת הַחוּלָה, וְכָל שֶׁכֵּן הוּא בְּרוּחַנִיּוֹת וְכוּ'.

ב' תתקסז קכד

יְגַלֶּה מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְלַמֵּד זְכוֹת עַל כָּל בְּרִיָּה, אֵיךְ לֹא עַל מְסִיתִים, וַיִּרְחִיק מִרְשָׁעִים הַמְּדַבְּרִים עַל צְדִיקִים, אֵיךְ אִם הֵם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וַיִּבְיֵא מְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל גְּנוּת וְעִנְשׁ אֵלּוּ בְּעֵלֵי מַחֲלַקַּת, וַיִּסְבִּיר מִדּוּעַ מְדַבֵּר מֵהֵם, אֵיךְ שְׂאִין מִתְּבַלְבֵּל וְכוּ', וַיִּזְכִּיר מַעֲלַת הַצְּדָקָה לְהַדְּפָסָה.

ב' תתקסח קכז

יְעוֹרֵר לְהַתְמִיד בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

ב' תתקסט קכז

יִתְזַק נוֹרָאוֹת אֶחָד, שֶׁמֵּרַב שְׁכֻרוֹנוֹ נִסְכָּם אֶצְלוֹ לְהַזְנִיחַ אֶת עֲצָמוֹ, וְלִשְׁכַּב מְדַכָּא בַּמָּטָה, וַיְדַרְבְּנוּ לְהַפְּגֵשׁ עִמוֹ, וְהוּא יִתְזַקוּ.

ב' תתקע קכח

יִתְזַק אֶחָד שֶׁנִּפְּל לְחֻבוֹת עֲצוּמִים עַל־יַדֵּי עֶסֶק שֶׁעָשָׂה לְמַעֲלָה מִכְחוּתָיו, וַיּוֹכִיחוּ עַל זֶה, אֵיךְ גַּם יִתְזַקוּ, שְׁלֵא יִפֹּל בְּעִבּוּר זֶה, רַק יִתְחַזַּק מֵהַיּוֹם וְהִלָּאָה בְּשִׂמְחָה וּתְפִלָּה.

ב' תתקעא קכט

יִתְאָר בְּשִׁפְהַ בְּרוּרָה וַנְּעִימָה אֶת הַמַּעֲשֵׂה הַנִּפְלֵא שֶׁנַּעֲשָׂה תַּחַת הַשָּׁמַשׁ, מִהַפְּצַת הַסִּפְרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וְהַחֲדָשִׁים וְכוּ', וַיִּסְבִּיר אֵיךְ הָיָה סֵדֵר הַמְּשֻׁלּוּחִים, עַל־יַדֵּי שֶׁהִבְטִיחַ בְּחוּר אֶחָד בַּמּוֹדְעוֹת שֶׁאֶפְשָׁר לְהַשִּׁיגֵם בְּמַחִיר זוֹל מְאֹד, וַיִּבְאֵר שְׁלֵמוֹת כָּל הַהֶפְסְדִים, הוּא מְרַצָּה

לראות איך ספרי רבנו ז"ל מתפשטים בכל קצוי ארץ וים רחוקים, ובפרט בכל פנות ארץ הקדש בכל שכבות העם, ויעורר לתת על צדקת ההדפסה, כי קרוב רחוקים הוא הצדקה הכי גדולה, והוא תקון נורא לפגם הברית.

ב' תתקעב קלב

יגלה כסופיו להתאחד עם נשמת הנמען, שזכה בחלקו לקדש שמו יתברך בכל יום, וינגילו לאחז בדרכי רבנו ז"ל, על-ידי קיום עצתו הקדושה — התבודדות.

ב' תתקעג קלג

יגלה אהבתו במשלוח ספרי רבנו ז"ל, ויפאר הזוכה לקבל על עצמו על מלכות שמים.

ב' תתקעד קלג

יגלה מעלת הזוכה להתמיד בספר רבנו ז"ל: "לקוטי-מוהר"ן" הקדוש, וידבר מהפריש שחבר "שפת הנחל".

ב' תתקעה קלד

יתן הדרך מפרטת והוראות ברורות וישרות היאך לזכות להצליח בחנוך הבנים והבנות — הן שמצד אחד לא להשתעשע עם יתר על המדה, ומצד שני לא לרדפם בעצבנות וכו', אלא לחנכם בנעימות ובחן בעת רגיעה בשעת הסעדות וכו', על-ידי דבורים קרים המושכים את הלב על כל מדה, הנהגה ומצוה, והעקר — לאחז בתפלה ותחנונים, שרק על-ידי-זה זוכים לבנים טובים, וידבר מאמונה בדבורים נוראים, איך שהכל ממנו יתברך וכו' וכו'.

ב' תתקעו קלח

ידבר ממעלת ספרי רבנו ז"ל, ויגלה מעלת למודיו הקדושים ומעלת השח בינו לבין קונו.

ב' תתקעז קלח

ידבר ממעלת סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל, וזכות ההולך בדרך זו.

ב' תתקעח קלט

ידבר נעימות לחתן העומד סמוך לחתנתו, ויעוררו להתחדש בעבודת השם ובכשעורים כסדרן בכל חלקי התורה הקדושה, ויתן לו קצת הדרך בעניני שלום-בית, וידבר מאסור לשון-הרע, ואף לקבלו מאיש כשר — הוא מר מאד, ויגלה כי הרשעים שהוציאו שם רע על הספרים

תַּכְן הַעֲנִינִים

שנט

— שָׁמַם יִשְׂאָר לְשִׁמְצָה, וְלִסְפָּרִים יִהְיֶה שָׁם טוֹב בְּכָל הָעוֹלָם.

ב' תתקעט קמא

יְדַבֵּר מִסְגַּלַת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ "אֶרֶךְ אַפִּים", שְׂרָבִים הָשִׁיב מְעוֹן, וַיִּשְׁבַּח הַזּוֹכָה לְהַפִּיצוֹ, שֶׁזֶּה זְכוּת הַרְבִּים בְּכָל־ל — לְהַפִּיץ סִפְרֵי רַבְּנֵי וִ"ל, וַיִּסְפֹּר עַל כַּמָּה מְקוֹמוֹת שֶׁקָּבְעוּ שְׁעוֹר בְּרַבִּים בְּסִפְּרֵי זֶה, וַיַּחֲזֹק מְאֹד בְּאִמּוּנָה כְּדַרְכּוֹ, וַיַּעֲוֹרֵר לְהַתְחַדֵּשׁ בְּזֶה, וַיָּבִיא שְׂמֵחַתָּנוּ עַל הַתְּקַרְבוּתָנוּ לְרַבְּנֵי וִ"ל, וַיְדַבֵּר מִגְּדֻלְתּוֹ הַנּוֹרָאָה.

ב' תתקפ קמג

יִחְזֹר עַל הַנְּקֻדוֹת הַנִּדְבָרוֹת בְּהַתּוֹרָה "תִּקְעוּ מִמְּשָׁלָה" שֶׁבְּלִקוּטֵי-מוֹהַר־ן, חֶלֶק ב', סִימָן א', וַיַּחֲזֹק מְאֹד עַל-פִּי זֶה.

ב' תתקפא קמד

יְעוֹדֵד עֲנִינֵי קְבִיעוֹת עֵתִים לַתּוֹרָה עַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנֵי וִ"ל, שֶׁצָּרִיף לְגוֹל זְמַן מִהַטְרָדוֹת, וַיְדַבֵּר הַרְבֵּה מִהַתְּכַלִּית הַנִּצְחִית, אִיף שֶׁמִּכָּל הַבְּלִבוֹלִים צָרִיף לְחַטֵּף טוֹב נִצְחִי, כִּי זֶה חֶלְקֵנוּ לְנִצְחַת, וַיִּסְפֹּר סְפוֹר נִפְלָא מְשֻׁנָּם מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁנִּפְגְּשׂוּ — אוֹרַח וּמֵאֲרַח, וַיּוֹצִיא מִזֶּה הַנְּקֻדָּה, שֶׁכָּל מֵה שֶׁאֲדָם עוֹשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, הוּא עוֹשֶׂה לְעִצְמוֹ בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן.

ב' תתקפב קמו

יֵאָחַל בְּרַכַּת "מִזֶּל-טוֹב" לְאַחַד שְׁנוֹלֵד לוֹ בֶּן, וַיִּזְהִירוּ בְּאִזְהָרָה נּוֹרָאָה, שֶׁלֹּא יִשְׁעָה לְדַבְּרֵי הַרוּפָא הַמְּעַכָּב מִלְעֲשׂוֹת מְצִיצָה בְּמִילָה, וַיַּעֲתִיק אֶת דְּבָרָיו הַמְּאֻלָּפִים שֶׁל הַמְּהַר"ם שִׁיק בְּנֵדוֹן, וַיִּגְנֶה עֲנִינֵי רוּפְאֵי הָאֵלִיל וְכוּ'.

ב' תתקפג קמז

יְדַבֵּר מִהַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים שֶׁשָּׁלַח לְנַמְעָן, וַיַּחֲזִקוּ לִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עַל קִדְשַׁת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.

ב' תתקפד קמח

יְדַבֵּר מִמְּשָׁלוֹחַ הַסְּפָרִים, וַיִּגְלֶה לָמָּה זֹכִים עַל יָדָם, וַיִּשְׁבַּח מִי שֶׁזָּכָה לְהוֹלֵד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהוּא כָּבֵד דּוֹר רְבִיעֵי שָׁם.

ב' תתקפה קמח

יִגְלֶה שֶׁעַל-יְדֵי עֲצָבוֹת מִהַבְּעַל-דְּבָר מִתְרַחֵק מִרַבְּנֵי וִ"ל, מְקוֹר הָאִמּוּנָה, הַשְּׂמֵחָה וְהַקְּדוּשָׁה, וַיַּחֲזֹק עַל לְמוֹד "לִקְוֹטֵי-מוֹהַר־ן", וְ"לִקְוֹטֵי-תַפְלוֹת", וַיִּזְרֹז לְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה וְחֲדוּשֵׁי תַפְלָה עַל זֶה, וְלִילֵף עִם "תּוֹרָה" זְמַן מֵה, וְלִשְׂמַח בְּחֶלֶק רַבְּנֵי וִ"ל.

ב' תתקפו קנ

יגלה איך שעקר המדרגה שצריך האדם לזכות בזה העולם הוא "שויתת ה' לנגדי תמיד", שיהיה תמיד לפני עיניו אמתת מציאותו ותברך, ורק זו נקראת שלמות, ולזה זוכין על-ידי שמירת הדבור, ויגלה איך שצריכין להיות סבלן גדול בזה העולם, ולהיות תמיד בשלום עם הכל.

ב' תתקפו קנב

ידבר ממעלת ספרי תלמידי הבעל-שם-טוב הקדוש זי"ע, ואיך שמצוה גדולה להגות בהם, ובפרט כשזוכה לפרשם על-פי ההקדמות של רבנו ז"ל, אז הם מאירים באפן אחר לגמרי, וידבר ממעלת השמחה, ויחזק למי שיש לו צער גדול בנים, ויגלה סוד נפלא מהבעל-שם-טוב הקדוש, שמי שיש לו צער מבניו או מאשתו או מאחרים, זה בא מחמת שפגם במחשבה, או בדבור או במעשה, ויבאר איך על-ידי הדמימה והשתיקה למבזי נפשו, הוא זוכה למרק את כל עוונותיו, ויביא סמוכין לזה מפמה ספרים הקדושים.

ב' תתקפח קנה

יחזק לאחד שעובר עליו הרבה בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ויגלה לו איך שעקר תקונו הוא בכח הצדיק האמת, שמאיר בו הדעת הקדושה, ומגרש ממנו הרוח שטות ורוח שגעון שנדבק בו, ויגלה איך שכל רפואות המשגעים בכלל ובפרט, גם-כן תלויות בזה, ובכחו של רבנו ז"ל יכולין במשך הזמן להתרפא לגמרי.

ב' תתקפט קנז

ישבח מאד המשתוקק ומבקש להאיר נפשו באורו של רבנו ז"ל, ובפרט כשעושים זאת משפחה שלמה, ויורה דעה איך לקבל עצה בנוגע לחסידות ברסלב, ויגלה מעלת ספרי "אשר בנחל", ואיך שפלוילים בהם תשובות על כל בעיות החיים, וידבר מציון רבנו ז"ל בעיר אומן, ואיך שרצון רבנו ז"ל היה להיות מנח שם דיקא.

ב' תתקצ קנח

יבקש מאחד, העתקות של שיחות וחדושי תורה מאנשי שלומנו האמתיים שבדור הקודם, ויגלה לו איך שחובת היום נפלה עליו לגלות ולפרסם דעת רבנו ז"ל בעולם, ואיך שצריכין לברח מאנשי לצון ומזקנים שאין בהם שלמות אפלו הם מאנשי שלומנו, ויחזק אותו מאד על התמדת התורה ובפרט למוד ש"ס כסדרן, ויגלה לו איך שכל באי מדרשנו שלא הטעו את עצמן, זכו לסיים הרבה חלקי התורה הקדושה

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסא

כִּמָּה וְכִמָּה פְּעָמִים.

ב' תתקצא קסא

יגלה איך שאין שום גאוש בעולם כלל, ובאור נאה על-פיו בְּקִפְיֵטל ג' שבתהלים, ואיך שאין עצה רק לברח אליו יתברך, וישבח הזוכה להתמיד ב"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש, ולעשות מהתורות תפלות.

ב' תתקצב קסד

ידבר מענין חובות, ואיך שחובות בעסק רבנו ו"ל הוא ענין אחר לגמרי, וידבר מגדל רוח-הקדש שיש ב"לקוטי-מוהר"ן" הקדוש, ואיך שיכולין למצא כל מה שעובר על האדם בתוך דברי רבנו ו"ל, ולקחת עצות על כל פרט ופרט, וידבר מכונת פסח, מחמץ ומצה.

ב' תתקצג קסה

יגלה נפלאות בענין מצות הכנסת אורחים, ואיך שעל-כל-פנים מצות שלום-בית קודמת, ויגלה עצות איך להכניס תביבות מצוה זו גם בתוך בני ביתו, וידבר מהשגחה, ואיך כשהקדוש-ברוך-הוא עוזר לאדם, יש לו הצלחה בכל מקום שהוא, ויספר מגדל הנהירות של אנשי שלומנו במצוה יקרה זו של הכנסת אורחים.

ב' תתקצד קסח

ידבר מענין המבשר בשורות טובות, ובאורים נאים בדבר זה, ויגלה איך שהעקר הוא האמונה, ואשרי המשיב עצמו מדברי תורה.

ב' תתקצה קע

ידבר משמירת הזמן, ואיך שצריכין לחטף מתוך הטירדות והמניעות אפלו מעט דמעט מכל שעור שרק יהיה, ויספר מהנהגת מוהר"ן ו"ל בענין זה.

ב' תתקצו קעא

ידבר הרבה התחזקות מענין חטא פגם הברית — הוצאת זרע לבטלה, ויבאר בפרטיות שלש עצות נוראות על זה: שמחה, התבודדות ואמירת הרבה גמרא ומשניות.

ב' תתקצז קעד

יגלה נפלאות בענין השנה, ואיך שאסור לסגף עצמו בענין זה, ויבאר כמה שיחות נאות בענין, וידבר ממעלת תפלת הותיקין, ואיך שצריכין להיות זריז גדול בעבודת השם, וידבר ממעלת השמחה.

תְּכַן הַעֲנִינִים

ב' תתקצח קעו

יְדַבֵּר מִנְקֻדַת הַחֶבֶר וּמִשְׁמַחְתּוֹ עַל הַטְּרָדוֹת, שֶׁהֵן רַק בְּעֲנִינֵי רַבְּנוּ ו"ל,
וַיַּחֲזֹק עַל שִׂיחָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ וְשִׁעוּרֵין כְּסֻדְרָן, וּמַעֲנֵן צְדָקָה, וַיִּבְאֵר
עַל־פִּי סוּד נִפְלָא עֲנִין "קִשְׁיָה" עַל־פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל וּמֵהַסְּפָרִים
הַקְּדוּשִׁים, וַיַּחֲזֹק מְאֹד עַל זֶה.

ב' תתקצט קעז

וַיְגַלֶּה כַּמָּה עֲצוֹת לְתַקּוֹן פְּגַם הַבְּרִית — הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטּוּלָה, שְׁמִחָה,
אֲמִירַת תַּקּוֹן הַכְּלָלִי, טְבִילַת מִקְוָה, נְתִינַת צְדָקָה לְהַפְּצַת סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
וּלְחֻדוּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה.

ג' אֲלָפִים קעח

מִכְּתָב לַמְּדַפְּסִים סְפָרֵי רַבְּנוּ ו"ל, אֹדוֹת חֲשׁוֹנוֹת הַהִדְפָּסָה, וַיִּשְׁבַּח מְאֹד
חֻלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ, שֵׁשׁ לוֹ חֻלְק בְּזָכוֹת הַרְבִּים כְּזוֹ.

ג' א קעט

יְדַבֵּר אֹדוֹת כְּלָלִיּוֹת הַנְּסִיווֹת שְׁעוֹבָרִים עַל כָּל אֶחָד מֵעַת שְׁזוּכָה
לְהַתְּוַדַּע מִרַבְּנוּ ו"ל עַד אַחֲרֵי יוֹם חֲתָנָתוֹ, וַיְגַלֶּה כַּמָּה עֲצוֹת וְהַתְּחַזְּקוֹת
לְכָל עַת וְעַת, וַיְדַבֵּר אִיף שְׁבַחֹר אִיף לְהַתְּפַלֵּל הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
שִׁיזְכָּה לְהַתְּחַתֵּן לְפָנֵי הָעֲשָׂרִים שָׁנָה.

ג' ב קפא

וַיְבִיעַ תּוֹדָה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, שְׁזָכָה לְעִזְרָתוֹ עַד כֹּה, וַיִּבְקֹשׁ לְהִבָּא, וַיִּתֵּן עֲצָה
לְאַחַד, שֶׁבַל יִגְרַשׁ אֶת גִּיסוֹ מִבֵּיתוֹ, כִּי עַל־יַד־יָזָה, חַס וְשְׁלוֹם, יִתְרַחֵק
יֹתֵר.

ג' ג קפב

יִבְאֵר לְאַחַד, אִיף שֶׁעָקַר שְׁלֵמוֹת הַתַּקּוֹן שְׁלוֹ הוּא לֹמַר בְּכָל יוֹם וַיּוֹם
הַתַּקּוֹן הַכְּלָלִי עִם הַתְּפִלָּה שְׁאַחֲרֶיהָ, וְלְהַרְבּוֹת בְּצְדָקָה לְהִדְפָּסַת וְהַפְּצַת
דַּעַת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וַיְגַלֶּה אִיף שְׁצָרִיכִין לְמִסַּר עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו
יִתְבָּרֵךְ, וַיְדַבֵּר מַעֲנֵן טְבַעַת שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם, שֶׁהִיָּה חֻקוֹק
עָלֶיהָ הָאוֹתִיּוֹת: ג' ז' י', וְכַמָּה עֲנִינִים נִפְלָאִים בְּעֲנִין זֶה.

ג' ד קפג

יַחֲזֹק אֶחָד בְּמָה שְׁזוּכָה לְשֶׁרֶת וּלְשִׁמּוֹשׁ אֶת רַבְּנוּ ו"ל, וְאִיף שְׁבִזְכוֹת זֶה
יִרְאֶה נְסִים נְגִלִים, אֲשֶׁר לֹא שֶׁעַר כָּלֵל וְכָלֵל, וַיִּשִׁיב לְשׂוֹאֵל, לְמָה קָרָא
הַחוּזָה מְלוֹבְלִין זי"ע לְרַבְּנוּ ו"ל: "מְחַתְּנִי", וַיְגַלֶּה אִיף עַל־יַד־
הַתְּבוֹדָדוֹת עוֹשִׂים כְּלִים לְקַבֵּל בָּהֶם כָּל מִינֵי הַשְּׁפָעוֹת טוֹבוֹת.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

שסג

ג' ה קפה
יְדַבֵּר מֵאֲמוּנָה, וְאֵיךְ שָׁגַם עִם מִי שֶׁהֶאֱדָם צָרִיךְ לְהַפְגִּישׁ וּלְהַתְנוּעַד —
כֹּל זֶה הוּא רַק בְּהַשְׁגָּחַתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

ג' ו קפה
יְדַבֵּר מֵעֲצָה נִפְלְאָה, אֵיךְ שֶׁכָּל אֶחָד צָרִיךְ לְדַבֵּר רַק מִרְבֵּנוּ ו"ל וְעֲצוּתוֹ
הַקְּדוּשׁוֹת, וְאֵז הַשׁוֹמֵעַ דְּבוּרוֹ — אוֹ יִסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ וְלֹא יִכְלָלוּ עוֹד, אוֹ
יִתְעוֹרָר לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ גַּם-כֵּן, וְיִסְפֹּר סְפוֹר נִפְלְאָה בְּעִנְיָן זֶה מִבְּעַל
הַ"חֲוֹת דַּעַת" ו"ל, וּמִהֲנִהַגַת הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע וְהַרְבֵּי רַבֵּי זֹשָׁא
זי"ע אֹדוֹת זֶה, וְעֲצָה נִפְלְאָה שְׁנוֹהֲגִים בָּהּ גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

ג' ז קפז
יִתְנַצֵּל לִפְנֵי בַחֹר אֶחָד, לְמָה לֹא הִסְכִּים עַל אֵיזֶה שְׁדוּף שֶׁהֲצִיעוּ לִפְנֵינוּ,
וַיִּגְלֶה לְנֹ"ל גְּדֹל חֲשִׁיבוֹתוֹ וּמַעֲלָתוֹ לְמַעֲלָה וּלְמַטָּה, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵבֹר
מֵה שְׁעוֹסֵק כָּל-כֶּף בְּהַפְצַת סִפְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּתֵּן לוֹ
כֹּמֶה הַנְּהַגוֹת וְעֲצוֹת טוֹבוֹת, שִׁיְרָגִיל עֲצָמוֹ בָּהֶן.

ג' ח קצ
יָשִׁיב מַעֲנֶה לְהַשׂוֹאֵל בְּעִנְיָן הַנּוֹבְאָה בְּזִמְן הַזֶּה, וַיִּגְלֶה לוֹ נִפְלְאוֹת עַל-פִּי
מְדַרְשֵׁי חז"ל וְדַבְרֵי הָאֲרִיז"ל וְדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל בְּבִאוֹר עִנְיָן זֶה הַיָּטֵב,
וַיְדַבֵּר אֹדוֹת הַ"לְקוּטֵי-תַפְלוֹת" שֶׁנִּדְפְּסוּ מִחֲדָשׁ.

ג' ט קצב
יְדַבֵּר מֵעֲצָם גְּנוּת מַדַּת הַקְּנָאָה, וְאֵיךְ שֶׁהִיא מְכַלָּה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי,
וְאִפְלוּ שִׁירָאָה גִּיהֲנוּם פְּתוּחַ מִתַּחְתָּיו, אַף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יוֹעִיל לוֹ,
וַיִּתְנַצֵּל אֵיךְ שֶׁאֵין עֲצָה לוֹ לְבָרֵחַ מִבְּעֲלֵי קְנָאָה, רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכֶּה לְחֲשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּאַמַּת.

ג' י קצג
יְדַבֵּר תּוֹכַחַת מְגַלָּה בְּדֶרֶךְ רַבֵּנוּ ו"ל, לְאֶחָד שֶׁמְצָבוּ קֶשֶׁה מְאֹד בְּרוּחַנִיּוֹת
וּבְגַשְׁמִיּוֹת, וּמְכַלְכֵּל אֶת מַחוּ עִם מַה שֶׁאַחֲרִים מְדַבְּרִים, וְלִכֵּן אֵינוֹ יוֹדֵעַ
לְשִׁית עֲצָה לְנַפְשׁוֹ, וַיִּחְזַק אוֹתוֹ, וַיִּזְהֵר אוֹתוֹ לְבַל יִהְיֶה בְּטָלָן, רַק לְרֵאוֹת
לְהֲצִיל נַפְשׁוֹ מִנֵּי שַׁחַת, וּלְצִיַּת אֶת רַבֵּנוּ ו"ל.

ג' יא קצה
יְדַבֵּר מִמַּעֲלַת הַמַּתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְיִסְפֹּר סְפוֹר נִפְלְאָה
מִהֲרַב הַקְּדוּשׁ מִטְּשֶׁהֲרִין ו"ל בְּעִנְיָן זֶה, אֵיךְ שֶׁבָּלָה לִילּוּתוֹ בְּלִמּוּד
הַתּוֹרָה, וַיִּגְלֶה מֵה שֶׁהֶאֱדָם יְכוּל לְזַכּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי הַתְמַדַּת

תִּכְן הָעֲנִינִים

התורה הקדושה.

ג' יב קצו

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַכֶּתֶב וְהִסְפִּיר יוֹתֵר מִהַדְּבוּר פָּנִים בְּפָנִים, וַיְדַבֵּר אֹדוֹת הַסֵּפֶר "תִּקְוֵן הַבְּרִית", שְׁעֵדִין בְּכַתְב־יָד, וְאִיף שֶׁהִסְמִ"ף-מ"ם חֹרֵק שְׁנֵי עַל כָּל סֵפֶר חֲדָשׁ, וְעוֹשֶׂה מֵה שְׁעוֹשֶׂה מִפְּנֵי זֶה. וַיִּפְּלֵג בְּמַעַלְת הַמְּתִיבְתָא הַקְּדוּשָׁה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" וְהַזֹּכֶה לְלַמֵּד בָּהּ, וְלִהְנוֹת מֵאוֹרֶה הַגְּנוּז.

ג' יג קצח

יְדַבֵּר מִגְּדֹל גְּנוּת מִדַּת הַכַּעַס, וְאִיף שְׁאִין עֲצָה לְהַנְצִל מִמֶּנָּה, כִּי אִם עַל-יְדֵי אֲמוּנָה וְהַתְּבוּדוֹת, וַיִּגְלֶה אִיף שֶׁהַתְּבוּדוֹת צְרִיכָה לְהִיּוֹת עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט — דָּבָר קָטָן וְדָבָר גְּדוֹל, וְשִׂיחָה וְסִפּוּר מֵעֲנִין זֶה.

ג' יד ר

יְדַבֵּר אִיף כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם בְּזִיוּנוֹת וְחֲרָפוֹת מִמִּתְנַגְּדִים, שֵׁיִשְׁפִּיל עֲצָמוֹ כְּתוֹלְעַת, וַיִּכְרַח רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּגְלֶה, שְׁאֵלוֹ הַמִּתְנַגְּדִים מִקְּבָלִים תוֹרָתָם מֵאֲלֵפִין נְפוּלִין, תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, שְׂדִין יְהוּדָאִין, וְצְרִיכִין לְהִזְהֵר מְאֹד מֵהֶם וּמִתּוֹרָתָם, וְהַעֲקֹר לְבַקֵּשׁ הַרְּבֵה מֵאֵתוֹ יִתְבַּרֵּךְ לְהַנְצִל מֵהֶם, וַיְדַבֵּר מִמַּעַלְת מַצּוֹת הַכְּנֻסֹת אוֹרְחִים, וַיִּסְפֵּר כַּמָּה סִפּוּרִים וְהִנְהִיגוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעֲנִין מַצּוֹה קְדוּשָׁה זו.

ג' טו רג

יְבָאֵר אִיף שְׁאָסוּר לְהַקְשׁוֹת שׁוּם קְשִׁיוֹת עַל הִנְהִיגוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, לָמָּה לְרַשְׁעִים הַכֹּל הוֹלֵךְ בְּנִקְל, וְלִהְפֹּךְ — צְדִיקִים אֲמִתִּיִּים הֵם בְּשִׁפְל הַמַּצָּב כַּל-כָּף, וְאִיף שְׁאִין עֲצָה רַק לְהַמְשִׁיף עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלִהְסִתִּיר עֲצָמוֹ תַּחַת צַל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵּךְ.

ג' טז רד

יְדַבֵּר אֵל בַּחֹר צְעִיר, שְׁזוֹכֶה לְשִׁמֵּשׁ אֶת רַבְּנוֹ ז"ל בְּהַדְּפֹסֶת וְהַפְּצַת סִפְרָיו הַקְּדוּשִׁים, וַיִּשְׁבַּח מְאֹד אֶת פֶּעַל יָדָיו, וַיִּבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ גַם לְהַדְּפִיס אֶת הַקּוּנְטָרַס "סִדְר־דְּרָף-הַלְמוּד" שְׁתְּלוֹי בְּזֶה זְכוּת הַרְּבִים נוֹרָא מְאֹד, כִּי יִגָּרֵם עַל-יְדֵי-זֶה לְאֲלָפֵי נְעָרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְהַתְּמִיד מְאֹד בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

ג' יז רה

יְדַבֵּר מֵעֲנִין חִלּוּמוֹת, וַיּוֹכִיחַ לְאַתָּד שְׁעוֹסֵק בְּפִתְרוֹן חִלּוּמוֹת, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה גוֹרֵם לְהַחְלִישׁ דַּעַת בְּנֵי-אָדָם, וְלַרְחֹק אוֹתָם מִהַקְּדוּשָׁה, וַיַּחֲזֵק אוֹתוֹ

תִּכְן הַעֲנִינִים

שסה

רק לעסק בהפצת דעת רבנו ז"ל בעולם, שזהו עקר תקון כח המדמה, ויגלה לו, איך שיש לו כחות עצומים לדבר זה.

ג' יח רי

יחזק ללמוד התורה הקדושה, ולברח מכל מיני אספות של בני-אדם, ובפרכיות מוכוחים עם שום ברך, ויגלה עצה למי שמחו נתיגע מלמוד התורה או מתפלה, שירשם לעצמו חדושי תורה ודבורי אמונה שחדש בעצמו, או שמוציא בספרים הקדושים, ועל-ידי-זה יבלה את הזמן היקר בדברים טובים תמיד.

ג' יט ריא

יביע תודה לאחד, על שהשתתף בצדקה להדפסת ספרי רבנו ז"ל, ויבאר לו איך שעקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל תלויה בקיום עצותיו הקדושות, ולכלי לנטות מהן ימין ושמאל, ויזהיר אותו להרחיק עצמו מבני-אדם הרחוקים ממנו יתברך.

ג' כ ריג

מכתב בשפת אידיש, המחזק מאד רק לברח אליו יתברך, ולא להכנס במוכוחים עם שום ברך, ובפרט עם אנשי שלומנו, ויעורר מאד למי שהוא בארץ ישראל לברח תמיד בתפלה ובקשה אצל כל המקומות הקדושים, ובפרט אצל הכתל המערבי, ששם הוא שער השמים.

ג' כא רטז

יגלה היטב לאחד, איך שבין 'ברסלבר חסידים' אמתיים שרויים שלום ושלום נפלאים תמיד, ואם רואים אילו מחרתרי ריב, המסתובבים בין אנשי שלומנו, צריך לידע, שהם רק מהערב-רב, ואינם שיכים לאנשי שלומנו כלל, ויגלה איך שאין עניננו כלל לעסק באיזה "ועד" או "אספות", אלא בתורה ותפלה תמיד יומם וליילה.

ג' כב ריז

יגלה לאחד עצה טובה מאד, שלא להפסיק בשיחה מתחלת התפלה עד אחר "עלינו" כלל וכלל, וייעץ לו בכלל למעט בדבור ככל האפשר, ורק להכניס עצמו בתוך האמונה הקדושה, ולהרגיל עצמו לציר לפני עיני צרופי שמותיו יתברך: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן.

ג' כג ריט

יגלה נוראות, איך שאסור לאדם לשום בטחוננו ביד שום בשר ודם, ויספר מהנהגת רבנו ז"ל ומהרג"ת ז"ל בענין זה, וגם מאנשי שלומנו

הָאֲמִתִּיִּים שְׂבָכָל הַדּוֹרוֹת, וַיִּדְבַר מֵעֵינַי שְׂדוּכִים, אִיךָ זֶה רַק בִּידוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְאִיךָ שְׂאִין עֲצָה רַק לְהַרְבּוֹת בַּתְּפִלָּה עַל זֶה מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ.

ג' כד רכא

יִדְבַר מֵעֵינַי קִימָה מְקַדֵּם וּבַחֲצוֹת כְּמִנְהַג אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, וַיִּסְפֹּר מִמִּנְהַג
הַרְבֵּי רַבֵּי אֱלִימֶלֶךְ זי"ע.

ג' כה רכב

יִתְוָה דַּעְתּוֹ בְּעֵינַי שְׂנָשִׁים עוֹסְקוֹת בְּעִבּוּדָה לְפָרְנֶסֶת בֵּיתָן, וַיִּדְבַר מִמֵּדַת
הַבְּטָחוֹן, וַיִּזְהֵר אִיךָ צָרִיךְ לְהִשְׁגִּיחַ בְּאִיזָה מְקוֹם הֵן עוֹבְדוֹת, וּמַגְדֵּל
זְכוּתָן בְּזָה וּבְכָא.

ג' כו רכג

יִדְבַר מִהִשְׁטוֹת שֶׁל חֲסִידִים וְלִיטָאִים וְכוּ', וַיְבָאֵר כִּי הַכֹּל מִמְקוֹר אֶחָד
נִמְשָׁךְ וְלִמְקוֹם אֶחָד מִתְמַשְׁךְ, וְאִין צָרִיכָה לְהִיּוֹת הַתְּנַגְדוֹת אֵלּוּ לְאֵלּוּ,
וּבִפְרָט אֲשֶׁר עֵינַי רַבְּנוּ ז"ל מִחֲבֵר אֶת שְׁנֵיהֶם — לַעֲשׂוֹת רְצוֹן הַבּוֹרָא.

ג' כז רכד

יִגְלָה וַיְבָאֵר, כִּי לְכֹל אֶחָד נִתְּנָה הַרְשׁוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כָּל אֶחָד
מִמְקוֹם שֶׁהוּא, אִף אִם נוֹלָד לְהוֹרִים פְּשׁוּטִים.

ג' כח רכה

יִדְבַר מִמַּעַלֵּת סִדְרֵ-דָּרֶךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל וּמַגְדֵּל הַנְּעִימוֹת, שְׂיִכּוֹל
כָּל אֶחָד לְהַרְגִּישׁ עַל-יְדֵי-זֶה, אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לָזֶה.

ג' כט רכז

יִדְבַר מִשְׁנֵי סוּגֵי מְנִיעוֹת שְׂמֵת־פְּשׁוֹת עַל הָאָדָם, וּבִפְרָטִיּוֹת בְּעֵינַי
הַהֲרַגְשָׁה בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּזִמְנֵי הַשְּׁהִיָּה שָׁם, וְאַחֲרֵי-כֵן יוֹרָה דָּרֶךְ וְעֲצָה
נְכוּנָה אִיךָ לְהִסְתַּפֵּל עַל כָּל זֶה בְּהִבְטָ נְכוּן, וְשִׁצְרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ,
מִבְּלִי לְהִסְתַּפֵּל עַל הַהֲתַפְּעָלוֹת וְהַהֲרַגְשִׁים וְכוּ'.

ג' ל רכח

יִדְבַר מִנְקֻדַּת הָאֲמֵת שֶׁל הַצְּדִיקִים שִׁישְׁנֵם הַרְבֵּה בְּכֹל דּוֹר וְדוֹר, וּמַגְדֵּל
רַבְּנוּ ז"ל וּמַגְנוֹת הַכּוֹפֵר בְּעִבְדָּה שִׁישׁ צְדִיקִים, וְדַבּוּר מִרַבְּנוּ ז"ל
וּמִהַתְּפָאֶרֶת שְׁלֵמָה' עַל זֶה, וַיִּגְלָה עַל מִי הַכּוֹנֵה "צְדִיק" שְׂבִי"ל קוֹטֵי-
מוֹהַר"ן.

ג' לא רכט

יִגְלָה לְבוֹ לְאַחַד, אִיךָ שֶׁהַמַּחְלָקֶת גְּרָמָה לוֹ הַתְּרַשְׁלוֹת מִלְּכַתֵּב וְלַעֲנוֹת

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסז

הַרְבֵּה מִכְתָּבִים, רַק אֵלוּ הַכּוֹתָבִים, שֶׁהִסְפָּרִים מְחִיִּים וּמְחֻזְקִים אוֹתָם מְאֹד, מְזֵה יֵשׁ לוֹ חַיּוֹת וּמְשִׁיבַת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה, וַיִּדְבֹּר מִמְעַלְת מִדַּת הַתְּמִימוֹת, וְאֵיךְ שֶׁצָּרִיכִין לְבָרַח מִלִּיצְנוֹת וּמִכָּל מִינֵי מוֹשֵׁב לְצִים, וַיִּדְבֹּר אוֹדוֹת שְׂמוּעוֹת שׁוֹנוֹת שֶׁנִּשְׁמְעוּ בְּעִנְיַן צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל.

ג' לב רלא

יִדְבֹּר אוֹדוֹת הַשְּׂמוּעוֹת שֶׁנִּשְׁמְעוּ בְּעִנְיַן צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל בְּעִיר אוּמָן, וּמָה שֶׁצָּרִיכִין לַעֲשׂוֹת מִחֻמַּת זֶה, וַיִּסְפֹּר אֵיךְ שֶׁקָּבְעוּ כָּל אָנָּשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ יוֹם תְּפִלָּה וַיִּזְעַקָה לְתוֹעֵלַת זֶה הָעֲנִיָּן, וַיַּעֲוֹרֵר שֶׁהֲלוֹאֵי תָמִיד יִשְׁאַרוּ כָּל אָנָּשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאַחֲוֵד חֻזַּק וְאַמִּיץ כְּזֶה.

ג' לג רלג

יִדְבֹּר מִעֲנִיָּן יוֹם הַהֲלָדָת, וַיִּגְלֶה אֵיךְ שֵׁיוֹם זֶה מִסְגָּל מְאֹד לְהִתְחַזֵּק בְּעִבּוּדָתוֹ יִתְבָּרַךְ מִתְּדַשׁ, וַיִּסְפֹּר מִמְּנֵהֲגֵי מוֹהֲרֵינֵי ת"ל בְּיוֹם הַהֲלָדָת שְׁלוֹ, וְאֵיךְ שֶׁלְּאִישׁ כָּשֶׁר וְצַדִּיק, וּבְכֹרֵט הָעוֹסֵק בְּזוּכֵי הַרְבֵּים, רְאוּי לוֹ לְשַׁמַּח מְאֹד, וְלַעֲשׂוֹת גַּם סְעֵדָה בְּיוֹם הַהֲלָדָת שְׁלוֹ, וַיִּדְבֹּר מִמְעַלְת הַזּוֹכָה לְהַכְנִיס דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּתוֹךְ כָּל־לִיּוֹת הָעוֹלָם.

ג' לד רלה

יִדְבֹּר מִעֲנִיָּן הַשְּׂמוּעוֹת שֶׁל חֲפִירוֹת סְבִיב הַצִּיּוֹן הַקְּדוֹשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּגְלֶה שֶׁבְּרוֹן לְבוֹ אוֹדוֹת כָּל הָעֲנִיָּן.

ג' לה רלו

יִגְלֶה הַנְּהִיגָה חֲדָשָׁה שֶׁקָּבַל עַל עֲצָמוֹ, שֶׁלֹּא לְהַכְנִס עוֹד בְּזוּכֵיחֵים עִם שׁוּם בְּרִיָּה יְהִיָּה אֵיךְ שִׁיְהִיָּה, וַיַּעֲוֹרֵר וַיִּחְזַק מְאֹד, שִׁירָאָה כָּל אֶחָד לַעֲשׂוֹת אֶת שְׁלוֹ בְּתַפְצַת מְעִינּוֹת רַבְּנוּ ז"ל לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּרְחִיב הַדְּבֹר בְּזֶה מְאֹד, וַיִּבְקֹשׁ הַרְבֵּה שִׁירָאוּ לְהַדְפִּיס כָּל הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים עוֹד פַּעַם וְעוֹד פַּעַם עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת, וַיִּגְלֶה דַּעַתוֹ בְּהַחֲלִט, שֶׁאֵין רְשׁוּת לְשׁוּם בֶּן-אָדָם לְאַסֹּר הַדְּפִסַּת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, מִחֻמַּת אֵילּוּ זְכוּיֹת שְׂמוֹרוֹת וְכַדוּמָה, וְרַק לְרְאוֹת שִׁדְפָסוֹ וַיִּתְפַּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, לְמַעַן הַרְבּוֹת כְּבוֹד שָׁמַיִם.

ג' לו רמא

מִכְתָּב הַתְּחֻזָּקוֹת בְּשִׁפְת אִיִּדִישׁ, שֶׁבּוּ מְגִלָּה שֶׁבְּרוֹן לְבוֹ מְרַב הַרְפָּתָקָאוֹת שְׂעוּבָרוֹת עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׂמִיּוֹת, אֲכַל גַּם מְגִלָּה הַתְּחֻזָּקוֹת עֲצוּמָה, וְאֵיךְ שֶׁעַל-יְדֵי הַתְּבוּדָרוֹת שׁוֹכְחִים מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְזוֹכִים לְרְאוֹת דְּבָרִים יְפִים מְאֹד.

תִּכְוֵן הָעֲנִינִים

שסח

ג' לו רמג
יְדַבֵּר מִמַּעַלְת עֲנִינֵי הַשְּׂמֵחָה, וּמַגְדִּיל זְכוּת הָאָדָם הַזּוֹכֶה לְשִׂמְשֵׁם אֶת רַבְּנוּ
וַ"ל.

ג' לח רמד
יִחְזִיק טוֹבָה לְאַחַד בְּעִבּוּר תְּרוּמָתוֹ לְהַפְצֵת סִפְרֵי רַבְּנוּ וַ"ל, וַיִּדְבֹּר
הַתְּחִזְקוֹת לְמִי שֶׁנוֹפֵל בְּדַעְתּוֹ לְחֹשֶׁב — שְׂאִין רַבְּנוּ וַ"ל צָרִיף אוֹתוֹ,
חֲלִילָהּ, וַיִּבְאֵר לוֹ, שְׂאֲסוּר לְחֹשֶׁב כֶּף, וְאִיף שְׂצָרִיף רַק לִילֵף בְּמִסִּירַת
נֶפֶשׁ, לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם דַּעַת רַבְּנוּ וַ"ל בְּעוֹלָם.

ג' לט רמה
מִנְחָם וּמִחֻזֵּק לְאַחַד שֶׁנִּחְלָתָהּ אִשְׁתּוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן, וַיִּגְלֶה לוֹ אִיף
שְׂצָרִיכִין לְמִצָּא הַרְחִיבוֹת בְּתוֹף הַצָּרוֹת, וְאִיף שְׂעָקָר הַיְשׁוּעָה תְּלוּי
בְּתַפְלָה וְהַתְּבוּדָדוֹת, וַיִּדְבֹּר מֵעֲנִינֵי תַעֲנִיּוֹת, וּמֵה שֶׁהִזְהִיר אוֹתָנוּ רַבְּנוּ וַ"ל
— לֹא לְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ תַעֲנִיּוֹת יְתָרוֹת, וַיִּגְלֶה עֲצָה וְתַקוּן נִפְלָא בְּמִקּוּם
הַתַּעֲנִיּוֹת.

ג' מ רמח
יְדַבֵּר מֵעֲנִינֵי אִיף שְׂאֲסוּר לְדָאָג דְּאֵגַת מְחָר, וּמֵעֲנִינֵי תַפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת
וְשַׁעוּרֵינִי קְבוּעִים, וּמַעַלְת אַמִּירַת תַּקוּן חֲצוֹת.

ג' מא רמט
יְדַבֵּר אִיף שְׂצָרִיכִין לְהַחֲיוֹת וּלְשִׂמְחָת אֶת נֶפֶשׁוֹ עִם הַתְּקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ וַ"ל,
וְאִיף שְׂרָאוּי לְהַתְּמִיד מְאֹד מְאֹד בְּכָל סִפְרֵי רַבְּנוּ וַ"ל, וְלִרְאוֹת לְקַיִם
עֲצוּתָיו הַקְּדוּשׁוֹת, כִּי רַק זֶה נִקְרָא הַתְּקַרְבוֹת אֵלָיו בְּאַמֶּת.

ג' מב רנ
יִודִיעַ לְאַחַד עַל אוֹדוֹת קְבֻלַּת הַפְּדִיּוֹן נֶפֶשׁ, וַיִּכְרֹף אוֹתוֹ שִׂמְתָקוֹ מִמְּנוּ
כֹּל הַדֵּינִים, וַיִּחְזַק אוֹתוֹ לְתַפְלָה, וְאִיף שְׂצָרִיף לְהַשְׁמֵר מֵהַב' קְלָפוֹת שֶׁל
עֲשׂוֹ וַיִּשְׁמַעְאֵל, וַיִּסִּים בְּתַפְלָה קְטָנָה וְנָאָה.

ג' מג רנא
יְדַבֵּר אוֹדוֹת פָּגָם הַמְּקַרָּה וְעֲנִינֵי תַקוּנוֹ, וְאִיף שְׂצָרִיכִין לְהַרְגִּיל עֲצָמוֹ
לְחֹשֶׁב רַק מִמְּנוּ יִתְבַּרֵּךְ, וּגְדֻלַּת מַעַלְת הָעֲנִינֵי לְסַעַד בִּיחַד עִם צְדִיקִים
אַמִּתִּיִּים, וְלִטְעֵם מִמַּאֲכָלָם, וַיִּדְבֹּר מֵעֲנִינֵי נִפְלָא מְאֹד, אִיף שְׂיִכּוּלִין
לְעֲשׂוֹת מְכַל מִינֵי בְזִיוּנוֹת וְחִרוּפִין, יְחוּדֵי שְׁמוֹת וְצַרוּפִים קְדוּשִׁים,
שִׂיתְהוּי מֵהֶם כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וַיִּדְבֹּר מֵעֲנִינֵי חוֹבוֹת.

תִּכְן הָעֲנִינִים

שסט

ג' מד רנד

יגלה נפלאות בענין מעלת מדת התמימות, ובאורים בהספור של החכם ותם, וישלב לזה סודות מכתבי האריז"ל, ויבאר איך שהכל תלוי באמונה, ומי שמאמין ברבנו ז"ל, ומשתוקק לקיים עצותיו, הוא פשוט מע מפי רבנו ז"ל ממש.

ג' מה רנו

ידבר דבורים נאים וערכים אודות האור החיים הקדוש לכבוד היומא דהלולא שלו — ט"ו בתמוז, ויספר ספורים נפלאים ממעלתו וממעלת ספריו הקדושים, וישבח הזוכה לבקר בכל פעם בציונו הקדוש, ויספר מעשה נורא מאחד מאנשי שלומנו בענין זה.

ג' מו רנח

ידבר דבורים ערכים לאחד מתלמידי ישיבת "היכל-הקדש", ויחזק אותו מאד על התמדת הלמוד ותפלה בקול ובכח, ויספר כמה ספורים נפלאים והתנהגות של אנשי שלומנו האמתיים שבדורות הקדושים, ובפרטיות ממעלת ר' ברוך חתן ר' געצי, וגם יזהיר אותו על גדל נחיצת הצמצום בעבודת ה', לכל יהרס את הגבול בהתקרבותו אליו יתברך, ויספר נפלאות ממהרנ"ת ז"ל בענין זה.

ג' מז רסב

מכתב התחזקות בשפת אידיש המעורר מאד לעבודת השם, ובפרטיות להתחזק בהפצת מעינות החכמה חוצה, ולאחז תמיד בתפלה והתבודדות.

ג' מח רסה

ידבר אודות נסיעה לארץ ישראל, ויחזק בענין השמחה.

ג' מט רסו

ידבר נפלאות מענין קדשת המחשבה, ומאסור הסתכלות בנשים, ויתן כמה עצות והנהגות טובות בענין זה.

ג' נ רסט

יגלה איך שהסמ"ך-מ"ם מניח עצמו על העוסק להפיץ מעינות החכמה חוצה, ואיך שצריכין להתחזק פנגדו, וידבר מהעצה הנפלאה של רבנו ז"ל, שמעט הוא גם-כן טוב.

ג' נא ער

ידבר התחזקות למי שנפל בפגם הברית — הוצאת זרע לבטלה,

ויעוררו להרבות באמירת גמרא, שהיא תקון נפלא לחטא זה.

ג' נב רעא

ישבח את הזוכה לסייע בהדפסת והפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם, ויעורר מאד לשמירת הדבור, ועל-ידי-זה לא יוכל לו שום אדם.

ג' נג ערב

יתן עצה לאחד בענין שדוכים, ויעוררו לשני יסודות העקרניים בתסידות ברסלב: "שלחן ערוך והתבודדות", ויגלה לו איך שיש להם שיכות לענין שדוכים.

ג' נד רעג

יגלה איך שעל-ידי קיום עצות רבנו ז"ל עושים קן לשכינה הקדושה, וינבר מענין קרשת ארץ ישראל ומעלת הזוכה לגור שם, ויעורר מאד לזכות בני-אדם אחרים עם סדר-דרך-הלמוד של רבנו ז"ל.

ג' נה ערה

יבקש מאחד לסייע במצוה הגדולה של מציאת זיווג הגון לאחד מאנשי שלומנו, שהצריך להתגרש, ויבאר בדרך נעים ג' אפנים במאמר ז"ל: כל המגרש את אשתו ראשונה, אפלו מזבח מוריד עליו דמעות, ויחזק אותו לעסק בהפצת דעת רבנו ז"ל בעולם.

ג' נו רעז

ידבר אודות מעלת המפיץ ספרי רבנו ז"ל בעולם, ומענין שדוכים ומגדל מעלת הבוחר בו יתברך, ואינו דואג דאגת מחר, והנהיגה נפלאה במדה הזאת של בטחון.

ג' נז רעט

מכתב בשפת אידיש הנותן עצה לאחד בענין נסיעתו לחו"ל להתראות אתו, ויחזק הרבה להפצת ספרי רבנו ז"ל בעולם, וישבח מאד הזוכה לשמש את רבנו ז"ל.

ג' נח רפא

ידבר ממתת ההסתפקות ומבטול חמדת ממון, ויתן עצה לאחד, שלא לצאת מארץ ישראל לחו"ל בשביל לבקש כסף.

ג' נט רפב

יחזק הרבה למדת השמחה, ויבאר איך שזהו עקר מקור הקדושה, וידבר איך שצריכין למסר עצמו לגמרי אליו יתברך, ויזהיר מאד לשמירת

ג' ס רפד

יֵאָרִיךְ בְּדִבְרִים חוֹצְבֵי לִהְבוֹת אֲשׁ אֹדוֹת הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת בְּעוֹלָם בְּכָלֵל, וּבְאָרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּפָרֶט, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַצְּדִיק, שְׁמַחְיָה אֶת עֲצָמוֹ בַּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ מִהַדְרֵךְ שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמֵהַסּוֹד שֶׁל יְמֵי בֵּין הַמְּצָרִים וּפְרֻשַׁת דְּבָרִים וְתִשְׁעָה בְּאֵב וְשִׁבְתָּ נַחֲמוּ.

ג' סא רצ

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מֵעֲנֵן מִצּוֹת הַכְּנֶסֶת אוֹרְחִים, וַיִּסְפֹּר סִפּוֹר נִפְלֵא מִרְבּוֹנוֹ ו"ל בְּעֲנֵן מִצְוָה זו, וּבְאֵר אֵיךְ שְׁצָרִיכִין לְדַבֵּר דְּבָרֵי אַמוּנָה וְחֻזֵק עִם הָאוֹרֵחַ, וְאֵיךְ שְׁזָהוּ עֵקֶר מִצּוֹת צְדָקָה, וַיְדַבֵּר אֹדוֹת מַעֲלַת הַעֲנֵן לִהְיוֹת מְעַרְבֵי בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָאֲמִתִּיִּים, וְאֵיךְ שְׁמַקְבְּלִין עַל-יְדֵי-זֶה חֻזֵק נוֹרָא לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וַיִּסְפֹּר מֵהַתְּנַהֲגוֹת מוֹהֲרֵינֵי ו"ל עִם תְּלַמִּידָיו בְּעֲנֵן זֶה, וּמֵעֲנֵן הַשְּׁלֹש-נִקְדוֹת: הַרְבֵּ, הַחֲבֵר וְעֲצָמוֹ, וַיְגַלֵּה מַעֲלַת הַרְצוֹנוֹת וְהַכְּסוּפִים אֵלָיו יְתַבְרָךְ.

ג' סב רצה

יְדַבֵּר מִמַּדַּת הַתְּמִימוֹת, וְשֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יְתַבְרָךְ, וַיֵּאָרִיךְ לְגִלוֹת גְּלוּיִים נִפְלְאִים בְּסוֹד הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן תִּשְׁעָה בְּאֵב — הַבְּכִיָּה עַל הַעֲלָמַת אוֹר הַצְּדִיק, וַיְתַנֶּה הַחֲרָבֵן הַנוֹרָא שְׁנַעֲשֶׂה בְּעֲנֵן הַצְּנִיעוּת בְּדוֹרֵנוּ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן סִפּוֹר תְּקוּן הַבְּרִית, וַיֵּאָרִיךְ לְסַדֵּר דְּרוֹשׁ נִפְלֵא בְּעֲנֵן שְׁמִירַת הַבְּרִית וְשְׁמִחָה הַתְּלוּיֹת זו בְּזוֹ, וַיְדַבֵּר מֵעֲנֵן הַתְּמוּרָה וְהַחֲלוּף בֵּין טוֹב לְרַע, סוֹד אַחִיזַת הַבַּעַל-דְּבָר, וּמִירְאַת הַעֲנָשׁ וּמֵהִיכְלֵי הַתְּמוּרוֹת, וּמֵעֲנֵן "חֲמֵץ שְׁבִקְרָבֵן תּוֹדָה", וּמִתְקוּן הַכֶּתֶר סוֹד הַגְּלוּת, וְעֲנֵן הַגְּאֻלָּה שֶׁהִיא עַל-יְדֵי שְׁמִחָה וְחִיּוּת עֲצָמוֹ בְּמִצְוֹת שְׁזוֹכָה לַחֲטָף וְכו', אֲשֶׁרֵי הַזּוֹכָה לְכֹל זֶה.

ג' סג שב

יְדַבֵּר מִגְּנוּת מַדַּת הַגְּאוּת, וְאֵיךְ שְׁצָרִיכִין לְהַפִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, וְלִהְיוֹת תְּמִיד עָנוּ וְשִׁפְלֵי בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ, וַיְדַבֵּר נוֹרָאוֹת מִמַּעֲלַת ר' אַבְרָהָם בְּר' נַחֲמָן ו"ל, וַיִּסְפֹּר סִפּוֹרִים נִפְלְאִים מִמֶּנּוּ מִיְמֵי צְעִירוֹתוֹ עַד יְמֵי זְקֵנוֹתוֹ.

ג' סד שו

יְדַבֵּר נִפְלְאוֹת מַגְדֵּלַת הַהִשְׁאָרָה שֶׁל רַבּנוּ ו"ל וּמוֹהֲרֵינֵי ו"ל, וּמַחֲדוּשֵׁיהֶם הַנוֹרָאִים, וַיְגַלֵּה שְׁהַעֲקָר הוּא לְעַבְדָּה, וַיִּפְרֹשׁ פְּסוּקֵי אֵיכָה, וְאֲמִירַת ג' פְּעָמִים אֵיכָה, וְשִׁלְשׁ שְׁבָתוֹת שֶׁל בֵּין הַמְּצָרִים, וְעַל-פִּי תוֹרָה ו' הַמְּבֹאֲרַת שֵׁם ג' הַמִּצְוֹת שְׁנַצְטוּוּ יִשְׂרָאֵל בְּכַנִּיסְתָּן לְאֶרֶץ, וַיֵּאָרִיךְ בְּזֶה

מֵאֵד, וַיִּגְלֶה מַעֲלַת הַסֵּפֶר "פְּעֻלַת הַצַּדִּיק".

ג' סה שִׁיג

יִדְבַר מִמַּעֲלַת מִדַּת הַסְּבָלָנוֹת וּמֵהַסֵּפֶר הַנִּפְלָא "אֶרֶךְ אֲפִים", וְאִיךְ שְׁצַרִּיכִין תְּמִיד לְמַצֵּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, וַיִּבְאֵר עַל-פִּי זֶה כֹּל הָעֲנִינִן שֶׁל תְּשֻׁעָה בְּאֵב וְשִׁבְתִּי נַחְמוּ בְּבֹאֵר נֶאֱמָר מֵאֵד.

ג' סו שִׁיז

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת מִמַּעֲלַת הַהֶאֱרָה שֶׁל הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת שְׁמִט"ו בְּאֵב וְאִילָךְ, וַיַּעֲוֹרֵר לְעֵסֶק בְּהֵם בְּטוֹב הַנִּצְחִי, וַיַּחֲזִק מֵאֵד לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְלִזְכוּת עַל-יְדֵי-זֶה לְיִשׁוּב הַדַּעַת, שְׁלֹא לְהִטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ כְּרִצּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וַיַּעֲוֹרֵר שְׁלֹא לְהַכְנִס בְּדַבְּרוּרִים בְּטָלִים וּבְכּוֹפּוּחִים עִם בְּנֵי-אָדָם, וַיִּגְּהַ הָעוֹן הַחֲמוּר שֶׁל לְשׁוֹן-הָרַע, וַיַּנְרִז לְכַרְח מִמֶּנּוּ.

ג' סז שִׁיט

יִבְאֵר לְאַחַד עֲצָם מַעֲלַת הָעֲנִינִן לְהַקְרוֹת עַצְמוֹ 'בְּרִסְלָבֶר חֲסִיד', וְעֲנִינִן שְׁמוֹתֵם שֶׁל צַדִּיקֵי אֱמֶת הַנִּכְלָלִים בְּשֵׁם ה', וַיִּדְבַר מִעֲנִינִן מַחֲלַקַת קָרַח עַל מֹשֶׁה, וְעֲנִינִן הַתְּקַרְבוֹת לְצַדִּיק, עַל-יְדֵי בְטוּל הַיְשׁוּת, וְחָלְקוֹ שֶׁל הַזּוֹכָה לְהַתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וַיִּסְפֹּר סִפּוּר מֵר' פִּיבֵל — אֲשֶׁרִינוּ.

ג' סח שִׁכב

יִבְאֵר אִיךְ שֵׁישׁ חוֹב עַל הַזּוֹכָה לִידַע מִרַבְּנוּ ז"ל — לְפָרֶסֶם דַּעַתוֹ הַקְדוּשָׁה בֵּין אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ, בֵּין אֲנָשֵׁי עִירוֹ וּבֵינֵן כֹּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וַיִּפְשֹׁר לְאַחַד פְּתָרוֹן מֵרֵאָה מְשֻׁנָּה שֶׁרָאָה לְפָנָי עֵינָיו, וַיַּעֲוֹרֵר אוֹתוֹ לְקַדְשֵׁת ז' הַנְּרוֹת, וַיִּזְהִיר מֵאֵד מַעֲשֵׂית אֵיזָה מוּם בְּעַצְמוֹ, כִּי זֶה פָּגַם גְּדוּל גַּם בְּכָל הָעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְלִבְסוּף יִגִּיד בְּאוֹר נֶאֱמָר בְּהַפְתּוֹב (יְשַׁעְיָה מ): "הַנּוֹתֵן רוֹזְנִים לְאֵין" וְכוּ'.

ג' סט שִׁכז

יֵאִיר עֵינָי הַנִּמְצָע בְּהַבְנַת מַהוּת חֲסִידוֹת בְּרִסְלָב, וַיִּגְּהַ הַמַּעֲלָה עַל דַּעַתוֹ, שֵׁישׁ לוֹ אֵיזָה מוֹנוֹפּוֹל עַל עֲנִינִן רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּזְהִיר מֵאֵד לְהִשְׁמַר מוֹכּוּחִים.

ג' ע שִׁכח

יַעֲוֹרֵר לְהַתְּבַדְּדוֹת וְלְהַפְצַת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם.

ג' עא שִׁכח

יִגְלֶה נִפְלְאוֹת בְּעֲנִינִן גְּדוּל וְחֲנוּף הַבָּנִים, וַיִּסְפֹּר הַרְבֵּה מֵהַנְּהַגַת מוֹהֲרֵינֵן ת' וְגַם גְּדוּלֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו אַחֲרֵים בְּעֲנִינִן זֶה, אִיךְ שְׁצַרִּיכִין לְנַהֵג בְּסִבְלָנוֹת וְאַרְיַכַת אֲפִים גְּדוּלָה, וַיְבִיא כְּמָה דְּבָרִים נִפְלְאִים מִסְּפָרִים

תָּכֵן הָעֲנִינִים

שעג

הַקְּדוּשִׁים בְּזֶה.

ג' עב שלב

יְדַבֵּר מִמַּעַלְת הַהִתְבוּדוֹת בְּשָׂדוֹת וַיַּעֲרִים, וּמַעֲנִין מְצִיאת הַזְּוִיג לְמָה
לְפָעַמִּים נִתְעַכֵּב הַדָּבָר הַרְבֵּה, וַיְדַבֵּר מַעֲנִין צִיּוּנו הַקְּדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל,
מָה הִנֵּה הַסּוּף שֶׁל כָּל הַרְעֵשׂ שֶׁהֲרַעִישׁוּ אֹז בְּעֵנִין זֶה.

ג' עג שלד

יְבָאָר לְאַחַד גְּדֵל נִפְלְאוֹת הָעֲנִין שְׁעוֹשֶׂה בְּזֶה שֶׁהוּא מְפִיץ סִפְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל בֵּין אֲנָשֵׁי צִה"ל, וַיִּתְנַצֵּל לְפָנָיו, לְמָה נִתְעַכֵּב כָּל-כֶּף עֲנִין שְׁלִיחוֹת
הַסִּפְרִים לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וַיְדַבֵּר בְּפִרְטוּיֹת מִמַּעַלְת כַּמָּה סִּפְרִים מִסִּפְרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, וּנְחִיצוֹת הָעֲנִין לְהַכְנִיס אוֹתָם בֵּין כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ.

ג' עד שלח

יִתֵּן עֲצָה לְאַחַד בְּעֵנִין מִסְחָרו, וַיִּגְלֶה לוֹ אֵיךְ שְׁעָקָר הַכֹּל תְּלוּי רַק
בַּתְּפִלָּה.

ג' עה שמ

יְדַבֵּר מִגְּדֵלֵת רַבְּנוּ ז"ל שֶׁמִּפְרָסֵם אֶלְקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ אֵף לְגְרוּעִים עַל-יְדֵי
הָאֵרֶת הַרְצוֹן שֶׁנִּתְגַּלֶּה בְּעֵת הַהִתְבוּדוֹת, וַיְבָאָר אֵיךְ שֶׁכָּל הַרְפוּאוֹת
מִמְּשִׁיכִים עַל-יְדֵי תְּפִלָּה וְהַתְבוּדוֹת, וַיִּגְלֶה מַעַלְת הַזּוֹכָה לַעֲשׂוֹת
הַמְצוּוֹת בְּשִׂמְחָה, וַיְדַבֵּר דְּבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת לְקִרְאת יְמֵי אֱלוֹל וְהַיָּמִים
נוֹרְאִים, וַיְבָעֵקֶר אֵיךְ לְקַבֵּלָם מִתּוֹךְ שִׂמְחָה.

סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם
זה שמו נאה לו

תְּקוּן הַכֶּלֶלִי

תְּקוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכֻלְלִיּוֹת הַחֻטָּאִים
וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן

*

וּמְסַגֵּל מְאֹד גַּם לְפִרְנָסָה וְלַהֲצַלְחָה
בְּכֹל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי חַיִּים
אֲשֶׁרֵי מִי שֵׁיֵאמְרֵם בְּכֹל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תְּקִנּוּ, גָּלוּ וְצָנְהוּ לְפִרְסָמוֹ לְכֹל יִשְׂרָאֵל.
רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא אֹרֵי הַגְּנוּזִי וְהַצָּפוּן
בוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה, אֲדוּנְנֵי, מוֹרְנֵי וְרַבְּנֵי

רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוּתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב

עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

תקון הכללי

טוב לומר זאת לפני אמירת העשרה מזמורים:

הריני מקשר עצמי באמירת העשרה מזמורים אלו לכל הצדיקים האמתיים שבדורנו, ולכל הצדיקים האמתיים שוכני עפר, קדושים אשר בארץ המה, ובפרט לרבנו הקדוש צדיק יסוד עולם נחל נובע מקור חכמה, רבנו נחמן בן פיגא, זכותו יגן עלינו, שגלה תקון זה.

לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמירות נריע לו: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר זה:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה ברחילו ורחימו עלי ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

טז.

מכתם לדוד שמרני אל פי-חסיתי בך: אמרת ליהוה אדני אתה, טובתי בל-עליה: לקדושים אשר-בארץ המה, ואדירי בל-חפצי-בם: ירבו עצבותם אחר מהרו, בל-אסוף נספיהם מדם, ובל-אשא את-שמותם על-שפתי: יהוה מנת חלקי וכוסי, אתה תומיה גורלי: חבלים נפלתי בניעימם, אפי-נחלת שפרה עלי: אברך את-יהוה אשר יעצני, אפי לילות יפרוני כליותי: שויתי יהוה לנגדי תמיד, פי מימיני בל-אמוט: לכן שמח לבי ויגל פבודי, אפי-בשרי ישפן לבטח: פי לא-תעזב נפשי לשאול, לא-תתן חסידך לראות שחת: תודיעני ארח חיים שבע שמחות את-פניך נעמות בימינה נצח:

לב.

לדוד משכיל, אשרי נשוי פשע פסוי חטאה: אשרי אדם, לא יחשב יהוה לו עון, ואין ברוחו רמיה: פי החרשתי

תקוּן הַכִּלְי

בְּלוּ עֲצָמַי, בְּשֹׂאנָתַי כָּל־הַיּוֹם: כִּי יוֹמָם וְלַיְלָה תִּכְבֵּד עָלַי
יְדֶךָ, נְהַפְדֵּךְ לְשֹׂדֵי בְּחֶרְבֵּנִי קוּיָן סָלָה: חֲטָאתִי אֹדִיעֶךָ, וְעוֹנֵי
לֹא־כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹדֶה עָלַי פְּשָׁעֵי לַיהוָה, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עוֹן
חֲטָאתִי סָלָה: עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל־חֹסֵד אֱלֹהִים לְעַת מִצְאָא, רַק
לְשֹׁטֵף מַיִם רַבִּים אֵלָיו לֹא יִגִּיעוּ: אֶתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי
רַנִּי כַּלֵּט תִּסּוּבְּבֵנִי סָלָה: אֲשַׁכִּילֶךָ וְאֹרֶךְ בְּדַרְךָ זֶה תִּלְךָ
אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי: אֵל תִּהְיוּ כְּסוּם כְּפָרֵד אֵין הַבֵּין בְּמַתְגִּי
וְרָסוּן עֲדִיו לְבָלוֹם כֹּל קָרַב אֱלֹהִים: רַבִּים מִכְּאוֹבִים לְרָשָׁע,
וְחַבּוּטָח בִּיהוָה חֶסֶד יִסּוּבְּבֵנוּ: שְׂמַחוּ בִיהוָה וְגִילוּ צְדִיקִים
וְהִרְנִינוּ כָּל־יִשְׂרָאֵל־לֵב:

מ.א.

לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדָוִד: אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל־דָּל בַּיּוֹם רָעָה
יִמְלֻטְהוּ יְהוָה: יְהוָה יִשְׁמְרֵהוּ וַיַּחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאָרֶץ, וְאֵל
תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אֵיבָיו: יְהוָה יִסְעֲדֵנּוּ עַל עַרְשׂ דָּוִד. כֹּל מִשְׁכָּבוֹ
הִפְכַּת בְּחֵלְיוֹ: אֲנִי־אֲמַרְתִּי יְהוָה חֲנֻנִי, רַפְּאֵה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי
לָךְ: אוֹיְבֵי יֹאמְרוּ רַע לִי מַתִּי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ: וְאִם־בָּא
לְרֹאוֹת, שׂוֹא יִדְבֵּר, לִבּוֹ יִקְבֹּץ־אֶזְוֹן לוֹ, יֵצֵא לְחוּץ יִדְבֵּר: יַחַד
עָלַי יִתְלַחֲשׂוּ כָּל־שֹׁנְאָי, עָלַי יַחֲשֹׁבוּ רָעָה לִּי: דְּבַר־כְּלִיעַל יִצְוֹק
בוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא־יוֹסִיף לָקוּם: גַּם־אִישׁ שְׁלוֹמִי אֲשֶׁר־כָּטַחְתִּי
בוֹ, אוֹכֵל לְחֶמֶי, הַגְּדִיל עָלַי עֵקֶב: וְאַתָּה יְהוָה חֲנֻנִי וְהַקִּימוּנִי,
וְאֲשַׁלְּמָה לָּחֶם: בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי־חֲפַצְתָּ בִּי, כִּי לֹא־יָרִיעַ אוֹיְבֵי
עָלַי: וְאֲנִי, בְּתַמִּי, תִּמְכַּת בִּי, וְתִצְיַבְּנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם: כְּרוּךְ
יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

* אחר אתה סתר לי — צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

תקון הכללי

מב.

לְמַנְצַח מוֹשְׁכֵי לְבַנֵי קְרַח: כִּאִיל תִּעְרַג עַל־אֲפִיקֵי־מַיִם,
כֵּן נַפְשֵׁי תִעְרַג אֵלֶיךָ אֱלֹהִים: צִמְאָה נַפְשֵׁי לְאֱלֹהִים לְאֵל חַי,
מִתִּי אָבוֹא וְאֶרְאֶה פָנַי אֱלֹהִים: הִיָּתָה לִי דַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם
וְלֵילָה בְּאִמֹר אֵלַי כָּל הַיּוֹם, אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה
וְאֲשַׁכְּחָה עָלַי נַפְשֵׁי, כִּי אֶעְבֹּר בַּסֶּף, אֲדַדְּם עַד־בֵּית אֱלֹהִים
בְּקוֹל־רִנָּה וְתוֹדָה, הַמּוֹן חוֹגֵג: מַה־תִּשְׁתַּוְּחַחֵי נַפְשֵׁי וְתִהְיֶה
עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי עוֹד אֲוֹדְנֹו יִשׁוּעוֹת פָּנָיו: אֱלֹהֵי, עָלַי
נַפְשֵׁי תִשְׁתַּוְּחַח עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֶרֶץ יַרְדֵּן, וְחַרְמוֹנִים, מִהַר
מִצְעָר: תִּהְיוּ־אֶל־תְּהוֹם קוֹרָא לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ, כָּל מוֹשְׁכֵי־ךָ
וְנִלְךָ עָלַי עֲבָרוֹ: יוֹמָם יִצְוֶה יְהוָה חֲסֵדוֹ וּבְלֵילָה שִׁירָה עִמִּי,
תִּפְלָה לְאֵל חַיִּי: אִמְרָה לְאֵל סְלַעֵי לְמָה שִׁכַּחְתָּנִי, לְמַה־קִּדְר
אֵלֶּךָ, בְּלַחֵץ אוֹיֵב: בְּרַצַּח בְּעַצְמוֹתַי חֲרַפּוּנֵי צוּרְרֵי, בְּאִמְרָם
אֵלַי כָּל הַיּוֹם אֵיךְ אֱלֹהֶיךָ: מַה־תִּשְׁתַּוְּחַחֵי נַפְשֵׁי וּמַה־תִּהְיֶה
עָלַי הוֹחֵלִי לְאֱלֹהִים כִּי־עוֹד אֲוֹדְנֹו, יִשׁוּעַת פָּנָי וְאֱלֹהֵי:

נט.

לְמַנְצַח אֵל תִּשְׁחַת לְדוֹד מִכְתָּם, בְּשִׁלַּח שְׂאוֹל וַיִּשְׁמְרוּ
אֶת־הַבַּיִת לְחַמִּיתוֹ: הֲצִילָנִי מֵאֹיֵבֵי אֱלֹהֵי, מִמַּת־קוֹמָמִי
תִּשְׁגָּבֵנִי: הֲצִילָנִי מִפְּעֵלֵי אֹן וּמֵאֲנָשֵׁי דְמוּם הוֹשִׁיעֵנִי: כִּי
הִנֵּה אָרְבוּ לְנַפְשֵׁי יַגּוּרוּ עָלַי עֲזִים, לֹא־פִשְׁעֵי וְלֹא־חַטָּאתֵי
יְהוָה: בְּלִי־עוֹן יִרְצוֹן וַיִּכּוֹנְנֹו, עוֹרָה לְקִרְאתִי וְרָאָה: וְאַתָּה
יְהוָה־אֱלֹהִים צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, הִקִּיצָה לְפָקֹד כָּל־הַגּוֹיִם
אֶל־תַּחַן כָּל־בְּגָדֵי אֹן סָלָה: יִשׁוּבוּ לְעָרֵב יְהִמוּ כַּפְּלָב,
וַיִּסּוּבּוּ עִיר: הִנֵּה יִבִּיעוֹן בְּפִיהֶם, חֲרָבוֹת בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם,

תקוץ הכללי

בִּי-מִי שָׁמַעַ: וְאַתָּה יְהוָה תִּשְׁחַק-לָמוֹ, תִּלְעַג לְכָל-גּוֹיִם: עֲזוּ, אֱלֹהֵי אֲשֻׁמְרָה, כִּי אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי: אֱלֹהֵי חֲסָדֵי יְקֻדָּמִנִי אֱלֹהִים יִרְאֵנִי בְּשָׂרָי: אֶל-תִּהְרַגְם פְּרִי-יִשְׁכַּחוּ עִמִּי, הִנִּיעֵמוּ בְּחִילָךְ וְהוֹרִידֵמוּ, מִגִּנְנֵנו אֲדָנִי: חֲטֵאת-פִּימוּ דְבַר-שְׁפָתֵימוּ וְיִלְכְּדוּ בְּגֹאוֹנָם, וּמֵאֲלֹה וּמִמַּכְחָשׁ יִסְפְּרוּ: כָּלֹה בְּחֵמָה, כָּלֹה וְאִינָמוּ וַיִּדְעוּ כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁלַל בְּיַעֲקֹב, לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סָלָה: וַיֵּשְׁבוּ לְעָרֵב יִהְמוּ בְּכָלֵב, וַיִּסּוּבְבוּ עִיר: חֵמָה יִנִּיעוּן לְאָכֵל, אִם-לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיָנוּ: וְאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ, וְאֲרִנֶּן לְבָקָר חֲסָדֶךָ, כִּי-הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי, וּמָנוֹס, בְּיוֹם צָר-לִי: עֲזִי אֱלֹהֵי אֲזַמְרָה, כִּי-אֱלֹהִים מִשְׁגָּבִי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז.

לְמַנְצַח עַל-יְדוּתוֹן לְאַסָּף מִזְמוֹר: קוֹלִי* אֶל-אֱלֹהִים וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֶל-אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: בְּיוֹם צָרָתִי אֲדָנִי דַרְשָׁתִי, יָדִי לַיְלָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג מֵאַנָּה הִנָּחַם נַפְשִׁי: אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה, וְתַתְּעִטָּפ רֹחִי סָלָה: אַחֲזֵת שְׁמֵרוֹת עֵינָי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: חֲשַׁבְתִּי יָמִים מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלַיְלָה, עִם-לִבִּי אֲשִׁיחָה, וַיִּחַפֵּשׁ רֹחִי: הֲלַעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדָנִי וְלֹא-יִסִּיף לְרַצוֹת עוֹד: הָאָפֶס לְנִצַּח חֲסָדֶךָ, גָּמַר אָמַר לְדָר וְדָר: הַשְׁכַּח חֲנוּת אֵל, אִם-יִקְפִּין בְּאֵף רַחֲמֵי סָלָה: וְאָמַר חֲלוּתִי הִיא, שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיּוֹן: אֲזַכְּרָה מַעֲלָלֵי יְהוָה, כִּי אֲזַכְּרָה מִקֶּדֶם פְּלֹאֲךָ: וְהִגִּיתִי בְּכָל-פְּעֻלָּךְ וּבְעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכֶךָ, מִי אֵל גָּדוֹל כְּאֱלֹהִים: אַתָּה הָאֵל עֲשֵׂה פֶלֶא הוֹדְעֵת בְּעַמִּים עֲזָךְ: גְּאֻלַּת בְּזִרוּעַ עַמֶּךָ, בְּנֵי יַעֲקֹב וַיּוֹסֶפֶת סָלָה: רֵאוּךָ מַיִם אֱלֹהִים, רֵאוּךָ מַיִם יַחִילוּ אֵף יִרְגָּזוּ תְהוֹמּוֹת: זָרְמוּ מַיִם עֲבוֹת קוֹל

* באמרך אל אלהים תכווין המילוי כזה אל"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

תקון הפללי

נָתַנּוּ שְׁחָקִים, אַחֲיֵיחֲצִיךָ יִתְהַלְכוּ: קוֹל רַעְמָה בַּגְּלָגַל, הַאִירוּ
בְּרָקִים תִּבְלֵ, רָגְזָה וְהִרְעֵשׂ הָאָרֶץ: בַּיּוֹם הִרְפָּה וּשְׁבִילֶךָ
בְּמַיִם רַבִּים, וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נוֹדְעוּ: נָחִיתָ כַּצֹּאן עֲמָה, בְּיַד
מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

ז.

תִּפְלֶה לְמֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲדַנִּי מֵעוֹן אַתָּה הָיִיתָ לָנוּ
בְּדַר וָדַר: בְּטָרֶם הָרִים יִלְדוּ וְתַחזִיל אָרֶץ וְתִבְלֵ, וּמֵעוֹלָם
עַד־עוֹלָם אַתָּה אֵל: תֵּשֵׁב אֲנוּשׁ עַד־דָּפָא, וְתֹאמַר שׁוּבוּ
בְנֵי־אָדָם: כִּי אֵלֶּף שָׁנִים בְּעֵינֶיךָ כְּיוֹם אַתְּמוֹל כִּי יַעֲבֹר,
וְאַשְׁמֹרֶה בְּלִילָה: זָרַמְתֶּם, שָׁנָה יִהְיוּ, בַּבֶּקֶר כַּחֲצִיר יִחְלָף:
בַּבֶּקֶר יִצְיִן וְחָלָף, לְעָרֵב יִמּוֹלֵל וְיִבֶּשׁ: כִּי כָלִינוּ בְּאַפָּה,
וּבַחֲמַתְךָ נִבְחַלְנוּ: שִׁתָּה עוֹנֵתִינוּ לְנִגְדֶךָ עֲלַמְנוּ לְמֵאֹר פְּנֶיךָ:
כִּי כָל־יְמֵינוּ פָּנוּ בְּעִבְרַתְךָ כָּלִינוּ שְׁנֵינוּ כְּמוֹ־חֶגֶה: יְמֵי
שָׁנוֹתֵנוּ בָּהֶם שְׁבָעִים שָׁנָה, וְאִם בְּגִבּוֹרוֹת שְׁמוֹנִים שָׁנָה,
וְרַהֲבָם עָמַל וְאוֹן, כִּי גַז חֵישׁ וְנָעֲפָה: מִי יוֹדֵעַ עוֹ אַפָּה,
וּכְיִרְאֵתְךָ עִבְרַתְךָ: לְמַנּוֹת יְמֵינוּ כֵּן הוֹדַעַ, וְנָבִיא לִבֵּב
חֲכָמָה: שׁוּבָה יְהוָה עַד־מָתִי וְהִנְחָם עַל עֲבֹדֶיךָ: שִׁבְעֵנוּ
בַּבֶּקֶר חֲסֹדֶךָ, וְנִרְנְנָה וְנִשְׁמַחָה בְּכָל־יְמֵינוּ, שִׁמְחָנוּ כִּימוֹת
עֲנִיתָנוּ, שָׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה: יִרְאֵה אֶל־עֲבֹדֶיךָ כְּעֵלְךָ וְהַדְרֵךְ עַל
בְּנֵיהֶם: וַיְהִי נָעַם אֲדַנִּי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה
עָלֵינוּ, וּמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ:

קה.

הוֹדוּ לַיהוָה קְרָאוּ בְּשִׁמּוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילוֹתֶיךָ: שִׁירוּ
לוֹ זְמִירוֹלוֹ שִׁיחוּ בְּכָל נַפְלְאוֹתֶיךָ: הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קִדְשׁוֹ יִשְׂמַח
לֵב מִבְּקִשֵׁי יְהוָה: דִּרְשׁוּ יְהוָה וְעִזּוּ בְּקִשׁוֹ פָּנָיו תִּמְוֶד: זְכְרוּ

תקוץ הפללי

נְבִלְאֲתֵינוּ אֲשֶׁר עָשָׂה, מִפְתֵּינוּ וּמִשְׁפָּטֵינוּ: זָרַע אֲבָרָהֶם עֲבָדוּ
בְּנֵי יַעֲקֹב בַּחִירֵינוּ: הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכַל־הָאָרֶץ מִשְׁפָּטֵינוּ:
זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ דָּבָר צְוָה לְאַלְפֵי דוֹר: אֲשֶׁר כָּרַת אֶת
אֲבָרָהֶם וּשְׁבוּעָתוֹ לְיִשְׁחָק: וַיַּעֲמִידָהּ לְיַעֲקֹב לְחֹק לְיִשְׂרָאֵל
בְּרִית עוֹלָם: לֵאמֹר לְךָ אֶתֵּן אֶת אֶרֶץ כְּנָעַן חֶבְל נַחֲלַתְכֶם:
בְּהִיוֹתְכֶם מְתֵי מִסְפָּר כַּמַּעֲט וְגָרִים בְּהֵ: וַיִּתְּהַלְכוּ מִגּוֹי אֶל גּוֹי
וּמַמְלָכָה אֶל־עַם אַחֵר: לֹא הִנִּיחַ אָדָם לַעֲשֹׂקֶם וַיִּזְכַּח עֲלֵיהֶם
מַלְכִים: אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁיַחֵי וּלְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ: וַיִּקְרָא רַעֲב
עַל־הָאָרֶץ כָּל מִטְהַלְלֵיהֶם שָׁבַר: שָׁלַח לִפְנֵיהֶם אִישׁ לְעַבְדֵי נִמְכָּר
יֹסֵף: עָנּוּ בְּכָבֵד רָגְלוֹ בְּרֹזֶל בָּאָה נִפְשׁוֹ: עַד עַתָּה בֹּא דְבַר
אֲמַרְתָּ יְהוָה צְרַפְתָּהּ: שָׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מִשָּׁל עַמִּים
וַיִּפְתַּחְהוּ: שָׁמוֹ אֲדוֹן לְבֵיתוֹ וּמֹשֵׁל בְּכָל־קְנִינָיו: לְאִסְרֵי שָׂרֵי
בְּנִפְשׁוֹ וּזְקֵנוֹ יַחֲבֵם: וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גֵּר בְּאֶרֶץ
חָם: וַיִּפְרֹ אֶת־עַמּוֹ מְאֹד וַיַּעֲצֵמָהּ מִצְרַיִם: הִפְךָ לִבָּם לְשֹׂנְאֵי
עַמּוֹ לְהַתְּנִיבֵל בְּעַבְדֵינוּ: שָׁלַח מֹשֶׁה עֲבָדוֹ אֶת־רָחֵן אֲשֶׁר בָּחַר בּוֹ:
שָׁמוּ־בָם דְּבָרֵי אֲתוֹתָיו, וּמוֹפְתֵים בְּאֶרֶץ חָם: שָׁלַח חֲשׂוֹד
וַיַּחֲשִׂיךְ וְלֹא מָרוּ אֶת דְּבָרוֹ: הִפְךָ אֶת מִימֵיהֶם לְדָם וַיָּמַת אֶת
דֹּגְתָם: שָׂרֵץ אֲרָצָם צִפְרֻדָּעִים בְּחֹדְרֵי מַלְכֵיהֶם: אָמַר וַיָּבֹא
עֶרֶב כְּנִים בְּכָל גְּבוּלָם: נָתַן גְּשָׁמֵיהֶם פָּרָה, אִשׁ לְהַבֹּת
בְּאֲרָצָם: וַיָּךְ גִּפְנָם וַתֵּאֲנַתֶּם, וַיִּשְׁבַּר עֵץ גְּבוּלָם: אָמַר וַיָּבֹא
אֲרָבָה, וַיִּלַּק וַאִין מִסְפָּר: וַיֹּאכַל כָּל־עֵשֶׂב בְּאֲרָצָם, וַיֹּאכַל פְּרִי
אֲדָמָתָם: וַיָּךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֲרָצָם, רֵאשִׁית לְכָל־אֹנָם: וַיִּזְצִיאוּם
בְּכֶסֶף וְזָהָב וַאִין בְּשִׁבְטֵינוּ כֹּזֵשׁל: שָׁמַח מִצְרַיִם בְּצֵאתָם,
כִּי־נִפְלַח פְּחָדָם עֲלֵיהֶם: פָּרַשׁ עָנָן לְמִסְפָּה, וַאֲשׁ לְהֹאִיר לְיִלְהָ:
שָׁאֵל וַיָּבֹא שְׁלִיו וְלָחֶם שָׁמַיִם יִשְׁבִּיעֵם: פָּתַח צוּר וַיִּזְוֹבוּ מַיִם,
הִלְכוּ בְּצִיּוֹת נָהָר: כִּי זָכַר אֶת־דְּבַר קֹדֶשׁוֹ, אֶת־אֲבָרָהֶם עֲבָדוֹ:

תקון הקללי

ויוציא עמו בששון, ברנה את בחיריו: ויתן להם ארצות
גוים, ועמל לאמים יירשו: בעבור ישמרו חקיו ותורתיו
ינצרו, הללויה:

ק.ז.

על נהרות בכל שם ישבנו, גם בכינו בזכרנו את ציון
על ערבים בתוכה תלינו פנרותינו: כי שם שאלונו שובינו
דברי שיר, ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: איך נשיר
את שיר יהוה, על אדמת נכר: אם אשכח ירושלים תשכח
ימיני: תדבק לשוני לחכי, אם לא אזכרכי, אם לא אעלה את
ירושלים על ראש שמחתי: זכר יהוה לבני אדם את יום
ירושלים, האמרים ערו ערו עד היסוד בה: בתכל השדודה
אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו: אשרי שיאחז ונפץ
את עלליך אל הסלע:

ק.ח.

הללויה, הללואל בקדשו, הללוהו ברקיע עזו: הללוהו
בגבורתיו, הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע שופר הללוהו
בנגבל ובנור: הללוהו בתף ומחול, הללוהו במנים ועגב:
הללוהו בצלצלי שמע, הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה
תהלל יהוה, הללויה:

אחר שסיים תהלים, יאמר שלשה פסוקים אלו:

מי יתן מציון ישועת ישראל בשוב יהוה שבות עמו יגל יעקב ישמח
ישראל: ותשועת צדיקים מיהוה מעזם בעת צרה: ויעזרם יהוה ויפלטם,
יפלטם מרשעים ויושיעם פי חסו בו:

הספר הקדוש הזה נדפס לכבוד:

מו"ר עט"ר **מוהרא"ש** הקדוש זצוק"ל

ולהצלחת **דוד** בן **מרגלית ודינה** בת **דבורה**

שיזכו תמיד ללכת בדרך צדיק האמת כל ימי
חייהם ויזכו לנחת דקדושא מכל יוצאי חלציהם:

נחמן שלום, נהוראי מאיר, אליעזר

שלמה ומלכה יחיו

ויזכו להפיץ את אור רבינו בעולם בקלות תמיד.

ויזכו להצלחה ברוחניות וגשמיות ויזכו מהרה
לבית משלהם בית של תורה בית ועד לחכמים

בעיר ברסלב יבנאל בלי חובות אמן!

ולהצלחת כל המשפחה המורחבת ועם ישראל.

אמן!

הספר הקדוש הזה נדפס:

לעילוי נשמת

אברהם בן רינה, משה שלום בן משה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה

הרב אליעזר שלמה שיק בן מלכה

להצלחה לרפואה ולחזרה בתשובה

בת-חן בת שמחה, שמחה בת כד'יה, שמעון ישראל בן ז'קלין,
הודיה בת בת-חן, אברהם בן יפה, אביתר בן בת-חן, אברהם בן
בת-חן, יאיר בן בת-חן, דניאל בן יוכבד, דוד מאיר בן יוכבד, יוכבד
בת שמחה, יעקב בן תקוה, שרה בת שפרה, שפרה בת ז'יזל וכל
משפחתם.

הספר הקדוש הזה נדפס:

לזכות הרב סלמה אבנר ומשפחתו

לזכות הרב אדרי שי ומשפחתו

לזכות הרב אלימור דן ומשפחתו

לזכות הרב מיכאלוב נפתלי ומשפחתו

לזכות הרב גולפינגר אליעזר שלמה ומשפחתו

רפואה ל-בן בן עליזה

שיזכו להצלחה בגשמיות ורוחניות

ושיהיו מקורבים לצדיק האמת כל ימי חייהם

הספר הקדוש הזה הודפס

לעילוי נשמת

אימי מורתי **רבקה** בת **לאה** נפטרה כ"ג ניסן תשע"ד
מור אבי **שמעון** בן **אברהם** נפטר כ"ח אלול תשע"ה

עמרם בן **מרים** נפטר ט"ו ניסן תש"ס

יוסף בן **חנינה** כ"א אדר א' תש"ע

מורדכי בן **איבט** ז' אייר

דוד בן **איבט** כ"ב אלול תשס"ב

בנימין בן **פורטונה** כ"ח שבט תש"ס

צילה בת **ג'ורגיה**

איבט בת **לאה** כ"ב אדר תשס"ג

לעילוי נשמת מורנו ורבנו הצדיק

אליעזר שלמה בן **מנחם זאב** זצ"ל

י"ז שבט תשע"ה

הרבנית **יחנה שפרה** בת **סאסיה** ע"ה

ט"ז תמוז התשע"ה

ת'נצ'ב'ה'!

להצלחת

דוד ורעייתו **רחל** תחיה

נתן ורעייתו **לאה** תחיה

וילדיהם:

נחמן ושרה תחיה

אליעזר שלמה ומלכה תחיה

לזרע בן קיימא של הרב **אריה** ורעייתו

סמדר תחיה במהרה בריא ושלם

בעזרת ה' יתברך.

להצלחה ברוחניות וגשמיות ורפואה שלמה

לאברהם ורעייתו **מרים** תחיה

וילדיהם:

אמיר בן **מרים**

גל בן **מרים**

עידן בן **מרים**

עינבר בת **מרים**

לזיווג הגון וטוב לפי שורש נשמתם במהרה

ולהצלחת חיים ושושנה בן עוזיהו

